PUBLICAȚIE LUNARA

Inscrisă în Reg. publ. period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 1 **IANUARIE 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

39246

FUNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor Experţi.
† **Boltuş Lucian,** Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.,** Bancher.
† **Gheorghiu I.,** Contabil expert.
† **Herbst Otto,** fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar.
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu Şt. I.,** fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont exp., fost prof. la şcoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.,** fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL DE DIRECŢIE AL CORPULUI

PREŞEDINTE:

N. Butculescu, Decan de onoare al Corpului Contabililor.

VICE-PREŞEDINŢI:

V. M. Ioachim, Profesor.
Aureliu Marinescu, Expert-Contabil. Fost Preşedinte al Corpului Contab. Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL:

Theodor Nitzu, Inspector General la Creditul Industrial.

Directorul Revistei: **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

ABONAMENTUL ANUAL **1000** LEI PENTRU INSTITUŢIUNI

ABONAMENTUL ANUAL PENTRU MEMBRII CORPULUI CONTABILILOR ŞI BĂNCI POPULARE LEI 200

Abonaţii sunt cu insistenţă rugaţi să ne comunice DIN TIMP schimbarea adresei pentru ca să înlăturăm pierderea şi reţinerea revistei la vechea adresă, precum şi înapoierea cu menţiunile: „MUTAT FĂRĂ A-ŞI LĂSA ADRESA" sau „NECUNOSCUT LA ADRESĂ".

EXEMPLARUL 40 LEI

Anul XXX. — No. 1 Ianuarie 1941

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

Comitetul: Cuvânt de an nou 1
* * * Ziua Unirei 3
Aureliu Marinescu: Grigore L. Trancu-Iași 5
Dr. V. M. Ioachim: Contabilizarea operațiunilor de bursă . . . 7
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Inregistrări contabile în industria lemnului (urmare) 12
Dr. Clement Mitru: Inlăturarea la intreprinderile economice publice a dezarmoniei dintre buget și contul de execuție a bugetului și a contului de profit și pierdere 18
O. S.: Egaltiatea A=P și a=c. Conturile tranzit. și cele rectif. 27
* * * Recenzii. — Lămuriri juridice, fiscale și contabile . 35
* * * Colegiale. — Cereri de înscriere 41

Cuvânt de An nou

Păşim pragul unui an nou cu gândul către cititorii şi colaratorii noştri.

Să lăsăm pe cititori să vorbească.

Iată ce ne scrie colegul Alexandru N. Chivu din com. Boldeşti jud. Buzău la 20 Decembrie 1940:

„In dorința de a-mi îmbogăți cunoștințele în ramura comerț și Contabilitate și cum Revista Dv. este scrisă de cei mai de seamă Domni Profesori și specialiști, vă rog să binevoiți a mă considera abonat la revistă începând cu luna Decembrie 1940".

Iar Domnul expert contabil Nicolae S. Marinescu, din Brăila, scrie:

Mult stimate Domnule Director,

Conform tradiționalului obiceiu creștinesc, vă rog să-mi dați voe ca pe această cale, să vă urez: „La mulți Ani!"

Aceleași urări le adresez și Revistei ce-o conduceți, precum și întregului Comitet al Revistei, pentrucă ne este atât de dragă și scumpă, încât nu ne putem lipsi de ea, chiar dacă din cauza luptei grele pentru existență suntem nevoiți să muncim în alte direcții, decât în aceia de specialitate pentru care ne-am devotat din tinerețe.

Da. Ne-a fost dragă Revista încă de pe băncile Şcoalei de Comerţ din anii 1912-1916, când o savuram cu nesaţ, pentrucă ne era dragă ştiinţa Contabilităţii....

Şi ca amintire, mai păstrez şi astăzi vreo câteva numere din frumoşii ani 1912-1916, iar dela războiu încoace, *păstrez cu sfinţenie întreaga colecţie a Revistei*, pe care o mai răsfoesc cu drag din când în când, cât permite timpul".

„Vă rog dar a mă considera mai departe ca abonat al acestei Reviste, ţinând seama că eu am achitat regulat abonamentul şi chiar când am fost şomer în anii de criză economică".

Ce mai putem noi adăuga ?!

Este cea mai frumoasă şi încurajatoare răsplată ; sunt cuvinte sincere, curate.

Mulţumind călduros tuturor cititorilor, colaboratorilor şi sprijinitorilor noştri,

Le urăm sănătate şi biruinţă peste toate obstacolele.

COMITETUL

Înştiinţare importantă

Revista Generală de Comerţ şi Contabilitate aduce la cunoştinţa cititorilor că şi-a asigurat apariţia regulată pe tot anul ce vine, menţinând abonamentul, cu toate greutăţile prin cari trec azi publicaţiunile de specialitate.

Suntem convinşi că vom avea plăcere să contăm şi pentru anul 1941 pe sprijinul tuturor vechilor noştri abonaţi.

Dacă, totuşi, unii dintre cititorii noştri vor considera că suma de lei 200 este o cheltuială prea mare, rugăm să fim înştiinţaţi la timp ca să nu trimitem inutil Revista, urmând ca tiparul şi expediţia să se facă numai în limita abonamentelor.

Costul abonamentului rugăm a ni se trimite prin mandat poştal, cec poştal Nr. 11952 sau cont de viramant B. N. R.

Administraţia Revistei
Str. Teilor 12

Ziua Unirei

Anul acesta ziua de 24 Ianuarie s'a sărbătorit într'o atmosferă de adâncă reculegere după împrejurările tragice, prin care a trecut țara.

După deslipirea silnică a părți importante din teritoriul țării, după cutremurul, care ne-a făcut — cel puțin pentru un moment — să ne dăm seama cât de neînsemnată este făptura fiecăruia dintre noi, ne-a fost dat ca tocmai în preajma marei zi a Unirei să trăim acele clipe groaznice, când s'a crezut că fii aceluiaș Neam pot să lupte uni contra altora, în timp ce străinii de neamul nostru stau la pândă.

Ziua de 24 Ianuarie, sărbătoarea românismului și a solidarității naționale, a fost totdeauna și este un prilej ca să ne îndreptăm gândul către toți înaintașii noștri, cari — tineri și bătrâni oameni politici și simpli muncitori cu brațele și cu mintea — au luptat pentru înfăptuirea unui Ideal, ce trebue să fie steaua călăuzitoare a tuturor generațiilor.

Ziua de 24 Ianuarie confirmă o lege naturală, prin care viața prezentă — nu este decât o continuitate a vieților trecute și un embrion al vieței viitoare.

Dela această lege naturală nimeni și nimic nu poate abate făptura omenească.

Oricâte încercări s'ar face să se tragă linii de demarcații, să se ridice ziduri între tineri și bătrâni, între'așa zisa generație veche și generație nouă, nu se poate opri evoluția firească a vieței, care se bazează tocmai pe colaborare între toate elementele unei națiuni, și pe toarcerea mai departe a firului vieței, pe care nu-l începe generația tânără și nu-l termină cei bătrâni.

Cu experiența maturității, cu calmul omului care a trăit și a văzut multe, unite cu avântul tinereței, cu îndrăzneala tânărului, care înfruntă cu curaj primejdiile, se ajunge la înfăptuiri sănătoase durabile, către o așezare mai dreaptă, mai frumoasă a vieței.

Acei ce conduc azi această Revistă, își aduc aminte cu emoție de începuturile colaborării lor, când acum 30 ani fiind chemați alături de fondatorii Revistei — foștii lor profesori sau șefi — au putut să pună energia lor tinerească și entusiasmul lor în slujba aceluiaș Ideal.

Tinerii de atunci se simțeau onorați de încrederea celor mai în vârstă, iar aceștia erau fericiți că sunt înțeleși și sunt ajutați cu toată convingerea în acțiunea ce o duceau pentru ridicarea profesiunei.

Tinerii de atunci ajunși și ei oameni maturi, au simțit o deosebită bucurie când puteau să se revadă pe ei în noul tineret, dintre cari unii au înțeles că deosebirea de vârstă — departe de a fi o piedică — este din contră o condiție firească a unei activități constructive.

Din nefericire, nu toți au înțeles acest lucru, unii tineri crezând că viața națională ori viața profesională începe de la tineretul de azi, singurul pregătit sufletește să scoată Țara din greutate și să ridice Neamul.

Fac un rău serviciu Țării acei cari prin vorbă sau faptă, întrețin antagonismul între generații în loc să propovăduiască *Unirea*, într'un singur gând, a tuturor oamenilor de bine, indiferent de vârstă și de stare socială.

Suntem cu toții fii aceluiaș Neam și fiecare dorim să muncim în cinste și ordine pentru Binele Patriei, strâns uniți în jurul Regelui, simbolul unității și Idealului Național. ***

Grigore L. Trancu-Iași

Biserica ortodoxă prăznuește în ziua de 25 Ianuarie pe sfântul Grigore Teologul.

Cei peste 15.000 colegi ai noștri, din cuprinsul vechilor granițe ale țării, când aud de acest nume, gândul li se duce numai spre autorul Legii Contabililor, spre fostul Președinte de onoare al acestui Corp, spre fostul Profesor de Contabilitate și spre fostul om de bine Grigore Trancu-Iași.

In după amiaza și seara acelei zile ușile casei din Strada Toamnei No. 48 au stat, ani de-a rândul, larg deschise pentru a primi o imensă lume din toate straturile societății.

Invalizi, văduve și orfani de război, membrii Soc. „Crucea Roșie" și ai altor societăți de binefacere, mari și mici negustori, mari și mici industriași, muncitori din toate breslele, studenți ai Academiei de Comerț și de la alte Facultăți, Profesori de la Academie și de la Școlile de Comerț, Avocați, Preoți, Pictori, Literați, Economiști, Ziariști, Muzicanți, Poeți, Artiști lirici și dramatici, etc., etc., se perindau pâlcuri, pâlcuri, unii după alții, în imobilul, care, deși părea neîncăpător, totuși Trancu cu sufletul lui cald răușea să-i primească pe toți. Se făcea muzică în primă audiție, se reciteau versuri, se citeau scurte descrieri ale localităților climaterice din țară, se luau inițiative pentru creări de societăți de ajutorare, se făceau glume pline de duh, se schimbau epigrame ocazionale pline de finețe și humor (între Radu Rosetti, Gh. Ranetti, Cincinat Pavelescu, Trancu-Iași), se pregăteau articole de ziare, etc.

Conul Grigore, comunicativ, plin de un nemaivăzut optimism, deși cam voluminos la trup, străbătea cu ușurință camerele în lung și'n lat, râdea sgomotos și cu ochii săi ageri vedea tot și pe toți, vorbea și strângea mâna cu toți; nimeni și nimic nu-i scăpa. Noaptea târziu, toți plecau mulțumiți că și-au făcut datoria și c'au petrecut o seară plăcută alături de conul Grigore.

Nu a existat și nici nu va mai exista în această țară un om cu mai multă popularitate ca Trancu-Iași. In dragostea lui pentru alții își uita familia, care, azi, se mângâe, păstrând cu sfințenie tezaurele rămase după urma lui.

Dacă azi, se pare, că s'a așternut vălul uitării peste toată activitatea unui om rar, cu timpul se va spune: să facem ca

Trancu, a avut dreptate Trancu, să lucrăm ca Trancu, să scrim ca Trancu, să glumim ca Trancu, să creăm ca Trancu și *să ne unim cum dorea Trancu.*

Noi, Contabilii, sărbătoream în fiecare an cu mult entusiasm la o masă intimă, în ajunul zilei de 25 Ianuarie, pe Conul Grigore.

Par'că-l văd, înconjurat de D-nii N. Butculescu, D. Cristescu, Al. Ștefănescu, Gr. Coandă, Mih. Gr. Popescu, C. Hurmuzache, Sp. Iacobescu, N. Bănulescu, etc. și de răposații Al. Zissu, Chr. Pandele, Chr. Staicovici și G. Alesseanu — toți din vechea gardă — apoi de Nic. Penescu, Niculescu-Ritz, Jean Petrescu, I. Negrescu, V. Ioachim, Drăgănescu-Brateș, etc., etc., precum și de mulți, foarte mulți tineri licențiați ai Academiei, cărora, în special, le adresa, din adâncul sufletului său curat și cinstit, sfaturi și îndrumări la muncă.

Buna dispoziție, humorul, măsura de cuviință, comunicativitatea și cuvântările pline de entusiasm și sinceritate, dirijate cu multă îndemânare numai de Trancu-Iași, în ocaziuni solemne, vor fi încă multă vreme în amintirea generațiilor ce l-au cunoscut și apreciat.

La 7 lanuarie a. c. s'a încheiat un an de când sufletul lui Trancu-Iași s'a dus în lumea drepților; cu acel prilej s'a oficiat un parastas la care au asistat numeroși colegi în cap cu d-l Decan de onoare N. Butculescu.

Pe această cale, comemorăm și în fața colegilor din întreaga țară pe acela care a animat cu multă abilitate congresele noastre, reuniunile noastre și secțiunile din provincie pe cari le vizita atât de des.

Inchizând o clipă ochii și ducând mâna la inimă spre a-i simți svâcnirile, șoptim, spre a fi auziți numai de el: Dumnezeu să-l odihnească. Apoi, ridicând ochii în sus să strigăm cu glas tare:

Aceluia, care n'a uitat pe nimeni dintre noi, fă-i, Doamne, vecinica pomenire.

AURELIU MARINESCU
Vice-Președinte al Corpului Absolvenților
Școalelor Superioare de Comerț
Fost Președinte al Corpului Contabililor
Secția Ilfov.

Contabilizarea operațiunilor de Bursă

Operațiunile de Bursă, prin caracterul lor special, prezintă unele particularități, de care literatura contabilă nu s'a ocupat îndeajuns — iar practica — în înregistrarea acestor operațiuni a avut mai mult în vedere mișcările efective de valori — proprietate, fără a se preocupa de raporturile juridice și de natura acestor raporturi.

Astfel, în general nu se înregistrează: primirea sau darea unui ordin de Bursă, fie că este pe cont propriu, fie că este pentru socoteala altora, nu se înregistrează prin registrele legale de contabilitate încheierile prin Bursă și uneori nici chiar depunerea titlurilor spre vânzare sau a titlurilor provenite dintr'o încheiere de Bursă.

Singurele operațiuni, a căror înregistrare nu se poate evita, sunt cele de lichidare: încasare sau achitarea borderourilor de Cumpărare-Vânzare.

Dacă la operațiunile de Bursă contra Cassă — în cazul când acestea se lichidează normal — ar putea fi în parte justificată neînregistrarea ordinelor de Bursă în faza primirii și a încheierii, pe motivul simplificării operațiilor contabile, în nici un caz nu se poate admite neînregistrarea operațiunilor pe termen generatoare de drepturi și obligații, de foloase și riscuri în momentul lichidării.

Pentru înregistrarea operațiunilor de Bursă — fie contra Cassa — fie pe termen — fie în cont propriu — fie în cont străin — găsește o largă aplicațiune Conturile de Ordine și Conturile de Evidență. D-l prof. Spiridon Iacobescu într'o lucrare apărută mai de mult: „Bursa de Efecte" a întocmit un Tablou al înregistrărilor contabile pentru operațiunile de Bursă în diferitele stadii la Mijlocitorii Oficiali și la Clienți, căutând ca prin denumirea Conturilor și reprezentarea egalității Contabile să redea exact aspectul juridic și economic al operațiunii.

Inainte de a face o analiză a technicei contabile aplicată la Bursă și la Mijlocitorii Oficiali, vom reda succesiunea înregistrărilor, la un agent de schimb așa cum sunt prezentate de d-l prof. Spiridon Iacobescu în lucrarea citată:

INREGISTRAREA ORDINELOR DE CUMPĂRARE

78.000 *Mandanți de cumpărare „Cassa"* = *Acțiuni de cumpărat „Cassa"* 78.000

R. P. ne dă ordin să-i cumpărăm 100 acțiuni B. R. târg cu bani gata pe cursul maxim de 780
Total 78.000

1 Dec.

Următori = *Constituitori de garanții pt. cumpărători „Cassa"* 20.000

Primit dela clientul R. P. pentru garantarea ord. de cumpărare, Cassa 100 acțiuni B. R. valorile:

10.000 *Cassa* Numerar Lei 10.000

10.000 *Efecte publice în garanție*

Rentă 5 % 916 cup. 1923 Aprilie nom. „ 10.000

2 Dec.

77.000 *Acțiuni cumpărate „Cassa" încheiate* = *Vânzători acțiuni „Cassa" încheiate* 77.000

Acțiuni B. R. dela agentul B. încheiate „Cassa" 100 buc. pentru R. P. cu 770 lei buc. Lei 77.000

3 Dec.

77.000,75 *Acțiuni cumpărate „Cassa" predate* = *Vânzători acțiuni „Cassa" predate* 77.000,75

Primit conf. borderoului Nr. . . . . 100 acțiuni B. R. dela mijl. oficial pe 770 buc. + 0,75 timbre

3 Dec.

77.400,75 *Cassa* = *Următori*

Incasat dela mandantul R. P. pentru *Acțiuni cumpărate „Cassa" predate* 100 buc. B. R. Lei 77.000,75

Timbre 200

Timbre fiscale, asistențe soc, timbre Bursă

Curtaje 200

Data

77.000,75 *Vânzători acțiuni „Cassa" predate* = *Cassa* 77.000,75

Plătit d-lui B. prețul celor 100 acțiuni B. R. cumpărate pentru R. P. pe 770 cursul plus 0,75 timbre

Data

20.000	*Constituitori de garanții pt. cumpărări „Cassa"*	=	*Următori*	

R. P. primește înapoi garanțiile depuse pentru executarea ordinului de cumpărare 100 acțiuni B. R. „Cassa", ș. a. valorile:

	Cassa Numerar	10.000
	Efecte publice în garanție	
	Renta 5% 1916 cup. Aprilie 1923 nom.	10.000

3 Dec.

78.000	*Acțiuni de cumpărat „Cassa"*	=	*Mandante de cumpărări „Cassa"*	78.000

Efectuând ordinul D-lui R. A. p. cumpărarea a 100 acțiuni B. R. se stinge angajamentul dela 1 crt.

Data

77.000	*Vânzători acțiuni Cassa „încheiate"*	=	*Acțiuni cumpărate „Cassa încheiate"*	77.000

Stins angajamentul din 2 crt. încheiate cu agentul B pentru 100 acțiuni B. R. pe 770 curs.

* * *

Aceasta ar fi aplicațiunea teoretică a principiilor contabile, cari cer a se urmări nu numai mișcările efective de valori proprietate, ci orice convenție, din care decurge drepturi și obligațiuni și cu atât mai mult mișcările de valori în posesie.

Totuși, nu numai practica, dar chiar unele teorii contabile consideră ca firească numai înregistrarea mișcărilor de valori, fără a se mai preocupa de înregistrările de evidență a ordinelor de bursă, ori a depunerii titlurilor, considerând acestea ca operații, ce nu influențează situația patrimonială, ceeace desigur constituie o concepție greșită a funcțiunii contabile.

Astfel, profesorul Fr. Leitner în „Grundriss der Buchhaltung und Bilanzkunde" vol. I, scrie la pag. 258 chiar pentru operațiunile pe termen: „Inregistrarea contabilă se face de obicei numai în ziua lichidării". Inregistrarea la încheierea operațiunii este posibilă prin Conturi interimale (Zwischenkonti) deși este incomod.

Asemenea R. Delaporte în „La Banque" pag. 204 vorbind de predarea titlurilor spre vânzare de către un client scrie: „Pas

d'écritures-comptables, mais inscription sur le livre des titres à livrer à la Caisse-titre".

Atât mijlocitorii oficiali, cât și băncile aplică, după cum am arătat, principiul clasic că înregistrările contabile să se facă numai pentru operațiunile executate, nu și pentru cele a căror executare nu s'a făcut încă de nici o parte, aceasta după teoria reprezentată de unii autori germani (V. Stein, W. Staub) după care contabilitatea înregistrează fapte economice, nu fapte juridice.

In articolul de față vom arăta cum se înregistrează la unii agenți de schimb operațiunile de Bursă, — operații pe cari agenții le fac în numele lor, dar pe socoteala clienților, ca și comisionarii.

La primirea ordinului de Bursă — Cumpărări sau vânzări — nu se face, după cum am spus nici o înregistrare.

De altfel, nu toate ordinele sunt scrise, multe sunt verbale ori telefonice, cari se notează într'un carnet sau registru.

La executarea ordinului, când deci se face încheiere de Bursă se trece operațiunea în registru numit Lichidator, iar în jurnal se face înregistrarea :

	Cumpărători	=	*Vânzători*
	Pentru încheerile din ziua de . . . s. a. (urmează specificarea cumpărătorilor și vânzătorilor).		

Fiecărui cumpărător și vânzător i-se deschide un cont, trecându-se valoarea reală pe baza cursului de încheiere.

Când cumpărătorul achită borderoul, se face înregistrarea :

50.800	*Cassa*	=	Următori
	Primit c. v. borderoului N ș. a.		
			Cumpărători A.
	Suma netă încasată val. reală a titlurilor.		50200
		Timbre fiscale și aviație	100
		Timbre Bursă	50
		Contribuția excepțională 2%	202
		Curtaj	248

Când vânzătorul încasează suma se face înregistrarea:

50200	*Vânzători*	=	*Următori*	
	Pentru c. v. borderoului N . . . ș. a.		50200	
			Cassa	
			Numerar	49950
			Timbre fiscale și aviație	100
			Timbre Bursă	50
			Curtaj	100

Depunerea titlurilor de vânzător și predarea lor cumpărătorilor nu se înregistrează.

Când ridicarea nu se face imediat, unii agenți fac o înregistrare, care nu redă exact caracterul operațiunei ș. a.

	Titluri	=	Depunători de titluri B.¦
50000	Pentru 100 acțiuni Banca Românească depusă de vânzătorul B..		50000

In numărul viitor vom face o analiză critică a acestei modalități de înregistrare a operațiunilor de Bursă.

Dr. V. M. IOACHIM

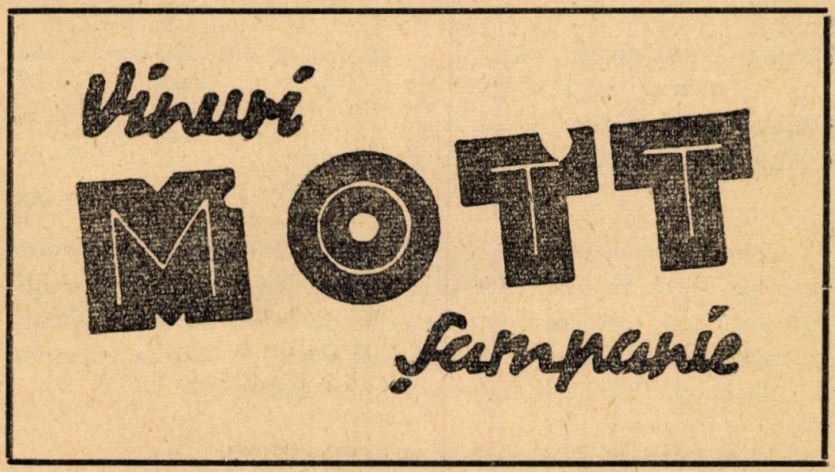

Inregistrări contabile în industria lemnului[1])

(Urmare)

In cazul când aplicăm metoda înglobării tuturor cheltuelilor de administrație, impozite, etc. în costul produselor, era să avem din cursul anului făcută înregistrarea :

	Data		
83.000	**Bunuri mobile neînsufiețite** *Materii fabricate*	=	Următori
	Repartizat la costul produselor următoarele :		
		Cheltueli generale . . .	9.000
	Diverse cheltueli de administrație (afară de ofrande) . . . . . lei 9.000		
		Salarii administrative . . .	24.000
	Totalul salariilor . . . lei 24.000		
		Impozite . . .	50.000
	Div. impozite . . . . lei 50.000		

Evaluând produsele fabricate aflate la Inventar cu costul astfel mărit, ne dădea suma de lei 821.000.

Atunci contul Profit și Pierdere avea următoarea înfățișare :

D	**Profit și Pierdere**	C
Fond de amort. invest.	200.000	Beneficiul din vânzare 200.000
„ „ înoirea maș.	100.000	„ „ mașini 10.000
Cheltueli de constituire	180.000	210.000
Cheltueli generale . .	6.000	Pierdere 276.000
	486.000	486.000

După cum vedem, rezultatul final nu este acelaș ; pierderea este mai mică în cazul din urmă, pentrucă o parte din materiile fabricate, care se mai găseau la Inventar, au fost evaluate cu costul total, deci cu o valoare mai mare, în care se cuprinde și cota de cheltueli generale de administrație.

1) A se vedea Nr. 12 al Revistei pe Decembrie 1940.

Să arătăm acum și ceiace unii numesc „minunea Contabilității", adică procedeul de a „scoate" un Bilanț echilibrat, fără câștig și fără pagubă, sau cu o mică sumă ca beneficiu sau pagubă.

N'avem decât — în cazul nostru — să nu amortizăm nici o sumă din cheltuelile de constituire și să nu creiem fondul de înoirea mașinilor. Aveam atunci în Debitul contului Profit și Pierdere mai puțin lei 180.000 + 100.000 = 280.000 și soldam în cazul întâi cu o pagubă numai de lei 17.000, iar în cazul al 2-lea cu un beneficiu de lei 4000.

Puteam de asemenea să repartizăm pe 10 sau 20 ani uzul clădirei de locuit și atunci treceam în fiecare an la „Rezultate dela Imobile" 40.000 lei sau 20.000 lei și bine înțeles beneficiu sporea cu această sumă.

Nimic nelegal în aceste procedee.

Dacă însă, spre a mări beneficiul în vederea obținerii unor credite, sau pentru a da dividende și participări — necuvenite — am fi sporit fără nici o justificare evaluarea unor produse ori investiții, sau dacă, spre a arăta o pagubă mai mare, am fi micșorat unele evaluări fără just motiv sau întrebuințam alte expediente, am fi produs în adevăr „minuni contabile" frizând Bilanțul, dar frizam și codul penal.

Articolele de închidere, considerând evaluarea materiilor fabricate după costul total vor fi următoarele :

	Data	
486.000	**Profit și Pierdere** = Următori	
	Fond amortiz. invest.	200.000
	Format fond de amortizment invest.	
	Fond de înoirea maș.	100.000
	Format fond pentru schimbarea unor mașini . . . . . lei 100.000	
	Cheltueli de constituire	180.000
	Amortizat 1/5 din cheltuelile de constituire . . . . . lei 180.000	
	Cheltueli generale	6.000
	Inchis soldul . . . . . lei 6.000	

Data

	Următori	= **Profit şi pierdere**	210.000
10.000	**Rezultate dela maşini**		
	Beneficiu net de . . . . lei 10.000		
200.000	**Bunuri mobile neînsufl.**		
	Materii fabricate		
	Beneficiu la mărfurile fabricate vândute de . . . . . lei 200.000		

Data

9.040.001	**Bilanţ de închid.**	= Următori	
	Bun. imob. prin natură	Sold	4.100.000
	Pentru închidere lei 4.100.000	„	
	Bunuri mobile neînsufl.		821.000
	Acţionari		560.000
	Clienţi		98.000
	Bunuri mob. însufleţite		10.000
	„ „ **prin ege**		140.000
	Titluri de credit		60.000
	Bunuri imob. prin incorpor.		950.000
	„ „ „ **destinaţie**		300.000
	„ „ „ **determ. legii**		50.000
	Casa şi Casa mică		275.000
	Cheltueli de constituire		600.000
	Div. comenzi de executat		700.000
	Posesorii clăd. de locuit		1
	Mărfuri în consemnaţie		100.000
	Profit şi pierdere		276.000

Data

	Următori	= **Bilanţ de închidere**	9.040.001
5.000.000	**Capital**		
2.500.000	**Creditori**		
400.000	**Uzufructarii clădiri de locuit**		
40.000	**Furnizori**		
700.000	**Comenzi de executat**		
1	**Posesiunea clădir. de locuit**		
100.000	**Consemnaţi de mărfuri**		
200.000	**Fond pentru amortiz. învestiţiilor**		
100.000	**Fond de înoirea maş.**		

BILANȚUL SOC. AN. „M. V. G."

Activ — încheiat la . . . . . — Pasiv

Cont. de val. propriet.			**Cont. de capital**		
Bun. Imobile prin Nat.	4.100.000		Capital	5.000.000	
„ Mobile prin lege	140.000		Fond pentru amortiz.		
„ „ Neînsufl.	821.000		investițiilor . . .	200.000	
„ „ Insufl. .	10 000		Fond de înoire . . .	100.000	5.300.000
„ Imobile prin Incorp.	950.000		**Cont de pers. (credit)**		
Bun Imob. prin Destin.	300.000				
„ „ „ determinarea legii . . .	50.000		Uzuarii clădirilor de locuit	400.000	
Titluri de credit . .	60.000		Furnizori	40.000	
Casa și Casa mică . .	275.000	6.706.000	Creditori	2.500.000	2.940.000
Cont de pers. debitoare					8.240.000
Acționari.	560.000				
Clienți	98.000	658.000			
Cont. de rez. de activ					
Cheltueli de const. .	600.000				
Profit și Pierdere. Sold	276 000	876.000			
		8.240.000			
Cont. de ord. și evid. de activ			**Cont de ord. și evidența de pasiv**		
Div. comenzi de exec.					
Posesorii clădirilor de locuit	700 000		Oblig. n/ p. Comenzi de executat . . .	700.000	
Div. consemnatari . .	1		Drept. n./ as. clădir. de locuit	1	
	100.000	800.001	Drept. n./ as. mărfuț. trim. în consemn. .	100.000	800.001
		9.040.001			9.040.001

PROFIT ȘI PIERDERE

Debit — încheiat la . . . . . — Credit

Fond. amort. invest. .	200.000		Rez. dela mașini . .	10.000	
„ de înoire. . .	100.000	300.000	Bunuri mobile neînsufl. benef. la vânz.	200.000	210.000
Chelt. de constituire .	180.000	480.000	Bilanț pierdere . . .	276.000	486.000
„ generale . . .	6 000	486.000			
		486.000			486.000

	Data		
	Următori = **Bilanţ de deschidere**		9.040.001
	Pentru redeschiderea urm. conturi de activ, conf. invent. din 31 Dec. 1939:		
1.500.000	**Teren** soldul contului		
2.600.000	**Clădiri** „ „		
300.000	**Maşini de forţă motrice** idem		
650.000	**Maşini de lucru** „		
150.000	**Instrumente, unelte şi scule** „		
50.000	**Mobilier şi edecuri** „		
100.000	**Vehicule**		
50.000	**Servitute de trecere**		
13.000	**Materii prime**		
	Buşteni de fag — kg. 6.000 — lei	8.000	
	„ „ stejar „ 3.000 — „	5.000	
	lei	13.000	
55.000	**Materii în fabricaţie**		
	Secţia mob. de grădină în lucru lei	5.000	
	„ „ Diferite — „ „	50.000	
	lei	55.000	
388.000	**Materii fabricate**		
	Mob. curbate . . . . . lei	102.000	
	„ diferite . . . . . „	200.000	
	Parchete . . . . . „	86.000	
	lei	388.000	
30.000	**Combustibil** sold		
105.000	**Piese de schimb şi accesorii** sold		
230.000	**Materiale diverse** . . . . „		
560.000	**Acţionari** . . . . . „		
98.000	**Clienţi** . . . . . „		
10.000	**Animale de tracţiune** . . „		
100.090	**Fond de Comerţ** . . . . „		
40.000	**Brevete şi modele** . . . „		
60.000	**Efecte de primit** . . . . „		
273.000	**Casa** . . . . . „		
2.000	**Casa Mică** . . . . . „		
600.000	**Cheltueli de constituire** . „		
700.000	**Diverse comenzi de executat** „		
1	**Posesori clăd. pt. uz** . . „		
100.000	**Consemnatari de mărfuri** . „		
276.000	**Profit & Pierdere** . . . . „		

	Data	
9.040.001	**Bilanț de de - chidere** = Următori	
	Pentru redeschiderea conturilor de pasiv, conf. inventarului încheiat la 31 Dec. 1939	
	Capital . . .	5.000.000
	Creditori . . .	2.500.000
	Uzufructuarii clăd. de locuit . . .	400.000
	Furnizori . . .	40.000
	Comenzi de executat . . .	700.000
	Posesiunee clăd. dată în uz . . .	1
	Mărfuri trimise în consemn. . . .	100.000
	Fond pt. amort. investițiilor . . .	200.000
	Fond de înoirea mașinilor . . .	100.000

Dr. P. DRĂGĂNESCU-BRATEȘ

UZINELE CHIMICE ROMANE

FABRICĂ DE ARTICOLE DE CAUCIUC

BUCUREȘTI — SOSEAUA PANDURILOR Nr. 71

Telefon 4.10.10

PRODUCE ȘI FURNIZEAZĂ: ARTICOLE TECHNICE, PLĂCI, GARNITURI, TUBURI CURENTE, DE PRESIUNE ȘI PENTRU LICHIDE C O R O S I V E.— PNEUMATICE DE BICICLETE, MINGI, BALOANE, etc. — INCĂLȚĂMINTE, COVOARE. ȘOȘONI, GALOȘI. — MĂȘTI DE PROTECȚIE CONTRA GAZELOR, C O S T U M E, CISME ȘI MĂNUȘI CONTRA IPERITEI. — AMORTIZOARE DE TUNURI, MITRALIERE.— LUCRĂRI DE ETANȘEITATE LA FORTIFICAȚII. — PÂNZE CAUCIUCATE.

Inlăturarea la întreprinderile economice publice

a dezarmoniei dintre buget şi contul de execuţie a bugetului pedeoparte şi contul de profit şi pierdere pe dealtăparte

In articolul nostru din revista No. 6/940, am arătat că la serviciile publice pure este armonie între conţinutul bugetului şi conţinutul contului de execuţie corespunzător, dar că la serviciile publice comerciale, la care intervine în plus contul profit şi pierdere, conţinutul acestui cont nu este în armonie nici cu conţinutul bugetului şi nici cu conţinutul contului de execuţiune corespunzător.

Am arătat de asemeni în acel articol, că pentru înlăturarea dezarmoniei în chestiune sunt — teoretic — trei căi şi am menţionat acele căi.

In articolul de faţă, vom examina acele căi, arătând avantajiile şi desavantajiile adoptărei fiecăreia şi pronunţându-ne pentru soluţia cea mai practică şi care corespunde mai bine principiilor raţionalului.

Prima cale: să se renunţe de către întreprinderile economice publice la contul de execuţie a bugetului.

Dacă s'ar renunţa la contul de execuţie, care, după cum se ştie, reprezintă bugetul executat, aceasta ar însemna că întreprinderea nu ar putea prezinta situaţia sa financiară şi că deci organele sale de conducere nu ar avea la dispoziţie acest mijloc eficace şi simplu pentru a putea cunoaşte siiuaţia fondurilor (proprii şi streine), astfel că pe baza acestei cunoaşteri să poată aviza asupra măsurilor de luat pentru procurarea fondurilor în caz că lipsesc şi pentru utilizarea lor în caz că prisosesc.

Situaţia financiară a întreprinderilor nu poate fi redată nici prin contul bilanţ şi nici prin contul profit şi pierdere, deoarece ambele prezintă sîtuaţia economică a întreprinderei, sintetizată prin profitul sau pierderea arătată de acele conturi.

Greşesc practicienii cari cred că situaţia financiară a întreprinderei se poate prezinta prin conturile bilanţ şi profit şi pierdere sau prin prebilanţul reprezentat de balanţa de verificare.

Pentru aceste motive nu vom renunța la contul de execuție, ci vom renunța la această primă cale de armonizare.

A doua cale: discriminarea pe categorii de bugete a actualului buget tip și anume în buget de exploatare, buget de rămășițe și buget de investiții.

Adoptarea acestei metode este în acord cu principiile științei pure, dar este în desacord cu principiul unității bugetare și cu normele stabilite de legislație și de organele interpretative ale Inaltei Curți de Conturi.

Lăsând laoparte aspectul principial, legislativ și interpretativ al chestiunei, trebue văzut dacă metoda discriminării pe bugete este posibilă și în caz afirmativ dacă este practică.

Cum însă, discriminarea bugetului implică și discriminarea contului de execuție respectiv și cum discriminarea acestuia face obiectul celei de a treia căi, vom trece la analiza acesteia, de oarece clarificând-o implicit vom fi clarificat și a doua cale.

A treia cale: discriminarea pe categorii a actualului cont de execnție tip și anume în cont de execuție a bugetului de exploatare, cont de execuție a bugetului de rămășițe și cont de execuție a bugetului de investiții.

Prin discriminare se urmărește a obține un cont de execuție în concordanță cu contul de profit și pierdere.

Pentru aceasta e nevoie ca bugetul corespunzător contului de execuție să aibă un conținut în concordanță cu structura de fond a contului profit și pierdere.

Din cele trei categorii de bugete (exploatare, rămășițe și investiții), nici unul nu are structura de fond a contului profit și pierdere, însă, dintre ele, contul de execuție a bugetului de exploatare are un conținut mai apropiat ca fond de el.

Redăm la finele acestui articol, schema contului de execuție a bugetului de exploatare (tabela I [1]) și schema contului profit și pierdere (tabela II), pentru a se putea verifica afirmația noastră

După cum se constată din comparaț.a celor două scheme.

---

1) Schema contului de execuție a bugetului de exploatare a fost complectată de noi cu elcmentele pe care în general practica nu le trece în conturile de execuție respective și anume: încasări din augumentarea patrimoniului, încasări din împrumuturi, soldul reportat din exercițiul preedent.

ele conțin atât elemente comune amândoror, cât și elemente speciale fiecăruia.

Pentru armonizarea celor două categorii de conturi, urmează să facem ca ambele să conțină numai elemente comune.

In aces scop, elementele speciale fiecărui cont (comparați tabela I cu tabela II), trebue să fie înlăturate sau adăugate fiecăruia, după caz.

Se poate *înlătura* celor două conturi elementele speciale iecăruia ?

Nu se poate *înlătura* din nici unul, caci dacă s'ar înlătura, atunci acele conturi n'ar mai putea îndeplini funcțiunile lor speciale, definite de tratate și de legislație și adoptate de practică. Anume, prin contul de execuție nu s'ar mai putea prezinta rezultatele financiare, iar prin contul de profit și pierdere nu s'ar mai putea prezinta rezultatele economice.

Se poate adăuga celor două conturi elementele speciale fiecăruia ?

Nu se poate *adăuga* contului profit și pierdere elementele contului de execuție, pentru același motiv de mai sus.

In schimb însă, contului de execuțte i se poate adăuga elementele speciale contului profit și pierdere, deoarece structura contului de execuție este atât de suplă încât permite complectarea ui cu alte elemente noui (tabela III). Complectat cu acele elemente, contul de execuție a bugetului de exploatare va putea prezinta următoarele feluri de rezultate :

A. *Rezultatele financiare*

a) Excedentul sau deficitul de cassă redat prin diierența dintre totalul veniturilor dela punctele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 și 8 și totalul cheltuelilor dela punctele 1, 2, 3 și 4 dln schema contului de execuție (tabel III).

b) Excedentul sau deficitul bugetar, redat prin diferența dintre totalul veniturilor dela punctele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 și totalul cheltuelilor dela punctele 1, 2, 3, 4 și 5 din schema contului de execuție (tabel III).

B. *Rezultatele economice*

Profitul sau pierderea redată prin diferența dintre totalul veniturilor și totalul cheltuelilor, sau invers, din tabelul III.

In practică, sunt unele dificultăți care îngreunează întocmirea unui cont de execuție astfel condiționat, deoarece elementele proprii contului profit și pierdere cum sunt: stocurile de produse și de materiale, etc., nefiind contabilizate în registrele contabilității publice, urmează să fie împrumutate din registrele contabilității comerciale a întreprinderei, pentru a putea fi trecute în contul de execuție.

Pentru ca aceste elemente să poată fi redate de contabilitatea publică în mod automat, ar trebui să se modifice actualul sistem de buget, precum și sistemul de contabilizare publică, în sensul că în buget să se rezerve capitole speciale pentru acele elemente speciale, iar în organizarea contabilității publice să se introducă registre pentru contabilizarea lor. In plus, ar trebui ca pentru fiecare venit și cheltuială în parte să se întocmească formele legale necesare pentru contabilizare.

Fie că sistemul de întocmire a bugetului și sistemul de contabilitate pubtică s'ar modifica, fie că elementele speciale contului profit și pierdere s'ar împrumuta dela contabilitatea comercială a întreprinderei, se pune totuși chestiunea dacă aceste modificări au vre'o înrâurire practică pentru întreprindere.

Prima înrâurire, este că prin contabilitatea publică astfel modificată se verifică în mod automat înregistrările făcute de con tabilitatea comercială.

In al doilea rând, printr'un astfel de cont de gestiune se-prezintă nu numai rezultatele financiare ale întreprinderei, c și rezultatele economice.

In schimb însă, prin acest sistem se amplifică biurocratismul atât din nevoia de trecere în registre speciale a veniturilor și cheltuelilor proprii contului profit și pierdere, cât și din nevoia de întocmire pentru ele de acte potrivit normelor L. C. P.

Avantajele menționate nu depășesc însă desavantajul menționat mai sus. Ele l-ar depăși numai în cazul când înregistrările contabilității comerciale nu s'ar verifica automat prin mecanismul însăși a acestei contabilități și când deci ar fi necesar să se recurgă la verificarea lor prin contabilitatea publică.

In consecință, modificările ce s'ar face sistemului de buget și sistemului de contabilizare publică ar fi de prisos.

In rezumat, discriminarea contului de execuție a bugetului pe categorii duce la armonizarea prin conținut identic, care este o armonizare prin identicitate a contului de execuție cu contul

TABEL I

Schema contului de execuţie a bugetului de exploatare

Categorii de VENITURI bugetare	Categorii de CHELTUELI bugetare
In numerar	**In numerar**
Preţul de vânzare a produselor proprii, din exerciţiul respectiv şi din exerciţiile precedente, vândute.	Cheltueli generale.
Preţul de vânzare al materialelor cumpărate din comerţ în exerciţiul respectiv şi a materialelor din stocul exerciţiilor precedente, vândute.	Cheltueli de exploatare.
Venituri diverse.	Cheltueli făcute cu obţinerea veniturilor diverse.
Incasări dela debitori pentru produse proprii din exerciţiile precedente (rămăşiţe).	
Incasări din augmentarea patrimoniului (fond, dotaţie, capital).	
Incasări din împrumuturi.	
Soldul reportat din exerciţiul precedent.	
In natură	**In natură**
Preţul de valorizare a produselor proprii şi a materialelor cumpărate din comerţ, din excrciţiul respectiv şi din stocul exerciţiilor precedente, consumate cu întreţinerea, cu însămânţarea, cu hrana oamenilor şi animalelor, etc.	Preţul de valorizare a produselor proprii şi a materialelor din comerţ, din exerciţiul respectiv şi din stocul exerciţiilor precedente, consumate cu întreţincrea, cu însămânţarea, cu hrana oamenilor şi animalelor, etc.
Preţul de stoc a produselor exerciţiului respectiv şi a exerciţiilor precedente stocate la inventar.	Angajamente de exploatare.
Preţul de stoc a materialelor exerciţiului respectiv şi a exerciţiilor precedente, stocate la inventar.	

TABEL II

Schema contului profit şi pierdere

Categorii de VENITURI bilanţiere	Categorii de CHELTUELI bilanţiere
In numerar	**In numerar**
Preţul de vânzare a produselor proprii, din exerciţiul respectiv şi din exerciţiile precedente, vândute. Preţul de vânzare a materialelor cumpărate din comerţ în exerciţiul respectiv şi a materialelor din stocul exerciţiilor precedente, vândute. Venituri diverse.	Cheltueli generale. Cheltueli de exploatare. Cheltueli făcute cu obţinerea veniturilor diverse.
In natură	**In natură**
Preţul de valorizare a produselor proprii şi a materialelor cumpărate din comerţ, din exerciţiul respectiv şi din stocul exerciţiilor precedente, consumate cu întreţinerea, cu însămânţarea, cu hrana oamenilor şi animalelor, etc. Preţul de cost al producţiei brute obţinută în exerciţiul respectiv.	Preţul de valorizare a produselor proprii şi a materialelor din comerţ, din exerciţiul respectiv şi din stocul exerciţiilor precedente, consumate cu întreţinerea, cu însămânţarea, cu hrana oamenilor şi animalelor, etc. Preţul de cost sau de revenire a produselor proprii din exerciţiul respectiv şi preţul de inventar al produselor proprii din stocul exerciţiilor precedente, vândute. Preţul de cost a materialelor din comerţ cumpărate în exerciţiul respectiv şi preţul de inventar a materialelor din comerţ cumpărate în exerciţiile precedente şi aflate în stoc la începutul exerciţiului respectiv, vândute. Amortismentele. Pierderi diferite.

TABEL III

Schema contului de execuţie a bugetului de exploatare armonizat cu contul profit şi pierdere

Categorii de VENITURI bugetare	Categorii de CHELTUELI bugetare
In numerar	**In numerar**
1. Preţul de vânzare a produselor proprii, din exerciţiul respectiv şi din exerciţiile precedente, vândute. 2. Preţul de vânzare a materialelor cumpărate din comerţ în exerciţiul respectiv şi a materialelor din stocul exerciţiilor precedente, vândute. 3. Venituri diverse. 4. Incasări dela debitorii pentru produse proprii din exerciţiile precedente (rămăşiţe). 5. Incasări din augmentarea patrimoniului (fond dotaţie, capital). 6. Incasări din împrumuturi. 7. Soldul reportat din exerciţiul precedent.	1. Cheltueli generale. 2. Cheltueli de exploatare. 3. Cheltueli făcute cu obţinerea veniturilor diverse.
In natură	**In natură**
8. Preţul de valorizare a produselor proprii şi a materialelor cumpărate din comerţ, din exerciţiul respectiv şi din stocul exerciţiilor precedente, consumate cu întreţinerea, cu însămânţarea, cu hrana oamenilor şi animalelor, etc. 9. Preţul de stoc a produselor exerciţiului respectiv şi a exerciţiilor precedente, stocate la inventar. 10. Preţul de stoc a materialelor exerciţiului respectiv şi a exerciţiilor precedente, stocate la inventar. 11. Preţul de cost a producţiei brute obţinută în exerciţiul respectiv.	4. Preţui de vaiorizare a produselor proprii şi a materialelor din comerţ, din exerciţiul respectiv şi din stocul exerciţiilor precedente, consumate cu întreţinerea. cu însămânţarea, cu hrana oamenilor şi animalelor, etc. 5. Angajamente de exploatare. 6, Preţul de cost sau de revenire a produselor proprii din éxerciţiul respectiv şi preţul de inventar a produselor proprii din stocul exerciţiilor precedente, vândute. 7. Preţul de cost a materialelor din comerţ cumpărate în exerciţiul respectiv şi preţul de inventar a materialelor din comerţ cumpărate în exerciţiile precedente şi aflate în stoc la începutul exerciţiului respectiv, vândute. 8. Amortismentele. 9. Pierderi diferite.

profit și pierdere, însă din punct de vedere rațional și practic o astfel de armonizare este inutilă și împovărătoare.

Deaceia, vom renunța și la calea de armonizare prin identicitate a conținuturilor celor două conturi și ne vom mulțumi cu armonizarea simetrică a or, redată de noi prin tabelele I și II, deoarece prin această armonizare se asigură controlul și se obțin și rezultatele sintetice care interesează întreprinderea precum și organele tutelare.

Dr. C. MITRU

Egalitatea A = P şi a = c
Conturile Tranzitorii şi cele Rectificative

Producţia, schimbul şi consumaţia formează obiectele vieţii economice. Prin faptul aplicării muncii economice asupra bunurilor, rezultă, în urma continuităţii acestei acţiuni, exploatarea economică, în care îşi găsesc locul tocmai aceste obiecte. Desigur că, în cursul acestei aplicări — a muncii economice asupra bunurilor, — se schimbă nu numai forma acestor bunuri, dar şi valoarea acestora, astfel că această schimbare necesitează în mod logic o formă oarecare de administraţie, de evidenţă scriptică. Fie că se produce o schimbare a valorilor în minus sau plus, fie că bunurile se transformă în contităţi mai mari sau mai mici în alte bunuri, se pune în tot cazul nevoia evidenţei scriptice a acestor schimbări şi transformări, dându-se naştere unui sistem mai mult sau mai puţin complect de contabilizare. Intreprinderile mari, moderne, necesitează desigur nu numai o evidenţă exactă asupra cantităţilor de bunuri aflate în întreprindere şi asupra schimbării acestor cantităţi, dar şi evidenţa schimbării valorilor pe cari le reprezintă aceste bunuri, pe lângă arătarea rezultatelor negative sau pozitive realizate în legătură cu circulaţia acestor bunuri. Astfel a luat naştere contabilitatea în partidă dublă, spre deosebire de contabilitatea în partidă simplă, care nu serveşte decât numai evidenţierii unilaterale a mişcărilor averii întreprinderii şi a legăturilor cu terţele persoane, însă fără arătarea rezultatelor obţinute în cursul operaţiunilor.

Contabilitatea în partidă dublă are la baza ei egalitatea formală A = P, adică Activ = Pasiv, sau Activ—Pasiv = Capital, egalităţi cari în urma cercetărilor ştiinţei economiei întreprinderilor, iau înfăţişarea a =c, adică avere = capital, în primul rând ca inovaţie faţă de egalitatea veche, incorectă: Activ—Pasiv = Capital. La această modificare s'a ajuns în urma cercetărilor în domeniul ştiinţei întreprinderilor, analizând pe deoparte Activul, iar pe de alta Pasivul (ca egalitate formală de Bilanţ), după conţinutul economic-juridic al fiecăruia. S'a ajuns astfel la noţiunea averii, care reprezintă forma concretă a bunurilor economice (bunuri materiale) şi la noţiunea capitalului, care reprezintă în limbajul economiei între-

prinderilor „valoarea abstractă" a unui bun și ca atare o pretenţiune asupra totalităţii valorilor cari compun exploatarea. Deoarece averea încorporează întotdeauna capitalul, aceste două mărimi trebue să fie egale .

Averea ne arată modul întrebuinţării bunurilor, iar capitalul originea acestora. Concepţia formulei economice-juridice a patrimoniului, preconizată de d-nii prof. Sp. Iacobescu și Al. Sorescu în preţiosul d-lor Curs de Contabilitate este și mai precisă și mai largă în acest sens :

Realităţi	Obiecte de drepturi și obiecte de obligaţii	=	Drepturi și obligaţii	pecuniare		Nerealităţi

sau, Realitatea patrimoniului = Cuza patrimoniului,
sau, *In Activ :* *In Pasiv :*

Realităţile patrimoniale = Abstracţiile juridice ale patrimoniului. Averea se compune în mod general din bunuri fixe (de investiţie) și bunuri de rulment. Bunurile de rulment pot fi la rândul lor bunuri de rulment propriu zis și bunurile de regulare (mijloace de plată).

Bunurile fixe se întrebuinţează totdeauna în exploatarea proprie, pe când cele de rulment se pot împrumuta altor exploatări, în urma cărui fapt iau naștere pretenţiunile întreprinderii, sub formă de creanţe.

Capitalul întreprinderii poate fi propriu și străin. Cel propriu reprezintă drepturile pecuniare nete ale subiectului de patrimoniu, iar cel străin obligaţiunile pecuniare ale acestuia.

Activul patrimoniului persoanei va cuprinde deci „bunurile proprietate și datoriile altora susţinute sau numai prin drepturile de capital din Pasiv sau prin acestea plus creditorii (obligaţiunile către aceștia)".

Dar, „alături de acestea mai putem avea în Activul patrimoniului persoanei, bunuri proprietatea altor subiecte, asupra cărora persoana ce le posedă, are numai nişte drepturi limitate (gaj mandate de vânzare, etc.). Asemenea bunuri neproprietate sunt ţinute în patrimoniul posesorului în schimbul obligaţiunilor acestuia, obligaţiuni marcate special în Pasivul patrimo-

niului posesorului". (Prof. Sp. Iacobescu și Al. Sorescu, op. cit. vol. II, pag. 25).

Acest adevăr este scos în relief și de d-l Dr. Voina în articolul său „Comentarii asupra conturilor rectificative" (Rev.. Gen. de Com. și Contab. Nr. 7—8/1940), când d-sa afirmă că, Activul pe lângă avere mai cuprinde și posturi de altă natură, în schimb averea nu cuprinde tot Activul ; și că Pasivul cuprinde pe lângă tot capitalul și alte posturi, pe când capitalul nu cuprinde tot Pasivul. Cunoașterea acestui fapt joacă cu atât mai mult un rol importat, cu cât precizarea acestor chestiuni va putea contribui mult la completarea și sistematizarea categoriilor de conturi contabile, pentru cari d-l Dr. Voina caută o clasificare așa zisă rațională.

In adevăr, mișcările averii și ale capitalului se țin în evidență prin conturile contabilității. Contabilitatea dublă cunoaște reguli fundamentale în ce privește înregistrarea acestor mișcări patrimoniale, după cele două părți ale contului : debit și credit. Orice mișcări patrimoniale se pot încadra în una din egalitățile următoare, știută fiind egalitatea formală dintre aceste două părți ale conturilor :

			Se debitează :	Se creditează :
I	Intrare de Activ	Eșire de Activ	Ct. de Activ	Ct. de Activ
II	Intrare de Activ	Intrare de Pasiv	Ct. de Activ	Ct. de Pasiv
III	Eșire de Pasiv	Intrare de Pasiv	Ct. de Pasiv	Ct. de Pasiv
IV	Eșire de Pasiv	Eșire de Activ	Ct. de Pasiv	Ct. de Activ
V	Intrare de Activ	Intr. de capital și rez. fav.	Ct. de Activ	Ct. de Pasiv
VI	Eșire de Pasiv	Intr. de capital și rez. fav.	Ct. de Pasiv	Ct. de Pasiv
VII	Eșire de capital și pierderi	Eșire de Activ	Ct, de Activ	Ct. 4e Activ
VIII	Eșire de capital și pierderi	Intrare de Pasiv	Ct. de Activ	Ct. de Pasiv

Aceste egalități cari ne arată pe de o parte mișcarea averii și pe de alta mișcarea concomitentă a capitalului, sunt caracteristice numai sistemului contabilității în partidă dublă, conta-

bilitatea în partidă simplă arătând numai mișcările cantitative și valorice ale averii, fără a ne arăta și influența mișcărilor patrimoniale asupra capitalului, adică fără arătarea rezultatelor obținute în decursul acestor mișcări. De aici egalitatea constantă în contabilitatea dublă Activ = Pasiv ,sau avere = capital *).

Egalitatea A = P o putem considera ca o egalitate formală a patrimoniului static, pe când egalitatea a = c reprezintă patrimoniul dinamic, adică momentele mișcării bunurilor cari compun patrimoniul. In general, conținutul Activului este mai vast, ca cel al averii, iar cel al Pasivului mai vast ca cel al capitalului. Am putea spune că, raportul ambelor perechi de noțiuni este ca și raportul genului față de speță. Această deosebire iese la iveală atunci, când se pun față în față cele două părți ale patrimoniului sub forma tabloului final al încheerii periodice a activității exploatării ,anume sub formă de Bilanț. Deosebirea celor două egalități A =P și a = c constă deci în originea și conținutul acestora, egalitatea A = P, egalitate formală de Bilanț, fiind o egalitate din sfera contabilității, iar egalitatea a = c fiind o egalitate din sfera științei suprapuse a studiului întreprinderilor. Egalitatea a = c este egalitatea de conținut economico-juridic al patrimoniului încorporat în Bilanțul anual, iar egalitatea A = P este egalitatea formală contabilă.

Punerea la punct a acestei chestiuni joacă un rol foarte mare pentru a putea concilia atâtea păreri deosebite, cari domină pe acest tărâm. Este anume problema grupării conturilor, care se conformează conținutului patrimoniului și care se pune în legătură cu funcțiunea pe care o au aceste conturi, precum și din punctul de vedere al unei analize de Bilanț.

O analiză contabilă științifică după conținutul economico-juridic al Activului și al Pasivului ne arată următoarele conturi (Prof. Iacobescu-Sorescu, op. cit. vol. II, pag. 42 și 86) :

---

*) Această egalitate oferă un minunat punct de plecare pentru reprezentarea simbolică a conturilor în contabilitate și pentru simbolizarea mișcărilor patrimoniale, fără care, contabilitatea mecanizată a epocei moderne nici nu s'ar putea imagina.

Este, de altfel, un merit deosebit al d-lui prof. Al. Tănăsescu de a fi folosit prima dată la noi în Țară aceste simboale, propunându-le chiar și ca un mijloc de pedagogie contabilă.

Activ	Patrimoniul persoanei X	Pasiv
1. Nu există.		1. Ct. de Capital şi de Fonduri.
2. Ct. de Valori.		2. Nu există.
3. Ct. de Persoane.		3. Ct. de Persoane.
4. Ct. de Rezultate.		4. Ct. de Rezultate.
5. Ct. de Ordine şi de Evidenţă.		5. Ct. de Ordine şi de Evidenţă.

Mişcările patrimoniale desfăşurându-se pe aceste conturi, ele se concentrează pe urmă la încheerea unei perioade de timp — de obiceiu un an — sub forma Bilanţului, care are menirea să arate cifra adevărată a rezultatelor realizate de întreprindere. Pentru a putea stabili acestă cifră în mod real — beneficiul sau pierderea — şi pentru a nu evidenţia sub forma de rezultate favorabile, rezultate cari de fapt sunt pierderile exploatării, se impune necesitatea rectificării unor posturi din Bilanţ, precum şi a scoaterii în evidenţă în mod tranzitoriu a unor prestaţiuni de muncă, de servicii sau prestaţiuni băneşti cu caracter anticipativ (de aci denumite „anticipaţiuni"). Aceste două feluri de posturi sunt reprezentate sub forma conturilor Rectificative şi a celor Tranzitorii, cari vor apare în Bilanţul anual.

Ambele feluri de conturi necesitează câteva explicaţii.

Aşa, după Haar *), conturile Tranzitorii de Activ reprezintă acele plăţi (cheltueli), cari se fac în anul în curs pentru prestări de servicii străine, sau drepturi de folosinţă şi impozite şi cari nu formează cheltuelile efective ale acestui an. Tot astfel, pot reprezenta aceste conturi pierderile anului în curs cari, devin cheltueli efective succesiv fiecare an, în măsura în care se amortizează la fiecare perioadă de Bilanţ. De aici putem vedea că posturile tranzitorii de Activ se pot întinde sau asupra a două perioade, sau asupra mai multora, cum ar fi : cheltuelile de reclamă, de organizaţie, pierderi la obligaţiuni emise, chelt. de constituire, de propagandă, etc. Posturi tranzitorii cari se întind numai asupra a două perioade sunt spre exemplu : plăţi

*) Vezi Haar : Das Wesen der transitorischen Posten und Antizipationen und ihre Behandlung in der Buchhaltung und Bilanz, Wien 1926.

anticipative de chirii, de arenzi, de impozite și taxe, de prime de asigurare, etc. aparținând aici și cheltuelile așa zise „productive" ale întreprinderii industriale.

Conturile tranzitorii de Pasiv reprezintă acele încasări, făcute în cursul anului pentru prestări de servicii proprii și drepturi de folosință oferite, cari devin venituri reale abia anul următor încheerii Bilanțului. Aici aparțin încasările anticipate de chirii, arenzi, de dobânzi, etc.

In mod schematic, aceste două feluri de posturi au următoarea înfățișare :

Anul în curs:	Perioada de încheere a Bilanțului	Anul următor încheerii:
1. Ct. Tranzit. de Activ :	∧	
plăti devin	|	cheltueli efective.
2. Ct. Tranzit. de Pasiv :	|	
încassări devenind	∨	venituri.

Anticipațiunile Active reprezintă veniturile anului în curs pentru prestări de servicii proprii și drepturi de folosință cedate și cari cu toate că ni se cuvin, nu sunt încă încasate de fapt. Aceste anticipațiuni se pot întinde fie asupra a două perioade de încheere, cum sunt chiriie și arenzile sau primele de asigurare de încasat ulterior, fie asupra a mai multor perioade, cum ar fi spre exemplu dobânzi dela efecte publice de încasat ulterior.

Anticipațiuni Pasive reprezintă cheltuelile efective (Aufwendungen) ale anului în curs pentru prestări de servicii ale altora, pentru drepturi de folosință și impozite consumate, la cari plata faptică se va face anul următor încheierii Bilanțului. Spre exemplificare înșirăm aici : dobânzi datorate, de achitat anul viitor, chirii și impozite datorate, etc. Exemplul clasic al anticipațiunilor pasive, cari se întind asupra a mai multor perioade, îl formează fondul de pensii al angajaților.

Anul în curs:	Perioada de încheere a Bilanțului	Anul următor încheerii:
1. Anticipațiuni Active :	∧	
venituri cari devin	|	*încassări.*
2. Anticipațiuni Pasive :	|	
chelt. efective, cari devin	∨	*plăți.*

Din cele de mai sus putem vedea deci că, deosebirea între posturile Tranzitorii şi anticipaţiuni rezidă în momentul plăţii sau al încasării, în contabilitate însă şi anticipaţiunile — fie active, fie pasive — sunt reprezentate tot prin conturile Tranzitorii de Activ şi de Pasiv.

In privinţa înregistrării acestor posturi, se procedează astfel: Pentru posturile Tranzitorii Active şi Anticipaţiunile Active se debitează contul Tranzitoriu (de Activ) şi se creditează contul de rezultate respectiv. Ct. Tranzitoriu de Activ apare apoi în Activul Bilanţului, încheidu-se prin acest cont. Conturile care reprezintă însă posturi Tranzitorii cari se întind asupra a mai multor perioade, se încheie direct prin contul Bilanţ.

Pentru posturile Tranzitorii de Pasiv şi Anticipaţiunile Pasive se creditează Ct. Tranzitoriu (de Pasiv) prin debitul contului de rezultate respectiv, urmând ca contul Tranzitoriu de Pasiv să apară în Bilanţ la Pasiv (Haar, op. cit. pag. 96 şi următoarele).

Conturile Tranzitorii se redeschid odată cu celelalte conturi din Bilanţ.

Conturile Rectificative *) (denumite în limba germană „Bewertungsposten" şi „Korrektionsposten") pot fi de Activ şi de Pasiv. Ele sunt acele conturi cari au menirea să „rectifice' fie un cont din Activ, care apare acolo cu valoarea sa iniţială (deci nereală), fie un cont de Pasiv, care figurează cu o valoare care nu corespunde realităţii. De aceea, conturile Rectificative de Pasiv figurează în Activul Bilanţului, iar cele Rectificative de Activ în Pasivul Bilanţului.

Aceste conturi ne arată situaţia reală la Bilanţ prin o comparaţie cu conturile respective rectificate, făcând o simplă scădere.

Conturi Rectificative de Pasiv (figurând la Activ) sunt: 1) Ct. Dobânzi report. la Ef. de Plată sau Ef. Reescontate. 2) Ct. Pierderi la Bilanţ la Soc. Anonime. 3) Ct. Diferenţe de curs la datorii în valută streină.

Cele de Activ (apărând la Pasiv) ar fi: 1) Ct. Reescontul Ef. Scontate. 2) Ct. Dobânzi report. la Ef. de Primit. 3) Ct. Amortizmente. 4) Ct. Rezerve pentru creanţe dubioase. 5) Ct.

*) Vezi articolul d-lui Dr. V. M. Ioachim „Conturi Rectificative" în Nr. 6/1940 al Revistei Gen. de Comerţ şi Contabilitate.

Fd. pentru deprecierea mărfurilor. 6) Ct. Fd. pentru Pierderi la Acțiuni. 7) Ct. Diferențe de curs la pretențiuni în valută streină. In ce privește Ct. Pierderi la Obligațiuni Emise, acesta nu este un cont Rectificativ de Activ al contului Obligațiuni Emise. Cu toate acestea, acest cont ne arată totuși — și aceasta în primul an, anul emiterii, înainte de amortizare, — valoarea reală încasată la emiterea obligațiunilor. In acest sens și numai în acest sens, este el un „corectiv". In fapt, acest cont este un cont Tranzitoriu de Activ, pe lângă caracterul său substanțial, pe care îl conferă Schär, de a fi un „activ cu caracter de pierdere".

In privința funcțiunii însăși a acestor conturi, acestea — ca și conturile Tranzitorii — se conformează regulelor generale de debitare și creditare văzute, putând să aibă fie caracterul conturilor de Valori, fie cel al conturilor de Rezultate sau de Persoane, din punct de vedere al conținutului lor însă, ele formează categorii de conturi aparte, cari complectează categoriile de conturi cunoscute.

Făcând acum o sintetizare a celor de mai înainte, putem construi următorul tablou al conturilor, întemeindu-ne pe categoriile cunoscute ale d-lor Sp. Iacobescu și Al. Sorescu :

La Activ :	La Pasiv :
1. Ct. de Valori.	1. Nu există.
2. Nu există.	2. Ct. de Capital și de Fonduri.
3. Ct. de Persoane.	3. Ct. de Persoane.
4. Ct, de Rezultate.	4. Ct. de Rezultate.
5. Ct. de Ordine și de Evidență.	5. Ct. de Ordine și de Evidență.
și adăugând la acestea :	
6. Ct. Tranzitoriu de Activ.	6. Ct. Tranzitoriu de Pasiv.
7. Ct. Rectificative de Pasiv.	7. Ct. Rectificative de Activ.

Conturile Tranzitorii de Activ și Anticipațiunile Active se înglobează de multe ori în viața practică la conturile de Persoane de Activ, la contul „Debitori" ; tot astfel, cele Tranzitorii de Pasiv și Anticipațiunile Pasive se adună de multe ori

la conturile de Persoane de Pasiv la contul „Creditori". O astfel de ascundere a realității nu poate decât să fie dezaprobată, cu atât mai mult, cu cât aceasta poate intra în capitolul delictelor de Bilanț.

Credem în tot cazul că, cu cele de mai sus, am contribuit și noi cu un mic aport la clarificarea problemei Conturilor Tranzitorii și a celor Rectifictive, clarificare care nu se poate realiza altfel, decât întemeindu-ne numai pe cele arătate până aici de cercetătorii mari în domeniul științei contabilității — în frunte cu d-l prof. Sp. Iacobescu — și clădind mai departe pe acest serios și trainic temeiu.

O. S.

Pentru susținerea revistei rugăm pe abonații noștri să recomande tuturor colegilor, contabili și comercianți, să se aboneze la revistă.

«Forja Poldi-I. A. R.»

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

BUCUREȘTI: STR. OȚETARI 3 TELEFON: 3-43-03

CAPITAL SOCIAL: LEI 50.000.000

PIESE FORJATE DIN OȚEL ȘI METAL

Recenzii

Dr. I. I. Ghelase: **„Problema unui sistem standard pentru analiza costului și rezultatele primare obținute prin determinarea și contabilizarea lui rațională într'o exploatare agricolă".** Institutul cartografic „Unirea", 1940. Brașov, 16 pagini.

Autorul se ocupă cu problema determinării costului în agricultură prin contabilitate. Dificultatea este însă, că în foarte puține exploatări agricole se ține o contabilitate sistematică.

Desigur că prin contabilizarea costurilor, exploatatorul agricol este pus în situația de a constata rezultatele date de întreprinderea lui agricolă și de a se orienta în ce privește nevoia clarificării în structura economică a întregii sale întreprinderi.

Un element însemnat în calculul costului produselor agricole, este munca cu vitele proprii, la care trebue adăogat și un coeficient de depreciere a animalelor, având în vedere costul, vârsta și viața lor probabilă.

In ce privește puterea mecanică, încă rudimentar întrebuințată în exploatările noastre agricole, trebue să se țină seama că ele stau neîntrebuințate o mare parte a anului, dar nu consumă nimic în acel timp, pe câtă vreme animalele consumă în tot cursul anului. Aș mai adăoga, — ceeace autorul pare că a omis — ca să se treacă în consumul mașinilor și produsele proprii ca de exemplu: paele arse la locomobilă.

La capitolul îngrășăminte naturale, autorul atrage atențiunea asupra însemnătății gunoiului, care trebue înregistrat la contul „Ingrășeminte", ținând seama de costul întreg al „alimentelor" (furajelor) consumate. Deasemenea trebue debitat contul „Ingrășeminte" cu costul paelor cumpărate sau proprii. Cheltuiala cu munca, căratul și risipitul gunoiului, este imputabilă asupra câmpului sau produsului căruia se aplică.

Autorul se mai ocupă de produsele obținute dela animale, precum carnea, laptele, etc., dându-ne indicațiuni pentru calculul costului lor, în vederea desfacerii lor pe piață. La toate trebue avut în vedere și costul pășunatului.

In broșura citată mai sus, autorul dă numai crâmpee de îndrumări, ori cum d-sa a mai lucrat în această direcțiune, ne-am aștepta ca să dea la iveală o lucrare completă și pe înțelesul tuturora, cu exemple practice, cu înregistrări contabile și cu rezultatele obținute, spre a fi un îndreptar mult așteptat în domeniul contabilității aplicată în agricultură.

Dr. P. Drăgănescu-Brateș

Susțineți Revista voastră prin plata promptă a abonamentului.

Dr. Ion V. Tarția: **Costurile industriale și calculația lor**, pag. 211 Tip. Institutului Cartografic „Unirea" Brașov 1940.

După interesanta teză de doctorat a d-lui dr. C. Tămăduianu cu titlul **«Prețul de cost în industrie și la Căile Ferate»**, despre care m'am ocupat în Nr. 11 al revistei, avem plăcerea să prezentăm cititorilor noștri o altă lucrare de doctorat tratând despre „*Costurile Industriale și Calculația lor*" de astădată venind de la Academia Comercială din Ciuj, tratând un subiect din domeniul Științei și Technicei întreprinderilor.

D-l Dr. I. N. Evian, sub sugestia și supravegherea căruia s'a făcut lucrarea, a răsplătit străduințele fostului său student, printr'un elogios referat de 23 pagini, D-sa consideră teza D-lui Dr. Tarția ca „cea mai bună lucrare din domeniul științei economiei private, care s'a scris până acum în limba noastră".

Intr'adevăr, citind studiul D-lui Tarția vedem în el și gândirea științifică și bogăția materialului de cunoștințe și pricepere de a discerna, ordona și analiza acest material în lumina științei și technicei întreprinderilor.

Autorul a căutat să aducă contribuții personale în luminarea acestei importante probleme a costurilor, mai întâi prin însă-și terminologia ce o folosește înlocuind denumirea obișnuită de „preț de cost" ori „preț de revenire", prin expresiunea mai clară și mai proprie ideii ce reprezintă și a, „Costuri", întrucât, după cum spune d-l profesor Evian în referatul său ce ține loc de Prefață, „preț" presupune o tranzacție exprimată în bani

Studiul d-lui Tarția începe cu partea teoretică privind „Costurile industriale", trece apoi la „Calculația costurilor", folosind în acest scop cele mai recente izvoare în special din literatura germană, pe care le analizează și în lumina aplicațiuniior practice și posibilității acestor aplicațiuni.

D-sa, plecând de la ținta ce o urmărește calculația ș. a. raționalismul economic — o noțiune mai largă de cât rentabilitatea — exprimă necesitatea organizării calculației în așa fel ca toate elementele costurilor să fie urmărite și evidențiate după cauza care le-a dat naștere, după natura lor, după locul unde s'au produs și după obiectele ori serviciul ce trebue să suporte costurile global și analitic, toate în cadrul calculației previzionale (budgetare).

Pentru aceasta, d-sa consideră ca o necesitate organizarea Contabilității în așa fel ca elementele calculației — sintetic și pe cât posibil analitic — să reiasă din conturi, completate eventual prin fișe ori foi de decontare d-sa descrie pe larg sistemul contabil cu conturi pentru zonele de costuri „(Kostenstellen), sistem, care asigură o contabilizare și repartizare cât mai logică posibilă a costuriior indirecte.

Asupra elementelor componente ale „costurilor proprii" cum le denumește autorul și noi, ca și d-l dr. Evian, *nu suntem de acord cu trecerea dobânzii asupra capitalului propriu printre cheltueli* deși știm că R. K. W. în costurile — standard ce le-a înlocuit, consideră și această dobândă ca un element al costului, — teorie cari și în Germania are tot atâția partizani cât și adversari.

Am arătat și cu alte prilejuri că întreprinzătorul nu lucrează nici pentru

dobândă, nici pentru salariu, ci pentru beneficiu, care este un tot indivizibil.

In schimb, nu vedem *de ce autorul nu consideră impozitul pe venit ca un element al costului*; probabil a fost influențat de argumentarea teoretică a științei financiare, care consideră pe Stat părtaș la beneficiile întreprinderii precum și pe dispoziția din legea contribuțiilor directe, care nu admite trecerea printre cheltueli a impozitului pe venit.

Dar aceasta este o dispoziție viu criticată atât la noi cât și în țările unde mai există, căci în ultima vreme în unele legiuiri străine s'a admis și acest impozit ca o cheltuială, cum este și firesc. Construcția teoretică a tovărășii Statului cu particularii nu are un fondament solid, mai ales de când Statul pretinde impozit, chiar când o întreprindere are pagubă și de când a introdus impunerea trienală.

O altă observație avem de făcut în ce privește „*cheltuelile de desfacere*" și chiar „*costurile administrative*" cari, după părerea noastră, au un alt caracter de cost decât „costurile de producție". Acestea și în special „cheltuelile de desfacere" nu fac parte dîn costul produsului ieșit din fabrică, ci fac parte din costul mărfei vândute, — ceeace nu este tot una, căci costurile de producție se pun în raport cu producția pe când cele administrative și de vânzare se pun în legătură cu vânzarea.

De aceea la Bilanț, produsele din magazie nu le vom inventaria nici o dată inclusiv costurile administrative și cheltuelile de desfacere, ci numai cu costul de producție (Herstellungskosten).

Ocupându-se de „costurile fondării întreprinderilor" autorul este de părere că procedeul cel mai rațional ar fi „imputarea tuturor costurilor de fondare la finea sau în decursul perioadei de investiție asupra averii fixe".

De acord, cu condiția ca să fie vorba de cheltueli în legătură cu averea de investiție susceptibilă a mări valoarea acestei averi.

Nu însă acesta și cazul *cheltuelilor de constituire* la societăți, pe cari autorul le pune în categoria cheltuelilor ce pot fi adăugate la averea fixă, pentrucă și fiscul la art. 31 pag. 100 din Instrucțiuni ar considera cheltuelile de constituire drept „cheltueli de capital" pag. 41.

Fiscul însă nu le-a considerat drept cheltueli de capital ca adaus la investiții; le-a considerat drept cheltueli ce trebue suportate de subscriitorii de acțiuni; de aceea nici nu admite amortizment la aceste cheltueli.

Dintr'o expresiune greșit întrebuințată de organele fiscale nu trebue trase concluzii în desacord cu dispozițiile recente din cele mai multe legiuiri, cari, din contră obligă societățile să amortizeze cât mai curând cheltuelile de constituire, dacă nu le pot trece chiar în primul an la cheltueli.

In ce privește calculul amortizărilor, spre deosebire de d-l prof. Evian, noi credem ca și autorul că se poate aplica amortismentul la valoarea de înlocuire a investițiilor mai ales în epoci de deprecieri monetare. In sprijinul ideii sale, autorul putea să aducă însă și legea română din 1926, care a admis o reevaluare a investițiilor dinainte de războiu în anumite limite pentru calculul amortismentului. (A se vedea lucrarea noastră: Bilanțul și fluctuațiile monetare, pag. 55).

In partea finală a interesantului său studiu, d-l dr. Tarția. se ocupă de factorii ajutători în calculație și anume Statistica și Bugetul, stăruind asupra importanței acestor doi factori în întreprinderile mai mari, precum și asupra legăturii strânse ce există, sau ar trebui să existe între *Contabilitate, Statistică* și *Buget*, precum și între toate acestea și *Calculația* propriuzisă.

D-l Tarția a cuprins problema costurilor în industrie sub toate aspectele, reușind să ne dea o lucrare — am putea spune — completă, într'un stil sobru, clar cu idei bine precizate, dintre cari unele pot fi susceptibile de discuții, dar nu pot fi înlăturate, ele reprezentând lămurit punctul de vedere al autorului, care s'a dovedit prin acest studiu un adânc cunoscător al temei, ce a tratat-o.

Dr. V. M. Ioachim

Lămuriri juridice, fiscale și contabile

APLICAREA DECRETULUI LEGE Nr. 3548. — Intrucât nu s'a mai prelungit termenul pentru intrarea în vigoare a Decretului Lege Nr. 3548 privind soc. anonime, urmează a vărsa Statului, la cerere, sumele economisite din tantieme și alte indemnizații ce s'ar fi cuvenit administratorilor și cenzorilor, ale căror locuri au devenit libere.

Aceste sume se datorează din momentul când prin acceptarea demisiei locurile au rămas libere. Cum termenul s'a prelungit până la 19 Decembrie 1940 pentru cei ce n'au demisionat până la această dată, urmează a se vărsa partea Statului începând dela această dată.

Art. 11 din lege vorbește credem, din eroare, numai de sumele administratorilor. De fapt articolul se referă și la cenzori însă, cum mai toate societățile au completat numărul de trei cenzori, nu va fi cazul să se verse Statului economii, afară de acele societăți, cari au avut cinci cenzori.

SUMELE INTREBUINȚATE DE MANDATAR PRODUC DOBANDA. — Potrivit dispozițiunilor art. 1544 cod civil, mandatarul, care a întrebuințat în folosul său sumele ce le deținea pentru mandat, datorește dobânzi la aceste sume din ziua întrebuințării lor, fără a fi nevoie pentru aceasta de o punere în întârziere a mandatarului.

Curtea de Casație S. III-a Decizia Nr. 1144/940. Revista de Drept Comercial Nr. 19—10/940.

ACTE DE IMPUNERE SUPLIMENTARA ȘI CONTRAVENȚIE LA CONTRIBUȚIA PE BENEFICIILE EXCEPȚIONALE DIN 1939. — Acte de impunere *suplimentară*, în urma verificărilor făcute, se dresează :

a) Când contribuabilul a declarat date exacte, însă impunerea s'a stabilit eronat de organele fiscale.

b) Când deși contribuabilul la calcul beneficiului impozabil, a declarat cifre diferite de cele cari trebuiau să fie impuse, însă în corpul declarațiunei a arătat detailat posturile de cheltueli, ce a înțeles să le scadă după înterpretarea sa, din cifra de afaceri.

Se dresează *acte de contravenție* numai când se constată că cifrele declarate nu corespund realității și din această cauză impozitul stabilit este mai mic decât cel cuvenit .

IMPUNEREA SOCIETAȚILOR FUZIONATE. — Societățile fuzionate nu mai pot fi impuse separat din momentul fuziunei impunându-se numai societatea fuzionată chiar pe primul an după fuzionare pe baza beneficiilor arătate prin bilanțurile precedente ale societăților contopite prin fuziune.

Aceasta chiar în cazul reportării impunerilor, putându-se da la scădere impunerea reportată pentru Societatea, care prin fuzionare a dispărut juridicește. (Curtea de Apel S. IV, Dec. 179/940).

CAȘTIGUL DIN VANZAREA UNUI IMOBIL NU SE IMPUNE LA COMERCIAL. — Diferența de preț obținută la vânzarea unui imobil nu este un venit ci o creștere întâmplătoare a capitalului. Astfel fiind nu poate fi supusă impozitului comercial, chiar dacă apare în contul de Profit și Pierdere al unei Societăți anonime. (Curtea de Apel S. IV Decizia Nr. 143/940. Revista A. F. Nr. 157—158/940).

TIMBRUL AVIAȚIEI LA REGISTRELE LEGALE SE PLATEȘTE CU CHITANȚA — Conform unor instrucțiuni ale Casei Fondului Aviației, timbru de aviație pe registrele comerciale nu se aplică pe registre, ci se plătește în numerar contra chitanță.

CAND POT FI DECLARATE CIVILE SOC. PETROLIFERE? — Societățile cari au de scop numai exploatarea zăcămintelor petrolifere, — nu și comerțul petrolului ori prelucrarea țițeiului, — au caracter civil și nu pot fi declarate în faliment.

Din moment însă ce o Soc. s'a constiuit ca Soc. Comercială ea va fi considerată ca atare, indiferent dacă a săvârșit sau nu operațiunile prevăzute în Statute (Trib. Ilfov S. I com. sentința Nr. 476 din 19 Aprilie 1940. Revista de Drept Com. Nr. 9—10/940).

REGISTRE ȘI ACTE OBLIGATORII DUPĂ LEGEA IMPOZITULUI PE CIFRA DE AFACERI: 1) Registru de magazie; 2) Bonuri de intrarea și eșirea materiei prime și a produselor fabricate; 3) Note zilnice de producție și registru de producție al fabricei.

FACTURI PE FOI VOLANTE. — Cu aprobarea Ministerului de Finanțe se poate emite facturi pe foi volante la mașină cu condiția să fie numerotate, urmând ca la cotor să se treacă rezumatul facturii originale și să se atașeze în ordine numerică o copie dela factura emisă, cari trebue ulterior broșate.

NOI CATEGORII DE SALARIAȚI ASIGURAȚI. — Cu începere dela

1 Ianuarie 1941 a intrat în câmpul asigurărilor sociale şi salariaţii dela 8000 lei până la 10.000 lei inclusiv.

BONURI PENTRU MĂRFURI CUMPĂRATE DELA AGRICULTORI ŞI VITICULTORI. — Conform ordinului Minist. de Finanţe No. 287.004 din 28 Octombrie 1940, pentru mărfurile cumpărate direct dela producători, cari nu sunt obligaţi să elibereze factură, negustorii cumpărători sunt obligaţi să aibă note sau bonuri cu specificarea mărfurilor cumpărate. Pe acestea se aplică timbrul contribuţiei naţionale de 2 % întreg nu rupt pe jumătate.

EXTINDEREA UNUI COMERŢ. — In cazul în care un contribuabil clasificat îşi extinde Comerţul prin adăugirea altei ramuri la comerţul iniţial sau prin deschiderea unui nou comerţ pentru plusul de venit rezultând din extindere, impunerea se face separat şi anual, iar clasificarea se menţine până la încetarea perioadei, când impunerile se vor contopi. (Decizia fiscală Nr. 11/940 Apel Buc. S. VI).

REDUCEREA IMPOZITULUI PROPORŢIONAL DE TIMBRU IN CONTRIBUŢIA EXCEPŢIONALĂ DE 2 % PENTRU UNELE VÂNZĂRI DE FOND DE COMERŢ.

Prin Decretul lege publicat în Monitorul Oficial Nr. 20 din 13 Ianuarie 1941 s'a redus la un sfert impozitul proporţional de timbru şi Contribuţia excepţională de 2 % pentru vânzările de fonduri de comerţ sau părţi componente cari se vor încheia până la 30 Iunie, 1941 : pentru întreprinderi vânzătoare evreeşti, al căror capital nu depăşeşte 5 milioane.

Se cere pentru aceasta actele doveditoare a condiţiunilor de mai sus.

De la Secţiuni

Comunicatul Corpului Contabililor Autorizaţi şi Experţi-Contabili al fostei Secţiuni din Cluj

Se aduce la cunoştinţa tuturor Domnilor membri ai susnumitei Secţiuni că, pentru orice lămurire şi informaţiuni, se pot adresa la Secţiunea Braşov, unde se află întreaga arhivă.

Cei ce vor cere transferarea la altă Secţiune, odată cu cererea de transferare, vor înainta şi cotizaţiile respective la zi (inclusiv 1940), cunoscând că altfel nu se poate face transferarea cerută.

* * *

Corpul Contabililor al fostei Secţiuni din Cluj, are sediul la Banca Naţională a României, Sucursala Braşov.

Colegiale

— D-l **Prof. M. Mazilescu** a demisionat din calitatea de Decan al Consiliului Superior şi de Preşedinte al Corpului Contabililor, Secţia Ilfov.

— D-l **Eugen Petrescu** şi-a reluat postul de Secretar General al Academiei Comerciale.

— D-l **C. Teodorescu** a adăugat la comerţul său de librărie engros şi comerţul de detaliu preluând magazinul din Calea Moşilor No. 398.

— D-l **N. Butculescu,** Preşedintele Corpului Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale Superioare, a depus suma de *Lei 10.000* (zece mii) drept contribuţie la fondul pentru ajutorarea familiilor ostaşilor căzuţi în zilele de 21—23 Ianuarie a. c.

— D-l **Gh. D. Ionescu** a fost numit agent oficial de schimb şi efecte pe lângă Bursa din Bucureşti.

— D-l **Nic. Popescu,** Referendar la Inalta Curte de Conturi, a fost numit în Comisiunea de Control a Aşezămintelor „Regina Maria".

— D-l **Dr. N. Gologan**, Secretar General al Camerei de Comerţ din Braşov, a fost numit Primar în localitate.

— D-l **Dumitru Mateescu**, bancher, a fost numit Primar al oraşului Călăraşi.

Cereri de înscriere

In Corpul Contabililor Autorizaţi şi Experţi-Contabili

Secţia Câmpulung-Muscel: Alexandru S. Rădulescu, în gradul de contabil autorizat.

Secţia Piatra-Neamţ: Filip Aurel, în gradul de contabil stagiar.

Radieri

Secţia Câmpulung-Bucovina: Karpel Sallo, Roll Haim, Schiber Isidor, Segal Şloim, David Schrafer, Dr. Kalman Feuer, Copel Maier, Glasberg J. Washington.

Rectificări

Secţia Arad: D-l Farsaug Pavel, a fost trecut din eroare printre membrii evrei şterşi, conform decretului-lege din 14 August 1940 şi publicat în Revista No. 11 pe Noembrie 1940.

Se face cuvenita rectificare, d-sa justificând cu acte că nu este evreu.

BANCA ROMA

ACTIV — Bilanţul la 31

Cassa : Numerar efectiv		416.334.697	
Disponibil la B. N. R.		359.331.484	
Disponibil C. E. C.		20.501.235	796.167.416
B. N. R. Devize în curs de decont — — lei	185.990.104		
Disponibil la bănci : B. N. R. devize negociabile		71.092.615	
In străinătate		110.979.311	182.071.926
Bonuri de tezaur şi p. înzestr. armatei : Lombardabile B. N. R. — — — — — — — — — — v. n.	1.089.524.100		1.078.877.641
din cari angaj. — — v. n.	10.050.000, v. r. 10.018.500		
din cari gajate — — v. n.	614.000, v. r. 614.000		
Portof. de titluri : Titluri româneşti, cu venit variabil : Acţiuni cotate la bursă — — — v. n.	38.274.500, v. r.	51.842.000	
din cari angaj. — — — v. n.	896.500, v. r. 1.010.390		
Acţiuni necotate la bursă — v. n.	193.756.077, v. r.	63.209.075	115.051.075
din cari angaj. — — — v. n.	5.709.450, v. r. 463.866		
Plasamentul fondului de rezervă : Efecte publice garantate de Stat sau lomb. B. N. R. — — v. n.	162.303.750		39.424.007
din cari angaj. — — v. n.	71.823.000, v r. 21.737.921		
din cari gajate — — v. n.	11.869.780, v. r. 5.103 800		
Portofoliu de scont. — Plătibil în ţară : Cambii fără garanţii — — — — — — — — — —		386 757.503	
„ garantate cu efecte comerciale — — — — —		66.069.047	
„ „ „ titluri — — — — — — — — —		78.286.689	
„ „ „ mărfuri — — — — — — — —		22.500.000	
„ „ „ ipoteci — — — — — — — —		36.309.715	
„ „ „ diverse şi scris. garanţii — —		52.454.800	
„ „ „ gaj agricol — — — — — — —		60.000	642.437.554
Din portofoliul de mai sus se află reescontat la B.N.R.: Cambii fără garanţii — — — — — — — —	18.142.598		
„ garantate cu efecte comerciale —	7.500.000		
„ „ „ titluri — — — — —	—		
„ „ „ mărfuri — — — —	8.500.000		
„ „ „ ipoteci — — — — —	1.874.900		
„ „ „ div. şi scris. garant.—	—		
	36.017.498		
Debitori. — Din ţară, în lei, fără garanţii	268.143.285		
Debitori garant. cu efecte comerciale—	1.471.742		
„ „ „ titluri — — — —	102.130.545		
„ „ „ mărfuri — — —	1.040.067 657		
„ „ „ ipoteci — — — —	197.832.292		
„ „ „ div. şi scris. garant.	439.865.193	2.044.510.714	
Pentru cari sunt cambii de circ.: —	**In portof.**	**Reesc. B. N. R.**	
Pt. deb. fără garanţii — — —	65.571.611	17.652.370	
„ „ gar. ef. com. — — —	1.451.556	—	
„ „ „ titluri — — —	45.324.160	—	
„ „ „ mărfuri — — —	442.319.389	55.450.000	
„ „ „ ipoteci — — —	87.422.106	800.000	
„ „ „ div. şi scris. gar.	151.368.383	—	
	793.457.205	73.902.370	
în valute străine — — —		217.126	
		2.044.727.840	
Din străinătate: — în lei — — — — — — — — —		1.856.959	2.046.584.799
Creanţe în convers. conf. legii din 7. IV. 1934 : In portofoliu cota legală de plată	101.164.745	15.561.736	
Reescontate la B. N. R. „ „ „	16.929.427	13.291.943	28.853.679
	118.094.172		
Particip. — In ţară — — — — —	In portof.	Gajate	
La întrepr. ind. şi comerc.— —	90.239.303	31.360.700	121.600.003
Imobile : Pentru uzul propriu şi înmag. mărfuri — —		38.500.000	
Pentru locuinţe funcţionari — — — — — — —		35.840.000	
Alte imobile — — — — — — — — — — — — —		61.660.016	136.000.016
Mobilier — — — — — — — — — — — — — —			25
Conturi diverse — — — — — — — — — — —			15.083.315
Conturi tranzitorii — — — — — — — — — —			26.113.957
			5.228.265.413

NEASCA S. A.

Decembrie 1940

PASIV

Capital Social				350.000.000
Fonduri de Rezervă: Rezervă legală			172.171.161	
„ specială			12.828.839	185 000.000
Fonduri de Amortisment: Pentru creanţe dubioase			130.000.000	
Pentru imobile			30.000.000	160 000.000
Dobânzi nerealizate la creanţe dubioase				17.640.221
Diferenţe de curs nerealizate la portof. de titluri:				
Titluri cotate			29.936,400	
Plasamentul fondului de rezervă			7.090.302	37.026.702
Depuneri spre fructificare:				
Din ţară — la vedere: cu livrete de economie la purtător			58.108.160	
cu Livrete de Economie nominative			401.587.179	459.695.339
Creditori: Din ţară:				
In „lei": la vedere	2.989.609.772			
pe termen	246.757.126	3.236.366.898		
In valute străine: la vedere		109.061.858	3.345.428.756	
Din străinătate: In „lei":				
la vedere	188.739.041			
pe termen	99.000	188.838.041		
In valute:				
la vedere	570.319			
pe termen	113.475.047	114.045.366	302.883.407	3.648.312.163
Creditori devize B. N. R. in curs de decontare		Lei 185.990.104		
Angajamente de reescont: In ţară:				
1. — Curente:				
la B. N. R. efecte scont		36.017.498		
la B. N. R. cambii circulaţiune		73.902.370	109.919.868	
la B. N. R. cambii diverse			58.202.418	
2. — In conversiune — cota redusă — :				
la B. N. R.			16.929.427	185.051.713
Angajamente B. N. R. lombard				490.688
Cecuri şi ordine de plată emise:				
Simple — cu plata în ţară				76.511.023
Dividende neridicate				1.580.396
Conturi diverse				16.635.012
Conturi transitorii				7.998.604
Beneficiul net:				
Report din anul precedent			25.265.831	
Beneficiul anului curent			58.157.721	83.423.552
				5.228.265.413

(Continuare)

BANCA ROMA

DEBIT — CONTURI

Cauțiuni statutare — — — — — — — — — — — —		9.250.000
Debitori pentru avaluri și scrisori de garanții date de bancă:		
In țară (din cari B. N. R. pt. export lei 790.195.132)	1.361.157.506	
In străinătate — — — — — — — — — — — — — —	168.506.785	1.529.664.291
Efecte comerciale în gaj:		
In portofoliu — — — — — — — — — — — — — —	14.538.004	
Reescontate — — — — — — — — — — — — — —	—	14.538.004
Cambii în circulațiune:		
In portofoliu — — — — — — — — — — — — — —	1.082.350.909	
Reescontate — — — — — — — — — — — — — —	73.902.370	1.156.253.279
Efecte spre incasare:		
In portofoliu — — — — — — — — — — — — — —	192.875.506	
La corespondenți — — — — — — — — — — — — —	317.622.252	510.497.758
Ipoteci, cesiuni, mărfuri in gaj și garanții diverse:		
In portofoliu — — — — — — — — — — — — — —		3.525.913.287
Titluri în gaj:		
In portofoliu — — — — — — — — — — — — — —		836.747.149
Depozite de titluri și alte valori în păstrare — — — —		1.746.038.201
Debitori pentru titluri împrumutate și depuse — — —		349.713.722
Debitori pentru acreditive și diverse — — — — — —		736.068.504
Depozit de bonuri de tezaur și pentru înzestrarea armatei:		1.052.000.000
		11.466.684.195

Președintele consiliului de administrație, C. I. C. BRĂTIANU

Verificat și găsit în conformitate cu registrele, codul de comerț

Șeful Contabilității: Director

Cenzori: *Dem. Constantinescu*, Expert contabil;

CÂND 'ȚI-E SETE

BEA BERE

BRAGADIRU

Consumați din aceleași fabrici:

DROJDIE, CONSERVE DE LEGUME

ȘI COMPOTURI PENTRU IARNA

NEASCA S. A.

DE ORDINE		CREDIT
Deponenți de cauțiuni statutare — — — — — — — — —		9.250.000
Creditori pentru avaluri și garanții date de bancă :		
In țară (din cari B.N.R. pentru export lei 790.195.132)	1.361.157.506	
In străinătate — — — — — — — — — — — — — — — — —	168.506.785	1.529.664.291
Deponenți de efecte comerciale în gaj — — — — — —		14.538.004
Deponenți de cambii in circulațiune — — — — — —		1.156.253.279
Remitenți de efecte spre încasare — — — — — —		510.497.758
Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri in gaj și garanții diverse — — — — — — — — — — — — — — — —		3.525.913.287
Deponenți de titluri în gaj — — — — — — — — — —		836.747.149
Deponenți de titluri și alte valori în păstrare :		
Din țară — — — — — — — — — — — — — — — — —	1.599.644.506	
Din străinătate — — — — — — — — — — — — — — —	146.393.695	1.746.038.201
Creditori pentru titluri împrumutate și depuse — — —		349.713.722
Creditori pentru acreditive și diverse — — — — — —		736.068.504
Bonuri de tezaur și pentru înzestrarea armatei, depuse		1.052.000.000
		11.466.684.195

Prim Director, ION C. PILIDI

și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Ion Saragea, Expert Contabil.

Ștefan C. Iaan, I. Purcăreanu.

„NAȚIONALA" SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURARE

Fondată în 1882 Capital Social Lei 25.000.000

Fonduri de garanție la 31 Decembrie 1939 Lei 288.924.845

BUCUREȘTI I / Str. Doamnei, 12 (Palatul Soc.)

ASIGURARI DE INCENDIU, GRINDINĂ, TRANSPORT, ACCIDENTE, AUTOMOBILE, FURT, GEAMURI, ETC. VIAȚA în toate combinațiunile etc. ASIGURARI DE GRUP, PENSII și caz de moarte pentru întreprinderi comerciale și industriale.

AGENȚII IN TOATĂ ȚARA

BANCA ROMANEASCĂ

CONTUL PROFIT ȘI PIERDERE

La 31 Decembrie 1940

DEBIT			CREDIT		
Cheltueli de Administrație — — —	140.774.792		*Report din beneficiul anului precedent*		25.265.831
Salarii și Indemnizații — — —	36.481.067	177.255.859	*Dobânzi încasate:*		
Diverse — — — — — — — —		17.766.197	de la portofoliu de scont — — —	44.074.247	
Impozite și taxe. — — — — — —	9.071.141		de la debitori — — — — — — —	167.434.028	211.508.275
Dobânzi plătite: la depuneri — —	27.859.617		*Comisioane incasate* — — — — —		123.563.565
la reescont — — —	63.467.250		*Venitul portofoliului de titluri:*		
la alți creditori — —		100.398.008	din diferențe de curs realizate — —	2.694.856	
Comisioane plătite — — — — —		6.132.700	din cupoane exigibile — — — — —	14.041 337	16.736.193
Amortismente: La imobile — — —		4.257.493	*Venitul bonurilor de tezaur și pt. Inzestr. Armatei* — — — —		35.291.250
Reduceri din valoarea imobilelor — —		13.439.984	*Venitul participațiunilor* — — —		12.154.407
Despăgubiri acordate Funcț. evacuați din Terit. cedate — — — — —		5.776.460	*Venitul imobilelor* — — — — —		9.452.490
Alocații la fond pentru creanțe dubioase — — — — — — — —		43.932 948	*Beneficii diverse* — — — — — —		5.734.411
Alocații la Casa de Pensii a pers. Băncii Românești — — — —		6.437.189	*Incasări creanțe amortizate* — — —		21.163.968
Beneficiul Net:					
Report din anul precedent — — —	25.265.831				
Beneficiul anului curent — — —	58.157.721	83.423.552			
		460.870.390			460.870.390

Președintele Consiliului de Administrație, C. I. C. BRĂTIANU — *Prim Director*, ION C. PILIDI

Verificat și găsit în conformitate cu registrele, codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Șeful Contabilității. Director, *Ian Saragea*, Expert Contabil

Cenzori: *Dem. Constantinescu*, Expert contabil, *Ștefan C. Ioan*, *I. Purcăreanu*.

MAȘINA ACEASTA URIAȘĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puțin exagerat. Totuși este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne și economic, au lucrat zeci de mari inventatori și au fost investite milioane.

Să nu ai la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, înseamnează să nu te folosești de realizările tehnice moderne.

No. 4 – 2 1967

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

UZINELE METALURGICE UNITE
„TITAN, NADRAG, CALAN“
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

PRODUSELE UZINEI
CALAN:
Radiatoare, Cazane
de încălzire centrală,
Băi de fontă emailată
etc., etc.

BIROUL DE VÂNZARE
„SOCOMET“
BUCUREȘTI
STR. CÂMPINEANU, 2

Călătoriți cu ajutorul telefonului

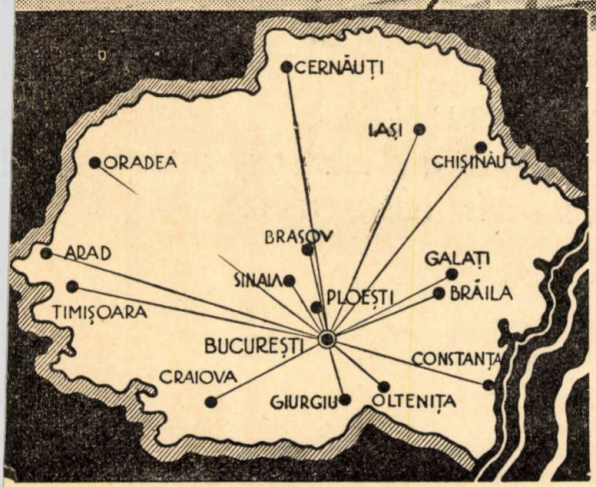

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- A TERMINA AFACERI IMPORTANTE
- A REALIZA UN PROFIT
- A VA PASTRA LEGATURILE SOCIALE

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Tefefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

SOCIETATE ANONIMA ROMÂNA DE TELEFOANE

Adresa:

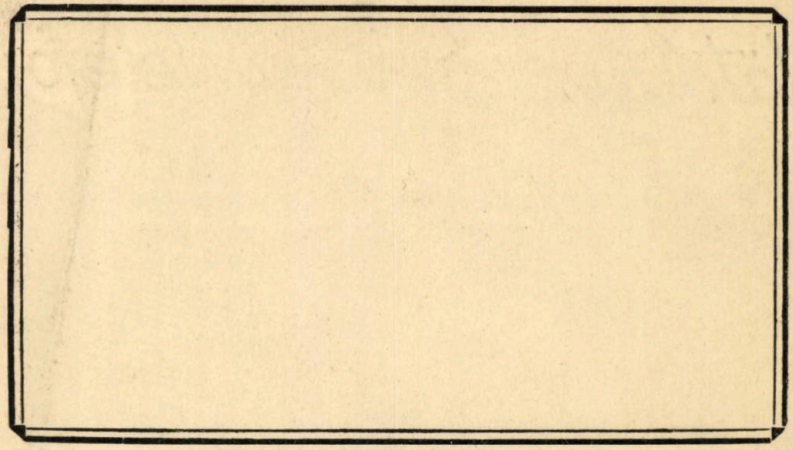

ATENȚIUNE

Orice înapoiere trebue să se facă numai pe adresa A-ției Revistei:

BUCUREȘTI, I. — STR. TEILOR No. 12

PUBLICAȚIE LUNARA

Inscrisă în Reg. publ. period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 2 **FEBRUARIE 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ACADEMIA ...

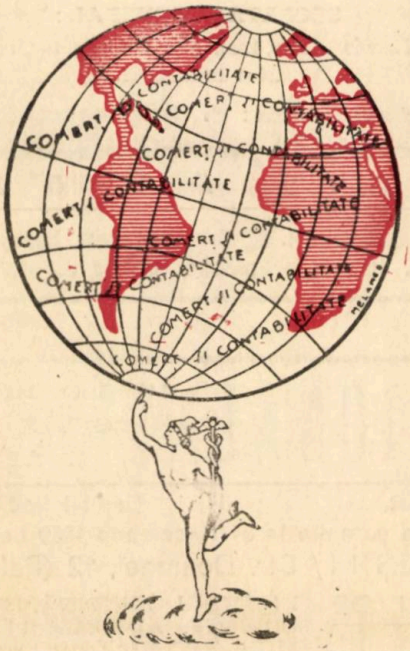

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

FUNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor Experţi.
† **Boltuş Lucian**, Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.**, Bancher.
† **Gheorghiu I.**, Contabil expert.
† **Herbst Otto**, fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu Şt. I.**, fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont exp., fost prof. la şcoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.**, fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL DE DIRECŢIE AL CORPULUI

PREŞEDINTE :

N. Butculescu, Decan de onoare al Corpului Contabililor.

VICE-PREŞEDINŢI :

V. M. Ioachim, Profesor.
Aureliu Marinescu, Expert-Contabil. Fost Preşedinte al Corpului Contab. Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL :

Theodor Nitzu, Inspector General la Creditul Industrial.

Directorul Revistei : **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

„NAŢIONALA" SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURARE

Fondată în 1882 — Capital Social Lei 25.000.000
Fonduri de garanţie la 31 Decembrie 1939 Lei 288 924.845
BUCUREŞTI I / Str. Doamnei, 12 (Palatul Soc.)

ASIGURARI DE INCENDIU, GRINDINĂ, TRANSPORT, ACCIDENTE, AUTOMOBILE, FURT, GEAMURI, ETC. VIAŢA în toate combinaţiunile etc. ASIGURARI DE GRUP, PENSII şi caz de moarte pentru întreprinderi comerciale şi industriale.

AGENŢII IN TOATĂ ŢARA

Anul XXX. — No. 2 Februarie 1941

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

Comitetul: I. St. Rasidescu 49
Prof. Dr. C. G. Demetrescu: Teoriile contabile ale lui Edmond de Granges tatăl și fiul 52
Dr. V. M. Ioachim: Contabilizarea operațiunilor de bursă (urmare) 57
Gh. Em. Rîureanu: Mecanizarea contabilității 60
Dr. Ion I. Ghelasse: Problema justificării fondurilor de dispoziție 65
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Bibliografie contabilă 70
Aureliu Marinescu: Un adânc cunoscător al Pieții și neîntrecut funcționar de ghișeu: Nicolae D. Bănulescu 74
Colegiale. — Abonamente 78

I. ST. RASIDESCU

Sunt exact 25 de ani de când pe prima pagină a numărului pe Februarie 1916 al acestei reviste sub titlul: „Doliul Corpului Absolvenților Școalelor Superioare de Comerț", anunțam colegilor din întreaga țară, încetarea din viață în ziua de 27 Februarie a celui d'ântâi Președinte al Corpului nostru: I. St. Rasidescu.

Intru cât a fost unul dintre aceia care a făcut fală industriei românești, nu numai din București, ci din întreaga țară; întru cât a fost unul dintre primii îndrumători ai colegilor noștri spre comerț — pilda dând'o chiar cu cei doi fii ai săi; întru cât a fost acela care a luat la înființare frânele conducerii organizației noastre; se cuvine ca aceeaș pagină a numărului pe Februarie s'o închinăm acestui mare înaintaș.

Fiul industriașului Ștefan Rasidescu, fost Director al tipografiei mitropolitane, după ce și-a luat diploma de absolvire a Școalei Comerciale din București, seria 1883, a intrat la Banca Națională a României, — aceasta fiind, ca și azi, instituția ce recruta cele mai bune elemente cari părăseau băncile Școalei. In anul 1890, căsătorindu-se cu fiica, marelui industriaș Carol Göbl, a părăsit Banca Națională pentru a colabora cu socrul său la conducerea tipografiei.

Prin puterea sa de muncă, prin inteligența lui sclipitoare, a reușit repede să devină un factor important în conducere.

După moartea socrului său, luând conducerea marelui stabiliment industrial, sub firma „Institutul de arte grafice

Carol Göbl succesor I. Şt. Rasidescu", a dat o mare desvoltare artelor grafice la noi în ţară.

In 1915 pentru ca să-şi arate atenţiunea faţă de personalul administrativ şi tehnic, a sărbătorit în rândul lucrătorilor şi funcţionarilor 25 de ani de activitate.

Pentru absolvenţii Şcoalelor Superioare de Comerţ a fost mai mult de cât un excelent coleg, a fost un adevărat părinte.

Visul său a fost ca să vadă cât mai mulţi negustori, eşiţi de pe băncile Şcoalelor de Comerţ, iar pentru cei cari îmbrăţişau cariera Contabilă să-i vadă într'un singur mănunchiu care să impună legiferarea profesiunei.

A făcut parte din „Cercul Absolvenţilor Şcoalelor de Comerţ", prima organizare a profesiunei noastre, şi, pentru că i s'a părut că „Cercul" are activitate limită, a format, alături de d-l N. Butculescu şi de un grup de idealişti „Uniunea", al cărei preşedinte a fost. Revista noastră este creată de „Uniune".

Cum nu putea să înţeleagă două organizaţii ale aceleaşi profesiuni, a activat din răsputeri, şi a reuşit, ca, în 1910, să ia fiinţă actualul „Corp al Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ" în care s'a contopit cele două organizaţii, — luând asupra-i şi revista.

La banchetul dat pentru **sărbătorirea unirei**, Rasidescu, luând cuvântul, a spus :

„Cea mai mare satisfacţie o simt azi când văd **uniţi, pe „bătrânii şi tinerii absolvenţi ai Şcoalelor Superioare de Co-„merţ şi închin paharul meu** pentru **atingerea ţelului urmărit „prin această Unire".**

A luptat ca Preşedinte al Corpului pentru obţinerea personalităţii juridice şi soarta a voit ca, cu o zi înainte de a închide ochii, să apară în Monitorul Oficial Nr. 265 din 26 Februarie 1916, promulgarea legii.

Ţelul pe care-l întrezărea Rasidescu a fost atins, căci un grup de colegi din Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ a determinat pe Trancu Iaşi, pe-atunci ministru, să prezinte şi să treacă prin parlament în anul 1921 legea **Corpului Contabililor Autorizaţi şi Experţi Contabili.**

Este de a noastră datorie ca, după un sfert de veac, să comemorăm dupe cum se cuvine pe unul dintre conducătorii echipei ce a lucrat la şoseaua bine betonată pe care **au trecut şi vor trece generaţii după generaţii, profesioniştii contabili.** Spu-

nem că s'a lucrat șosea bine betonată pentru că la construirea ei s'a întrebuințat cel mai solid material prim: SUFLETUL CURAT ȘI ABSOLUT DESINTERESAT AL INAINTAȘILOR.

De aceea Corpul Absolvenților, **trăește și azi.**

Nu putem încheia rândurile de mai sus fără ca, și cu aceasță ocaziune, să amintim tineretului că, **dorința cea mai vie**

† I. ST. RASIDESCU

a tuturor înaintașilor, cari au închis ochii — și cari trebuesc proslăviți, — cât și a celor ce mai trăesc, A FOST ȘI ESTE „UNIREA".

Numai cu „Unirea" văzută de Rasidescu acum 30 ani, se va păstra patrimoniul, adunat cu multă trudă de înaintași și legiferat de Trancu Iași.

Este timpul să luăm aminte.

COMITETUL

Teoriile contabile ale lui Edmond de Granges tatăl şi fiul

Considerațiuni generale

In istoria contablității, Edmond de Granges este socotit între autorii care au contribuit într'o largă măsură la promovarea acestei ştiințe.

După ce ieşise din închisoare, în urma revoluției din 1789, Edmond de Granges de Rancy a scris cunoscuta lucrare intitulată *„La tenue des livres rendue facile (în 1793).*

Până la moartea sa — în 1818 — Ed. de Granges a retipărit această lucrare în 9 ediții.

După aceea, fiul său a continuat să scrie în aceiaşi materie, publicând peste 12 volume cu subiecte diferite.

Atât tatăl, cât şi fiul au contribuit deci la răspândirea partidei duble şi la popularizarea ştiinței conturilor făcând-o accesibilă tutulor claselor sociale.

Lucrarea lui Ed. de Granges a fost continuu refăcută şi completată de fiul său, care a retipărit-o, dela 1830—1873 în alte 29 ediții.

Iată de pildă, cum justifică fiul, în prefața ediției a 29, cauza care l-a determinat să întreprindă retipărirea cărții tatălui său :

„Les livres de mon père, composées dans les périodes ré-
„publicaines et guerrières de l'Empire, étaient excellents pour
„leur temps et suffisaient alors sans contredit à tout ; mais ils
„avaient entièrement vieilli, après un quart de siècle sous la
„restauration, pour une société qui se trouvait transformée à
„cette époque pacifique des grands innovations et animée de
„cet esprit d'association, qui a permis d'exécuter, par actions,
„les plus vastes entreprises".

Mai departe Ed. de Granges fiul declară în aceiaşi prefață :

„J'ai donc fait alors, sans merci, table rase de l'ancien
„monument justement admiré à son époque, et, le reprenant
„jusque dans ses fondations, j'ai construit sur le même terrain,
„un édifice entièrement nouveau qui répondait mieux aux exi-
„gences multiples de ce temps".

Părțile modificate de către Ed. de Granges fiul din lucrarea tatălui său sunt după cum mărturisește în aceiași prefață, următoarele :

„Ainsi je n'ai pas seulement renouvelé, dans ce livre, la „partie déstinée à l'application par des exemples qu'exigeaient „les circonstances récentes, j'ai fait beaucoup plus ; j'eu ai „élucidé la théorie, cette partie la plus essentielle, consacrée à „l'exposition des principes fondamentaux des parties doubles „en donnant une démonstration claire et tout-à-fait neuve de „ces principes.

„Cette démonstration est entièrement mienne, sans aucun „air de famille, ni de ressemblance quelconque avec tout „autre, etc.

„Ces changements de fond en comble, ces améliorations „essentielles qui ont leur cachet contemporaine ne laissent „subsister aucune ressemblance, entre le livre de mon père et „le mien, etc.".

Toate aceste mărturisiri le face Ed. de Granges fiul, în prefața cărții sale, ca răspuns la acuzațiunile aduse de rivalii săi, care susțineau că nu ar fi avut alt merit decât acela de a fi copiat lucrările tatălui său pe care apoi le-ar fi publicat pe numele său, în mai multe ediții.

Datorită lucrărilor lui Edmond De Granges tatăl și fiul, contabilitatea s'a răspândit în toată Franța. Cărțile lor au servit aproape 100 de ani ca manuale de contabilitate pentru numeroase generații. Succesul ei s'a datorat explicațiunilor clare și metodice a procedeelor contabilității.

Edmond de Granges tatăl a fost de fapt și adevăratul creator al metodului jurnal-carte mare.

Valoarea lucrării lui Edmond de Granges tatăl a fost recunoscută chiar de adversarii fiului său, cum a fost M. Juclot, care, în prefața lucrării sale intitulată *„La tenue des livres enseignée en 24 leçons*, — lucrare, cunoscută și în țara noastră și care a servit și lui Dimitrie Iarcu la alcătuirea cărții sale *„Doppia scriptura sau ținerea catastivelor în partida dublă și simplă, învățată în 21 de lecțiuni* — scria următoarele :

„Son traité eut un succès mérité ; pour la première fois „le système des parties doubles a été expliqué par des demons- „trations claires".

Juclot, care împrumutase numeroase părți din lucrările

lui Edmond de Granges tatăl și fiul, caută tot în prefața lucrării sale (pag. XI), în care mărturisise cele de mai sus, să-i micșoreze totuș valoarea prin următoarea afirmațiune :

„Mais cet ouvrage aurait eu besoin d'être refait plusieurs „années avant la mort de l'auteur, et nous avons à regretter „que le temps et les forces lui aient manqué, pour cet entre- „prise, qui aurait, il est vrai, été très pénible, mais qui était „très indispensable, pour conserver à son livre le vogue dont il „a joui si longtemps".

* * *

Cercetând ediția din 1854 a lucrării lui Edmond de Granges fiul, trebue să recunoaștem dela început claritatea cu care a fost expusă, pentru acel timp, metoda contabilității în partidă dublă.

Definiția contabilității.

In această privință autorul precizează :

„La tenue des livres ou la comptabilité est l'art de tenir „ecritures avec méthode et selon des principes determinés de „toute espèce d'opérations".

„Ou l'apelle tenue des livres parce que ces écritures sont „inscrites sur différents livres, dont les principaux livres sont „le Journal et le Grand Livre".

După cum se vede, — și era natural pentru acel timp — contabilitatea era considerată ca o artă, pentru că, după cum arată autorul, ea era confundată cu însăși „ținerea registrelor".

De altfel, această părere s'a păstrat până aproape în timpurile de față, când se mai găsesc încă autori, care consideră contabilitatea ca o artă.

Noțiunea partidei duble.

Pentru a înlesni fixarea noțiunei de partidă dublă, autorul începe cu explicarea contabilității în partidă simplă.

Astfel, el arată că prin partida simplă se poate stabili numai situația corespondenților, în timp ce prin partida dublă se poate obține și aceea a valorilor folosite de întreprindere.

Acest scop îl realizează partida dublă prin mijlocul *conturilor individuale* de persoane — numite de autor *conturi particulare* — și a *conturilor generale de valori.*

Mai susține apoi că orice articol înscris în registrul jurnal

trebue să conțină neapărat cel puțin un cont debitor și unul creditor.

Personificarea conturilor

Deși neagă tendința sa de a personifica conturile, totuși autorul pornește dela principiile personaliste în aflarea conturilor debitoare și creditoare, după cum rezultă din următorul citat (pag. 14) :

„Le principe unique et fondamental est de débiter celui „qui reçoit, et de crediter celui qui donne".

Era și natural ca autorul să se sprijine pe aceste principii care erau generalizate în literatura contabilă din acel timp.

De altfel, explicarea creerii conturilor : mărfuri generale, efecte de primit și efecte de plată, au la bază tot principiul personalist.

Iată ce susține autorul în această privință (Pag. 14 Nr. 32) :

„On est convenu de ne pas débiter ou créditer le négociant, sous son nom propre, mais bien sous celui des comptes „généraux, qui le représentent sous le nom de : Marchandises „generales, Caisse, Effets à recévoir, Effets à payer, Pertes et „Profits, lorsqu'il reçoit ou donne de marchandises, de l'ar- „gent, des effets et quand il fait un bénéfice ou une perte".

Cercetând și raționamentul pe care-l folosește autorul pentru determinarea contului debitor și a celui creditor dintr'un articol de jurnal, se poate constata și mai evident această personificare.

Autorul expune la pagina 10 acest raționament astfel :

„J'ai vendu à Guillaume 5 pièces de vin à 120 fr. l'une.

„Qui est-ce qui reçoit ?

„C'est Guillaume. Donc il faut le débiter.

„Qui est-ce qui fournit ?

„C'est moi — X. ; donc il faut me créditer, mais sous le „nom de : „marchandises générales".

Din acest raționament rezultă clar că, contul Mărfuri generale este un cont de persoane, nu de valori, pentru că-l reprezintă pe capitalist.

In acelaș mod procedează autorul și cu celelalte conturi de valori.

Cu toate acestea, din cele ce urmează, se poate observa, *cât de confuz* a fost în mintea autorului *caracterul personalist*, pe care încearcă să-l imprime conturilor.

Astfel, la pag. 15 sub Nr. 33, autorul spune :

„Il faut debiter :

„Le compte „Marchandises générales" toutes les fois qu'on „reçoit ou qu'il entre des marchandises, etc." și că :

„Il faut crediter :

„Le compte „Marchandises générales toutes les fois qu'on „donne ou qu'il sort des marchandises, etc.", iar la pagina 16 sub Nr. 36 autorul încearcă chiar să formuleze principiul fundamental astfel :

„La personne qu'on reçoit, ou le compte général ouvert „à l'objet qu'on reçoit doit toujours à la personne qui donne „ou au compte général ouvert à l'objet qu'on donne".

Observând însă dificultățile ce le întâmpină, datorită acestei concepții, când este vorba să fixeze regulele de debitare și de creditare a conturilor, *autorul este silit să amestece primirile cu intrările și dările cu eșirile de valori, ceeace nu se poate încadra în conceptul personalist al conturilor,* care stabilește principiul de debitare a conturilor care primesc și de creditare a celor care dau.

Vom vedea și la alți autori diferitele artificii de raționament la care sunt obligați să recurgă, atunci când adoptă aceiași concepții și voiesc să stabilească normele după care urmează să funcționeze conturile.

In acest chip s'a desvoltat în timp, concepția de personificare a conturilor, creindu-se *teoriile personaliste cu o serie de conturi* (conformismul personalistic) și cu *2 serii de conturi* (duplicismul personalistic).

Intre autorii care au susținut aceste teorii găsim astfel pe : Ed. Grohman, Schiebe und Odermann, Busch, v. Ulman ; iar dintre italieni pe : Francesco Marchi ; G. Cerboni ; Galeotti ; Giovanni Massa ; F. Villa, etc.

(Va urma).

Prof. Dr. C. G. DEMETRESCU
Inspector Invățământul Comercial
Ministerul Instr. Educ.
Cultelor și Artelor

Contabilizarea operațiunilor de Bursă

Am arătat în No. 1 al Revistei din acest an că unii agenți de schimb înregistrează încheierile de Bursă prin articolul :

Cumpărători = Vânzători

conturi, cari se lichidează prin încasarea borderoului de la Cumpărător și plata borderoului către Vânzător.

Prin aceasta, se înregistrează numai mișcările de numerar ca urmare a obligațiunii cumpărătorului de a achita titlurile cumpărate și a dreptului vânzătorului de a încasa dela agent contravaloarea titlurilor vândute.

Lipsește însă înregistrarea obligațiunii, ce și-a luat vânzătorul de a preda și înregistrarea dreptului cumpărătorului de a pretinde titlurile de la agent.

Agentul, lucrând în numele său dar pe socoteala clienților, încheie deodată două contracte : unul față de vânzătorul de la care urmează să ia titlurile în primire și altul cu cumpărătorul, pentru care a cumpărat titlurile și față de care agentul de schimb apare ca vânzător.

Operațiunea de Bursă încheiată printr'un agent, prezintă deci un dublu aspect și are drept caracteristică, că se exercită de ambele părți în alt moment de cât acela al încheierii, și de multe ori nu în același moment de cumpărător și vânzător, — cele două părți, — cu care lucrează agentul.

In comerțul pe cont propriu executarea se face ori concomitent în același moment de ambele părți (vânzare contra cassa) ori una din părți execută în momentul încheierii, iar cealaltă parte amână executarea (vânzare pe credit).

Față de această caracteristică a operațiunilor de Bursă, considerăm că înregistrarea de mai sus :

Cumpărători = Vânzători

nu este suficientă, ci trebue urmată de o a doua înregistrare, care să evidențieze și obligația vânzătorului de a preda titlurile precum și dreptul cumpărătorului de a pretinde titlurile de la agent, căci numai așa este justă prima înregistrare.

Aceasta a doua înregistrare, s'ar face astfel :

Diverşi Vânzători, Titluri de predat= Diverşi Cumpărători Titluri de preluat

Acest articol completează pe cel dintâi, Vânzătorul fiind Creditor pentru contravaloarea titlurilor vândute şi Debitor pentru titlurile ce are să le predea, iar cumpărătorul Debitor pentru numerar şi Creditor pentru titlurile, ce are dreptul să le reclame de la agent.

Spre a nu deschide câte două conturi analitice (unul de numerar şi altul de titluri) s'ar putea reuni în acelaşi cont pe coloane cele două situaţii juridice ale cumpărătorului şi ale vânzătorului, astfel :

A.

Data	Explicaţie	Pag. Jurn.	Numerar 1	Titluri 2	Data	Explicaţie	Pag. Jurn.	Numerar 3	Titluri 4

In coloanele 1 şi 3 se vor înregistra posturile de la contul colectiv: **„Cumpărători".**

In Coloanele 2 şi 4 posturile de la contul colectiv : **Diverşi Cumpărători Titluri de preluat".**

In contul A (cumpărător) va apare deci în Debit obligaţia de a achita contravaloarea titlurilor cumpărate iar în Credit dreptul de a pretinde titlurile.

Dacă a achitat titlurile şi le-a ridicat, atât coloana de Numerar cât şi aceia de Titluri vor fi balansate ;

Dacă a achitat titlurile, dar nu le-a ridicat, va rămâne creditor în coloana „Titluri".

La „Vânzător", vom avea în Credit coloana „Numerar" dreptul său de a cere contravaloarea titlurilor, iar în Debit coloana „Titluri" obligaţia de a depune Titlurile.

Dacă a depus titlurile, dar n'a încasat contravaloarea, va apare creditor în coloana „Numerar".

Cu modul acesta se urmăreşte şi se cunoaşte în orice moment situaţia fiecărui client atât în ce priveşte mişcările de numerar cât şi cele de titluri.

Când vănzătorul depune titluri, bine înţeles că nu vom debita un cont : **Titluri**", cum se face uneori acum căci acestea nu sunt proprietatea agentului ci un cont: „**Titluri primite de predat** cont, care va fi creditat prin contul : **Diverşi Cumpărători Titluri de preluat**" când titlurile se predau cumpărătorului.

Spuneam că în general nu se obişnueşte în practică a se înregistra mişcarea titlurilor, considerându-se că orice operaţie contra cassă — singurile permise azi la noi — trebue neapărat lichidată în cel mult 48 ore, aşa că titlurile din încheieri nu ar trebui să rămână la agent de cât cel mult două zile.

Sunt însă cazuri când cumpărătorii, chiar după ce le achită, lasă titlurile agentului pentru a le vinde, când cursul este favorabil, după cum sunt clienţi cari depun titluri spre vânzare sau chiar spre păstrare.

Toate aceste operaţii ar trebui înregistrate prin conturi distincte, din cari să rezulte în mod precis situaţia juridică a valorilor terţilor aflate la agent.

In loc de înregistrări contabile, se obişnueşte a se ţine un registru de Intrarea şi Eşirea titlurilor denumit impropriu: „**Cassa-Titluri**" în care se trec în ordinea intrării şi a eşirii titlurile primite şi eşite.

In acest registru trebuie să se specifice dacă titlurile provin dintr'o încheiere, dintr'un ordin de vânzare, dintr'un depozit spre păstrare, eventual dintr'un împrumut, etc. deşi o asemenea operaţie nu se încadrează în operaţiunile îngăduite azi.

In articolul viitor ne vom ocupa de Contabilizarea operaţiunilor de Bursă la Bănci.

Dr. V. M. IOACHIM

Pentru susţinerea revistei rugăm pe abonaţii noştri să recomande tuturor colegilor, contabili şi comercianţi, să se aboneze la revistă.

Mecanizarea contabilității

S'a vorbit mult în ultimul timp de mecanizarea contabilității.

S'a dat însă un înțeles greșit noțiunii de mecanizare, de cei cari s'au lăsat convinși că se pot remedia dificultățile ce a întâlnit contabilitatea în acordarea cu timpurile noui.

Nu este suficient să se cumpere mașini și prin ele să se înlocuească contabilii și munca lor. **Mașinile nu sunt capabile să introducă ordine și metodă și să pună capăt acolo unde este dezordine și confuziune.**

Mașinile nu sunt decât un auxiliar foarte prețios, pentru contabilul care vrea să raționalizeze și să dividă munca ; care vrea să aibă siguranță, control și rapiditate și care vrea să obțină o economie de efort uman și de cheltueli.

Organizarea științifică a muncii, raționalizarea metodei contabile cu ajutorul mașinilor, ne conduc spre o adevărată mecanizarea.

Nu trebue confundată dar, întrebuințarea mașinilor cu mecanizare.

Mecanizarea este în funcție de metodă. Se poate transforma structura unui aparat biuroucratic oarecare și fără introducerea mașinilor.

Pentru a ajunge însă la această soluție, trebue să se țină seamă de organizarea științifică a muncii și în acest fel mașinile contabile introduse pot ajuta eficace contabilitatea.

Conferința economică dela Geneva a dat următoarea definiție noțiunii de organizare a muncii : „A organiza munca înseamnă a se lua dispoziții cari să asigure maximum de randament cu minimum de efort".

Organizarea muncii este dar primul comandament al unui contabil care vrea să culeagă randament.

Dacă pentru organizare, mijloacele sunt mai ușoare, pentru reorganizare, ele sunt mult mai grele.

Pentrucă în acest din urmă caz, avem de luptat cu obiceiurile seculare — așa zisa **rutină** — cum s'a exprimat Léon Batardon, cari sunt piedici de neînfrânt atunci când este vorba să se ceară renunțarea la anumite sisteme sau metode, cari au intrat în firea omului.

Contabilii conservatori acestor sisteme, cer personalului lor să-și mărească eforturile și silința, uitând că la toate acestea trebue pusă o limită.

Mărirea numărului de operațiuni, diversitatea și complexitatea lor, au adus desigur o perturbare sistemului clasic contabil, pentrucă nu mai poate corespunde vitezii cerută de timpurile noui. Pe baza sistemului clasic se grefează însă binefacerile raționalizării și diviziunei muncii lor, iar pentru a cruța sănătatea și oboseala oamenilor, s'au introdus mașinile.

Caracterul distinctiv al timpurilor noastre este tocmai tendința, de a elibera sistematic omul, de eforturi.

Și aceasta se obține nu atât prin introducerea mașinilor cât prin sistematizarea lucrărilor.

Ce ar folosi unei întreprinderi dacă introducând mașinile, înlocuește numai scrierea manuală ? Pentru aceasta nu ar fi nevoe de mașini contabile cari sunt destul de costisitoare, ci de simple mașini de scris.

Prin aceasta nu am ușurat munca și nici nu am realizat vreun randament.

Este indiferent chiar, dacă înregistrările contabile se fac manual sau mecanic. Principal este ca să se evite lucrările suplimentare cari să mărească efortul uman și să producă o întârziere a înregistrării operațiunilor.

Dupe sitemul clasic, contabilitatea cere mai întâi alcătuirea unei strațe, și transcrierea ei în jurnal ; apoi repartizarea operațiunilor din jurnal pe categorii de conturi în Cartea Mare și în fine trecerea din jurnal în registrele auxiliare ale conturilor colective de Cartea Mare.

Azi, cu ajutorul **mecanografiei** și a registrelor cu **foi mobile**, se poate face înregistrarea **unică.**

Se trece concomitent și în Jurnal și în fișele mobile de Carte Mare, prin hârtie de indigo.

Deci o economie de timp și o eliminare de erori de înregistrare.

Foile mobile se clasează mai ușor, se manevrează mai ușor și concomitent cu înregistrarea se pot scoate copii dupe fiecare cont, prin adăogarea unui formular în plus, dedesubtul fișei respective.

Spre exemplu în industrii, concomitent cu scrierea facturii

se poate obține : Jurnalul de facturi ; partida clientului; extrasul dupe partida clientului.

Pentru aceiași operațiune, întrebuințând o mașină contabilă de scris și calculat, cu 4 sau 6 calculatoare, se obține printr'o singură bătaie a mașinei : Factura ; Jurnalul de facturi ; fișa clientului ; copie sau extras dupe partida clientului.

Mașina ne mai dă automat, prin simple apăsări de butoane :

Totalul coloanelor debitoare și creditoare din Jurnal ;

Totalul coloanelor debitoare și creditoare din fișa clientului;

Soldul datorat de client.

Jurnalul redă în acest caz întreaga mișcare a mărfurilor vândute, urmând să culegem contraposturile cari balansează această partidă, pentru a fi trecute sintetic în Cartea Mare.

S'a mers chiar mai departe cu aceste raționalizări.

In Bănci, dupe piesele contabile, acte de casă (cecuri, foi de vărsământ), se trece direct la înregistrarea lor, obținând concomitent : Jurnalul (cu mai multe copii), fișa-partidă și extrasul de cont al clientului și un extras zilnic de operațiuni, care înlocuește scrisoarea.

Este așa dar o simplificare. Se renunță la straiă și la articolele clasice de jurnal pentru a reda același lucru în mod rațional.

Este o economie de timp și cu ajutorul mașinei contabile, se evită efortul contabilului în ce privește repetarea scrisului, adunările și facerea soldului.

Este și o siguranță mai mare și se evită erorile de inadvertență a cifrelor.

Organizarea științifică a muncii se bazează în afară de raționalizare și pe o diviziune perfectă a muncii.

Principiul aplicat de : PREPARARE — DISTRIBUIRE — EXECUTARE — CONTROL a dat cele mai bune rezultate în întreprinderile cari l'au aplicat.

Unii funcționari **prepară** lucrarea, alții o **distribue** celor cari **execută** înregistrarea și alții **controlează**.

Sunt principii cari trebue să stea la baza unei bune organizări, fiindcă fiecare funcționar pentru a se specializa și a da randament, trebue să aibă în sarcina sa o lucrare cât mai simplă.

Este complet greșită ideea profesată de uniii practicieni

contabili, cari încarcă pe funcționari cu lucrări complexe, plecând dela ideia răspunderii lucrării încredințate.

Astfel, dacă într'o întreprindere, același funcționar trebue să prepare lucrarea de înregistrat, trebue să culeagă fișele contabile respective apoi să înregistreze, pentru ca în urmă să controleze și să facă calculele de dobinzi; el va fi încărcat cu răspunderea completă a lucrării, dar nu va da nici un randament.

Mult mai ușor este ca fiecare să aibă de îndeplinit o lucrare simplă, fiindcă prin diviziunea muncii își asigură o specializare.

S'a preconizat și experimentat cu mult folos, regularizarea densității muncii printr'o echipă volantă; care să ajute celor cari la anumite epoci sunt mai încărcați în lucrări decât alții.

Toate aceste principii, nu fac decât să aducă un progres în perfecționarea și adaptarea contabilității timpurilor noui, caracterizate prin viteză.

Introducerea mașinilor într'o întreprindere, necesită un studiu foate serios. Mașinile trebue să dea randamentul necesar pentru a fi utile.

A introduce mașini într'o contabilitate și a nu raționaliza metoda contabilă, înseamnă a ignora avantagiile și posibilitățile de perfecțiune a mașinilor.

Metodele trecutului conveneau timpului trecut. Metodele timpului nostru nu trebue să nesocotească faptul că invențiile și mașinile au transformat complect condițiile existenței noastre.

Trebue să recunoaștem că este greu a înlocui sentimentalismul cald al literelor ronde, cu anonimatul rece al literilor de mașină.

Insă contabilitatea trebue să se acordeze perfect cu marile transformări suferite în ultimul timp în domeniul economic și comercial.

Principiile științifice de organizare a muncii, trebuesc cu multă atențiune aplicate, pentru a reuși în opera de organizare sau reorganizare a unei contabilități mecanice. Totul depinde de metodă.

Am reușit să ajungem în timpurile în care trebuește respectat primatul muncii. Munca trebue deci raționalizată pentru a economisi efortul uman.

Mașinile nu înlocuesc oamenii. Ele menajează munca lor.

Astfel că reușita depinde de o metodă de organizare bazată pe o metodă contabilă.

Prin organizarea științifică a muncii facem un mare progres și contabilitatea bine înțeleasă, va deveni o regulă de acțiune și baza unei metode de organizare.

Courcelles Seneuile scria următoarele:

„Se poate observa în fiecare zi prin experiență că un fel de a socoti nu este adeseori decât un fel de a gândi".

GH. EM. RÎUREANU

Lucrări consultate :

R. Alheinc. Organisation Bancaire.
J. Chevalier. La technique de l'organisation des Entreprises.
A. D. Meunier. La Banque.
J. Dumarchey. La comptabilité Moderne.
L. Batardon. La tenue des Livres sur Feuilles Mobiles.

UZINELE CHIMICE ROMANE

FABRICĂ DE ARTICOLE DE CAUCIUC

BUCUREȘTI — SOSEAUA PANDURILOR Nr. 71

Telefon 4.10.10

PRODUCE ȘI FURNIZEAZĂ: ARTICOLE TECHNICE, PLĂCI, GARNITURI, TUBURI CURENTE, DE PRESIUNE ȘI PENTRU LICHIDE C O R O S I V E.— PNEUMATICE DE BICICLETE, MINGI, BALOANE, etc. — INCĂLȚĂMINTE, COVOARE. ȘOȘONI, GALOȘI. — MĂȘTI DE PROTECȚIE CONTRA GAZELOR, C O S T U M E, CISME ȘI MĂNUȘI CONTRA IPERITEI. — AMORTIZOARE DE TUNURI, MITRALIERE.— LUCRĂRI DE ETANȘEITATE LA FORTIFICAȚII. — PÂNZE CAUCIUCATE.

Problema justificării fondurillor de dispoziție

Obiectul problemei noastre este „banul public", adică precizat, banul încasat și aflat la dispoziția „Tezaurului".

Controlul preventiv și **de gestiune** îl are Inalta Curte de Conturi **asupra tuturor** veniturilor — încasărilor efective — și cheltuelilor publice (art. 18, Legea Inaltei Curți de Conturi) controlând actele justificative ale **ordonatorilor primari** — miniștri (art. 19 din legea organică a Inaltei Curți de Conturi).

Administrarea — ordinul de dispoziție — și mânuirea banilor — măsura de execuție — contabilizarea și controlul lor, efectuate de serviciile publice, sunt supuse legii de față (Art. 1 din L. C. P.).

Fonduri publice sunt orice fonduri aflate în păstrarea, sau fiind proprietatea Statului sau instituțiunilor publice (I. C. Cas. S. III, Dec. Nr. 414/934) și urmează normele prevăzute de L. C. P.

Fondurile cu caracter secret (?) fac excepție dela normele și principiile legii contabilității publice, **excepție care însă nu reese din textul legii,** ci a fost mai mult consimțită de I. C. C. care, prin Jurnalul Nr. 231/933, menționează excepțiunea, încă cu următoarele ingrediente :

1. Pentru justificarea avansurilor ordonanțate pe numele funcționarilor publici, nu este suficientă semnătura sau chitanța dată de titularu ordonanței, ci

2. Se va justifica printr'un act semnat personal de ministru, prin care se va confirma că avansul a fost întrebuințat pentru îndeplinirea scopului pentru care a fost încredințat, dacă a fost ordonanțat pe numele ministrului, sau

3. Dacă avansul a fost ordonanțat pe numele altor persoane decât ministru, titularii ordonanțelor de plată vor justifica întrebuințarea fiecărui avans față de ministru, prin întocmirea unui raport sumar de modul cum a fost întrebuințat, care, cu aprobarea ministrului se va înainta I. C. C. și

4. Eventualele acte justificative de plată vor putea rămâne în mâna ministrului, care va decide păstrarea sau distrugerea lor (I. C. C. Secțiuni Unite, Jurnal Nr. 25 din 12 Ian. 1931).

In fine, cu privire la **cheltuelile Statului,** cunoaștem re-

gula (art. 115 L. C. P.) şi excepţia (art. 124 L. C. P.) singurele posibilităţi în materia plăţii banului public :

a) Regula se referă la o cheltuială normală care trece prin cele 4 faze : angajarea, lichidarea, ordonanţarea şi achitarea.

b) Excepţia, nu cuprinde faza angajării ; **lichidarea**, adică constatarea drepturilor dobândite (sau acordate părţilor) faţă de Stat **nu poate lipsi**, iar achitarea se face numai pe bază de ordonanţe, astfel că celelalte trei faze trebuiesc parcurse neapărat.

La rândul ei, excepţia cuprinde două modalităţi de plată :

a) **Regulată**, când ordonatorul dispune — prin ordonanţă — direct asupra creditului deschis pe seama ad-ţiei sale, iar suma ridicată — fără acte justificative definitive — ia caracterul de avans (124 L. C. P.) şi

b) **Neregulată**, când ordonatorul în lipsă de credit asupra prevederilor bugetare ridică banii **dela portofoliu** sub formă de împrumut — avans — urmând ca ordonanţarea — regularizarea — să se facă ulterior şi numai pentru lichidarea portofoliului (în tezaur la B. N. R. sau Administraţiile financiare).

Orice lichidare, înainte de a fi ordonanţată, trebue să fie sprijinită pe acte cu excepţia cazurilor dela art. 124 (115) din L. C. P. cunoscând că şi în atari cazuri lichidarea trebue să îndeplinească neapărat cele trei condiţiuni absolut necesare : suma achitată, numele beneficiarului şi natura cheltuielii. **Excepţional pentru cheltueli de natură secretă poate lipsi o singură condiţie : motivul — natura acelei cheltueli.**

Plata oricăror cheltueli se face numai pe bază de ordonanţă sau mandat (135 L. C. P.) iar funcţionarul nu poate figura ca titular de ordonanţă sau mandat, decât numai pentru drepturile sale personale (122 L. C. P.) Fac excepţie avansurile prevăzute de art. 124, care urmează să fie justificate ulterior.

Dreptul de dispoziţie asupra fondului public îl are administratorul, — ministrul ; iar organele de execuţie (168—169 L. C. P.) au obligaţia înregistrării şi prezentării documentelor impuse de lege.

In rezumat, din cele de mai sus, conchidem că :

1. Orice ban public, indiferent de fond sau de numirea acestora este sub controlul direct al I. C. C., iar legea de bază este L. C. P.

2. **Nu există fonduri secrete, ci numai de dispoziție** și numai natura cheltuelilor poate avea caracter secret.

3. Comisiunea specială substitue I. C. C. numai în ceeace privește răspunderea ministerială (art. 10 L. C. P.) și pentrucă este vorba de un caracter urgent al justificării acestor cheltueli de natură secretă, după care fondurile de dispoziție au primit numele de „secrete", iar întrebuințarea acestor fonduri a depășit prea mult o gestiune ce ar avea nevoe pentru verificare doar pentru descărcare.

4. Nici legea contabilității publice și nici legea rațiunii nu admite întrebuințarea de fonduri indiferent de cum li s'ar spune, **fără a li se justifica** într'un fel oarecare **întrebuințarea.**

5. După cum dispoziția legală este ca ordonanța semnată de ministru, să fie și contrasemnată de un funcționar (121 L. C. P.) tot astfel mandatele sunt emise de ordonatorul secundar și contrasemnate de organul de contabilitate (121 și 119 L. C. P.).

In consecință, răspunderile sunt de două feluri : una de natură contabilă scriptică și alta de natură gestionară. Ele se complectează, nu se exclud.

Banul public are două faze în existența sa :

a) Faza realizării și

b) Faza cheltuelii.

Ne interesează numai faza a doua.

Admniistrarea banului public, adică distribuirea lui pentru comunitate este făcută pe cale bugetară și pe cale extrabugetară.

Bugetul la rândul lui este general și special.

Modul de întrebuințarea banului public se face în două forme : pentru drepturi de salarii, reglementate uniform pentru toate fondurile de orice natură (122 L. C. P.) și pentru materiale și diverse.

Iată schema filierii urmată de banul public.

Inalta Curte de Conturi — Legea Contab. Publice
Control — Reglementare
Tezaurul
Fonduri bugetare — Fonduri extrabugetare
Buget general — Buget special
Salarii Material și div. Fond înzes. armată Fond cu dest. spec.
Salarii Materiale Salarii Materiale

Administratorul, — ministrul, — am văzut că dispune asupra fondurilor de dispoziție prin ordonanțe de plată și de delegație contrasemnată de contabilitate, că ordonanța se emite pe numele beneficiarului sau la nevoe pe numele ministerului, sau a unui funcționar public, având obligația **justificării fondului** a cărui mânuitor s'a lăsat desemnat.

Știm apoi că legea Contab. Publice consideră gestionari publici (art. 8 L. C. P.) pe administratorii (miniștri) contabili, directorii de contabilitate ai departamentelor și mânuitori de bani și în genere pe toți cari administrează, contabilizează sau mânuiesc bani pubici, iar art. 9 L.C.P. precizează că funcțiunile de mai sus sunt incompatibile între ele, fiecare din ei devenind independent unul de altul și fiecare având întreaga răspundere pentru fucțiunile pe care le îndeplinește.

In fine, art. 16 din L. C. P. dispune că orice mânuitor de bani publici devine prin acest singur fapt un mânuitor de bani publici și este supus răspunderii ca și gestiunile legale.

In fapt, aspectul problemei noastre este :

Ministrul a administrat, direct sau prin funcționari, creditele bugetare ce i s'au pus la dispoziție, dispunând asupra lor cu formele legale prevăzute de Legea Contab. Publice, adică ordonanțe de plată, sau ordonanțe de delegație.

Esențialul de asemenea nu poate fi omis și anume :

Procurarea de acte **justificative** care să servească de bază la emiterea — sau după aceasta — la **legalizarea** ordonanței emise, fiindcă în atari cazuri tote ordonanțele a căror emitere sau rămânere definitivă n'au fost completate și cu condiția **lichidării,** sunt **viciate,** sunt **nelegale** sunt **discutabile** și **imputabile** următoarelor persoane :

a) Administratorului-ministru în numele căruia s'au administrat banii și

b) Titularilor de ordonanțe, — mânuitori ocazionali — cari n'au îngrijit să le completeze sub nicio formă cu actul de lichidare chiar fiind vorba de fonduri cu destinație secretă, pentru care, cum am văzut, Inalta Curte de Conturi s'a pronunțat.

c) Directorii de contabilitate. contrasemnatarii acestor acte, (art. 121 L. C. P.) pentru nerespectarea art. 124 din lege.

Gestionarul fondurilor de dispoziție care este o persoană distinctă de conducătorul Direcției Contabilității și care nu

mai are în sarcina sa alte gestiuni publice, pe lângă obligațiunea de a contabiliza scriptic și distinct sumele încasate pe bază de ordonanțe într'un **registru jurnal** special să se îngrijească și de **actele justificative** pentru aceste fonduri de dispoziție care sunt :

a) Pentru cheltuieli absolut secrete ca misiuni speciale, activități secrete etc. se vor întocmi rapoarte, chitanțe și alte documente.

b) Pentru celelalte **cheltueli** se vor întocmi actele justificative de mai sus.

Rezultă deci, în mod indubitabil că pentru o bună ordine și administrare a banului public și pentru a se evita eventualele malversațiuni și abuzuri ce s'ar săvârși cu aceste fonduri de dispoziție și în acelaș timp pentru a se asigura eficiența unui control, **fondurile de dispoziție** a căror administrare opinăm a se face de către d-l Președinte al Consiliului de Miniștri, **trebuesc justificate**, potrivit normelor menționate mai sus.

Dr. ION I. GHELASSE
Inspector g-ral de finanțe

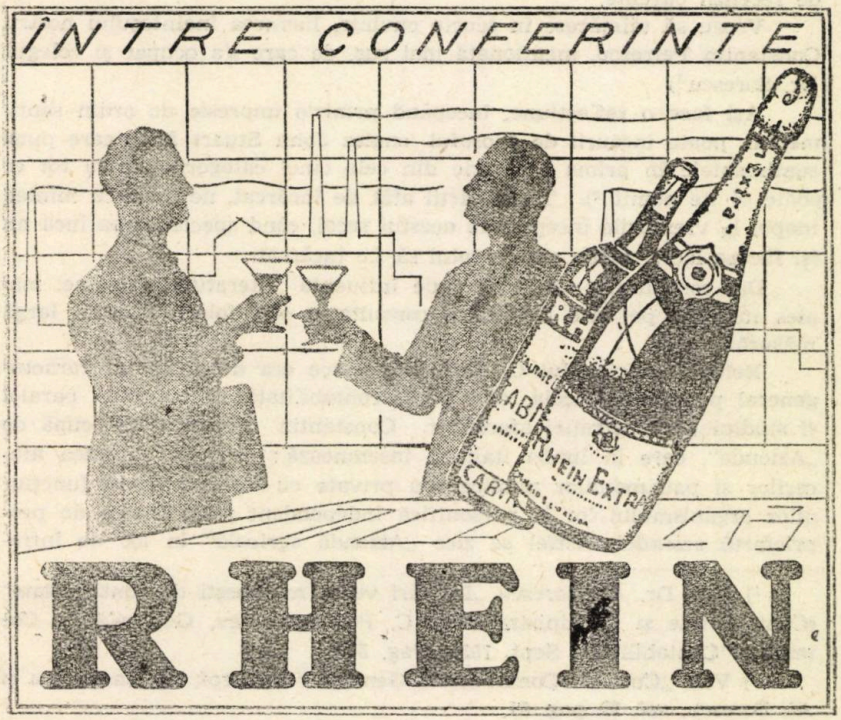

Bibliografie contabilă

CONST. PETRESCU

Contabilitate și Administrație. — Teoria generală a contabilității. — Sistemul partidelor duble. — Metodul clasic. — Metodul Jurnal-Carte-Mare. — Logicmografia și metodul Jurnalului. — Bilanț sau o nouă organizare de registre în contabilitate de *Constantin Petrescu*, profesor de contabilitate și corespondență la Școala comercială superioară. Directorul Casei de scont și împrumut din Iași. Iași, Tipografia H. Goldner, str. Primăriei 17. 1901. pag. 506, plus 6 tablouri.

Este bine să ne aruncăm din când în când privirea, asupra celor ce au fost înaintea noastră, pentru că numai astfel ne putem da seama de progresul realizat. S'a lucrat și în domeniul contabil destul, atât în străinătate, cât și la noi. Destul este un fel de a ne exprima, căci niciodată nu se poate afirma că am ajuns la limită ; drumul progresului, prin noui cercetări, fiind continuu deschis.

In domeniul bibliografiei contabile au scris chiar în această revistă mai mulți colegi, printre care menționăm pe : Dr. Al. Sorescu, Dr. I. Mărculescu, Dr. M. V. Ioachim, Dr. Constantin Demetrescu, Prof. M. I. Mihăilescu, cărturarul Theodor Ludu, subsemnatul și alții cari s'au ocupat de diferiți autori străini și români în mod special, în afară de recenzii curente.

Vreau să tălmăcesc în scurte cuvinte, lucrarea înaintașului nostru Constantin Petrescu, menționată mai sus, de care s'a ocupat și colegul Dr. Sorescu [1])

Ași face o reflecțiune, începând printr'o impresie de ordin sentimental, poate înrâurit de filosoful englez John Stuart Mill, care pune sentimentele în prima categorie din cele cinci categorii pentru tot ce poate să fie numit [2]). Titlul cărții atât de încărcat, ne duce cu mintea înapoi la vremurile începutului acestui secol, când specializarea încă nu își făcuse loc și moda era ca totul să fie încărcat.

Din conținutul cărții, se vede influența literaturei străine, mai ales italiană, pe care autorul a consultat-o și-a folosit-o într'o largă măsură.

Relev la cartea lui C. Petrescu, ceiace era de altfel un caracter general pe vremea aceia, ca studiul contabilității să cuprindă paralel și studiul administrației afacerilor. Constantin Petrescu se ocupă de „Azienda", care în limba italiană însemnează : „administrațiunea afacerilor și patrimoniilor publice sau private cu tot complexul funcțiunilor organismului lor și personifică independent proprietatea de proprietarul aziendei. Astfel se zice „Aziendă agricolă" în loc de între-

[1]) Vezi Dr. Al. Sorescu „Lucrări vechi românești de contabilitate" (Contabilitate și Administrație de C. Petrescu) Rev. Generală de Comerț și Contabilitate, Sept. 1936, Pag. 578.

[2]) Vezi „Curs de Contabilitate Generală" de Prof. Sp. Iacobescu și Al. Sorescu, vol. II, pag. 81.

prindere, afacere, casă sau administrațiune agricolă, — „Aziendă comercială" în loc de întreprindere, afacere, casă sau administrațiune comercială, etc., distingând totd'auna azienda ca pe o persoană deosebită de persoana proprietarului acelei aziende".

Autorul analizează foarte judicios, faptele ce se petrec într'o aziendă, arătând cauzele și clasificarea lor. Astfel scrie (pag. 11): „Într'o aziendă sau administrațiune publică sau privată, individuală sau colectivă, unde se produce, se consumă și se distribue avuție, se remarcă o infinitate de schimbări în cantitatea, forma, calitatea și valoarea bunurilor, ca efecte neînlăturate ale cauzelor cari le-au produs".

„Toate schimbările bunurilor recunosc următoarele cauze fundamentale.

1) Cauze sau fapte economice; 2) cauze administrative; 3) cauze juridice; 4) cauze naturale; 5) cauze fortuite și 6) cauze hazardoase sau de noroc".

Cade în greșeala de a denumi aceste schimbări „fapte contabile" și apoi de a le clasifica în fapte contabile permutative și modificative. Se vede o dibuire pe drumul care ne-a dus la soluția cu conținut de adevăr științific de astăzi de *schimburi patrimoniale* [1]).

Explicația înregistrării schimburilor la conturi, o bazează pe teoria personalistică pe care o adoptă, după cum ne-o spune la pagina 166: „Am văzut că în practică conturile personale ale agenților se personifică în conturi de valori, precum „Casa" în loc de contul casierului, „Mărfuri" în loc de contul magazionerului, etc.; iar ale proprietarului în contul Capital, Profit & Pierdere, etc."

Combate teoria materialistică, spunând: „Teoria materialistică, susține că toate conturile sunt materiale, cu alte cuvinte reprezintă valori, bunuri diverse. Această teorie de fapt nu este adevărată, pentrucă operațiunile se fac între persoane și numai persoanele pot fi debitoare și creditoare, iar nu lucrurile.

Consideră greșită teoria mixtă, afirmând: „Teoria mixtă admite și conturi personale și conturi de valori. In fond, teoria este greșită; în practică însă predomină în ținerea scriptelor".

Ne redă apoi diverse clasificări de conturi după Marchi, Cerboni, Dégrange, H. Lefèvre, Ad. Guildbault, Th. Ștefănescu și Lèautey & Guilbault (pag. 167—168).

Se ocupă de operațiunile de bursă și de conturile respective; de conturile folosite într'o exploatațiune agricolă; de conturile de fabricațiune și produse; de conturile de depozite în păstrare, în comision, în garanție, de conturile de venituri bugetare, de conturile de imobile, mobilier, cheltueli generale, efecte de plată, atrăgând atenția asupra limitei, dela care începe abuzul de credit, de contul datoria publică, de contul bilete emise, dividende, cupoane de plată, clienți, furnizori, depozitari și corespondenți de încasări, deponenți, conturi curente, etc.

---

1) Vezi „Curs de Contabilitate Generală" de Prof. Sp. Iacobescu și Al. Sorescu, vol. I., pagina 6.

Nu face însă o separațiune între conturile specifice unui patrimoniu agricol, industrial, comercial, public, privat și nici o clasificare a conturilor.

Se ocupă pe larg despre Inventar și Bilanț (pag. 371—440) dând definițiuni după diferiți autori și exemple practice cu indicațiuni asupra fraudelor și manoperilor frauduloase comise în cursul exercițiului aziendal sau în timpul facerii bilanțului, mijloace de prevenire și descoperire, etc.

Nu vedem clarificată, ideia conturilor de Ordine și de Evidență, totuși ea începe să se închege în următoarele rânduri (pag. 372): „Mai înainte de a da o definițiune inventarului, este de obesrvat că aceasta conține la activ, nu numai bunurile proprii ale proprietarului aziendei, ci și bunurile ce le deține pentru socoteala corespondenților săi, sub diferite denumiri, precum: bunurile în păstrare, bunurile în depozit, în comision, în consemnațiune, în gaj, etc.; iar la pasiv, nu numai datoriile sale reale, ci și sarcinile de mai sus, spre echilibrarea acelorași valori de la activ. Urmează de aci că inventarul, în definițiunea sa trebue să cuprindă și noțiunea activului și pasivului său special, despre care vorbim, distinct de activul și pasivul real, iar nu să se limiteze numai la averea proprie, sau să limiteze cuprinsul ideei de inventar, numai la unele feluri de aziende".

Descrie „metodele de contabilitate bazate pe sistemul partidelor duble sau digrafie": metodul clasic cu: mâna corentă sau ștrața, jurnalul și cartea mare sau maestrul, deosebit de registrul inventar și de celelalte registre secundare, desvoltătoare celor principale"; metodul Jurnal-Carte-Mare; metodul Logismografic sau Logismografia, creațiune a ilustrului Giuseppe Cerboni, un metod de contabilitate, prin care cele două conturi primordiale, contul proprietarului și contul agenției (agenți și corespondenți), sunt ținute într'un echilibru permanent și puse în evidență prin jurnalul logismografic".

Aceste două conturi sunt considerate în logismografie sub câte două aspecte deosebite, statistic și economic. Considerăm un progres faptul de a deosebi cele două aspecte: statistic și economic.

O mențiune lăudabilă trebue să facem și despre modul cum cartea a fost tipărită, cu litere potrivite cari nu obosesc la citit, cu multă îngrijire în ce privește cuvintele și expresiunile românești, natural amestecate cu unele de importațiune străină, și ceeace este foarte însemnat, cu o bună punctuațiune și fără greșeli de tipar.

Colegul Dr. Al. Sorescu, are o apreciere sugestivă cu privire la lucrarea lui Constantin Petrescu față de a lui Theodor Ștefănescu, apărută cu un sfert de veac mai înainte: „Pe drumul arid al Contabilității, Th. Ștefănescu conduce pe elevul contabil, arătându-i cum să lucreze în cazurile multiple ce le va întâlni, — și îi arată numeroasele cazuri practice".

„Constantin Petrescu dă viitorului contabil principiile științifice, care-l vor conduce și lasă la priceperea lui, cum să se descurce în practică prin aplicarea lor".

Astfel, cartea lui Constantin Petrescu, poate fi considerată o carte

de teorie contabilă, iar a lui Th. Ștefănescu, o carte de tehnică contabilă.

Lucrarea lui Constantin Petrescu, rămâne până în zilele noastre, ca un far luminos în domeniul Contabilității, pe care o așează pe drumul științei. Ea ne arată cu puține exemple, tot ce aparține domeniului contabilității și ne dă indicații în domeniul anex al administrației.

Astăzi domeniul administrației s'a hotărnicit separat, dar nu însemnează să înghită și contabilitatea, cum socot unii autori moderni; ea rămâne o disciplină aparte pentru înregistrarea schimburilor patrimoniale și cunoașterea patrimoniului în tot complexul lui și în părțile lui componente, prin conturi, până în cele mai mici amănunte.

Dr. P. DRĂGĂNESCU-BRATEȘ

Recenzii

BUCHFÜHRUNGSRICHTLINIEN UND KONTENRAHMEN DER EISENSCHAFENDEN INDUSTRIE. 1940. Verlag Stahleisen M. B. H., Düsseldorf. 89 pag.

Colegii noștri germani, bucurându-se de multă încredere și căutare din partea persoanelor cari conduc administrația patrimoniilor publice și private, au analizat, până în cele mai mici amănunte, conturile speciale fiecărei ramuri de activitate. Ei au stabilit diferite tabele de conturi, înlăuntrul cadrului aprobat de R. K. W. (Reich Kuratorium für Wirtschaftlichkeit). In lucrarea menționată mai sus, găsim indicațiuni referitoare la contabilitatea de aplicat în industria ferului.

Dr. N. BADEA-BUZAU: *Politica de Credit a Băncilor Românești*, București, Cartea Românească 1940, pag. 30.

Autorul caută să lămurească noțiunea de bancă, încă neclară, având diferite accepțiuni la diferite popoare și după opinia diferiților economiști.

După legea noastră bancară „prin întreprindere de bancă se înțelege orice întreprindere comercială al cărei obiect principal este acela de a săvârși orice fel de operațiuni asupra sumelor de bani în numerar, asupra creditelor, asupra efectelor de comerț, asupra diferitelor valori negociabile, precum și orice alte operațiuni în legătură cu acestea".

Nu de mult și la noi bancheri erau zarafii cari se ocupau cu schimb de monede. Cu timpul au fost creiate bănci din inițiativă particulară, având diferite structuri din punct de vedere juridic. In timpurile mai recente găsim bănci cu participarea Statului.

Autorul analizează politica băncilor pentru finanțarea agriculturei, industriei și comerțului, dându-ne tabele statistice despre plasamente, mijloace de lucru (proprii și străine) și ne arată în încheere rolul Băncii Naționale în aprovizionarea cu credit a economiei românești. Banca Națională a fost condusă în politica ei de credit numai de interesele generale ale economiei naționale românești. **Dr Brateș**

Un adânc cunoscător al Pieții și neîntrecut funcționar de ghișeu

† Nicolae D. Bănulescu

Cel ce subscrie rândurile de mai jos, și-a început cariera, recomandat fiind de școală, la Banca de Scont din București. Răposatul Alexandru Zissu, pe atunci Director general al Băncii, după ce mi-a ținut un scurt logos, spre a mă convinge să nu plec după câteva luni, la Banca Națională, m'a repartizat la Serviciul Contabilității, și, pentrucă scriam frumos a dispus să mi se dea, ca atribuții „Jurnalul" și Extrasele de Conturi Curente. Șeful, care nu erea de-ai noștri, nu vedea cu ochi buni faptul că colegi mai vechi în serviciu, mă inițiau în tainele stratei, pentru ca să-și asigure un auxiliar folositor.

Mai târziu, când mi-am dat seama că între colegii înaintași să găseau elemente mai capabile de cât Șeful — și între aceștia a fost Anton Huber — am încercat un curent pentru înscăunarea la Șefie a aceluia care îndeplinea calitățile unui Șef ideal. Urmarea a fost mutarea mea, pentru câțiva ani, la Serviciul Scontului, unde mi se dăduse ca atribuție întocmirea și prezentarea borderourilor de reescont de portofoliu la Banca Națională; aci, ducându-mă cu borderourile prin 1902, am reîntâlnit pe Nicolae Bănulescu, pe care-l cunoscusem prin artistul Hagiescu [1]) — zis Hagiul — dela Teatrul Național.

Nicolae Bănulescu, îndeplinea funcțiunea de sub șef al Serviciului Scontului B.N.R., șef fiind Rusovici. Bănulescu, oricât ar fi fost de ocupat, când mă vedea la ghișeu, îmi lua imediat borderoul la verificat. Adevărul era că alegeam din polițele ce mi se dădeau ca să le îmborderez, Portofoliu de prim ordin, de aceea, cred, că și Bănulescu era cu mine atât de expeditiv.

După moartea lui I. Tomescu, șeful Scontului Băncii de Scont, profesorul Theodor Ștefănescu, — consilier la Banca de Scont și Director la Banca Națională, — a stăruit ca Nicolae Bănulescu să fie detașat la Banca de Scont, **special pentru con-**

[1]) Unul dintre cei mai buni interpreți ai lui Moise din „Lipitorile Satelor" de V. Alexandri.

ducerea Scontului, — Banca găsindu-se după criza din 1901 într'o grea situație, situație care a avut ca urmare reducerea capitalului dela Lei 5.000.000 la Lei 3.500.000.

La Banca de Scont, am avut prilejul să descopăr misterul care făcuse faima lui Bănulescu.

Cunoștea piața la perfecție și avea o manieră neîntrecută de a vorbi și trata cu clientela la ghișeu. Strecura clientului, pe nesimțite, efectele respinse de la Scont. De unde până la venirea lui Bănulescu am auzit, dese ori, murmure de nemulțumiri și amenințări din partea clientelei că va trece la Banca Generală Română, — pe atunci singura concurentă a Băncii de Scont, — ca prin fermec **ne mulțumirile au încetat și clientele s'a mărit.** Banca intrase, după criză, în epoca refacerii.

Rămâne de la sine înțeles, că, firmele sau persoanele, cari aveau ceva nebulos în trecutul lor, **nu cutezau să apară în fața lui Bănulescu.**

Refuzul lui Bănulescu nu era refuz, ci o promisiune că va găsi mijlocul să compenseze, cu altă ocazie, respingerea unei polițe sau a unei părți de portofoliu ; până atunci, **cu multă gentilețe și o rară abilitate primea portofoliul respins, „SPRE INCASARE".** Avea însă grije să recomande personalului în subordine — și urmărea dacă este ascultat — să se pună multă stăruință pentru achitare sau preschimbare cu un acont simțitor.

Răușea aproape întotdeauna.

Iată, deci, cum făcea dovada și în fața Comitetului de Scont, — din care făcea parte și Th. Ștefănescu — servind totdeodată și clientela, — că, deși portofoliul a fost respins, totuși nu a avut nici un protest. La prima ocazie, când clientul prezenta **polițe, ale căror semnături fusese respinse,** Bănulescu **le primea.**

Modul său de procedare și de perseverare ca, dintr'un debitor neglijent sau în situație grea, trecătoare, **să facă un bun platnic,** avea ca urmare formarea și mărirea clientelei.

După ce N. Bănulescu și-a îndeplinit cu succes misiunea în epoca de refacere a Băncii de Scont, a fost rechemat la postul său din Banca Națională.

In anul 1911, Dl. Alex. N. Ștefănescu, primul Director general al Băncii Românești, având nevoie de elemente de organizare și cu adâncă cunoștință a pieții, a reușit să determine Banca Națională ca să permită **trecerea lui Nic. Bănulescu**

la Banca Românească ca Director şi **cu atribuţiuni speciale pentru legătura cu piaţa comercială.** Serviciile sale au fost de mare folos marelui institut financiar românesc pe care l'a servit cu mult devotament până la 1 Mai 1929, când, fiind suferind, a trebuit să-şi reguleze dreptul la pensie.

După eşirea la pensie a trăit cu mari menajamente — până a ajuns la vârsta de 70 ani.

A absolvit Şcoala Superioară de Comerţ din Bucureşti în 1889 şi a făcut parte dintre primii lampadofori ai mişcării noastre, fiind mulţi ani în comitetul de conducere al „Cercului Absolvenţilor Şcoalelor Comerciale din ţară şi străinătate",— prima organizare a profesiuni Contabile.

După crearea Corpului Contabililor, a fost întotdeauna prezent la chemare; venea la alegeri cu toţi prietenii şi toţi subalternii spre a vota pe acei cari — după părerea lui — nu făceau politică şi pe cari, ca atare, îi credea sortiţi pentru apărarea şi susţinerea intereselor generale ale membrilor Corpului.

Boala l'a ţinut departe în ultimii zece ani de activitate a Corpului, deaceea unii l'a uitat.

In ziua de 25 Februarie a. c. pământul a acoperit pentru totdeauna pe colegul plin de eleganţă, în port şi manieră, pe colegul reprezentativ în adevărata accepţiune a cuvântului, pe colegul care-şi vedea profesiunea în vârful piramidei, pe adânc cunoscătorul pieţii Bucureştiului şi pe neîntrecutul funcţionar de ghişeu : Nicolae Bănulescu.

AURELIU MARINESCU

«Forja Poldi-I. A. R.»
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ
BUCUREŞTI: STR. OŢETARI 3 TELEFON: 3-43-03
CAPITAL SOCIAL: LEI 50.000.000
PIESE FORJATE DIN OŢEL ŞI METAL

De la Secţiuni

Corpul Contabililor Autorizaţi şi Experţi Contabili

Secţia Dolj

Inscrieri : D-l I. Firu în gradul de contabil stagiar — vechimea de la 9/II a. c.

Avansări : D-l Ion I. Morariu trece în gradul de contabil autorizat pe baza licenţii Academiei de Comerţ din 10 Ianuarie a. c.

Transferări de la Secţia Dolj la Secţia Ilfov : D-l G. Pică Ionescu Expert Contabil.

D-l M. C. Nisipeanu Expert Contabil.

„ Nic. V. Mihăilescu Contabil-Autorizat.

„ M. Petrescu-Tiţa Contabil Stagiar.

Reactivări : D-l Eustaţiu Ionescu, Contabil Autorizat cu vechime de la 1/I 1937.

„ Eric Georger, Contabil Autorizat, cu vechime de la 1/I 1938.

Secţia Muscel

Avansări : D-l Gh. Orescovici în gradul de Cont.-Autorizat.

Secţia Vlaşca

Inscrieri : D-nii Petre Marinescu şi Florea Pană în gradul de Contabil-Autorizat.

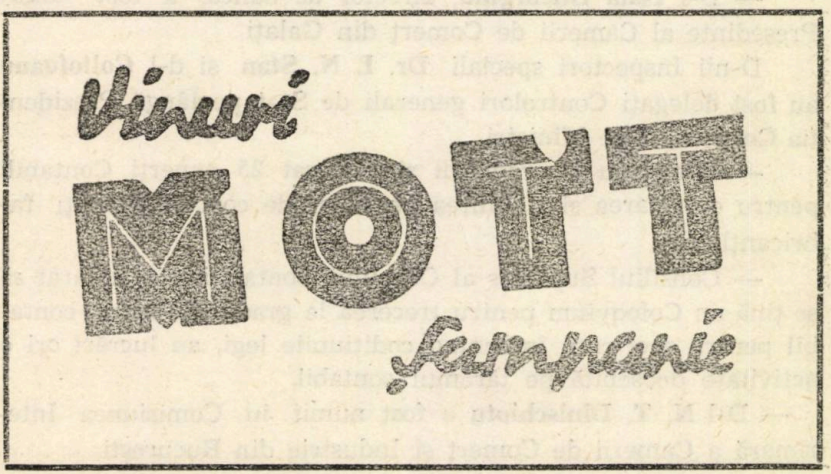

Colegiale

Primim dela Société Internationale pour l'Enseignement Commercial din Zürich, următoarea scrisoare adresată directorului nostru D-l Dr. P. Drăgănescu-Brateș :

Monsieur et cher Ami,

Votre lettre datée du 1er janvier m'a apporté la triste nouvelle de la mort de

Monsieur le Professeur Georges Alesseanu,

qui était pendant plusieurs années un membre de notre Comité Central et qui a si hautement illustré non seulement l'enseignement cemmercial, comme professeur de comptabilité mais qui a, en outre, rendu d'éminents services à son pays comme membre et président de la Cour des Comptes de Roumanie.

Permettez-moi de vous présenter à vous-même personnellement, ainsi qu'au groupement national de Roumanie de la SIEC mes sincères condoléances. Nous garderons du défunt un souvenir reconnaissant et je ne manquerai pas d'annoncer notre grande perte dans la Revue Internatioale, si jamais elle peut encore être publiée.

— D-l **Prof. G. Mladenatz** a fost numit Președinte al Institutului Național al Cooperației.

— D-l **Ștefan D. Moțoiu** a fost numit Președinte al Camerii de Comerț și Industrie din Ploești iar d-l **Petre Ștefănescu** membru.

— D-l **Isaia Gheorghiu**, director de bancă, a fost numit Președinte al Camerii de Comerț din Galați.

D-nii Inspectori speciali Dr. **I. N. Stan** și d-l **Coltofeanu** au fost delegați Controlori generali de Stat pe lângă Prezidența Consiliului de Miniștri

— Ministeru Coordonării și-a atașat 25 experți Contabili pentru cercetarea și stabilirea peșurilor de cost la diferiți fabricanți.

— Consiliul Superior al Corpului Contabililor a hotărât să se țină un Coloqvium pentru trecerea la gradul de expert contabil pentru acei cari, întrunind codițiunile legi, au lucrări ori o activitate deosebită pe tărâmul contabil.

— D-l **N. T. Dinischiotu** a fost numit în Comisiunea Interimară a Camerii de Comerț și Industrie din București.

D-l **C. Păunescu,** Inspector General B.N.R. și **Vasile Creţulescu,** agent de schimb, au fost numiți în Comisia Interimară a Bursei de Efecte din București.

— D-l **Petre Firică** împreună cu d-l **Gh. Fundănescu** au preluat o mare firmă de manufactură evreiască, formând o soc. în nume colectiv, cu un capital de lei 9 milioane.

La inaugurarea acestei noi firme românești a luat parte și d-na General Antonescu, precum și numeroase oficialități.

— D-l **Bănescu T. Dumitru** a fost numit procurist la Soc. „Fieroţel" pentru desfacerea produselor de fier și oţel.

— D-l **I. Popescu-Severin** a fost numit cenzor în calitate de expert contabil la „Fondul Muncii".

— D-nii **dr. V. M. Ioachim** și **Al. Machedon** au fost numiți în Comisiunea pentru stabilirea prețului de cost la articolele de metalurgie.

D-nii **Stelian Popescu,** Inspector special și **Octav Lăzărescu** au fost numiți ca cenzori la Soc. de Radio-Difuziune.

— D-nii **Gh. Huber** și **R. Ulrich** au fost numiți de Ministerul de Finanțe experți contabili în comisiunea pentru evaluarea patrimoniului Uzinelor Malaxa.

— D-l **Grigore Georgescu** a fost numit Directorul Contabilității Soc. anon. române de Telefoane.

Colegi,

Țineți seamă că, după răpirea provinciilor românești, singura noastră obligație este solidaritatea ; noi facem această dovadă menținând cu mari sacrificii abonamentul la lei 200 anual; răspunzând la apelul nostru sacrificați numai lei 16 lunar.

CÂND 'ȚI-E SETE
BEA BERE
BRAGADIRU
Consumați din aceleași fabrici :
DROJDIE, CONSERVE DE LEGUME
ȘI COMPOTURI PENTRU IARNA

Abonamente

Azuga: Fabrica Ciment Portland Lei 200 abon. 1941.

Alba-Iulia: Ion Oprea Lei 200 abon. 1941; Heltmuth Zeitler Lei 200 abon. 1941.

Arad: Camera de Comerț și Ind. Lei 200 abon. 1941; Ion Maier Lei 200 abon. 1941; Aurel Dămăcuș Lei 200 abon. 1941; Arcadie Alvirescu Lei 200 abon. 1941; Iosef Albon Lei 200 abon. 1941.

Bozovici-Caraș: Urosu Roman Lei 200 abon. 1941.

Brăila: Florea Dumitroff Lei 200 abon. 1941; Petauli Evanghelia Lei 200 abon. 1941; Oprișan I. Neagu Lei 200 abon. 1941; Francisc Brondello Lei 200 abon. 1941; Teodoru M. Ghinea Lei 400 abon. 1940 și 1941; Gh. Tărtăcuță Lei 200 abon. 1940; Banca Comercială Românească Lei 500 abon. 1941; Th. Cutziu Lei 200 abon. 1941.

Bocșa-Montana: Ion Petry Lei 200 abon. 1940.

Buzău: Vasile I. Furnică Lei 200 abon. 1941; Ion C. Dumitriu lei 200 abon. 1941; Constantin Pavelescu Lei 200 abon. 1941; Luviș I. Luviș Lei 400 abon. 1940 și 1941; Ion D. Negușin Lei 200 abon. 1941; Ștefan Morărăscu Lei 200 abon. 1941; Leon Bernștein 200 abon. 1941; Nicolae Sogodel Lei 200 abon. 1941.

Brașov: Grimm Bosef Lei 200 abon. 1941; George Bruss Lei 200 abon. 1941; Traian Șeitan Lei 200 abon. 1941; Dumitru Badea Lei 200 abon. 1941; Martin Fromm și Fiu Lei 200 abon. 1941; Ion Creangă Lei 200 abon. 1941; Liceul Comercial de Fete Lei 200 abon. 1941; Ion Mândru Lei 200 abon. 1941.

Bacău: Dem. D. Georgescu Lei 200 abon. 1941; Camera de Comerț și Ind. Lei 200 abon. 1941.

Boldești-(Buzău): Alex. N. Chivu Lei 200 abon. 1941.

Blaj: Prof. Olimpiu Barna Lei 200 abon. 1941.

Craiova: Corpul Contabililor Lei 600 abon. 1938, 1939 și 1940; Villi Ianischevechi Lei 200 abon. 1941; C. Tudor Lei 200 abon. 1941; Matei M. Zidăroiu Lei 200 abon. 1941; Prof. D. Marinescu Lei 800 abon. 1938, 1939, 1940 și 1941; Ion Constantinescu Lei 200 abon. 1941; M. Duțulescu Lei 200 abon. 1941; S. Antonescu Lei 200 abon. 1941.

Câmpu-Lung: Lazăr Dumitrescu Lei 200 abon. 1941; Vasile Cârlea Lei 200 abon. 1941.

Câmpina: David Weissman Lei 400 abon. 1939 și 1940.

Caracal: Grigore I. Vică Lei 200 abon. 1941.

Constanța: Gh. I. Burgher Lei 200 abon. 1941; Mih. D. Cochino Lei 200 abon. 1941; Emil Lescovar Lei 200 abon. 1941.

Corcova-(Mehedinți): Pierre A. Sauget Lei 200 abon. 1941.

Calafat: Borc Grigore Lei 200 abon. 1941.

Caransebeș: Comunitatea de Avere Lei 200 abon. 1941.

Călărași: Ion Mihăilescu Lei 200 abon. 1941.

Diciosânmartin: Simeny Carol Lei 200 abon. 1940; Alex. Cristovici Lei 200 abon. 1940; Pavel Hațieganu Lei 400 abon. 1940 și 1941.

Dărmănești Dolj: Ion Mohan Lei 200 abon. 1941.

Drăgășani: Nic. M. Creţeanu Lei 200 abon. 1941.

Dorohoi: Corpul Contabililor Lei 200 abon. 1940.

Dolj: Ion Băzăvan Lei 200 abon. 1941.

Goleşti-(Muscel): Gh. Papuc Lei 600 abon. 1937—1939.

Gura Ocniţei (Dâmboviţa): Ion H. Damaschin Lei 400 abon. 1940 şi 1941.

Galaţi: Şantierele Navale abon. 1941.

Hunedoara: Valeriu Bejan Lei 200 abon. 1940; Const. Popescu Lei 200 abon. 1941; Iuliu Tămăşian Lei 200 abon. 1941.

Iţcani (Suceava): Baruch Steiner Lei 200 abon. 1941; Gaber Mendel Lei 200 abon. 1941; Moses Katz Lei 200 abon. 1941.

Iaşi: Theodor Gheorghiu Lei 400 abon. 1940 şi 1941; Gh. Fusălău Lei 600 abon. 1938—1940.

Orăştie: Vasile Negoţ-Astra Lei 400 abon. 1940 şi 1941; Iosif Makkay Lei 200 abon. 1941; Elisabeta Kusko Lei 200 abon. 1941; Alfred Solymosi Lei 200 abon. 1941.

Ochiuri-(Dâmboviţa): Donciu Gh. Ion Lei 200 abon. 1941.

Petroşani: Ostimar Pellion Lei 600 abon. 1938—1940; Constantin Galeriu Lei 200 abon. 1941.

Ploeşti: Vasile Antonescu Lei 200 abon. 1941; Bucur Bădescu Lei 800 abon. 1938—1940 şi 1941.

R.-Vâlcea: Nic. Băleanu abon. 1940.

R. Sărat: Ion B. Ciufu Lei 200 abon. 1941.

Uzina Ferdinand (jud. Severin): Dumitru M. Neagoe Lei 200 abon. 1939.

Sebeş (Alba): Ilie Dordea Lei 200 abon. 1939.

Strehaia: Petre D. Iliescu Lei 400 abon. 1940 şi 1941.

Sibiu: Prof. Clemente Paladescu Lei 200 abon. 1941; Wilhelm Gromm Lei 200 abon. 1941.

Sighişoara: Banca Industrială Lei 200 abon. 1941.

Slatina: Dumitru Gheoceanu Lei 200 abon. 1941.

T. Măgurele: Vasile Pătra Lei 200 abon. 1940.

T. Severin: Andrei Murariu Lei 200 abon. 1940; Gh. Balamat Lei 200 abon. 1941; Fl. Marinescu Lei 200 abon. 1941.

Turda: Keskemety Alexandru Lei 200 abon. 1941.

Turcheş-Braşov: Eugenia Cornea Lei 200 abon. 1941.

Târgovişte: Alex. Săceanu Lei 200 abon. 1941.

Tg.-Jiu: N. Rovenţa Lei 400 abon. 1940 şi 1941.

Timişoara: Victor Veină Lei 200 abon. 1941.

Tecuci: Ştefania Vasile Lei 200 abon. 1940.

Vaslui: Lupu Beneş Lei 100 abon. ½ 1941; David Bercovici Lei 200 abon. 1941.

Zărneşti-(Braşov): Ion Runceanu Lei 200 abon. 1940.

Rugăm stăruitor pe colegii din toată ţara să ne trimită din timp prin mandat poştal RESTANŢELE PE TRECUT ŞI ABONAMENTUL PE 1941, *numai astfel vor face dovada solidorităţii profesionale.*

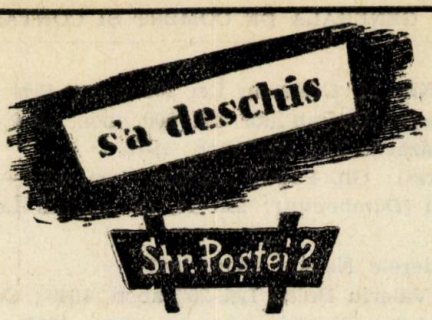

DESFACEREA PRODUSELOR FABRICII

DOROBANȚUL

Stofe fine

»MICA«

SOC. ANONIMĂ ROMÂNĂ MINIERĂ

CAPITAL SOCIAL LEI 350.000.000

Minele de aur: Ruda 12 Apostoli, Brad, Stănija.

Mina de cărbuni: Țebea.

Carierele: Albești și Mateiași (Muscel).

Face orice afaceri miniere. Expertize și analize în laboratorii proprii

BUCUREȘTI, Calea Victoriei 63-69

Telefon 3.06-10

MAȘINA ACEASTA URIAȘĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puțin exagerat. Totuși este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne și economic, au lucrat zeci de mari inventatori și au fost investite milioane.

Să nu ai la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, înseamnează să nu te folosești de realizările tehnice moderne.

No. 4 – 2 1967

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

UZINELE METALURGICE UNITE

„TITAN, NADRAG, CALAN“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

PRODUSELE UZINEI

C A L A N:

Radiatoare, Cazane de încălzire centrală, Băi de fontă emailată

etc., etc.

BIROUL DE VÂNZARE

„S O C O M E T“

BUCUREȘTI

STR. CÂMPINEANU, 2

BANCA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI

BILANŢUL GENERAL

Pe semestrele I şi II 1940 comparate

ACTIV

30 Iunie			31 Decemvrie
31.606.753.815	Stoc: Aur		32.155.991.527
—	Devize		—
31.606.753.815	Stoc total		32.155.991.527
792.269.672	Devize rezervate pentru plata importului şi alte plăţi		470.084.994
901.692.379	Devize în conturi de clearing decontate		636.619.740
1.304.256.525	Devize în conturi de clearing de decontat din depunerile importatorilor		413.507.755
943.411.154	Monetă divizionară		620.360.770
18.104.156.559	Portofoliu comercial		20.493.939.542
884.383.467	Portofoliu şi datorii agricole şi urbane		745.622.388
4.391.747.335	Bonuri de tezaur ale Statului Român pt. pierderi la datoriile agricole şi urbane		4.231.074.373
2.305.393.076	Portofoliu şi alte active provenite din lichidări		2.925.348.789
	Avansuri pe titluri:		
997.188.003	Simple	786.150.916	
6.094.864.779	5.097.676.776 In cont curent	5.360.228.955	6.146.379.871
3.565.789.590	Datoria Statului		3.554.176.688
—	Avansuri temporare Tezaurului		2.000.000.000
	Titluri şi Participaţiuni		
1.361.218.945	Titlurile fondurilor Băncii (art. 21 din Statute)	1.458.972.635	
2.320.304.845	959.085.900 Participaţiuni legale la instituţiuni de credit	934.745.400	2.393.718.035
567.358.137	Imobile		603.279.227
32.617.698	Mobilier şi maşini de imprimerie		23.930.382
2.905.519.048	Activ corespunzător unor angajamente la termen		2.905.519.048
2.079.217.789	Proviziuni speciale de devize		5.740.215.751
3.358.535.758	Conturi diverse		5.445.181.007
—	Aur la Moscova		—
82.158.271.626			91.504.949.887
1.407.382.603	Efecte, avansuri şi alte valori de bancă pentru Stat		1.386.685.751
1.741.123.457	Depozite de devize ale autorităţilor publice şi alţi beneficiari		679.934.454
157.022.006	Devize negociabile		175.696.674

30 Iunie		31 Decemvrie
43,82 %	Raport între stocul de aur şi angajamente	
	Raport între stocul total şi angajamente	40,53 %

PASIV

30 Iunie				31 Decemvrie
600.000.000	Capital social			600.000.000
706.655.257	Fond de rezervă			754.224.840
285.887.363	Fonduri pentru amortizarea imobilelor şi mobilierului			293.504.981
	Angajamente la vedere:			
56.330.531.808	Bilete de Bancă în circulaţie		64.348.700.665	
	Conturi curente şi depozite la vedere:			
1.746.693.738	*a)* Ministerul Finanţelor	323.238.069		
1.882.236.214	*b)* Serviciile publice, Casa Autonomă	2.659.436.433		
6.078.806	*c)* Imprumutul 7% 1929 şi 7½% 1931	4.372.308		
9.500.328.513	*d)* Conturi curente	8.579.687.395		
15.803.380.469	2.668.043.198 *e)* Alte exigibilităţi la vedere	3.423.077.054	14.989.811.259	79.338.511.924
2.756.044.572	Angajamente la termen			2.600.327.944
1.304.256.525	Beneficiari de devize în conturi de clearing de decontat din depunerile importatorilor			413.507.755
4.328.914.261	Conturi diverse			7.504.872.443
42.601.371	Beneficiu net			—
82.158.271.626				91.504.949.887
1.407.382.603	Ministerul Finanţelor—cont efecte, avansuri şi alte val. gerate de Bancă pt. Stat.			1.386.685.751
1.741.123.457	Creditori de depozite în devize			679.934.454
157.022.006	Creditori în devize negociabile			175.696.674

Contul de Profit şi Pierdere

Concentrat pe semestrele I şi II ale anului 1940

Comparat cu al anului 1939

DEBIT

Anul 1939				Anul 1939	Anul 1930
391.536.681	Cheltueli de administraţie			510.573.106	1.461.090
11.573.584	Impozite şi diferite taxe			65.302.474	
33.416.009	Cheltueli cu fabricarea şi contabilitatea biletelor			49.277.501	714.007.646
155.712.394	Diferenţe de curs la efecte publice			300.529.391	94.711.472
—	Amortizări de active din sediile evacuate			177.144.142	17.494.397
110.000.000	Rezervă pentru amortizări diverse			54.000.000	
20.000.000	Rezervă pentru diferenţe de curs la devize			20.000.000	
10.000.000	Rezervă pentru amortizarea mobilierului			—	
	Din beneficiu net, suma de lei 93.387.094 (1939 şi 1940) se distribue astfel:				
18.677.418	20% Fondului de rezervă		18.677.418		
	Restul se repartizează conform statutelor:				
11.612.902	Participarea Statului		11.612.902		
	Participarea personalului, atribuită astfel:				
2.322.581	Casei de Pensiuni a personalului	2.322.581			
774.193	Personalului ca participare la beneficii	774.193	3.096.774		
	Dividend acţionarilor:				
16.000.000	80 Acont de dividend lei 120,50 de acţiune	24.100.000			
44.000.000	220 Rest de dividend „ 179,50 de acţiune	35.900.000	60.000.000		
	300 Dividend total „ 300,— de acţiune			93.387.094	
2.048.843	Report pe anul viitor			2.774.044	
827.674.605				1.272.987.752	827.674.605

CREDIT

Anul 1939			Anul 1939
2.048.843	Report din anul precedent		
	Dobânzi dela scont şi avansuri pe titluri, diverse beneficii	1.113.876.723	
141.849.244	Beneficii dela devize şi valute		
1.270.938.909	Venitul efectelor publice ale capitalului social	15.212.942	
1.272.987.752			

BANCA NAȚIONALĂ
A REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

Călătoriți cu ajutorul telefonului

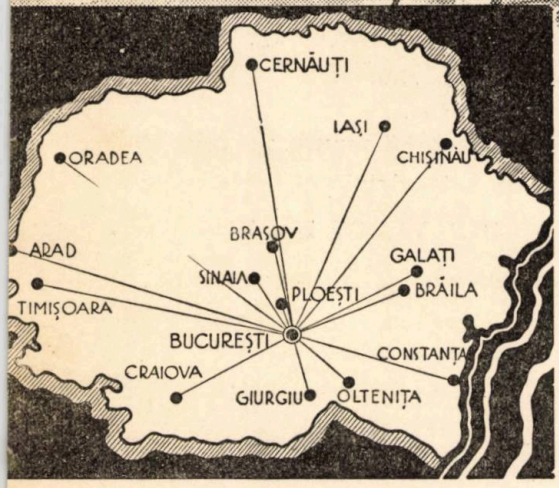

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- A TERMINA AFACERI IMPORTANTE
- A REALIZA UN PROFIT
- A VA PASTRA LEGĂTURILE SOCIALE

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Tefefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

OCIETATE ANONIMA ROMÂNA DE TELEFOANE

Adresa :

ATENȚIUNE

Orice înapoiere trebue să se facă numai pe adresa Administrației Revistei :

BUCUREȘTI, I. — STR. TEILOR No. 12

BUCUREȘTI
„IMPRIMERIILE INDEPENDENȚA"
Str. R. POINCARÉ, 17
1 9 4 1

PUBLICAȚIE LUNARA

Inscrisă în Reg. publ. period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 3 **MARTIE 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

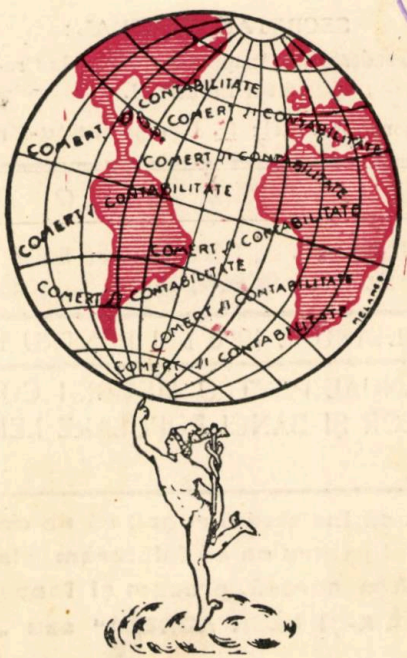

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

FUNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor.
† **Boltuş Lucian,** Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.,** Bancher.
† **Gheorghiu I.,** Contabil expert.
† **Herbst Otto,** fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar.
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu St. I.,** fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont. exp., fost prof. la şcoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.,** fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL DE DIRECŢIE AL CORPULUI

PREŞEDINTE :

N. Butculescu, Decan de onoare al Corpului Contabililor.

VICE-PREŞEDINŢI :

V. M. Ioachim, Profesor.
Aureliu Marinescu, Expert-Contabil. Fost Preşedinte al Corpului Contab. Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL :

Theodor Nitzu, Inspector General la Creditul Industrial.

Directorul Revistei : **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

ABONAMENTUL ANUAL **1000** LEI PENTRU INSTITUŢIUNI

ABONAMENTUL ANUAL PENTRU MEMBRII CORPULUI CONTABILILOR ŞI BĂNCI POPULARE LEI 200

Abonaţii sunt cu insistenţă rugaţi să ne comunice DIN TIMP schimbarea adresei pentru ca să înlăturăm pierderea şi reţinerea revistei la vechea adresă, precum şi înapoierea cu menţiunile: „MUTAT FĂRĂ A-ŞI LĂSA ADRESA" sau „NECUNOSCUT LA ADRESĂ".

EXEMPLARUL 40 LEI

Anul XXX. — No. 3 Martie 1941

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

N. Butculescu : Omagiu Conducătorului Statului Român : General Ion Antonescu 85
Dr. A. Galan : Avem o mișcare cooperativă în România ? . . . 87
Dr. V. M. Ioachim : Inregistrarea ordinelor de bursă la bănci. . 94
Const. Igrișan : Organizarea contabilă a veniturilor fiscale și cheltuelilor publice 97
I. Tăcutu : Evidența amortismentelor și impozitul de echivalent. 101
Prof. Dr. A. Tănăsescu : Clasificarea conturilor după funcționarea lor 104
Dr. P. Drăgănescu-Brateș : Bibliografie contabilă : Th. Ștefănescu 111
Instalarea nouii conduceri a Corpului Contabililor 121
Dela Secțiuni. — Lămuriri fiscale și juridice 128
Recenzii. — Abonamente, etc. 129

Omagiu Conducătorului Statului Român General Ion Antonescu

După pedepsele nemai pomenite în istorie, care au lovit toată suflarea românească în anii 1940 și 1941 ca : cedarea unei treimi din teritoriul național, cu peste 7 milioane de locuitori, — ce ne-a fost pe nedrept impuse,— după constatarea unei crize morale sguduitoare dela 6 Septembrie 1940, urmată de efectele nemiloase ale cutremurului dela 10 Noembrie 1940, cel mai mare suferit de țară, și după tristele evenimente dela 21-23 Ianuarie, o singură mâgâere, ca o stea luminoasă pentru navigatorii rătăciți ai Țării, a apărut pe orizontul sfâșiat al Țăriii.

De mai bine de 6 luni a luat conducerea destinelor României cu mâini vânjoase, cu curaj, cu spirit de dreptate și cu hotărîre fermă de a ne scăpa de atâtea nenorociri, generalul Ion Antonescu, ale cărui mari fapte le-a recunoscut unanimitatea plebiscitului dela 2 Martie 1941.

Eram la Iași în anul 1917 în clipele cele mai grele ale destinelor Țării produse atunci de marele război mondial, când Loyalul Rege Ferdinand I, povățuit să părăsească cu familia și cu armata teritoriul românesc spre a se refugia în Rusia, El a pronunțat în fața Sfetnicilor în ziua chiar când se sărbătorea ziua Lui de naștere, aceste memorabile cuvinte : *„Nu — nu vom pleca ; există un Dumnezeu pentru Țara Românească !* și așa a și fost, El a rămas iar Țara a fost salvată.

Ca și atunci, acel Dumnezeu al Țării Românești a avut și are grije de ea. Providențialul ei conducător, cu bună credință, a luat

frânele țării. De atunci încoace prin genialele lui măsuri, prin sforțări supraomenești prin dreptate, fără nici un pic de odihnă, și prin concepțiuni noi de guvernare duce Țara spre limanul liniștei atât de necesară, astăzi mai ales, când toți cei ce ne înconjoară, numai la binele României nu se gândesc.

Zilele trecute s'a depus în fața Domnului Ministru al Muncii, care s'a coborât în mijlocul nostru cu spiritul marelui conducător al Statului, ca jurământul de cinste și de ordine al conducătorilor breslei Contabililor să fie depus în fața sa, fapt pentru care i s'a arătat toată recunoștința colegilor. Acest jurământ în cuprinsul următor :

Jur credință Națiunei, Regelui Mihail și Statului Român,
Jur credință și supunere Conducătorului Statului,
Jur să păstrez ordine și secretul ce mi s'a încredințat,
Jur să fiu cinstit.

nu este numai o vorbărie goală. El formează ținta și obligațiunea ce cu toți ne-am luat de a colabora și de a ajuta cu umilele noastre puteri — la salvarea Țării, pe *Generalul Antonescu*, căruia dedicăm acest articol ca cel mai respectos omagiu.

N. BUTCULESCU
Decan de onoare al Corpului Contabililor
Autorizați și Experți

Ravista Generală de Comerț și Contabilitate aduce la cunoștința cititoriior că și-a asigurat apariția regulată pe tot anul curent, menținând abonamentul cu toate greutățile prin cari trec azi publicațiunile de specialitate.

Suntem convinși că vom avea plăcere să contăm cel puțin pe sprijinul tuturor vechilor noștri abonați.

Dacă, totuși, unii dintre cititorii noștri vor considera că suma de lei 200 pe an — ceeace revine la lei 16 pe lună — este o cheltuială prea mare, rugăm să fim înștiințați ca să nu trimitem inutil revista, urmând ca tiparul și expediția să se facă numai în limita abonamentelor.

Costul abonamentului rugăm să ni se trimită prin mandat poștal, prin Băncile cu sediile în capitală, iar de către secțiuni prin Cont de Virament B. N. R.

Avem o mișcare cooperativă în România?

A. Introducere

Dacă am lua în considerare situația cooperației noastre rurale [1]) de după război și am compara-o cu situația mișcărilor similare din alte țări, ar trebui să răspundem în chip regativ, adică, c ănu avem o adevărată mișcare cooperativă în țara noastră.

In fața acestei situații este firesc ca să se puie întrebarea, care este cauza acestei inferiorități a țării noastre și sub acest aspect.

De multe ori răspunsul este că țărănimea noastră ar fi refractară ideii cooperative.

Dacă acesta ar fi adevărul, el ar fi foarte trist pentru viitorul neamului, căci aceasta ar însemna că și sub alte raporturi țărănimea noastră nu este capabilă de a se adapta cerințelor vieții moderne și că nu poate nădăjdui să ajungă și ea la o adevărată civilizație rurală, ca atâtea din regiunile și țările agricole din restul Europei.

Din fericire avem experiența destul de îndelungată a mișcării cooperative dinainte de război — din V. Regat, al cărei rezultat ne dovedește contrariul.

Totodată suntem însă datori să scoatem în evidență că și acestei mișcări sociale — din satele noastre dinainte de război — i s'a contestat de multe ori caracterul cooperatist, atribuindu-se băncilor populare o *structură capitalistă* (V. Madgearu, St. Zeletin, ect.), iar întregii mișcări de a fi avut un caracter de *organizație etatistă*.

Totuși, pentru acei dintre noi care vreme de aproape patru decenii am fost în contact direct cu realitățile vii ale cooperației românești, astăzi nu mai există îndoiala că în epoca dinainte de război *am fost în fața unei mișcări cooperative reale*. Deasemenea, țărănimea română a colaborat în acea

1) In acest studiu ne ocupăm numai de cooperația rurală, întrucât înainte de războiu cooperația orășenească era aproape inexistentă, iar după războiu datele generale ale problemei cooperației românești sunt aceleași pentru ambele ramuri ale mișcării.

epocă într'un chip neașteptat de satisfăcător, față de principiile care stau la baza acestei mișcări.

De altminteri avem suficiente dovezi chiar în epoca postbelică că țărănimea și conducătorii ei direcți au continuat să aprecieze binefacerile acestei mișcări.

Or cauza deosebirii de situații nu constă în schimbarea sufletului țărănimei și a atitudinei ei față de ideia cooperativă. Cauzele sunt mai complexe.

După războiu s'au depărtat de mișcarea cooperativă și de țărănime o seamă de elemente care mai înainte erau devotate cauzei ridicării economice și morale a satelor, elemente care s'au devotat apoi cauzei partidelor politice, întreținându-se iluzia că prin predominarea activității politice în viața socială se va ridica viața satelor și economia țării.

Dar mai cu seamă și-a schimbat atitudinea statul. Acesta în epoca dinainte de războiu a fost nu numai *propovăduitorul, dar și păzitorul principiilor cooperative.* Mai mult decât atât, în cele din urmă statul a făcut din organismul cooperativ un *colaborator, punându-l în serviciul politicei agrare a țării.*

Căci nu tebue să uităm că mișcarea băncilor populare sătești a început într'un *regim neoiobag,* luptând mai întâi în contra cămătarilor și apoi în contra învoelilor agricole și arendașilor, prin extinderea activității obștiilor.

Și dacă ținem seama că în ajunul războiului erau trecute în folosința sătenilor—prin mijlocirea obștiilor de arendare—500 mii hectare de pământ, nu este greu, să întrevedem că, dacă n'ar fi intervenit războiul, în cel mult 2 decenii *sistemul obștiilor,* ca *asociații libere, s'ar fi generalizat,* chiar dacă pentru aceasta ar fi trebuit să se recurgă la sistemul arendării obligatorii și a moșiilor particulare.

Prin urmare, putem spune, fără ezitare, că prin controlul statului asupra cooperației rurale dinainte de războiu ne găseam în fața unui început de *economie dirijată* în ce privește viața agricolă, fără ca această economie organizată să excludă posibilitatea respectării principiilor cooperative.

Ca urmare, ne revine îndatorirea de a pune în lumină realitățile noastre cooperative și a cerceta cauzele și măsurile care au promovat ideia cooperativă în epoca dinainte de războiu și din contra cauzele și măsurile care au defavorizat-o în epoca următoare.

Dar mai cu seamă ne revine sarcina — ca unuia dintre aceia care au tras la coarnele plugului în ogorul cooperativ — să înfățișem modul cum s'au comportat diverșii factori — și cu deosebire țărănimea — față de ideia cooperativă, în diferitele regiuni ale țării, în cele două epoci.

In acest scop trebue să ne fixăm asupra *principiilor de bază* pe care le socotim comune tuturor formelor cooperative, cari s'au aplicat — în diverse țări — vreme de aproape 100 ani.

Din contactul direct cu realitățile cooperative, din examinarea normelor de organizare a diverselor sisteme cooperative, cât și din discuțiile urmate cu prilejul diverselor congrese cooperative, rezultă că *principiul unitar* și comun tuturor formelor ș sistemelor cooperative, este acela *al intereselor muncii*, în opoziție cu interesele de beneficii ale capitalului, care stau la baza întreprinderilor capitaliste.

Iar drept corolar firesc unor *organizații economice colective muncitorești* stau și principiile de *autonomie*, de *solidaritate* (co-ajutor) și *de ajuor propriu*.

In adevăr, în măsura în care asociații nu au încredere în forțele proprii și nu cred în binefacerile solidarității, așteptând ajutorul din afară, cooperativele riscă să-și piardă caracterul lor economic și să se transforme în *instituții de asistență*.

In aceeași măsură, dacă cooperativele nu-și urmăresc țelul propriu și se subordonează intereselor partidelor politice, ele riscă să piardă o mare parte din avantajele ce rezultă din solidarizarea forțelor proprii, prin *organizarea ajutorului de jos în sus*, bazat pe forțele economice și morale ale celor direct interesați, pentru ca aceștia să fie transformați în *miluiți ai puterii politice*, care nu poate organiza ajutorul decât de *sus în jos*.

De aceea, *chiar în cadrul unei economii organizate, autonomia și principiile cooperației urmează a fi respectate*, căci altminteri am risca să trecem în domeniul unei *economii etatiste*, unde nu mai există separație între politic și economic, pentrucă statul este singurul întreprinzător (Gr. Mladenatz).

In această privință este edificator modul cum a evoluat cooperația agricolă germană și stadiul actual al raporturilor ei cu statul național socialist, astfel cum sunt redate de d-l A.

Trumph, președintele Uniunii Cooperativelor germane : [1]).

„In Germania național-socialistă *cooperația* agricolă *a depășit* din ce în ce mai mult marginile strâmte care-i erau impuse de *rolul de a fi numai un mijloc de auto-ajutor* al populației rurale *și a fost promovată*, fără a renunța la principiile de bază ale cooperației, la un organism de o importanță covârșitoare *în serviciul politicei agrare și economice a statului*".

Și pentru a ne servi ca puncte de reper în caracterizarea organismului cooperativ românesc, vom căuta să pecizăm modul cum au fost valorificate principiile generale sus menționate în cadrul celor trei sisteme cooperative, care au dobândit o universală aplicare : sistemul pionierilor, sistemul Raiffeisen și sistemul Schulze-Delitsch.

Interesul muncii este apărat în toate aceste trei sisteme prin egalitatea votului în adunările generale, prin limitarea remunerării capitalului și prin distribuirea beneficiului în raport cu operațiile, fie că distribuția se face după bilanț, ca în cazul cooperativelor de consum și de producție, fie că această distribuire se face chiar în momentul efectuării operațiunilor, ca în cazul cooperativelor de credit.

Toate celelalte măsuri nu sunt decât *mijloace de organizare tehnică* pentru a asigura și în fapt *predominarea interesului muncii*, măsuri care diferă dela un sistem la altul, pentrucă diferit este și mediul social, în care lucrează cooperativele din cele trei sisteme deosebite.

Astfel, *principiul ajutorului propriu și al solidarității* se realizează în sistemul Raiffeisen prin : răspunderea solidară nemărginită, părți sociale reduse și cerc de activitate limitat, deoarece cadrul operațiunilor acestui fel de cooperative este *satul*, cu particularitățile lui de ordin economic și sufletesc.

Din contra, în sistemul pionerilor și în sistemul Schulze, cadrul de operațiuni fiind *orașul*, cu caracterele lui specifice, aplicarea acelorași principii se asigură prin : părți sociale mari, răspundere solidară mărginită și rază largă de activitate.

In ce privește gradul — oarecum diferit — de *autonomie* pe care îl observă cele trei sisteme, este datorit tot deosebirilor de mediu social.

---

1) F. W. Raiffeisen. — Zum Gedächthis. Neuwied 1938.

In adevăr, dacă cooperativele de consum și acelea din sistemul Schulze refuză ajutorul statului, aceasta rezultă din împrejurarea că numerarul este mult mai abundent în mediul orășenesc și economiile muncitorești în acest mediu pot fi mai ușor organizate prin natura specifică a venitului lor periodic.

Din contra, cooperația rurală în general a fost nevoită să ceară ajutorul statului sub formă de credite, pentrucă la sate numerarul este rar, economiile învestindu-se deobiceiu în însăși exploatările agricole.

In ce privește *neutralitatea politică*, care trebue cuprinsă în cadrul aceluiași principiu al autonomiei, ea este respectată în toate cele trei sisteme, dar neobservată în fapt în toate cazurile și cu deosebire de cooperație de consum.

In lumina acestor principii și norme de organizare vom examina și *evoluția cooperației românești*, împărțnd, în interesul studiului, desvoltarea ei în două epoci — separate prin reforma agrară din 1919 — căutând să scoatem în evidență complexul de împrejurări cari au determinat *specificul cooperației românești*.

După epoca postbelică plină de frământări, credem că poporul român și în special poporul dela țară, a făcut suficientă experiență, ca să înțeleagă prin propriile lui simțuri care este caracteristica activității economice și a celei politice.

Ca urmare a acestei experiențe se va înțelege și nevoia de a se recunoaște și respcta *autonomia instituțiilor economice*, inclusiv a celor cooperative. Aceasta atât în interesul superior al națiunii și nu mai puțin în interesul de fiecare zi al cetățenilor.

Prin natura ei, activitatea economică are un *caracter general* și de *permanență*.

Are un *caracter general*, pentrucă — exceptând persoanele cari intră în domeniul asistenții particulare și publice — fiecare om a fost dotat de natură cu suficiente puteri fizice și morale pentru a desfășura o activitate corespunzătoare, care să-i asigure un minimum de existență. Iar când această activitate izolată nu este suficientă, ea se întregește în chip firesc prin *organizarea instituțiilor colective*. Numai în ultima instanță, când indivizii izolați sau asociați nu-și pot satisface aceste trebuinți, ei vor recurge și la ajutorul statului.

In același timp, activitatea economică are un *caracter de permanență*, pentrucă satisfacerea trebuințelor reclamă desfășurarea unei activități zilnice corespunzătoare, pentru realizarea minimului de venit, necesar dobândirii bunurilor de consumație.

Ca urmare, nu este o simplă întâmplare, ci oglindirea unei realități, faptul că religiile orânduiesc șase zile lucrătoare și numai a 7-a zi de repaus, zi care în realitate este consacrată preocupărilor de ordin spiritual.

După experiența pe care satele a făcut-o după război, așteptând prea mult dela stat și partidele politice, acum când statul nu mai are bunuri materiale de distribuit masselor, *este timpul ca ideia și mișcarea cooperativă să-și reia locul în preocuparea și activitatea micilor agricultori.*

Pământ nu mai este de distribuit, iar orașele nu pot absoarbe decât un minimum din prisosul populației satelor. Ca urmare, satelor nu li se poate deschide altă perspectivă decât în *intensificarea activității agricole*, în toate ramurile ei, pentruca mărindu-se producția și rentabilitatea ei, să se poată investi un *capital mai mare de muncă*, provocând astfel o ridicare a nivelului de traiu, atât sub raportul economic cât și moral.

Pentru aceasta, statul trebuie să reia politica socială inaugurată de Haret cu patru decenii în urmă.

Statul și auxiliarii lui să nu-și ia prea multe sarcini și să nu trateze pe muncitorii satelor ca pe niște copii sau invalizi, care trebue să aștepte ca totul să-i vie de sus în jos.

Trebuie reluată politica de reeducare economică și socială a țărănimii prin cooperație, acțiunea ei fiind întărită prin desvoltarea educației profesionale și prin *culturalizarea satelor în spirit creștin.*

Ridicarea vieții rurale a satelor germane, începând dela jumătatea veacului trecut, a început prin *activitatea cooperativă a lui Raiffeisen, desfășurată în cel mai adânc spirit religios* și a continuat numai mai târziu prin activitatea școalelor țărănești în același spirit creștin.

In Danemarca, după o epocă de adâncă deprimare morală și de abis deschis între sate și orașe, ca o consecință a unui îndelungat război, renașterea n'a venit decât pe urma activității *preotului Grudtwig*, care avea să pregătească terenul pen-

tru activitatea viitoarelor *școale țărănești* și pentru activitatea cooperației agricole.

Aceste universități țărănești, ca și în școlile muncitorești înființate de *creștinii sociali în Anglia*, aveau un caracter mai mult de cultură generală, învățământul având ca idei centrale iubirea de neam și iubirea de Dumnezeu, adică cultivarea credinței în *formele cele mai superioare de solidaritate* pe care le reprezintă *țara, creștinătatea* și în cele din urmă omenirea întreagă.

Dar pentru a fi folositor lui însuși, cât și familiei mai mari pe care o constituie *cooperativa, satul* și *neamul*, este nevoie ca fiecare ins să caute să-și sporească puterile cu care providența l-a înzestrat, fiind convins că în fiecare suflet sălășluiește o părticică din scânteia divină.

Această învățătură constituie *o operă de educație a poporului*, pe care trebuie s-o facă *biserica* cea dintâiu. Dar nu mai puțin *școala* și *cooperația* pot activa mai cu rod, dacă activitatea lor va fi călăuzită de *spiritul creștin*.

Este momentul psihologic ca *renașterea cooperației noastre rurale* să aibă loc în același spirit creștin, ca în toate țările unde sistemul Raiffeisen a fost introdus și a cărui aplicare în țara noastră o precizează și d-l I. Mihalache [1]).

In același spirit creștin trebue reclădită și întreaga viață a statului nostru, urmând sfaturile pline de înțelepciune a conducătorului statului :

„Am pornit dela icoane și altare, să ne întoarcem la ele".

Numai astfel vom reuși să umplem abisul sufletesc între sate și orașe, care reprezintă două lumi, care nu se înțeleg, pentru că unele se conduc după o civilizație de *formă religioasă*, dar *reală*, pe când celelalte după o civilizație științifică, de puțin timp *împrumutată*, deci îndeajuns de asimiliată.

Pe ambele căi, cel puțin de acum înainte, să pătrundem până în inima lucrurilor, căci fondul adevărului fiind același, cele două lumi se vor înțelege mai ușor.

Dr. A. GALAN

---

1) „Problema cooperației române". — București 1940.

Inregistrarea ordinelor de Bursă la bănci

Ne vom ocupa în acest articol de înregistrarea ordinelor de Bursă primite de Bănci de la clienți.

Aceste ordine în practică nu se contabilizează nici în momentul când se primesc de la client, nici în momentul când se face închierea prin Agent ; se înregistrează numai în momentul când se produce o mișcare efectivă de valori, adică când se primesc ori se dau titluri sau numerar.

Faptul că Băncile nu înregistrează în general ordinele primite de la clienți au o justificare nu numai de ordin practic, dar și de ordin teoretic, căci Băncile ,când primesc asemenea ordine, le confirmă cu mențiunea : „fără nici un obligo". Prin urmare nu poate fi vorba de o convenție juridică între Bancă și client, care să ducă neapărat la o înregistrare contabilă, care ar putea fi interpretată ca o obligație a Băncii față de client de a-i executa ordinul.

Neînregistrarea acestui contract se mai explică, după cum am arătat în articolele precedente, prin aceia că operațiile de Bursă permise azi sunt numai acelea „contra cassa", care o lichidează în cel mult 48 ore ; de aceea se așteaptă lichidarea și numai atunci se face înregistrarea.

Dacă — din punct de vedere practic — în situația de azi se poate accepta această procedare, în schimb nu s'ar putea admite această omisiune la operațiunile pe termen, cari închid în sine riscuri și foloase ce pot ieși în evidență la termenul de lichidare.

In situația de azi, Băncile prin Serviciul Titlurilor țin o evidență a intrării și ieșirii titlurilor, cari formează obiectul ordinelor de Bursă.

Pentru această evidență, se folosește un registru Jurnal legal, care are asemănare cu Jurnalul-Carte Mare, întrucât la „Intrări" este o coloană pentru „Numele clientului" care ar fi Creditul clientului iar la credit aceiași coloană, reprezentând Debitul Clientului.

Iată liniatura acestui Jurnal :

In coloana „Valoarea nominală prin....." se trece cum au intrat titlurile la Serviciul titlurilor ș. a. „din Tezaur" pentru acelea, cari erau depuse de clienți anterior fie în păstrare, fie în gaj, fie în alt mod prin „Grop" pentru acele venite prin

INTRĂRI

JURNAL PENTRU INTRAREA ȘI EȘIREA TITLURILOR (Ordine de bursă)

EȘIRI

Nr. de ordine		Data	Numele clientului	Felul titl.	Bord. propr.	Valoarea nominală prin			Observ.	Nr. de ordine		Data	Numele clientului	Felul titl.	Bord. propr.	Valoarea nominală prin			Observ. Semnăt. de primire
Intrare	Eșire					Tezaur.	Grop.	Ghișeu		Eșire	Intrare					Tezaur.	Grop.	Ghișeu	

poștă și „Ghișeu" pentru acelea depuse direct spre vânzare de clienți.

Dacă titlurile cumpărate nu sunt ridicate în termen de 2—3 zile de clienți, atunci intră în Tezaur și se înregistrează acolo, unde se țin fișe-partizi speciale pe client și pe categorii de titluri.

Când titlurile depuse de clienți se vând, după ce Agentul achită borderoul, se face înregistrarea:

Cassa = Următori
Conturi Curente
Clientul A ;
Comision Titluri ;
Comision și Speze.

Se face în același timp scrisoarea de decontare către client, la care se atașează pentru nevoile diferitelor servicii:

I) Foaia de evidență pentru Serv. Tezaurului, după care se face înregistrarea în fișa clientului.

II) Borderoul pentru agent.

III) Foaia de vărsământ care primește actul de Cassă.

IV) Copie de pe foaia de vărsământ pentru Serviciu.

V) Scrisoarea de creditare către client, care ține loc și de Borderou de vânzare.

VI) Copie pentru arhivă.

VII) Copie pentru Serv. Conturi Curente.

Când clientul nu are cont, în loc de „Conturi curente" se creditează un cont „Ordine de Bursă", care se debitează, când se plătește clientului contravaloarea decontului.

Când se cumpără pentru clienți, se face articolul:

Conturi Curente = Următori
Cassa,
Comision, Titluri,
Timbre,

iar dacă clientul nu are cont și depune un avans pentru cumpărarea titlurilor se debitează un cont:

„Portofoliu, Titluri spre decontare"

Se deschide acest cont pentru a se evita deschiderea de partizi pentru fiecare client, în cazul când operația se lichidează în numerar și nu se trece în cont.

Dr. V. M. IOACHIM

Organizarea contabilă a veniturilor fiscale şi cheltuelilor publice

Pentru ca problema ce înfăţişem azi cititorilor să fie înţeleasă mai uşor, vom prezenta masa de operaţiuni asupra cărora urmează să se efectueze contabilizarea. Această masă de operaţiuni o găsim desigur, în bugetul general al Statului.

Fără a fi nevoie să ne pierdem în amănunte, este suficient să evidenţiem doar grupele principale ce alcătuesc — pentru venituri — structura bugetară, grupe care cuprind toate impozitele şi veniturile alimentatoare ale tezaurului public.

Pentru bugetul general aceste grupe sunt :

a) Grupa impozitelor cunoscute sub numele de directe.

b) Grupa impozitelor cunoscute sub numele de indirecte, între care sunt cuprinse şi veniturile din taxele vamale.

c) Grupa impozitelor din taxele de timbru, succes. şi echival.

d) Grupa veniturilor din administrarea ministerelor.

e) Grupa excedentelor Regiilor Publice Autonome.

f) Grupa rămăşiţelor din exerciţii închise.

Deosebit, avem bugete speciale pentru înzestrarea armatei compus din : *a)* Fondul Apărării Naţionale şi *b)* Fondul Naţional al Aviaţiei şi pentru fondurile cu afecţiune specială pe ministere, înglobate în bugetul general după 6 Septembrie 1940.

Pentru o mai bună orientare vom prezenta prevederile bugetare din exerciţiul 1940/41 şi în cifre pentru aceste bugete, astfel :

1. Bugetul ordinar cu rămăşiţele a fost evaluat la	35.542.000.000 lei
2. Bugetul fondurilor cu afectaţiune specială a fost evaluat la	1.998.992.850 „
3. Bugetul fondurilor pentru Inzestrarea Armatei a fost evaluat la	14.285.000.000 „
Total . . .	51.825.992.850 „

In afară de operaţiunile ce obvin în legătură cu încasările acestor venituri publice, ca operaţiuni scriptice contabile şi de gestiune, mai intervin şi cele ale realizărilor extra bugetare.

In câteva cuvinte, acestea sunt isvoarele de venituri menite să dea tezaurului sumele necesare acoperirii cheltuelilor publice în scopul unei bune și normale funcționări a tuturor organismelor Statului atât de multiple și variate.

In rezumat, gestiunea fiscală județeană cuprinde la partea veniturilor ; *a)* Realizări bugetare, *b)* Realizări extrabugetare, *c)* Realizări pentru Regiile Autonome și *d)* Realizări pentru Casele Speciale.

Din punct de vedere contabil gestiunea fiscală se împarte în :

A. Operațiuni de încasări și plăți și

B. Operațiuni de stabiliri de debite și realizări (venituri).

Pentru o mai clară expunere a acestor operațiuni va trebui să le tratăm distinct și numai cu considerare la înregistrările pe care sunt chemate a le efectua Administrațiile de Incasări și Plăți, ale căror titulari sunt gestionarii de drept ai Serviciilor Fiscale județene.

A. **Operațiuni de încasări.**

Potrivit art. 14 din legea asupra contabilității publice, tezaurul public are oficii de casierie ; câte unul pentru fiecare județ, — Administrațiile de Incasări și Plăți — care centralizează zilnic valorile sale în numerar sau efecte publice de Stat din întregul județ, apoi tot zilnic, varsă numerarul încasat la sucursalele B. N. R., care prin Centrala sa din București, centralizează situația tuturor realizărilor de numerar și-l comunică Direcțiunei Generale a Mișcării Fondurilor din M. F. administratoarea banului public.

Rezumând, putem afirma că tezaurul central al Statului, deși administrat de Ministerul de Finanțe, el se găsește în păstrare la sucursalele B. N. R. și centrala sa.

Oficiile de casierie fac 2 feluri de încasări ;

1) din drepturile de tot felul realizate efectiv, ca : impozite, taxe, consemnări, etc., pentru Stat, Regii Autonome și Case Speciale și

2) din acreditive date asupra Tezaurului public de către Direcțiunea Generală a Mișcării Fondurilor din M. F., Casa Generală de Pensii și Casa de Depuneri și Consemnațiuni.

Deci, în timp ce primele încasări sunt realizate pentru tezaur sau pentru a mări soldul disponibil de numerar al Caselor sus amintite, încasările făcute pe bază de acreditiv reprezintă numerarul pus la dispoziția Oficiului de casierie pentru lichidarea unor creanțe fie față de Stat fie față de acele Case și se încasează numai dela B. N. R. cu ordin de ridicare pe bază de Acreditiv dat de citata Direcțiune din M. F (sau Casa Pensiilor și de Depuneri pentru acestea).

A bis. **Operațiunile de plăți ale tezaurului public.**

Spre deosebire de încasări, plățile tezaurului public pot reprezenta :

a) plăți reprezentând cheltuelile de tot felul ale Statului

b) plăți de vărsăminte, adică depuneri de numerar realizat, la dispoziția tezaurului central al Statului (B. N. R.) și

c) plăți de rambursări, adică restituiri de solduri din sumele acreditate ce n'au fost întrebuințate în plata cheltuelilor.

Actele de plăți pentru trecere la cheltueli sunt : ordonanțele și mandatele pentru Stat, mandatele pentru Casa Generală de Pensii și Ordinele de Restituire și Recepisele proprii pentru Casa de Depuneri și Consemnațiuni.

Pentru plățile de trezorerie (de ordine) sunt trecute ca acte la cheltueli și Recipisele Statului pentru Incasări prin alte Ad-ții financiare, vărsăminte provizorii perceptori etc.

Partea bugetară a cheltuelilor, eșind din cadrul acestui articol nu va fi tratată aci, ci vom trece direct la

B. **Operațiunile contabile ale veniturilor publice.**

— *Stabilire de debite, scăderi, realizări, suprasolviri* —

a) Primirea și înregistrarea debitelor-scăderilor.

Debitele sau scăderile de impozite, taxe și amenzi, sunt primite dela Ad-ția de Constatare de către fiecare Ad-ție de Incasări și Plăți într'un borderou pentru debitare, urmărire și realizări, astfel :

1. Cifric și pe articole bugetare, comune și percepții de circ., când este vorba despre debitul inițial constatat și transmis la începutul exerc. financiar și

2. Nominal, pe articole bugetare, comune şi percepţii, când este vorba despre debitele (sau scăderile) constatate în cursul anului *drept Adause.*

Debitele reprezentând veniturile din administrarea ministerelor sau ale Regiilor Publice Autonome, sunt primite direct dela acestea.

Totalul cifric al borderourilor de debite sau al ordinelor de debitare primite, sunt înregistrate în :

a) Partida generală a Ad-ţiei şi

b) Partida circ. respective din registrul de debite al Ad-ţii de Incasări şi Plăţi.

Lunar se totalizează operaţiunile înscrise, la cari apoi se adună precedentul pentru a forma un nou total general de reportat.

c) Primirea şi înregistrarea realizărilor de venituri.

Veniturile publice odată realizate prin percepţii sau ghişeul special dela A-ţia de Incasări şi Plăţi sunt vărsate la casa Ad-ţiei şi descărcate apoi atât la partida generală a Ad-ţiei cât şi la partizile speciale deschise pentru fiecare percepţie de circ. aparte.

Este bine ca aceste descărcări, desfăşurate pe fonduri şi exerc. să fie totalizate cel puţin trimestrial (vărsările lunare) după care să se facă confruntarea cu partida condusă de perceptorul respectiv pentru controlul exactităţii operaţiunilor, mai cu seamă a celor realizate „cu debit".

In genere ele urmează filiera operaţiunilor de debitări şi scăderi.

Acum de amintit este cazul suprasolvirilor, adică a plăţilor de impozite realizate peste debitul datorat — cifric, adică nu nominal — în care caz aceste plusuri vor trebui, sau deduse din încasările „cu debit" sau adăugate la debit pentru ordine, astfel că scăzându-se totalul încasărilor „cu debit" din cel al debitorilor, să rezulte soldul real datorat.

CONST. IGRIŞAN
Expert-contabil

Rugăm stăruitor pe colegii din toată ţara să ne trimită din timp prin mandat poştal RESTANŢELE PE TRECUT ŞI ABONAMENTUL PE 1941 ; *numai astfel vor face dovada solidarităţii profesionale.*

Evidenţa amortismentelor şi impozitul de echivalent

Prin instrucţiunile la legea contribuţiunilor directe date în urma modificării din 1 Aprilie 1938, publicate în Monitorul Oficial No. 157 partea I. din 12 Iulie 1938 se cere:

„Intreprinderile industriale precum şi cele comerciale, „cari au făcut investiţiuni ce intră în cadrul dispoziţiunilor „legii de faţă, sunt obligate ca să ţină inventarul [1]) veniturilor „active, individualizate pe fiecare bun în parte: la partida „fiecărui bun se va trece valoarea iniţială, amortizarea făcută „în fiecare an şi cuantumul rămas neamortizat la finele fie- „cărui an. Instanţele speciale vor ataşa la dosarul fiscal toate „aceste situaţii, certificate de întreprinderile respective, ele „urmând să servească la stabilirea venitului net impozabil".

Intrucât pe ex. 1938/939, 1939/940 şi 1940/941 nu s'au făcut impuneri, ci a rămas de bază impunerea pe ex. 1937/938, reportată cu o majorare de 20% pe fiecare exerciţiu, aceste situaţii nu ne-au fost cerute. Eu însă am înfiinţat de atunci un registru special şi situaţiile respective, ale căror modele le dau mai jos.

Contul Maşini şi Instalaţiuni **Secţia Rotativelor**

Detaliu	Rotativa Nr. 1 cumpărată în 1934 dela M.A.N. Augsburg, conf. facturei Nr. . . din . . . . Dosar Nr. . . .	Rotativa Nr. 2	Rotativa Nr. 3	Rotativa Nr. 4
Preţul iniţial de cost . . .	14.000.000	15.000.000	17.000.000	20.000.000
Amortizat până la 31/XII 937	6.300.000	6.750.000	7.650.000	9.000.000
Rămas de amortizat	7.700.000	8.250.000	9.350.000	11.000.000
Amortizat în 1938	2.100.000	2.250.000	2.550.000	3.000.000
Rămas de amortizat	5.600.000	6.000.000	6.800.000	8.000.000
Amortizat în 1939	2.100.000	2.250.000	2.550.000	3.000.000
Rămas de amortizat	3.500.000	3.750.000	4.250.000	5.000.000
Amortizat în 1940	1.820.000	1.950.000	2.210.000	2.600.000
Rămas de amortizat	1.680.000	1.800.000	2.040.000	2.400.000

1) Fiindcă vorba de bunuri de investiţiuni, nu ştim de ce le zice venituri.

Situația cerută de fisc

Descrierea investițiunilor	Valoarea inițială	Cota de amortizare	Amortizat pe anul 1940	Total amortizat până la 31/XII 1940	Rămas de amortizat
Sala Rotativelor					
Rotativa Nr. 1	14.000.000	[1]) 13%	1.820.000	12.320.000	1.680.000
„ Nr. 2	15.000 000	„	1.950.000	13.200.000	1.800.000
„ Nr. 3	17.000.000	„	2.210.000	14.960.000	2.040.000
„ Nr. 4	20.000.000	„	2.600.000	17.600.000	2.400.000
Totaluri . .	66.000.000		8.580 000	58.080.000	7.920.000

Din această situație vedem că :

1. Totalul bunurilor individuale după prețul inițial de cost dă exact cifra cu cari se află trecute la contul de Investiții din Maestru și Bilanț.

2. Amortizările făcute pe anul respectiv, dă cifra cu care s'a debitat contul de Profit și Pierderi.

3. Totalul amortizat, dă cifra care apare în pasiv la contul : *Fond pentru amortismente.*

4. Rămas de amortizat, este diferența între prețul inițial de cost și totalul amortizat pe fiecare bun în parte individualizat și în total.

Fondul pentru amortismente trebue însă să fie defalcat pe feluri de investiții sau de bunuri, atât în registrele noastre cât și în bilanțul pe care îl vom publica pentru următorul motiv :

Art. 16 din legea timbrului institue un impozit numit *impozit de echivalent asupra bunurilor de mână moartă*, care lovește bunurile imobiliare prin natura lor, precum și imobilele prin destinație fără deducerea sarcinilor, imobile prin natura lor considerându-se și clădirile, terenurile, instalațiunile și uzinele cari sunt afectate serviciului sau scopului unei întreprinderi.

Prin modificarea adusă art. 16 din legea timbrului la 1 Aprilie 1940, s'a prevăzut că : „La societățile comerciale și „industriale se va ține seama și se va scădea din valoarea bu-

1) Până la 1939 inclusiv cota de amortismente a fos de 15%, iar pe 1940 s'a redus la 13%.

„nurilor imobile, amortizările după cifra totală înscrisă prin „ultimul bilanț al întreprinderilor".

Dar organele fiscului n'au vrut să țină seamă de această dispoziție a legei și au pretins plata impozitului la valoarea investițiunilor și nu la cea înscrisă în registre, ci după evaluarea fiscului, desigur mult mai ridicată, așa cum prevede art. 53 din legea timbrului, și cum am spus, fără să scadă amortismentele.

De aci a rezultat o sumedenie de apeluri și expertize cari toate se fac pe cheltuiala întreprinderilor.

Când s'a văzut că societățile comerciale și industriale, vor avea de plătit unele abia 10% din suma impusă, dacă li se scade toate amortismentele, prin decizia, No. 185223 din 10 August 1940 (Buletinul Oficial al Ministerului Finanțelor No. 2 din 15 August 1940 pag. 88) se modifică legea și astfel scăderea amortismentelor se restrânge numai la bunurile denumite *mașini și instalațiuni*, la evaluarea cărora se va ține seama și se va scădea din valoarea lor amortizările, după cifra înscrisă prin ultimul bilanț al întreprinderilor.

Dar cifra amortizărilor pentru mașini și instalațiuni trebue să apară distinct în bilanț, căci altfel dă prilej de altă expertiză și deci altă cheltuială.

I. TĂCUTU
Expert-contabil

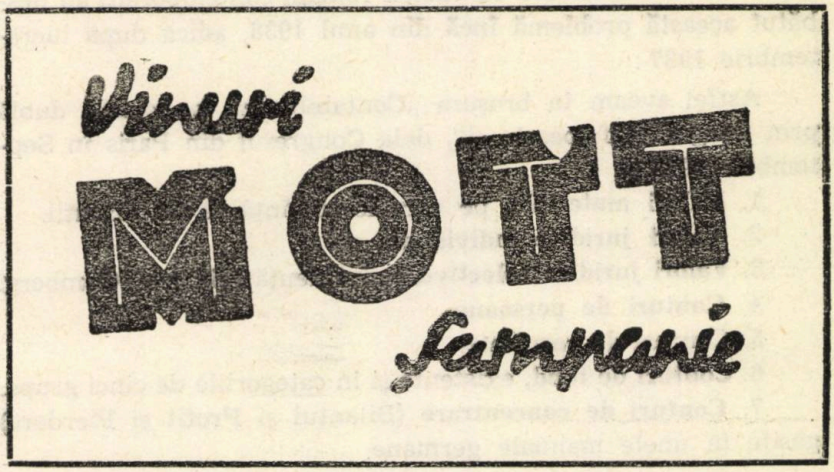

Clasificarea conturilor după funcționarea lor

Toate manualele de contabilitate, înainte de a începe studiul conturilor, le fac o clasificare. Primele lucrări de contabilitate au conținut clasificația simplă și totuși rațională de a împărți conturile în două categorii: **Conturi de Activ** și de **Pasiv.**

Profesorul Gomberg studiază clasificația conturilor dealungul timpurilor și ne arată cum a ajuns către cea mai populară clasificație a celor cinci categorii de conturi, așa cum le-am apucat și noi, adică: 1) **fond;** 2) **valori;** 3) **persoane;** 4) **rezultate;** și 5) **de ordine.**

Când am studiat structura contabilității prin imagini, fiindcă era ceva nou, am simțit nevoia de a face și o clasificație, care are meritul originalității în parte, fiindcă am căutat să construiesc pe temeliie sănătoase ale trecutului și totuși să constat că astăzi am ajuns la a treia clasificare de conturi, în continuare și a deschis preocuparea de clasificare și a autorilor români.

Aceasta dovedește că știința contabilității ca orice știință socială e supusă discuțiilor și nu este exclus ca să găsească cineva și a patra și a cincea clasificație.

Totdeauna cei trei factori în știință: — om, spațiu, timp, — modifică și ei mai sunt în legătură și cu stadiul social.

Pentru ca să se vadă firul călăuzitor, dau prima clasificație a mea. Mă bucură că autorii români contemporani au desbătut această problemă încă din anul 1938, adică după lucratembrie 1937:

Astfel aveam în broșura „Contabilitatea în partidă dublă prin imagini și foloasele ei", dela Congresul din Paris în Septembrie 1937,

1. **Valori materiale,** pe care le-am întâlnit în discuții,
2. **Valori juridice individuale** și
3. **Valori juridice colective,** cu influență dela prof. Gomberg.
4. **Conturi de persoane**
5. **Conturi de rezultate**
6. **Conturi de fond,** existente și în categoriile de cinci grupe.
7. **Conturi de concentrare** (Bilanțul și Profit și Pierdere) găsite în unele manuale germane.

De altminteri și înainte auzeam de conturi tranzitorii, de conturi provizorii, adică cu toate că era făcută clasificația pe bază de cinci categorii, tot se mai asvârlea câte un calificativ la studiul particular al conturilor.

De aceea destul de timid în ediția II-a a contabilității în partidă dublă prin imagini, la familiarizarea școlarilor cu conturile am făcut o clasificare deghizată, țintind să mă apropii foarte mult de teoria de funcționare la debitare și creditare a fiecăui cont, și am mai creiat încă trei categorii ca să iasă zece.

Nu era o plăcere de a mai încadra în sistemul decimal, decât că așa am găsit eu nimerit, în discuțiile de atunci și anume, aveam în plus:

8. **Conturi de valori provizorii**
9. **Conturi de valori ideale** și
10. **Conturi de ordine.**

Iar astăzi, în 1940/41, am găsit că este bine să mai despart în două categorii și anume:

11. **Conturi de persoane externe**
12. **Conturi de evidență.**

S'ar părea cam multe grupe, însă funcționarea fiecărei grupe m'a obligat ca să ajung la o generalizare științifică, atât pentru debitare cât și pentru creditare, fiindcă cele cinci categorii nu satisfac decât la prima vedere, neîmpăcând metoda de funcționare în amănunțime.

Cât privește problema, metodele de funcționare sunt trei:

1. **Metoda preciziei,** astfel zisă, deși poate să oscileze în extrem.

II. **Metoda speculației,** care oscilează.

III. **Metoda mixtă,** sau a dublelor valori, una constantă, alta variabilă.

Multe persoane au găsit că e bine să facă clasificări și după metodele de funcționare pe grupe de conturi.

Să lăsăm prima metodă a preciziei și să observăm că e cea mai numeroasă, aplicându-se la cele mai multe conturi, însă, după mine, cu tot reprezentativul grupei contul Cassa, care trebue prin excelență să fie precis, după războiu și poate și înainte, într'un trecut îndepărtat, a oscilat.

Toată lumea știe că nu pot să aibe nici sold debitor, ca pierdere și nici sold creditor la contul Cassa. Este însăși funcția economică a banului, care e măsurător de valori, că nu i se

îngăduie să aibe osciații. Cu toate acestea avem distincțiunea din economia politică a celor trei feluri de monede: moneda dreaptă, în care cantitatea de metal prețios este echivalentă cu valoarea scrisă pe ea. Două de schimbare: **moneda slabă**, când nu mai corespunde valoarea scrisă cu metalul prețios cuprins de monedă și moneda forte, când cantitatea de metal prețios valorează cu mult mai mult decât ceea ce e scris. (Cazul napoleonilor de aur dela 20 lei la 4.000 lei cărora li se zice că sunt de hârtie dar tot pe baza aurului dela Banca de emisiune).

Orice oscilație în sus sau în jos, atâta vreme cât nu se schimbă etalonul monetar, n'are nici o importanță pentru contul Cassa, chiar în ipoteza că am fi avut înregistrat napoleonul cu 20 lei la intrare și îl vindem cu 4.000 lei, fiindcă înregistrarea se face tot în cuprinsul contuui Cassa, prin articolul de troc:

	Cassa la **Cassa**,	
	Schimbat 20 lei aur pentru . . . . . lei	4.000

încât soldul Cassei rămâne acelaș.

Totuși atunci când se schimbă etalonul monetar, cum a fost cazul Germaniei și din Mărci s'a făcut Rentenmark, cu mult sănătoase cel de al doilea față de cele dintâi, prin faptul că s'a terminat cu primul etalon, am fi avut articolul:

	Cassa Rentenmark la **Cassa Mărci**	
	Pentru preschimbare:	
	1000 Rmk. contra 1.000.000 Mărci, soldul contelui	1000 Rmk

Și astfel se soldează contul secund și rămâne în vigoare contul, prim cu care să continue gestiunea mai departe.

Dacă am fi vrut să punem un echivalent, care însă nu-și are rostul să zicem: **Deprecieri valutare** debitat cu 999.000 Mk. însemnează că avem în cazul acesta o nestabilitate monetară, corectând astfel soldul contului Cassa cu o pierdere.

Nu vorbesc de contul Plusuri și Minusuri la Cassă, care în mod curent, poate să înregistreze diferențe de manipulare.

Tot astfel ca o modificare a stabilității contului de persoane, care merg după metoda preciziei, am avea cazul înregistrării unei datorii în ipoteză de conversiune:

	Debitori la **Cassă**	
	Imprumutat cu lei	1.000.000

Mai târziu se reduce cu 50% creanța, cum a fost în agricultură odată și atunci s'a făcut articolul :

	Cassa la **Debitori**	
	Primit lei 50% din conversiune . .	500.000

și

	Pierderi prin conversiune la **Debitori**	
	Redus cu 50% datoria la lei	500.000

Aici legea socială de conversiune dă această oscilație a datoriei achitate cu jumătate din bani și așa mai departe.

Totuși rămânem pe linia trasată de tot lumea contul Cassa este contul, care merge după metoda preciziei !...

Deși banul este înăuntrul unei țări rezultatul unei convenții sociale, a trebuit să-l socotesc în grupa conturilor de valori materiale, pentru a fi consecvenți că în această grupă intră tot ce se poate pipăi ca materie (inclusiv aurul sau argintul din care se confecționează).

Altfel se prezintă cazul pentru moneda străină, pentru noi din țara Românească, unde vezi angajamentul luat de țara respectivă străină ca să-și susțină moneda prin orice mijloace. Și azi ea este așa cum se ajunsese odată în discuțiile economice : „Refexul complexului social, economic, politic, adminis- „trativ, etc. al unei țări". Devine față de noi prin comparație cu a noastră, exact ca o valută străină Moneda străină o vedem prin angajamentul colectivității. „Clearingul" și viramentul cu Banca Națională străină e o colectivitate. De aceea monedele străine vor trece contul în grupa conturilor de valori juridice colective. Dar să enumerăm dela început câteva conturi clasificate :

1. **Valori materiale :** Cassa, Mărfuri, Mobilier, Imobil, etc. care pot să meargă după două metode: a) metoda preciziei și b) metoda speculației, însă când după una, când după alta.

Cunoaștem tipicul acestor două teorii la contul Mărfuri, care după sistema de creditare are cele două metode : metoda prețuui de cost sau al permanenții inventarului cu contul Mărfuri pe prețul de cost la credit iar diferența trecându-se la un cont de rezultate: Rezultatul vânzării mărfurilor, și metoda prețului de vânzare sau sistemul global, când contul Mărfuri se creditează cu prețul de vânzare. De aceea, spun, **precizia are,**

— ca să generalizez, — un preț în debit și același în credit, pe când **speculația are:** un preț în debit și atul în credit.

Am îmbinat astfel metoda de debitare și creditare cu categorisirea conturior, care se apropie ca substanță componentă și ca socoteală de debitare și creditare, oscilând, însă ca fiecare cont înăuntrul grupei după ocazie.

2. In conturile de **valori juridice individuale** avem:

Efecte de primit, Efecte de plată, Efecte scontate, Efecte negociate, unde în genere există angajamentul unei singure persoane și merg după metoda preciziei, adică valoare nominală la intrare în debit și valoare nominală la ieșire în credit, cu nuanțe caracteristice pentru fiecare cont în parte.

Și aici se poate merge cu interpretarea metodei speculației înăuntul unora dintre conturi, dar le avem numai ca simple discuțiuni științifice fără să fie practice.

Am mai creiat distincțiunea aceasta de conturi de valori juridice individuale, fiindcă în familia conturilor de Efecte era mare încurcătură și anume: Efecte de primit și Efectele scontate le socoteau drept conturi de valori, pe când Efecte de Plată și Efecte negociate erau socotite drept conturi de persoane.

3. **Valorile juridice colective** pentru valute am văzut că își au obârșia în schimbul internațional de după război, foarte complicat, care nu mai stă în voința părților și s'a dat pe seama statelor, fie prin compensație, fie prin viramente, etc.

Totuși avem conturi ca Efecte de Plată în monede străine, Trate și Remize, care urmează soarta Monedelor străine.

Pentru interior tipice sunt contul Acțiuni și contul Efecte Publice, care, în imagini, la mine, pentru a fi mai ușor înțelese, în loc de text de lege, am fotografia Statul, Colectivitate de oameni o societate anonimă, tot colectivitate pe un plan și servește ca explicație a valorii nominale, care stă scrisă pe titlu și pe al doilea plan altă colectivitate Bursa, sumedenie de oameni, cu dorinți diferite și care, totuși, face schimbul acestor valori juridice colective și care își imprimă voința lor prin prețul de cumpărare sau de vânzare, numit curs și valoare reală totală, care oscilează și de aici nevoia de a avea aceste două valori, atât în debit cât și în credit, adică mergând după metoda mixtă.

Menționez că numai cuvântul de juridic e influența pro-

fesorului Gomberg, fiindcă individuale și colective sunt distincțiile mele, de care sunt foarte mulțumit că se potrivesc de minune în fucționarea conturilor.

4. **Conturi de persoane**, rămân aceleași pentru interior mergând după metoda preciziei, chiar atunci când este pierdere.

5. Am fost nevoit mai târziu să creez **conturile de persoane străine,** deoarece cădeam și eu în păcatul clasificării dela familia conturilor Efecte, când funcțiunea lor era metoda mixtă fiindcă schimbul se face pe bază de voință colectivă între State. Apoi, deși spuneam că sunt „de persoane", care mergeau după precizie, le amestecam pe cele externe la persoane cari se guvernau după metoda mixtă.

Ca să nu mai am această inconsecvență am făcut două categorii separate și menționez la punctul 4 și 5 deși se cuvenea ca să vorbesc de ele la categoria 11, deci 4) conturi de persoane, 5) conturi de persoane externe.

6. **Conturi de rezultate** deși Gomberg le trecuse la conturi economice, eu le-am lăsat în categoria lor, cu funcțiunea după metoda preciziei. Ele determină câștigul cert, stabilindu-l totdeauna același și completând pentru contul de valori respectiv același preț în debit ca și cel din credit.

7. **Conturile de fond** rămân cu aceiași distincțiune după categoria celor de 5 funcționând metoda preciziei.

8. Am luat din categoria conturilor de fond contul de Bilanț și Profit și Pierdere, care au funcțiune specială de strângerea celorlalte conturi, odată pe an și merg după metoda preciziei.

9. **Conturi de valori provizorii sau provizorii.** Trecem: Mărfuri în expediție, Reescont, Dobânzi datorate, adică toată categoria de tranzitorii, care era greșit intitulată, fiindcă cuvântul în sine ar însemna că merge dintr'o parte a alta a Bilanțului și în realitate ele apar în cursul unei gestiuni de un an de zile și dispar în același timp și ar merge la metoda preciziei.

Unii autori germani și români le-au trecut pe unele la cele „rectificatoare de activ și pasiv".

10. **Conturi de valori ideale**, adică care n'au un substrat material, cum ar fi:

Uzufructul Imobilului, Brevet de invenție, etc., care cuprind în perioadă de durată mai mari decât un an, 2 - 15 ani și totuși se amortizează în fiecare an cu cota parte de stin-

gere a dreptului pe care le reprezintă mergând după metoda preciziei.

11. **Conturi de ordine,** rămânând cu distincțiunea că au aceiași funcțiune după metoda preciziei. Ar privi situația juridică din interiorul patrimoniului nostru. De exemplu: primirea mărfurilor în consignație ar necesita articolul:

Mărfuri în Consignație la **Diverși Consemnanți**

12. **Conturile de evidență** ar fi tot în categoria acestora de ordine arătând situația juridică în patrimoniul altei casse pentru noi, care facem înregistrarea. De ex. remitem efecte spe încasare și facem articolul:

Diverși Corespondenți de Incasso la **Efecte spre Incasare**

Recunosc că prin clasificația de conturi, atunci când e bine făcută se poate ușura foarte mult studiul contabilității și anume al conturilor. Totuși când ai preda la începători toate conturile din primul moment și ei nu cunosc nici funcțiunea unui cont, atunci cred că mai mult le încurcă și e bine să se dea și treptat.

E drept că au o valoare doctrinară pentru cei care cunosc deja contabilitatea. Clasificările acestea de conturi servesc câteodată spre a-i fixa funcțiunea și a o adapta la o întreprindere, fie într'o ocazie oarecare, fie chiar și în studiul Bilanțului, când se apreciază lichiditatea și rentabilitatea.

Fără a polemiza cu cineva, cred, însă, că o clasificare greșită poate să producă mai mult rău pentru cei care aplică contabilitatea, decât când s'ar lua pe baza celor 5 categorii existente și dela care am pornit și eu.

Prof. Dr. ALEXANDRU TĂNĂSESCU

CÂND 'ȚI-E SETE
BEA BERE
BRAGADIRU
Consumați din aceleași fabrici:
DROJDIE, CONSERVE DE LEGUME
ȘI COMPOTURI PENTRU IARNA

Bibliografie contabilă

Recitind pe Theodor Ștefănescu

Puțini autori de Contabilitate au avut norocul să ajungă la a 7-a ediție a lucrărilor lor chiar în zilele noastre, când numărul elevilor și studenților ca și al persoanelor cari se interesează de Contabilitate este destul de mare.

Theodor Ștefănescu a tipărit prima ediție a Cursului de Comptabilitate în Partidă Dublă la 1874, a doua la 1881, a patra ediție la 1896, iar a 7-a și ultima la 1908.

Opera maestrului Theodor Ștefănescu se remarcă prin claritate în expunere, curățenia limbii românești și o mare îngrijire a tiparului.

In prefața la ediția 5-a, după ce dă câteva date asupra trecutului Contabilității în partidă dublă, arată necesitatea ei la noi și protestează împotriva acelora, care nu înțeleg foloasele acestei discipline.

Iată în extras ce spune (pagina 5):

„Origina Comptabilității în partidă dublă datează din secolul al 13-lea. Introdusă mai întâi în administrațiunile comerciale din Genua și Veneția, a fost aplicată imediată și în Germania. Mai târziu, se introduse treptat la toate națiunile, în raport cu desvoltarea lor economică.

In România, deși necesitatea comptabilității s'a recunoscut întrucâtva dela anul 1854, s'a aplicat izolat și după metode variate din două cauze: lipsa de școale speciale și neaprecierea foloaselor acestei *științe* din partea celor chemați a administra case publice sau private".

„Rău au făcut autorii programelor, când au suprimat din clasele primare noțiunile practice de comptabilitate. Ei erau datori să aplice legea instrucțiunei, introducând comptabilitatea în licee, conform art. 116 (legea din 1864).

Nici legea din Iulie 1901 nu a neglijat acest curs, deoarece la art. 3, prevede noțiuni de comptabilitate în clasa 8-a de gimnaziu și la școalele secundare de fete".

Dar,... nici azi, în 1941, foloasele contabilității nu sunt îndeajuns înțelese.

Reproducem cuvintele puse la începutul lucrării, ca motto (pag. 9):

„Ordinea este lumină; unde se administrează fonduri fără comptabilitate — care nu-i decât știința ordinei — acolo nu e decât întuneric".

Theodor Ștefănescu a privit contabilitatea în primele ediții ale operii sale ca o artă și mai târziu a venit la concepția de știință.

Iată cum definește Contabilitatea în ediția din 1881 (p. 17):

„Comptabilitatea este art'a d'a stabili și d'a uni socotelele unei case de comerțu sèu ale or-cărei alte case care administrează fonduri".

Iar în ediția din 1908 (pag. 10):

„Comptabilitatea este știința care ne învață arta d'a stabili compturile și d'a le uni pentru încheierea socotelelor unei case de comerț, sau ale oricărei alte case publice, care administrèză fonduri".

Merită să relevăm că omul este un element de progres, atunci când nu pregetă și nu se teme a-și schimba părerea.

Ford scrie în „Ma Vie et Mon Oeuvre" (Ed. Payot, Paris, 1930):

„Scriitorul John Burroughs n'a fost nici odată prea bătrân pentruca să nu se poată schimba ; el și-a schimbat părerile după ce a ajuns la 70 ani și a progresat mereu până la cea din urmă zi a lui. Când mintea unui om este așa de mărginită, încât să nu mai poată suferi nici o schimbare, acel om poate fi socotit ca un cadavru; lipsește numai ca să-l îngropi".

Și Ford se ține mereu de acest principiu, întrucât el studiază mereu și modifică în fiecare an modelele fabricatelor sale.

Ei bine, Theodor Ștefănescu nu a pregetat să schimbe și ortografia și limba și concepția dela prima până la ultima ediție a lucrării sale despre Contabilitate; în toate s'a menținut însă pe o linie: îngrijire și documentare și, natural, programele analitice.

Iată cum explică mai departe rolul Contabilității :

„Partea științifică o formează comptabilitatea propriu-zisă, iar ținerea registrelor este aplicațiunea ei; comptabilitatea este sufletul, ținerea registrelor este corpul; prima dă naștere operațiunilor, secunda se mărginește numai a le înregistra; comptabilitatea creează, ținerea registrelor execută".

Desigur că prin cuvintele de mai sus: „dă naștere operațiunilor", înțelege operațiunile contabile, pentru că în nici un caz Contabilitatea nu poate da naștere unor operațiuni de afaceri; ea vine numai în urma acestora, le analizează, stabilește modul lor de înregistrare și în acest sens crează, după care urmează trecerea sau înscrierea în diferite registre, ca parte de execuție a Contabilității.

Mai departe (pag. 10) scrie:

„In adevăratul sens științific, comptabilitatea regulează modul de înregistrare al afacerilor, cari derivă din aplicațiunea științelor economice și financiare".

Idem la pagina 18:

„Misiunea comptabilului nu se mărginește numai în a da socoteală de simpla înregistrare a sumelor intrate și eșite. El trebue să organizeze planul compturilor necesare casei ce i se încredințează, într'un mod logic, clar și precis.

Citează după Courcelle Seneuil:

„Diferența între un comptabil și un țiitor de registre este aceia care există între arhitect și zidar".

Idem la pagina 14:

„Creditul nu se atrage decât printr'o perfectă exactitate în administrațiune și nu se poate susține decât prin comptabilitate".

El oscilează încă între știință și artă, după cum reese din următoarele cuvinte (pag. 10):

„Comptabilitatea nu se improvizează, nici se ghicește. Ea este o *artă* destul de complicată și nu se posede decât prin studii reale, relative la această specialitate și nu se completează decât printr'o aplicațiune continuă și serioasă".

Idem la pagina 14:

„Atât comercianții cât și oamenii de stat putea-vor să se justifice fără o comptabilitate ținută în limitele acestei arte?"

Găsim la Theodor Ștefănescu și ideia de schimb ca bază a operațiunilor comerciale, dar este vorba de schimbul economic și nu de schimbul patrimonial. Iată ce scrie (pag. 11):

„După cum nu există efect fără cauză, tot asemenea nu există compturi fără să fie precese de operațiune bazată *pe un schimb*".

In ce privește împărțirea Cursului de Comptabilitate, iată ce scrie (pag. 7) :

Citatele sunt din ed. 1908.

„Intregul curs l-am divizat în trei părți:

Partea întâia, se compune din noțiuni preliminare. Comptabilitatea își are limbagiul său, termenii săi technici, fără cari nu se poate deosebi natura operațiunilor și modul lor de regulare. Am căutat să dau toate definițiunile împreună cu formulele principale, cari constituesc partea prealabilă a comptabilității; toate acestea fără altă desvoltare decât cea necesară cursului propus.

Partea a doua, tratează despre comptabilitate. In fața dorinței de a putea atinge toate cestiunile relative la comptabilitate și a imposibilității de a le intercala într'o carte care e făcută mai mult pentru studiu decât pentru consultațiuni, m'am găsit într'o pozițiune dificilă. După ce am expus teoriile principale ale diferitelor cestiuni, cari constituesc baza comptabilității, pentru a le aplica, am crezut indispensabil să înlănțuesc mai mult de una sută articole analizate, trecute în registrele respective și cari compun cele mai variate operațiuni într'o casă de mijloc. Incheerea bilanțului este făcută odată cu regulele relative la soldarea compturilor și în acelaș timp am aplicat extragerea lui asupra comptabilității închipuitei case cu firma Macarie & Simion.

Partea a treia, coprinde principalele compturi complexe, cari se pot ivi în comptabilitatea diferitelor administrațiuni speciale.

Operațiunile și compturile speciale de bancă ar putea să compună fiecare un volum; cu toate acestea luând ca exemple principalele operațiuni făcute de Banca Națională, cred că le-am tratat, deși foarte concis, suficient pentru a putea prepara mijloacele de desvoltare, când am fi chemați să le aplicăm în orice altă casă de bancă".

In ce privește conturile, nu are o concepție precizată, nici nu comentează vreo teorie. Se servește în explicațiuni atât de teoria materialistică, precum și de teoria personalistică a conturilor.

Iată ce scrie (pag. 36) :

„Numim „compt" sau „partidă" socoteala ținută în parte de toate sumele date și primite, relative la o persoană sau la un compt de valori, de ex.: mărfuri, efecte, etc.

Toate compturile deschise în comptabilitate poartă ca titlu termenii: „dare" sau „debit" și „avere" sau „credit".

Unul din cele două dintâi se pune în partea stângă a comptului, pentru a indica activul compturilor, iar unul din cele două din urmă se scrie la dreapta spre a arăta pasivul compturilor. La compturile de valori debit mai însemnează intrare și credit eșire.

Toate sumele reunite cari sunt la partea stângă a compturilor, adică în partea debitului, formează „activul casei de comerț" și toate sumele reunite cari sunt trecute la dreapta compturilor, adică în partea creditului formează „pasivul casei de comerț". Aci greșește căci numai soldurile debitoare formează Activul și soldurile creditoare Pasivul.

„Orice compt se împarte în două părți anume: partea stângă, unde se trec sumele debitoare sau datorate nouă; partea dreaptă unde se trec sumele creditoare sau datorate de noi.

De aci rezultă că, orice compt sau partidă se compune din două elemente: „debit" sau „dare" și „credit" sau „avere".

Un compt se numește „creditor" când primim dela dânsul o valoare oarecare, adică când îi datorăm.

Un compt se numește „debitor" când primește dela noi o valoare oarecare, adică când ne datorează.

A deschide un compt va să zică a scrie cu litere în capul și mijlocul paginei numele persoanei, al obiectului sau al operațiunei pentru care voim a stabili acel compt".

Mai departe (la pag. 155):

Toate compturile provocate de multiplele operațiuni ale unei case de comerț le divide în patru mari categorii:

„Comptul Capital" cari reprezintă capitalul angajat în afaceri;

2. „Compturi de valori", adică compturile diferitelor valori asupra cărora se speculează;

3. „Compturi de rezultate" cari arată cheltuelile și veniturile sau pagubele și beneficiile casei;

4. „Compturi de persoane", adică compturile persoanelor cari sunt în relațiuni de afaceri cu casa.

In urma acestei clasificațiuni putem stabili compturile; astfel că, tot ce se debitează este datorat casei noastre și tot ce se creditează este datorat de casa noastră".

Analiza conturilor (pag. 215—217):

„Comptul Capital reprezintă *patrimoniul* net al întreprinderei, adică excedentul între Activ și Pasiv.

Dacă soldul Comptului Capital este *debitor*, sau pasivul

trece peste activ, se zice că casa de comerț este în *deficit* sau deschisă".

Despre contul „Capital" scrie (ed. 1881, pag. 213) că este „axa ên jurul cărei-a se ênvârteşte operaţiunile generale cu tendinţ'a d'a lu mări şi fortifică prin resultatele urmărite".

Se ocupă de sensul matematic al capitalului când scrie (ed. 1908, pag. 67):

„Orice sumă împrumutată se numeşte capital, iar beneficiul ce trage împrumutătorul se numeşte „interes" sau „dobândă". Interesul, prin urmare, este chiria ce ia împrumutătorul pentru un capital împrumutat pe un timp determinat".

Şi apoi întrebuinţează pentru dobândă cuvântul „interes", împrumutat din limba franceză.

Despre registre scrie (ed. 1908, pag. 125):

„Se dă numele de „registre" cărţilor (livres) în care comersantul trece diferite operaţiuni şi prin care cunoaşte situaţiunea casei sale.

Utilitatea registrelor este de mare însemnătate, căci ele constitue cel mai important mijloc de probă între comersanţi, pentru afaceri de comerţ.

Afară de aceasta, ele procură informaţiuni preţioase, fie pentru a lumina justiţia şi pe creditori, în cazuri de falimente, fie pentru a înlesni lichidările, partajurile şi regulările de compturi între asociaţi, moştenitori şi alte persoane interesate".

O concepţie despre Contabilitatea în Partidă Dublă o exprimă la pagina 153—154 (sublinierile sunt ale noastre).

„Cmoptabilitatea în partidă dublă sau complectă, odată cu înregistrarea manipulării, ne procură şi mijlocul de control cel *mai exact*. Această sistemă ne oferă constatarea metodică a fiecărui compt în parte şi, în general a *întreprinderei*, aşa ca să putem studia pe fiecare zi cauzele, cari produc rezultatul operaţiunilor.

Cu cât aplicaţiunea sistemei de comptabilitate în partidă dublă oferă un control *matematic* constant, cu atât principiul de care este condus mecanismul său, este facil şi simplu: „a debita pe *cel* care primeşte şi a credita pe *cel* care dă". Aceasta este cheia fundamentală în expresiunea sa cea mai concisă.

Un alt principiu al sistemei în chestiune este a considera capitalul adus în afaceri ca un fond ce se încredinţează casei.

In vederea acestui principiu, *comerciantul* este considerat, cu drept cuvânt, ca un simplu administrator al fondului ce i

s'a confiat de „comptul capital". El este dator *să dea seama* de rotațiunea și fazele, la care este expus capitalul și să arate prin mijlocul comptabilității, prin care anume compturi s'a mărit sau s'a micșorat. Capitalul care se încredințează administratorului este creditat cu suma *ce aduce* în această calitate; comerciantul sau administratorul trebue să-și dea seama cu ajutorul compturilor prin cari s'a distribuit capitalul, și cari sunt debitoare, în parte, de sumele ce-a primit dela creditor".

Se vede o dibuire în explicarea rolului contului Capital.

Urmează analiza articolelor de Jurnal, treceri în Jurnal și în Cartea Mare, de care se ocupă pe larg, cu exemple.

Despre Inventar și Bilanț se ocupă în paginile 360—383. In ce privește estimațiunea valorilor la inventar, recomandă valoarea cea mai mică, fie costul, fie prețul curent pe piață, fără a face vre-un comentariu despre evaluări.

De asemenea nu face nici o grupare a conturilor în Bilanț (pag. 383).

La pagina 394-395 se ocupă de comptabilitatea aplicată în administrația casnică sau comptabilitatea domestică.

Citează pe filosoful Locke în scrierea sa „Priviri asupra educațiunei" : „Dacă comptabilitatea nu este o știință care poate să ne procure noui averi, ea însă ne servă a conserva pe aceea care o posedăm".

Citează din Franklin:

„Cine cheltuește mai mult decât profită (câștigă), fură".

In Partea III-a (pag. 404-405) se ocupă de aplicarea contabilității:

„Arta despre care voim a vorbi în cazul de față, este aplicarea Comptabilității duble comerciale".

Face o comparație între comptabilitate și gramatica unei limbi.

Referitor la contul „Mărfuri generale" scrie (pag. 407-411):

„Prețul vânzării mărfurilor să se descompună în elementele sale, adică: costul mărfurilor și rezultatul obținut din vânzare".

Recunoaște că este greu de separat rezultatul la fiecare vânzare.

Personifică conturile (pag. 410):

„Deschidem un compt intitulat „Mărfuri Generale", care presupune pe magazinerul însărcinat cu conservarea mărfurilor depuse în magazie".

Se ocupă apoi de comptul „Mărfuri în expediție", comptul „Imobil", „Mărfuri în consemnațiune", „Debitori faliți", „Impiegați călători", „Târguri", „Diverși", etc.

La pagina 444 tratează despre Jurnalul-Maestru sau Jurnalul-Carte Mare.

Iar la pagina 449-466 tratează despre toate felurile de societăți și conturile respective, precum și închiderea compturilor în caz de lichidare.

La pagina 484-498 tratează: „Compturile excepționale într'o comptabilitate aplicată în administrațiuni agricole.

Apoi excepțiunile compturilor aplicate într'o casă industrială.

La pagina 501-517 se ocupă de bănci.

Tratează despre viramente, compensațiuni, „Clearing House", scont, avansuri, emisiuni de bilete și în amănunt de „Mecanismul Administrativ și Comptabilitatea Băncii Naționale a României".

Operațiuni, cauza reală a efectelor prezentate la scont, modele de registre și exemple de înregistrări, Bilanț, Profit & Pierdere, situațiuni.

La pagina 586-602 se ocupă despre schimb și arbitragii.

Ne dă apoi (pag. 602-618) :

„Noțiuni relative la aplicațiunea Comptabilității în administrația căilor ferate".

1. Compturile relative la capital;
2. Compturile relative la construcțiuni ;
3. Compturile relative la exploatare

și „Noțiuni relative la excepțiunile de aplicare a formulelor comptabilității în societățile de asigurare (pag. 619-623):

1. Asigurări mutuale;
2. Asigurări cu prime fixe,

explicând asigurările contra (?) vieței : asigurările asupra vieței, cazul de moarte, rente viagere, mixte, etc.

In fine un ultim crâmpei de capitol (pag. 624) despre „Bazele partidei duble în comptabilitatea publică".

Citează: „Bugetul este actul prin care sunt prevăzute și prealabil aprobate: veniturile și cheltuelile anuale ale Statului sau ale altor servicii publice (art. 2 din Legea Comptabilității Publice").

Se ocupă de gestiune, exercițiu, dar nu vorbește nimic de comptabilitatea patrimonială a Statului.

Judecată prin perspectiva timpului, lucrarea Maestrului Theodor Ștefănescu însemnează muncă, studiu și adaptare.

Termin prin cuvintele dedicate la prima ediție, acelui care l-a îndemnat să scrie:

Domnului Alesandru Vericeanu

Domnul meu,

Permiteți a vĕ dedica presentele uvragiu, ca resultatu al consiliilor ce ați avutu distins'a bună voiință a mi dà ĕn anul 1870, cu ocasiunea concursului ce am depusu ĕn fat'a onor. juriu esaminatoriu, președutu de d-voastră.

După citirea procesului verbalu mi ați disu :

„Ĕn urm'a concursului am constatatu cu plăcere că ai destulă stofă și uă să devii un bunu profesoru ; viiĕț'a nóstră nefiindu de câtu un studiu, te consiliezu a te ocupà continuu, ca să ajungi la ênălțimea misiunii ce ți se confiéză".

Acéstă mărginită carte nu este de câtu un ênceputu al resultatelor nobilei ĕncuragiări și a consiliului ce mi ați datu.

Vĕ rogu a primi, êmpreună cu uă adûncă recunoștință, asigurarea distinsei stime ce vĕ conservă devotatul d-vóstră.

Rândurile de mai sus confirmă cuvintele: muncă, studiu și adaptare. Ele mai arată încă ceva: puterea unui *îndemn creator*.

Și astfel se adeverește înțelepciunea din Biblie „Lumină din lumină..." și lanțul științei trebue legat verigă de verigă, din ce a fost, ce este, și ce va veni.

Martie 1941.

Dr. P. DRĂGĂNESCU-BRATEȘ

Colegii dela conducerea Secțiunilor Corpului din provinciile evacuate sunt cu insistență rugați pe această cale să ne comunice, unde s'au mutat, situațiunea abonamentelor încasate, dacă la evacuare au fost ridicați banii și scriptele respective ; chiar dacă sediile au fost devastate sau părăsite, precum și dacă banii s'au trimis prin poștă sau sunt depuși la vreo Bancă ni se va face comunicarea spre știință.

Instituirea Corpului special de Experți Contabili de pe lângă Ministerul Coordonării

Din inițiativa d-lui Ministru N. Dragomir, s'a constituit un Corp special de Experți Contabili pe lângă Ministerul Coordonării în vederea aplicării politice de control și îndrumare a prețurilor.

In acest Corp au fost numiți 30 experți dintre personalitățile cele mai distinse ale Corpului.

Joi 20 Martei a avut loc la Minister solemnitatea depunerii jurământului acestor experți.

Cu acest prilej, d-l *M. G. Romașcan*, expert contabil, Secretar General al Ministerului Coordonării a ținut o cuvântare subliniind importanța colaborării organelor Ministerului cu experții contabili pentru soluționarea problemei prețurilor pe plan social. național și economic.

D-sa a arătat că de soluționarea justă a acestei probleme depinde liniștea și rezistența poporului român la greutățile, prin care trecem azi.

D-l dr. *V. M. Ioachim* în numele experților numiți și al Corpului Experților Contabili a mulțumit d-lui Ministru al Coordonării și d-lui Secretar general pentru atențiunea acordată Corpului și asigură că cea mai vie dorință a membrilor acestui Corp este să poată fi și în aceste vremuri grele utili țării și neamului.

După aceea a avut loc un schimb de vederi asupra programului de lucru.

«Forja Poldi-I. A. R.»

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

BUCUREȘTI: STR. OȚETARI 3 TELEFON: 3-43-03

CAPITAL SOCIAL: LEI 50.000.000

PIESE FORJATE DIN OȚEL ȘI METAL

Instalarea nouii conduceri a Corpului Contabililor Experţi şi Autorizaţi

Marți 25 Martie s'a făcut instalarea noului Consiliu superior al Corpului și a nouii Comisiuni interimare a Secțiunii Ilfov.

Instalarea s'a făcut personal de d-l General Voiculescu, Subsecretar de Stat la Departamentul Muncii asistat de d-l Sub Director Naumescu.

După oficierea unei slujbe religioase, d. Naumescu a citit decizia de numire Nr. 95080/941 și s'a luat Jurământul celor numiți.

D-l N. BUTCULESCU, Decan de onoare, mulțumește d-lui Ministru Voiculescu că a ținut să asiste în persoană la această solemnitate, ceeace dovedește interesul, pe care autoritatea publică îl poartă profesiuni de expert contabil. Arată străduințele depuse de Corp timp de 20 ani pentru ridicarea prestigiului profesiunei. Incheind aduce omagii M. S. Regelui Mihai și Conducătorului Statului.

D-l Prof. SP. IACOBESCU arată că în mijlocul exponenților Corpului este o întrecere în a servi profesiunea și interesele economice, naționale și sociale ale țării în legătură cu profesiunea Contabilă.

In acest sens trebue interpretată dorința unui număr din ce în ce mai mare de membri de a participa la conducerea Corpului.

D-l Prof. EF. ANTONESCU, Rectorul Academiei de Inalte Studii comerciale, spune că instituția Corpului Contabililor experți și autorizați este o creațiune a însă-și celor ce exercită profesiunea, instituție, care în decursul celor 20 ani de existență a activat prin propriile sale mijloace pe drumul ordinei și al cinstei în serviciul profesiunii și al țării.

Corpul a avut norocul de conducători pricepuți onești și devotați așa se explică prestigiul ce și l-a câștigat.

Arată că d-sa ca magistrat înainte de înființarea Corpului a sugerat ideia legiferării profesiei de expert contabil și se bucură că sugestiile sale de acum 30 ani s'au înfăptuit în cele mai bune condiții. Ceva mai mult, în tot cursul carierei de magistrat, am apelat la cunoștințele de specialitate ale colegilor dv. și, pot spune, că am fost mult ajutat de rapoartele de expertiză în împărțirea dreptății.

Am ținut — spune d-sa — să fiu prezent la această solemnitate după cum voi fi prezent la toate lucrările consiliului penru ca

să evidențiez legătura sufletească ce trebue să existe între profesori și foștii elevi, de cari suntem mândri.

D. AURELIU MARINESCU, în numele marei mase a membrilor aflați la muncă arată d-lui Ministru că cei cari sunt chemați să țină ordinea în registre, prin serviciile ce-au îndeplinit venind în contact cu păturile muncitoare din biurouri și fabrici, au știut să contribue și *să păstreze respect și pentru ordinea din viața socială.* Intr'adevăr, unii dintre noi, înființând cooperative și magazine de consum, bănci populare, case de credit și economii, case de asistență, case de ajutor reciproc, biblioteci etc., au câștigat încrederea maselor muncitoare. Munca aceasta constructivă a contribuit să dea roade pentru țară atunci când în contra elementelor de dezordine, cari între anii 1918—1921 au încercat să provoace anarhia, *câțiva contabili au desfășurat steagul ordinei urmați fiind de muncitorimea națională.*

In ziua declarării grevei generale din 1920 în timp ce sirenele tuturor fabricelor din Capitală, amuțiseră, sub amenințarea teroarei roșii, acolo, unde *cei câțiva contabili au activat,* sirenele au sunat prelung, iar muncitorimea chemată la muncă cu un inimos manifest patriotic *a lucrat cu spor sub cutele tricolorului țării.* Prin acțiunea noastră am dat un prețios ajutor autorității de stat de oarece greva a eșuat față de atitudinea patriotică a celor 5000 de muncitori din stabilimentele industriale ale R.M.S. din Capitală.

Cusurul nostru cel mare, modestia, a făcut ca această activitate să nu fie cunoscută decât tocmai azi, deci după ce mișcarea anarhică s'a repetat sub aceleași forme ca în 1920. De n'ați fi fost prezent aci, d-le Ministru, această pagină istorică nu am fi destăinuit-o.

Posed, ca și în Contabilitate, toate piesele justificative ale acestei acțiuni.

Ca urmare la expunerea ce am făcut vă rugăm respectuos a aduce la cunoștința d-lui general Antonescu, Șeful Statului, că, păsind pragul casei noastre ați găsit contabilii, cari, *după ce au introdus prin contabilitatea dublă ordinea în averea statului, au contribuit în mod hotărâtor în timpuri grele și la ordinea socială.*

Dacă numai câțiva contabili din Corpul absolvenților școalelor superioare de comerț au făcut ceeace v'am arătat, vă puteți ușor închipui ce *elemente de ordine veți găsi în marea masă a colegilor noștri din Corpul Contabililor de azi.*

D-l dr. I. EVIAN, profesor la Academia Comercială din Cluj, mulțumește d-lui ministru General Voiculescu în numele nouii con-

duceri și asigură că întreaga activitate a Consiliului va fi în slujba intereselor mari ale țării.

Prezența d-lui subsecretar de stat la această instalare dovedește că profesiunea contabilă începe să fie considerată la adevărata valoare, la care îi dă dreptul pregătirea celor ce o exercită și importanța funcțiunei ce o îndeplinesc.

D-l general VOICULESCU, subsecretar de stat la ministerul munciii, spune că a ținut să participe personal la instalare, pentru a vedea cum se prezintă un corp de specialiști, în casa lor. Își exprimă satisfacția pentru ceeace a putut să constate cu ocazia acestei solemnități, găsind un corp bine organizat cu elemente valoroase, cari fac cinste profesiunei și țării.

D-l Ministru relevă însemnătatea faptului că membri Corpului Contabililor se găsesc zilnic în contact cu toate păturile muncitoare și exercită prin însăș misiunea lor o acțiune de împăciure și colaborare bine susținută între capital și muncă.

Azi mai mult ca oricând, spune d-sa, este nevoie de sprijinul dv și, după cele ce am văzut, nu mă îndoesc că îl vom avea cu prisosință.

D-sa mai declară că e convins de asigurările ce i s'au dat, fiindcă a simțit aceasta din modul hotărît, cu cari nouii conducători s'au legat prin jurământul depus.

Urează spor la muncă.

S'a procedat apoi la constituirea comitetului astfel :

CONSILIUL SUPERIOR

Decan, Prof. Spiridon Iacobescu.
Pro Decan, Prof. I. Evian.
Secretar General, I. Popescu-Severin.
Delegația Permanentă: Dr. V. M. Ioachim și N. K. Constantinescu împrună cu Decanul și Secretarul General.

SECȚIA ILFOV

Președinte : Prof. Dr. C. Demetrescu.
Vice Președinți : Ștefan Gr. Popescu și M. Antonovici.
Secretar : Gh. Stoenescu.
Casier : Gr. Dociu.
Contabil : D-l Ilie Stoichescu.

S'a expediat apoi următoarele telegrame :

M. S. REGELUI MIHAI I

Corpul Contabililor Autorizați și Experți Contabili cu ocazia instalării Comisiei Interimare de conducere, în prezența domnului ministru General Voiculescu, exprimă Majestății Voastre omagiul lor respectos și întregul devotament.

Decan de Onoare, **Nicolae Butculescu**
Decan, **Sp. Iacobescu**

Rectorul Academiei de Inalte Studii
Comerciale și Industriale din București
Prof. Eftimie Antonescu

Președintele Corpului Contabililor
Secția Ilfov
Prof. Dr. C. G. Demetrescu

* * *

Domnului

GENERAL ANTONESCU
Conducătorul Statului Român

Corpul Contabililor Autorizați și Experți Contabili cu ocazia depunerei jurământului Comisiei Interimare de conducere, în fața Domnului Ministru General Voiculescu, vă roagă a primi încredințarea sentimentelor de admirație și devotament ce întregul Corp Vă păstrează.

Decan de Onoare, **Nicolae Butculescu**
Decan, **Sp. Iacobescu**

Rector al Academiei de Inalte Studii
Comerciale și Industriale din București
Prof. Eftimie Antonescu

Președintele Corpului Contabililor
Secția Ilfov
Prof. C. G. Demetrescu

* * *

S'a trimes apoi tuturor Secțiunilor o circulară pentru a recomanda 5—7 membrii în Consiliu și 3—5 membrii în Comitetul de Cenzori spre a se face numirile prin Deciziune Ministerială.

La telegramele de mai sus s'au primit următoarele răspunsuri :

Casa M. S. Regelui
Nr. 321

București, 29 Martie 1941

Domnului

NICOLAE BUTCULESCU

Loco

MAJESTATEA SA REGELE mă însărcinează a vă transmite înalte Mulțumiri pentru sentimentele de devotament exprimate de Dvs., în numele Corpului Contabililor Autorizați și Experți, cu prilejul instalării Comisiei Interimare de Conducere.

Mareșalul Curții Regale,
Colonel Adjutant Rîmniceanu

* * *

Răspuns la telegrama trimisă d-lui General Antonescu :

Domnului Rector al Academiei de Inalte Studii Comerciale și Ind.

Loco

Domnul General Antonescu, Mulțumește Corpului Contabililor Atorizați și Experților Contabili, pentru sentimentele pe care i le-au arătat, cu ocazia depunerii jurământului comisiei de conducere.

Secretar Particular al
conducătorului Statului
Căp. N. Anghel

Se caută pentru o firmă cu reputație din Capitală un bun contabil autorizat, cunoscător și al problemelor fiscale ; cei interesați se vor adresa la sediul revistei.

De la Secțiuni

CORPUL CONTAB. AUTORIZAȚI și EXPERȚI CONTABILI

Secția Muscel

Inscrieri. D-l C. Apostolescu în gradul de contabil-autorizat.

Secția Dolj

Inscrieri. D-l N. Mititelu în gradul Contabil Stagiar cu vechime de la 1/III 941.

Avansări. D-nii C. Tudor, Vasile N. Copac, Matei Müller, Mișu I. Zidaru, trec în gradul de Contabil Autorizat.

Transferări. D-l Roșescu G. Cristea, Contabil Autorizat și Eric Groeger Contabil Autorizat se transferă de la Secția Dolj la Secția Ilfov.

Reactivări. D-nii Const. Predescu și D. C. Mustață Contabili stagiari, cu începere de la 1 Martie 1941.

Rectificări. In numărul pe Februarie a .c. s'a trecut la Avansări în loc de Ion I. Macarie, Ion I. Morariu.

Secția Constanța

Membrii comisiunei interimare, publicată în „Monitorul Oficial" Nr. 93 din 18 Aprilie 1940, au fost convocați la 16 Septembrie 1940, de către d. Dumitru Tascovici președintele Secțiunei noastre, pentru a se constitui biroul. Avându-se în vedere că d. Dumitru Tascovici a fost mutat la B. N. R. București în interes de serviciu, a fost ales în locul d-sale, d. Ioan Stoenescu contabil expert și directorul B. N. R. Suc. Constanța. Comitetul are astăzi următoarea compunere:

Ioan Stoenescu, președinte; Vintilă Găgiulescu, vice-președinte; Aurel Stanciu, secretar; Atanasie Comănescu, contabil; membrii: N. N. Pascu, Mihail Târpă și Vasile Perianu.

Conform Decretului Lege privitor la starea juridică a locuitorilor evrei din România, din 9 August 1940, care se aplică și la contabili evrei înscriși în secțiunea noastră, au fost admisi ca făcând parte din categoria II, în baza actelor prezentate următorii:

Bercovici Rafael, Bercovici Lazăr, Bercovici Isidor, Hailpern M. Iosef, Grunber Emil, Irusalmi Heskia, Weintraub Aurel, Goldstein Hermann, Michel I. Leon, Finkelstein Aizic, Wlodinger Leon, Weintraub Artur, Steinbach Rubin, Israil Solomon, Bergmann Moritz, Menahim Nicu, Adler Albert Oscar, Navon

Alfred, Pincovici Solomon, Gheldmann Hermann, Segal Fridrich, Alaluf Leon.

Au fost respinse cererile următorilor, nepunând face dovada că intră în categoria II-a:

Daewr Isidor, Dawer Vitia, Grumber Saul, Finkelstein Mayer, Solomon Oliver, Cohn Moise, Cohn Bernand.

Au fost avansați dela gradul de contabili stagiari la contabili autorizați următorii:

Șerban I. Constantin, Papadopol Vasile, Mustafa Zeidula, Mocanu Ioan, Stan Vlădilă, Turculeț Alexandru, Beyazdjian Vahe, Teodorescu Niculae, Mihai Radu, Gheorghe Ghiță, Zaharia Zahariade, Marinescu Virgil, Marieta Oprescu, Petrescu George, Moțoi Horia.

Noi membri înscriși:

Stagiari: Diaconu Aurelian, Dumitru Costică, Cudin Vasile, Petre Făgărășeanu, Gheorghe Diamandi, Maria Osman, Georgeta Ciacalopol, Elena Ciacalopol.

Autorizați: Margareta Ciacalopol, Valeriu Popovici, Tănase V. Vasile, Pompei Dărămănescu, Virgiliu Zaharia, Drăgan Vladimir, Totti Anton, Păpușoiu Niculae, Alexe Murmurache, Andrei Caracaș, Spiridon Panaitescu, Popescu Ioan Vâlcea, Borsate N. Spiridon.

UZINELE CHIMICE ROMANE

FABRICĂ DE ARTICOLE DE CAUCIUC

BUCUREȘTI — SOSEAUA PANDURILOR Nr. 71

Telefon 4.10.10

PRODUCE ȘI FURNIZEAZĂ: ARTICOLE TECHNICE, PLĂCI, GARNITURI, TUBURI CURENTE, DE PRESIUNE ȘI PENTRU LICHIDE C O R O S I V E.— PNEUMATICE DE BICICLETE, MINGI, BALOANE, etc. — INCĂLȚĂMINTE, COVOARE. ȘOȘONI, GALOȘI. — MĂȘTI DE PROTECȚIE CONTRA GAZELOR, C O S T U M E, CISME ȘI MĂNUȘI CONTRA IPERITEI. — AMORTIZOARE DE TUNURI, MITRALIERE.— LUCRĂRI DE ETANȘEITATE LA FORTIFICAȚII. — PÂNZE CAUCIUCATE.

Lămuriri juridice, fiscale şi contabile

Impunerea amortismentelor la vânzarea bunurilor amortizate. Suma obţinută din vânzarea unor investiţiuni complet amortizate nu este impozabilă la un beneficiu sub motiv că amortismentul cuprins în Fondul de amortizare trebue reintegrat, în beneficiul, din cari s'a luat în decursul anilor. Organul fiscal nu poate schimba calificarea de cheltueală, consacrată de legiuitor în art. 31 punct. 6 amortismentului. (Curtea de Apel S. IV Decizia 177/940).

Diferenţa de preţ realizată la vânzarea unui bun mobiliar sau imobiliar, care nu constitue obiectul unei ocupaţiuni nu este impozabil.

Prin mai multe decizii (C. A. Buc. 189/939 S. V, C. A. Buc. S. IV No. 203/1935, Inalta Curte de Casaţie S. III No. 203/935 s'a statuat că beneficiul realizat din vânzarea unui imobil nu este impozabil ca beneficiul comercial, dacă nu formează obiectul unui comerţ, chiar dacă beneficiul figurează în creditul contului de Profit & Pierdere.

In acelaşi sens şi Decizia Comisiei Centrale fiscale din 24 Noembrie 1937.

Fiscul pretinde însă că trebue să se plătească impozit pe baza art. 48. Cu toate că nici după acest articol nu ar fi cazul să se impună asemenea plusuri de valoare ar fi cazul să se impună asemenea plusuri de valoare Art. 48 prevede că sunt impozabile *„veniturile rezultate* cu ocazia vânzărilor de bunuri mobile corporale sau de imobile *pentru acei, cari şi'au făcut o profesie din asemenea operaţiuni"*.

(A se vedea şi articolul: „Impunerea amortismentului prin refacerea capitalului de d-l Consilier Th. Nicoreştianu Revista Administraţia Financiară No. 160/941.

Cum se fac cercetările preliminare. Potrivit instrucţiunilor Ministeriului Finanţelor şi fac cercetări preliminare impunerilor numai pentru întreprinderile comerciale şi industriale clasificate, întreprinderile comerciale şi culturale apărute în anii de reportare; Soc. anon. cu un capital până la 5 milioane lei, profesionişti şi meseriaşi.

Nu se fac aprecieri asupra veniturilor, nu se verifică registrele comerciale în ce priveşte conţinutul lor cifric.

(Ordinul circular No. 471623 din 22/II/941).

Intreprinderi afiliate. După Legea cifrei de afaceri cu modificarea dela 1 Aprilie 1939 sunt considerate întreprinderi afiliate şi „magazinele în care cel puţin 50% din dever este format din mărfuri provenite de la o singură întreprindere producătoare".

In acest caz întreprinderea producătoare plăteşte impozitul pe cifra de afaceri la preţul curent de vânzare în detaliu ca şi când ar desface marfa în depozitele ori sucursalele sale.

Rugăm pe colegi să ne trimită scurte ştiri colegiale.

Recenzii

Mihail Gr. Romaşcanu : Vânătoarea în România — 1920—1940 Bucureşti, Tip. Cartea Românească 1940. 52 pagini. (4°).

Vânătoarea în România încă nu este înțeleasă în adevăratul ei rol educativ, social și economic.

Domnul Romaşcanu cu un talent remarcabil datorit desigur și faptului că prin vânătoare a trăit ore frumoase în mijlocul naturii, ne dă într'o limbă nu numai curat românească dar și îngrijită o carte frumoasă și interesantă, sprijinită pe studii metodice.

Iată ce scrie la pag. 7 : „De acolo din mijlocul naturii, vânătorul vine mai bun printre semenii săi. Natura îl învață să cunoască adevărata bunătate și tot ea îi deschide porțile sufletului pentru ca să poată pricepe suferințele altora".

„Dar vânatul este un important isvor de venituri pentru economia națională a unei țări. In această privință, ne relevă, după statistica întocmită în 1938—1939, că depe urma vânatului România câștigă în mijlociu anual suma rotundă de aproximativ 273.600.000 lei".

In numeroase tabele statistice, grafice și hărți autorul ne arată felul și valoarea vânatului, răspândirea lui în România, organizarea supravegherii vânătoarei prin Ministerul Agriculturii și Domeniilor, variația numărului vânătorilor din România între anii 1930—1939, răspândirea în țară a societăților de vânătoare, membrii înscriși, kilometrii pătrați de teren ce revin fiecărui vânător, densitatea vânătorilor pe județe și venituri realizate de Direcția Vânătoarei.

In 1940 existau în România 1.036 societăți de vânătoare aprobate legal, cu 32.110 membri înscriși.

„Secole dearândul vânătoarea a fost liberă în România, putând fi practicată de oricine, oricum și oricând. Cea dintâi lege asupra poliției vânatului a fost votată la noi abia în 1891 fiind publicată în M. O. No. 170 din 2 Noembrie acelaș an. Ea cuprindea însă dispoziții sumare și pedepse destul de ușoare pentru infractori". pag. 11.

Legea vânatului din 1891 a fost modificată în 1906 (M. O. No. 286 din 28 Martie 1906) aducându-i-se unele îmbunătățiri cu acest prilej. Dar nici de data aceasta nu au putut fi obținute rezultate prea strălucite, pentrucă erau prea înrădăcinate la noi vechile deprinderi vânătorești și practica braconajului.

Abia în anul 1921 din porunca și după îndrumările Regelui Intregitor de Neam și Țară, s'a întocmit o adevărată lege pivitoare la vânătoare (publicată în M. O. No. 167 din 27 Oct. 1921).

„Legea din 1921 are meritul că a contribuit într'o largă măsură la dimpezirea apelor vânătorești din România, fiind pentru vremea când s'a votat cea mai bună din lume". (pag. 17).

„Părintele legii din 1921 Regele Ferdinand I a fost poclamat deseori „Primul Agricultor al Țării" culturile depe moșiile regale fiind date ca exemplu".

„In mod neîndoelnic și luminos El a dovedit cel dintâi, chiar pe

proprietățile Sale, că interesele agriculturii și ale silviculturii se pot împleti armonios cu cele ale vânătoarei".

„Cum s'au obținut aceste rezultate strălucite pe moșiile regale?"

„In agricultură nu este vânatul acela care determină recoltele slabe, ci muncile de mântuială cari de cele mai multe ori nici nu se fac la timpul potrivit".

Adăposturile și ogoarele formează locurile de hrană vegetală ale vânatului, iar pe cea animală o ia el de petutindeni și tocmai acest fapt ajută mult agricultura.

„Pentru a feri pomii de pagubele pe care le suferă din cauza epurilor, ocoalele regale au stropit pomii roditori și pueții cu sânge luat dela abator, i-au uns cu var sau le-au învelit tulpinele, iar pepinierele au fost bine îngrădite. Pentru hrana epurilor s'au plantat petutindeni unde nu existau, copaci de esență moale și fără valoare. S'au făcut apoi ogoare pentru epuri, în cari s'au semănat plantele lor preferate, iar iarna li s'a dat hrană bună și îmbelșugată, în adăposturi așezate în locuri ferite și bine alese". (pag. 29).

După cum vedem vânatul trebue și el îngrijit și crescut; construirea adăposturilor de hrană, drumurile amenajate, ogoarele și plantațiile pentru vânat au complectat împreună cu observatoarele pregătirile necesare pentru creșterea rațională a vânatului. Și toate acestea au costat prea puțin față de rezultatele obținute.

Abia după aceste pregătiri începe opera de colonizare a vânatului.

„Pildele grăitoare, sfaturile pricepute și îndemnurile înțelepte ale Regelui Ferdinand I au îmbunătățit calitatea și cantitatea vânatului din România contribuind într'o largă măsură la primenirea mentalității vânătorești. pag. 33".

„Prin moștenirea calităților vânătorești ale familiei și prin experiența vânătorească pe care a făcut-o, Majestatea Sa Regele Mihai I este astăzi un vânător desăvârșit, fala tagmei noastre, iar viitorul vânătoresc al țării este asigurat". (Pag. 33).

Ar fi multe citate interesante pe care aș putea să le extrag din cartea colegului Mihail G. Romașcanu, dar las cititorului plăcerea de a le gusta din interesanta lucrare pe care și-o poate procura dela Cartea Românească.

Mai relev numai că „țara noastră a avut la Expoziția Internațională de Vânătoare din Berlin, care s'a ținut în anul 1937, un succes răsunător. Din 768 trofee cu cari România a luat parte la această Expoziție, 410, sau 53, 39% au fost premiate, două bătând ciar recordul mondial". (pag. 37).

Turismul vânătoresc, împiedicat deocamdată, are în România cele mai prielnice condițiuni de desvoltare, contribuind din ce în ce mai mult la mărirea venitului național, la cunoașterea țării noastre de către streini și la legarea unor prietenii cari pot să ne fie de mult folos.

Dacă am dat oarecare extindere acestei recenzii, am făcut-o și pentru bucuria de a arăta colegilor munca neobosită a unuia dintre noi,

care înțelege că puterea de muncă se mărește prin distracție bine aleasă și pentru faptul că lucrarea în sine, prin felul artistic în care a fost concepută și tipărită, merită luarea aminte a tuturor și constitue o podoabă în orice bibliotecă. **Drăgănescu-Brateș**

Abonamente

Alba-Iulia: Heltmuth Zeitler Lei 200 abon. 1941.

Arad: Arcadie Alvirescu Lei 400 abon. 1939—1940, — Cornel Nedelea Lei 200 abon. 1940.

Anina: Pavel Miclea Lei 200 abon. 1940.

Aiud: Edmund Heizer Lei 200 abon. 1940.

Blaj: Gafton A. Iuoraș Lei 200 abon. 1941.

Brașov: Emma Layos Lei 200 abon. 1941.

Brăila: Banca Comercială Română Lei 1000 abon. 1939—1940.

Brânceni-Teleorman: Gh. M. Niculescu Lei 600 abon. 1939—1940—1941.

Bacău: Camera de Comerț și Industrie abon. 1940.

Călărași: Ion Mihăilescu Lei 200 abon. 1941.

Caracal: Camera de Comerț abon. 1940—1941.

Caransebeș: Comunitatea de Avere Lei 400 abon. 1939—1940.

Craiova: M. Dumitrescu Lei 400 abon. 1939—1940.

Constanța: Ștefan Tabilian Lei 200 abon. 1940. Chițimia I. Dumitru Lei 200 abon. 1941.

Drăgășani: Nic. M. Creteanu Lei 400 abon. 1939—1940.

Diciosânmartin: Pavel Hațieganu Lei 200 abon. 1941, — Victor Andrei Lei 200 abon. 1940.

Deva: Dem. Epure Lei 400 abon. 1940—1941.

Fălticeni: Corpul Contabililor Lei 400 abon. 1939—1940.

Itcani: Moses Katz Lei 200 abon. 1941, — Leib Baruch Steiner Lei 200 abon. 1940.

Lespezi-Baia: Alexandru Lăzărescu Lei 400 abon. 1939—1940.

Timișoara: Francisc Berger Lei 200 abon. 1941. — Traian Buchin Lei 200 abon. 1941. — Timotei Jebeleanu Lei 200 abon. 1941. Zeltner Erich Lei 200 abon. 1941. — Iacob Funt Lei 200 abon. 1941.

Tg.-Jiu: M. Rovența abon. 1939. — Longhin Popescu Lei 200 abon. 1941.

Tomnatic-Timiș: Renard Dominic Lei 200 abon. 1940.

Tecuci: Constantin Purcherea Lei 400 abon. 1940—1941.

Turda: Prof. Traian Tămășeanu Lei 200 abon. 1941.

Pecica-Arad: Cooperativa „Pecicană" Lei 200 abon. 1941.

Sighișoara: Banca Industrială Lei 200 abon. 1940.

Slatina: Dumitru Gheoceanu Lei 600 abon. 1938—1940.

R.-Sărat: Gh. M. Ștefănescu Lei 200 abon. 1941.

Vulcan-Hunedoara: Constantin Popescu Lei 200 abon. 1940.

DESFACEREA PRODUSELOR FABRICII

DOROBANȚUL

Stofe fine

»MICA«

SOC. ANONIMĂ ROMÂNĂ MINIERĂ

CAPITAL SOCIAL LEI 350.000.000

Minele de aur: Ruda 12 Apostoli, Brad, Stănija.

Mina de cărbuni: Țebea.

Carierele: Albești și Mateiași (Muscel).

Face orice afaceri miniere. Expertize și analize în laboratorii proprii

BUCUREȘTI, Calea Victoriei 63-69

Telefon 3.06-10

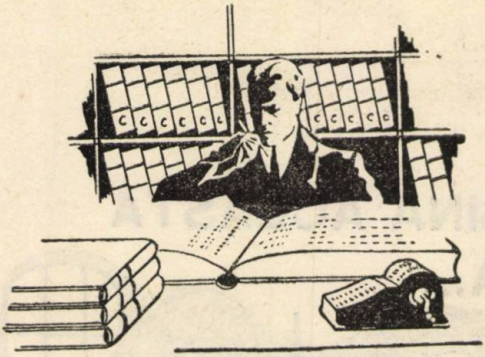

După munca încordată
a contabilului....

.....destinderea și
reconfortarea
se recapătă
gustând

Vinurile SAMPANIA MOTT

MAŞINA ACEASTA URIAŞĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puţin exagerat. Totuşi este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne şi economic, au lucrat zeci de mari inventatori şi au fost investite milioane.

Să nu aveţi la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, înseamnă să nu te foloseşti de realizările tehnice moderne.

No. 4 – 2 1967

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

Colegi,

Țineți seamă că, după răpirea provinciilor românești, singura noastră obligație este solidaritatea ; noi facem această dovadă menținând cu mari sacrificii abonamentul la lei 200 anual; răspunzând la apelul nostru sacrificați numai lei 16 lunar.

„NAȚIONALA" SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURARE

Fondată în 1882 — Capital Social Lei 25.000.000

Fonduri de garanție la 31 Decembrie 1939 Lei 288 924.845

BUCUREȘTI I / Str. Doamnei, 12 (Palatul Soc.)

ASIGURARI DE INCENDIU, GRINDINĂ, TRANSPORT, ACCIDENTE, AUTOMOBILE, FURT, GEAMURI, ETC. VIAȚA în toate combinațiunile etc. ASIGURARI DE GRUP, PENSII și caz de moarte pentru întreprinderi comerciale și industriale.

AGENȚII IN TOATĂ ȚARA

UZINELE METALURGICE UNITE

„TITAN, NADRAG, CALAN"

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

PRODUSELE UZINEI

C A L A N:

Radiatoare, Cazane de încălzire centrală, Băi de fontă emailată etc., etc.

BIROUL DE VÂNZARE

„S O C O M E T"

BUCUREŞTI

STR. CÂMPINEANU, 2

Călătoriți cu ajutorul telefonului

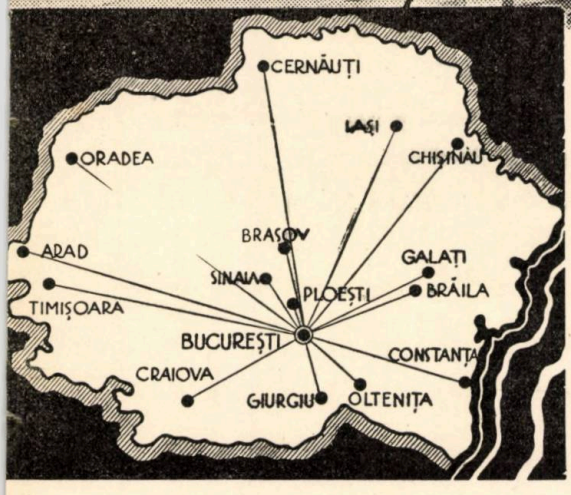

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- **A TERMINA AFACERI IMPORTANTE**
- **A REALIZA UN PROFIT**
- **A VĂ PĂSTRA LEGĂTURILE SOCIALE**

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Telefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

SOCIETATE ANONIMA ROMÂNA DE TELEFOANE

Adresa :

ATENȚIUNE

Orice înapoiere trebue să se facă numai pe adresa Administrației Revistei :

BUCUREȘTI, I. — STR. TEILOR No. 12

BUCUREȘTI
„IMPRIMERIILE INDEPENDENȚA"
Str. R. POINCARÉ, 17
1 9 4 1

PUBLICAȚIE LUNARĂ

Inscrisă în Reg. publ. period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 4 **APRILIE 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
„ASOCIAȚIUNII"
SIBIIU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

UNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor.
† **Boltuş Lucian,** Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.,** Bancher.
† **Gheorghiu I.,** Contabil expert.
† **Herbst Otto,** fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu St. I.,** fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont. exp., fost prof. la şcoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.,** fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL DE DIRECŢIE AL CORPULUI

PREŞEDINTE :

N. Butculescu, Decan de onoare al Corpului Contabililor.

VICE-PREŞEDINŢI :

V. M. Ioachim, Profesor.
Aureliu Marinescu, Expert-Contabil. Fost Preşedinte al Corpului Contab Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL :

Theodor Nitzu, Inspector General la Creditul Industrial.

Directorul Revistei : **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

ABONAMENTUL ANUAL **1000** LEI PENTRU INSTITUŢIUNI

ABONAMENTUL ANUAL PENTRU MEMBRII CORPULUI CONTABILILOR ŞI BĂNCI POPULARE LEI 200

Abonaţii sunt cu insistenţă rugaţi să ne comunice DIN TIMP schimbarea adresei pentru ca să înlăturăm pierderea şi reţinerea revistei la vechea adresă, precum şi înapoierea cu menţiunile: „MUTAT FĂRĂ A-ŞI LĂSA ADRESA" sau „NECUNOSCUT LA ADRESĂ".

EXEMPLARUL 40 LEI

Anul XXX. — No. 4 Aprilie 1941

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

Dr. V. M. Ioachim: Principii noi în politica bugetară a Statului 137
Prof. Dr. C. G. Demetrescu: Teoriile contabile ale lui Edmond de Granges tatăl și fiul (urmare) 140
Prof. Dr. Al. Tănăsescu: Permanența inventarului 146
Ion I. Ghelase: Importanța contabilității în agricultură 157
Andrei I. Gheorghiu: Regimui amortismentelor din punct de vedere fiscal 170
Darea de seamă pe anul 1940 174
Lămuriri juridice, fiscale, comerciale și contabile 179
Recenzii. — Reviste. — Colegiale. — Dela Secțiuni 181

Principii noi în politica bugetară a Statului

Bugetul general al Statului pe exercițiul 1941/42 prezintă unele concepții noi de o importanță deosebită, cari pot duce la drumuri noi în așezarea viitoare a politicei bugetare.

Unele din aceste concepții confirmă și aplică cu mai multă hotărâre principiile clasice bugetare, altele din contră se abat dela aceste principii.

O veche străduință a conducătorilor finanțelor publice a fost să întrunească într'un singur buget toate așa zisele fonduri speciale, cari s'au înființat pe lângă fiecare Minister și cari depășeau cifra de una sută, la un singur Minister fiind nu mai puțin de 23 fonduri speciale.

Bugetul general al Statului cuprinde de astădată toate aceste fonduri speciale în sumă de 880 milioane, însă se păstrează caracterul lor de venituri cu afectațiune specială, fiind cuprinse în Buget cu aceeași sumă la „Venituri speciale" și la „Cheltueli speciale" la dispoziția Ministerului respectiv și cu unele derogări de la normele generale bugetare.

Deci dacă s'a realizat principiul *unicității bugetului*, în schimb s'a considerat că *principiul neafectațiunii veniturilor pentru anume cheltueli* nu este cazul să se aplice acestor venituri înființate prin legi și cu destinațiune specială.

Practica fondurilor speciale cel puțin formal va fi înlăturată, însă practic ele vor exista în Bugetul general al Statului și se vor putea înființa și alte asemenea fonduri în viitor

cu singura restricție prevăzută la art. 17 din legea bugetară și anume cu aprobarea Ministrului de Finanțe.

Principiul *unicității bugetului* s'a ținut în seamă prin aceia că Bugetul general al Statului cuprinde trei părți, cari fac parte integrantă din Bugetul general, deși cifrele nu se totalizează dela cele trei bugete ș. a.

I. *Bugetul ordinar* cu veniturile și cheltuelile curente ale Ministerelor, inclusiv rămășițele de venituri și parte din cheltuelile nelichidate în exercițile precedente precum și veniturile și cheltuelile cu afectațiune specială.

Total Lei 44.850.000.000.

II. *Bugetul special al Apărării Naționale.*

a) Fondul Apărării Naționale Lei 13.705.000.000.

b) Fondul Național al Aviației și Marinei lei 2.295.000.000.

III. Bugetul Instituțiilor Autonome cu lei 55.058.260.000.

Aceste din urmă au bugetele lor separate, fac însă parte integrantă din Bugetul general al Statului, aplicându-li-se, cu unele mici excepții, dispozițiile generale ale legii bugetare.

O concepție nouă este acea cu privire la „plățile de la portofolii" condamnate de principiile clasice bugetare și pe cari legea contabilității publice le interzice cu sancțiuni severe, fără a fi putut fi desființate, după cum constată expunerea de motive la legea bugetară.

Această concepție este cuprinsă în art. 11 cu următorul text:

„Prin derogare dela dispozițiile art. 17, 18, 19, 79, 115 și 133 din Legea asupra Contabilității publice plățile cu caracter excepțional și de extremă urgență, ce se pot imputa bugetului ordinar al Statului, *se vor putea face direct* prin Direcția Mișcării Fondurilor cu aprobarea Ministerului Finanțelor.

„Asemenea plăți nu se vor putea executa decât dacă există posibilitatea de deschidere a creditului necesar contabilizării cheltuelii și dacă s'au dat dispoziții pentru deschiderea creditului corespunzător".

Iată cum justifică expunerea de motive această rupere cu trecutul — nu în ce privește practica — ci în ce privește principiul:

„Cu toate opreliștile legale, experiența a mai bine de zece ani de aplicare a Legii Contabilității a dovedit imposibilitatea înlăturării totale a plăților dela portofoliu. Stăruința acestei

practici contra tuturor condamnărilor doctrinale dovedeşte că ea corespunde unei necesităţi de viaţă mai puternică decât formalismul şi rigoarea celor care o prescriu (pag. 22 din Expunerea de motive)".

Viitorul va arăta dacă în noua Lege a contabilităţii publice se va introduce acest nou principiu, ori se vor găsi mijloace pentru a menţine şi înăspri principiul cu excepţiile necesare cazurilor de absolută necesitate.

O altă caracteristică a bugetului general pe 1941/42 este că pune capăt unei discuţii, dacă impozitele plătite cu titluri de rentă ori cu bunuri de impozite pot intra în calculul excedentului bugetar.

Soluţia dată de astă dată de Ministerul Finanţelor corespunde technicei contabile şi naturii acestor încasări.

Şi anume s'a trecut la Venituri cu menţiunea :

„Venituri încasate în efecte de Stat în contul rămăşiţelor din exerciţii inchise" lei 200.000.000 iar la „Cheltueli" o sumă egală cu menţiunea : „Fond pentru Contabilizarea efectelor de Stat primite în plată de datorii din exerciţii închise".

Astfel privit acest post, el nu mai poate fi socotit la Venituri, ca în trecut, fără a fi luat în consideraţie şi la „Cheltueli" ca o sumă, cu care se diminuiază datoria publică.

Bugetul general al Statului pe 1941/42 rezolvă în parte şi chestiunea cheltuelilor cu caracter patrimonial, cari se referă la Investiţiuni, ce măresc averea Statului şi deci nu au caracterul unor cheltueli ordinare privind o singură gestiune.

Pentru acestea, legea bugetului prevede întocmirea unui *Buget extraordinar de Investiţii*, ale cărui resurse vor fi din mijloace extraordinare (Imprumuturi) şi eventuale excedente din Bugetul ordinar.

Se ştie că o separaţie între Buget ordinar şi Buget extraordinar s'a mai făcut în 1931/32, când la Bugetul extraordinar s'au trecut nu numai cheltueli cu caracter de Investiţii, dar şi rămăşiţele de Venituri şi cheltueli, cari erau atât de mari că înglobarea lor în Bugetul ordinar ar fi făcut imposibilă prezentarea unui Buget echilibrat. Se ştie că pe urmă a trebuit să se recurgă la mijloace extraordinare, spre a se lichida rămăşiţele de cheltueli şi atunci la emisiunea Imprumutului de Consolidare tranşa B.

Dr. V. M. IOACHIM

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNEA" SIBIIU

Teoriile contabile ale lui Edmond de Granges tatăl și fiul

(Urmare)

Gruparea conturilor

Privitor la gruparea conturilor, Ed. de Gramges adoptă divizarea lor în 2 grupe mari și anume:

Prima grupă a conturilor terțelor persoane pe care le intitulează și individuale sau *particulare* și grupa a 2-a, numită a *conturilor generale.*

Conturile generale sunt apoi grupate în 5 *categorii:* (Pag. 8. Titlul: Origina celor 5 conturi) și anume:

1. Mărfuri generale.
2. Casa.
3. Efecte de primit.
4. Efecte de plată.
5. Pierdere și Profit.

Această teorie a fost susținută și de Francesco Marchi la 1867 în lucrarea sa: *I. Cinque contisti.*

Se constată însă (la pag. 47 Nr. 114) că autorul găsind că această grupare este insuficientă pentru nevoile contabile este silit să recurgă la subdivizarea acestor categorii astfel:

„Pour passer écritures des exemples précédents, nous „avons fait usage seulement de cinq comptes généraux. Ils suf- „fisent à la rigueur pour passer en partie double tout espèce „d'opérations, puisqu'une opération quelconque peut être classée „sous l'une de ces cinq dénominations générales. Mais, dans „la pratique, on se sert ordinairement d'un plus grand nom- „bre de comptes".

După ce arată apoi că este necesar a se deschide și alte conturi, în afara celor 5 categorii mari, pentru a putea ține socoteala tutulor felurilor de valori și de rezultate, autorul ajunge la concluziunea că fiecare din aceste 5 categorii mari de conturi se pot subdiviza în conturi individuale, pe specii:

In felul acesta autorul ajunge la următoarele subdiviziuni:

(V. Revista Nr. 2 din Februarie 1941.

I. *Subdiviziunea contului „Mărfuri generale"*

1. Conturile : lână, fier, vin, etc.
2. „ : rente de stat, efecte publice, acțiuni, etc
3. „ : mărfuri în participație sau în cont ½, 1/3, etc.
4. „ : mărfuri comision sau în consemnație, etc.
5. „ : uzine, manufacturi, fabrici, materii prime, manopere etc.
6. „ : imobile, case, ferme, terenuri.
7. „ : mobilier, etc.
8. „ : năvi, etc.
9. „ : încărcături, etc.
10. „ : armament, etc.
11. „ : mărfuri încărcate pe contul echipajului, etc.
12. „ : târguri.

II. *Subdiviziunile contului Cassa*

După De Granges acest cont nu are ca subdiviziune decât contul „Casa monete străine".

III. *Subdiviziunea contului Efecte de primit*

1. Contul Efecte de primit asupra Parisului.
2. „ Efecte de primit asupra Provinciei.
3. „ Efecte de primit asupra Străinătății.
4. „ Efecte de primit spre negociere.
5. „ Obligațiuni ipotecare de primit sau contracte
6. „ Contracte „à la grosse" de primit sau rentă viageră sau pensiuni de primit.
7. „ Anuități de primit.

IV. *Subdiviziunea contului Efecte de plată*

1. Contul Bilete de plată.
2. „ Acceptațiuni de plată.
3. „ Obligațiuni ipotecare de plată.
4. „ Contracte de rentă constituite.
5. „ Conturi „à la grosse" de plată
6. „ Contracte de rentă viageră sau brevete de pensiune de plată.
7. „ Anuități de plată.

V. *Subdiviziunea contului Pierderi și Profituri*

1. Contul Cheltueli generale.
2. „ Cheltueli particulare.
3. „ Cheltueli casei.
4. „ Dobânzi.
5. „ Comisioane.
6. „ Asigurări.
7. „ Succesiuni.

In afară de aceste 5 categorii de conturi cu subdiviziunile lor Ed. de Granges fiul stabilește și alte conturi, care ar fi necesar să fie deschise în contabilitate și anume :

1. Contul Capital; 2. Contul Balanța de eșire; 3, Contul Balanța de intrare; 4. Contul de lichidare; 5. Contul Asociaților (la Societățile în nume colectiv și în comandită).

După cum vedem, Ed. de Granges *încearcă să facă o clasificare a conturilor ,fără însă a o realiza.*

Astfel, autorul începe prin a stabili înâi 2 grupe mari de conturi și anume : *conturile particulare* deschise terțelor persoane și *conturile generale*, deschise valorilor și rezultatelor, conturi care reprezintă pe proprietarul capitalist. Trece apoi la subdivizarea conturilor generale în 5 grupe de conturi pe care le subdivide mai departe în conturi individuale pe specii de valori și persoane.

Cum însă grupele mari — conturile terților și cele generale — nu cuprind toate conturile ce s'ar putea deschide într'o contabilitate, *constatăm că autorul este silit să mai admită alături de aceste grupe și alte conturi*, care nu se pot încadra în grupele ce le stabilise.

Ori gruparea de conturi trebue, în primul rând să cuprindă caractere care să consume și care să se aplice tuturor conturilor deci să nu rămână în afara acestor grupe conturi care să nu se poată încadra în vreuna din ele.

La clasificarea lui De Granges, *observăm că grupele stabilite nu au la bază un criteriu comun și nici nu pot cuprinde absolut toate conturile, adică nu au un caracter general și universal.*

In afară de ocestea mai observăm că în aceste grupe de conturi sunt amestecate conturile de valori cu cele de persoane și de rezultate precum și cu cele de ordine și evidență,

care sunt cuprinse tot în grupa conturilor patrimoniale-proprietate.

Cu toate acestea, De Granges are un mare merit, pentru că, pe timpul său, când teoriile contabile erau abia la început, a încercat să facă o grupare a conturilor, alături și de ceilalți puțini autori, provocând astfel cercetări și discuțiuni care au avut ca rezultat stabilirea în timpul de față a clasificării științifice a conturilor.

Funcțiunea conturilor

Funcțiunea conturilor este de asemenea o problemă căreia Ed. De Granges a înțeles să-i acorde o atențiune deosebită.

De la început însă trebue să constatăm că normele stabilite de acest autor se sprijină, în privința funcțiunii conturilor, pe caracterul personalist și pe modul cum sunt grupate aceste conturi.

Pentru contul *Mărfuri generale*, *De Granges* recomandă ținerea lui după *metoda prețului de vânzare* și anume: *debitarea* conturilor subdivizionare: lână, fier, vin, rente de Stat, efecte publice și acțiuni cu prețul lor de cumpărare și *creditarea* lor cu prețul de vânzare.

* * *

Trecând la contul „*Mărfuri în participație sau ct ½, 1/3, etc.*“, *De Granges* deschide acest cont alături de acelea particulare ale corespondenților.

Privitor la funcționarea acestui cont, autorul spune (Pag. 49): *Il faut d'abord débiter le compte de chaque associé de sa „part du prix contant des marchandises en société, et pour „notre part nous nous débitons sous le nom de: Marchandises „en société, en créditant, dans le même article, le compte qui „a fourni le prix de l'acquisition*, etc.“.

Mai adaugă apoi că *se mai debitează* contul Mărfuri în societate și cu cheltuelile și debursările pe care le-au ocazionat aceste mărfuri.

In ce privește *creditarea* acestui cont, autorul recomandă a se face cu produsul global al vânzării mărfurilor — nu divizat la fiecare dată pe asociați — ca la cumpărare. *Pentru soldare*, contul Mărfuri în participație se debitează când vânza-

rea este terminată, cu partea produsului net, prin creditul fiecărui cont al participanților, iar pentru partea noastră prin creditul contului „Pertes et Pofits".

De Grange mai recomandă ținerea contului Mărfuri în participație și după metodul partajului imediat, cu deosebirea că la contul Mărfuri generale înglobează și operațiunile noastre de participare, ceeace este o eroare, întrucât la acest cont fiind ținută socoteala mărfurilor proprietatea noastră, trebue s'o deosebim de aceea a mărfurilor care formează obiectul unei convenții juridice speciale.

In plus, autorul mai creează și un cont care ar avea ca scop să reprezinte asociația în participație în totalitatea ei — contul „Mărfuri în societate".

Astfel se recomandă că acest cont să fie debitat cu totalitatea cheltuelilor și să se crediteze cu produsul vânzării, soldarea lui făcându-se prin debitarea lui prin creditul conturilor particulare ale coasociaților pentru părțile lor, iar pentru partea noastră, prin creditul contului „Mărfuri generale".

Din toate aceste reproduceri avem însă de făcut următoarele observațiuni :

1. Autorul face o mare eroare când crede că un cont ține socoteala operațiunilor de participație, pentrucă de fapt contul ține socoteala valorilor care suferă modificări datorite acestor operațiuni comerciale.

2. Autorul menține și aci teoria personalistă a conturilor când susțin că, pentru partea noastră din participație *„ne debităm sub numele de Mărfuri în societate"*.

3. In sfârșit, autorul nu este de loc edificat asupra faptului că rolul conturilor este de a distinge elementele patrimoniale după natura lor economică și juridică, atunci când recomandă ținerea socotelilor mărfurilor în participație la contul „Mărfuri generale" (în metoda partajului imediat).

* * *

Analizând, în continuare, contul *„Mărfuri în consemnație"*, observăm că acest cont este tratat de autor ca un cont de valoare proprietate, ceeace este contrar normelor verificate și stabilite azi și care clasează acest cont în grupa conturilor de ordine și evidență.

In al doilea rând mai constatăm că autorul confundă afacerile de *comision* cu cele de *consemnație*, când pentru ambele deschide contul *„Marchandises en consignation chez un tel"* (Pag. 51).

Față de asemenea erori, este firesc ca acest cont să se debiteze cu valoarea mărfurilor depuse în consignație și cu cheltuelile respective, iar creditarea să se facă cu produsul vânzării, prin debitul conturilor primitoare.

* * *

In continuare autorul tratează funcțiunea conturilor: *Uzine, fabrici, manufacturi*, etc., pentru care stabilește 2 ipoteze și anume:

a) Când uzina, fabrica, etc., este anexa unui comerț, în care caz se va debita conturile „Uzină", „Fabrică", etc., cu costul imobilelor sau valoarea fondului lor, precum și cu costul ustensilelor, materiilor prime, salarii, cheltueli generale, etc. și se va credita cu valoarea produselor.

Observăm deci că autorul înglobează în contul „Uzină" (Fabrică, manufactură, etc.) atât elementele de proprietate imobilizate, cât și elementele prețului de cost, care ar fi trebuit să fie ținute la un cont separat de exploatare;

b) Când uzina este o întreprindere independentă, autorul recomandă subdivizarea contului „Uzină", în conturi individuale speciale pentru: „Materii prime", „Manoperă"; „Mașini și ustensile"; „Cheltuelile de fabricație" și altele.

Același principiu îl aplică și la contul *„Imobile"*, la care înglobează, de asemenea pe lângă valoare și cheltuelile și veniturile care ar fi putut forma un cont separat de exploatare al acestor imobile.

* * *

Privitor la funcționarea conturilor subdivizionare ale *Efectelor de primit*, autorul stabilește că conturile Efecte de primit: asupra Parisului, asupra Provinciei și asupra Străinătății se debitează când se primesc sau intră și se creditează când se dau sau es aceste efecte. In ce privește creditarea lor, autorul recomandă 2 metode și anume: creditarea cu valoarea lor nominală, diferența (scontul) trecându-se la un cont de rezultate; al doilea metod ar fi creditarea pe valoarea lor reală.

Pentru efectele asupra străinătății autorul recomandă conturile „*cu duble valori*".

* * *

In ce privește *efectele spre negociere*, se deschide acest cont când se remit valori spre negociere pentru contul său.

Acest cont se debitează cu valoarea efectelor remise spre negociere, prin creditul contului Efecte de primit de unde au fost scoase și se creditează cu produsul net al negocierii lor, diferența soldându-se prin contul „Pierdere și Profit".

Din aceste norme rezultă că autorul înglobează contul „Efecte trimise spre negociere" în grupa conturilor de „Valori proprietate", ceeace era natural, întrucât în acel timp nu se cunoștea natura juridică a conturilor de ordine și evidență din care face parte de fapt și contul „Efecte remise spre încasare".

* * *

Privitor la contul „*Efecte de plată*", autorul, deși nu dă nici o justificare, totuși, când face analizarea acestui cont, recomandă că acest cont să înceapă funcționarea sa prin creditare, așa cum și principiile actuale recunosc că trebue să înceapă a funcționa conturile de pasiv.

Pentru dobânda acestor efecte, autorul recomandă facultativ debitarea unui cont de dobândă sau direct a contului de Pierderi și Profituri. După cum vedem, autorul consideră contul de Pierderi și Profituri, ca un cont cu care se poate lucra și în timpul anului în mod normal.

* * *

Pentru rentele sau pensiunile viagere de plată, ca și pentru împrumuturile à la grosse de plată, etc, autorul nu folosește și conturile de evidență.

* * *

In sfârșit, autorul denumește contul general de rezultate „*Pierderi și Profituri*" ceeace cred că este mai exact de cât denumirea de Profit și Pierdere, pentru că în stânga contului sunt înscrise pierderile, iar în dreapta profiturile.

Ca și astăzi, autorul recomanda și pe timpul său subdivizarea contului de „Pierderi și Profituri" în conturi care să arate origina pierderilor și câștigurilor și anume : cheltueli ge-

nerale, cheltueli personale, cheltuelile casei, dobânzi, comisoane, etc.

* * *

După ce tratează funcțiunea conturilor subdivizionare a celor 5 grupe de conturi generale, De Granges se ocupă și de alte câteva conturi care nu pot fi considerate ca subdiviziuni ale acestor grupe.

Intre acestea, autorul cuprinde și tratează următoarele conturi :

1. *Contul Capital*, care, după autor, servește la determinarea averii nete a comerciantului, adică capitalul său.

Și aci observăm aceeași eroare ca și la Luca Paciole, când consideră capitalul ca rezultat al diferenței dintre activ și pasiv, adică

Activ—Pasiv = Capital

de unde tragem concluzia că autorul consideră că din pasiv fac parte numai creditorii. Ori în egalitatea patrimonială cunoscută, activul este format din obiecte de drepturi și de obligațiuni ca echivalent al drepturilor și obligațiunilor (capital+ creditori).

De aci rezultă limpede că: capitalul+creditorii la un loc formează pasivul. Afară de aceasta, activul formează garanția comună a pasivului, adică și a capitalului și a creditorilor.

In ce privește debitarea și creditarea contului Capital, autorul recomandă aceleași norme, ca și cele aplicate în timpul nostru.

2. *Contul Balanța de eșire* este de fapt contul Bilanț prin care se închid toate conturile de activ și pasiv, inclusiv contul de Pierdere și Profituri.

3. *Contul Balanța de intrare* este de asemenea tot contul Bilanț prin care se redeschid conturile în contabilitate, la începutul anului următor.

4. *Contul de Lichidare* reprezintă contul Balanța de eșire deschis însă în cazul când o întreprindere socială a intrat în stare de lichidare.

In sfârșit trebue să mai marcăm că autorul recomandă și că deci cunoaște noțiunea și funcțiunea *conturilor colective de persoane*, atunci când, la pag. 75, spune :

„Lorsqu'on veut éviter d'ouvrir un trop grand nombre de „comptes sur le Grand Livre, ou lorsque les relations avec cer- „tains individus sont très rares, pour leur ouvrir un compte- „courant à chacun, on peut comprendre une classe nombreuse „d'individus sous une même dénomination, et dans un seul „compte tel que : de divers débiteurs, de divers créanciers, etc.".

Pentru a se putea stabili cu ușurință situația individuală a fiecărui debitor sau creditor, autorul recomandă utilizarea coloanelor de referințe reciproce, atât la debit cât și la credit, astfel cum se practică de altfel și în timpul de față.

(Va urma)

Prof. Dr. C. G. DEMETRESCU
Inspector Învățământul Comercial
Ministerul Instr. Educ.
Cultelor și Artelor

»MICA«

SOC. ANONIMĂ ROMÂNĂ MINIERĂ

CAPITAL SOCIAL LEI 350.000.000

Minele de aur: Ruda 12 Apostoli, Brad, Stănija.
Mina de cărbuni: Țebea.
Carierele: Albești și Mateiași (Muscel).

Face orice afaceri miniere. Expertize
și analize în laboratorii proprii

BUCUREȘTI, Calea Victoriei 63-69
Telefon 3.06-10

PERMANENŢA INVENTARULUI

Când se învaţă contul Mărfuri se explică creditarea prin două metode:

I. **Prin preţul de vânzare** şi

II. **Prin preţul de cost,** zis şi al **permanenţei inventarului.**

Denumirea de permanenţa inventariului provine dela creditarea cu acelaş preţ de cost pe care-l are în debit, totdeauna contul Mărfuri, şi în felul acesta, se poate urmări din observarea valorică şi cantitatea, fără să-i ţinem socoteală.

Totuşi eu extind permanenţa inventarului şi atunci când se ţine contul Mărfuri cu preţul de vânzare, dar în schimb, având o contabilitate analitică promptă, putem să urmărim la cantitate, care se învederează prin diferite metode, cât mai există în magazie, din fiecare fel de marfă.

De aceia, scopul nostru este să arătăm mijloacele ştiinţifice, care au existat în trecut şi atunci când contul Mărfuri se creditâ pe preţul de vânzare, dar, **şi mijloace noi adaptate mecanizării** de azi şi anume a celei mai raţionalizate căi, în sensul unei celerităţi şi a unei execuţii prompte şi eftine.

Toată lumea contabilă doreşte această cale, şi se aplică în unele părţi, câte ceva din ea, dar nicăeri sistemul nu e introdus, aşa cum vom preconiza, la căile (4a., 4 b.) cum vom arăta mai târziu.

In manualele practice de contabilitate se arată unele mijloace astfel:

1. **O cale ştiinţifică dacă este urmată** şi aplicată la toate felurile de mărfuri, care au un preţ deosebit la cost, nu poate decât să dea rezultate matematice, deci precise, **aplicându-le, aceeaşi cotă de majoraţie,** cum se face prin noua lege împotriva speculei.

Aceasta are loc în cazul în care susţinem contabilitatea cu preţuri fixe şi când comerţul nu este supus fluctuaţiunilor preţurilor dela zi la zi, din cauza lipsurilor şi a concurenţii.

Raţionamentul este simplu în a stabili cât se câştigă la cifra de afaceri într'un moment dat, sau, cum îi spunem noi, technic, la deverul total, fie zilnic, fie lunar, etc.

Se porneşte dela 100 căreia i se adaugă majoraţia m. 25% şi se întreabă dacă avem 125 preţ de vânzare cu majoraţia de

25 lei dar la un obiect cu.... 1 leu preț de vânzare are $\frac{25}{125}$ majorație, iar la un preț de vânzare de 100 lei va fi $\frac{25 \times 100}{125}$ ceeace însemnează că, încărcând prețul de cost cu 25% și vrând să stabilim asupra prețului de vânzare total, sau mai bine zis, asupra deverului total, sau la o epocă corespunzătoare, care este majorația totală, **vom aplica un procent de 20%** la prețul de vânzare și se va stabili automat beneficiul brut.

Acum cu introducerea Legii Sabotajului economic, această cale e la modă, și cred că toate întreprinderile, dacă s'ar ține de procentul fixat de lege, fie că sunt în comerț, fie că sunt în industrie, pot să **calculeze exact cât s'a câștigat, la un dever total la un moment dat.** Aplicăm aceiași formulă înmulțind procentul majorației echivalent cu totalul deverului și dividem atunci la 100.

Deci, iată prima cale, care a fost la îndemâna contabililor de atâta timp și pe care au aplicat-o la magazinele cu prețuri fixe.

Este și aceasta o cale destul de științifică.

Totuși, odată cu mașinile de adunat, care scriu pe o bandă lungă fiecare component al adunării și pot să controlez citind componentele, îți dai seama că adunarea este perfect făcută, fiindcă mașina nu greșește, decât numai dacă i s'a introdus sume greșite.

Potențialul de lucru al unei mașini de adunare a cu mult mai mare, dacă se divide munca între un contabil, care dictează și altul, care scrie. Suntem în calea vitezei și a exactității și după cifre, oricât de numeroase ar fi, e nevoe numai de o simplă tragere a manivelei și apăsarea pe un buton, ca să obții totalul cu cea mai mare ușurință și satisfacție!...

Vreau să introduc în serviciul constatării permanenții inventarului, această mașină de adunare, eftină relativ și ușor de controlat, fiindcă scrie pe bandă de hârtie, deși face numai adunarea și scăderea în chip desăvârșit, și fără pierdere de timp.

Să amintim puțin din organizarea întreprinderii de astăzi care vinde cu deamănuntul obiecte foarte numeroase și fără nici-o regulă la stabilirea prețului de vânzare, fiindcă negustorul este la capriciul pieții, schimbare de prețuri dela zi la zi,

nu și la interiorul aceleași zile, cum se întâmplă în Germania, când a avut devalorizarea Mărcii.

Trebuie să descriem puțin și organizația. Se poate întâmpla ca la o mare întreprindere, cum i se mai spun și „mari bazare de mărfuri" cum ar fi aci „Cartea Românească", sau „Galeriile Lafayette" să se încredințeze stocul de mărfuri unui număr mai restrâns de vânzători și aceștia să mânuiască, singuri, despărțitura de mărfuri.

Unele întreprinderi de soiul acesta au o ușurință în a stabili prețurile de vânzare după factura de cumpărare, greșit intitulat „cumpărare", fiindcă ea de fapt este factura Furnizorului de la care luăm mărfurile. Se înțelege că, a cumpăra mărfuri însemnează că vom acumulà stocuri mai mari aprovizionate în diferite rânduri. Dacă se fixează prețuri deosebite, ele diferă la aceiaș categorie ba și mai evoluează atâta vreme, până când să vindem ultimul stoc din această factură.

Nu avem putința să calculăm prețul de vânzare la mai multe obiecte deodată în momentul intrării, decât atunci, când am socoti sumă cu sumă vândută în cantități foarte pulverizate.

2. **Cu valoarea totală de vânzare am încărca acest funcționar** și am stabili în felul acesta permanența inventarului prin faptul că știm valoarea totală de vânzare, pe care trebue s'o răspundă acest funcționar, față de întreprindere. Am avea o a doua cale științifică, pentru a scoate permanența inventarului.

Alte întreprinderi **notează numai valoarea fără cantitatea vândută.** Rămâne să se facă controlul la serviciul de împachetaj, care este deosebit de cel de vânzare. Trebue să fie aici un funcționar, care să se priceapă și la împachetare, dar și la prețul mărfurilor, ca să vadă dacă corespunde cantității de obiecte prețul de vânzare, de pe biletul vânzătorului.

Este ușor de identificat, când un funcționar își majorează cantitatea, dacă se controlează dela ambalaj. De obicei Intreprinderile fac în fiecare seară totalul bonurilor de vânzare pe fiecare vânzător în parte, fiindcă de multe ori ei sunt plătiți și cu un procent asupra valorii vânzării efectuate.

Va să zică pe lângă salariul fix mai are un procent vânzătorul și este calea cea mai frumoasă pentru a-l încuraja ca să vândă marfă cât mai multă.

După această metodă niciodată n'o să putem să ne dăm seama, cât s'a vândut cantitativ, pentrucă în bonul de vânzare

lipsește înșirarea cantității. **Avem siguranța relativă a serviciului de ambalaj** că nu s'a scos marfa cu prețuri mai mici, sau, poate derizorii însă cred că, această cale aduce adeseaori la perchiziționarea personalului de vânzare, atunci când nu este prea serios.

Trebuie o cale științifică aplicabilă Intreprinderilor, fiindcă multe din ele întocmesc un bon la vânzător, în care se înșiră cantitatea vândută, prețul unitar, felul mărfii și prețul parțial totalizate pe persoană. Totuși, nici acum nu întreprind ceeace se face pe cale teoretică în școală, la biroul comercial.

3. Este obiceiul aci să se **întocmească bonuri și apoi să se treacă într'un borderou de vânzare zilnică**, toate bonurile de vânzare pe coloane, pentru fiecare marfă în parte.

Oricât am căutat eu ca să sistematizez, în arătare, la școală, trecând în repertorii alfabetice, când varietățile de mărfuri sunt peste 100, este greu ca să se stabilească permanența inventarului. Totuși, ea are un folos științific, pentrucă îl deprinde pe școlar cu mentalitatea, că, dacă se știe cantitatea vândută și prețul de vânzare al fiecărei cantități eșite, se poate urmări și permanența inventarului. Și deci, este posibil măcar în teorie.

4 **O inovație practică, care depinde de dorința de aplicare.** Să se numeroteze fiecare fel de marfă, eventual cu un singur număr de ordine sau, cu două numere de ordine al fiecărei mărfi în parte unul pentru intrarea mărfii și altul pentru ieșirea mărfii. Vom avea astfel o tabelă, în care stau scrise mărfurile cu numărul lor de ordine: orez 1; mălai 2; arpacaș 3; zahăr 4; cafea 5 ; etc. sau : 1 orez 2 ; 3 mălai 4 ; 5 arpacaș 6 ; 7 zahăr 8; 9 cafea 10, adică un număr fără soț la intrare și număr cu soț la ieșirea mărfii.

Aceasta n'ar fi mare lucru pentrucă marfa este resfirată de magazine și de vânzători singuri, mai în măsură să facă un control al acestei numerotări pentrucă adevărata indicație numerică, ne-o dă însăși numărul de ordine aplicat la fiecare în parte în rafturi. Dacă vine ceva urgent și se schimbă locul de așezare al obiectului, fiind excepțional, se ține un tablou special ca deosebire de regulă generală.

Când se fac stocaje pe prețuri deosebite se poate cataloga Nr. de origine cu a, b, c, etc.

Vânzătorii pot ca să facă bonul acum astfel:

5 Kgr. orez a 80 lei = lei 400
2 „ cafea „ 300 „ = „ 600 (A)
total lei 1000

Vânzător, (ss) Marcu Stan

Sau după numărul de ordine sub formă de exponent al felului de marfă astfel:

(B) $5^{1} \times 80 = 400$ lei
$2^{5} \times 300 = \frac{600}{1.000}$

sau (C) $5^{2} \times 80 = 400$ lei
$2^{10} \times 300 = \frac{600}{1.000}$

Ne este indiferent modalitatea de numerotare, pentrucă seria de numere este infinit de mare și fiecare număr indică o adresă exactă, mai ales când avem în fața noastră fie raftul cu marfă, în care este înfipt numărul de ordine, cum face vânzătorul, fie tabloul, pe care îl are contabilul pe birou la verificare dar care trebuie să fie în concordanță perfectă cu cel din rafturi.

a) **Dacă ne-am mărgini să extragem acum pe coloane în borderoul de vânzare zilnic, de data aceasta numerotat,** încă ar fi o înlesnire. Totuși, cred că este o muncă uriașe și toate întreprinderile ar avea dreptul s'o abandoneze. Imi dau seama și de întreprinderile de băuturi, cari, pulverizează vânzarea din sticle preparând șprițuri, sau servicii, chiar lângă tejghea dar li se pot ține socoteala în global pe număr de sticle, câte șprițuri pot să iasă, după o oarecare experiență, dispare și această nesiguranță în cantitatea vândută și în prețurile obținute.

b) **Există calea nouă de a strânge aceste bonuri la Cassă,** cum se obișnuiește și azi să se facă plata pe baza bonului sau ambalajul să fie controlat tot pe baza bonului, deși în cazul acesta îi va trebui un tablou de marfă și celui dela ambalaj și încă nu stabilim mare lucru față de uzanțele de a nota cu felul mărfii, fiindcă aci se va pierde și vremea. Atunci, propun să se mai facă un bon cu semnătura vânzătorului, **numai cantitativ și să se agațe într'un cui la fiecare raft în parte,** odată cu cântărirea cantității în așa fel, ca să existe educația nescoaterii de marfă, fără notarea cantității.

Ar fi ceeace se obișnuiește la bibliotecă, că atunci când iei un volum și îl împrumuți cuiva, să așezi în locul lui chitanța de primirea cărții, a celui care o împrumută, ca să ai ceva în loc.

Seara, s'ar scoate cuile dela fiecare număr de ordine de marfă și cu o mașină de adunat după dictatul altei persoane s'ar înscrie cantitate după cantitate al celuiaș fel de marfă, apoi înmulțindu-se numai odată cu prețul parțial din ziua aceia, am obține cantitatea vândută în total, încât avem și valoarea totală vândută, și contabilitatea poate să înregistreze o singură dată, cantitatea vândută și valorea vândută, stabilind astfel, permanența inventarului cu o scutire mare de muncă.

c) O cale și mai bună, ca pe acelaș bun, dacă eventual să scrie cum aveam în formula A, să se noteze numai partea cantitativă în stânga cu exponenți și în cazul acesta să nu mai se ducă bonul la raftul mărfii respective, fiindcă, **va fi în așa fel organizat bonul** cum avem cantitatea la B. sau la C. și anume:

1			2		
5	5 kgr. orez × 80 = 400	sau	5	5 kgr. orez × 80 = 400	
5			10		
2	2 kgr. cafea × 300 = 600		2	2 kgr. cafea × 300 = 600	
	1000			1000	

Dacă nu este făcut bonul, **ca să fie detașabilă cantitatea cu exponentul,** atunci se taie cu foarfeca fiecare bilețel și se duce la grupa sa numerică, pe care o indică exponentul. Se naște întrebarea dacă n'ar fi mai bine ca să se copieze, să dicteze unul și altul să scrie aceste cantități. Mie mi se pare că este mult mai nepractic, decât atunci când ai strânge bileţele de acelaș fel pe categoria ei fiindcă mai există odată controlul la dictat în mașina contabilă, pe fiecare categorie de marfă. Observăm că toate bileţele dintr'o categorie să poarte acelaș exponent.

Și totuși, să zicem că într'o zi nu iese cantitatea totală vândută ale tuturor felurilor de mărfuri, egală cu vânzarea din ziua aceia. **Am avea în cazul acesta să verificăm cu totalul bonurilor de vânzare și eventual pe vânzători,** încât să ne dăm seama la care s'ar fi strecurat greșeala. **Dar nu este verosimil o asemenea greșeală, atâta vreme cât mărfurile sunt așezate atât cifric, cât și prin indicarea mărfii una lângă alta și putem să controlăm chiar în momentul detașării cu foarfeca.**

Se înțelege economia de vreme pentrucă, alta ar fi însemnat ca să faci punctarea a 500 de cantități, dacă se pulverizează un obiect în atâtea vânzări și tot atâtea înmulțiri sau eventuale încă 500 de sume corespunzătoare, care s'au calculat deja de vânzător și alta este să ai o singură cantitate totală s'o înmulțești cu prețul unitar la ieșirea unui fel de mărfuri, și să înlesnești fiecare ca să treacă într'un registru de partizi, eventual alfabetic, și cu liniatura bicontală ținute în fiecare raion în parte.

Un control indirect pentru întreprinderile mici, ar fi acela dela a nu mai nota ce s'a vândut pe numere ci să se facă inventarul zilnic al mărfii vândute prin deducerea cantităților lipsă față de inventarul zilei precedente și apoi înmulțindu-se cu prețurile zilei să obțină totalul vânzării zilnice.

Aceasta ar avea aplicație într'o întreprindere unde vânzătorul este și întreprinzătorul, sau într'o întreprindere mai mare, **dacă inventarul se întocmește în chip rațional sortându-se pe pachete care să înlesnească numerarea cantităților existente.**

In cazul acesta nu se mai poate spune că munca nu rentează, claritatea pe care o dă sistema. Nu vom mai avea nevoie ca să umilim personalul de vânzare prin căutarea lui zilnică, ca nu cumva să plece cu vre-un obiect din prăvălie. Ba știindu-se controlat în fiecare zi, el singur se va orienta să-și facă bonul de vânzare în concepțiile indicate de noi.

Munca este aproape derizorie cu mașina de adunare și ceeace se considera ca un ideal în contabilitate, astăzi se poate realiza cu cea mai mare ușurință. Cu atât mai mult cu cât, se obișnuiește numai pentru valoare mașini „Național", foarte scumpe, care scoate bonuri valorice nu și cantitative pentru o vânzare unei persoane.

Iată că nu vom mai avea atunci din modul de înregistrare o „șmecherie", ci o certitudine, care va rezolva multe conflicte și suspiciuni, care există nu numai în interiorul întreprinderii între personal și patron, dar și în afara întreprinderii, între Clienți și Intreprindere.

Nu mai vorbesc de faptul că s'ar organiza niște simboale cifrice comune, la tot felul de mărfuri cu prețuri comune, după cum avem tariful vamal, și atunci, s'ar urmări dacă Intreprinderea execută întocmai legea speculei.

S'ar întocmi și statistici generale mai ales la Intreprinderile importante, care contează în Economia națională, ca să cunoaștem stocul de mărfuri și să se înfrâneze la timp specula, pentrucă marfa respectivă are așa cum cere comerțul și stocul de siguranță neatins, cu care poate să împlinească orice moment de criză.

După ce am arătat căile cele mai practice pentru urmărirea existenții în fiecare moment, cred că nu exagerez dacă admitem că prin aceasta **dispare suspiciunea, care există între Intreprinzători și Mânuitorii de valori**, ba ceva mai mult: între **Intreprindere și Corespondenții săi,** cari pot fi Clienți și Furnizori și care deși se pare că au interese contrarii, o socoteală clară, nu se poate să fie decât o trăsură de unire între acești factori economici.

Prof. Dr. AL. TĂNĂSESCU

Importanța contabilității în agricultură

In industrie, odată cu întroducerea organizării științifice a muncii (taylorism, rationalizare) problema prețului de cost a fost situată pe primul plan, iar sistemele de contabilitate au fost mult desvoltate ; prețul de cost de producție fiind considerat ca unul dintre factorii cei mai importanți ai procesului economic de producție și distribuție. Insuși marele economist Alfred *Marshall*, consideră economia politică ca o știință de calcul. Odată cu ivirea necesității de *reconstrucție* și *raționalizare* a *economiei agricole*, s'a ivit și pentru agricultor nevoia de a ține seama și de a avea o evidență despre elementul-cost.

După cum foarte bine spune Prof. *James E. Boyle*, agricultorul în limbajul economiei politice, este *antreprenorul sau organizatorul*, căruia îi sunt încredințate pământul, munca și capitalul și care caută a avea o organizare particulară, care îi va asigura cel mai mare venit posibil. Cu drept cuvânt, adaugă Prof. Boyle, la cei trei factori clasici, un *al patrulea factor : conducerea* ori *capacitatea organizatorie*.

Dacă însă în industrie, se pot uneori statornici anumite metode standard de calculare, în agricultură, din cauza neregularităților diferitelor procese de producție, metode de calculare standard sunt imposibile și de aceia se impune stabilirea unui sistem de contabilitate aplicată în agricultură care să satisfacă cerințele actuale în cazul fiecărui produs sau grup de produse.

Contabilitatea *agricolă* care este o *aplicațiune a contabilității generale*, face parte din organizarea rațională a producției și distribuției. Infățișând mișcarea tuturor elementelor patrimoniale agricole, *contabilitatea agricolă, permite de a vedea în viitor, de a gândi și de a conduce în mod economic.*

Din punct de vedere al raționalizării producției și comercializării produselor agricole, contabilitatea agricolă are o *importanță crescândă*, deoarece producția în noul sistem de organizare a industriei agricole, înfățișează un caracter lucrativ, iar noile metode de raționalizare tind să asigure un index cât mai urcat a venitului net ; *elementul cost* devine astfel *elementul fundamental* al nouei economii agricole. Noul spirit capitalist în care se face actualmente exploatarea intreprinderilor a-

gricole impune ca un imperativ urgent, introducerea în agricultură a metodelor de organizare științifică a muncii și a administrației adaptată de mult de întreprinderile industriale. De altfel desvoltarea oricărei forme de activitate economică capitalistă este intim legată de desvoltarea metodelor raționale de contabilitate, după cum a relevat W. *Sombart* care spune:

„Nici nu se poate concepe capitalism fără Contabilitate în partidă dublă; aceste două noțiuni sunt în raport de formă și conținut una față de alta, și poate să stăm la îndoială când este vorba să ne dăm seama dacă mai întâi capitalismul și-a făurit o unealtă din Contabilitate, sau dacă prin Contabilitate s'a născut Capitalismul.

Interesul pentru studiul organizării științifice a fermei prin intermediul contabilității științifice a fost mult stimulat de cererea pentru informațiuni asupra costului produselor agricole.

Acest interes s'a desvoltat din nevoia controlului exercitat asupra agriculturii, nevoie simțită încă din timpul marelui război.

Studiul analizei costurilor a fost extinsă în toate țările de cultură înaintată. Dovadă avem numeroasele tratate ce s'au scris în Anglia, Germania, Franța, America, etc., despre metodele și principiile științei costurilor agricole, tratate ce au răspuns unei cereri evidente din partea specialiștilor, agronomi și economiști pentru o cât mai documentată informare asupra costurilor agricole. De fapt nu numai fermierul are nevoie de aceste date asupra costurilor, ci toți acei, cari sunt chemați să agonizeze economia agricolă ca un tot organic.

Pe măsură ce se desvoltă industria agricolă se simte tot mai mult nevoia analizei costurilor în legătură cu organizarea intreprinderilor agricole.

Se înțelege dela sine că atunci când producția era executată de mâna de lucru în condiții mai mult sau mai puțin primitive nu se simțea lipsa de conturi detailate și complicate.

Factorii noui însă: „introducerea de mașini ce economisesc munca" și „specializarea muncii" care ridică potențialul de eficiență al agenților economici și economisește timpul, au condus la complicarea proceselor de producție și la organizarea lor pe o scară tot mai mare. Din acest moment se naște nevoia

unor date sistematic înregistrate, menite să înlăture pierderea și frauda.

Temeiurile contabilității agricole derivă de sigur din ace lea ale *contabilității industriale* care a ajuns la o desvoltare foarte mare încă din timpuri mai vechi. De atunci și-au dat seama economiștii de interesul pe care-l prezintă contabilitatea profesională. S'a văzut că nu este deajuns ca să cunoști rezultatul general al unei exploatări agricole cum cred unii D-ni ingineri agronomi specialiști în contablitate, deoarece riști ca anumite sectoare să fie supradesvoltate deși sunt nerentabile, pe când altele, cari au un profit mai mult decât obișnuit, nu primesc atențiunea cuvenită.

Deasemenea se naște nevoia impusă agricultorilor de a cunoaște parțial prețul de cost al fiecărui produs, (articol) astfel ca să poată determina exact și științific profitul ori pierderea suferită. Similar se impune evidențierea nu numai a transacțiile agregate, ci și a fiecărei transacții individuale. Natural că tendința fiecărui agricultor este de a câștiga, fapt ce se desprinde din completul circuit de transformare în ceiace privește structura mijloacelor bănești (pecuniare).

Fiecare întreprindere care lucrează penru aprovizionarea pieței are două laturi : *latura tehnică* implicând întrebuințarea unei dibăcii speciale în diferitele procese ce țin de producția unor anumite produse și latura *organizatorie*, menită a controla *munca tehnică* în scopul ca efortul să fie executat în mod *economic*, obținându-se produsul la un preț cât mai redus posibil.

Pe măsură ce o producție crește în toată complexitatea ei, crește și tendința de a se separa funcțiunile părții tehnice de cea organizatorie.

In industria modernă există o adevărată separație între ele. Astfel s'a ivit cererea pentru un personal care deși cunoaște puțin latura tehnică este în stare să controleze intreprinderea cu succes, printr'un sistem de organizare, bazat pe compilări de date asupra costurilor în fiecare proces și departament al produsului.

Astfel analiza de date potrivite este *cheia de boltă* a unei intreprinderi productive. Pe aceasta se sprijină stabilirea întregii structuri a industriei.

Este adevărat că până astăzi valoarea contabilității a fost

apreciată mai mult în legătură cu activitatea industrială în țările unde aceasta a fost desvoltată. In agricultură posibilitatea unui control mai inteligent al producțiunii se realizează mult mai încet. Agricultura a înaintat treptat, ieșind din faza patriarhală a economiei familiare, și intrând în faza modernă a producției libere pentru schimb. Cu toate acestea, deși tendința de a intensifica eficiența mai mare a muncii printr'o sporire a capitalului de mașini și unelte mecanice a fost și mai gradată, totuși ferma modernă se apropie din ce în ce mai mult în organizarea sa de concernul industriei.

In Anglia sub regimul Corn Production Act, a fost creată o direcție a salariilor pentru agricultură, prin care s'a fixat cote de salarii pentru un timp de lucru minim și maxim pentru toate clasele de muncitori agricoli. Cu acest prilej mulți muncitori s'au văzut nevoiți, pentru prima dată în viața lor să țină conturi exacte de zilele și orele de lucru.

Dar studiul economiei agricole nu a primit o atențiune egală. Este probabil însă, că date fiind noile mijloace de a examina economia organizării fermelor, creșterea producțiunii pe fermă prin aplicarea de cunoștințe științifice moderne, poate să meargă mână în mână cu eftinirea produselor și creșterea plăților celor angajați în agricultură. Este sigur că orice efort general în vederea unei producțiuni maxime, fără acest control ne poate fi dezastruos. *Legea economică* pe care producția agricolă nu poate s'o evite, este aceia a *venitului descrescând*, dar încercarea de a stoarce pământului ultima baniță de grâu, ori de a produce ultimul kilogram de carne, sau ultima litră de lapte, se justifică numai atunci, când se poate arăta că producția maximă corespunde cu o răsplată financiară maximă. Factorul economic este acela, care controlează în cele din urmă toate intreprinderile productive. Solul, clima și alte considerațiuni sunt factori de foarte mare importanță. Soluri ușoare sărace, în aparență de o valoare agricolă neînsemnată pot fi adaptate la cele mai intensive forme de cultură, dacă li se dă acces la îngrășăminte chimice ieftine și la o piață potrivită, pe când ferme admirabil potrivite sub raportul solului și a condițiilor climaterice de ex. pentru producția laptelui, pot să nu fie întrebuințate în acest scop dacă lipsesc facilități de transport rapide la centrele mari de consumațiune. *Un agricultor bun nu este acela pe care solul ori clima, ori inclinațiunea*

sa personală o indică, ci acela pe care un studiu al factorilor economici, adică al pieţelor, transportului şi al costului de producţiune îl face să aştepte cea mai mare răsplată pentru intreprinderea sa. Dacă agricultura în această ţară ţine ca să înfrunte concurenţa cu celelalte forme de industrie, aceasta se poate numai prin adaptarea unei organizaţii care va înfăţişa o răsplată pentru capitalist, ori pentru muncitor asemănătoare cu acea rezultată din producţia industrială şi de-al convinge în a face din aceasta un studiu al proceselor de producţiune şi al rezultatelor cu *ajutorul contabilităţii ştiinţifice*, care este *egal de esenţială, atât pentru fermă cât şi pentru fabrică.*

Experienţa arată că problema *determinării costului* în agricultură este grea şi complexă, probabil mai grea decât în industrii dar este indubitabil egal de important, ca ea să fie examinată cu acelaş grad de detaliu, intensitate şi constinciozitate. In Europa şi America s'au făcut multe investigaţiuni asupra costului agricol. Desigur nu poate să fie o uniformitate de practici în tehnica proceselor de contabilitate în toate ţările, dar nici nu este necesară. Ar trebui să existe un consens de opinie asupra materiilor vitale de metode şi principiu, asupra căreia toţi trebue să cădem de acord, dacă vrem să obţină rezultatele reale şi comparabile între ele. Astfel este mai puţin important furnizarea costului pe baza căreia putem face generalizări decât consideraţiunea prealabilă a determinării de fapte relative la un sistem analitic exact or contabilitatea costurilor aplicate în agricultură.

In discuţie nu se pune chestiunea, dacă pentru un moment o atare metodă, ori vre-o modificare a ei, poate fi adoptată, de orice agricultor. Chestiunea *contabilităţi agricole* în practică este o materie de deciziune individuală şi mulţi oameni vor crede, în special micii agricultori că funcţiunile lor de conducere pot fi exercitate mai rentabil pe câmp. In alte industrii conducătorii au experimentat că este *economic* a introduce *metode de control* care în sine au aparenţa că sporesc costul producţiunii şi mulţi, alţii care şi-au făcut o deosebită preocupare din a studia problema producţii agricole, sunt de părere că aceasta va fi într'o zi deopotrivă de experimentată şi de agricultori. Se cere un anumit *grad de exactitate în determinarea costurilor* care sunt legate cu multe greutăţi şi cer timp şi muncă, încât judecate pe baza *standardului general al or-*

ganizării afacerilor unei exploatări agricole mijlocii, aceasta nu ar fi profitabilă pentru agricultorul de rând.

Dar această posibilitate nu afectează importanța faptului de a avea un număr de cazuri, o analiză complectă și științifică a costurilor agricole și dacă aceasta poate fi făcută pe un număr de exploatări agricole tipice, rezultatele vor avea o valoare ce ne va furniza standardul de comparațiune. In Anglia opera de cercetări în această direcție este încă în stare embrionară și nu s'a ajuns încă la studiul, în care s'ar putea face generalizări. *Ilustrarea* metodei analizei științifice *costurilor agricole* are mai mare importanță, decât rezultatele obținute prin aplicarea ei. Cercetătorii economiei producției agricole își vor da seama că o analiză complectă fie și numai a câtorva cazuri actuale, bazate pe date ținute îngrijit și sistematic, pretinde interes și valoare, pentrucă trebue să admitem, că anumiți factori comparativi constanți pot fi distinși chiar și într'un mic număr de date exacte, pe când în acelaș timp, contrastele și variațiunile vor fi remarcate.

Analiza unor asemenea date aduce la suprafață necesitatea pentru o metodă chiar mai exactă decât aceia care a putut fi stabilită până acum. Se întâlnesc probleme care se cer discutate de către cei interesați înainte de a putea obține rezultate satisfăcătoare și ilustrațiunile despre acestea vor fi notate în cazurile care ne vin la îndemână, unde lipsesc informațiunile și n'ar trebui să lipsească dintr'un sistem de contabilitate exactă. Nu numai că este necesar un sistem *standard* pentru analiza *costurilor și determinarea costurilor* comparative în această țară dar se mai cere *asemenea metodă, care să permită comparații între costurile noastre și cele din străinătate, ale cărei produse concurează cu pieţele noastre.* In multe cazuri, *costurile lor și nu ale noastre, sunt factorul determinant în fixarea prețurilor de piață* în cazul producției grâului din exploatarea solurilor virgine cu ajutorul desvoltării căii ferate și a mașinăriei ce economisește munca, poate să împingă prețul grâului sub costul de producție intern, prin supraproducție ori condițiuni anormale combinate cu dificultăți de transport, pot să ridice prețul deasupra aceluia care poate fi considerat ca necesar, pentru a asigura producătorului o răsplată justă. In general însă factorul determinant este costul producțiunii în acele țări, care constituie sursele noastre prin-

cipale de aprovizionare, încât informațiuni exacte asupra acestui punct sunt de o importanță vitală nu numai pentru îndrumarea agricultorilor individuali, *ci și pentru stablirea politicii agrare naționale.*

In ceeace privește primele rezultate ce se desprind din *contabilizarea costurilor*, vedem că ele procură exploatatorului ample *informațiuni privitoare la costul produselor*, precum și la costul diferitelor procese ce ele produc. In cazul recoltelor aceste procese sunt de cultivare ce includ munca naturală și animală, puterea mecanică, treeratul, seceratul, livrarea etc., iar în cazul stocului de animale precum și al produselor lor, aceste procese includ munca, furajele atât cele cumpărate cât și cele proprii și distribuția lor. Aceste rezultate primare procură exploatatorului faza diferitelor sale cheltueli precum și rezultatul muncii sale de peste an, cu indiciu de posibilitatea verificării eficienței sale, ca conducător în fiecare ramură a organizațiunei sale, concentrându-și astfel atențiunea asupra mijloacelor ce se impun ca *să-și reformeze ori să-și intensifice controlul afacerilor sale, într'un studiu mai târzielnic.* De asemenea *contabilizarea costurilor este necesară* deoarece pune pe exploatatori în situația *de a se orienta și de a constata rezultatele date de înregistrările contabile* cu indicațiunea *de a vedea nevoia clarificării în structura economică a întregei sale întreprinderi agricole.*

Apoi numeroasele legi fiscale au determinat pe contribuabili să declare veniturile lor reale și ca atare au fost nevoiți să țină registre contabile. Ținerea registrelor contabile aduc evidente servicii agricultorilor, cărora le dă posibilitatea să-și cunoască în mod exact situața reală a afacerilor pentru a putea baza previziunile lor pe date certe.

Intreprinderea fie *agricolă*, fie *silvică*, fie *horticolă* este liberă să-și aleagă sistemul de contabilitate. Se poate opri la o contabilitate în partidă simplă ori dublă sau la oricare alt sistem ce va fi adoptat exploatării. *Legea Germană a impozitului pe venit declară bună orice contabilitate agricolă*, care prezintă deslușit toate actele de comerț așezate în ordine, după anumite principii și în legătură cu valoarea lor pecuniară, astfel ca să ne dea relațiunile antreprenorului cu întreprinderea sa (Consum propriu cu mișcare de valori între întreprinderea agricolă și alte unități de averi). Apoi prin acest sis-

tem de contabilitate agricolă pe bază de inventariere anuală, se evidențiază orice schimbare suferită de fiecare element patrimonial investit în întreprindere. Din punct de *vedere fiscal este bine și util de a se determina* în mod exact *beneficiul real,* aceasta pentru ca contribuabilul agricol să nu plătească *impozitele sale decât în proporția câștigului său,* potrivit art. 30 din legea *contribuțiunilor directe ;* veniturile nete din exploatările agricole făcute de arendași fiind supuse unui impozit de 9%. Venitul net impozabil e definit de art. 31 din lege astfel: „El este format de produsele rezultate din operațiunile anului precedent mai puțin cheltuelile proprii întreprinderii pe același an, și eventuale pierderi efective". Prin urmare pentru a stabili venitul impozabil se va alege rezultatul numai a operațiunilor făcute în anul precedent după natura afacerilor astfel cum rezultă din contul de profit și pierdere, care rezumă rezultatul operațiunilor anului. *Pentru determinarea venitului net orice exploatare agricolă în propriul său interes trebue să conceapă ținerea unei contabilități după o manieră simplă care să conducă la rezultatele exacte, ținându-se seamă și conformându-se tuturor prescripțiunilor legale fiscale și administrative.* Rezultă deci că pentru a putea fi admise ca probă în fața instanțelor fiscale *contabilitatea agricolă* trebue să prezinte o *preciziune comparabilă* cu cea din *contabilitatea comercială.* Pentru a face probă evidentă în fața fiscului cea mai bună metodă de contabilitate agricolă este aceia care *întrebuințează un sistem simplu, clar* și *susceptibil* de a fi *înțeles și de persoanele puțin inițiate* în această *ramură de activitate economică.* Este suficient ca exploatarea agricolă să dreseze în fiecare an un inventar complect și amănunțit de întreg patrimoniul : de a se nota zilnic încasările și cheltuelile, de a se clasa facturile și chitanțele într'un dosar, pentru a se putea ușor găsi la trebuință. Contabilitatea agricolă a unei ferme (exploatarea agricolă) pentru a servi ca probă în fața fiscului și pe care o concep eu, ar trebui să comporte un *registru de cassă,* un *registru maestru* și un *registru inventar. Registrul de cassă* trebue să fie prevăzut având deoparte încasările, iar de cealaltă parte plățile, apoi un număr de coloane suficient pentru ca operațiunile sale să poată fi ventilate și clasate urmând natura lor. Acest registru de cassă este una din bazele edificiului contabil și ca atare trebue ținut cu multă atențiune. Regis-

trul de cassă poate fi totalizat săptămânal pe decade sau lunar. *Registrul jurnal* are ca obiect înregistrarea cronologică a tuturor operațiunilor contabile și centralizarea lor periodică. Acest registru impus ca registru legal comercianților n'ar fi absolut obligatoriu pentru agricultori. Cel mai mare interes îl prezintă pentru agricultori registrul „*Maestru*" care pentru comercianți știm că legiuitorul nu-l impune ca legal.

Registrul *Maestru* sau cartea mare prezintă o deosebită importanță, deoarece în el toate operațiunile se clasează pe conturi.

Aci în mod frecvent se caută orice informație în legătură cu operațiunile contabile ale unei ferme pe mai multe exerciții.

Cu titlul indicativ, principalele conturi ce ar surveni într'o exploatare agricolă ar fi : Ct. *Cassa, Bănci, Efecte de primit, Magazia, Animale,* Ct. *Vânzări* (acest cont s'ar putea scinda în produse animale și produse vegetale), *Cont Mâna de lucru, Întreținerea de materiale, Construcții* etc. Ct. *Impozite, Ameliorări, Efecte de plată, Capital Mobilier, Cheltueli generale* și Ct. *Profit* și *Pierderi* etc.

Această enumerare nu-i limitativă pentrucă se pot creea încă o serie de conturi după natura și extensiunea fermei, sau invers multe din conturile enunțate se pot concentra sau unele conturi la rândul lor se sudivide în : *Grâu, orz, ovăz, porumb,* etc. fiecare din acest produs avându-și partida sa separată.

Contul *Produse Agricole* cu subdiviziunile sale *cultura grâului, porumbului, orzului, ovăzului* etc., sunt conturi *economice* sau de *rezultate* cu următoarea funcțiune contabilă. Se *debitează* contul Produse Agricole cu prețul *de cost* și se creditează cu *prețul zilei* (curent). Diferența între prețul de cost și prețul zilei ne dă câștigul sau pierderea. Funcțiunea contabilă a subdivizionarelor conturi de culturi este : Exemplu „*Cultura grâului*". Se *debitează* cu prețul *de cost* în care preț se include cheltuielile culturale ca : arături,, însămânțări, recoltă, arendă, impozite stat, precum și cu o cotă parte din cheltuielile generale făcute pentru întreaga exploatare și din care se afectează o cotă și pentru cultura grâului. *Se creditează* cu valoarea recoltei înmagazinate estimată la prețul zilei. Diferența între debitul și creditul „Culturilor de cereale" ne indică rentabilitatea fiecărei culturi în parte precum și venitul net impozabil.

Avantajul registrului *Maestru* este de a fi prevăzut cu mai multe coloane pentru a permite în mod lesnicios ventilarea fiecărui cont de așa manieră ca să obținem maximum de informațiuni cu minimum de lucru. Pentru exploatări agricole de tot mici în extremis, registrele contabile se pot simplifica, concentrându-se într'un singur registru *de cassă jurnalul* și *Maestru*. Orice contabilitate agricolă necesarmente, se bazează pe două *inventare*. *Inventarul* consistă în a se dresa o situație contabilă despre toate elementele patrimoniale active angajate într'o exploatare agricolă ca: Bani în numerar, mărfuri animale, materiale etc., — și despre toate elementele patrimoniale pasive ca: furnizori, creditori, efecte de plată etc. Diferența între activul și pasivul unei exploatări agricole reprezintă capitalul net aparținător conducătorului întreprinderii. Inventarul averei unei întreprinderi, stă la baza unei bune contabilități. Orice contabilitate agricolă începe cu un *bilanț de deschidere* în care averea întreprinderei trebuie evaluată după prețul zilei și după întindere.

Bilanțul de deschidere are o deosebită însemnătate, deoarece acesta prezintă punctul de plecare al randamentului.

Când și cum se poate stabili inventarul într'o exploatare agricolă? Evident că inventarul la o fermă se poate stabili la sfârșitul lunei Iunie adică în epoca când magaziile sunt goale.

Jurisprudența fiscală trebuie să admită pentru contribuabilul agricultor ca exercițiul contabil să nu coincidă cu anul civil, astfel ca agricultorul să stabilească inventarul în epoca favorabilă acestuia pentru a se plăti impozitul după beneficiul real stabilit în mod cert după date și cifre indiscutabile. Admițându-se aceasta la întocmirea inventarului, agricultorul trebuie să țină seamă și de prevederile fiscului în ceiace privește baza normativă de estimațiune.

Cerealele aflate în magazie și cumpărate din comerț să fie estimate pe *prețul de cost* iar cerealele produse de pe fermă să fie *estimate pe prețul zilei*. Acelaș procedeu de estimare să se întrebuințeze și pentru animale.

Animalele născute pe fermă sau cumpărate de mici vor primi un preț de estimare, la maturitate, iar după aceasta în fiecare an pot face obiectul unui amortisment de 10—12%.

In cazul unui animal mort, subit sau din cauza unei maladii se convine a se deprecia, valoarea sa integrală. Materia-

lele dintr'o exploatare agricolă trebuesc estimate cu prețul de cost diminuat, în fiecare an cu un avertisment ce nu poate depăși 15% din prețul de cost aceasta potrivit art. 31 din legea contribuțiunilor directe.

La evaluarea pădurilor, se socotește valoarea terenului împreună cu clădirile de administrație și pază, considerându-se o cincime din valoarea totală, iar restul de patru cincimi constituind valoarea lemnului în picioare. Drumurile de care prin terenurile agricole și prin păduri — deși cele din urmă se fac cu cheltuială — nu figurează în bilanț cu nici o valoare. Totuși drumurile și șoselele ce implică material și manoperă, — deci cheltueli importante fac obiectul estimațiunei. Caldarâmul curților se socotește la prețul de cost, diminuându-se în fiecare an 2—4% drept folosință (amortisment). De exemplu un caldarâm ar costa 10.000 lei — după cinci ani acest caldarâm va figura în bilanț cu o valoare de 8—9000 lei. Deasemenea gropile de bălegar zidite se socotesc la inventar cu prețul de cost, minus un scăzământ de 2%, drept folosință anuală.

Construcțiile destinate exclusiv exploatării agricole pot suporta un amortisment ce variază între 3—5%, (vezi art. 31 al. 6 din Legea Contribuțiunilor Directe). Ameliorările fonciare ca lucrări de drenaj, irigații etc. sunt susceptibile unui amortisment proporțional cu durata. In Germania pentru evaluarea inventarului mort sunt trei modalități.

Obișnuit inventarul este rezumat într'un tablou ce se numește bilanț și care permite în mod lesnicios sesizarea situației în complexitatea ei. După bilanț într'o exploatare agricolă se dresează contul de exploatare. Acest document are ca obiect explicarea rezultatelor exercițiului. Instanțele de impunere înainte de a proceda la stabilirea venitului net vor trebui să stabilească *venitul brut* realizat de întreprindere după felul operațiunilor sale.

Acest *venit* brut, va trebui să cuprindă totalizarea sumelor realizate la diferență, între prețul de cost și prețul de vânzare, fie că această diferență a fost aleasă chiar în cursul anului cu ocaziunea facerei inventarului. Pentru determinarea cât mai exactă a venitului brut, organele de impunere vor proceda la o verificare amănunțită a operațiunilor din registre, cu acte justificative pe baza cărora s'a făcut operațiunea.

Aceste acte, contribuabilii vor fi datori să le pună la dispoziția organelor de impunere cari sunt în drept să le pretindă.

Se va observa dacă unele venituri brute au fost înregistrate în cursul anului într'un cont de rezultate, care a fost soldat nu prin contul de profit și pierdere, la finele anului, ci printr'un cont pasiv, fie în cursul anului fie la finele lui, micșorându-se prin acest fel de înregistrare venitul brut, deoarece în mod regulat orice cont de rezultat trebuie închis la finele anului prin contul de *Profit și Pierderi.*

Conturile *de rezultate* trebuesc să fie soldate prin contul de *Profit și Pierdere,* astfel ca aceasta să conțină în debitul său soldurile debitoare ale tuturor conturilor de cheltueli și de rezultate negative, iar creditul său să prevadă soldurile creditoare ale tuturor conturilor de rezultate producătoare de venit, aceasta mai cu deosebire în întreprinderile industriale. La stabilirea venitului brut se va observa și diferența între prețul de cost și prețul de evaluare.

După determinarea venitului brut, se va proceda la scăderile prevăzute de legea Contribuțiunilor directe.

Cheltuelile reductibile sunt acele ce sunt necesare pentru trebuințele exploatării. Astfel avem și se scad : dobânzile, capitalurile împrumutate terțelor persoane și angajate în întreprindere, — salariile lucrătorilor, cumpărările de semințe, cheltuielile generale de exploatare, întreținerile de material și construcție, în mod special afectate exploatării, spesele de transport asigurări impozite etc.

Privitor la impozite trebuesc excluse din sarcina exploatărei agricole ; contribuția mobiliară, impozitul funciar care este din potrivă o sarcină a explotării. Proprietarul care exploatează personal terenurile sale agricole are dreptul să scadă din beneficiul său impozabil valoarea locativă cadastrală a proprietății sale ceeace înseamnă venitul care servește de bază la contribuția fonciară multiplicată cu 5/4.

Dacă se va ține o contabilitate agricolă de orice exploatare agricolă în sensul și spiritul arătat în linii generale de *noi, va fi bine și util* atât pentru *agricultor* care va cunoaște *situația și rezultatul muncii sale în orice moment* și va fi impus în mod just și real, cât și pentru *fisc,* care va avea la îndemână elementele de bază pentru determinarea venitului net impozabil. O atare contabilitate agricolă furnizează elemente serioase ce pot fi complectate cu informațiuni extracontabile de așa manieră încât să determine unele prețuri de cost.

In *rezumat importanța contabilității în agricultură constă:* Este *o parte a organizării raționale, a producției și distribuției* și în *același timp un factor de empiricizare și adâncire a cercetărilor fenomenelor economice precum și posibilitatea lor de măsurare.*

Scopul practic al contabilității în agricultură este ca să ne *înfățișeze mișcarea în curs a tuturor elementelor întreprinderii agricole care ne permite să vedem în viitor și ne silește să gândim și să conducem în mod economic întreprinderea; Ea facilitează deci controlul fiecărui post de cheltueli și exactitatea cifrelor astfel, că în cursul anului economic curent putem să urmărim lichiditatea gospodăriei, adică rezultatele pe care ne putem bizui. Contabilitatea în agricultură prin justețea sa matematică pe care o aduce în rezultatele dobândite din exploatare, prin indicațiile pe care ea este susceptibilă să le procure, transformările de capital inițial angajat, asupra situației reale a celor interesați într'o bună sau rea administrare se poate afirma cu certitudine că, contabilitatea înbină laolaltă și simultan știința aritmetică și știința economică.* [1] *Contabilitatea în agricultură ne dă posibilitatea ca să cunoaștem randamentul întreprinderii agricole,* știut fiind că *etalonul cel mai apropiat* pentru a măsura succesul unei întreprinderi agricole este *randamentul. Alte avantaje ale contabilității în agricultură sunt:* 1. *Se pot face comparații între avantajele proceselor alternative.* 2. *Se poate compara gradul de eficiență a diferitelor mașini agricole.* 3. *Se pot compara diferitele grade de muncă, și în fine un bun* sistem de contabilitate în *agricultură facilitează conducătorului acelei întreprinderi ca să cunoască în orice moment elementele patrimoniale* pe care le are *la dispoziție;* acestea *în mod exact* ca și balanța plăților *putând astfel preveni acumularea nedorită de capitaluri în forme improductive.*

Rezultă deci în mod indubitabil *importanța crescândă a contabilității în orice exploatare agricolă* care este *ghidul normantiv* al *agricultorului* în *complexitatea ruajului economic* ce îi dă posibilitatea să cunoască *randamentul net* al exploatării care se află deducându-se din randamentul brut cheltuelile de exploatare.

ION I. GHELASE

1) „La comptabilité" par *Gustav Soreph* pag. 62.

Regimul amortismentelor din punct de vedere fiscal

La data de 20 Septembrie 1940 Comisiunea Centrală Fiscală a publicat în Monitorul Oficial Nr. 219 diverse deciziuni, printre care și cea din 17 Ianuarie 1940, în legătură cu cota de amortizare pentru instalațiile mobiliare și imobiliare la industrii.

Potrivit acestei decizii cota pentru *impunerile pe 1940/1941 este menținută la 15%*, adică la limita superioară prevăzută la art. 31, al. 6 și 7 al legii în vigoare la acea dată, atât pentru instalațiile mobiliare, cât și pentru cele imobiliare.

La data de 26 Februarie 1941 Comisiunea Centrală a publicat în Monitorul Oficial Nr. 48, deciziunile următoare :

1. Cota de amortizare pentru industrii, pentru *impunerile pe anul 1941/1942 este de 13%* pentru toate categoriile de industrii.

2. Cota pentru rezervele speciale la creanțele dubioase, prevăzută de art. 32 al. b. a legii în vigoare la acea dată, este de 4 la sută.

La data de 1 Aprilie 1941 se publică în Monitorul Oficial Nr. 78, noua lege a contribuțiilor directe, în care la art. 32, se arată care sunt cotele de amortisment, considerate în sistemul legii, drept cheltuială admisă la scădere, când impunerea se face după metoda registrelor.

In adevăr, cotele sunt — lit. A. — cel mult 2% pentru clădirile uzinelor și cel mult 10% din costul instalațiilor imobiliare și a celor ce devin imobiliare prin destinația lor, cât și a celor mobiliare, care n'au caracterul de imobile prin destinația lor. Iar la lit. B. a aceluiași articol, un amortisment de 3% din costul imobilelor dela locurile de exploatare care aparțin întreprinderii industriale și sunt utilizate de ea pentru birouri și locuințele funcționarilor și lucrătorilor, dacă nu sunt supuse impozitului pe clădiri.

Legea mai prevede că întreprinderile sunt obligate să țină inventarul bunurilor active, individualizate și cu arătarea pe ani a amortizărilor făcute în vederea calculării timpului de amortizare.

Din cele arătate mai sus rezultă următoarele :

1. *Impunerile pe 1941/1942* au fost tratate deosebit în publicația din Monitorul Oficial Nr. 48 și în cea din Nr. 78. In prima, cota de amortizare e mai mare, în a doua mai mică.

Multe întreprinderi aveau înregistrările de fine de an făcute chiar la data primei publicații, pentru că legea veche în vigoare le obliga să facă declarații în vederea impunerilor până la 28 Februarie, respectiv până la 31 Martie 1941. Ce cote au ținut în seamă la aceste înregistrări ? Evident cele din anul precedent, pentrucă o nouă publicație nu apăruse.

In ce situație se găsesc acum aceste întreprinderi ? La impunerile suplimentare hotărâte de art. 31 alin. ultim, ce li se vor face, în cazul când impunerea fixată pe baza cifrei de afaceri, nu va fi menținută, diferența dintre cotele înregistrate în contabilitate pe baza deciziei Comisiei Centrale Fiscale din 20 Sept. 1940 și cea rezultată din legea nouă a Contribuțiilor Directe, singura care este valabilă la data impunerii, nu va fi considerată ca o cheltuială în spiritul legii și deci impusă cu cota de impozit de 32%.

Puține sunt întreprinderile care vor ține seama la înregistrări din publicația din Februarie 1941 și aproape nici una din cea dela 1 Aprilie 1941.

2. Este necesar ca dispozițiile luate de Ministerul de Finanțe, în legătură cu cotele admise ca cheltueli, *să se fixeze în timp util,* astfel ca toți contribuabilii să le cunoască și să le aplice la înregistrările lor. Fabricanții au nevoie la înregistrările în legătură cu prețul de cost, de dispoziținni care să nu sufere schimbări în cursul unui exercițiu. Fiscul nu pierde nimic, pentrucă contribuabilii sunt obligați să țină evidența amortismentelor operate în anii anteriori. Găsim necesar ca pentru exercițiul social 1941, acel ce va servi de bază impunerii pe anul 1942/1943, *să se fixeze de pe acum cotele de amortizare, întrucât se cunoaște situația economică, cât și perspectivele până la finele anului.*

3. Din prevederile Legii Contribuțiunilor Directe în vigoare azi, amortismentul clădirilor industriale este deosebit : art. 32, lit. A. b) cel mult 2% pentru clădirile Uzinelor și lit. B. 3) cel mult 3% din costul imobilelor dela locurile de exploatare, utilizate ca birouri și locuințe.

Cu alte cuvinte, fabrica trebue amortizată în cel mult 50 ani, iar clădirile pentru birouri și locuințe, în cel mult 33 ani.

In legislația anterioară, cota de amortizare pentru uzine, era mai mare decât cea pentru birouri și locuințe, întrucât uzajul primelor se făcea într'un timp mai mic, datorit mașinilor ce lucrau în acele clădiri. Cota era de 5%, deci se presupunea o durată de 20 ani. Tratamentul era mai echitabil decât sub imperiul legii actuale în vigoare.

Supunem cele de mai sus atențiunii binevoitoare a Ministerului de Finanțe, pentru ca găsindu-le întemeiate, să dispună în consecință.

ANDREI I. GHEORGHIU

Pentru susținerea revistei rugăm pe abonații noștri să recomande tuturor colegilor, contabili și comercianți, să se aboneze la revistă.

UZINELE CHIMICE ROMANE

FABRICĂ DE ARTICOLE DE CAUCIUC

BUCUREȘTI — ȘOSEAUA PANDURILOR Nr. 71

Telefon 4.10.10

PRODUCE ȘI FURNIZEAZĂ: ARTICOLE TECHNICE, PLĂCI, GARNITURI, TUBURI CURENTE, DE PRESIUNE ȘI PENTRU LICHIDE COROSIVE.— PNEUMATICE DE BICICLETE, MINGI, BALOANE, etc. — INCĂLȚĂMINTE, COVOARE. ȘOȘONI, GALOȘI. — MĂȘTI DE PROTECȚIE CONTRA GAZELOR, COSTUME, CISME ȘI MĂNUȘI CONTRA IPERITEI. — AMORTIZOARE DE TUNURI, MITRALIERE.— LUCRĂRI DE ETANȘEITATE LA FORTIFICAȚII. — PÂNZE CAUCIUCATE.

DELA CORPUL ABSOLVENȚILOR ȘCOALELOR SUPERIOARE DE COMERȚ ȘI LICEELOR COMERCIALE DIN ROMANIA

Convocare

Domnii membrii ai Corpului Absolvenților Școalelor Superioare de Comerț și Liceelor Comerciale din România, sunt convocați în Adunarea Generală Ordinară, pentru ziua de Duminică 27 Aprilie 1941 ora 11 dim. la sediul Corpului din București Str. Teilor Nr. 12, la ordinea de zi fiind :

1. Darea de seamă, Bilanțul și Contul de Gestiune încheiate la 31 Decembrie 1940 și proectul de budget pe anul 1941.

2. Raportul cenzorilor.

3. Descărcrea Consiliului de Administrație de gestiunea sa pe anul expirat.

4. Alegerea a 7 membrii din Consiliul de Administrație, în locul D-lor : N. Butculescu, Aureliu Marinescu, V. M. Ioachim, P. Drăgănescu Brateș și I. C. Negrescu eșiți la sorți, conform art. 11 din statute, precum și complectarea celor două locuri vacante.

Membrii eșiți la sorți sunt reeligibili, conform art. 11 din Statute.

5. Alegerea a 3 cenzori și 3 cenzori supleanți conform art. 24 din Statute. Cenzorii sunt reeligibili.

6. Diverse.

Nu vor putea lua parte la votul adunării generale ordinare decât membrii la curent cu plata cotizației și cu 6 luni vechime, conform art. 9 din Statute.

Un membru nu poate avea decât o singură procură.

In caz că adunarea nu se va putea ține în această zi, se amână la 4 Mai 1941 în acelaș loc și la aceiași oră, când se va ține cu orice număr de membrii și cu aceiași ordine de zi.

COMITETUL

Darea de Seamă pe anul 1940

Teama mărturisită, pentru scumpa noastră țară, în dările de seamă pe ultimii ani — din cauza războiului — care a cuprins toate continentele — a devenit din nefericire realitate, în cursul anului 1940, care poate fi socotit ca cel mai tragic din istoria neamului românesc.

Generația noastră, care a trăit și trăește încă această deslănțuire tragică și dureroasă a evenimentelor, ce au avut loc în cursul anului trecut și care a însemnat ciopârțirea granițelor noastre și trecerea din nou în robie a o treime din suprafața pământului românesc și a fraților noștri nefericiți, — nu se poate trezi din acest vis urât.

Furtuna, care a dărâmat din nou unitatea noastră națională, câștigată cu atâtea sacrificii și după secole de suferință a fraților subjugați — nu este încă potolită, fiindcă războiul este în deplină desfășurare și nimeni nu poate întrevedea sfârșitul și urmările lui.

Anul 1940 va fi înscris o pagină neagră, nu numai în istoria poporului român, dar a întregei Europe — peste care suflă o vijelie cu tendințe spre noi așezări, nu numai politice, dar mai ales de esență socială și economică.

Este ușor de închipuit care a putut fi desfășurarea vieții economice, nu numai în țara noastră, dar în toată lumea față de o situație așa de grea.

Nouă, celor vârstnici de la Corpul Absolv. Șc. Sup. Com., cari mai mult din jumătatea vieții *ne-am dăruit'o numai creșterii, educației și îndrumării copiilor* — făcând din ei elemente folositoare țării — ne este drag tineretul; *pentru ei purtăm grijă.* De aceea, conștienți de menirea care o are în această țară orice organizație profesională, *cu gândul la tineret*, propovăduim, ca buni părinți, de câte ori ni se ivește prilejul, visul nostru, *Unirea.*

Unire și disciplină între membrii aceleași organizații, Unire și ordine între organizații, Unire și colaborare între acestea și autoritățile superioare din stat.

Să dispară bisericuțele, să dispară discordia, să dispară intriga ; acțiunile acestora au micșorat Țara.

Toți, ca buni creștini, să avem înainte icoana Mântuito-

rului nostru Iisus Hristos alături de harta Ţării *cu hotarele Regelui întregitor de neam.* Să 'nvelim în zăbranic negru provinciile cedate în faţa forţei şi 'n rugăciunile noastre să nu lipsească gândul la fraţii căzuţi iarăş în robie.

Numai în faţa hărţii ne dăm seama de cruda realitate în care ne-a adus lipsa de înţelegere între noi, ambiţiunile după mărire, lăcomia după avere, necinstea, lipsa de respect şi neascultarea sfaturilor Apostolilor Neamului.

După realizarea idealului nostru naţional, *Unirea şi România Mare,* trebuia să urmeze altă *Unire,* pentru *România Tare.*

Astăzi, ziarele de peste graniţele noastre ridică în slavă dorinţa de autodeterminare a Croaţilor şi Muntenegrenilor, astăzi Ungaria şi Bulgaria sunt cu privirile aţintite spre cei câteva sute de mii de conaţionali aflaţi în afara graniţelor lor, astăzi opinia publică din alte ţări este pregătită pentru vremea ce va să vină, *pentru sfânta dreptate.*

Dacă există o sfântă dreptate pentru alţii, TREBUE SA EXISTE ŞI PENTRU ACEI APROAPE ŞAPTE MILIOANE DE FRAŢI AI NOŞTRI AFLAŢI IN ROBIE.

Să păstrăm trează conştiinţa redeşteptării naţionale.

* * *

Colegii noştri industriaşi şi comercianţi patroni, colegii noştri contabili din şcoli, autorităţi, industrii, comerţ, colegii noştri mari acţionari ai diferitelor societăţi pot să dea cel mai preţios dar Ţării prin acţiunea lor, astfel :

1) Să afişeze în vitrinele magazinelor lor Harta cu hotarele Regelui Ferdinand I, întregitorul neamului ;

2) In biurourile lor, în administraţiile fabricilor, în ateliere, să se pună în mari proporţii aceiaşi Hartă ;

3) In societăţile din care fac parte, în cooperativele de consum şi producţie, în băncile populare — pe care le conduc — sub sfintele icoane să fie aşezată aceiaşi Hartă ;

4) Pe hârtiile în care se învelește marfa, pe pungi, pe lăzi, pe etichetele sticlelor, pe cutii, etc. să imprime aceiaşi Hartă ;

5) In Instituţiunile industriale şi în mine, în administrarea cărora colegii noştri ocupă locuri de cinste să se stăruiască

ca în fiecare dimineață, după ce lucrătorii își fac rugăciunea, să se păstreze o clipă de reculegere pentru durerea fraților noștri robiți.

Această acțiune a noastră prin afișarea pretutindeni a Hărții României Mari cu îndoliarea teritoriilor cedate prin forță, va fi, suntem siguri, urmată în primul rând de Ateneul Român care în rotonda de jos ar putea așeza în proporții uriașe Harta în forma preconizată de noi. Cazărmile, școlile, universitățile, toate gările — inclusiv trenul — și marile stabilimente industriale ale statului vor urma exemplul.

Vom mai vedea, suntem iarăși siguri, în fața Eroului Necunoscut din Parcul Carol I sau în fața monumentului Regelui Ferdinand I dela șosea urne mari cu pământ din teritoriile cedate, având în mijlocul lor în mare proporție drapelul țării, coborât la jumătatea prăjinii, cu stemele provinciilor cedate.

Teatrele deasemenea pe cortinele lor vor așeza în proporții uriașe aceiași sfântă Hartă.

Toată această manifestare până la **a doua „Inviere" a Neamului Românesc.**

* * *

Prin pierdere unei treimi din populația țării — și revista noastră a fost lipsită de un mare număr de prieteni și abonați rămași în teritoriile cedate.

Numărul abonaților a mai fost redus apoi și din cauza legiuirilor noi împotriva evreilor.

Totuși, grație unei prudente și chibzuite administrații — revista noastră și-a continuat apariția și activitatea — învingând toate piedicile.

Prin munca absolut desinteresată a conducătorilor, abonații au marea satisfacție să constate că, după ce ne-am asigurat un cămin, am ajuns ca din realizări să ajutăm elevii săraci și meritoși dându-le burse ; acordăm premii în bani, cărți și abonamente gratuite la revistă celor ce s'au distins la învățătură, ; dăm în limita posibilității, ajutoare celor năpăstuiți de soartă etc. Vom da în anul viitor o mai mare desvoltare bibliotecii noastre punând la dispoziținea elevilor, studenților și membrilor, o cameră de lectură și de consultare a cărților și revistelor de specialitate din bibliotecă, destul de numeroase.

De asemenea n'am pierdut prilejul de a ne manifesta la comemorări și serbări scolastice și profesionale ; iar intervenţiunile noastre la locurile în drept pentru apărarea intereselor membrilor, au avut deseori succese meritate.

Regretăm adânc că în anul 1940 Corpul a pierdut trei din cei mai de seamă membrii ai săi de onoare : pe profesorii Gr. Trancu Iași fost Ministru și Gh. Alesseanu, fost Prim Președinte al Inaltei Curți de Conturi și pe Alexandru N. Zissu, creatorul Băncii de Scont din București, azi Banca de Scont a României.

Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerț și Revista și-a făcut și-și vor face și pe viitor datoria, comemorând amintirea lor ori de câte ori se va ivi prilejul.

Cel mai de seamă monument însă ce putem ridica în amintirea acestor trei scumpi premergători este promisunea ce facem ca să continuăm cât vom mai fi, și pe viitor, pe aceiași cale, lupta curată *pentru armonie între toți membri Corpului Contabililor așa cum au dorit-o și ei.*

Corpul Absolvenţilor Şcoalelor Superioare de Comerţ şi Liceelor Comerciale din România

ACTIV — Bilanţul încheiat la 31 Decembrie 1940 — PASIV

	Lei	Lei		Lei	Lei
Cassa { In numerar Lei 8.010			Fond	530.818	
Cassa { Dispon. Bănci „ 65.522	73.532		„ amortizarea imobilului .	174.534	
Efecte publice şi acţiuni . . .	34.240		„ „ mobilierului .	166.402	
„ „ fond cultural Dr. Drăgănescu-Brateş	20.000		„ „ bibliotecii .	28.764	
Efecte publ. fond cult. I. Lazăr	5.112		„ burse	41.000	
Hârtie	84.621		„ Dr. Drăgănescu-Brateş .	21.330	
Imobil	574.534		„ I. D. Lazăr	7.584	
Mobilier	196.402		„ Chr. Staicovici	8.000	
Bibliotecă	28.764		Diverşi creditori	48.208	
Diverşi creditori	17.316		Abonamente 1941	2.290	
Garanţii	500	1.035.021	Excedent beneficiu anului 1940	6.091	1.035 021
		1.035.021			1.035.021
Conturi de ordine			**Conturi de ordine**		
Titluri în gaj		6.600	Deponenţi de titluri în gaj . .		6.600

Preşedinte
Nic. Butculescu

Secretar General
Th. Nitzu

Lămuriri juridice, fiscale, comerciale și contabile

— CREDITE PENTRU ROMANIZARE. — Banca Națională a României, pentru a ușura opera de românizare a comerțului și industriei, acordă „credite de românizare" prin marile bănci din Capitală cu o dobândă de 3% pe an și pe durata de 2—4 ani. Pot obține asemenea credite numai acei, cari au o practică în comerțul ce voesc să-l preia, au aviz favorabil din partea Camerii de Comerț și Industrie și prezintă suficiente garanții Băncii, prin care s'a cerut credit.

Banca Națională suportă jumătate din pierderile, ce ar putea avea Băncile de pe urma acestor credite.

— IMPUNEREA PE BAZA COEFICIENȚILOR DE RENTABILITATE. — In Monitorul Oficial din 10 Aprilie a apărut lista coeficienților de rentabilitate netă asupra cifrei de afaceri pentru impunerile pe 1941/42.

Prin cifra de afaceri se înțelege suma totală a vânzării inclusiv taxa contribuției naționale, impositi pe cifra de afaceri, timbre, etc.

Societățile petrolifere au făcut un demers pentru a se scoate taxele de consumație din cifra de afaceri.

Unele categorii de întreprinderi au făcut demersuri pentru reducerea coeficienților.

— LIMITAREA BENEFICIILOR LA ANGROSIST.— Unele categorii de angrosisti au făcut demersuri pe lângă Ministerul Economiei Naționale pentru a se reveni asupra Deciziei Ministeriale din 24 Marte 1941, care fixează la maximum 14% adausul pentru regie și beneficiu net. Importatorii de mașini agricole au arătat că numai regia reprezintă 20—35%. Ei cer să fie asimilați cu industriașii.

— GRATIFICAȚIILE ACORDATE BENEVOL DE PATRONI.— Asemenea gratificații, nefiind date pe baza unui contract de muncă, nu constituie un surplus al salariatului convenit și deci nu sunt impozabile conf. art. 14 parag. 19 din legea timbrului cu 2% (Decizia Comisiei Centrale a timbrului din 28/I 1941.

— SCUTIREA DE CONTRIBUȚIE A RETURILOR DE MARFURI.— Retururile, cari pot fi probate cu acte sunt scutite de plata contribuției excepționale și nici nu intră în cifra de afaceri.

— ONORARIILE ADMINISTRATORILOR ȘI CENZORILOR PE 1940.— Administratorii și cenzorii, cari prin efectul legii din Octombrie 1940 ,au demisionat, au dreptul la cota parte din onorariile fixate pentru 1940 până în momentul, când a încetat mandatul lor.

IMPUNERA NOUA LA ESTINDEREA COMERȚULUI. -- Dacă un contribuabil clasificat, își extinde comerțul, pentru plusul de venit rezultând din extindere, impunerea se face separat și anual iar clasificarea se menține până la încetarea perioadei, când impunerile se vor contopi.

(Curtea de Apel Buc. S. VI Decizia No. 11/940).

Colegii dela conducerea Secțiunilor Corpului din provinciile evacuate sunt cu insistență rugați pe această cale să ne comunice, unde s'au mutat, situațiunea abonamentelor încasate, dacă la evacuare au fost ridicați banii și scriptele respective; chiar dacă sediile au fost devastate sau părăsite, precum și dacă banii s'au trimis prin poștă sau sunt depuși la vreo Bancă ni se va face comunicarea spre știință.

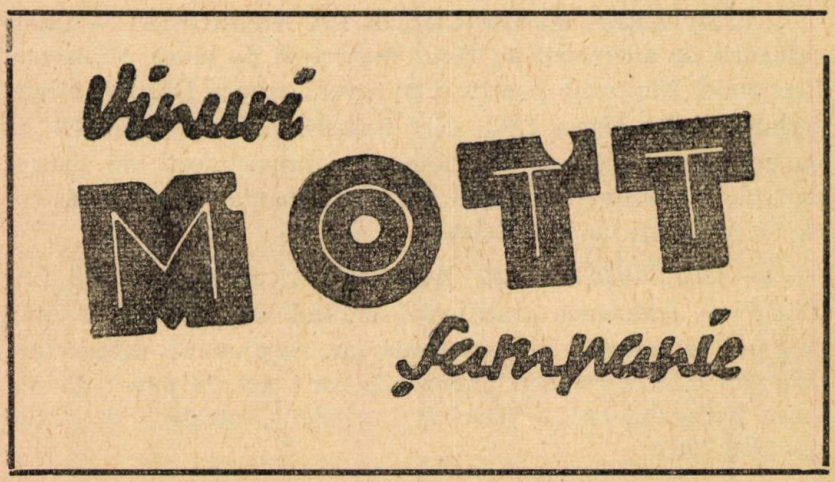

Recenzii

Preţul creditului în România (1920—1940) de *Mihail Dumitru N. Israil.* Cartea Românească. Bucureşti 1940, pag. 28, form. 4°.

Autorul îşi propune să afle dobânda mijlocie şi după ce arată diferite teorii şi practici statistice în ce priveşte elementele utilizate, pentru calculul dobânzii medii, utilizează metoda ponderaţiei, preconizată şi de Albert Aftalion în Cours de Statistique (Ed. III, Paris, pag. 13). Am propus autorului să adaoge ca element nou dobânda oferită de bănci ca depuneri.

In tabele şi grafice interesante exprimă variaţiunile relative ale nivelului dobânzii mijlocii între 1926—1939.

Cercetează evoluţia dobânzii în România între 1920—1940, arătând care a fost atitudinea Băncii Naţionale a României şi intervenţia Statului.

Ar fi fost foarte interesant pentru experţii contabili un tablou care să conţină în paralelă taxa scontului B. N. R., dobânda legală în materie civilă şi comercială şi dobânda convenţională maximă admisă de lege în acest interval.

Lucrarea reprezintă o muncă bazată pe studii serioase şi merită a fi cercetată şi folosită. **Brateş**

REVISTE

„Neo-Europa", revistă social-economică, este numele unei noui apariţiuni a fostei reviste „Roumanian Economist", sub direcţiunea d-lui *Dr. Bibiri M. Sturia.*

Scrisă în întregime de directorul ei are un material foarte actual, prezentat cu multă fermitate şi luminos.

O structură nouă economică se aşteaptă nu numai în Europa, dar în lumea întreagă. Naţional-socialismul şi-a spus cuvântul: etalonul muncă va conduce. Se aşteaptă dela anglo-saxoni, cari nu pot să nu simtă că ceasul unor profunde prefaceri social-economice a sunat, să-şi spună cuvântul.

Urăm noului confrate, al cărui director ne este bine cunoscut, tot succesul. **Brateş**

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUIS HOUDKUNDE. Februarie 1941 — Amsterdam Olanda.

Din conţinut relevăm articolele semnate de d-nii: T. Keuzenkamp; J. Voet; Dr. D. Simons; J. J. M. H. Nijst; A. L. F. Levering-ton jr.; besproken d. J. H. Textor; besproken d. Dr. E. J. Tobi; d. Colmjon: met atwoord von Prof. Dr. P. J. A. Adriani.

Vraag van W. A. N. te A betr inschrijving van de afdeeling van een N. V. bij het Handelsregistermet antwoord van Mr. G. H. A. Grosheide.

VERBAND SCHWEIZERISCHER BUCHEREXPERTEN ASSOCIATION SUISSE DES EXPERTS CONTABLES. Buletin Monatliches Mitteilungsblatt uber revisionsvesen. Revue de science et de pratique Contables. Martie 1941 Adresse: Olgastrase Nr. 4 Zurich.

Relevăm articolele: Aufwand und Kosten: von Dr. Artur Lisovsky, Professor an der Handels-Hochschule St. Galen.

Le bilan combiné d'un groupe de sociétés: par Gh. J. Rudolphe Grossmann.

Der Bucherexperte und der Beklamberater: von Paul O. Athaus, Reklameberater B. S. R. Zurich.

De la Secţiuni

CORPUL CONTAB. AUTORIZAŢI şi EXPERŢI CONTABILI

Arad

Inscrieri stagiari: D-nii Panda Quintiliu, Cristea Gheorghe şi Teodor Teuceanu;

Autorizaţi: D-nii Ion Răitaru, Ad-tor Sublt. Petronius Georgescu, Voştinariu N. Pavel şi Emil Cosma.

Avansări în gradul de Contabl Autorizat,: D-nii Geller Ludovic, Oncean Ioan, Ostoia Gh., Laza Vasile şi Bătrân Gh.

Reprimiri: D-nii Ştefan Neamţu şi Coloman Zubreschi, Contabili Autorizaţi.

Transferări: D-l Vasile Cilibia la Secţia Ilfov şi d-l Viorel Suciu la Secţia Cluj-Braşov.

Dolj

Inscrieri în Corp:

Expert Contabil: D-l Gh. Cinca.

Avansări:

Contabili Autorizaţi: C-tin St. Pencea, C-tin Predescu şi Brăiculescu D. Dumitru.

Transferări:

Dumitru Mustaţă, contabil autorizat dela Secţiunea Dolj la Secţiunea Ilfov.

Reactivări:

Contabili Autorizaţi: Şerban Gh. şi Gh. I. Stoian.

Colegiale

—D-l V. DUMITRIU a fost numit în Comitetul de conducere al „Oficiului fierului".

— D-l CEZAR HARJESCU a fost cooptat cenzor activ la Soc. „Reşiţa".

— D-nii I. JORMESCU şi GH. GUIU au fost cooptaţi cenzori la soc. Juliu Meinl.

— D-nii Prof. SPIRIDON IACOBESCU şi C. G. DEMETRESCU au fost numiţi în Comisiunea pentru reorganizarea învăţământului comercial.

— D-l GH. DUMITRIU, Secretar al Camerii de Comerţ din Bucureşti, a fost delegat să reprezinte Camera de Comerţ din Bucureşti, în Consiliul Superior al Corpului Experţilor Contabili.

— D-l N. K. Constantinescu a fost recomandat din partea Corpului Contabililor S. Ilfov să reprezinte Corpul în Consiliul de Cenzori la U. C. B. în locul d-lui C. Pristăvescu, fost Secretar al Secţiei Ilfov.

— D-l D. PASCU a fost cooptat în Consiliul de A-ţie al Soc. Anon. de Telefoane.

Ravista Generală de Comerţ şi Contabilitate aduce la cunoştinţa cititoriior că şi-a asigurat apariţia regulată pe tot anul curent, menţinând abonamentul cu toate greutăţile prin cari trec azi publicaţiunile de specialitate.

Suntem convinşi că vom avea plăcere să contăm cel puţin pe sprijinul tuturor vechilor noştri abonaţi.

Dacă, totuşi, unii dintre cititorii noştri vor considera că suma de lei 200 pe an — ceeace revine la lei 16 pe lună — este o cheltuială prea mare, rugăm să fim înştiinţaţi ca să nu trimitem inutil revista, urmând ca tiparul şi expediţia să se facă numai în limita abonamentelor.

Costul abonamentului rugăm să ni se trimită prin mandat poştal, prin Băncile cu sediile în capitală, iar de către secţiuni prin Cont de Virament B. N. R.

MAŞINA ACEASTA URIAŞĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puţin exagerat. Totuşi este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne şi economic, au lucrat zeci de mari inventatori şi au fost investite milioane.

Să nu ai la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, înseamnează să nu te foloseşti de realizările tehnice moderne.

No. 4 – 2 1967

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

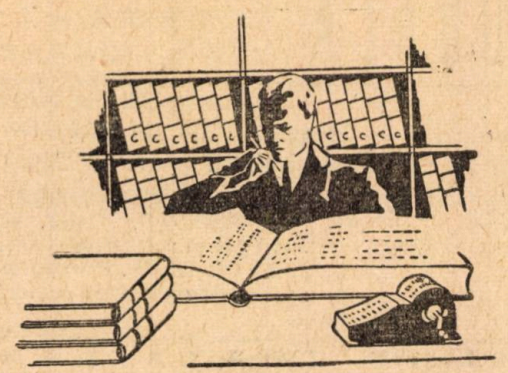

După munca încordată a contabilului....

.....destinderea și reconfortarea se recapătă gustând

Vinurile SAMPANIA MOTT

„NAȚIONALA" SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURARE

Fondată în 1882 Capital Social Lei 25.000.000

Fonduri de garanție la 31 Decembrie 1939 Lei 288.924.845

BUCUREȘTI I / Str. Doamnei, 12 (Palatul Soc.)

ASIGURARI DE INCENDIU, GRINDINĂ, TRANSPORT, ACCIDENTE, AUTOMOBILE, FURT, GEAMURI, ETC. VIAȚA în toate combinațiunile etc. ASIGURARI DE GRUP, PENSII și caz de moarte pentru întreprinderi comerciale și industriale.

AGENȚII IN TOATĂ ȚARA

«Forja Poldi-I. A. R.»

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

BUCUREȘTI: STR. OȚETARI 3 TELEFON: 3-43-03

CAPITAL SOCIAL: LEI 50.000.000

PIESE FORJATE DIN OȚEL ȘI METAL

CÂND ȚI-E SETE

BEA BERE

BRAGADIRU

Consumați din aceleași fabrici:

DROJDIE, CONSERVE DE LEGUME

ȘI COMPOTURI PENTRU IARNA

FOND. 1878

VIZITAȚI CEL MAI BOGAT MAGAZIN

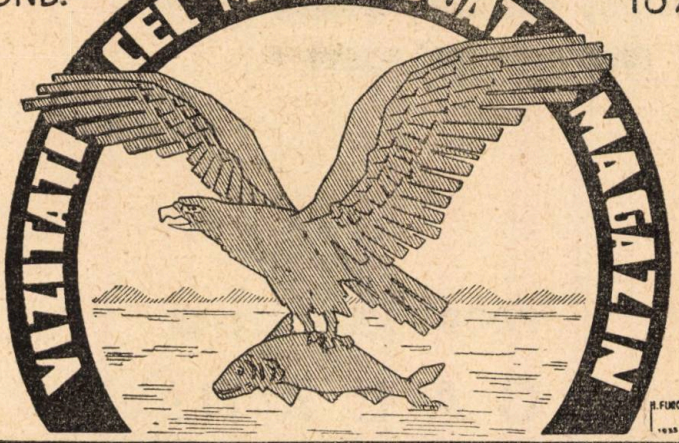

LA VULTURUL DE MARE CU PEȘTELE IN GHIARE

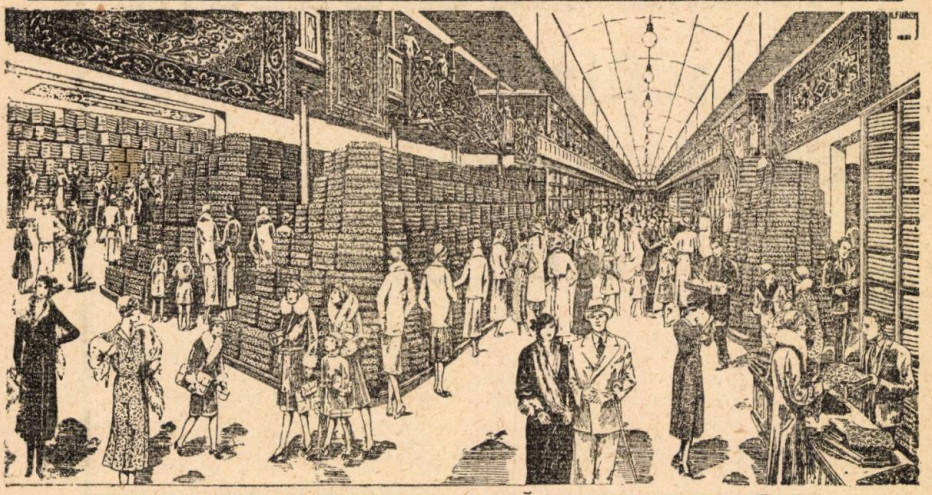

FRUMUSEȚEA MĂRFURILOR
VĂ INDEAMNĂ LA CUMPĂRAT

Theodor Atanasiu & Co. S.A.

STR. BAZACĂ 1 / STR. CAROL 76-78-80-82 / STR. HALELOR 21

UZINELE METALURGICE UNITE
„TITAN, NADRAG, CALAN"
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

PRODUSELE UZINEI
CALAN:
Radiatoare, Cazane
de încălzire centrală,
Băi de fontă emailată
etc., etc.

BIROUL DE VÂNZARE
„SOCOMET"
BUCUREȘTI
STR. CÂMPINEANU, 2

Călătoriți cu ajutorul telefonului

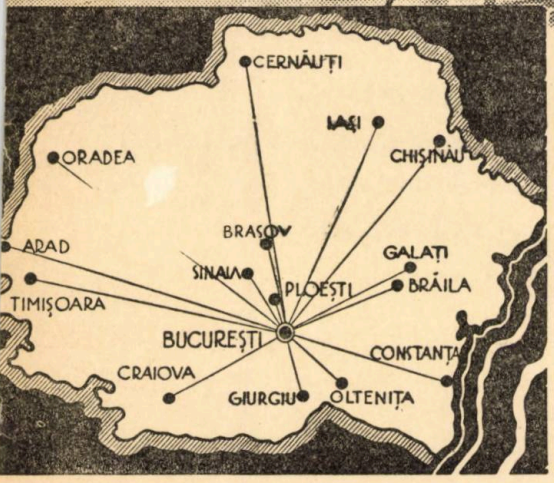

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- **A TERMINA AFACERI IMPORTANTE**
- **A REALIZA UN PROFIT**
- **A VA PASTRA LEGĂTURILE SOCIALE**

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Tefefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Adresa :

ATENȚIUNE

Orice înapoiere trebue să se facă numai pe adresa Administrației Revistei :

BUCUREȘTI, I. — STR. TEILOR No. 12

BUCUREȘTI
„IMPRIMERIILE INDEPENDENȚA"
Str. R. POINCARÉ, 17
1 9 4 1

PUBLICAȚIE LUNARĂ

Inscrisă în Reg. publ. period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 5 **MAI 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

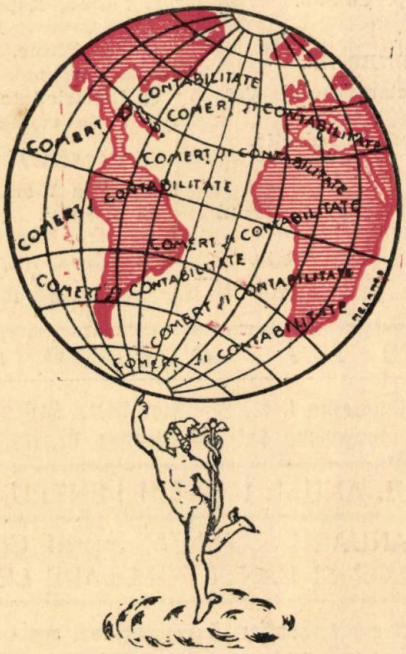

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

FUNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor.
† **Boltuş Lucian,** Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.,** Bancher.
† **Gheorghiu I.,** Contabil expert.
† **Herbst Otto,** fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar.
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu St. I.,** fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont. exp., fost prof. la şcoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.,** fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL CORPULUI

PREŞEDINTE :

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contab.
Membru în Comitetul de redacţie.

VICE-PREŞEDINŢI :

V. M. Ioachim, Profesor.
Membru în Comitetul de redacţie.
Aureliu Marinescu, Director C. A. M. Fost Preşedinte Corp. Contab. Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL :

Theodor Nitzu, Inspector general Creditul Industrial.
Membru în Comitetul de redacţie.

CONSILIERI :

D. Bobină, Consilier technic Institutul Naţional al Cooperaţiei.
Membru în Comitetul de redacţie.
Jean Petrescu, Profesor.
N. K. Constantinescu, Expert contabil.
N. Constantinescu, expert contabil
P. Drăgănescu-Brateş, Membru în Comitetul de redacţie.
Andrei Gheorghiu, sub-director Soc. Gaz, Metan.
Casier al Corpului şi membru în Comitetul de redacţie.
Th. Sersea, Expert Contabil.
I. C. Negrescu, Director, Soc. Com. Locuinţe Eftine.
Ştefan Popescu, Director Soc. de Gaz şi Electricitate.
Al. Vasilescu, Profesor.

COMITETUL DE CENSORI :

Marinescu Florian, Ad-torul Casei M. S. Regelui.
I. Mazăre, Expert contabl.
G. I. Minea, Insp. general Cooperaţie

Directorul Revistei : **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

ABONAMENTUL ANUAL **1000** LEI PENTRU INSTITUŢIUNI

ABONAMENTUL ANUAL PENTRU MEMBRII CORPULUI CONTABILILOR ŞI BĂNCI POPULARE LEI 200

Abonaţii sunt cu insistenţă rugaţi să ne comunice DIN TIMP schimbarea adresei pentru ca să înlăturăm pierderea şi reţinerea revistei la vechea adresă, precum şi înapoierea cu menţiunile: „MUTAT FĂRĂ A-ŞI LĂSA ADRESA" sau „NECUNOSCUT LA ADRESĂ".

EXEMPLARUL 40 LEI

Anul XXX. — No. 5 Mai 1941

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

Dr. V. M. Ioachim: Limitarea beneficiilor 189
Prof. Dr. Ion I. Mărculescu: Proprietatea patrimoniilor private în teritoriile cedate 194
Prof. Dr. C. G. Demetrescu: Teoriile contabile ale lui Edmond de Granges tatăl și fiul 203
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Doi cărturari 219
Aureliu Marinescu: Gh. Nicolau și Mihail Gr. Popescu 223
Lămuriri juridice, fiscale, comerciale și contabile. — Recenzii . 225
Adunarea G-rală a Corpului Absolv. Șc. Sup. de Comerț și Liceelor Comerciale din România. — Dela Secțiuni . . 230

Limitarea beneficiilor

In momentele, când cicrulația liberă a mărfurilor nu mai este posibilă și când veniturile în marea lor majoritate nu pot să se acomodeze puterii de cumpărare schimbătoare a monetei, Statul intervine prin măsuri de comprimare a prețurilor, fie fixând prețuri maximale, fie limitând beneficiul brut sau beneficiul net, fie interzicând exportul sau punând taxe de export, fie în fine făcând aprovizionare direct ori prin Cooperative sau alte organe ad-hoc creiate.

Toate aceste măsuri prezintă avantagii și dezavantagii mai mari sau mai mici, după bunul simț și înțelepciunea celor chemați să le ia și în special după felul cum se aplică.

Dintre toate aceste măsuri, aceea care pare mai simplă și de o aplicație mai generală, ar fi limitarea beneficiilor; de aceea și autoritățile noastre superioare s'au oprit la această soluție prin Decizia fostului Ministru al Coordonării din Martie 1941.

La această Decizie stă ideia că trebue să se dea întreprinzătorului posibilitatea să-și recupereze regia și să aibă un beneficiu modest pentru remunerarea muncii și a capitalului, — orice beneficii anormale, exagerate fiind sancționate.

Dacă această idee nu poate de cât să fie aprobată atât de fabricanți și negustori cât și de consumatori, aplicarea ei întâmpină mari greutăți, dacă încadrăm acest principiu în texte rigide de legi interpretate și ele cu rigiditate.

Decizia din Martie 1941 are de altfel două tratamente deosebite.

Unul mai larg, mai potrivit realităților economice pentru **industrie**, căreia i se recunoaște dreptul de a-și recupera mai întâi regia, atât industrială cât și comercială — indiferent cât ar fi această regie și apoi se permite **un adaus de maximum 10% ca beneficiu net.**

Cu această dispoziție credem că mai toate industriile pot fi de acord, căci aceasta înseamnă că și întreprinderile industriale, la cari capitalul se rulează o singură dată, pot, după lege să aibă un beneficiu net de 10%. Dacă cifra de afaceri este mai mare decât capitalul, remunerația capitalului sporește.

Și aci însă aplicarea Deciziei cere multă înțelegere a împrejurărilor și a noțiunilor de preț de cost, regie, rentabilitate etc.

Noțiunea prețului de cost, noțiunea beneficiului net, repartizarea regiei etc. formează însă obiectul discuțiunilor atât în teoria cât și în technica contabilă și comercială, așa încât nu se poate vorbi de un preț de cost cu caracter absolut și de o repartizare ideală a regiei.

Chestiunea devine și mai complicată, când este vorba de industrii cu mai multe secții și produse, unde nu se poate vorbi de criterii absolute pentru repartizarea cheltuelilor de fabricație, fără a mai pune la socoteală că o asemenea repartizare cere nu numai cunoștințe contabile și comerciale, dar și cunoștințe technice.

Dar chiar presupunând că s'ar impune metode uniforme de calculație — ceeace în orice caz nu se poate decât în linii mari și ținând seamă de particularitățile fiecărei categorii de industrii, — încă problema prețului de cost în industrie — dealtfel ca și în comerț — întâmpină greutăți, având în vedere deosebirile ce pot să existe între o fabrică și alta privind : aprovizionarea, organizarea technică, organizarea comercilă, posibilitățile financiare, capacitatea de producție, etc.

Chiar la întreprinderi cartelate, unde s'ar putea presupune că există o oarecare uniformitate în producție, totuși cu ocazia cercetării prețului de cost la unele categorii de industrii, s'a găsit deosebiri de 30—40% între prețul de cost cel mai mic și prețul de cost cel mai mare.

Dacă costul este la A de ex. 50 lei pe kgr. iar la B. 70

lei, ne întrebăm care va fi preţul de vânzare al articolului respectiv ?

După Decizia Ministerială, A ar trebui să vândă cu 55 lei iar B. cu 77 lei.

Va fi posibil ca acelaşi articol să aibă două preţuri atât de distanţate între ele ?

Noi credem că aceasta nu este posibil. Ar trebui ca B să aştepte cu fabricaţia sau cu desfacerea până A termină cu fabricaţia cu 55 lei sau, dacă B nu poate să se apropie de costul lui A trebue să închidă.

In timpuri normale aşa ar trebui să fie, căci nu poate fi obligat consumatorul să întreţină o industrie costisitoare .

Dar azi, situaţiile trebuesc judecate prin prisma împrejurărilor şi a necesităţilor de moment, mai ales că deosebirile de preţuri pot să aibă numai un caracter trecător datorit unor situaţii conjucturale deosebite.

De aceea, chiar la industrie unde legiuitorul a fost destul de larg în dispoziţiile cu privire la limitarea beneficiului net, organele chemate să aplice dispoziţiunile trebue să aibă o concepţie largă, plecând de la ideia unui preţ mediu de **cost pe industrii, —** preţ, care de la început trebue să se aibă în vedere **că este o mărime relativă, nu absolută,** deci pentru o diferenţă de câteva procente în sus sau în jos, nu se poate păşi numai decât la aplicarea de sancţiuni.

Industria luptă azi cu mari greutăţi de aprovizionare cu materii prime şi alte greutăţi în cât în stabilirea costului trebue să se aibă în vedere nu numai elementele trecutului, dar şi ale prezentului şi chiar ale viitorului.

In ce priveşte **Comerţul,** aci s'a adoptat o altă metodă. Nu s'a mai pornit de la preţul de cost inclusiv regia, ci de la costul de cumpărare, prevăzându-se o limită a beneficiului brut din **care să se acopere regia.**

Ori, tocmai în comerţ există deosebiri foarte mari în ce priveşte regia de la o categorie de comerţ la alta şi chiar înlăuntrul aceleaşi categori.

Dacă pentru unele firme cu dever mare, cu preţuri nemaximalizate, etc. coeficientul de 14% la beneficiu brut pentru engrosişti şi 30% pentru detailişti poate acoperi regia şi lăsa şi un oarecare beneficiu net, — nu acesta este cazul pentru o serie de întreprinderi, la cari numai regia depăşeşte pro-

centrul de 14% de ex. comerțul de mașini agricole și piese de schimb, comerțul cu articole technice, comerțul de librărie, comerțul de cereale, etc..

La acestea cu procentul de 14% nu numai că nu se obține un beneficiu net, dar nu se acoperă nici regia, mai ales acum când deverul este mult mai redus ca în timpuri normale.

Și cu toate acestea, legea fiscală consideră că din aceste 14% cel puțin 8—10% trebue să reprezinte beneficiu net la unele ramuri comerciale.

Am văzut că în industrie noțiunea costului nu este precis fixată, asemenea în comerț noțiunea prețului de cost al cumpărării la care se poate adauga coeficienții respectiv, poate fi interpretată în diferite feluri ș.a. a) **prețul de cost al cumpărării din ultima factură;** b) **prețul de cost al cumpărării după data când s'a cumpărat marfa vândută** (dacă este posibilă o identificare); c) **prețul mediu de cost al cumpărării diferitelor cantități la diferite epoci;** d) **prețul mediu de cost în comerțul respectiv** — nu numai la un singur magazin și în fine e) **prețul de cost al reaprovizionării.** Iată atâtea noțiuni cari pot foarte bine să se încadreze în textul Deciziei.

Unele organe de aplicare a legii ar voi să se înțeleagă prin cost de cumpărare prețul din momentul cumpărării fiecărei cantități, ajungându-se în acest caz la atâtea prețuri de vânzare câte prețuri de cumpărare au fost la articolul respectiv.

Ca exemplu de conștinciozitate și de curiozitate legislativă, un ziar dădea odată exemplu unui negustor din Germania, care a vândut un topor cu 4 mărci și când clientul a voit să cumpere un al doilea topor i s'a cerut pentru aceiași calitate și marcă un preț dublu, pentru că al doilea topor făcea parte dintr'o factură cu un preț de cumpărare mult mai mare.

Credem că aceasta este numai o anecdotă, dar care ar putea fi reală, dacă se merge cu aplicarea coeficientului la origina prețului de cumpărare.

O asemenea interpretare însă ar duce la un chaos al prețurilor și la veșnice discuții între negustori și clienți.

De aceea și la comerț principiul coeficienților asupra prețului de cost — dacă rămânem la acest principiu — trebue să fie aplicat în spiritul cel mai larg în ce privește noțiunea și calcularea costului cumpărării.

Dar mai întâi va trebui — credem noi — revizuit întreg

principiul, punându-se și comerțul în ce privește metoda de calculație a prețului de vânzare — în aceiaș situație ca și industria, **adică adoptându-se și pentru comerț metoda coeficienților de beneficiu net la costul total inclusiv regia, nu metoda coeficienților de beneficiu brut,** cel puțin pentru acele articole, cari nu sunt de prima necesitate.

Se pare că aceasta este și calea, către care se îndreaptă noua conducere a Subsecretariatului Aprovizionării care, de curând a scos o serie de articole de sub regimul maximalizării beneficiului.

Numai dacă se dă posibilitate negustorului să-și recupereze regia și să obțină o remunerare normală a capitalului și muncii din vânzarea articolelor, cari nu sunt de strictă necesitate, se poate ajunge la o limitare a beneficiului brut pentru articole de prima necesitate, limitare, care să meargă chiar numai până la acoperirea regiei.

Oricare ar fi metoda adoptată, noțiunile de cost, beneficiu brut, câștig etc. fiind destul de relative, aplicarea dispozițiunilor legale trebue să se facă de organe competinte, fără idei preconcepute, având toată înțelegerea și pentru scopul urmărit de legiuitor și pentru nevoile consumatorilor, dar și pentru realitățile economice.

Numai astfel se dă industriei și comerțului posibilitate să-și îndeplinească funcțiunea lor utilă în momente grele, ca acestea, când a face comerț ori industrie constitue pentru adevărații profesioniști un act de eroism nu un mijloc de ușoară îmbogățire.

Dr. V. M. IOACHIM

„NAȚIONALA" SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURARE

Fondată în 1882 Capital Social Lei 25.000.000

Fonduri de garanție la 31 Decembrie 1939 Lei 288.924.845

BUCUREȘTI I / Str. Doamnei, 12 (Palatul Soc.)

ASIGURARI DE INCENDIU, GRINDINĂ, TRANSPORT, ACCIDENTE, AUTOMOBILE, FURT, GEAMURI, ETC. VIAȚA în toate combinațiunile etc. ASIGURARI DE GRUP, PENSII și caz de moarte pentru întreprinderi comerciale și industriale.

AGENȚII IN TOATĂ ȚARA

Proprietatea patrimoniilor private în teritoriile cedate

I. — Introducere.

In urma pierderilor provinciilor noastre românești : Basarabia, Bucovina, Cadrilaterul și o parte importantă din Transilvania, apare pe lângă durerea pe care o avem în sufletul nostru pricinuită de aceste legi fatale ale conjuncturii internaționale probleme care interesează în mod deosebit sectorul economiei noastre naționale privind bunurile rămase în teritoriile cedate.

Problema acestor bunuri ia un aspect cu totul deosebit, mai cu seamă când țările deținătoare ale acestor provincii au legiuri atât de variate, din punct de vedere al noțiunii de proprietate. Desigur că din punct de **vedere contabil** înregistrările care vor fi făcute în patrimoniile subiectelor care au aceste bunuri în teritoriile cedate vor trebui să urmeze normele impuse unor astfel de teritorii.

Intrucât la noi până la cedarea provinciilor românești, legislația privind dreptul de proprietate nu era unificată, va fi necesar să studiem felul cum proprietatea bunurilor era reglementată în aceste provincii și apoi să vedem care este situația juridică astăzi în țările care sunt beneficiarele provinciilor noastre. Numai după aceasta, vom putea să vedem reprezentarea acestor realități în bilanțele patrimoniilor particularilor cari au rămas fără avere, fiind nevoiți să urmeze ordinele de a se retrage odată cu autoritățile Statului român.

Dacă din punct de vedere al patrimoniului public problema rămâne pe seama dreptului internațional, Statul micșorându-și patrimoniul public, cu această cantitate de bunuri, din punct de vedere al dreptului privat însă problema îmbracă o serie de aspecte atât economice cât și sociale.

La înregistrările contabile pe care le vom face, va fi necesar să ținem seama de toate aceste aspecte ale problemei și să căutăm ca reprezentarea lor să fie cât mai aproape de realitate.

Urmărind înregistrările patrimoniilor particulare din aceste provincii, va fi necesar, ca să analizăm și natura juri-

dică a proprietății. Cred că fac operă utilă revistei, întrucât până azi nu există un studiu care să concentreze într'un mănuchi situația juridică a proprietății, din teritoriile cedate.

Voi căuta într'o serie de articole de a da acest lucru împreună cu înregistrările contabile, ce decurg din aceste situațiuni juridice.

II. — Analiza dreptului de proprietate pe provincii

I. *Basarabia.* [1]) Până la zisa cedare a Basarabiei se aplica dreptul **civil rusesc** dinaintea revoluției (1917) cu privire la drepturile de proprietate.

Dreptul acela rusesc dinaintea revoluției se conducea după două sisteme deosebite: Deoparte **„Corpul de legi civile"** conținea dispoziții ale dreptului real în materie de mobile, iar în materie de imobile se ocupa cu pământurile, care făceau parte din pământurile țărănești. Aceste fonduri agrare erau date vechilor servi după legile de emancipare și vechilor țărani ai statului. Pe de altă parte, aceste pământuri țărănești trebuiau să se supună unui **„Regulament asupra statutului țăranului"**, care se deosebia mult de regimul dreptului comun. Importanța legii speciale asupra pământului țăranilor, este dreptul de aplicare care forma un sfert din suprafața totală a împărăției și mai mult de jumătate din suprafața de cultură a Rusiei din Europa.

„Corpul de legi civile", care fusese făcut în 1832 nu prezenta un tot sistematic pentru că se luaseră regulile din

---

1) In articolul de față m'am folosit și de sfaturile binevoitoare ale d-lui Prof Andrei Rădulescu.

Luca Brânză: Codul rus de procedură civilă pag. 198 și urm.

BIBLIOGRAFIE:

Goïchbarge et Koblenz. Code civil p. 58 urm., 945 urm. Kobalescky. Etudes de droit administratif, soviétique, 1924 pag. 156-206. Markov. A propos de l'interprétation de l'art 55 du cod civil 1926. Rosenblum: Principes généraux de la jouissance et de l'organisation des terres 1926 pag. 705 n-28 pag. 737; n-m Pavlov: La terre à personne, la terre à Dieu 1927 pag. 40; Timaschew. Staatseigortum un Privateigentum in Sowietrusland Arh. f. civ. Prax Neue folge VIII 1927 p. 3 cit. din Traité de droit civil et commercial des soviets par Basile Eliachevitch, Paul Tager Baron Boris Nolde vol. III pag. 1 și următ. 8 și următ.

dreptul anterior, împreună cu deciziile administrative și judiciare și întrebuințarea era defectuoasă.

Cea mai mare parte din dispozițiunile corpului de legi civile erau consacrate dreptului real al imobilelor care se baza pe proprietatea individuală și făcea ca aceste dispoziţiuni să semene cu cele din statele celelalte. Corpul de legi se ocupă mai puțin de drepturile reale asupra mobilelor, dând numai rare dispoziții. Intervenea însă jurisprudența Curții de Casație (Departamentul Casației Civile a Senatului Conducător) care într'o mare măsură, acoperă defectele legii și o putea face practicabilă. Se simțea însă nevoia unei legislații sistematice, deaceea la sfârșitul secolului XIX apare un proect al codului civil nou, care se ocupă în partea II-a cu drepturile reale. Din acest proect s'a inspirat mai târziu, Codul Civil al **Sovietelor.**

In vechiul drept, proprietatea imobiliară a țăranilor avea la bază ideia de **comunitate agrară.**

Marea reformă agrară a împăratului Alexandru al II-lea, (1861-1866), a dat țăranilor **„Comunitatea sătească".** Țăranii membri ai acestei comunități, aveau dreptul de folosință pe pământurile comune, care trebuiau să fie împărțite între ei, pentru un timp determinat. Fondul agrar țărănesc era inalienabil și din această cauză dreptul comun din corpul de legi nu se putea aplica.

Legislația lui Stolypine (1906-1910) a modificat oarecum legislația precedentă care tindea către proprietatea particulară de la țară.

Revoluția bolșevică a răsturnat dreptul real al vechiului regim. Noul guvernământ dă un **„Decret asupra pământului"** la 26 Octmobrie 1917, care anulează drepturile marei proprietăți funciare a mănăstirilor, bisericilor cu tot inventarul lor agricol și le pune la dispoziția **„Comitetelor Agrare" ale satelor și ale sovietelor de județ.** Reforma agrară a urmat principiile acestea :

1. Dreptul de proprietate particulară se anulează.

2. Pământul nu poate fi nici cumpărat nici vândut nici dat cu chirie nici dat în garanție.

Toți cetățenii care vor să lucreze singuri au un drept real de folosință asupra lui.

Naționalizarea pământului a fost urmată de naționalizarea întreprinderilor industriale și comerciale și a tuturor ramurilor vieții economice.

Măsurile luate au reușit să scoată bunurile imobile și mobile din proprietatea individuală și modul de dobândire din vechiul cod.

In câțiva ani **„Regimul bunurilor"** a făcut ca statul să-și însușească o mare parte din bunurile particulare și totuși refuza protecția legii și a judecății asupra bunurilor, naționalizate, deci în esență proprietatea nu exista decât asupra bunurilor mobile. Viața economică din cauza acestui regim s'a dezorganizat și legiuitorul sovietic a fost obligat să reia concepțiile civile normale în materia regimului bunurilor. La început se ferește însă să întrebuințeze cuvântul de proprietate. In decretul din 7 Iulie 1921 spune că micii industriași au dreptul de a dispune liber de produsele lor și în Decretul din 24 Mai 1921 asupra schimburilor arată că este permis liberul schimb, cumpărarea și vânzarea produselor agrare.

Decretul asupra drepturilor patrimoniale fundamentale recunoscute de R. F. S. R. protejate de legi și apărate de tribunale (22 Mai 1922) dă cetățenilor următoarele drepturi reale: dreptul de proprietatea asupra clădirilor nerechiziționate de autoritatea municipală în orașe.

Dreptul de construcție, dreptul de proprietate asupra unor mobile și dreptul de gaj a bunurilor mobile.

Codul civil din 1922 se ocupă în partea II-a cu dreptul de construcție și gruparea bunurilor. Codul civil nu se ocupă cu dreptul de construcție. Codul civil nu se ocupă deloc de regimul pământului. Legislația agrară sovietică consideră solul ca o proprietate exclusivă a statului. Totuși recunoaște un drept de folosință al țăranului asupra pământului naționalizat.

Codul agrar din 1922 se inspiră foarte mult din regulamentele țărănești din 1861.

Legislatorul sovietic vine cu o serie de legi și cu măsuri administrative ulterioare care modifică dispozițiunile codurilor civile complectându-le.

Instituții noui și nerecunoscute de cod au fost creeate prin măsuri extra legale. Sistemul cărților funciare în orașe care există actualmente în Rusia sovietică este bazat numai pe

regulamente administrative. Codul agrar nu a fost modificat atât de mult ca regimul codului civil.

In republicele federale cu toate că există coduri civile particulare se aplică dreptul real unificat în tot teritoriul statului sovietic. Republicele federale au adoptat treptat, trepat, modificările aduse legislatorului rus în dispozițiile și regulamentele date.

Republica Ucraineană a stabilit unele reguli privitoare la schimbul bunurilor în comerț care au fost generalizate în toate republicele.

Actualmente codul civil sovietic clasifică bunurile în două categorii :

I. Bunuri în afara comerțului.

II. Bunuri din comerț.

I Art. 21. Pământul este domeniul statului și nu poate să fie obiectul unui comerț particular.

Art. 53. Pământul, subsolul, pădurile, apele, căile ferate, materialul rulant, aparatele sburătoare, sunt în mod exclusiv proprietatea statului .

In codul agrar găsim un corolar al acestui articol care spune :

In virtutea ordonanțelor panruse a sovietelor ale deputaților lucrătorilor, țăranilor și soldaților roșii fondate pe voința revoluționară, exprimate limpede de lucrători și de țărani. Dreptul de proprietatea particular asupra solului, subsolului, apelor și podurilor pe teritoriul Republicilor sovietice este abolit pentru totdeauna (art. 1). Din aceste două texte de legi se poate vedea că bunurile în legile sovietice, se împart în : 1. Bunuri care nu pot fi luate de particulari și bunuri care pot fi luate de particulari.

Totuși în codul civil art. 55 se arată că întreprinderile industriale care au un număr mai mare de lucrători cum ar fi uzinele, nu poate aparține unei persoane decât concesionate de guvernământ.

Vedem că legislatorul sovietic dă dreptul particularilor de a exploata domenii publice sub formă de concesiune, dar îl oprește de a transmite concesiunea unei alte persoane.

După codul civil sovietic pământul și întreprinderile industriale nu pot face obiectul proprietății private.

Marea extindere a domeniului public, după sistemul drep-

tului real sovietic diferă foarte mult de dreptul real ale celorlalte țări, iar regimul juridic trebue să țină seamă de bunurile din domeniul public și ale bunurilor din domeniul particular.

Față de aceste considerațiuni patrimoniile, particularilor din Basarabia, cedate sovietelor revine deplin drept în proprietatea statului sovietic. Subiectele de patrimoniu neputând să mai aibă nici un drept de proprietate asupra acestor bunuri. Bunurile ce se găsesc în bilanțul unor astfel de întreprinderi vor trebui, să fie acoperie fie din fondul de amortizare, din fondurile de rezervă sau trecute direct la Profit și Pierdere, urmând a se scădea treptat, din beneficiile întreprinderii

Cazul I

Societatea X prezintă următorul bilanț:

BILANȚUL SOC. X

Activ	la data de 28 Iulie 1940		Pasiv
Investiții	3.000.000	Capital	2.000.000
Cont. Pers. Debitori	500.000	Fond de Amort. .	1.300.000
		Cont. Pers. Creditori	200.000
	3.500.000		3.500.000

Față de dispozițiunile privind dreptul de proprietate, ne propunem să înregistrăm valoarea investițiilor rămase în teritoriile cedate Rusiei Sovietice. Pentru aceasta va trebui să facem mai întâi **evidența investițiilor rămase.** Aceasta se va **face prin articolul:**

	Data	
1.000.000	**Investiții rămase în Basarabia** = **Investiții**	1.000.000
	Se înregistrează investițiile pe care le-am lăsat în Basarabia cu ocazia cedării acestei provincii.	

Bilanțul societății va căpăta forma aceasta

Activ			Pasiv
Investiții	2.000.000	Capital	2.000.000
Inv. rămase în Bas.	1.000.000	Fond de Amortiz. .	1.300.000
Cont. Pers. Debitori	500.000	Cont. Pers. Creditori	200.000
	3.500.000		3.500.000

Aceste investiţiuni vor fi amortizate treptat. Pentru cota aparte din investiţii, pentru care fapt a fost creiat. Fondurile de amortizare vor fi scăzute prin articolul:

150.000	**Fond de amortizare** =	**Investiţii rămase în Basarabia**	150.000
	Se înregistrează cota cuvenită investiţiilor rămase în Basarabia şi pentru care se făcuse amortizări de lei 150.000		

Amortizările se vor face treptat de aşa manieră încât să ajungă la acoperirea totală a valorii lor, întrucât după cum am văzut proprieatea privată nu există în Uniunea Sovietelor.

Cazul II

Acoperirea prin reducerea capitalului

Activ	Bilanţul Societăţii X la data cedării		Pasiv
Investiţii	2.000.000	Capital X	2.500.000
Cont. Pers. Debitori	1.000.000	Diverse Fonduri .	500.000
	3.000.000		3.000.000

1.000.000	**Investiţii rămase în Basarabia** =	**Investiţii**	1.000.000
	Se înregistrează evidenţa investiţiilor rămase în Basarabia.		
999.999	**Profit şi Pierderi** =	**Investiţii rămase în Basarabia**	999.999
	Trecut valoarea investiţiilor din Basarabia ca pierderi prin amortizarea directă a lor.		
999.999	**Capital X** =	**Profit şi Pierd.**	999.999
	Conform hotărârii adunării generale extraordinare, redus capitalul cu valoarea investiţiilor rămase în teritoriul cedat U. R. S. S.		

Bilanțul după înregistrările de mai sus va căpăta forma :

BILANȚUL INTREPRINDEREI X
după reducerile făcute cu investițiile lăsate în teritoriul cedat.

Activ		Pasiv	
Investiții	1.000.000	Capital	1.500.001
Invest. Basarabia .	1	Div. Fonduri . .	500.000
Conturi de Pers. .	1.000.000		
	2.000.001		2.000.001

2. *Bucovina*[1]) Dreptul de proprietate în această provincie până la cedare era reglementat de codul civil general austriac, cu modificările făcute prin Novellele din 1914 și 1915. Noțiunea de proprietate era reglementată de cod în art. 353 și următoarele. Astfel codul în înțelesul obiectiv spune că proprietatea unei persoane este, tot ce aparține acesteia, cu toate lucrurile sale corporale și incorporale, iar în înțeles subiectiv consideră ca un drept de proprietate facultatea de a dispune după libera sa voință de substanța și folosul unui lucru și de a exclude dela aceasta orice persoană.

Din cele de mai sus rezultă că orice persoană capabilă, dacă nu este împiedicată de lege, poate să dispună de averea sa cum va crede de cuviință, atunci când dreptul asupra substanței este unit cu dreptul asupra folosinței bunurilor adică are un drept desăvârșit asupra bunului.

Dacă va avea numai dreptul asupra substanței sau numai dreptul asupra folosinței bunurilor, atunci vom avea un drept nedesăvârșit asupra bunului .

Separația dreptului asupra substanței și a dreptului asupra folosinței se creiază fie prin voința proprietarului fie prin lege.

Proprietarul deplin are dreptul de a dispune liber de proprietatea sa, având libertatea de a se folosi sau nu de bunul său, poate să-l transmită altei persoane să-l distrugă sau să-l transfere alteia în întregime sau în parte fără nici o condiție. Cu alte cuvinte are proprietatea deplină și absolută

[1]) *Gorjescu :* Codul civil General Austriac pag. 579 și urm.

asupra bunurilor (jus utendi, fruendi et abutendi). Dreptul de proprietate nu poate fi exercitat decât cu condiția de a nu aduce vătămare drepturilor altora și să nu depășească limitele stabilite. Aceste măsuri din codul general austriac au fost modificate pentu Bucovina astfel :

1. Prin adăogirea Nov. III care în paragraful 11 arată că proprietarul unui loc va putea întru atât să interzică vecinului inconvenientele provenite dela locul lui din cauza apei scurse, fumului, gazului, căldurei, mirosului, sgomotului, vibrațiunilor și altora asemenea, întrucât depășesc măsura normală a împrejurimilor locale și micșorează vădit folosirea îndatorată a locului.

2. In Nov. III pag. 12 prevede lucrările referitoare la nume sau la instalarea încuviințată de dregătoria pe locul vecinului. Dacă se depășește măsura proprietarul este îndreptățit să ceară prin judecată daunele suferite. Tot aci novellele stabilesc că nu se pot face săpături de așa manieră ca să sufere fondul sau clădirile vecinului, proprietarul fiind responsabil. Prin Nov. III pag. 13 găsim prohibirea convențională sau testamentară de a înstrăina un bun sau un drept real, obligând numai pe primul proprietar nu însă și pe moștenitorii săi sau pe succesorii legali. Restul dispozițiunilor privind dreptul de proprietate sunt aceleași ca și în codul Napoleon. Am citat aceste lucruri pentru a arăta cât de garantată, era proprietatea în Bucovina până la cedarea provinciei imperiului U. R. S. S.

Odată cu cedarea provinciei, noțiunile juridice asupra dreptului de proprietate sunt abolite iar proprietatea particulară trece în patrimoniul statului.

Inregistrările acestor patrimonii vor fi aceleași pe care le-am făcut pentru Basarabia.

In articolul viitor mă voi ocupa de proprietatea patrimoniilor particulare în Transilvania.

Prof. Dr. ION I. MĂRCULESCU
Directorul Liceului Comercial
„Regele Mihai I" București

Pentru susținerea revistei rugăm pe abonații noștri să recomande tuturor colegilor, contabili și comercianți, să se aboneze la revistă.

Teoriile contabile ale lui Edmond de Granges tatăl şi fiul

Continuare *)

Registre şi înregistrări

Ca registre mai importante de Granges recomandă: 1. Memorialul; 2. Jurnalul şi Cartea Mare, în afară de copier.

Memorialul este — după acest autor — strața de azi. In ce privește *Jurnalul*, acesta este considerat ca registru fundamental sau baza oricărei contabilități (pag. 1 op. cit.).

Cum însă înregistrările în jurnal nu sunt aranjate decât în ordinea datei, autorul recomandă utilizarea registrului *Cartea Mare*, în care înregistrările se fac metodic, prin repartizarea lor la conturile respective, ceeace dă posibiliatea obținerii situației atât a fiecărui cont în parte cât şi a rezultatelor.

După ce arată cum se fac înregistrările în toate aceste registre şi după ce explică: noțiunea, clasificarea şi funcțiunea conturilor, Ed. De Granges face şi câteva înregistrări în fiecare din aceste registre.

Astfel găsim în memorial la pag. 17 înregistrarea:

38 ——— Du 1-er Juillet 18.... ———

J'ai acheté à Paul 10 balles de laine à 400 fr. l'une payable en espèce dans le courant du mois 4000 fr.

(Dans cette opération, qui est ce qui reçoit? C'est moi sous le nom de „Marchandises générales"; donc le compte de Marchandises générales doit être débité).

Et j'écrits au journal:

Marchandises générales à Paul fr. 4000 pour etc..

Il faut voir cet article rédigé au journal: art. 1-er page 1-ère du journal.

După cum vedem memorialul, recomandat de autor, nu conține nici o coloană pentru sume.

In ce privește jurnalul, această nu are decât o singură coloană pentru sume. Inregistrarea din memorial, reprodusă mai

*) Vezi Nr. 2 şi 4 din 1941.

sus, este reportată de De Granges în jurnal astfel (Pag. 154 op. cit) :

	1	Du 1-er Juillet 18...	
1 / 6		MARCHANDISES GÉNÉRALES à PAUL fr. 4000 pour achat de 10 balles de laine à 400 fr. l'une, payables dans le courant	4000

In cartea mare se trece pe lângă contul debitor sau creditor și o scurtă explicațiune, ceeace credem că se poate recomanda în deosebi și contabililor noștri de azi, care, prin laconismul lor, fac foarte puțin clare registrele actuale de contabilitate.

Iată de pildă cum este înregistrată această operațiune de către De Granges în Cartea Mare.

Folio 1 — Folio 1

Doit — Marchandises Générales — Avoir

18.... Juillet	1	à PAUL achat 10 balles de lain . .	4000				

Folio 6 — Folio 6

Doit — Paul — Avoir

				18.... Juillet	1	Par March. G-les pour 10 balles de laine	4000

Pentru Cartea-Mare De Granges recomandă de asemenea și repertoriul conturilor.

Inchiderea Registrelor

Pentru închiderea registrelor și stabilirea rezultatului general al întreprinderii De Granges recomandă a se face aceleași lucrări premergătoare, care se practică și azi și anume :

1) Intocmirea balanței de verificare; 2) Intocmirea inventarului mărfurilor nevândute, a efectelor din portofoliu și a valorii efectelor de plată aflate în circulație.

Pentru întocmirea balanței generale se folosesc cele 2 conturi : *Perderi și Profituri* și *Balanța de eșire.*

Autorul arată că scopul contului Pierderi și Profituri este de a solda conturile care prezintă beneficii sau pierderi, iar contul Balanța de eșire servește pentru închiderea tutulor celorlalte conturi.

Analizând contul *Mărfuri generale*, în vederea acestor lucrări, autorul stabilește regula că balanțarea acestui cont se face, trecând la credit, prin debitul contului Balanța de eșire, valoarea după inventar a mărfurilor rămase vândute. După aceea se soldează contul prin acela al Pierderilor și Profiturilor.

De altfel acest procedeu se aplică și astăzi în cazul când contul Mărfuri generale se ține după metoda prețului de vânzare.

Pentru soldarea contului *Casa* se recomandă de asemenea aceleași norme care se aplică și astăzi.

In ce privește contul *Efecte de primit*, De Granges stabilește 2 moduri de balanțare și anume :

1) Când efectele sunt debitate și creditate cu aceeași valoare, soldarea lor se face pentru valoarea celor aflate la inventar prin contul Balanța de eșire ;

2) Când ele au fost însă debitate pe prețul de cost net și creditate la eșire cu prețul de negociere (v.n.-sc.), soldarea acestui cont se va face trecând în credit valoarea efectelor aflate la inventar, prin debitul contului Balanța de eșire, închiderea contului Ef. de primit făcându-se, pentru diferență, prin contul de Pierdere și Profit.

Pentru contul *Efecte de plată* autorul arată că soldarea acestui cont se face prin debitarea lui cu valoarea efectelor de plată aflate în circulație prin creditul contului Balanța de eșire. Face remarcă justă că închiderea acestui cont se face invers, aceleia a Efectelor de primit.

Din analizarea contului *Pierderi și Profituri*, autorul stabilește, după cum soldul lui este debitor sau creditor, cazurile în care el reprezintă o pierdere sau un beneficiu.

Mai recomandă apoi închiderea acestui cont prin contul Capital, stabilind și regula că acesta este ultimul cont care urmează a fi închis cu ocazia bilanțului.

Toate celelalte sunt considerate ca subdiviziunile celor 5 conturi : ‚Tous les comptes imaginables, quelle que soit leur „dénominations ne peuvent être que des subdivisions des cinq ‚comptes générales".

Pentru conturile particulare ale corespondenților De Granges stabilește soldarea lor prin contul Balanța de eșire, întrucât el presupune că aceste conturi nu dau naștere nici la beneficii, nici la pierderi.

Ultimele conturi care urmează a se închide sunt : Contul *Capital*, care, după ce a fost debitat sau creditat cu Soldul de-debitor sau creditor al contului Pierdere și Profit, se va închide prin contul Balanța de eșire.

Contul *Balanța de eșire*, fiind debitat și creditat cu soldurile debitoare și creditoare a tutulor conturilor se balanțează, afară de cazul când ar fi vr'o eroare.

Toate conturile se închid, după De Granges, prin cele 4 articole clasice : *Diverși* la *Pierdere și Profit ; Pierdere și Profit* la *Diverși ; Diverși* la *Balanța de eșire* și *Balanța de eșire* la *Diverși* (1).

Bilanțul și Inventarul

In privința inventarului De Granges stabilește obligativitatea întocmirii și transcrierii lui în registrul special al inventarului.

Arată de asemenea că inventarul cuprinde de fapt datele din balanța de eșire însă amănunțit explicate.

In această privință, autorul caută să stabilească diferența dintre balanță de eșire și inventarul general astfel :

„Le compte de balance de sortie n'est donc autre chose que „*le balance du inventaire générale* présenté en résumé sans dé-„tails et revêtu des formes particulières à la méthode en par-„tie double qui ne sont pas familières à tout le monde".

După cum vedem, De Granges crede că balanța de eșire nu este altceva decât bilanțul rezumat. Confundă însă bilanțul cu inventarul général.

Autorul dă apoi un model de inventar în care sunt înscrise detailat întâi posturile de activ, după totalizarea cărora sunt apoi înscrise cele de pasiv. La sfârșitul inventarului se află și recapitulația lui.

Din cercetarea atât a inventarului cât și a recapitulației se poate constata că elementele patrimoniale nu sunt clasate într'o ordine rațională. Astfel, posturile de activ sunt trecute

(1) Aceste articole le găsim și în Contabilitatea lui Th. Ștefănescu.

după cum urmează: Mărfuri, Rente de Stat, Numerar în casă, Efecte în portofoliu, Mobilier, Acțiunile Soc. „Soleil", Imobile, Debitori în cont, etc.

In ce privește pasivul, constatăm că deși Capitalul este trecut în aceeași parte a patrimoniului, totuși îl separă și-l totalizează deosebit, deci îl consideră ca un element distinct de pasivul propriu zis. Aceasta se datorează, după cum am mai arătat și mai înainte, faptului că De Granges considera că, capitalul rezultă din egalitatea A—P=C. De aci rezultă că autorul nu avea noțiunea exactă a patrimoniului, — astfel cum este concepută în timpul de față, adică activul este obiectul drepturilor și obligațiunilor, iar pasivul este proveniența — cauza juridică acestui obiect și că deci, acest pasiv, cuprinzând drepturile subiectului, drepturile patrimoniale, înseamnă că este format din Capital + Creditori.

In sfârșit, De Granges stabilește norme și pentru redeschiderea conturilor, arătând că atât contul Balanța de eșire cât și Balanța de intrare sunt conturi imaginare, având ca scop numai funcția de închidere a conturilor și redeschiderea lor.

Inainte de a cerceta capitolele următoare, trebue să remarcăm că De Granges a dat atențiune și chestiunei conturilor curente, pe care le-a tratat din punct de vedere contabil cu multă claritate, într'un capitol separat (pag. 216 și urm.).

Tot înainte de a trata despre „Nouvelle méthode pour tenir les livres en double partie, par le moyen d'un seul registre appelé Journal-Grand Livre", De Granges fiul, propune 2 metode prescurtate în partidă simplă, de care, susține autorul, s'ar putea folosi micii comercianți.

Jurnalul Memorial

Primul metod ar fi acela numit: *„Jurnalul-Memorial"*, care ar fi liniat pe 2 pagini față în față, astfel:

Data	Intrarea J. Memor.	Mem.	Ct-crt		Casa	Data	Eșirea Jurn.-Mem.	Mem.	Ct-crt		Casa
Mai 1	Primit în bilete dela Durand . . .	6061	10	6061		Mai 7	Exp. fer lui Nelson . .	2000	8	2000	
„ 2	Id. numerar dela James .		17	11000	11000	„ 9	Avansat lui Jean . . .		21	100	100

In acest registru se trec sumele în numerar în coloana „Cassa" și, dacă suma este încasată sau plătită de o persoană, ea se trece și în coloana „Conturi Curente". Mărfurile și celelalte valori primite sau date se trec în coloana „Memorial" și a conturilor curente, dacă nu au fost încasate sau plătite. In caz contrar se trec în col. „Cassa".

Acest registru necesită ținerea și a registrelor: „Conturi curente" și „Efecte de primit și de plată".

In registru „Conturi curente se vor trece la debit sumele dela eșiri din coloana de „cont-curent" a Jurnalului-memorial, iar la credit cele din coloana „Conturilor curente" dela intrările jurnalului memorial.

Registrul „Efecte de primit și de plată" este scadențarul acestor efecte și este întocmit pe câte 2 pagini, față în față și anume: cea din stânga rezervată efectelor de primit, iar cea din dreapta celor de plată.

Al doilea metod — pe care autorul — îl consideră ca fiind *„foarte simplificat"* — de a ține contabilitatea numai cu 2 registre, este *jurnalul memorial,* în care se suprimă coloana „Conturi Curente". Pe lângă acest registru recomandă și pe al doilea care ar fi *„registrul de vânzări"*.

După De Granges, jurnalul de cumpărări este înlocuit prin dosarul notelor și facturilor de cumpărare, aranjate în ordine cronologică, iar registrul de conturi curente ar putea fi înlocuit prin registrul de vânzări, în care clienții au câte o partidă, care se anulează la achitarea datoriei lor.

Autorul a căutat să facă inovații originale prin propunerea acestor 2 metode. Credem însă că ele ar putea să fie originale cel mult prin caracterul lor incomplect și cu totul simplist. Orice ar putea fi considerate aceste metode, afară de metod de contabilitate. Probabil că a voit să imite pe tatăl său, dar nu a reușit. De Granges tatăl a creiat metodul jurnal carte mare, dar acesta se sprijină pe patida dublă și pe un șir de registre, metodic alcătuit.

Jurnalul C. Mare

„Nouvelle méthode pour tenir les livres en double partie „par le moyen d'un seul registre appelé Journal- Grand-Livre.

După cum arată autorul la pag. 230, op. cit., acest metod se bazează pe ideea foarte simplă că în loc de a avea un jurnal

și o carte mare separată, nu va fi decât un singur registru, în care pagina din stânga este jurnalul, iar cea din dreapta, cartea mare.

Pagina din stânga — Jurnalul — se ține după aceleași norme ca și jurnalul obișnuit cu excepția coloanei pentru dată, care în loc să fie scrisă la mijloc între articole, este scrisă într'o coloană la stânga.

Pagina din dreapta dela Cartea mare este liniată cu mai multe coloane, fiecare coloană fiind rezervată pentru câte un cont. Pentru fiecare cont coloana este împărțită la rândul ei în alte 2 coloane, din care una pentru debit și alta pentru credit.

Operațiunea de reportare a sumelor din jurnal în cartea mare constă în trecerea sumei contului debitor din jurnal în coloana de debit a acestui cont deschis în Cartea mare și în trecerea sumei contului creditor din jurnal, deasemenea în cartea mare, în coloana de credit a contului respectiv.

După De Granges-tatăl, cartea mare va conține 6 coloane din care 5 pentru cele 5 conturi generale, iar a 6-a va fi rezervată contului „Diverse conturi" sau „Conturi curente", la care se vor trece sumele conturilor necuprinse în cele 5 conturi generale.

De Granges fiul, observând lipsurile datorate limitării conturilor la cele 6, propune a se spori la 7, 8, 9 și chiar mai multe, pentru a se putea deschide și alte conturi, decât cele 6 de mai sus.

In orice caz, el propune ca ultimile 2 coloane să fie rezervate : una pentru conturile generale diverse și alta pentru conturile curente.

Cu toate acestea, De Granges fiul observă că, întru cât în conturile curente sunt înglobate toate conturile particulare de persoane, ele nu pot avea soldurile lor separate.

Crede însă că această obiecțiune se înlătură datorită faptului că conturile curente au și un registru auxiliar, în care fiecare cont de persoane își are partida sa și deci și soldul său.

In afară de registru Conturilor Curente, De Granges fiul crede că dacă s'ar folosi jurnalul său memorial, s'ar putea înlătura dificultatea trecerii în Cartea mare a tutulor conturilor particulare, întrucât aceasta s'ar face în jurnalul-carte mare în bloc, dupe jurnalul memorial (din coloana „conturi curente").

Folosul pe care-l are contabilitatea aplicând metodul jurnal-carte mare este întocmirea balanței de verificare pe fiecare pagină, care se totalizează, astfel că aceste totaluri se și trec în balanța ce poate fi liniată și complectată cu numele conturilor.

Cu ocazia închiderii conturilor, De Granges fiul face însă recomandări cu totul greșite din punct de vedere contabil, atunci când, pentru simplificarea de care se vede că este îndeosebi de preocupat, propune a se îngloba conturi de natură și cu funcțiuni complete diferite, într'unul singur, cum sunt de pildă conturile „Efecte de primit și cele de plată" (Pag. 234).

Toate inconvenientele observate și de fiul autorului, au fost însă într'o mare măsură înlăturate.

Astfel, în loc de 6 col. s'a propus de d-l Prof. Sp. Iacobescu a se deschide conturi numai la grupele mari și anume : Conturi de Capital ; Conturi de valori ; Conturi de persoane debitoare, conturi de persoane creditoare, conturi de rezultate de activ, conturi de rezultate de pasiv ; conturi de ordine de activ și conturi de ordine de pasiv.

Pentru fiecare din aceste grupe urmează apoi a se ține registre desvoltătoare în care se vor deschide partizi conturilor respective. Ex. în desvoltătorul conturilor de valori se vor deschide conturile : Casa, Mărfuri, Efecte de primit, etc.

De asemenea se vor putea desvolta și mai mult aceste conturi în alte desvoltătoare (de gradul II). De ex. în desvoltătorul contului Mărfuri vom deschide câte o partidă pentru : ceai, cafea, zahăr, etc.

In acest mod, jurnalul-carte mare a lui De Granges, poate avea aplicațiune în variate patrimonii, prezentând caracterele unor înregistrări concentrate, care pot fi totuși desvoltate până în cele mai mici amănunte.

Din cauza caracterului său practic acest metod a găsit o întinsă întrebuințare în America, ceeace a făcut pe mulți să-l numească și metod american, negându-i chiar origina sa franceză.

Profesorul Karl Peter Keil din Praga, în lucrarea sa „Über amerikanische Buchführung" a dovedit cu documente că acest metod este datorat lui Ed. De Grauges de Rancy.

Cam în acelaș timp apare și în Anglia un metod similar datorat lui Jones.

Din cele arătate mai sus se poate constata că :

1. Jurnalul-Carte mare este un registru în care se găsesc alături analiza (jurnalul) și sinteza (cartea mare).

2. Jurnalul-carte mare, bazat pe partida dublă, realizează atât principiul concentrării înregistrărilor (în jurnal și la grupele de conturi din C. mare) cât și al desvoltării lor sistematice în registrele desvoltătoare de gr. I, II, etc.

3. Jurnalul-C. Mare dă posibilitatea întocmirii pe fiecare pagină a balanței de verificare, deci realizează un control mai des al înregistrărilor.

4. Jurnalul-C. Mare se poate folosi cu mult succes la patrimoniile în care elementele lor nu sunt prea numeroase sau variate.

Intre numeroasele probleme pe care De Granges fiul le tratează în lucrarea pe care o cercetăm este și aceea a *modalității întocmirii unei contabilități regulate, în partidă dublă, după însemnările din registrele auxiliare și după documente diferite.*

In această privință, autorul recomandă întocmirea inventarului general pe baza : notelor, registrelor, pieselor, memoriei comerciantului, etc., inventar care se înregistrează la începutul jurnalului.

După aceea se aranjează toate actele și documentele, care se înregistrează și ele. După epuizarea lor se verifică fiecare cont cu existențele și se înregistrează apoi diferențele.

Contabilitatea industrială

In acest capitol intitulat : *„Principes généraux pour créer le système de comptabilité le plus convenable à un genre d'industrie quelconque"*, autorul arată că datorită ingeniozității și flexibilității sale, partida dublă poate face față cu succes cerințelor industriei moderne, cu condițiunea ca și contabilul care o aplică s'o cunoască temeinic și să aibă și o serioasă pregătire în ce privește organizarea registrelor necesare.

Numai astfel contabilitatea va putea da relații folositoare directorului, acționarilor și celor interesați privitor la toate elementele care concură la funcționarea și desvoltarea întreprinderii.

In principiile generale pe care le stabilește, autorul reco-

mandă contabilului a lua cunoștință de actul de societate și statute, de mijloacele și scopul întreprinderii, diferitele feluri de cheltueli și venituri, etc.

După aceea recomandă a se organiza registrele auxiliare între care propune : scadențarele, registrul de mărfuri, de casă, registrele de cumpărări și vânzări, etc. Pentru organizarea registrelor contabilității în partidă dublă recomandă : jurnalul j. c. mare în care se deschid mai întâi cele 5 conturi generale, afară de acela al „Mărfurilor generale". Se creează apoi conturile specialiștilor întreprinderii, conturile de rezultate după natura lor, etc.

Contabilitatea uzinelor de fer, forje, etc.

Pornind dela principiile de mai sus, autorul stabilește nomenclatura conturlor ce urmează a se deschide în uzinele de fer, indicând și normele lor de funcționare.

Vom arăta în rezumat o parte din aceste conturi, astfel cum le tratează De Granges fiul.

Contul „Tăerea lemnelor" se deschide pentru lemnele cumpărate pe picioare și care urmează a fi tăete de cumpărător.

Se debitează cu prețul lor de cumpărare și cu toate cheltuelile de exploatare ca : salarii, transport, etc.

Se creditează cu valoarea de cost a lemnelor tăeate și trimise spre ardere, prin debitul conturilor cuptoare și alte uzine ; prin debitul contului cărbuni, când lemnele sunt întrebuințate pentru a fi transformate în cărbuni, etc.

Autorul recomandă calcularea acestor lemne pe baza unui *preț de cost prezumat* care trebue să fie cât mai apropiat de cel real.

In locul contului „Tăerea lemnelor" se poate deschide un cont general intitulat „Lemne".

Conturile : Cărbuni ; „Cărbuni și Lemne" ; Cărbuni de pământ funcționează la fel ca și contul „Tăerea lemnelor".

Contul „Mina" se debitează : 1. cu valoarea de cumpărare a terenului sau cu prețul concesiunei exploatării subsolului acelui teren ; 2. cu toate cheltuelile de extragere, de triare, de spălare, etc. ; 3. cu cheltuelile de transport a materialului extras dela mină până la uzină. Se creditează prin

debitul contului furnale cu valoarea materiilor extrase și întrebuințate la uzină pentru a fi topite.

Contul „Marele Furnale" se debitează cu prețul de cost al minereurilor, al cărbunilor, al lemnelor de construcție, precum și cu salariul lucrătorilor și maiștrilor, cu cheltuelile de transport al fontei la depozit, cu reparațiile mașinelor și furnalelor, etc.

Se creditează : Prin debitul contului Forje cu prețul de cost al fontei brute trimisă la forje ; prin debitul contului fer divers, cu prețul de cost al fontei trimisă la magazin pentru a fi vândută.

Contul *„Furnale"* nu trebue să aibă nici câștig, nici paguubă, astfel că evaluarea fontei se va face după prețul de cost prezumat.

Contul Forje se debitează : 1. cu fonta brută furnizată de furnale ; 2. cu combustibilul întrebuințat ; 3. cu întreținerea uneltelor și mașinelor forjei ; 4. cu salariile lucrătorilor, etc.

Se creditează cu valoarea fontei și ferăriei trimisă spre vânzare sau cu valoarea produselor trimise pentru topire, laminare, etc. prin debitul uzinelor sau atelierelor respective.

Și acest cont utilizează prețul de cost prezumat.

Contul „Fer divers" sau „Magazinul" este creat pentru a primi toate produsele fabricate ale Uzinei. El reprezintă magazinul la care se presupune că uzina își trimite spre expediere și vânzare produsele sale. Spre deosebire de celelalte conturi, acesta este singurul destinat să determine beneficiile întreprinderii.

Se debitează cu fonta furnizată de forje, cu ferul în vergele și laminat, furnizat de laminoare și ateliere, etc., toate acestea evaluate cu prețul lor presumat.

Se creditează cu toate vânzările și expedițiile, debitând contul corespondentului căruia i se expediază. Creditarea se face cu prețul de vânzare.

După cum se vede, acest cont se ține după metodul prețului de vânzare, astfel că la sfârșitul anului, după inventar, soldul lui va reprezenta rezultatele obținute.

Contul „Lucrători" se debitează cu toate avansurile și sumele plătite lucrătorilor, creditarea făcându-se lunar sau anual, prin debitul conturilor : mine ; forje, furnale, etc., pentru care a fost folosită munca acestor lucrători.

Contul „Uzinei" se debitează cu valoarea terenului, clădirilor, mașinelor și ustensilelor uzinelor, cu alte cuvinte, acest cont reprezintă valoarea fondului uzinei.

Autorul admite principiul *amortizării* directe la finele anului a fondului uzinei cu o anumită cotă pentru deprecierea lui prin uz.

Contul Animale și Vehicule se debitează cu prețul de cumpărare al vehiculelor și animalelor, precum și cu cheltuelile de întreținere și hrană. Se creditează cu valoarea transporturilor făcute, debitând conturile pentru care s'au făcut aceste transporturi. Observăm deci că autorul nu cunoaște contul exploatarea animalelor și vehiculelor la care ar fi trebuit să se înregistreze cheltuelile și veniturile lor.

Toate celelalte conturi urmează regulele arătate de autor în capitolele anterioare.

Intre registrele recomandate pentru aceste întreprinderi, autorul propune cu multă insistență pe acela al jurnalului memorial.

După aceea, De Granges fiul analizează destul de incomplet chestiunea încheerii conturilor. Are însă grije ca în nota dela pag. 262 să atragă atențiunea cititorilor asupra unei lucrări speciale tipărite de acest autor sub titlul : „Tenue des livres speciale des maîtres de forges et des usines à fer, ou Comptabilité en partie simple et double applicable aux usines, fabriques ou manufactures, etc".

Contabilitatea Societăților pe acțiuni

In acest capitol autorul tratează funcțiunea conturilor capital social, acțiuni și acționari. Recomandă apoi ținerea registrului special de transfert al acționarilor. Tot în acest capitol autorul analizează conturile speciale : agenți și agenții ; asigurări subscrise, prime de primit, comisioane, sinistre, polițe și tăbliță, fond de prevedere, reasigurări, etc., care apar în contabilitateea societăților de asigurare.

* * *

In restul lucrării sale De Granges fiul tratează pe scurt și alte contabilități și anume :

1. *Contabilitatea casnică* pentru care propune atât conturile ce trebuesc deschise, cât și registrele necesare, recomandând în special registrul memorial-casa sau pe scurt memorialul a cărui liniatură este următoarea:

Data	Intrarea Memorial-Cassa pe Iulie	Diverse	Mobile și imobile	Bibloteca	Valori div.	Echipagii și cai	Cassa	Data	Eșirea Memorial-Cassa pe Iulie	Diverse	Mobile și imobile	Bibloteca	Valori div.	Echipagii și cai	Cassa

Din această linitatură rezultă și conturile pe care autorul le recomandă ca necesare într'o contabilitate domestică.

2. *Contabilitatea agricolă.* In această privință autorul începe prin a arăta lipsa de interes a agricultorilor pentru contabilitate ceeace a avut ca rezultat lipsa organizării unei contabilități agricole în Franța.

Autorul povestește apoi că stabilindu-se la o fermă familiară, avu ocazia să aplice principiile contabilității în agricultură, determinându-l să tipărească „Un tratat complet de contabilitate generală pe care-l analizăm.

Din primul moment, De Granges fiul stabilește cu multă preciziune scopul contabilității agricole, atunci când spune:

„Tous les comptes y auront pour but constant de faire con-
„naître à l'agriculteur le prix exact auquel lui revient chacun
„de ses produits".

Această misiune a contabilității agricole o precizează apoi autorul în felul următor:

„Il en résulte ce premier avantage que, dans les écritures,
„on n'attribuera plus aux denrées, comme le faisaient tous les
„écrivains sur cette matière, des prix arbitraires et fixés se-
„lon le caprice ou l'opinion plus ou moins juste d'un compta-
„ble ou d'un agriculteur; circonstance décourageante qui seule
„enlevait à leur comptabilité tout caractère sérieux d'exacti-
„tude et de vérité".

„On ne verra figurer au contraire dans les écritures que
„des véritables prix-courants ou que de prix réels de revient".
„Telle est l'idée-mère, tel est l'esprit dominant dans lequel

„ce nouveau système a été conçu et qu'on peut résumer en „quelques mots : la découverte du prix de revient des produits agricoles".

După ce stabilește rolul special al contabilității în industria agricolă, autorul arată că pentru fiecare ramură producătoare de beneficii urmează a se deschide câte un cont. Tot astfel se vor deschide conturi speciale cheltuelilor mai importante.

Pornind dela aceste principii autorul găsește că primul factor de producție agricolă este terenul, căruia deci trebue să i se deschidă un cont.

Apoi sunt animalele : boii, vacile, orătăniile, care vor avea de asemenea conturile lor.

Intre cheltuelile mai importante autorul citează: mâna de lucru, cheltuelile animalelor de muncă, îngrășămintele, etc.

Caracteristica exploatărilor agricole este transformarea succesivă a cheltuelilor într'un produs agricol, astfel că prin contablitate, *toate aceste cheltueli* trebuesc imputate treptat produsului, ca *părți integrante din valoarea lui de cost.*

O altă caracteristică, pe care contabilitatea agricolă, trebue s'o țină în evidență este aceea a amendamentelor agricole cari trebuesc repartizate pe mai mulți ani.

Ideea de *plan economic* o găsim la De Granges fiul astfel expusă: (Pag. 288).

„Mais comme on veut des renseignements ou des résultats „moins généreux, *nous partagerons le sol total de la ferme en „autant des partions* qu'on en veut tirer de nature différentes „de récolte et nous ouvrirons à chacune un compte intitulé : „terre à blé, terre à seigle, etc. ou plus brièvement: blé, seigle, fourrages, etc.".

După ce tratează funcțiunea conturilor de mai sus, la care se adaogă și conturile „atelage", „îngrășăminte", magazine, etc., autorul dă următorul tablou în care caută să intre, după cum afirmă el, toate conturile ce ar putea cuprinde o mare exploatare agricolă :

Soi	Industrii	Conturi diverse
Cereale de iarnă.	Văcării.	Defrișeri.
Grâu, secară, etc.	Turme de oi.	Secări de bălți.
Cereale de primăvară.	Curtea de păsări.	Plantații.
Ovăz, orz, etc.	Cocină de porci.	Magazine.
Fânețe artificiale.	Crescătorie de epuri, etc.	Atelaje.
Trifoi, lucernă, etc.	**Creșterea animalelor.**	Ingrășăminte și Amendamente.
Furaje anuale.	**Animale de îngrășat**	Ogoare.
Măzăriche, etc.	**Moara.**	Cheltuelile casei.
Tubercule.	**Cuptoare de var.**	„ generale.
Cartofi, sfeclă, morcovi, etc.	**Cuptoare de cărămizi.**	Diverși debitori.
Plante comerciale.	**Cariere.**	„ creditori.
Cânepă, in, rapiță, etc.		Mobile și imobile.
Fânețe naturale.		Casa.
Lemne.		Efecte de primit.
Grădinării.		„ „ plată.
Flori și zarzavaturi.		Pierdere și Profit.
Eleștee, iazuri, râuri.		Capital.
		Inventar de intrare.
		„ „ eșire.

Am redat acest tablou pentru a stabili că De Granges fiul a renunțat, după cum se vede, la gruparea conturilor în 5 categorii mari și deci a recurs la un număr destul de important de conturi, pentru a putea să răspundă cât mai complect nevoilor unei contabilități agricole.

Se mai observă de asemenea că acest autor, folosește conturie Inventar de eșire în locul conturilor-Balanță de intrare și de eșire — pe care le recomanda în celelalte contabilități.

3) *Contabilitatea bancară.* Acest capitol este tratat de autor după un exras din tratatul său de corespondență comercială (ediția 24), reproducând câteva scrisori și un extras de norme privitoare la organizarea registrelor unei case de bancă.

* * *

4. Ultimul capitol îl rezervă autorul *contabilității publice* și a organizării financiare a Franței și a bugetului Statului.

După ce arată organizarea anterioară a finanțelor franceze, autorul analizează pe scurt: sistemul actual financiar, perceperii și registrele lor, trezorier, etc., după care trece la contabilitatea publică a Statului, apoi la buget și termină prin analizarea problemelor referitoare la regularea definitivă a bugetului și a conturilor miniștrilor.

In rândurile de mai sus am urmărit problemele tratate de De Granges fiul în lucrarea ce am examinat.

Cu toate lipsurile și erorile pe care le-am relevat la timp, trebue să recunoaștem însă că și fiul ca și tatăl au adus o mare contribuție însemnată științei contablității.

Lucrarea ce am cercetat mai are și o valoare prectică prin varietatea problemelor și aplicațiunilor ce conține și care pentru timpul când a fost scrisă poate fi considerată ca o lucrare de mare îndrăsneală pentru un domeniu virgin pe care nu mulți au avut curajul să-l cerceteze, acum un secol.

Prof. Dr. C. G. DEMETRESCU
Inspector Invățământul Comercial
Ministerul Instr. Educ.
Cultelor și Artelor

La o instituție românizată se caută un Contabil titrat pentru angajare imediată. Cel interesat se va adresa la Administrația revistei în fiecare zi între orele 16—20.

» M I C A «

SOC. ANONIMĂ ROMÂNĂ MINIERĂ

CAPITAL SOCIAL LEI 350.000.000

Minele de aur: Ruda 12 Apostoli, Brad, Stănija.
Mina de cărbuni: Țebea.
Carierele: Albești și Mateiași (Muscel).

Face orice afaceri miniere. Expertize
și analize în laboratorii proprii

BUCUREȘTI, Calea Victoriei 63-69
Telefon 3.06-10

Doi cărturari

Au fost readuși în amintirea noastră, prin presă și cuvântări, doi cărturari plecați de curând dintre noi, în mod neașteptat: *Nicolae Iorga* și *Virgil Madgearu.*

A reda viața lor într'un articol comemorativ de revistă este imposibil. Vom încerca să atragem atențiunea spre cercetarea vieții lor.

Profesorul Nicolae Iorga era descendent dintr'o familie de oameni întreprinzători dela Pind [1]) și ne-o spune chiar el cu mândrie în prefața lucrărei sale „Istoria Comerțului Românesc", că al 4-lea înaintaș al său — Iorga Galeongiul — a fost negustor în Botoșani [2])

In acel târg cotropit de străini a început să fiarbă în făptura tânărului elev simțul național și odată trecut examenul de bacalaureat — în 1888 — ca prim clasificat, dobândește prin concurs un loc la Școala Normală Superioară din Iași, unde îi sta la dispoziție biblioteca Universității Mihăilene. Aci se încântă mai întâi de ideile socialiste ale lui Karl Marx, pe atunci la modă — căci există în toate domeniile : știință, artă, tehnică, tot așa ca și în manifestările de toate zilele, anumite curente, care pot fi denumite modă.

Dar curând cade sub înrâurirea altui curent produs de scrierile marelui poet Eminescu și rămâne profund legat sufletește pentru toată viața de curentul naționalist.

Trece examenul de licență numai cu bile albe și este trimis cu o bursă în Italia, de unde se înapoiază în țară și scrie amintiri în „Revista Nouă" care-l relevă ca bun scriitor.

Plecat în 1890 la Paris cu bursă pentru studii, trece în 1891 în Germania să-și ia doctoratul la Leipzig susținut de profesorul Lamprecht, cu o lucrare din domeniul istoriei „Thomas III, Marquis de Saluces", — iar în 1894 obține prin concurs catedra de Istorie Universală la Universitatea din București.

Dar profesorul Iorga nu se mulțumește numai să propovă-

---

1) Vezi cuvântarea D-lui Prof. N. Bănescu în ședința comemorativă a Academiei Române din 15 Mai 1941.

2) „Comerțul Știința și Arta" de P. Drăgănescu Brateș, București 1934 pag. 20.

duiască depe catedră, ci ia condeiul și scrie, scrie în ziare, scrie în reviste, publică lucrări.

Revista „Sămănătorul" a cărei conducere o ia la 1903 adâncește un curent de interes, scrieri și cercetări literare, culturale, sociale în marele masse ale poporului și printre tineretul studios.

O ideie mare și statornică l-a condus în toată activitatea pe profesorul Nicolae Iorga : *crearea prin cultură a unității sufletești a Românilor, care singură putea duce la unitatea politică"* [3]).

El devine un aprig apărător al tendințelor de desrobire ale fraților noștri din Ardeal, propovăduind că cea mai puternică armă de luptă e cultura. In fruntea „Ligii pentru Unitatea Culturală a tuturor Românilor", prin ziarul său „Neamul Românesc" prin conferințe și întruniri publice profesorul Nicolae Iorga duce o propagandă naționalistă metodic susținută.

Personalitatea profesorului Iorga a trecut de granițele țării prin activitatea lui multilaterală : scrieri în domeniul istoriei, lucrări literare, cercetări și acțiune de ocrotire a tezaurului nostru de artă națională, conferințe în țară și în străinătate unde era apreciat atât pentru claritatea și curajul expunerii, cât și pentru ușurința cu care vorbea vreo opt limbi streine. Pentru talentul și erudiția sa mai multe universități din străinătate l-au proclamat „doctor honoris causa" și membru activ sau corespondent.

El era un scormonitor și colecționar de documente, pentrucă, socotea el, numai pe bază de documente, se poate scrie istoria.

Aș face aci o paralelă cu „Contabilitatea", care și ea nu se poate scrie decât pe bază de documente, formând ea însăși un document prețios al istoriei economice a unei națiuni, nu îndeajuns luat în seamă, nu îndeajuns cercetat, nu îndeajuns păstrat în vederea cercetărilor.

Amintesc că profesorul Iorga a conferențiat și la Cercul de Studii Comerciale al Corpului nostru de Contabili.

Tot el, ca prim ministru și ministru al Instrucțiunii Publice a înlesnit absolvenților școlilor superioare de comerț să dea bacalaureatul printr'un examen de diferență, ca astfel să

3) Cuvântarea comemorativă a d-lui Prof. Nic. Bănescu citată mai sus.

poată urma studiile și la alte facultăți, posibilitate care le-a fost luată mai târziu.

Pentru toată activitatea lui prodigioasă culturală, națională și politică tot românul și orice om doritor de progres îl va binecuvânta.

Profesorul Virgil Madgearu nu a avut parte să-și desfășoare întreaga activitate pentru care era pregătit.

Născut la 1887 dintr'o familie de negustori, și-a făcut studiile secundare la liceul „V. Alecsandri" din Galați, trecând în Germania unde a luat doctoratul economic în 1910 la Universitatea din Leipzig [4]), cu lucrarea „Zur Industriellen Entwicklung Rumäniens".

Acolo a cunoscut metoda istorică de cercetări profunde și documentate a savantului profesor Karl Buecher, care l-a călăuzit în toate scrierile lui. Continuă apoi studiile ca auditor la Facultatea Economică din Londra.

Venit în țară obține prin concurs catedra de „Intreprinderi și Transporturi" la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din București, curând după înființarea acestei Instituții. Dar isbucnește războiul mondial ; țara noastră își afirmă drepturile ; profesorul Madgearu este mobilizat la Iași, unde în 1918 întemeiază cu alți colegi „Asociația pentru Studiul și Reforma Socială" și împreună cu prof. Ion Răducanu scoate revista „Independența Economică".

Fidel acestor două creațiuni a desvoltat o activitate hotărâtă și hotărâtoare prin publicațiuni, conferințe și în politică.

Chemat în 1928 să conducă două din cele mai însemnate Ministere, al Economiei Naționale și al Finanțelor, el deschide larg porțile acestor instituțiuni pentru tinerii pregătiți în Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale, plasându-i în locuri de răspundere, ba chiar pe unii îi trimite cu burse pe socoteala Statului în țări străine : Germania, Franța, Anglia ca să se perfecționeze.

El instaurează Stabilizarea Monetară la 1929, aduce prima reformă însemnată în structura Băncii Naționale a României, fixează normele de protecție industrială prin legea vamală și

4) Vezi : Profesorul Virgil Madgearu de Prof. I. G. Tașcă în „Independența Economică" Ian. Apr, 1941.

tariful vamal modificat în 1929, imprimând o concepție financiară nouă, pe care o găsim concretizată în lucrarea sa apărută în 1935 „Drumul Echilibrului Financiar".

Nu este locul a menționa toate scrierile profesorului Madgearu, voi releva numai ultima, terminată la 1 August 1940 și apărută câteva zile înainte de sfârșitul lui; „Evoluția Economiei Românești după războiul mondial", în 400 pagini, cu 27 anexe și numeroase tablouri grafice și statistici.

In această lucrare a strâns toată bogăția cunoștințelor lui teoretice și practice, căci pentru el „politica era numai o posibilitate de aplicare în practică a unei doctrine și a unor principii de care el era adânc pătruns". Ca doctrinar el a rămas nesdruncinat în credința și părerile lui: „ridicarea morală și economică a păturei țărănești."

Este o apropiere între aceste două figuri: ambii erau descendenți din familii de negustori; ambii erau cărturari, iubeau cărțile, le scotociau și scoteau din ele lumini noui, puteri ascunse și nebănuite; ambii și-au luat doctoratul la Universitatea din Leipzig; ambii erau animați de dorința de propășire a Neamului pe care au propovăduit-o și au înlesnit-o prin toate mijloacele firei lor distinse și puternice; ambii erau vehemenți în discuțiuni; ambii erau oarecum naivi și încrezători — stare sufletească de altfel specifică intelectualului, cărturarului; ambii au fost profesori cu înrâurire profundă în jurul lor și chiar departe; îndrumători valoroși de care ne vom aduce îndelung aminte *„proslăvind tot mai mult activitatea și roadele muncii lor"*.

Dr. P. DRĂGĂNESCU-BRATEȘ

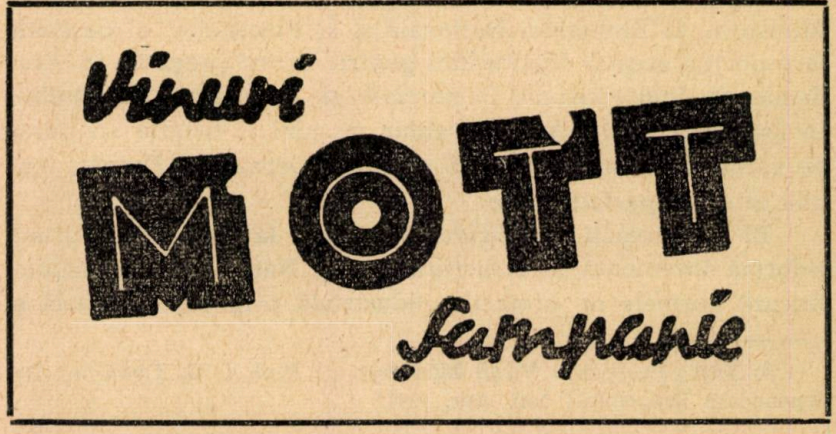

Gh. Nicolau şi Mihail Gr. Popescu

Fiind unul dintre aceia care de 41 de ani nu m'am despărțit de activitatea Corpului Absolvenților Școlilor Superioare de Comerț, ca nimeni altul, cunosc pe acei cari au lucrat, cu multă trudă, la drumul pe care călcăm azi.

Imi este hărăzit deci să scriu și de astă dată câteva rânduri, — pentru ca tineretul să știe cine sunt premergătorii carierii lor.

Dupe Gr. Trancu Iași, Gh. Alesseanu, Alex. Zissu și N. Bănulescu, alți doi premergători au plecat dintre noi: Gh. Nicolau și Mihail Gr. Popescu.

Gh. Nicolau, absolvent al Școlii Comerciale din București, Seria 1877, iar Mihail Gr. Popescu absolvent al aceleași Școli Seria 1890.

Cel dintâiu Comerciant — negustor cum se spunea pe vremuri — cel d-al doilea profesionist contabil, mai târziu și avocat .

Gh. Nicolau, fost staroste al ceasornicarilor și giuvaergiilor, a ilustrat timp de peste 60 ani piața Bucureștiului, fiind, după tatăl său, al doilea mare bijutier român.

Pentru noi cari vedem cu durere pe comercialiști luând calea funcționarismului, Gh .Nicolau, ca și mulți alți negustori români, a fost o mândrie. La Nicolau nu se găseau de cât metale și pietre prețioase, veritabile ; cine păşea pragul prăvăliei sale nu pleca înşelat. Cari, dintre cei de altă dată, nu a luat un ceasornic de aur, verighete de nuntă, un ac de cravată sau butoni de manşete de la Nicolau ?

Când îl aveam în mijlocul nostru nu știam ce să admirăm, cele două inele ce purta la mâna dreaptă sau acul de cravată cu un rar safir înconjurat de superbe diamante.

A fost un lung șir de ani membru al Camerii de Comerț din Capitală, a fost un mare negustor român, cinstit ; regretăm că moartea lui a trecut neobservată. Avea etatea de 84 ani.

Gh. Nicolau, alături de D. Hagi-Tudorache, Mirea-Demetrescu, Grigore Alexandrescu, Theodosiu Ioanițiu cu urmașii săi Nicu și Puiu Ioanițiu, Șt. Bărbulescu-Drugă, Mociorniță, Th. Orghidan, D. Niculescu-Ritz, Ștefan Georgescu, Constanțiu, Costică Zamfirescu și alți comercianți, au deschis drumul *ade-*

vărateĭ și celeĭ mai curate românizări a Comerțului. Ei au purtat — și unii din ei poartă și azi — adevărata făclie a românizării, fără surle și fanfare, fără dorință de pricopsială după o noapte. Au făcut și ei o revoluție : *revoluția muncii românești.* Puțini, *dornici de muncă*, i-a urmat și au răsbit, făcând cinste Comerțului Român.

O singură mare racilă — și cea mai mare piedică pentru ca firmele românești să strălucească la lumina soarelui — îi roade pe cei ce-au mai rămas sau pe cei cari ar vrea să ia calea Comerțului : sperțăria.

Va trebui ca în coloanele acestei reviste să ardem cu fierul roșu acest nenorocit flagel care a făcut de râs țara noastră.

Mihail Gr. Popescu, Mișu, cum îi ziceau prietenii și colegii, a fost unul dintre cei patru primi Șefi de Serviciu de Contabilitate, mai târziu Directori, sau Directori Generali, cari au îmbrățișat cu căldură, în cariera Contabilă, pe colegii noștri: Theodor Ștefănescu la Banca Națională a României, Alexandru Zissu la Banca de Scont, Mișu Popescu la Banca Agricolă și Alex. Ștefănescu la Banca Românească.

Pe Mișu Popescu l'am văzut, când eram în școală, trecând regulat prin grădina Cișmigiu spre Banca Agricolă care se găsea atunci în primul local de lângă aleea Carmen Silva, apoi l'am vizitat ca absolvent, cu o recomandație a lui N. Ionescu — zis Borcan — pentru plasarea unui bun coleg la sediul aceleași Bănci, când se găsea în imobilul Băilor Eforiei din B-dul Elisabeta și în sfârșit, ca luptător profesionist, la sediul Băncii din Calea Victoriei colț cu Str. Lipscani.

Alături de Banca Agricolă, în acelaș imobil, se găsea prima noastră Asociație a Absolvenților. Parcă văd trecând la conferințe de la Bancă la Asociație pe Dragomirescu Ștefan, Demetrescu Victor, Nicolae Ene, Alex. Voinescu, Costache Popescu, Athanasie Zamfirescu, Simionescu Dumitru, Rădulescu Dumitru, Stănculescu Vasile, Chiriță Vasile, Ianculescu N. Henry Etienne, Teodorescu Constantin, Rick etc., etc., toți aduși la Banca Agricolă de Mișu Popescu.

A activat mereu în mijlocul nostru. Deși în ultimul timp făcea numai avocatură, venea la alegerile de la Corp, ca și N. Bănulescu, înconjurat de prieteni și de toți foștii săi subalterni ; sta ore întregi la ușa localului de vot ca să poată intra și să dea votul acelora care, după dânsul, nu urmăreau scaune

de Deputat sau Senator, ci interesele adevărat profesionale ales masei colegilor. A atins vârsta de 68 ani.

Iată deci cum se sting din viață, unii după alții, premergătorii, nu uciși, ci luați de cel de sus în lumea drepților.

Inchei rândurile de mai sus cu sfârșitul unei scrisori în versuri a colegului Eugeniu Aslan:

„In suflet ne e toamnă. Iată... se duc Cocorii
„Le regretăm plecarea.
Ne pleacă 'ndrumătorii.

AURELIU MARINESCU

Lămuriri juridice, fiscale, comerciale și contabile

Taxarea furniturilor pentru armata germană. — Ministerul de Finanțe cu ord. No. 440205 din 14 Febr. 1941 a dat următoarea lămurire: „Misiunea germană și Armata germană" au un Statut de funcționare aparte și constituesc personalități juridice distincte...

„In consecință furniturile de mărfuri cari se fac acestora sau cumpărările ce se fac sunt supuse contribuției excepționale de 2% și nu impozitului proporțional de timbru de 1,70%.

Contribuția suplimentară la asigurări sociale pentru cărăuși, comisionari, etc. — Organele Asigurărilor Sociale au început să facă verificări la întreprinderi spre a stabili contribuția suplimentară de 1,20% (art. 111) și contribuția pentru Fondul Căminelor la sumele plătite cărăușilor, comisionarilor, etc., începând dela 1 Ianuarie 1939 considerând că și aceștia intră în câmpul asigurărilor conf. legii modificată prin I. D. R. No. 4310 din 14 Decembrie 1938.

Pentru cărăuși, se va considera ca salariu asigurat numai o treime din plata ce primesc pentru transporturile efectuate. Credem că această chestiune comportă discuțiuni, deoarece sumele plătite cărăușilor n'au caracter de salariu și aceștia nu sunt salariații întreprinderii.

Articolul 4 din legea asigurărilor *asimilează* aceste plăți salariilor, iar art 111 obligă la plata contribuției suplimentare numai la totalul salariilor, fără a vorbi și de sumele asimilate salariilor.

Regresul înainte de scadență în materie cambială. — Dreptul de regres din partea posesorului titlului poate fi pus în mișcare înainte de scadență în caz de încetare de plăți a trasului, chiar dacă încetarea de plăți nu este constatată printr'o hotărâre judecătorească.

(Art. 48 legea asupra cambiei și biletului la ordin din 1934).

A se vedea studiul d-lui Prof. D. Gălănescu-Pyk din Revista de Drept Comercial No. 2/941.

Recenzii

D. Prof. Victor Slăvescu, Membru al Academiei Române, publică în ANALELE ACADEMIEI ROMANE, Secțiunea Istorică Seria III, Tomul XXIII, Mem 6.

I. O autobiografie a lui Dionisie Pop Marțian,

II. Corespondența D. P. Marțian, Gh. Barițiu. Imprimeria Națională, București 1940.

Figura lui Dionisie Pop Marțian este pusă în lumină și totodată este la iveală suferințele lui. El țintea la o catedră de economie politică la Facultatea de Drept din București și în această dorință face cursuri gratuite într'o casă particulară, publică în Analele Statistice și Economice studii cari constituesc tot atâtea documente ale faptelor petrecute și a ideilor economice vânturate în timpul domniei lui Cuza Vodă.

El moare ca director al Oficiului Statistic, fără a putea beneficia nici o lună din cele șase luni de concediu acordat lui de Domnitorul Cuza pentru a se recrea.

Scrisorile lui Dionisie Pop Marțian către Gh. Barițiu din Ardeal arată legătura strânsă pe care o ținea cu frații ardeleni și interesul ce purta ca odată și odată țara noastră să cuprindă și acele meleaguri românești și în vedeera aceasta legăturile de cale ferată să armonizeze necesitățile economice pe întreg cuprinsul României întregite.

Brateș

Dr. P. Drăgănescu-Brateș: MONOGRAFIA CONTABILĂ A UNEI FABRICI DE MOBILĂ DE LEMN.

D-l dr. P. Drăgănescu Brateș a scos într'o broșură articolele publicate în Revista de Comerț și Contabilitate privind: *„Monografia contabilă a unei fabrici de mobilă de lemn"*.

Cunoscător al acestei industrii, d-sa face mai întâi o expunere succintă a industriei lemnului pentru a prezenta particularitățile acestei industrii și în special a industriei de mobile din punct de vedere contabil.

Ca o particularitate, autorul arată că, spre deosebire de alte industrii, în industria lemnului este aproape imposibil să se facă înregistrări cantitative ca mijloc de control, căci se schimbă unitatea de măsură în cursul transformărilor.

De fapt, înregistrări cantitative se pot face, separat pe materie primă și pe fabricate, dar nu se poate face cu exactitate controlul între materiale intrate în fabricație și produsele obținute.

Un technician pe baza datelor contabile și a randamentului mediu — poate cu aproximație să facă și acest control cantitativ, fără preciziunea însă pe care o dă contabilitatea.

Autorul stăruie, cum este și firesc, asupra prețului de cost, pornind de la noțiunea prețului de cost, cum a fost stabilită în discuțiunile Consiliului Superior.

Se pare însă că d-sa lasă deschisă chestiunea adausului cheltuelilor generale de administrație când este vorba de prețul de inventariere, — chestiune pe care Consiliul Superior al Corpului Contabililor — a soluționat-o în sens negativ.

Intr'adevăr, spezele de administrație privesc cantitățile vândute și deci costul acestora nu pe cele produse care până la vânzare nu pot fi ținute în contabilitate decât cu costul de producție.

In ce privește înregistrările în legătură cu costul de producție, credem că sarciniie sociale privind salariile technice, înregistrate separat ca adaus la salariile „technice, urmează a fi înregistrate la „Materiale în fabricație" odată cu „Salariile technice".

De altfel credem că monografia trebuie completată cu articolele privind reținerile din salarii pentru impozite, asigurări etc.

D. Dr. Drăgănescu-Brateș, urmând nomenclatura conturilor d-lui Prof. Sp. Iacobescu, consideră „Materiile prime", „Materii semifabricate" și „Materii infabricație" și „Produse fabricate" ca subdiviziuni ale contului general: *„Bunuri mobile neînsuflețite"*.

Credem că această denumire poate fi păstrată pentru a reprezenta o grupă de conturi, dar nu credem potrivit a o folosi ca titulatură de cont și ca înregistrări, cari reprezentă evoluția porcesului de fabricație și care formează tocmai caracteristică contabilității aplicată la industrie.

„Intr'un Blanț un cont *„Bunuri mobile neînsuflețite"* nu spune nimic, după cum nu spune prea mult un cont „Mărfuri", în care s'ar cuprinde atât materie primă cât și cele infabricație și fabricate.

Considerăm deci că este absolut necesar ca pentru fiecare din aceste valori să fie câte un cont distinct de sine stătător.

Autorul introduce în Monografie și o înregistrare de evidență pentru comenzile primite spre executare, prin debitarea contului *„Diversi, Comenzi de executat"*, și creditoarea unui cont: *„Obligațiunile" pentru comenzi de executat"*.

O asemenea înregistrare face parte din concepția modernă a contabilității, care nu înregistrează numai fapte economice de modificări patrimoniale, ci și fapte juridice cari au drept consecință modificări patrimoniale.

In acest caz însă ar urma să se înregistreze și comenzile prescrise de fabrică pentru materii prime, mașini etc.

Recomandând colegilor această nouă și interesantă contribuție a d-lui Asistent univ. Dr. P. Drăgănescu-Brateș, am ținut să expunem și câteva considerațiuni personale spre a da prilejul unor discuții contabile.

Dr. V. M. Ioachim

Dr. T. D. R. Ioanițescu: „INDUSTRIA FRIGORIFERA" București Tip. A.B.C. 1941 pag. 278.

Colegul nostru tânăr, dar foarte talentat Dr. T. D. R. Ioanițescu, asistent universitar la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din București dă la iveală un studu consacrat unei industrii prea

puțin luată în seamă până acum la noi în țară : „Industria Frigoriferă".

In cuvânt introductiv Dr. In. N. Caranfil relevă că : „Valorificarea multor produse, dar mai ales a fructelor noastre, este de o stringentă exigență pentru sporirea veniturilor populației rurale din regiunile de deal. Dar la ce ar folosi populației din întreaga țară o recultivare a regiunilor noastre piscicole și o reorganizare a pescăriilor dacă peștele nu ar putea ajunge proaspăt și eftin în toate colțurile țării ? Bine a făcut Dr. Ioanițescu că a desvoltat și sectorul producerii și valorificări gheței artificiale".

Autorul face mai întâi un istoric al folosirii frigului pentru păstrarea alimentelor din antichitate până în zilele noastre. Arată apoi în partea II-a mijloacele mecanice pe care mintea omului le-a găsit pentru producerea frigului.

In partea III-a se ocupă de producerea gheței artificiale și de situația actuală a fabricilor de ghiață din România și alte țări străine. Trece apoi la organizarea economiei frigorifere prin magazii frigorifere rurale, transporturi frigorifere și antrepozite frigorifere, formând toate „lanțul frigorifer "pentru buna păstrare și folosire a produselor ușor supuse stricăciunii.

In concluziile generale scoate în relief că pierderea anuală a economiei naționale prin produsele alimentare care nu pot să fie întrebuințate din lipsa instalațiilor frigorifere se ridică la peste 25 miliarde lei și recomandă crearea unui *Institut Frigoriferic* la noi, așa cum există în multe țări care ar avea menirea să studieze și să reglementeze realizarea unui plan de ansamblu care să țină cont de lanțul frigorifer și de lanțul economic, adică de specificul fiecărei regiuni economice și de modalitățile de transport.

Brateș

Dr. Petre Ștefan: STUDIU ASUPRA ORGANIZĂRII INVĂȚĂMÂNTULUI COMERCIAL.

Intr'o broșură de 65 pag. d. dr. Petre Stefan, Asitent la Academia Comercială, după ce face un scurt istoric al Evoluției învățământului comercial, stăruie asupra rolului acestui Invățământ nu numai pentru formarea profesională, ci și pentru formarea caracterelor.

De aceea, d-sa găsește că se face o greșeală, desconsiderându-se cultura generală, căreia, după d-sa, trebue să i se dea mai multă importanță chiar și în învățământul Comercial.

Aceasta, spune d-sa contribuie la formarea constiinței profesionale, care pun pe comerciant în slujba intereselor generale ale țării.

Autorul este de părere că lărgirea programelor în sunsul propunerilor sale nu s'ar face în detrimentul pregătirei profesionale, afirmând că nu atât lipsa unei pregătiri de specialitate ar fi cauza că nu s'au îndreptat spre Comerț absolvenții școalelor comerciale, ci prejudecata că negoțul este o îndeletnicire inferioară precum și ocuparea locurilor în Comerț de străini.

Totuși la pag. 9 d-sa spune că : „Invățământul Comercial așa cum

a fost organizat, nu a corespuns nevoilor noastre de ordin economic şi nu a ajutat activităţilor comerciale".

Nu împărtăşim această părere a autorului, — pe care credem că nu era locul să o exprime atât de categoric şi în mod atât de general.

Intr'un articol publicat în ziarul „Universul" din 7 Martie 1940, după ce şi noi arătam că învăţământul comercial a dat puţini negustori nu din cauza programelor — ci între altele din cauza insuficientei pregătiri practice, spuneam:

„Dacă însă considerăm pe toţi acei cari — sub o formă sau alta activează în viaţa economică particulară, găsim un procent foarte mare".

„In această direcţie, învăţământul comercial şi-a făcut pe deplin datoria, formând marea masă a colaboratorilor, cari activează în bănci industrie, comerţ etc. — unde înainte vreme erau aşa de mulţi străini".

Dacă d-l Petre Stefan nu s'ar fi mulţumit cu un singur exemplu citat de Idieru în Istoria Invăţământului Comercial ci şi-ar fi estins cercetările asupra situaţiei de azi, ar fi ajuns, credem, la o altă concluzie, care nu ar fi pus învăţământul comercial într'o lumină nemeritată.

In acel articol mai spuneam că: „învăţământul comercial singur nu poate să formeze pe viitori negustori şi în zadar vom modifica mereu programele cu sau fără materii de cultură generală (psihologie, etică, literatură, filozofie etc.) dacă nu vom pune accentual pe legătura permanentă între şcoală şi viaţă practică atât pentru elevi cât şi pentru profesori. La noi din contră se interzice şi profesorilor din învăţământul comercial orice activitate în viaţa economică, — lăsându-i să predea noţiunile de învăţământ numai din cărţi, — ceeace este o greşeală.

Broşura d-lui N. Petre Stefan este o contribuţie interesantă la problema învăţământului comercial, chiar dacă unele păreri nu ar găsi aprobarea unanimă.

Dr. V. M. Ioachim

«Forja Poldi-I. A. R.»

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

BUCUREŞTI: STR. OŢETARI 3 TELEFON: 3-43-03

CAPITAL SOCIAL: LEI 50.000.000

PIESE FORJATE DIN OŢEL ŞI METAL

Adunarea Generală a Corpului Absolvenților Școalelor Super. de Comerț și Liceelor Comerciale din România

— 4 Mai 1941 —

A luat parte un mare număr de membri.

Prezidează d-l Președinte Nic. Butculescu, care constatând că ne găsim la o a doua convocare declară, la ora 11, ședința deschisă cu numărul membrilor prezenți și se intră în ordinea de zi.

Se procedează la formarea biroului și se desemnează d-l Prof. A. Gheorghiu ca secretar și d-nii Gh. Dubovan și E. Crivda scrutatori.

D-l Vice Președinte Aureliu Marinescu citește Darea de Seamă pe anul 1940 și proectul de Buget pe 1941.

La discuția Dării de Seamă iau cuvântul d-nii Prof. Sp. Iacobescu, care mulțumește consiliului pentru activitatea desfășurată, și d-l Nic. Butculescu care aduce elogii d-lui Aureliu Marinescu pentru alcătuirea Dării de seamă propunând ca să se intervină locului în drept ca această expunere să fie afișată în toate Școalele de Comerț din Țară.

Adunarea aprobă în unanimitate propunerea d-lui N. Butculescu, Darea de seamă și Bugetul pe 1941.

D-l Th. Sersea citește raportul cenzorilor, după care adunarea dă în unanimitate descărcare Consiliului de gestiune pe anul 1940.

Se realege în consiliu d-nii N. Butculescu, A. Marinescu, V. M. Ioachim, P. Drăgănescu Brateș și I. C. Negrescu.

In locurle rămase vacante adunarea alege pe d-nii Prof. Jean Petrescu și Th. Sersea, fost cenzor.

Se realeg cenzori și cenzori supleanți, d-nii Fl. Marinescu, I. Mazăre, Gh. Albeanu și P. Marinescu, iar în locul rămas vacant prin alegerea d-lui Th. Sersea în Consiliu, se alege d-l I. G. Minea.

D-nii Jean Petrescu și Th. Sersea mulțumesc adunării pentru alegerea făcută, promițând, cel dintâi, că aduce cu sine entuziasmul generației din care face parte, iar al doilea că își va face datoria și de aci înainte cu aceiași râvnă.

Adunarea aprobă să se facă reparațiuni imobilului pentru stricăciunile cauzate de cutremur, aceasta în afara bugetului aprobat.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei ședința se ridică la ora 13.

Colegiale: Absolvenții Școalei Superioare de Comerț din București B-dul Domniței, Seria 1904, au serbat 37 ani dela absolvire printr'o agapă colegială, având bucuria să fie onorați și de prezența celor doi domni Profesori încă în viață Nic. Butculescu și Al. Pandele.

De la Secțiuni

CORPUL CONTAB. AUTORIZAȚI și EXPERȚI CONTABILI

CRAIOVA

Inscrieri în Corp cu gradul de contabil stagiar: Ion C. Fuiorea, Nicolae N. Wilinginschy, C. Urziceanu.

Avansări la gradul de contabil Autorizat: Mircea V. Andreescu, Ioan Raicu.

Reactivări: Gheorghe N. Băicuși, în gradul de expert contabil; Ungureanu Atanasie, în gradul de contabil autorizat; Varga Ion Iosif, în gradul de contabil autorizat; I. V. Țănțaru, în gradul de contabil autorizat.

Transferări: Șerban I. Gheorghe, Contabil autorizat dela secțiunea Dolj la secțiunea Ilfov; Dumitru Ghenea Idem Expert contabil; Căpitan Sterian I. Florea, contabil autorizat dela secțiunea Ilfov la secțiunea Dolj.

DOLJ

Convocare

Domnii membri ai secțiunei Dolj, în conformitate cu adresa Nr. 80/1941 a Consiliului Superior al Corpului de Contabili Autorizați și Experți Contabili din România, sunt convocați în adunare generală ordinară pentru Duminică **1 Iunie 1941 ora 10 dimineața,** în localul secțiunei din Craiova str. Edgard Quinet Nr. 11 Etaj.

Dacă în ziua hotărâtă nu se va întruni majoritatea membrilor cerută de lege, adunarea va avea loc Duminică **8 Iunie 1941**, aceiași oră și același local când se va ține cu orice număr de membri prezenți.

La ordinea zilei fiind:

1. Darea de seamă, aprobarea bilanțului și contului de profit & pierdere încheiate pe 31 Decembrie 1940.
2. Descărcarea Consiliului de gestiunea pe anul 1940.
3. Proectul de buget pe anul 1941.
4. Sancțiuni de luat pentru nedepunerea taxei de 5% la expertize conform art. 44 al. 3 din regulament.
5. Discutarea formărei unei case de pensiuni și retragere.
6. Discutarea împroprietăririi membrilor corpului din imobilele urbane trecute în patrimoniul Statului dela evrei.

Președinte, **D. D. Grigorescu**

Secretar, **Ilie C. Matei**

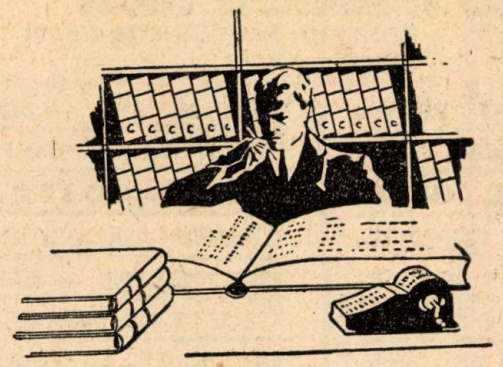

După munca încordată a contabilului....

.....destinderea și reconfortarea se recapătă gustând

Vinurile SAMPANIA MOTT

UZINELE CHIMICE ROMANE

FABRICĂ DE ARTICOLE DE CAUCIUC

BUCUREȘTI — SOSEAUA PANDURILOR Nr. 71

Telefon 4.10.10

PRODUCE ȘI FURNIZEAZĂ: ARTICOLE TECHNICE, PLĂCI, GARNITURI, TUBURI CURENTE, DE PRESIUNE ȘI PENTRU LICHIDE COROSIVE.— PNEUMATICE DE BICICLETE, MINGI, BALOANE, etc. — ÎNCĂLȚĂMINTE, COVOARE. ȘOȘONI, GALOȘI. — MĂȘTI DE PROTECȚIE CONTRA GAZELOR, COSTUME, CISME ȘI MĂNUȘI CONTRA IPERITEI. — AMORTIZOARE DE TUNURI, MITRALIERE.— LUCRĂRI DE ETANȘEITATE LA FORTIFICAȚII. — PÂNZE CAUCIUCATE.

Colegii dela conducerea Secțiunilor Corpului din provinciile evacuate sunt cu insistență rugați pe această cale să ne comunice, unde s'au mutat, situațiunea abonamentelor încasate, dacă la evacuare au fost ridicați banii și scriptele respective; chiar dacă sediile au fost devastate sau părăsite, precum și dacă banii s'au trimis prin poștă sau sunt depuși la vreo Bancă ni se va face comunicarea spre știință.

CÂND 'ȚI-E SETE

BEA BERE

BRAGADIRU

Consumați din aceleași fabrici:

DROJDIE, CONSERVE DE LEGUME

ȘI COMPOTURI PENTRU IARNA

MAȘINA ACEASTA URIAȘĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puțin exagerat. Totuși este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne și economic, au lucrat zeci de mari inventatori și au fost investite milioane.

Să nu ai la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, însemnează să nu te folosești de realizările tehnice moderne.

No. 4 – 2 1967

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

UZINELE METALURGICE UNITE
„TITAN, NADRAG, CALAN“
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

PRODUSELE UZINEI
CALAN:
Radiatoare, Cazane
de încălzire centrală,
Băi de fontă emailată
etc., etc.

BIROUL DE VÂNZARE
„SOCOMET“
BUCUREȘTI
STR. CÂMPINEANU, 2

Călătoriți cu ajutorul telefonului

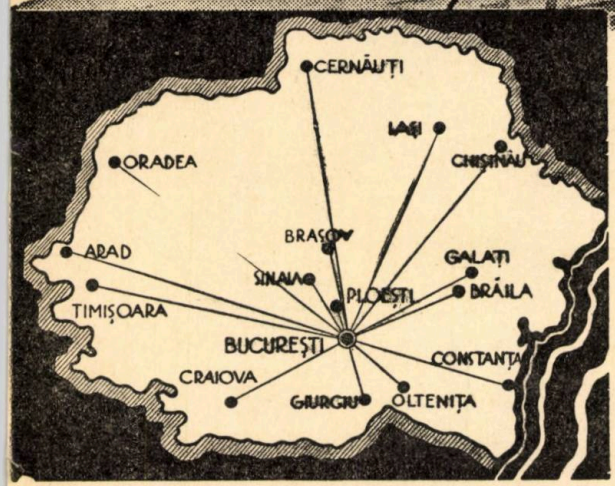

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- A TERMINA AFACERI IMPORTANTE
- A REALIZA UN PROFIT
- A VĂ PĂSTRA LEGĂTURILE SOCIALE

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Telefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Adresa :

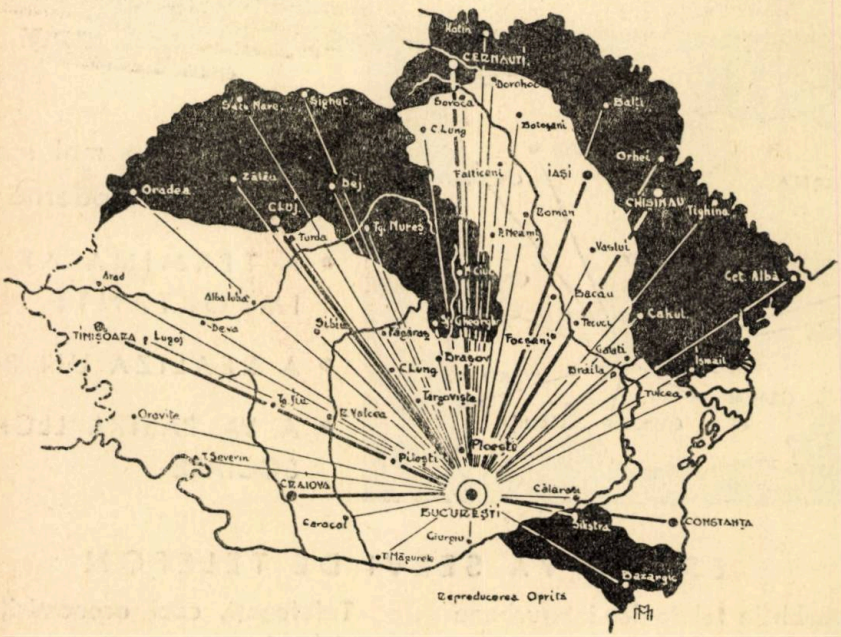

BUCUREȘTI
„IMPRIMERIILE INDEPENDENȚA"
Str. R. POINCARÉ, 17
1 9 4 1

PUBLICAȚIE LUNARĂ

Inscrisă în Reg. publ, period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 6 **IUNIE 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

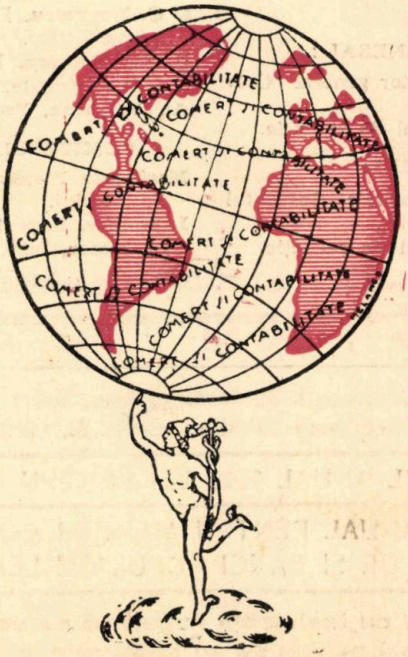

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

Imprimeriile „INDEPENDENȚA" Str. R. Poincaré, 17.

FUNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor.
† **Boltuş Lucian**, Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.**, Bancher.
† **Gheorghiu I.**, Contabil expert.
† **Herbst Otto**, fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar.
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu St. I.**, fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont. exp., fost prof. la şcoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.**, fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL CORPULUI

PREŞEDINTE :

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contab.
Membru în Comitetul de redacţie.

VICE-PREŞEDINŢI :

V. M. Ioachim, Profesor.
Membru în Comitetul de redacţie.
Aureliu Marinescu, Director C. A. M. Fost Preşedinte Corp. Contab. Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL :

Theodor Nitzu, Inspector general Creditul Industrial.
Membru în Comitetul de redacţie.

CONSILIERI :

D. Bobină, Consilier technic Institutul Naţional al Cooperaţiei.
Membru în Comitetul de redacţie.
Jean Petrescu, Profesor.
N. K. Constantinescu, Expert contabil.
N. G. Constantinescu, expert contabil
P. Drăgănescu-Brateş, Membru în Comitetul de redacţie.
Andrei Gheorghiu, Sub-director Soc. Gaz, Metan.
Casier al Corpului şi membru în Comitetul de redacţie.
Th. Sersea, Expert Contabil.
I. C. Negrescu, Director Soc. Com. Locuinţe Eftine.
Ştefan Popescu, Director Soc. de Gaz şi Electricitate.
Al. Vasilescu, Profesor.

COMITETUL DE CENSORI :

Marinescu Florian, Ad-torul Casei M. S. Regelui.
I. Mazăre, Expert contabl.
G. I. Minea, Insp. general Cooperaţie

Directorul Revistei: **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

ABONAMENTUL ANUAL **1000** LEI PENTRU INSTITUŢIUNI

ABONAMENTUL ANUAL PENTRU MEMBRII CORPULUI CONTABILILOR ŞI BĂNCI POPULARE LEI 200

Abonaţii sunt cu insistenţă rugaţi să ne comunice DIN TIMP schimbarea adresei pentru ca să înlăturăm pierderea şi reţinerea revistei la vechea adresă, precum şi înapoierea cu menţiunile: „MUTAT FĂRĂ A-ŞI LĂSA ADRESA" sau „NECUNOSCUT LA ADRESĂ".

EXEMPLARUL 40 LEI

Anul XXX. — No. 6 Iunie 1941

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

Comitetul: A 'nceput răsbolul sfânt 237
Anghel D. Daniel: Naționalizarea comerțului românesc cu absolvenții învățământului comercial 239
Dr. V. M. Ioachim: Considerațiuni coniabile asupra bilanțului Uzinelor „Reșița" 252
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Bibliografie contabilă : Contabilitate cu Trancu-Iași 255
Andrei I. Gheorghiu: Inregistrări în contabilitate 268
Dr. V. M. Ioachim: Profesorul Werner Sombart 272
Recenzii. — Dela Secțiuni. 274
† Dr. Nicolae Mănescu. — † Dem. Rădulescu 283

A'nceput răsboiul sfânt

D-l General I. Antonescu, Conducătorul Statului, a dat ordin trupelor române să treacă Prutul.

Tunul bubue la granița din spre răsărit, începând din munții Bucovinei până la Mare, tunul bubue și'n capitală rostogolind la pământ dușmanul venit să ne lovească pe calea aerului.

Suntem în răsboiu, alături de marea noastră aliată, Germania, contra cotropitorilor, batjocoritorilor religiei creștine și a distrugătorilor civilizației Europene.

Și de această dată se va face dovadă că țărișoara noastră, care a fost poarta de intrare a hoardelor barbare, în Europa, va fi — ca și'n trecut — strajă neclintită pentru apărarea creștinismului și civilizației.

Pământul scumpei Basarabii, îngrășat cu sângele plăeșilor lui Ștefan Cel Mare, așteaptă azi ca sub scutul crucii și drapelului țării, purtat de armata română, să sfarme încă odată și pentru totdeauna lanțurile robiei și să spele rușinea frunților plecate cari, acum îi anul, au primit ordin de retragere suferind loviturile palmelor murdare și stropii infectați ai scuipatului bolșevic.

Veniți vitejii apărători ai țării, Veniți că sfânta zi a răsărit, sunt versurile nemuritorului poet Iosif, cari azi se rostesc și se cântă — ca în 1916 — cu entuziasm în colibe, în palate, în bordee, pe străzi, în cazărmi, în școli, în fabrici și.... *la frontieră.*

Dumnezeu să ajute M. S. Regelui, Conducătorului Statului, și Aarmatei, ca să se reîmplinească visul tuturor românilor.

Și de astă dată, pentru totdeauna.

COMITETUL

Mulțumim călduros acelora din colegii noștri, cari, — înțelegând, că în împrejurările grele de azi o revistă de specialitate — fără subvenții — se întreține cu greu, — ne-au trimis nu numai decontarea restanțelor DAR NE-AU ACHITAT COMPLECT ȘI NOUILE ABONAMENTE.

Acei cari din diferite motive nu au putut răspunde apelului nostru sunt rugați cu insistență să ne trimită achitarea restanțelor și pe curent prin mandat poștal.

Bugetul nostru de cheltueli este bazat pe încasările ce le facem NUMAI DIN ABONAMENTE.

Naționalizarea comerțului românesc cu absolvenții învățământului comercial

Îndrumarea elementului românesc spre negoț constitue o problemă vitală pentru Țara noastră, care se cere rezolvată mai bine de o jumătate de veac, dar nu i s'a dat atențiunea cuvenită.

Personal, această problemă a început să mă preocupe încă din anul 1900 (v. art. mele din ziarele „Apărarea Națională" nr. 77.79/901 și „Noua Revistă Română" nr. 47/902) și mi'a fost impusă de situațiunea pieții Craiova, unde cu sufletul îndurerat și inima însângerată, am putut vedea cum negustorii români de baștină, cu un trecut de cinste și moralitate, fala orașului și a întregii Oltenii, au fost siliți rând pe rând, să cedeze lucrurile lor unor străini pripășiți pe nesimțite în oraș.

Cine a cunoscut negustoria din Craiova d'atunci, când elementul străin era ca și inexistent, astăzi n'ar mai recunoaște-o.

De această negustorime Craioveană a scris și Dl. Marius Teodorian-Carada, în revista „Arhivele Olteniei" nr. 27—100 din Mai—Dec. 1938, și a încheiat cu următoarele cuvinte: **„Cum se vede, negoțul Craiovean pe vremea aceia era românesc"**

Și ceiace s'a întâmplat în Craiova, din nenorocire același lucru s'a petrecut în orașele și târgurile din tot cuprinsul țării, într'o măsură mai mare sau mai mică, după loc și împrejurări.

Statisticile întocmite tot mai des și **publicate în ziarele românești** au arătat în mod amănunțit starea nenorocită, în care a ajuns comerțul românesc, atât de mândru și precumpănitor altă dată.

Cei mai în vârstă dintre noi își pot ușor aminti de existența unui comerț românesc, așezat în Oltenia, Muntenia și mai ales în Moldova, așa cum scrie și Profesorul Iorga în cartea sa:

„Istoria Comerțului Românesc"

„Pretutindeni întâlnim români a căror tagmă se păstrează „mai puternică în Moldova decât în Muntenia (1720). Prezența

„acestor negustori dela un capăt la altul al pământului româ-
„nesc în așa de mare număr, și până în cel mai mic centru oră-
„șenesc aparține unei adevărate clase, formând o burghezie
„românească, a căror desvoltare a fost oprită de anumite con-
„curențe și anumite împrejurări".

„Acești negustori scriau foarte bine românește, având ter-
„meni românești pentru tot ce privește negoțul lor, care au
„avut rolul lor în menținerea și desvoltarea unității românești".

„La 1836 negoțul bucureștean era în floare, iar negustori-
„mea era cuminte și evlavioasă, ceiace a făcut pe francezul
„Thibaut Lefevre, care a stat la noi, să laude manierele blânde
„și cinstea negustorimei de nație românească".

Intenționat am lungit citația, ca să pot dovedi cât este de neîntemeiată părerea pe care o tot vântură ignoranții sau cei de rea credință, anume că, românul nu poate să fie negustor.

Problema rărirei și eliminărei sistematic din comerț a elementului românesc, a fost deseori luată în discuțiune și înaintea marelui război, fără nici un rezultat practic.

Oameni bine însuflețiți și cu multă dragoste de țară, având și priceperea cerută, au ridicat glasul lor și au căutat să atragă luarea aminte asupra pericolului înstrăinării continuu a negoțului românesc, propunând și unele soluțiuni, dar s'au lovit regulat de nepăsarea tocmai a celor chemați să se ocupe de această arzătoare problemă, pe care după obicei au privit-o mai mult pe latura politică și interesată, sau au neglijat-o pur și simplu, așa cum s'au petrecut la noi lucrurile și cu alte probleme vitale ale țării.

Cu câțiva ani în urmă, problema a fost reluată în cercetare cu mai multă intensitate și a dat naștere în presă la discuțiuni și polemici.

Unii au încercat să afle cauzele, care au provocat, au alimentat și menținut îndepărtarea sistematică a românilor dela negoț, alții să stabilească chiar unele răspunderi și să caute mijloacele potrivite, pentru înlăturarea acestei pacoste.

Din examinarea faptelor și a discuțiunilor urmate, s'a ajuns la concluzia că, o mare vină are și învățământul comercial.

In adevăr, din statisticile bine și sincer întocmite, s'a putut stabili cu certitudine că, acest învățământ pe tot timpul celor 70 ani de existență, nu a reușit ca să îndrumeze în negoț, decât

un număr atât de mic de absolvenți, că aproape el nu contează.

Cineva care semnează T.A.T a publicat nu de mult în ziarul „Argus" un articol în care scria :

„Toată lumea este de acord că școlile de comerț scot anual „un însemnat număr de absolvenți buni pentru ori care între- „buințare, în afară de îndeletnicirile practice ale negoțului, că „actualul învățământ, prin structura lui, prin mediul, în care „se desvoltă, **prin mentalitatea pe care o promovează,** îi în- „depărtează de adevăratele îndeletniciri practice, de aceia „idealul oricărui absolvent din această categorie este să devină „sau profesor, sau funcționar — dacă se poate public — cu „leafă mică, dar pentru treabă puțină".

„Mai constată că, reformele care s'au succedat d'alungul „anilor, n'au putut da rezultatele așteptate.

Și dl. Profesor I. Gh. Munteanu dela Galați, spune că, după înființarea Academiei Comerciale, absolvenții se duc să urmeze cursurile acolo și nu mai intră în negoț (altfel se prăpădeau).

De asemenea, defunctul meu coleg, Gr. Trancu-Iași a spus cu prilejul adunării Generale dela Cecopava din Mai 1937, că „școlile noastre de specialitate" nu ne dau elemente suficient de pregătite.

In această privință nu există nici o scuză.

Dacă s'ar întreprinde o discretă anchetă printre acești elevi, oricine s'ar putea convinge de adevărul afirmațiunilor mele.

Acum dacă vrem să judecăm neizbânda învățământului comercial, ca să-și atingă scopul, trebuie să ținem seama și de împrejurarea că, el fiind creiat pe vremea când țara noastră căpătase independența, rând pe rând, absolvenții lui au ocupat locurile, care s'au ivit în nenumăratele instituțiuni cerute și înființate la intrarea țării în rândurile statelor europene ; că o piedecă grea în drumul acestui învățământ au fost și partidele politice, care au făcut o educație nenorocită tineretului în general, cu privire la modul de a concepe munca, care constitue un factor hotărâtor în viața individului, ca și a unei țări, căci numai așa se explică goana tuturor după ocupații bugetare, unde cum spune dl. Pisani : „faci treabă, nu faci treabă. treci zi ,treci noapte, apropie-te leafă, iar la bătrânețe te așteaptă pensia", în vreme ce negustoria cere, ce-i drept,

muncă încordată și continuă, spirit de întreprindere și multe altele, pentru care trebue să cheltuești tot pe atâta energie, fără de care riști să-ți pierzi avutul.

Partea dureroasă este că, și negustorii români, cu o veche și temeinică așezare, au fost furați de curentul acesta și la rândul lor și-au îndrumat copii spre slujbe bugetare.

Tot politica a speculat și promovarea învățământului comercial, înființând aceste școli, nu după nevoile locale, ci după criterii electorale, pentru asigurarea voturilor în viitor.

Hotărât, **politica, așa cum s'a făcut la noi a deprins generațiile, care s'au succedat, pentru o viață ușoară și de expediente,** în loc de o muncă aprigă și de folos obștesc.

Vina mare o are însă acest învățământ dela război încoace, când din cauza crizei, care i-a urmat, prăbușindu-se și desființându-se multe din instituțiunile existente, și drumul de așezare pentru absolvenții învățământului fiind complet închis, **nici de data asta nu a putut să-i îndrumeze spre negoț,** contribuind cu aceasta la creiarea de șomeri.

Dece nu a izbutit? Iată întrebarea firească, la care trebue să răspundă conducătorii și dascălii acestui învățământ.

Credința mea este că, vina o poartă actuala organizare, care împiedică acest învățământ să dea rezultate practice și că se impune o nouă reformă, făcută în cunoștință de cauză, care să-l împiedice în viitor ca să nu mai fie o fabrică de funcționari; altfel nu vom reuși, ca să scoatem negoțul românesc din ghiarele elementelor străine.

Dar de cine și cum să se facă viitoarea modificare, ca să nu se asemene cu celelalte de până acum și care n'au contribuit cu nimic la îndrumarea absolvenților la negustorie?

Trebuie să se știe că, problema pregătirei tineretului pentru negoț este cu mult mai grea și complicată, de cum o văd conducătorii acestui învățământ, ei fiind cu totul străini de tehnica și practica comerțului în general.

Ca o dovadă a afirmației mele, menționez că, acum 2 ani, la Ministerul Educației Naționale **vorbindu-se de îndrumarea învățământului în direcția folositoare și necesară țării,** s'a atribuit lipsa elementului românesc din comerț faptului că, avem 97.000 elevi în liceele teoretice și numai 50.000 în cele profesionale, de unde și concluzia lipsei elementelor suficiente !?

Se poate o concluzie mai greșită când adevărul este toc-

mai contrariu ? Aceste elemente le avem din belșug, ele chiar șomează.

Tot asupra felului de a vedea al aceloraşi conducători, şi dl. **Prof. A. C. Cuza,** cu prilejul discuţiunilor asupra învăţământului comercial din 1936, a spus : „răul vine dela clasa conducătoare, care nu şi-a dat osteneala, ca să cerceteze cauzele, ca să vază cum se prezintă problema".

Poate că răul vine şi dela greşita redactare (după mine) a primului articol din legea pentru organizarea învăţământului comercial din 1 Aprilie 1936, care spune aşa :

„Invăţământul comercial secundar are de scop să dea cu„noştinţele teoretice şi practice necesare **celor ce vor să devină „comercianţi....** în loc de **viitorilor comercianţi.**

Cum ar trebui atunci alcătuită noua reformă, pentru ca învăţământul comercial să poată da rezultate practice ?

După părerea mea, eu însumi absolvent al acestui învăţământ, întemeiată pe observaţii şi experienţe, dobândite în timp, ca unul care am luat parte efectivă la înfiinţarea a 2 şcoale comerciale, unde am predat timp de 10 ani cursul de contabilitate, şi condus una din ele în calitate de director, ca şi a contactului strâns, pe care l'am păstrat cu negoţul în general, timp de 40 ani, cât am funcţionat în Banca Naţională a României, cred că, pentru a putea face plăcută negustoria şi a reuşi ca elevii să îmbrăţişeze cariera aceasta, trebuie o reformă radicală, care să lichideze trecutul, o reformă potrivită vremurilor, pe care le trăim şi cu starea de fapt a negoţului nostru, aflat tot în mâinile străinilor de neam şi lege.

După noua reformă ar trebui :

1. Să se simplifice programul analitic actual, păstrând numai ce poate fi cu adevărat de folos unui negustor, fără a neglija o cultură generală şi predat numai în timpul orelor de dimineaţă şi cu o condiţiune imperioasă, că şcoala să caute să creeze elevilor o atmosferă de entuziasm, care să le facă plăcută negustoria, aşa cum se face în şcolile industriale, conservator, etc. unde elevul se dă cu trup şi suflet scopului urmărit şi să-i convingă că, negoţul este o funcţiune socială şi naţională.

Pentru reuşită, profesorii să-şi dea toată osteneala, ca să risipească din mintea elevilor prejudecata şi credinţa greşită că, ocupaţiunea negustorească nu e de mare cinste, şi că un

negustor ar fi mai prejos decât cutare funcționar, care cu greu își duce zilele cu un salariu de mizerie.

Și mai presus de toate să le insufle la maximum **dragostea pentru munca cinstită și conștiincioasă,** singură să poată rezolva problema, care face obiectul acestor rânduri, demonstrându-le că numai munca face buna stare a individului ca și a țării, căci puterea muncii dârză este ca și picătura care găurește piatra.

Vorbind de muncă, trebuie ca și școala să dea dovadă că, este pe deplin convinsă de acest lucru, și să facă să înceteze anii școlari de câte 155 de zile, cu suspendarea cursurilor pentru orice nimicuri, fără legătură cu școala, care constituie un rău exemplu.

Tot școalei îi va mai reveni sarcina ca pe lângă cele arătate, să facă elevilor și educația negustorului de mâine, dând elevilor îndrumările necesare cu privire la linia de conduită, pe care un negustor trebuie să o păstreze în raporturile cu clienții, care constituie un adevărat crez și cu care își asigură succesul întreprinderii sale.

Pentru exemplificare, îmi fac o plăcere, **ca să reproduc unele din așa zisele porunci, ale comerțului legionar,** început acum 2 ani de zile.

„Poartă-te cu cuviință, politicos, binevoitor și curtenitor cu toată lumea ;

„Ocolește orice conflict, orice discuție contradictorie. Dintr'o mare politețe, în casa ta, clientul are totdeauna dreptate ;

„O neînțelegere asupra mărfii, prețului, banilor, etc. totdeauna se rezolvă în favoarea clientului ;

„Fii foarte politicos și foarte rezervat cu doamnele și cu orice femeie ;

„Cine se enervează, cine nu-și poate stăpâni nervii, nu e bun pentru batalionul comerțului.

Oricine își poate explica, de ce începutul comerțului legionar luase un așa de mare avânt ; totuși începutul fericit de a dezrobi negoțul nostru a fost părăsit pentru slujbe.

2. Să se introducă biroul comercial în orele de după amiază cu predarea limbilor moderne și cu obligația conversațiunilor în tot acest timp.

Aceste limbi vor trebui selecționate, în strânsă legătură

cu relațiunile noastre economice, iar nu pe motive sentimentale, care nu ne pot aduce nici un folos real.

Din lipsa cunoașterii unei limbi străine, bine scrisă și vorbită, noi românii suntem sistematic înlăturați, de câte ori găsim prilejul, ca să ne introducem în anumite afaceri.

3. Să se introducă obligativitatea pentru elevi, ca după absolvire, să îmbrățișeze cariera negustorească ;

4. Să se desființeze complect actuala practică comercială pe care legiuitorul pune atâta temei, practică care s'a dovedit fără nici un folos real.

Această practică așa cum s'a făcut și se face de elevi în timpul anilor de studii, cât și aceia impusă absolvenților de art. 14 din legea acestui învățământ este văzută de elevi ca o înlăturare a posibilităților lor de pregătire și tot astfel de negustorul, silit după aceiași lege, ca să-i primească în magazinul său. Cu atât mai puțin se gândește negustorul să le dea **toate îndrumările folositoare, în strânsă legătură cu obiectul întreprinderii sale, așa cum îl obligă legea,** deoarece el nu poate iniția în sectorul afacerilor sale un element vremelnic și fără o legătură reală cu el, mulțumindu-se elev și negustor, în cel mai bun caz, să păstreze raporturi bune între ei.

O anchetă printre absolvenții gimnaziilor și liceelor comerciale ar face dovada, în ce măsură practică comercială a contribuit ca să-i îndrumeze spre negustorie.

Cu privire la această practică, iată ce spune D-ra Elena Polichron profesoară, în articolul său :

„Cum înțeleg învățământul comercial elementar"

publicat în Revista Generală de Comerț și Contabilitate, nr. 2 din Februarie 1939 :

„....practica comercială nu dă nici un folos practic, ea nu „face decât să desguste pe unii (elevi) sau să abrutizeze pe alții „după temperament și mediu social".

Iar dl. profesor I. G. Munteanu, bine cunoscut și apreciat membru al învățământului comercial într'un articol intitulat :

„Naționalizarea comerțului și învățământului comercial"

publicat acum câtăva vreme în ziarul „Universul", după ce recunoaște că în actuala organizare acest învățământ nu

poate da rezultate practice, pomenind și de practica comercială spune : (reproduc textual) **„dar această practică, așa cum se face este mai mult pierdere de timp".**

Eu mă simt satisfăcut că am alături de mine 2 membri ai învățământului comercial, cari recunosc inutilitatea practicei comerciale în anii de studiu și nu mă îndoesc că, afirmația D-lor se întemeiază numai pe proprii observațiuni.

Practica comercială scoasă din anii de studiu urmează, să fie făcută după absolvirea școalei, de către toți absolvenții, timp de 2 ani, și în atare condițiuni, pentru ca în acest timp toți să se poată pătrunde de ideia că, îmbrățișând cariera negustoriei, este numai pentru binele lor, creindu-și o situațiune independentă și preferabilă unui post bugetar, expus nesiguranței și desființărei.

Ea va trebui făcută prin mijlocirea unor cooperative, puse sau sub directa conducere și supraveghere a Ministerului Educației Naționale sau a unor Sucursale a Centralei Cooperative creiate anume în acest scop, în capitalele de județe unde există un gimnaziu sau un liceu.

Ideia mea de a face apel la **Cooperație** pentru izbânda reformei ce propun pentru învățământul comercial, nu trebuie să ne descurajeze, cu gândul la trecutul cooperației la noi în țară (trecutul rămâne mort, ca și amintirea acelora cari au compromis-o) căci nu trebuie să uităm că, cooperația rămâne pentru totdeauna și în orice țară un focar de educațiune și solidaritate creștinească dacă la temelia ei stă cinstea și sinceritatea.

In timpul celor 2 ani de practică, absolvenții vor fi inițiați absolut cu toate subtilitățile meșteșugului negustoresc, care cere multiple și variate cunoștințe.

Pentru munca ce vor depune vor primi un salariu care se va stabili de conducători și din care se va reține lunar o cotă oare care, în vederea formărei unui început de capital, mijloc ca să-i lege și mai mult de ideia negoțului.

După trecerea celor 2 ani, în mod automat și obligatoriu, direcțiunea Cooperativei va îngriji ca să înlesnească fiecărui absolvent întemeierea unei întreprinderi pe cont propriu (cum așa de frumos glăsuește art. 39 din legea învățământului comercial) închiriindu-le localuri și punându-le la dispoziție

mărfurile necesare pentru început și a căror valoare va constitui primul credit acordat tinerilor negustori români, urmând ca Banca Națională a României să le acorde credite ieftine și lungi.

Sumele avansate vor fi restituite într'un timp de fiecare absolvent în parte.

Astfel organizată practica comercială, pentru ca după terminarea ei, tinerii să fie puși imediat în situațiunea de a deveni negustori, este sigur că dela început ei vor pune tot interesul și munca devotată, ca să-și însușească toate elementele, de care vor avea nevoie în cariera lor.

In felul acesta va înceta pierderea de timp cu practica actuală în birouri și învățământul comercial va fi pus în situațiunea să corespundă scopului, pentru care există.

Asemenea cooperative vor constitui adevărate pepiniere, de unde, să se recruteze viitorii negustori români, destinați să cucerească, să reînvieze negustoria, de care vorbește Profesorul Iorga, pierdută prin ocuparea ei de străini.

Alături de aceste cooperative, și **negustorii români, bine așezați, au sfânta datorie, ca să ajute la rezolvarea acestei probleme de viață pentru noi, formând echipe de tineri negustori români.**

Cât privește capitalul necesar pentru înființarea și aprovizionarea acestor cooperative cu mărfuri, el se poate forma din :

1. Contribuția Ministerului Educației Naționale care — prin legea de organizare din 1936, la art. 39, a prevăzut deja un fond bănesc din care să acorde ajutoare absolvenților care vor să-și întemeieze o întreprindere pe cont propriu.

2. Contribuția B. N. R. care în calitatea sa de „Institutul Național de Credit", are tot interesul, ca ramura negustorească să treacă în patrimoniul fiilor de români ; **rolul ei în această latură economică poate să fie covârșitor ;**

3. Contribuția Camerelor de Comerț, care prin gestul acesta vor dovedi, că și-au însușit în totul cuvintele, atât de frumoase, spuse de către D-l Mitiță Constantinescu, în calitate de Ministru al Economiei Naționale, la Adunarea Președinților Camerelor de Comerț din țară în 1938 :

„Camerele de Comerț să fie stimulatorul nouilor forțe ale „comerțului și industriei, și acolo să pâlpâie candela intereselor

„naționale ; generațiile tinere să umple rândurile comerțului și „industriei respectând tradiția breslei".

„Camerele de Comerț trebuie să fie un laborator de „muncă, organizare și creațiune".

După părerea mea, numai procedând așa, ele și-ar putea justifica scopul existenței.

4. Contribuția Prefecturilor de Județe și Primării, care au tot interesul la formarea și întărirea unei burghezii românești ;

5. Contribuția asociațiilor negustorești, acolo unde sunt înființate ;

Am schițat în linii generale, modul cum ar trebui reorganizat învățământul comercial, expunere, pentru care am pus multă pasiune și tot pe atâta dragoste interesului, pe care-l port acestui învățământ și dela care cu toții trebuie să cerem salvarea negoțului românesc.

Nu trebuie să rămânem la părerea unora, cari susțin că, negustoria trebuie să înceapă de la mătura jupânului.

Vor fi și negustori de aceștia, nimeni nu se poate pune în drumul lor și acești negustori fiind tot pe atât de trebuincioși dar temeiul trebuie să rămână tot la pregătirea cadrelor negustorești, în care partea hotărâtoare să revină învățământului comercial.

Trebuie să formăm o elită de negustori intelectuali români, cari să știe și poată ține piept cuceritorilor negoțului nostru.

Am aruncat sămânța, rămâne să fie examinată, de către cei mai pricepuți, ca să vază, dacă este bună și poate să încolțească și rodească.

Reforma ce propun având un caracter de lichidare a trecutului, poate să fie considerată ca inaplicabilă, ca o simplă utopie, eu însă rămân la punctul meu de vedere, convins că o nouă reformă trebuie neapărat adoptată nevoilor noastre, cu mijloacele noastre, căci trebuie să înțelegem odată pentru totdeauna că : **trebuie să trăim pe propria noastră viață ; că după țara noastră trebuie să ne fie și politica ; iar nu după cele străine"**, așa cum scria Costache Negri, într'o scrisoare adresată unui prieten la 12 Dec. 1869.

Să nu ne speriem de inovațiuni, să îndrăznim numai și vom birui.

Astăzi problema naționalizării comerțului românesc se

impune mai mult ca oricând, și un spirit eroic trebuie să ne poarte la cucerirea lui, de oarece l'am pierdut.

Trebuie pornită ofensiva, fără vânturări de vorbe ca până acum sau prin manifestări platonice și de ocazie, urmând un plan bine studiat. Să ne desbrăcăm de formalismul biurocratic și să trecem odată dela teorie (în care excelăm) la practică.

Nu trebuie să uităm că drumul negustorului român de mâine va fi foarte greu (ogorul negustoresc fiind năpădit de buruieni, care trebuesc smulse din rădăcini, cum își dădea cu părerea cineva) și că el nu va putea birui fără sprijinul efectiv al Statului (să nu se sperie d-l Pisani), care are obligațiunea imperioasă, ca să-i vină în ajutor chiar dela început cu credit ieftin și înlesniri de plată, cu ușurări și chiar unele scutiri fiscale, până se înfiripează și prinde rădăcină. Tot statul trebuie să-i mai acorde și un sprijin moral, tot pe atât de necesar și important, căci și astăzi (să o spunem neted), el, prin toate organele sale, dela cele mai înalte și până la cele mai mici, nu acordă negustorului considerațiunea, care se cuvine unui factor atât de covârșitor în economia generală a țării.

Să facă să înceteze **„mizeriile administrative și polițienești, la care au fost supuși românii, care au pătruns în negoț"**, cum a spus-o D-l Gh. Steţcu, fostul Președinte al Camerii de Comerț și al Sfatului Negustoresc din Constanța și negustorii să nu fie „considerați la fiecare pas contravenienți, speculanți, oameni fără scrupule sau fără suflet, expuși disprețului public", cum scria deunăzi D-l Ioachim.

Cu noua așezare politică a țării toată lumea așteaptă ceva mai bun decât în trecut ; astăzi ca un imperativ național, social și economic se impune promovarea elementului românesc în comerț, cu ori și ce sacrificii, și fără a ne speria de gândul că lucrul este greu de făcut, căci atunci când vrea omul, totul se poate face ; nu există imposibilul pentru omul de acțiune.

Să nădăjduim că conștiințele românești se vor trezi în ceasul al XII-lea, ochi se vor deschide în fața realității și că Stat și particulari, vor trebui să ia parte la această mare prefacere națională.

Trebuie reînviat cu orice sacrificii vechiul comerț românesc de altă dată, cu toate însușirile lui sănătoase.

Nu trebuie însă să ne scape din vedere că, pentru început și izbândă, se cere dela fiecare spirit de sacrificiu necondiționat

și mai ales o solidaritate rodnică dusă la maximum, stăruință, hărnicie și onestitate, **mai ales onestitate,** fără să neglijăm și unele mijloace cu cari concurenții ne-au scos din drepturile noastre.

Un tot atât de mare spirit de sacrificiu îl cerem și dela marea mulțime a consumatorilor, care trebuie să înțeleagă imperativul vremurilor, pe care le trăim, și fără concursul cărora cu greu se va putea rezolva această poblemă capitală.

Se spune că românul are multe calități, dar îi lipsește disciplina și solidaritatea, care constituie un mare cusur.

Expunând necesitatea legitimă a reînvierii negoțului românesc, ca și mijloacele pentru realizarea ei, cuvintele mele nu trebuesc înțelese ca o pornire dictată de șovinism, ci ca o acțiune firească, curat românească și impusă de situațiunea, care ne-a fost creată de toți musafirii nepoftiți și cari au furat drepturile noastre, ca românul să nu se poată bucura în voie de munca lui.

Alături de noi pot trăi toți de altă lege, însă nu le este îngăduit, să trăiască peste noi, cum scria D-l Batzaria.

Ca bun român și ca unul care cunosc cât de cât tragedia negoțului românesc, preocupat numai de ideia naționalizării lui, mi-am expus părerea în mod sincer și cu multă pasiune asupra îndrumării absolvenților învățământului comercial spre negoț și mărturisesc că, am făcut acest lucru desbrăcat de orice trufie, că eu ași fi acela care am găsit mijlocul pentru rezolvarea acestei spinoase probleme.

Aștept răspunsul dela Corpul Didactic al acestui învățământ, singurul în măsură cred, să-i cunoască boala de care suferă și să arate leacul pentru vindecarea ei.

Eu am aruncat sămânța, alții să o facă să vegeteze, dacă este bună ; iar eu m'ași simți tare mulțumit, dacă voi fi putut contribui cu puțin lucru la rezolvarea problemei, care cum am spus la început, mă preocupă de o viață de om.

Dacă obișnuința va triumfa, ca să mențină mai departe învățământul comercial în actuala lui organizare, propun aplicarea ideii mele, cu titlu de experiență, în capitală și în câteva orașe mai principale, spre a se convinge orișicare, de partea cui este dreptatea.

Tuturor cari vor considera ideia mea ca inacceptabilă, ca inaplicabilă, ca o absurditate sau utopie, fără ca să-i contrazic,

le voi cita cuvintele unui meritos profesor, din Bacău, Gr. Tăbăcaru, mort în timpul din urmă :

„..... că absurzii alături de iluzioniști, inspirații alături de „utopiști au creiat prin marea lor credință tot ce există astăzi „în știință, artă, etc.

ANGHEL D. DANIEL
Fost director de sediu în Banca Națională a României

Administrația Revistei face pe această cale un apel călduros atât către colegii cari nu au achitat abonamentul pe anul curent cât și către cei aflați în restanță pe anii trecuți ca să țină seamă de sacrificiile ce facem pentru menținerea abonamentului la Lei 200 pe an și să ne trimită achitarea, cât mai curând posibil.

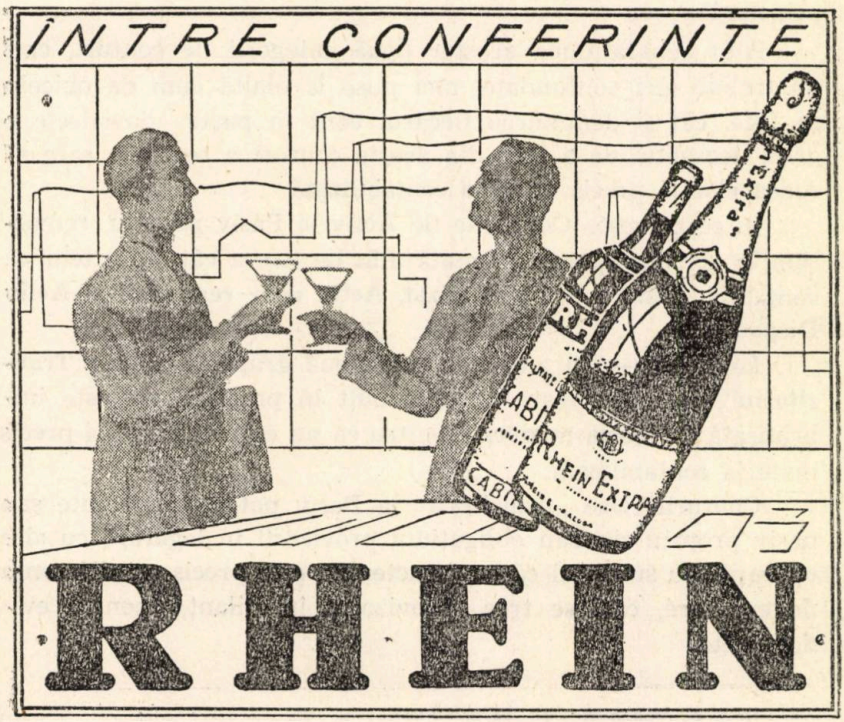

Considerațiuni contabile asupra bilanțului Uzinelor „Reșița"

Bilanțul Uzinelor de fier și Domeniilor Reșița publicat anul acesta învederează o lăudabilă preocupare de a îmbina teoria cu practica contabilă.

S'a dat în primul rând o atențiune deosebită **Conturilor de ordine și Conturilor de Evidență,** care la Uzinele Reșița reprezintă o cifră importantă (circa 10 miliarde) mult mai mare decât a conturilor de Activ și Pasiv propriu, acestea însumând circa 6 miliarde.

In prezentarea Conturilor de ordine și a celor de Evidență, observăm cu satisfacție că pentru prima dată într'un Bilanț publicat s'a adoptat împărțirea, pe care noi am făcut-o prin articolele scrise în această Revistă [1]) de: „Conturi de Ordine" pentru bunuri în posesiune și „Conturi de Evidență" pentru raporturi juridice secundare anexe la o operațiune economică principală.

Atât separațiunea acestor două categorii de conturi, cari nu trebue nici confundate, nici puse la olaltă cum de obiceiu se face, cât și denumirea fiecărui cont în parte dovedește o grijă deosebită de a face din aceste conturi o realitate care să redea clar și precis materia contabilizată.

In ce privește Conturile de Activ și Pasiv propriu, remarcăm la activ gruparea adoptată atât de teoria cât și de tehnica contabilă și a.: **Activ imobilizat, Activ ușor realizabil** și **Activ Disponibil.**

La Pasiv — în afară de cele două grupări: **„Pasiv Tranzitoriu"**, care deși este folosită mult în practică, nu este îmbrățișată de teoria modernă pentru că nu exprimă clar și precis materia contabilizată.

Conturile zise „tranzitorii" la Pasiv pot să reprezinte sau pasiv propriu zis, sau obligațiuni provizorii în legătură cu alte operații sau sume, al căror caracter nu este precis ori diferența de evaluare, cari se trec provizoriu în Bilanț, pentru evidență etc.

---

[1]) A se vedea No. 10, 11 și 12/937.

La Pasiv neexigibil, găsim contul: **„Fond de rezervă special taxat"**, — un cont creiat de technica contabilă românească care a apărut pentru prima dată în Bilanțul Soc. anon. de Gaz Metan ca o urmare a metodelor de impunere, după care se taxează sume, cari în Contabilitatea comercială nu sunt considerate venituri.

La Pasiv Exgibil găsit separația între „Creditori Hipotecari", „Creditori", „Furnizori" și „Dividende neplătite" — posturi cari greșit uneori se pun laolaltă.

Nu găsim însă aceiași separație la Activ, unde s'a trecut un singur post: „Debitori", cari pot fi „Clienți" sau „Debitori" din împrumuturi ori din alte operații.

In Activ în grupa: „Activ ușor-realizabil" găsim trecute într'un fond: **„Stocuri de produse și de materiale"**. Cum între aceste două categorii de valori sunt deosebiri din punct de vedere technic și din punct de vedere economic, o separațiune între ele este necesară așa cum de altfel sunt conturile în Contabilitate.

Tot în această grupă găsim un cont: **„Titluri"** și un alt cont: **„Efecte publice"**. Este bine că s'a făcut separația între aceste două categorii de valori însă denumirea de titluri ar putea fi înlocuită cu ceeace realmente reprezintă s. a. „Acțiuni" și „Participațiuni", fiecare separat, — mai ales că „Titluri" este denumirea pentru valorile mobiliare în general.

In Contul de Profit & Pierdere găsim o separațiune a beneficiilor după origina lor, iar la Dobânzi s'a ținut seamă de principiul modern al necompensării dobânzii, trecându-se separat Dobânzile debitoare (plătite) și Dobânzile creditoare (încasate).

Asemenea s'a trecut în posturi separate cele două Contribuții importante, care formează aportul industriei la bugetul public A. **a.Impozite și taxe** (Lei 602 milioane) și „Contribuții și cheltueli cu scopuri sociale" (Lei 158 milioane), — reprezentând împreună de 4 ori beneficiul net ce se distribuie acționarilor.

Din punct de vedere fiscal, separația între dobânzi debitoare și dobânzi creditoare poate avea dezavantagii pentru întreprinderi, când impunerea se face pe baza cifrei de afaceri, întrucât la Bănci de ex. în loc să se treacă la cifra de afaceri — din creditul contului Profit & Pierdere numai soldul credi-

tor al contului Dobânzi, vor trece totalul dobânzilor creditoare, fără a se scade cele debitoare.

Unele organe fiscale merg chiar mai departe și adaugă la cifra de afaceri și la intreprinderile comerciale și industriale dobânzile din creditul Contului de Profit & Pierderi, fie că aceste dobânzi provin de la creanțe din mărfuri ori de la efecte publice, sau alte operații, fără a ține seama de dobânzile debitoare.

Technica contabilă trebue să țină seamă în aplicarea principiilor teoretice, de anume realități, cari uneori împiedică o prezentare a Bilanțului și a contului de Profit & Pierdere întocmite pe baze științifice.

Dr. V. M. IOACHIM

Pentru susținerea revistei rugăm pe abonații noștri să recomande tuturor colegilor, contabili și comercianți, să se aboneze la revistă.

UZINELE CHIMICE ROMANE

FABRICĂ DE ARTICOLE DE CAUCIUC

BUCUREȘTI — ȘOSEAUA PANDURILOR Nr. 71

Telefon 4.10.10

PRODUCE ȘI FURNIZEAZĂ: ARTICOLE TECHNICE, PLĂCI, GARNITURI, TUBURI CURENTE, DE PRESIUNE ȘI PENTRU LICHIDE COROSIVE.— PNEUMATICE DE BICICLETE, MINGI, BALOANE, etc. — ÎNCĂLȚĂMINTE, COVOARE. ȘOȘONI, GALOȘI. — MĂȘTI DE PROTECȚIE CONTRA GAZELOR, COSTUME, CISME ȘI MĂNUȘI CONTRA IPERITEI. — AMORTIZOARE DE TUNURI, MITRALIERE.— LUCRĂRI DE ETANȘEITATE LA FORTIFICAȚII. — PÂNZE CAUCIUCATE.

Bibliografie contabilă

Contabilitate cu Trancu-Iași

„Curs de Comerț și Contabilitate", de Gr. Trancu-Iași. Manual pentru Case de Bancă, Comercianți, Industriași, Societăți Comerciale, Bănci Populare. Prima ediție 1913, a doua 1914 și a treia 1920.

Grigore L. Trancu-Iași a fost o personalitate complexă, de care nu este locul a ne ocupa aci. El semnează prefața primei ediții ca „Profesor la Școala Superioară de Comerț din Galați și avocat", la a doua ediție semnează „Deputat de Covurlui", iar la a treia „Ministrul Muncii și Ocrotirilor Sociale".

Aci vroim să analizăm opera contabilă.

Din prefața la prima ediție relevăm :

„In fiecare clipă descoperiri și mijloace noui fac ca raporturile comerciale să se perfecționeze. Cât despre contabilitate în ultimii cincizeci de ani, mai cu seamă, progresele realizate sunt extraordinare. Le voiu rezuma în câteva cuvinte. (A se vedea în Giovanni Massa, Trattato Completo di Ragioneria, Vol. XII, Storia e Bibliografia) :

In prim loc s'a înălțat sfera de activitate a contabilității, făcând-o să determine ordinea administrativă a întreprinderilor și să supue controlului toată evoluția vieții lor economice, dându-i-se caracterul de știință."

Contabilitatea își cată locul printre celelalte științe. Nu importă metodele de aplicare, ele sunt rezultatul spiritului inventiv al omului ; principiile fundamentale ale contabilității sunt aceleași ; acestea trebuesc observate pentru a nu greși.

Discuțiunile cu privire la explicarea naturii și funcțiunii conturilor sunt și astăzi deschise. Intre autorii de contabilitate din Franța și Italia erau atunci discuții vii. Trancu-Iași citează câteva : H. Gillis în „Revue de Comptabilité et d'Administration" (Martie și Aprilie 1909), atrăgea atențiunea asupra „dispariției registrelor grele și costisitoare și înlocuirea lor prin fișe și foi mobile."

Observăm că potrvit programului analitic al Școalelor Superioare de Comerț (publicat în Monitorul Oficial Nr. 107

din 15 August 1910), căruia autorul s'a conformat în întocmirea lucrării sale, studiul comerțului și contabiiltății se făcea la un loc. Desigur că pentru gradul de învățământ, la care se referea programul menționat, el prevedea :

„Atât la studiul comerțului cât și la contabilitate se va ține seama și de nevoile regiunii unde școala este situată, dându-se mai mare desvoltare chestiunilor cari interesează regiunea unde este situată școala."

N. P. Ținemă să relevăm aci că, în ce privește desvoltarea chestiunilor, în Școala elementară trebue să se aibă în vedere comuna în legăturile ei cu județul și țara ; în Școala secundară curs Superior legăturile țării cu vecinii, iar în Academiile comerciale chestiunile trebuesc privite în tot momentul în aplicarea lor pe toată suprafața globului pământesc, sau oriunde o posibilitate de comunicație s'ar mai ivi.

Facem această paranteză având în vedere că o nouă așezare a învățământului este în perspectivă.

In prefața ediției II-a scrie :

„Socot, că și acestei edițiuni i se va face primirea făcută edițiunii întâi și că lucrarea mea va răspunde la nevoia ce se simte ca, în actuala desvoltare economică a țării să fie o îndrumătoare către cunoștințele așa de vaste și de variate ale comerțului și ale contabilității".

Iar la ediția III-a scrie :

„Ocupațiile mele actuale, care-mi absorb toată activitatea mea, nu-mi dau răgazul necesar revederei acestei lucrări.

Dau la imprimat ediția III-a, fără împlinirea scopului ce mi-am propus, cu convingerea că prin Cursul meu contribuesc într'o mică măsură la răspândirea cunoștințelor comerciale atât de necesare țării noastre.

Sunt fericit că această ediție va putea fi răspândită în tot cuprinsul României Mari."

Impărțirea materiei este următoarea :

In partea întâia, dă cunoștințe de comerț absolut necesare pentru a înțelege rostul celorlalte părți. Astfel ne vorbește despre comercianți sau intermediarii sau mijlocitorii de comerț, fabricanți sau industriași, cărăuși, sau întreprinzători de transporturi, bancheri, asigurători, antrepozitari, comisionari ; despre mărfuri, ambalaj, monetă, măsuri și greutăți, intrând

chiar în domeniul aritmeticei comerciale ; despre mărci de fabrică și brevete de invenţiuni, cumpărare, vânzare, documente relative la vânzări și cumpărări, documente de transport și magazinaj, expediţiuni prin poștă ; despre vamă și taxe comunale, despre magaziile generale și docuri, târguri și pieţe, agenţii comerciale, birouri de informaţiuni, expoziţiuni, muzee comerciale, consulate, Camera de Comerț și Industrie și alte instituţiuni.

Tratează despre societăţile comerciale, intrând mult în materia dreptului, pe care o cunoștea, continuă cu noţiuni despre carteluri și trusturi ; despre sindicate și corporaţiuni, despre credit, efecte de comerț, efecte publice, acţiuni și obligaţiuni ; despre bursele de efecte și de mărfuri cu numeroase exemple și reproduceri ; despre tribunalele arbitrale ; despre bănci și operaţiunile lor ; despre asigurări, cu multe lămuriri practice.

Partea doua cuprinde teoriile de administraţie și contabilitate, precum și contabilitatea aplicată la societăţile comerciale.

După un scurt istoric, în care vorbește de trei epoci în desvoltarea contabilităţii :

a) Din timpurile cele mai vechi, până la 1494, data apariţiei lucrării călugărului Luca Paccioli,

b) Dela Paccioli până la lucrarea lui Edmond Degranges din 1800,

c) Dela 1800 până în zilele noastre, adică până la apariţia primei ediţii, căci noi avem în România o etapă nouă, pe care o marchează apariţia Revistei Generale de Comerț și Contabilitate în anul 1908, care dă loc la un curent de cercetări ştiinţifice pe acest tărîm la noi în ţară, despre care face dealtfel menţiune și autorul (pag. 210, ediţia II-a).

Vorbind despre utilitatea și rolul contabilităţii, afirmă că ea constitue istoria unei întreprinderi „istoria care va povesti triumful nostru, dacă întreprinderea propășește, sau dezastrul nostru, dacă întreprinderea stagnează sau se pierde (pag. 254, ediţia III-a).

Dar contabilitate nu este numai o narare a trecutului, ea este și o sfătuitoare pentru viitor :

„Din contabilitate întreprinzătorul poate vedea, dacă are avantaje din afacerea întreprinsă, dacă modul de condu-

cere urmat până atunci trebue continuat, dacă cheltuelile nu absorb veniturile, dacă dobinzile prea mari nu indică nevoia unui spor de capitaluri și trăgând aceste indicațiuni din contabilitate, poate să-și făurească normele de conducere pentru viitor." (p. 211 ed. II-a).

Legea impune și anumite norme în ce privește partea formală a contabilității.

Grigore Trancu-Iași a fost influențat de literatura franceză și italiană, ca și de marile lucrări românești ale lui Theodor Ștefănescu și Constantin Petrescu dar el adoptă termenii de **„afacere** sau **întreprindere** și **administrație**, cari răspund în totul la ideia unei entități", (pag. 255 ediția III-a) părăsind termenul de „aziendă" importat din limba italiană, folosit de C. Petrescu.

Termenul „patrmoniu" este citat după Schäffle în înțelesul de avere, aparținând unei aziende, fiecare aziendă putând avea un patrimoniu mare sau mic.

De relevat este că în cuprinsul noțiunilor de contabilitate, așa după cum era concepțiunea pe acea vreme, autorul se ocupă și de administrarea întreprinderilor, de analiza faptelor ce se petrec în întreprinderi, cauzele și clasificarea lor, reproducând după Constantin Petrescu analiza acestor fapte și cauze cu oarecari rectificări ; face mențiune despre piesele justificative, în baza cărora se operează în contabilitate și trece la conturi, dând următoarea definiție (pagina 268, ed. III-a) :

„Contul este înscrierea pe o foaie de hârtie sau pe un registru a mișcărilor unei valori fie în cantități, **fie redusă ? în lei,** sau a operațiunilor cu o persoană într'un timp determinat" (p. 230 Ed. II). (Semnul de întrebare și sublinierea sunt ale noastre).

Această definițiune, dacă o analizăm astăzi, în perspectiva timpului și sub influența definițiunii dată de Maestrul Spiridon Iacobescu : „Contul sau partida este socoteala, prin care se reprezintă nominal, numeric și sistematic elementul de patrimoniu sau o grupă de elemente patrimoniale asemănătoare". (Curs de Contabilitate Comercială de prof. Spiridon Iacobescu și Al. Sorescu, pag. 47, vol. II), completată cu limita minimă a numelui contului „cantitatea patrimonială minimă căreia i se poate deschide cont, se oprește la individualitatea

elementului de patrimoniu" (pag. 46, acelaș volum), găsim că are unele lipsuri.

Trebue să facem distincțiune între cont ca socoteală, care reprezintă în contabilitate unul sau mai multe elemente patrimoniale și extrasul de cont, care este o copie totală sau parțială a unui cont.

Se ocupă apoi de registre comerciale : Jurnal, Cartea Mare și Inventar cu desvoltătoarele lor ; explică sistemele de contabilitate în partidă simplă, mixtă și dublă, insistând asupra acesteia din urmă, în care „se înregistrează ambele părți ale fiecărei operațiuni, adică și primirea și darea în acelaș timp, stabilind egalitatea continuă, care intervine în toate schimbările și anume :

DEBIT (să dea) = CREDIT (să ia),

cu concluzie : „Acesta este fundamentul contabilității în partidă dublă" (pag. 301, ed. III-a).

Vorbește despre raporturi între întreprinzător, colaboratori și terți, iar pentru a găsi conturile creditoare și debitoare întrebuințează formula : „cel care primește este debitor, iar cel care dă este creditor" (pag. 302, ed. III-a), formulă ieșită din uz astăzi, în concepțiunea patrimoniului integral economico-juridic, care formează obiectul contabilității (vezi Curs de Contabilitate Comercială Generală de Prof. Spiridon Iacobescu și Al. Sorescu, pag. 12, vol. II).

Reproducând definiția dată de Léautey et Guilbault, contabilitatea apare astfel pentru autorul nostru :

„Contabilitatea, ramură a matematicilor, aplicată mărimilor economice, este știința coordonării raționale a conturilor cu privire la produsele muncei și la mutațiile și transformările capitalului, adică a conturilor producției, distribuției, consumației și administrației bogățiilor și capitalurilor private și publice.

„Știința conturilor opunând în mod invariabil, în orice mutațiune de valori, unul sau mai multe conturi debitate la unul sau mai multe conturi creditate cu sume egale, realizează ecuațiunea matematică a conturilor și păstrând totdeauna lucrurilor contabilizate prețul lor inițial până în momentul când ies din inventarul nostru, fie cu prețul inițial, fie cu un preț

diferit, știința conturilor dă indivizilor sau colectivităților de indivizi mijlocul să cunoască la perioade fixate după nevoile fiecăruia, modificările ce le aduc operațiunile economice și sociale în valoarea capitalurilor ce posed sau gerează".

Se vede dependența de matematică încă stăruind în mintea contabililor autori, deși putem considera un pas înainte formula timidă de „știința conturilor", strecurată în adaosul de mai sus. Așa s'au făcut primii pași în toate cuceririle, pe toate tărîmurile.

In ce privește clasificarea conturilor, dă următorul tablou :

I. Conturi de capital.

II. Conturi de valori. III. Conturi de presoane.

IV. Conturi de rezultate.

după clasificarea din Cursul de Contabilitate de Th. Ștefănescu (ediția 1908 pag. 155), și reproduce o parte din Diagrama unei contabilități comerciale din :

La Science des comptes de Léautey & Guilbault, după care trece la examinarea funcțiunii fiecărui cont în parte și tratează despre conturile : Capital, Mărfuri, Casa, Efecte de Primit, Trate și Remize, Efecte Publice, Efecte de Plată, Imprumuturi, Mobilier și Material, Imobile, Clienți, Furnizori, Cheltuieli Generale, Dobânzi și Comisioane, Profit și Pierdere.

Se ocupă de controlul registrelor din punct de vedere material „pentru ca să fim siguri că operațiunile au fost bine înregistrate și că balanța între debit și credit, despre care s'a vorbit la începutul contabilității în partidă dublă este continuă și perfect echilibrată, arătând erorile care se pot strecura și corectarea lor".

Deosebit de acest control menționează că „registrele mai pot fi controlate prin Contabilitatea auxiliară, fie prin acte, emanând dela terțele persoane, fie prin verificarea valorilor, etc."

Dă exemple de conturi curente calculate după diferite metode : direct, indirect, hamburghez și alte metode.

Despre Inventar și Bilanț (pag. 403) se ocupă din punct de vedere legal, dă o definiție a inventarului după Léautey și una după C. Petrescu. Vorbește despre inventare parțiale și generale, despre forma inventarului, de registrul inventar.

In ce privește alcătuirea inventarului, privește chestiunea din două puncte de vedere : **partea reală** a inventarului și **partea estimativă.**

„Partea reală a inventarului este numerarea după existențe a tuturor elementelor de activ ce le avem în patrimoniul nostru" (pag. 405).

„După ce partea reală a inventarului este terminată, trebue ca tuturor elementelor de activ să le dăm o valoare oarecare adică să le estimăm."

Explică diferitele teorii privitoare la estimațiune. Relevă art. 24 cod. com., care prevede norme de evaluare numai pentru efectele și datoriile active (pag. 406) și conchide cu principiul că „inventarul reprezintă gradul de cinste și prevedere al aceluia ce-l face" (apg. 407).

Nu ne vorbește însă nimic de evaluarea unor creanțe din Pasiv și de multe ori este nevoie să aplicăm, la inventariere, cursuri de convertire la datoriile în valute străine, altele decât acelea care au servit de bază la înregistrarea lor. Deasemenea elementele de pasiv trebuesc și ele enumărate unul câte unul.

Despre Bilanț dă o definiție scurtă :

„Tabloul în care se arată situațiunea activă și pasivă a întreprinderei se numește Bilanț" și apoi continuă : (p. 356 Ed. II-a).

„Bilanțul se compune din două părți : din Activ și din Pasiv. Diferența dintre activ și pasiv se numește capital, când cifra activului este mai mare, și **deficit** când cifra pasivului este mai mare". Aci face o confuzie, căci nu socotește capitalul ca făcând parte din Pasiv. Or, activul trebue să fie egal cu Pasivul, iar Pasivul se compune din Capital și Creditori, „Capital" reprezintând drepturile pecuniare nete ale subiectului de patrimoniu, iar „creditori" obligațiunile subiectului de patrimoniu. Activul poate fi eventual egal numai cu „Capitalul", sau numai cu „Creditori" (vezi Vol. II Contabilitate Generală de Prof. Sp. Iacobescu și Al. Sorescu pag. 13, 14.).

Nu face o separație a conturilor de ordine în Bilanț, totuși pune contul Capital și conturile de fonduri ca ultime conturi

în Pasiv, fără a da vreo lămurire de ce (pag. 409/10 Ed. III-a).

Se ocupă de punerea de acord a registrelor cu Inventarul, de dobânzi, reescont, amortizări, rezerve, supravalori, de citirea bilanțurilor, relevând un articol al d-lui V. M. Ioachim, din ziarul „Argus" de omisiuni și erori, de foloasele bilanțului, de fraude și manopere frauduloase comise în cursul exercițiului, de cele comise în timpul facerei bilanțului, de mijloacele de prevenire și descoperire.

Dă o formulă de Bilanț după E. Léautey (pag. 417/19), clasificând Activul în : și Pasivul în :

imobilizat	Pasiv către Societate
realizabil la termen lung	„ la termen lung
„ „ „ scurt	„ exigibil imediat sau la termen scurt (12 luni sau mai puțin)
„ sau disponibil	Sold de beneficiu al Contului
cotă de pierdere a contului Profit & Pierdere	Profit & Pierdere

(Vezi anexa I, pag. 263)

In ce privește Contul de Profit & Pierdere dă deasemenea formula următoare :

(Vezi anexa II, pag. 264)

și o formulă de Bilanț întocmită de o comisiune extraparlamentară în Belgia la 1893, asemănătoare cu aceia de mai sus (pagina 426/7).

Intrebuințează greșit noțiunile cont de ordine și conturi tranzitorii.

„Conturile ce servesc pentru soldare, sunt niște conturi de ordine sau tranzitorii, cari au durată de o clipă și poartă numele — fie de **balanță de eșire**, fie de **bilanț**, fie că înregistrându-se soldarea conturilor active prin cele pasive nu vom avea nici un cont de ordine care să ne servească la soldare" (pag. 429).

Un pas înainte îl face cu publicarea dării de seamă a Consiliului de Administrație al Băncii Românești către adunarea generală a acționarilor din 24 Februarie 1913 și raportului censorilor cum și a unor fragmente din alte dări de seamă din care se vede starea economică în țară în vremea aceia.

FORMULA BILANŢULUI

Activ			Pasiv		
Imobilizat:			**Către Societate:**		
Cheltueli de fondare			Capital social: suma de . . acţiuni de franci		
Concesiuni			Rezervă legală (plasată)		
Brevete			„ compliment. şi fonduri de preved.		
Clientelă de aport			Amortisment anterior datei prezentului bilanţ asupra activului imobilizat arătat în faţă: Cheltueli de fondare		
Terenuri şi clădiri servind la exploataţiune			Concesiuni		
Maşini şi unelte			Brevete		
Material mobil			Clientelă de aport		
Mobilier			Terenuri şi clădiri		
Alte valori diverse			Maşini şi unelte		
Realizabil la termen lung:			Material mobil		
Creanţe cu scadenţa la mai mult de 12 luni: cu ipotecă sau gaj			Mobilier		
cu gar. pers. (cauţ.)			Alte valori diverse		
fără garanţie			**La termen lung:**		
Valori angajate			Obligaţiuni în circulaţie nescăzute		
Propriet. div. neintrând în scopul statutar			Datorii ipotecare		
Creanţe dubioase (realizabile în parte)			„ pe cauţiuni sau pe gaj		
Realizabil la termen scurt sau disponibil:			Alte datorii sociale la mai mult de 12 luni		
Mărfuri în magazin sau în depozit liber			Fonduri de ajutor		
„ „ fabricaţiune			**Exigibil imediat sau la termen scurt (12 luni sau mai puţin):**		
Materiale prime destinate la fabricaţiune			Efecte de plată		
Datoriile director, ad-torilor şi cenzorilor			Creditori prin cont: pentru furnituri		
Creanţe la 12 luni sau mai puţin: cu ipotecă sau gaj			„ împrumuturi		
cu cauţiune			„ alte cauze		
fără garanţie			Divid. rămânând să se plătească la acţiuni		
Portofoliu: Efecte de primit, scad. inf. la 100 zile			Cup. răm. să se plătească la obligaţiuni		
„ „ „ „ sup. „ 100 „			Obligaţiuni eşite la tragere şi neramburs.		
fără a trece de 12 luni			Deponenţi: liberi		
Fondurile publice cotate în Bursă			contra-avansuri		
„ „ necotate în Bursă			Sold de benef. al contului Profit şi Pierdere		
Bursa					
Acţionari: Sume cerute şi nevărsate					
„ rămânând a fi cerute					
Rezervă legală sau statutară plasată					
Bani în casă sau în depozit la terţi					
Sold de pierdere a compt. Profit şi Pierdere					
Total general . . .			Total general . . .		

FORMULA CONTULUI PROFIT & PIERDERE

Debit

Soldul în pierdere la sfârşitul exerc. preced.

Cheltueli generale :

Lefuri şi accesorii
Chirie, contribuţie
Patentă
Comisioane extraordinare
Diverse
Direcţiune { Lefuri / Cheltueli de reprez. şi de voiaj

Administratori şi Cenzori :

Lefurile administratorilor
„ cenzorilor
Alte alocaţiuni (cheltueli de voiaj), etc.

Serviciul financiar :

Dobânzi, sconturi, comis. obiş. de bancă, etc.
Dobânzi { asupra obligaţiuni emise / „ creanţe ipotecare / în cont sau altele

Cheltueli judiciare (Cheltueli pi onorarii) :

Amortisment { la cheltueli de fondare / „ concesiuni / „ brevete / „ clientela la aport / „ terenuri şi clădiri / „ maşini şi unelte / „ material mobil / „ mobilier / „ creanţe dub. sau în litigiu / „ alte valori diverse

Sinistre neprevăzute :

Beneficiu net de distribuit

Total general . . .

Credit

Soldul în beneficiu nedistribuii la sfârşitul exerciţiului precedent
Beneficii brute la operaţiuni intrând în scopul statutar
Incasări din creanţele amortizate
Dobânzl dela rezervă
Produse şi venit în afară de operaţiunile sociale
Soldul în pierdere

Total general . . .

Intrebuinţarea şi repartiţia beneficiului net
La deficit asupra capitalului social
„ rezerva legală sau statutară
„ „ complimentară
„ administratori, cenzori, etc.
„ acţionari (dividend de . . %)
Sold din nou

Total egal la beneficiul net . . .

Ocupându-se de Societăți Comerciale ne dă o înregistrare greșită, după care au urmat mulți contabili timp îndelungat și poate mai urmează și astăzi.

„Conform actului constitutiv, la întemeierea Societății, vom credita contul de Capital sau Capital Social prin debitul contului de Acțiuni, făcând articolul :

Acțiuni la Capital

Indiferent prin ce mijloace se plasează acțiunile societății, atunci când un număr de persoane numite acționari se obligă să plătească și să ridice acțiunile, articolul în jurnal va fi :

Acționari la Acțiuni

enumărându-se acționarii cari au luat acțiunile" (pag. 440).

Greșeala constă în aceia că dacă nu sunt subscrise toate acțiunile de către acționari, vom avea în Activ o sumă la Contul Acțiuni care nu reprezintă nimic, nici măcar hârtie tipărită, cum se întâmplă de multe ori, ci numai **dorința** de a emite acele acțiuni, pe de altă parte avem o cifră nereală la contul Capital. Am avut în Decembrie 1940 prilejul să rectific un Bilanț, care conținea o sumă la Contul Acțiuni în Activ, reportată din an în an dela 1924 și să aduc Capitalul la cifra adevărată.

De asemenea greșită este și înregistrarea :

Obligațiuni la Imprumuturi pe Obligațiuni

dela pagina 441 în loc de :

Subscriitori de Obligațiuni = Obligațiuni... % anual... emise.

Dă apoi o serie de aplicațiuni practice cu înregistrări în Jurnal și în Cartea Mare de operațiuni de participație și contabilitatea unei case de comerț de coloniale en detail sub firmă individuală (pag. 442/504).

In partea III-a se ocupă de alte sisteme de Contabilitate.

Recunoaște că principiul Contabilității în Partidă Dublă, este aplicat la toate sistemele perfecționate de contabilitate, cari se mărginesc în a schimba forma și aranjarea conturilor sau registrelor, aplicând tot principiile partidei duble sau digrafiei.

„Pe lângă aceasta voiu menționa sistemul jurnal-partizi, desvoltând totodată și sistemul fișelor sau foilor mobile“ (pag. 507).

Numai că le denumește sisteme în loc de metode de aplicare.

Dă numeroase exemple practice (pag. 508—528).

Vorbind de Logismografie, o numește „un nou metod de contabilitate imaginat de Giuseppe Cerboni“ (pag. 528).

După ce explică principiul Logismografiei, după care se ține socoteala proprietarului patrimoniului în raporturile lui cu agenții, care sunt presupușii manipulatori ai valorilor și cu corespondenții, care sunt debitorii și creditorii, dă exemple practice de registre și înregistrări.

Trancu-Iași era un clar văzător și un om de progres. Ocupându-se de fișe sau foi mobile el întrevede marele progres pe care-l vor aduce acestea în ținerea contabilității.

„S'a vulgarizat în Europa de un timp relativ scurt, dar întrebuințarea lor merge în mod progresiv“ (pag. 544 Ed. III).

Desvoltă monografia unei bănci, cu ample explicațiuni asupra fiecărei operațiuni și cu exemple de înregistrări contabile (pag. 547—579).

Se ocupă de organizarea și contabilitatea Băncii Naționale a României pe servicii (pag. 579—598), de Casa de Compensațiune a băncilor și bancherilor din București (abia înființată în 1919), de Banca Agricolă, de Băncile Populare și Cooperativele sătești și orășenești, de Casa Rurală, de Creditele Funciare (Rural și Urban la București, Iași, Craiova) și Contabilitatea Agricolă, de Contabilitatea Industrială, cu care ocazie vorbește de înființarea „Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale“ în Martie 1920.

Fiind în bune relațiuni cu întemeietorul Șantierului Naval G. Fernic din Galați, reproduce o serie de documente ca: liste și foi de plata salariilor lucrătorilor, registre de produse fabricate, de expediție, de materiale în magazie și altele.

Dă exemple de înregistrări în industria petroliferă, la Uzinele Metalurgice „Reșița“, se ocupă de întreprinderi de transporturi S. R. D., S. T. B., C. F. R., despre societăți de asigurare, dând bilanțele principalelor societăți: „Agricola“, „Generala“, „Dacia România“ și închee cu câteva considerațiuni asupra Contabilității Publice, vorbind despre buget, gestiune, exercițiu, an financiar, constatări și ordonanțări, își

exprimă dorința să se introducă aplicarea Contabilității în Partidă Dublă la toate Administrațiile de Stat, numind în calitate de Ministru al Muncii o comisiune de experți contabili, care să se ocupe în mod special cu studiul introducerei Contabilității în Partidă Dublă în Serviciile Ministerului Muncii (interioare și exterioare) și în general în Contabilitatea Statului.

A reușit să introducă aceasta în Ministerul Muncii, chiar dela înființarea lui (pag. 727) și dă exemple de înregistrarea bugetului acelui Minister pe anul 1920/21.

A tratat despre organizarea și contabilitatea Casei de Depuneri, Consemnațiuni și Economii, idem a Camerei de Comerț și Industrie din București, despre Magaziile Generale și Docuri, despre lichidări și despre expertiza în materie de Contabilitate, dispozițiunile codului de comerț relativ la expertiză, căci proectul de lege pentru organizarea Corpului Contabililor Autorizați și Experți Contabili a fost depus în Parlament în vara anului 1920 din inițiativă parlamentară și nu a putut fi votat până la tipărirea celei de a III-a ediție a voluminoasei lucrări de Contabilitate a Maestrului Trancu-Iași.

In lucrarea sa Maestrul Trancu-Iași a atins toate punctele cari puteau interesa domeniul contabil și s'a menținut pe acest tărâm.

Pornind dela primele începuturi, el este actual, ducându-ne până la ultimele discuțiuni în materie și privind în viitor.

Aceasta se vede și din următoarele rânduri puse la finele lucrării (pag. 754) :

„Oricât de mult am învăța în școală, mai curând ori mai târziu se va evapora totul, dacă aceste cunoștințe nu le vom aplica, sau dacă nu le vom completa". Mai departe scrie :

„Deviza pe care o preconizăm la sfârșitul cursului de contabilitate este de a învăța mereu și Slavă Domnului, la fiecare pas în viață putem învăța ceva nou, căci abia atunci când știm mult, vedem că nu știm nimic". (N. P. Aș zice : vedem cât de puțin știm).

„Să nu uităm niciodată epitaful unui Doctor din Padua reprodus de Paul Bourget în „Le sens de la mort".

„Am trăit optzeci de ani, am studiat necontenit și am învățat măcar un lucru, a nu ignora ignoranța mea... ignorantiam meam non ignorare".

PETRU DRĂGĂNESCU-BRATEȘ

Inregistrări în contabilitate

1. Evidența impozitelor

Am arătat în diferite ocazii, însemnătatea înregistrărilor de evidență, în contabilitatea întreprinderii *). Pentru numărul de față voi desvolta necesitatea cunoașterii tuturor impozitelor plătite de fiecare unitate economică, pe fiecare exercițiu comercial, cât și înregistrările ajutătoare ce trebue făcute în contabilitate, pentru a avea în orice moment al exercițiului evidența acestor plăți.

Este știut că orice întreprindere are de suportat și taxe care intră, fie în cheltuelile de fabricație, dacă e cazul unei industrii, fie în cheltuelile ei generale, fie în prețul de cost al bunurilor cumpărate. Pe lângă acestea însă mai încasează sau reține dela clienți, salariați, etc. diverse impozite și taxe pe care trebuie apoi să le verse la casa Statului, în termenul prevăzut de legile respective.

Urmărind calea obișnuită de înregistrare în contabilitate, cele mai multe din aceste plăți se înglobează fie în prețul de cost al obiectului produs, fie în prețul de cost al bunului cumpărat și numai foarte puține, acelea ce nu intră în aceste cazuri, rămân la conturile de cheltueli ale întreprinderii.

In ce privește impozitele și taxele pentru care întreprinderea face numai oficiul de încasare sau reținere, pe seama Statului, ele nu pot fi deduse din contabilitatea obișnuită, fiind numeroase, iar conturile unde se înregistrează în momentul reținerii, diferite unele de altele. Ele au funcțiunea unui cont de creanță de pasiv până, sunt depuse la casa Statului, deci un timp foarte scurt.

Mai sunt apoi impozite care se plătesc Statului în contul unor terțe persoane, înainte ca ele să fie încasate de întreprindere. Ele au în acest caz caracterul de conturi de drepturi de creanță ale întreprinderii, față de persoanele pentru care s'au plătit aceste sume, drepturi de creanță ce se vor stinge numai atunci când suma va fi depusă societății de acele terțe persoane.

---

1) Pentru detalii vezi pag. 19. „Indexul alfabetic pe autori și subiecte" de Andrei I. Gheorghiu, tipărit de revista noastră, ca tablă de materie la finele anului 1936, pentru 26 ani de activitate a revistei.

In prima categorie avem impozite legate de materia primă necesară fabricației noastre, dela cumpărare până la intrarea în magazie, cât și de procurarea bunurilor care servesc fie pentru comercializare, fie pentru prelucrarea materiei prime. Notăm câteva din acestea : impoziul excepțional de 4%, cifra de afaceri, timbre plătite la cumpărarea materiei prime, taxele vamale și cele în legătură cu importul aceleiași materii prime, dacă se aduce din străinătate, sau a mașinilor și instalațiilor ce se procură în scopul producerii materiei fabricate. In mod normal aceste sume plătite măresc prețul de cost al bunurilor respective, ceeace face să nu știm niciodată care e valoarea taxelor vamale, etc. plătite în cursul exercițiului respectiv.

In aceeași categorie avem și impozitele datorate de întreprindere Statului, ca : impozitul comercial și industrial, impozitul minier, taxe de autovehicule ,taxele datorate comunei, impozitul echivalent, cota patronului datorată Casei Asigurărilor Sociale în legătură cu salariile plătite (cota de 1,20%, cota de 1%, etc.), timbre pe facuri netrecute în socoteala clienților, etc. In mod obișnuit pentru aceste plăți avem în contabilitate conturi de cheltueli, care se debitează în momenul plății.

In a doua categorie avem : impozitul pe salarii, cotizațiile la Casa Asigurărilor Sociale reținute dela personal, cifra de afaceri trecută în sarcina clienților, impozitul excepțional de 4%, timbrele pe facturi trecute în facturi, taxele de consumație facturate, impozitul pe celibatari, impozitul pe venituri întâmplătoare, etc. In contabilitate conturile se creditează în momenul reținerii și se debitează în momenul plății. Ele se soldează întotdeauna după fiecare plată.

In a 3-a categorie avem impozitul anual de 0,50% și 1 la mie aviație, prevăzut de legea timbrului, în legătură cu acțiunile emise de societate, impozit ce se plătește de societate, chiar dacă nu se dă dividend, în contul acționarilor. In acest caz contul este debitat în momentul plății către Stat și se creditează atunci când se restituie de acționar, fie la plata primului dividend, fie prin încasări separate dela fiecare acționar.

In orice categorie ar intra aceste impozite și taxe, ele sunt impozite plătite efectiv de către și prin întreprindere și evidența lor specială trebuie ținută neapărat.

De aceea am propus creearea următoarelor conturi de ordine și evidență :

Impozite şi taxe suportate
de societate . . . . = Impozite plătite.
Impozite şi taxe suportate
de terţi . . . . = Impozite plătite.

cu următoarele funcţiuni :

Conturile de ordine de activ se debitează prin creditul celui de pasiv, *paralel cu înregistrarea obişnuită în contabilitate a plăţilor*, pentru impozitele sus arătate, în debitul de fabricaţie, sau de cost, al bunurilor procurate, în debitul conturilor de cheltueli, sau în debitul conturilor pentru sumele reţinute, după cum ele intră în una din cele 3 categorii. In acest mod vom avea întotdeauna prin soldul debitor al conturilor de ordine de activ totalul sumelor plătite, fie datorate de întreprindere, fie reţinute numai de întreprindere.

Contul de ordine de pasiv se creditează în mod automat la debitarea celor de activ.

La finele anului putem face comparaţia lor cu celelalte ale anului precedent şi arăta prin Dările de seamă (la societăţile anonime) contribuţia întreprinderii la sarcinile generale ale Statului. Se va arăta în deosebi, că deşi prin contul de profit şi pierderi apar impozite şi taxe foarte mici (numai acele înregistrate la cheltueli şi din ele numai acelea nevirate pe alte conturi), în realitate sumele plătite efectiv Statului ating cifre impresionante, în raport cu rezultatele obţinute de întreprindere.

Conturile se soldează la finele anului creditând cele de Activ prin debitul celor de Pasiv.

Dacă voim să ştim şi ce anume feluri de impozite am plătit, fiecare cont de ordine şi evidenţă de activ va avea atâtea subdivizuni câte impozite sau taxe se plătesc de către societate, fie privind-o pe ea, fie pe terţ.

2. Plăţile de salarii pentru servicii prestate şi neprestate

Dela începutul lunei Martie 1939 o nouă problemă s'a pus întreprinderilor comerciale şi industriale : plata salariului pe prima lună de concentrare, ajutorul de concentrare pe lunile următoare plătit concentratului sau familiei sale şi în fine plata unei jumătăţi de salariu direct Statului, când concentratul a optat pentru solda primită dela armată.

Cu alte cuvinte pe lângă plata salariilor pentru servicii efectiv prestate, întreprinderile trebuie să mai suporte și plata unor salarii, pentru care întreprinderea nu primește nici un contra serviciu.

Pentru ca să se știe întotdeauna care este contribuția socială a întreprinderilor la ajutorarea personalului în modul arătat mai sus, cât și pentru salariile plătite în timpul concediilor, anuale, acordate personalului său, am găsit nimerit ca drepturile personalului să se înregistreze în contabilitate la 2 subdiviziuni ale conturilor de cheltueli și anume :

Salarii pentru servicii plătite prestate,

Salarii pentru servicii neprestate.

Fiecare salariu plătit se va trece în debitul uneia din cele 2 subdiviziuni, după situația în care se află prin creditul contului Casa.

Acest mod de înregistrare este posibil în întreprinderile comerciale. In întreprinderile industriale, unde salariile măresc prețul de cost al bunurilor produse, în momentul înregistrării în contabilitatea obișnuită, se va face și o înregistrare de ordine la conturile :

Salarii pentru servicii prestate = Salarii plătite.

Salarii pentru servicii neprestate = Salarii plătite.

cu funcțiunea conturilor de ordine de sub No. 1.

Prin comparația între ele a soldurilor debitoare ale conturilor de activ, vom vedea care este proporția între sumele plătite pentru serviciile efectiv îndeplinite și cele neîndeplinite, cât și contribuția socială a întreprinderii, derivând din decretele legi respective.

Conturile de ordine și evidență de mai sus se soldează la finele fiecărui an, astfel cum am arătat pentru conturile ce țin evidența impozitelor.

ANDREI I. GHEORGHIU

Sacrificiul nevăzut al fiecăruia, la postul în care se află, este imperios cerut mai ales în momentele prin care trecem.

Profesorul Werner Sombart

In luna Mai a încetat din viață marele economist german W. Sombart, fost profesor la Universitatea și la Academia de Inalte Studii Comerciale din Berlin.

Născut în anul 1863, fiul unui geometru agricultor și membru al Comisiei Deputaților din Prusia, Sombart a studiat mai întâi la Pisa apoi a studiat dreptul și economia politică în Germania. A funcționat, după ce și-a luat doctoratul, doi ani ca Secretar al Camerei de Comerț din Bremen, fiind numit ceva mai târziu profesor la Universitatea din Breslau, unde a desvoltat o prodigioasă activitate științifică având ca rezultat prețioasele studii, care dela început l'au consacrat ca unul din cei mai mari economiști ai Germaniei. Din cauza ideilor sale înaintate, deși profesorul A. Wagner il indicase ca succesor al său, abia târziu a fost chemat ca profesor la Universitatea din Berlin, după ce în 1906 Corporația Negustorilor l-a adus la Berlin ca profesor la Academia de Inalte Studii Comerciale, atunci înființată.

Sombart a făcut parte din pleiada acelor mari oameni de știință, cari au pus întreaga lor viață, întreaga lor simțire și gândire în slujba disciplinei, pe cari au servit-o cu tot devotamentul, cu toată pasiunea și cu toată priceperea.

Numele lui W. Sombart va sta cu onoare în Panteonul științei economice germane alături de al predecesorilor săi: A. Wagner, G. Schmoller, K. Bücher, Brentano, etc. aducând ca și aceștia o vastă și bogată contribuție la înțelegerea și lămurirea faptelor economice.

Cercetător profund al trecutului economic, observator atent al fenomenelor economice din epoca modernă, W. Sombart nu s'a încadrat în nici una din școlile cunoscute; nu a fost partizanul nici unei doctrine economice clasice, ci praticând o metodă riguros științifică în cercetările și expunerile sale, el a văzut în diferitele sisteme economice evoluția firească în legătură cu evoluția ideilor politice, filosofice, morale și materiale și în legătură cu evoluția științelor și technicei. Celebra sa operă: „Der moderne Kapitalismus" începută în 1902 (vol. I și II) și terminată în 1928 cu lucrarea : „Die Zukunft des Kapitalismus (vol. III conține sinteza ideilor sale dezvoltate ulte-

rior în lucrările sale: „Der Bourgeois" (1913), „Krieg und Kapitalismus" (1913) „Gewerbewesen (1904) „Die Ordnung des Wirtschaftlebens 1925), Ausbau: Anbau und Abbau des Hochkapitalismus (1926), etc., etc.

Din toate aceste opere de cugetări adânci, de analiza bogată a faptelor, de concepție superioară reese ideia fundamentală a lui Sombart că orice sistem economic este plămădit înlăuntrul sistemului economic, care încet încet își pierde supremația, fără însă să dispară cu desăvârșire.

Sombart, deși înclinat spre Socialism și idealism, recunoscând la început pe Karl Marx drept „praeceptor Germaniae", a făcut apologia Capitalismului, căruia — cu toate lipsurile și abuzurile — i-a recunoscut marea contribuție la progresul material și moral al popoarelor.

In ultimul timp el a aderat la conceptul național socialist, găsind în noua ordine politico-economică, formule superioare către care tinde capitalismul viitorului cu despersonificarea întreprinderii și punerea ei în serviciul națiunei prin îmbinarea și poate în viitor înlocuirea ideii de rentabilitate privată cu idea de rentabilitate publică.

Profesorul Sombart care a avut mulț elevi dintre români, a fost un dascăl apreciat și un conferențiar mult gustat, cari prin claritatea și originalitatea ideilor, metoda și forma de expunere, ținea auditoriu sub vraja cuvântului său.

Profesorul Sombart a avut pentru România și pentru studenții români o caldă simpatie, care a mers până a-și lega viața de aceea a unei românce-studentă pe atunci, D-ra Leon, fiica defunctului profesor N. Leon de la Universitatea din Iași și sora actualului profesor de statistică de la Universitatea din București D-l G. N. Leon.

Foștii elevi ai profesorului Sombart de la Academia de Studii Comerciale din Berlin aduc prin aceste rânduri un pios omagiu aceluia, care le-a deschis orizonturi noui în înțelegerea fenomenelor economice și i-a învățat că numai după studii serioase și matură gândire te poți orienta în mecanismul complex al vieții economice.

Dr. V. M. IOACHIM

31 Mai 1941.

Recenzii

NECESITATEA CREIERII UNUI ORGANISM UNIC ȘI INDEPENDENT DE CONTROL IN STAT ȘI COORDONAREA ACTIVITĂȚII ORGANELOR DE CONTROL de *Dr. I. Ghelase,* Inspector General de Finanțe, fost Directorul Corpului Superior de Control dela Președinția Consiliului de Miniștri.

Este titlul unui studiu al D-lui *Dr. Ghelase,* în care D-sa cu argumente logice isvorâte și dintr'o experiență bogată, învederează înființarea unui Corp unic și independent de control în Stat ce ar corespunde comandamentului de înaltă morală socială și bunei gospodării a avutului public, care este grija de căpetenie a Conducătorului Statului.

D-sa propune scoaterea de sub dependența directă și influentă a autorității respective a tuturor organelor de control pentru a se asigura eficiența unor lucrări reale și obiective și coordonarea activității tuturor organelor de control, verificare și inspecție, legiferându-se atribuțiunile și răspunderilor lor pentru a se eluda *imixțiunile* de atribuțiuni, ce nu pot fi decât pretext al inactivității unora, și *ar dispune apoi și carența controlului în toate ramurile* de activitate publică generatoare de nereguli, abuzuri și fraude în avutul public.

Este un studiu de o deosebită acuitate și merită a fi luat în seamă de forurile diriguitoare.

A. M.

MATERIILE PRIME ȘI ECONOMIA DE RĂSBOIU de *Prof. Pamfil C. Georgian.*

Autorul acestei lucrări, stabilește că forța definitivă a unei națiuni, este alcătuită atât din forța umană și economică, precum și din forțele sufletești. In lucrarea prezentată, autorul se ocupă de o parte din forța economică a unei națiuni și anume, de materiile prime care sunt agricole, animale și minerale.

Tratând materiile prime, arată că acestea nu sunt în realitate, decât elementele definite, ale potențialului de răsboiu. Plecând dela ideia că statul care are mai multe materii prime are o situație mai bună decât statul care are în cantitate mare un singur fel de materie primă, ajunge la concluzia, că aceste materii prime trebuesc să fie armonizate, iar cele care lipsesc trebuesc înlocuite prin altele asemănătoare, sau produse pe cale sintetică (benzină, etc.).

Pe lângă stocul de materii prime, D-l Prof. C. Georgian ne arată că o economie de răsboi, nu poate să fie făcută fără creiarea unui stat major economic compus din militari, economiști și civili cunoscători care să fixeze toate trebuințele necesare armatei și populației.

Acest stat major economic trebue să stabilească cantitățile de materii prime și să le administreze.

Stabilirea cantității se face prin alcătuiri de statistici, raționalizarea distribuției, fixarea cantităților care se pot obține, prin surogate

şi precizarea cantităţilor care pot fi exportate în ţările amice. Administrarea materiilor prime în cadrul economiei de războiu se face prin obligativitatea tuturor cetăţenilor de a arăta cantitatea de materii prime agricole pe care le au.

După ce arată cum trebue alcătuit planul economic de războiu, autorul se ocupă de potenţialul material de războiu, analizând cu toată competinţa, elementele care formează acest potenţial material.

Lucrarea prezentată de D-l prof. C. Georgian este o preţioasă contribuţie, pentru care ştiinţa îi va fi recunoscătoare.

Astăzi, mai mult ca ori când, această problemă îşi are o importanţă capitală, după cum spune şi D-sa, că omenirea modernă formează un tot, dar un tot nu înseamnă nici o unitate, nici o armonie, nici o fraternitate şi nici o pace!

Cine va fi mai bine pregătit acela va învinge.

Prof. Ion Mărculescu

PROBLEMA FONDURILOR DE REZERVA PENTRU DETERMINAREA VENITURILOR IMPOZABILE LA INTREPRINDERI COMERCIALE ŞI INDUSTRIALE, *Dr. Ion I. Ghelase,* Inspector General de Finanţe.

Este un studiu de specialitate al D-lui Ion I. Ghelase, în care *unind teoreticul cu practicul* arată cum trebue să procedeze organele fiscale la verificarea fondului de rezervă dela întreprinderile comerciale şi industriale pentru a se releva eventuale rezerve *latente* în scopul *diminuării* beneficiului *impozabil.*

Este pus în concordanţă şi cu toate legile şi jurisprudenţele fiscale în vigoare, interesând deopotrivă atât pe contribuabil cât şi organele fiscale.

Ion Orez

Colegiale

D-l *Aurel Ştefănescu* a fost numit Administrator delegat la „Creditul Carbonifer" iar d-l Prof. *Al. Machedon,* cenzor.

— D-l *Paul Horia Suciu,* a fost ales membru al Academiei de Ştiinţe politice.

— D-l *Stelian Popescu* a fost numit Şef al Corpului de Inspectori Speciali.

Colegul nostru D-l Dr. *Ion I. Ghelase,* Inspector General de Finanţe şi expert-contabil a fost numit de ziua de 1 crt. ca reprezentant al departamentului Finanţelor în comisiunea pentru revizuirea inventarelor *Uzinelor Malaxa.*

De la Secţiuni

CORPUL CONTAB. AUTORIZAŢI şi EXPERŢI CONTABILI

SECŢIA DOLJ-CRAIOVA

Duminică 8 Iunie a. c. ora 10,½, a avut loc, la sediul Corpului din str. Edgard Quinet Nr. 11, adunarea generală ordinară a membilor Corpului de Contabili din Craiova, de sub preşedenţia d-lui D. D. Grigorescu Directorul Băncii de Scont din localitate.

Au luat parte un număr foarte mare de membri, — Experţi Contabili, Contabili Autorizaţi şi Stagiari.

La ordinea zilei fiind :

1. Descărcarea de gestiune, bilanţul, contul de venituri şi cheltueli pe anul 1940 şi proiectul de buget pe anul 1941, cum şi

2. Soluţionarea cotei de 5% din taxe de expertize nedepusă pe trecut.

3. Infiinţarea unei case de pensiuni şi retragere a membrilor.

4. Improprietărirea membrilor din imobilele intrate în patrimoniul Statului dela evrei.

Şedinţa este deschisă de dl. Ştefan Antonescu, Expert Contabil, ca preşedinte de vârstă, care dă cuvântul d-lui D. D. Grigorescu, preşedintele secţiunei Dolj pentru a conduce lucrările adunării.

Biroul adunării se complectează cu d-nii : D. N. Oprescu, Expert Contabil şi Ilie R. Petrescu, Contabil Autorizat, ca scrutatori, iar secretar al adunării trece dl. Ilie C. Matei Contabil Autorizat, cu aprobarea adunării.

Dl. Ilie C. Matei citeşte darea de seamă a Consiliului către adunarea generală, care începe cu omagiul adus către M. S. Regele Mihai I pentru suirea Sa pe Tronul României în Septembrie 1940.

Adunarea ascultând în picioare această parte, aclamă îndelung strigând : TRAIASCA REGELE, TRAIASCA DINASTIA.

Mai departe aclamă deasemenea pe Conducătorul Statului Român, adevăratul îndrumător în aceste vremuri grele pentru

țara noastră strigând: TRAIASCA GENERALUL ION ANTONESCU.

Prin darea de seamă se arată atât activitatea Consiliului pe trecut cât și ceeace urmează a se îndeplini în viitor pentru interesele profesionale ale membrilor.

Dl. Cenzor Mihail G. Floriță, Expert Contabil, citește apoi raportul Cenzorilor care conchide la descărcarea de gestiune.

Adunarea aprobă în unanimitate darea de seamă, descărcarea de gestiune a Consiliului, bilanțul și contul de venituri și cheltueli pe trecut și modifică bugetul pe anul viitor cu mărirea fondului înzestrarea biblioteci.

Cetindu-se raportul Consiliului către adunare referitor la cota de 5% din onorariile de expertiză pe trecut, iau cuvântul d-nii V. Tărășescu care cere ca această cotă să fie depusă pe ultimi cinci ani, Pascu Maglașu și D. Vasilas cer a nu se mai încasa nimic pe trecut; apoi d-nii C. Mititelu, Virgil Gănescu, D. M. Oprescu, V. Tărășescu și Ilie Matei fac diferite propuneri.

După explicațiunile date de dl. Președinte adunarea aprobă să se verse la casa Corpului 20% din cota de 5% pe ultimi 3 ani după declarațiile ce se vor face de fiecare Expert Contabil.

In chestiunea înființărei unei case de pensiuni și retragere, d-l Pascu Maglașu citește raportul întocmit și la cuvânt iau parte d-nii membri: C. Mititelu, V. Gănescu, Mihail G. Floriță și D. M. Oprescu.

Adunarea aprobă instituirea unei comisii compusă din d-nii C. C. Nițu, V. Gănescu, C. Mititelu, G. Rotaru și Florea Păun care să adune materialul necesar și să întocmească un raport către Consiliul de Administrație al secției spre studiere care să fie înaintat Consiliului Superior al Corpului pentru a fi tradusă în faptă această importantă chestiune.

Trecând la ultimul punct din ordinea de zi, dl. secretar citește raportul referitor la împroprietărirea membrilor din proprietățile evreești trecute în patrimoniul Statului.

Adunarea aprobă în unanimitate raportul fără alte discuțiuni și cere Consiliului ca să facă toate demersurile necesare pe lângă Consiliul Superior al Corpului ca prin autoritatea sa să intervină locului în drept ca la creerea legei speciale ce se va face în această privință, să fie prevăzuți printre cei ce se vor

bucura de avantagiile legei şi membrii Corpului de Contabili din România.

Epuizându-se ordinea de zi dl. Preşedinte roagă adunarea să îngăduie câteva minute pentru a aduce la cunoştina membrilor câteva constatări şi deziderate de interes profesional.

S'a constatat că la mai toate instituţiunile publice majoritatea colegilor noştri nu sunt încadraţi la serviciile de specialitate (Contabilitate sau Caserii), ci cu totul în alte posturi care nu concordă cu pregătirea fiecăruia.

Pentru remedierea acestor îndreptări arată că se va cere, în calitate de Corp constituit prin forul superior, la toate departamentele Ministeriale ca toţi colegii să fie încadraţi în posturi corespunzătoare pregătirei lor de specialitate.

S'a mai constatat că funcţiunea de contabil este exercitată, şi în special la firmele mai mici, de către contabili necalificaţi.

Şi în această chestiune secţiunea îşi va face datoria de a face toate investigaţiile şi a cere firmelor să nu mai utilizeze asemenea elemente.

Adunarea autorizâ cu depline puteri Consiliul în asemenea chestiuni.

Dl. Preşedinte arată că pentru atingerea scopurilor profesionale este de dorit ca nici un contabil să nu stea în afară de familia noastră şi toţi să fie înseraţi în secţiune pentru că prin mărirea numărului va creşte şi puterea noastră ca Corp Constituit.

Inscrieri :

Popescu C. Constantin, cu gradul de Contabil Stagiar.

Avansări la grad de Contabil Autorizat :

Manolescu Alexandru, pe data de 1 Iulie 1941;

Constantinescu C. Petre, pe data de 1 Iunie 1941;

Stroe C. Marin, pe data de 1 Martie 1938.

Ion B. Stoiculescu, Nicolae D. Gheorghe, Wiwiolek Anton, Pressa N. Constantin, Ionescu Nicodim, Ion Gh. Raicea, Smarandache Bălan, Tudor Ionescu, T. V. Rusoiu.

Reactivări :

Experţi contabili : Constantin Florescu, Jean Manolescu, Devesel Achim.

Transferări :

Peca M. Ioan, Contabil Autorizat, din secţiunea Dolj, în secţiunea Ilfov.

SECȚIA BIHOR

Constituirea consiliului secției :

In ședința din 28 Maiu a. c., Consiliul Secției Bihor — refugiată dela Oradea la Beiuș, și-a ales :

Președinte d-l Ioan Cionga Director B. N. R. Beiuș.

Secretar general d-l Florian Morgovan, funcționar B. N. R.

Inscrieri în Corp :

Contabili autorizați : Moldovan Ana, Muth Nicolae, Trifa Ilie, Țucra Gherasim.

Contabili autorizați : Ardeleanu Gheorghe.

Inscriși în secție — prin transferare

Contabili experți : Antoniu I. Pop, dela secțiunea Sălaj.

Contabili stagiari : Dumitru D. Filip, dela secțiunea Sălaj.

Avansați la gradul de contabil autorizat :

Burtă Justin, Dinculescu I. Petre, Dumitru D. Filip, Ioan Luncan, Florian Marc, Dumitru Ochiș și Popescu O. Nicolae.

Transferați din secțiunea Bihor

Experți contabili : Ioachim Marta la Timișoara, Victor Petrescu la R.-Vâlcea, Coriolan Stoicănsecu la Corabia.

Contabili autorizați : Dr. Constantin I. Grama și Ioan Gh. Sandu la București, Mihail Nemethy la Timișoara.

Contabili stagiari : Alexandru Popp la Turda.

Suspendați pentru neplata cotizațiilor :

Szücs Andrei expert contabil, și Kralik Iosif contabil autorizat.

Șterși din Corp pe baza art. 3 din lege (al. b). :

Contabili experți : Békés Alexandru, Berger Andrei, Berger Juliu, Beznàk Adalbert, Bosnyàk Papel, Cserey Desideriu, Czitrom Solomon, Dénes Adolf, Erdély Eugen, Ernyei Vilhelm, Erödy Ernest, Fekete Ladislau, Fràter Sigismund, Fleicscher Ladislau, Gelber Alexandru, Grosz Ignațiu, Gremsperger Camil, Halmos Martin, Halmos Sigismund Hanslian Eduard, Heidelberg Ladislau, Horty Desideriu iunior, Horvàth Arpad, Horvath Francisc, Iszak Emanoil, Izsak Francism, Kardos Alexandru, Kardos Emanoil, Kelemen Vilhelm, Kerekes Ema-

noil, Kertész Martin, Klein Ernest, Klein Eugen, Kovacs A. Victor, Kreț Ladislau, Lang Vilhelm, Laszlo Desiderium, Markovits Desideriu, Racz Iosif, Révész Adalbert, Schiller Alexandru, Dr. Schönfeld Eugen, Schusztek Adolf, Schwartz Martin, Stern Emeric, Sudy Eugen, Szasz Emeric, Dr. Szemes Francisk ,Szentivànyi Iosif, Szolga Alexandru, Széleș Carol, Varadi Nicolae.

Contabili autorizați : Adam Ladislau, Apfel Alexandru, Axelrad Iosif, Beck Albert, Beck Iosif, Bein Arnold, Bernath Adalbert, Bihari Eugen, Biro Ladislau, Bodnar Vasile, Borghida Iosif, Bornstein Ignațiu, Bruszt Stefan, Csatàry Iuliu, Diosi Alexandru, Engler Alexandru, Dr. Erdös Gavril, Fandly Iosif, Farkas Maurițiu, Fein Samuil, Fenyes Emeric, Fenyves Eugen, Fleischer Zoltan, Fröhlich Emeric, Fozo Eugen, Gaal Pavel, Gaal Zoltan, Garai Tiberiu, Gergely Herman, Grünberg Alexandru, Györy Francisc, Havaș Eugen, Heller Iosif, Herczeg Aladar, Hönig M. Nicolae, Iakab Adalbert, Iancso Dănăilă, Kain Ladislau, Kain Lazăr, Kelemen Samoil, Kertész Edmond, Nador Iosif, Kiss Ioan, Klein Nicolae, Kovacs Iosif, Krausz Adlabert, Kroh Vilhelm, Landau Avram, Löbl Ernest, Lörincz Ludvic, Moskovits Ernest, Markovits Eugen, Martonffy Zoltan, Neumann Rudolf, Ornstein Coloman, Osvath Vasile, Pohl Stefan, Remény Albert, Rimanoczy Ladislau, Rosenberg Ana, Rosenberg Iosif, Rosenberg Irina, Rosinger Alexandru, Rosmann Abel, Roht Eugen, Roth Leopold, Dr. Rooz Adalbert, Schlesinger Nicolae, Schmidt Adalbert, Schmidt Moise, Schreier Martin, Schwartz Alexandru, Szabo Gheorghe, Szirmai Ludovic, Stein Bartolomeiu, Török Ludovic, Dr. Toth Andrei, Ujheli Nicolae, Ullmann Francisc, Vaid Stefan, Vértes Herman, Weisz Moise, Falkenflück Schloime, Schwartz Iosif.

Contabili stagiari: Berger Irina, Berger Maximilian, Berkovits Eugen, Blum Ladislau, Bordaș Ludovic, Boroș Gheorghe, Czitter Gheorghe, Engel Cornel, Friedman Beniamin, Grünberger Iosif, Gyapai Iosif, Gyémant Eugen, Horvath Geza, Horvath Nicolae, Kahan Ileana, Kalenda Ioan, Karacsonyi Ladislau, Kazai Iosif, Kohn Elisabeta, Lobotka Paul, Magyari Hugo, Molnar Iosif, Otvös Iosif, Paraghi Stefan, Risinger Alexandru, Schöberl Milan, Serman Andrei, Schwartz Nicolae, Soponyai Paraschiva, Stein Gheza, Stein Vilhelm, Stern Alexandru, Stern Ernest, Varga Nicolae Vidosits Iuliu, Weinberger, Gerö Tiberiu, Nussbum Nicolae.

SECȚIA HUȘI

Contabili stagiari: Ion Chirica, pe ziua de 22 Martie a. c.; Victor Ionescu, pe ziua de 22 Martie a. c.

Avansări la Contabil Autorizat: Ion Arhiv, pe ziua de 22 Martie a. c.

SECȚIA TIMIȘOARA

I. **Inscrieri:** a) Cu gradul de stagiar: Munteanu Cornel, Potchen Emeric, Szlovick Iosif, Jica Ioan, Teimer Ernest, Brumariu Aurel, Wiume Francisc, Gängler Francisc, Wilwerth Iosif, Dărău Ioan, Ionescu C-tin, Gheorghevici Paulina, Gheorghevici Iulia, Napeu Alexandru, Schweb Gustav, Kriz Ferdinand, Marosi Iosif, Pupu Iacob, Hansmann Ioan, Boici Vasile, Bălteanu Gh., Flauder Iului, Ruje Mihail, Nedi Vasile, Budescu Antoniu, Pitters Daniel; b) Cu gradul de autorizat: Hașdeu Andrei, Gheorghevici Melania, Schweitzer Iuliu, Țăran Bujor Oct., Szittner Ioan, Schlapansky Antoniu, Tabacu Trifu, Hendeli Francisc, Codrea Iuliu, Orășteanu Gh., Starosolsky Maria, Codarcea Ioan, Veveriță Tiberiu, Romescu Ioan, dr. Emil Peteanu, Gruescu Alexandru, Petcu Silviu.

II. **Avansați la gradul de autorizați:** Viliam Hoffgärtner, Danciu Mihail, Weidmann Matei, Strengaru Alex., Bădescu Aurel, Wilhelm Eduard, Mutsch Norbert, Rempsz Francisc, Ghilezan Liviu, Schilzong Oscar, Jorga Traian, Vasi Atanasie, Franțiu Iosif, Rusulescu Livia, Zobay Eugen, Andrașiu Cornel, Coller Nicolae, Moser Robert, Georgeviciu Dumitru.

III. **Reînscișii:** Gerdanovits Eugen, contabil autorizat, Olariu Ilie, expert-contab, Paul Kopacska, contab. autoizat, Kiss Iulia n. Horvath, contab. autorizat, Pavlovici Alexandru, contabil autorizat.

VI. **Transferați la Secțiunea Timișoara din alte Secțiuni:** Prof. Iovan Domilescu, exp. contabil refugiat dela Cluj, Ghilezan Liviu contabil stagiar dela Arad, Popa Dumitru exp. conatbil refugiat dela Oradia, Martha Ioachim, exp. contabil ref. dela Oradia, Berția Lazăr, exp. contab. ref. dela Tg. Mureș, Brâncoveanu Elisabeta, contab. stagiar ref. dela Oradia, Tamșa Alex. exp. contab. ref. dela Oradia, dr. Borda Emil, exp. contabil ref. dela Cluj, Ștefănescu Nic. contabil autoriz. ref. dela Sft. Gheorghe, Baciu Valeriu contab. autorizat ref. dela Dej, Tămaș D-tru, contab. autorizat ref. dela Cluj, Liță Gh.

contabil autorizat ref. dela Orhei, Acu Macedon, contabil autorizat ref. dela Cluj, Dan Petru, exp. contabil ref. dela Cluj, Teo Papudof ex. contab. ref. dela Oradia.

V. **Transferați din Secțiunea ns. la alte Secțiuni:** Eșan George, expert contabil, la București, dr. Arsenovici Tiberiu, exp. contabil la Constanța, Maniu Adrian, contabil autorizat, la București, Vințan Ioan, exp. contabil la București, Hoffgärtner Viliam, contab. autorizat, la București.

Situația secțiilor din teritoriul ocupat

Consiliul Superior al Corpului a primit următoarea scrisoare din partea d-lui O. Fulea, fost Președinte al Corpului, Secția T. Mureș:

Onor.
Consiliul Superior al Corpului Contabililor Autorizați și Experți-Contabili
București
Str. Ioan Ghica No. 5
Etajul I

Ca răspuns la stim. Dvs. No. 124, din 14 Martie a. crt. ce am primit abia astăzi, am onoarea a vă face cunoscut următoarele:

Arhiva Secțiunei Corpului Tg.-Mureș, a fost în păstrarea Domnului B. Bucur (ultimul secretar al Secțiunei) care înainte de repatrierea la Mediaș (cam în luna Decembrie 1940), a predat-o D-lui Dr. Aved, Contabil autorizat și Directorul Sucursalei de aci a Casei Generale de Economii din Sibiu (Nagyszebeni Altalanos Takarékpénztar fiokja Marosvasarhely) fost membru și în ultima comisiune interimară a Corpului.

Actuala conducere a Secțiune se compune din Domnii: Tökes Carol, contabil, autorizat, subdirector la Banca de Scont, Loco, ca președinte, Schuller Artur contabil aut. director la Casa Gen. de Economiii din Sibiu Sucursala de aci, toți în calitate de membrii a Comisiunei interimare numită de către Adm. militară încă în luna Octombre 1940.

O parte mai însemnată din averea secțiunei în numerar și titluri, rente, acțiuni, etc. se găsesc încă la Banca Româ-

nească Suc. Tg.-Mureş, cu excepţia titlurilor de Rentă de Stat, cari au fost restrase de către Statul Ungar.

Intreaga avere a Corpului este blocată în baza ordinului No. 1022/1940, din 15 Octombrie 1940.

Tg. Mureş, 4 Aprilie 1941.

Octavian Fulea
Directorul Băncii Româneşti
Sucursala Tg.-Mureş

† Dr. Nicolae Mănescu

Un bun şi valoros coleg al nostru şi-a găsit moartea prematură într'un accident de aviaţie.

Dr. Nicolae Mănescu era consilierul economic al ţării noastre pentru Turcia şi Orient. El a scris mult, a contribuit mult pe teren practic la strângerea relaţiunilor comerciale între Ţara noastră şi Orientul apropiat.

El ne-a făcut o prietenească şi demnă primire împreună cu colegii turci, când o parte din participanţii la Congresul Internaţional al Corpului Contabililor ţinut la Bucureşti în 1931 au făcut o excursie la Constantinopol de pe vremea aceia, când nu se numea încă Istanbul.

Vom păstra o frumoasă şi neştearsă amintire colegului Dr. Nicolae Mănescu.

† Dem. Rădulescu

A 'ncetat din viaţă profesorul şi Directorul Şcolii Comerciale Superioare din Bulevardul Domniţei : Dem Rădulescu.

Reprezentanţi al celor zece serii de absolvenţi, eşiţi în timpul cât defunctul a fost Director, au asistat la ceremonia înmormântării de la Cimitirul Bellu, alături de profesori, de reprezentantul Ministerului Educaţiei Naţionale, de ai Corpului Absolvenţilor Şcolilor Superioare de Comerţ şi de a unui imens număr de prieteni, cunoscuţi şi membri ai Corpului Contabililor.

S'au ţinut cuvântări, nu de circumstanţă, ci din adânca convingere că templul culturii din Bulevardul Domniţei a pierdut un Director, care, după Mihail Brătilă, a făcut faimă şcolii.

Familia, prietenii şi colegii au avut obrajii uzi de lacrămi pornite din durerea fiecăruia pentru ingratitudinea cu care s'a răsplătit, într'o nenorocită epocă, munca, priceperea şi bunătatea părintească a unui rar Profesor şi Director.

Colegii dela conducerea Secţiunilor Corpului din provinciile evacuate sunt cu insistenţă rugaţi pe această cale să ne comunice, unde s'au mutat, situaţiunea abonamentelor încasate, dacă la evacuare au fost ridicaţi banii şi scriptele respective; chiar dacă sediile au fost devastate sau părăsite, precum şi dacă banii s'au trimis prin poştă sau sunt depuşi la vreo Bancă ni se va face comunicarea spre ştiinţă.

CITIŢI ŞI RĂSPÂNDIŢI «REVISTA GENERALĂ DE COMERŢ ŞI CONTABILITATE», ORGAN CARE VĂ APĂRĂ INTERESELE.

«Forja Poldi-I. A. R.»

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

BUCUREŞTI: STR. OŢETARI 3 TELEFON: 3-43-03

CAPITAL SOCIAL: LEI 50.000.000

PIESE FORJATE DIN OŢEL ŞI METAL

Abonamente

Azuga: Teofil Vlădăreanu lei 200 abon. 1941.

Bacău: Leibu Garnianu lei 200 abon. 1941.

Botoşani: Lazăr Frai, lei 200 abon. 1940.

Braşov: Morariu Ghira, lei 200 abon. 1941.

Bârlad: Osias Blank, abon. 1940.

Câmpina: Vasile I. Creţu, lei 200 abon. 1940.

Craiova: N. Dumitrescu, lei 200 abon. 1941; G. I. Bică lei 200 abon. 1941.

Constanţa: Anton Marcu, lei 200 abon. 1940; Artur Weintraub, lei 200 abon. 1940; Preduţ P. Lazăr, lei 400 abon. 1939—1940; Trifan Nedelcu, lei 200 abon. 1940; Corpul Contab. Secţia Constanţa, lei 3040 abon. 1940.

Iaşi: Grigore V. Colea, lei 200 abon. 1941; D-tru Huţeanu, lei 200 abon. 1941; Gh. Zaharia, lei 200 abon. 1941; D. Popovici, lei 200 abon. 1941; Const. A. Hulubei, lei 200 abon. 1941; Sp. Iordăchescu, lei 200 abon. 1941.

Lugoj: Eduard Mureşanu, lei 400 abon. 1940—1941; Ioan Lupu, abon. 1939/40.

Mediaşi: Soc. Naţ. Gaz Metan, lei 1000 abon. 1941.

Mizil: Const. Vlădureanu, lei 400 abon. 1940-1941.

Oraviţa: Ernest Brancovici, lei 400 abon. 1940-1941.

Ploeşti: Alex. Popescu, lei 200 abon. 1941.

Poiana Ţapului: Const. Rădulescu, lei 400 abon. 1940-1941.

P. Neamţ: Corpul Contabililor, lei 200 abon. 1940; Th. Dumitrescu iel 200 abon. 1940; Gh. Tarhon lei 200 abon. 1940; P. Rinszler lei 200 abon. 1940; Anton Turbure lei 200 abon. 1941; Ion Spudirea lei 200 abon. 1941; Mihail Poli lei 200 abon. 1941; M. Maxim lei 200 abon. 1940.

R. Vâlcea: Florea St. Aspra lei 600 abon. 1939-1941; Const. M. Hotin lei 200 abon. 1941.

Sighişoara: Grigore Hornoiu lei 800 abon. 1938-1941.

Timişoara: Alex. Heitler lei 200 abon. 1941; Desideriu Fülop lei 200 abon. 1940; Alex. M. Ioan lei 200 abon. 1941; Rudolf Harasz lei 200 abon. 1941; Maximilian Neumman lei 200 abon. 1941; Ilie Baciu lei 600 abon. 1938-1940.

Tecuci: Camera de Comerţ şi Industrie abon. 1940.

T. Măgurele: Casa de Credit Naţional a Agricult. lei 200 abon. 1940.

Vaslui: Vasile Moroşanu lei 200 abon. 1941.

V. Dornei: Ad-ţia Fond. Bisericesc lei 200 abon. 1941.

Rugăm pe colegi să ne trimită scurte ştiri colegiale.

MAȘINA ACEASTA URIAȘĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puțin exagerat. Totuși este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne și economic, au lucrat zeci de mari inventatori și au fost investite milioane.

Să nu ai la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, înseamnează să nu te folosești de realizările tehnice moderne.

No. 4 – 2 1967

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

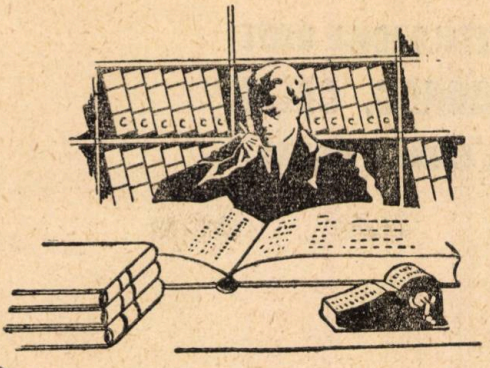

După munca încordată
a contabilului....

.....destinderea și
reconfortarea
se recapătă
gustând

Vinurile SAMPANIA MOTT

UZINELE METALURGICE UNITE
„TITAN, NADRAG, CALAN"
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

PRODUSELE UZINEI
CALAN:
Radiatoare, Cazane
de încălzire centrală,
Băi de fontă emailată
etc., etc.

BIROUL DE VÂNZARE
„SOCOMET"
BUCUREŞTI
STR. CÂMPINEANU, 2

Călătoriți cu ajutorul telefonului

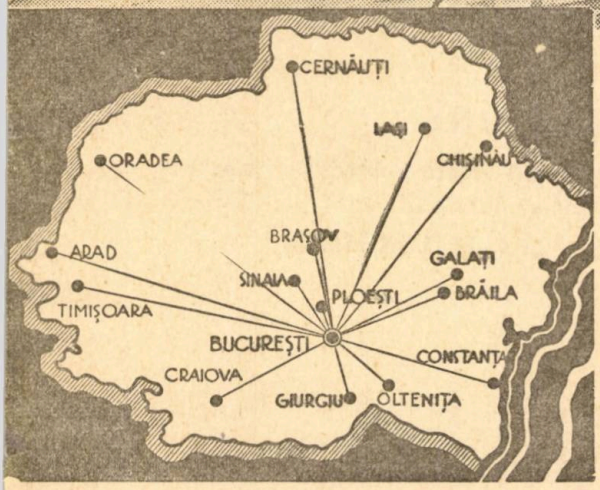

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- A TERMINA AFACERI IMPORTANTE
- A REALIZA UN PROFIT
- A VA PASTRA LEGĂTURILE SOCIALE

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Tefefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Adresa :

ATENȚIUNE

Orice înapoiere trebue să se facă numai pe adresa Administrației Revistei :

BUCUREȘTI, I. — STR. TEILOR No. 12

PUBLICAȚIE LUNARA

Inscrisă în Reg. publ, period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 7—8 **IULIE-AUGUST 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

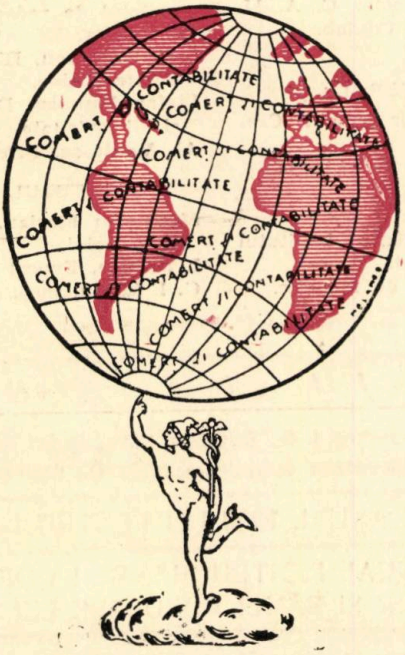

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

Imprimeriile „INDEPENDENȚA" Str. R. Poincaré, 17.

FUNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor.
† **Boltuş Lucian,** Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.,** Bancher.
† **Gheorghiu I.,** Contabil expert.
† **Herbst Otto,** fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar.
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu St. I.,** fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont. exp., fost prof. la şcoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.,** fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL CORPULUI

PREŞEDINTE :

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contab.
Membru în Comitetul de redacţie.

VICE-PREŞEDINŢI :

V. M. Ioachim, Profesor.
Membru în Comitetul de redacţie.
Aureliu Marinescu, Director C. A. M.
Fost Preşedinte Corp. Contab.
Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL :

Theodor Nitzu, Inspector general Creditul Industrial.
Membru în Comitetul de redacţie.

CONSILIERI :

D. Bobină, Consilier technic Institutul Naţional al Cooperaţiei.
Membru în Comitetul de redacţie.
Jean Petrescu, Profesor.
N. K. Constantinescu, Expert contabil.
N. G. Constantinescu, Expert contabil
P. Drăgănescu-Brateş, Membru în Comitetul de redacţie.
Andrei Gheorghiu, Sub-director Soc. Gaz, Metan.
Casier al Corpului şi membru în Comitetul de redacţie.
Th. Sersea, Expert Contabil.
I. C. Negrescu, Director Soc. Com. Locuinţe Eftine.
Ştefan Popescu, Director Soc. de Gaz şi Electricitate.
Al. Vasilescu, Profesor.

COMITETUL DE CENSORI :

Marinescu Florian, Ad-torul Casei M. S. Regelui.
I. Mazăre, Expert contabl.
G. I. Minea, Insp. general Cooperaţie

Directorul Revistei : **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

ABONAMENTUL ANUAL **1000** LEI PENTRU INSTITUŢIUNI

ABONAMENTUL ANUAL PENTRU MEMBRII CORPULUI CONTABILILOR ŞI BĂNCI POPULARE LEI 200

Abonaţii sunt cu insistenţă rugaţi să ne comunice DIN TIMP schimbarea adresei pentru ca să înlăturăm pierderea şi reţinerea revistei la vechea adresă, precum şi înapoierea cu menţiunile: „MUTAT FĂRĂ A-ŞI LĂSA ADRESA" sau „NECUNOSCUT LA ADRESĂ".

EXEMPLARUL 40 LEI

Fiecare Român **TREBUE SĂ FIE IN PERMANENȚĂ un agent convins de propagandă în contra bolșevismului ; deschideți bine ochii, CANALIA STĂ LA PÂNDĂ.**

* * *

Cine nu subscrie la împrumutul de refacere al țării, ESTE UN DEZERTOR.

Anul XXX. — No. 7—8 Iulie-August 1941

REVISTA GENERALA DE COMERŢ ŞI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

Comitetul: Contabilul acum 20 de ani 289
Dr. P. Drăgănescu-Brateş: Precursorii români în contabilitate . 291
Toma Voiculescu: Viitorul învăţământ comercial 304
Dr. V. M. Ioachim: Noui încercări pentra reglementarea Bilanţului-tip in România 307
Prof. Dr. Ion I. Mărculescu: Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate 311
N. K. Constantinescu: Corpul technic al contabililor publici . . 320
Lucilica Sp. Iacobescu; Transporturile aeriene în genere cu aplicaţii la România 329
Dr. Ath. Galan: Avem o mişcare cooperativă în România? . . 337
Noua conducere a Corpului Contabililor 345
Recenzii. — Colegiale 346

Contabilul acum 20 de ani

La 15 Iulie 1941 s'au împlinit 20 de ani de când a apărut în Monitorul Oficial legea de organizare a Corpului Contabililor Autorizaţi şi Experţi Contabili din România.

Citim în darea de seamă asupra Congresului de Contabilitate ţinut la New-York în 1929 şi publicată în 1931, în coloanele acestei reviste, adică după 10 ani dela înfiinţarea Corpului nostru de contabili :

„Cuvântările de salut au fost foarte scurte, 1—2 minute ; „numai noi am vorbit mai mult, amintind origina şi aşezarea „ţării noastre şi drumul lung parcurs pentru a ajuge acolo".

Este adevărat că nouă ni s'a părut lung drumul parcurs, dar pentru americani era un nimica toată ; la ei nu este om de seamă acela care n'a trecut Atlanticul sau Pacificul măcar de zece ori în viaţa lui, sau poate chiar într'un an. Totul este relativ, nouă ni se pare că am parcurs mult 20 de ani dela legiferarea profesiunei de contabil în ţara noastră. In alte ţări sunt organizaţiuni mai vechi de 50, 80, de 100 ani. Dar aceasta nu contează, căci ce reprezintă 100 de ani în viaţa de atâtea mii şi milioane de ani a omenirei.

La noi contează paşii enormi pe care i-am făcut în aceşti 20 de ani.

Contează mai întâi faptul că avem o organizaţie proprie a noastră, românească, *făurită de noi*, nu copiată, ca alte multe legi, după legislaţii streine ; ceva mai îmbucurător este faptul că *alţii au luat de exemplu legea noastră de organizare.*

Contează apoi faptul că s'a realizat o intelectualizare a membrilor Corpului nostru de contabili; la înființare, acum 20 de ani, nu erau decât vreo 20—30 licențiați ai unei Academii Comerciale; azi, o mare parte din membri sunt licențiați, unii și doctori ai Academiilor *noastre* Comerciale.

Contează în fine foarte mult faptul că în acești 20 de ani ne-am manifestat pe tărâmul cultural prin scrieri, conferințe și congrese, așa în cât astăzi putem spune că avem o *literatură contabilă a noastră proprie*, astăzi suntem cunoscuți și apreciați în opinia noastră publică, astăzi **suntem cunoscuți și apreciați** în străinătate. Mai este încă de făcut, de acest lucru trebue să fim pătrunși. In orice domeniu de manifestare omenească, până ce nu intervine spiritul de cercetare metodică, până ce nu au fost concretizate luminile științei, nu se poate face un pas însemnat înainte.

Terminăm cu concluziunile ce au fost trase în darea de seamă asupra Congresului de Contabilitate de la New-York acum 10 ani, din care o mare parte s'au adeverit până azi și se adeveresc mereu cu cât trece timpul.

„Profesiunea de expert contabil nu va putea fi ridicată la un rang mai înalt între celelalte profesiuni, de cât numai prin ridicarea nivelului cultural și moral al membrilor ei. Să ne gândim ce era înainte vreme ocupațiunea de grădinar, sau pădurar, sau logofăt sau chiar constructor, mecanic, apărător, felcer, etc., erau toate destul de jos considerate, atâta vreme cât se bazau numai pe empirism, sau eventual pe studii sumare. De îndată ce, însă, s'a ridicat nivelul cultural, de îndată ce acești profesionișiti s'au adăpat la isvorul științei, din altarul Universității, s'a ridicat ș nivelul moral și vaza profesiunei și azi avem de-a face cu: horticultor, silvicultor, agronom, arhitect, inginer, avocat, medic, etc".

„Tot astfel a fost și cu contabilul, care pe vremuri era pus alături de logofăt sau pădurar, în exploatările agricole sau forestiere, sau de mecanic și tratat cel mult ca meșter al cifrelor în întreprinderile industriale sau comerciale".

Invățământul comercial liceal și universitar (academic) de azi este chemat să dea elemente noui, și trebuea să vie vremea când contabilul în administrație să stea alături de conducător, iar expertul contabil, ca profesionist, să stea alături de medic, avocat, inginer, etc.

Și a venit acea vreme. Cam târziu, dar a venit.

Iulie 1941. **COMITETUL**

Precursorii români în contabilitate

Primul manual de Contabilitate la noi, după cunoștințele ce putem avea din urmele rămase prin biblioteci, este al lui **Dimitrie Iarcu,** despre care s'a făcut menţiune în Revista Generală de Comerţ şi Contabilitate din Decembrie 1935 de un anonim, apoi în aceiaşi revistă numărul din Martie 1936 de Dl. Dr. Al. Sorescu şi mai târziu tot, în Revista de Comerţ şi Contabilitate din Ianuarie 1937, Dl. Th. Ludu, dându-ne date din „Literatura Contabilă Română" relevă condiţiile în care a fost tipărită lucrarea lui Iarcu.

Dimtrie Iarcu profesor Cl. III Şcoala dela Colţea, tipăreşte în 1844, cu litere cirilice amestecate cu latine, în tipografia lui Eliade din Bucureşti „Doppia Scriptura sau Ţinerea Catastişelor în partidă simplă şi în partidă îndoită, alcătuită în douăzeci şi una de lecţii, care se poate înţelege şi de aceia ce n'au nici o idee de această ştiinţă fără învăţătură", traducere după J. Jaclot, profesor de contabilitate comercială în Paris.

Lucrarea are 452 pagini şi cuprinde în partea I (272 pagini) cele 21 lecţiuni teoretice asupra conturilor.

Autorul Jaclot, în introducere, se reazimă pe „axioma atât de cunoscută : nu este debitor fără creditor, nici creditor fără debitor" şi mai departe „singurul princip al acestui metod este d'a avea catastişele tot d'auna în balanţ. Alte principuri nu mai pot fi decât acesta ; dar fiindcă catastişele trebue să conlucreze toate spre a ajunge la balanţă, a trebuit să se aşeze şi nişte reguli asupra chipului cum trebue să se treacă condeele în fiecare catastih în parte, ca astfel să ajungă toate la unul şi acelaş sfârşit". (pag. IX).

Iar în încheere (pag. XII) scrie :

„Negustorul într'acest uvragiu va găsi cârma cea mai sigură şi sistema cea mai desăvârşită spre a-şi ţinea sau spre a-şi verifica condeele lor, şi tot într'aceiaşi vreme, află şi o condică, care îi va face cunoscut tot deodată şi drepturile şi îndatoririle sale".

De unde în titlul cărţii vorbeşte de „această ştiinţă" în definiţia ce o dă autorul la prima lecţie : „Ţinerea catastişelor este meşteşugul d'a trece în deosebite registre sau catastişe, însemnări exacte, hotărâte şi lămurite, de toate daraverile ce

se fac în comerț" (pag. 1) se vede că nu era lămurită deosebirea între știință și meșteșug.

Recomandarea către negustori este demnă de relevat:

„Cu câtă esactitate un negustor își va ținea catastișele, cu atâta își va asigura liniștea și odihna; cu câtă deslușire și lămurire le va lucra, cu atâta mai lesne va ajunge să-și cunoască în toată vremea starea trebilor sale"...

După fiecare lecțiune pune o serie de întrebări ca acestea: Ce catastih prescrie Pravila? Ce este jurnalul? Cum trebuește ținut? Ce este Maestrul? Ce catastih face dovadă la judicată? Ce este o partidă deschisă? Ce este debitul unei partide și pe care parte se află? (pag. 17).

Ce înțelegem prin daraveri cu soroc? Ce numim bilanț? Ce numim debitor și creditor? (p. 18).

Ce numim partide principale? Care sunt cele cinci partide principale? Partida Mărfii, Partida Casei, Partida Tratelor, Partida Rimeselor și Partida Câștigului și a Păgubii (p. 32).

Cum se trec articolele în jurnal? Cum se 'nchee un articol? Cum se transportă articolul dela jurnal la Maestru? (pag. 50).

O întrebare foarte însemnată și sugestivă o găsim la lecția patra: Daraverile făcute cu soroc se pot socoti drept schimburi sau nu? Apoi:

Ce trebuește să fac când un comisionar al meu mă înștiințează că a pornit niște mărfuri cu rizico-pericolo pe seamămi; și ce însemnează aceste din urmă două vorbe? (p. 69).

Cum se face balanța sau bilanțul? (p. 70).

Este neapărat trebuincios ca să facă cineva bilanț la sfârșitul fie căreia luni? (p. 117).

Din exemplul dat la pag. 118—119 se vede că prin bilanț înțelege autorul o situație a conturilor cu sumele din debit și din credit, la sfârșitul fie cărei luni, înșirând lunile una după alta, pe aceiaș pagină, ca să avem mersul afacerilor comparativ din lună în lună, deci o balanță de verificare comparativă.

In lecția a noua se ocupă de „Catagrafie sau Inventariu", iar între întrebările referitoare la inventar găsim:

Ce este Catagrafia sau Inventariul? Sântem datori a o face? Trebue făcută adesea? La ce slujește?

Cu ne învață pravila ca s'o facem? Cum se vede câștigul ce ese din mărfuri? (p. 127).

La pag. 128-129 ne dă un exemplu de Inventar, încheiat cu un bilanț, de Activul și Pasivul lui C. Băluță, la 31 Martie 1835.

ACTIV			PASIV		
	Lei	Parale		Lei	Parale
Mărfuri	23.047	24	Tratele	7.900	—
Bani	12.938	77	Deosebiți creditori .	3.200	—
Rimese	2.600		Pasivul .	10.100	—
Deosebiți debitori .	4.443	15	Prin urmare activul		
Averea mișcătoare .	5.000		curat, sau capitalul		
			este de	26.829	16
Activul .	48.029	16		48.029	16

urmează cuvintele:

„Această Catagrafie este adevărată și întocmai după catastișele mele, pentru care se și adeverează de mine" București, la 31 Martie 1835 ss. C. Băluță.

Vedem din Bilanțul de mai sus o expunere simplă, naturală, cu o concepție nedestănuită, dar clară că prin capital se înțelege drepturi pecuniare nete ale căror echivalente se găsesc în Activ, iar capitalul în Bilanț este rânduit la urmă, în Pasiv, deși nu are noțiunea că el face parte din Pasiv, căci, după cum se vede, consideră Pasivul compus numai din obligațiunile pecuniare ale subiectului de patrimoniu față de alte persoane.

In lecțiunile 10—11 și 12 autorul se ocupă de „răfuirea partidelor și despre bilanțul de eșire".

Relev întrebarea: Partida Mărfei se poate ține în mai multe chipuri? (p. 162).

In lecțiile 13, 14 și 15 tratează „despre chipul cu care trebue să se deschidă catastișele". Relev întrebările: Ce partidă se deschide pentru mărfurile ce se primesc prin comision? (p. 195). Ce partidă se deschide mărfurilor ce se trimit la un corespondent, ca să le vânză în tovărășie pe jumătate cu noi? (p. 207).

In lecția 16 vorbește „despre catastișele ajutătoare", iar în lecția 17 „despre catastihul partidelor curante sau curgătoare", vorbind despre conturi curente cu dobânzi și calculul dobânzilor.

In lecțiunile 18 și 19 vorbește „despre chipul cum trebue ținute catastișele unei mari contabilități" înțelegând o tovărășie între C. Băluță și Kreps.

Relev că adaptările sunt ale traducătorului Prof. iDmitrie Iarcu și mă întreb ce inspirație a avut să întovărășească pe un român cu un german? a simțit el și a apreciat el de pe atunci nevoia acestei completări, acestei conlucrări?!

In lecțiunea a 20-a se ocupă „despre chipul cum ar putea să se treacă condeele numai într'un singur catastih", și întreabă: Un singur catastih poate sluji și de jurnal și de maestru? Câte rigle poate să se tragă la maestru? Cum se face bilanțul? Care sunt foloasele acestui metod? (p. 254).

Și în fine în ultima lecție (21) scrie „despre ținerea catastișelor în partidă simplă".

Urmează în partea II-a exemple de:

Terfelog sau ciorn în care trece operațiunile zi cu zi, așa cum s'au întâmplat, cu o vorbire simplă care ar forma explicația sau textul articolelor ce se vor trece în jurnal; acestea sunt trecute în jurnal întrebuințând particola de legătură „la" între conturi debitoare și creditoare, repetând la fiecare cont cuvântul „Partida" mai întâi întreg și apoi prescurtat Part. sau P.; de sigur observând că este inutilă această repetare o abandonează în maestru pe alocuri.

Și când mai gândesc că sunt colegi de ai noștri cari azi în anul 1941, tot mai repetă în jurnal cuvântul „Cont" întreg sau prescurtat ct. la fiecare înregistrare?!

Inchiderea o face prin Bilanțul de Eșire și redeschiderea prin Bilanțul de intrare (p. 426—427).

Relev că atunci când are mai multe conturi debitoare sau creditoare întrebuințează expresiunea: Cei următori la Cei următori sau Cei următori la Part. Vinurilor; pe cei următori nu-i scrie în jurnal mai către dreapta, ci tot la stânga, lângă linie, doar îi precede de particola La, de ex.:

„Bilanțul Eșirei la cei Următori:

Suma tuturor răfuirilor de la partidele mai jos însemnate, care alcătuește activul meu.

La P. Mărfii

La P. Vinurilor

La P. Cafea și Zahăr

La Casa

La P. Rimeselor
La Barbu
La Răducanu
La Antonie etc.".

O însemnare de „termenii sau vorbele, întrebuințate în negoț", un jurnal Cartea-Mare și o listă de prenumeranți cari au subscris mai înainte 571 din exemplarele ce-au fost tipărite, închee lucrarea lui Dim. Iarcu. Nu este lipsită de interes nici această listă de prenumeranți, între cari vedem foarte multe nume de negustori români din București, Brăila, Călărași, Giurgiu, Ruși de Vede, Slatina, Craiova, Caracal, notăm pe Dimitrie Frumușanu profesor în Cerneți cu 20 bucăți, apoi mulți alți din Râmnicu Vâlcea, Pitești, C. Lung, Târgoviștea, Ploești, Văleni de Munte, Focșani și Brașov.

Inchei prin cuvintele adresate de traducător cititorului la începutul părții II-a: „Iubite Cititor! Toată dorința mi-a a fost și'mi este cum să te folosești. Din cele ce ai citit în prefață dela Tomu I, precum și din introducerea autorului, sunt sigur că vei fi putut pricepe folosul acestei cărți, precum și pricina ce a îndemnat pe traducător a da la lumină o astfel de carte, cea dintâi de felul ei în limba noastră".

Tipărirea cărți a început în 1841, chiar la începutul anului, după cum scrie traducătorul în prefața volumul I (pag. V), „însă fiindcă împrejurările stau de multe ori în potriva voinței bine făcătorilor, s'a și împedecat din pricina unor astfel de împrejurări tipărirea cărții, până în anul 1844, când D-lui Pitarul Dimitrie Fianu, Revizorul școalelor, cunoscând folosul ce poate aduce această carte, a și pus în lucrare tipărirea ei".

După ce arată dificultățile ce a avut cu tipăritul și mai ales cu traducerea, pentrucă nu cunoștea termenii corespunzători în limba românească și, „am fost silit să alerg la capitalul de termeni negustorești, botezați de italieni", ne spune că a schimbat toate numele proprii de firme și localități, precum și numirile și valutele monetelor străine în cele românești și conchide:

„Pentru mine rămâne numai mulțumirea sufletului c'am putut aduce și eu un mic prinos neamului meu".

Primul adus de Dimitrie Iarca prin lucrarea de mai sus este și astăzi, după o sută de ani, de mare merit, prin dulceața

și frumusețea limbii românești ce întrebuințează pentru prima oară în domeniul Contabilității.

I. C. Panțu profesor la școala superioară de comerciu din Brașov, tipărește la tipografia A. Mureșianu din Brașov, în 1901 „Inroducere în Contabilitate și Contabilitatea în Partidă Simplă" 210 pagini.

In prefață citim :

„Desvoltându-se din ce în ce mai mult industria și comerciul, se impune de sine necesitatea, ca și cunoștințele de contabilitate să se lățească mai mult și să pătrundă în toate straturile societății.

Prin urmare este adevărat ce spune W. Sombart că nu s'ar putea preciza dacă Contabilitatea a făcut cu putință să se desvolte Capitalismul, poate chiar i-a dat naștere din spiritul ei, sau Capitalismul și-a făurit din Contabilitate un instrument spre a pune la lucru puterile sale. (W. Sombart, Der Moderne Kapitalismus, V. Aufl Vol. III ; pag. 118 Vere. Dunker & Humblot. Leipzig 1929).

Dar, mai spune ceva foarte interesant Profesorul Panțu și nu mă pot opri de a mări citatul :

„Nu numai industriașii și comercianți au lipsă de contabilitate, ci aproape fiecare dintre noi, căci fie care om se găsesce în situația de a-și purta socotelile sale proprii sau de a controla socoteli purtate de alții, fie în economia proprie, fie ca membri ai vreunei comune politice sau bisericești, fie ca membri la administrația vreunei averi private sau publice".

„In timpul din urmă putem constata și la noi un început bunicel de industrie și comerciu, comerciul de bancă a luat un avânt destul de mare. Câți însă din industriașii noștri mici și din micii noștri comercianți își fac esact calculările lor și câți își poartă o socoteală corespunzătoare ?".

„Deasemenea alții dintre noi — fie ca acționari, fie ca membrii însărcinați cu controlul afacerilor unei societăți — nu au cunoscințele de lipsă din contabilitate, și în chipul acesta nu pot pătrunde până în amănunte operațiunile întreprinderii și nici nu sunt în stare a face o apreciare conscienționasă și esactă a unui bilanț".

„Astfel fiind lucrul, studiul contabilității ar trebui introdus în toate păturile societății".

Iată ce mare însemnătate atribuia cu drept cuvânt Profesorul Panțu studiului Contabilității.

In prima parte a lucrării face o introducere generală ca pregătire pentru contabilitatea atât în partidă simplă cât și în partidă dublă, deslușind subiectul — în loc să zică obiectul — contabilității „adecă ținerea în evidență asupra banilor, asupra mărfurilor și produselor diverse, asupra polițelor, asupra creditului dat și primit, cu un cuvânt ținerea în evidență a circulațiunii capitalului într'o industrie sau într'un comerciu, și în fine am arătat cum se face reasumarea acestei circulațiuni de capital, spre a se vedea, dacă resultatul unei afaceri, a unei intreprinderi a înmulțit sau a micșorat capitalul dela început" (p. IV). Se vede care era concepția despre capital, care a dăinuit și dăinuește încă, luată după autorii italieni, francezi și germani, fără a căuta să meargă până la origina capitalului la strămoșii noștrii romani, așa cum au făcut atât de magistral profesorii univ. Sp. Iacobescu și Al. Sorescu în Vol. II al Cursului de Contabilitate Generală (București 1928).

Autorul face deosebire între teoria și practica, adică partea aplicată a contabilității, spunând:

„La orice esplicare am pus un deosebit fond pe distingerea continuă, ce trebue făcută între **esența** lucrărilor de contabilitate și între **forma**, ce are să fie observată la trecerea în registre".

In partea a doua se ocupă de Contabilitatea în partidă simplă.

Contabilitatea peste tot se poate purta — scrie autorul la Pag. VII — „după două metode și anume, după metodul cu **partide simple** și cu **partide duble**".

Observăm că le denumește metode, nu sisteme.

Autorul recomandă Contabilitatea în partidă simplă pentru afaceri cu operațiuni restrânse; azi nu o mai recomandăm deloc, căci siguranța și controlul ce ne oferă Contabilitatea în Patida Dublă merită puțin mai multă osteneală.

La 1907 Profesorul I. C. Panțu tipărește ed. II din „Știința Conturilor sau Contabilitatea în Partidă Dublă" Ed. Libr. Ciurcu, Brașov pag. 325.

Această carte este o desvoltare a celor două capitole din „Contabilitatea Dublă" publicate de Prof. Panțu, în număr restrâns, primul la 1898 (pag. 82) și al doilea la 1900 (152 pag), care au rămas multă vreme nebăgate în seamă și se întrebuințau cu deosebire de elevii Școalei Comerciale din Brașov.

Lucrarea e tipărită după o experiență de 25 ani ca profesor la Școala Sup. de Comerț din Brașov ; materialul a fost aranjat metodic, după ce a cercetat o mulțime de birouri comerciale din orașul Brașov și din „principalele piețe din România".

Autorul se servește de literatura germană pentru partea teoretică, folosind pe G. Kurtzbauer, F. Hügli, H. Belohlawek, Manfred Berliner, F. Schär, Dr. Reischt, Dr. Iosef C. Kreibig și Iulius Ziegler. Mai citează pe Simon Stein (Brügge 1605), Mathieu de la Porte (Paris 1685), Léautey & Guilbault, Ed. Degrange și broșura românească de I. I. Lăpedat, studiu de Contabilitate, Sibiu 1904, Contabilitate și Administrație de C. Petrescu (Iași 1901).

Pantu denumește Contabilitatea știință, dar o clasifică în domeniul matematicei și îi dă următoarea definiție :

„Contabilitatea în partidă dublă e știința conturilor sau știința bilanțurilor (compusă de valori), prin care, cu ajutorul matematicei și în cadrul legilor existente, se învederează mersul și rezultatul activității unui comerciant sau au unei întreprinderi comerciale și anume se învederează procesul producțiunei, conservării și al consumațiunei diferitelor bunuri economice, (pag. 3). In notă face rezerva că „definițiunea Contabilității" este încă și azi discutată, de aceea unii teoretici chiar ocolesc darea unei definițiuni"...

Despre Capital profesorul Pantu avea aceeași noțiune comună la autorii de Contabilitate de pe vremea aceea : „Diferența între active și pasive se numește avere curată (netă) sau capital" (Pag. 4).

Dar pare că greșește când spune „Capitalul e Activ sau Pasiv după cum Activele sau Pasivele sunt mai mari, „cu completarea" Capital Pasiv întâlnim în cazuri de faliment și când se lucrează cu Capital strein, care se replătește încetul pe încetul". (Pag. 4 jos).

O definiție mai bună este aceea dată Contului : „O socoteală parțială separată, în registrul principal (Maestru sau Cartea Mare), în care intrările de valori sunt puse în față cu ieșirile, sau adausurile cu scăderile de valori, sau în fine perderile cu profiturile, se numește un cont sau o partidă".

„Diferența de valoare într'un cont se numește sold (ital saldo ; franț solde)".

„Precum la socotelile despre cantități de marfă adecă la

sconturi se numește partea stângă a socotelii: „intrare" iar dreapta „eșire"; tot asemenea s'a obicinuit în practica comercială a se numi și părțile contului: intrare și eșire".

„Există de altmintrelea o mulțime de numiri, ce se dau părții din stânga și din dreapta a conturilor, dar pentru uniformitate în știința Contabilității, s'a primit peste tot expresiunile: „Debit" și „Credit".

Partea stângă sau Debitul (Intrare, costul, pierdere, cumpărare, primire, încărcare etc.

Partida dreaptă sau Creditul (Eșire, vânzare, profit, între- (buințare, descărcare, etc., (p. 7).

Conturile sunt grupate în: conturi statistice și conturi economice. Cele statistice sunt acele „conturi care țin evidența și ne arată mișcarea și starea fiecărei părți din activele și pasivele noastre". Iar „conturile economice, țin evidența despre rezultatele economice ale comercianților în diferitele lor afaceri" (pag. 10).

In grupa conturile statistice intră toate conturile de valori și de persoane, iar în grupa conturilor economice intră contul capital, toate conturile de rezultate și conturile de fonduri (de rezervă, pensiuni, etc.).

Pe această bază face o serie de ecuații, dă câteva exemple și încearcă să facă un tablou al conturilor din cele 2 grupe (pag. 60) și de îndată se lovește de dificultatea clasificării, recurgând la sub-grupele: conturi pur statistice și conturi statistice mixte, acele care sunt suscesibile de a avea diferențe care să reprezinte rezultate, cum sunt contul mărfuri, fabricațiuni, contul activelor imaginare (patente, brevete de invenție etc.).

Sub împărțirea de mai sus avea însemnătate pentru închiderea conturilor, și iată că ne explică la pag. 66, „Conturile pur statistice se încheie numai cu Co. Bilanț și cu Co Perdere și Profit".

In partea 2-a „Technica Contabilității în partidă dublă, registre", ia și analizează tranzacțiuni din viața comercială și ne arată cum să le trecem în registrele jurnal și maestru.

In bilanțul încheiat la pag. 246 — contul Capital e trecut ultimul cont în Pasiv, potrivit definițiunii dată la pag. 4, dar nu se vede cu cât a sporit sau s'a micșorat capitalul.

In fine în cap. V, făcând o descriere a conturilor cu funcțiunile lor, ajunge la 5 grupe de conturi:

a) **Conturi pur statistice :**

Contul Cassa
„ „ de primit
„ „ „ plată
„ ri de persoane
Contul Debitorilor
„ Creditorilor

b) **Conturi mixte :**

Contul Mărfurilor
„ Afaceri în detail (Sucursală, Filială)
„ Marfă în consignațiune, consemnațiune.
„ Monetelor
„ Efectelor în suferință
„ Dubioșilor
„ Imobiliar sau Co. Imobiliilor
„ Mobiliar

c) **Conturi economice :**

Contul Interese, Scont, Discont (decont)
„ Cheltueli generale, Spese generale sau Contul Regie
„ Proviziunilor sau Comisiune
„ Privat sau Particular al șefului
„ Contul Capital

d) **Conturi de rezultate :**

Conturi intermediare pentru contul Capital
Cont Bilanț
„ Perdere & Profit

e) **Alte conturi ce se mai ivesc în unele afaceri : Conturi intermediare**

Contul Girurilor
Conturi pentru poziții tranzitorii (dobânzi, chirii, reportate, etc.).
Contul interimal (Co, Provizor, Co Sospeso). (Valori în expediție).

După cum vedem profesorul Panțu s'a ocupat de conturile de ordine și de evidență, deși nu le-a tratat separat.

Ultimul capitol îl consacră lucrărilor de încheerea conturilor, recomandând calcularea dobânzilor, facerea unui bilanț de verificare și apoi stabilirea unui inventar (Pag. 316) „constatând resturile de avere activă (marfă, material, mobiliar, imobiliar, polițe active, efecte, debitorii, etc.) și pasivă (creditorii, efecte de plată etc.) cu această ocazie controlăm aceste resturi reale cu registrele auxiliare și secundare, cu inventarele anterioare și speciale la mobiliar, imobiliar) și apoi încheiem total registrele auxiliare și secundare".

Articolele de încheere în jurnal le găsim la Pag. 322 :

1. — Perdere & Profit la Următorii

pt. perderile constatate la încheiere și profitul net adaus la capital.

După această trecere, se înșiră, ca creditori, toate conturile la care s'a constatat perdere contabilă și în fine se pune ca ultimul creditor Co Capital pentru profitul net.

2. — Următorii la Perdere & Profit

pt. profiturile constate la încheiere

După această trecere, se înșiră, ca debitori, toate conturile, la care s'a constatat un profit contabil.

3. — Bilanț la Următorii

pt. suma activului

și se înșiră toate conturile, cari reprezintă la încheiere un rezultat activ (d. ex. Cassa, Efecte de primit, Debitorii Afacerii,, etc.).

4. — Următorii la Bilanț

pt. suma pasivului și capitalul net final . . . . . .

și se înșiră toate conturile, care reprezintă la încheiere un rezultat pasiv (d. ex. Efecte de plată, creditorii afacerii etc.), precum și capitalul net".

Lucrarea Profesorului Panțu are mare însemnătate prin aceea că reprezintă un studiu serios, pe bază științifică și e o afirmare românească în ținuturile de peste munți, de unde ne-au venit multe cărți și lumini valoroase.

Gavril Trifu

Merită să relev numele lui Gavril Trifu, un necunoscut popularizator al Contabilității (Vezi în Revista de Comerț și

Contabilitate Iulie August 1938 pag. 84—87 rândurile scrise de D-l Grațian Mărcuș).

Profesorul Gavril Trifu a tipărit în 1909 la Institutul tipografic și de editură Victoria din Simleul Silvaniei, un centru de românism conștient și înfocat de la granița de Nord-Vest a țării, lucrarea intitulată „Contabilitatea simplă scrisă pentru școala poporală, școala de repetițiune și popor" 54 pagini.

Lucrarea cuprinde monografia completă a unei gospodării țărănești pe un an. In Capitolul I tratează despre Inventar, în Cap. II Prima însemnare ; în Cap. III ziarul Casei ; Cap. IV Cartea de Credință ; Cap. V Scontul (evidența produselor și altor bunuri) ; Cap. VI Evidența (scontul) cambiilor ; Cap. VII Incheerea Cap. VIII Deschiderea.

Această lucrare care a fost tipărită în 2000 exemplare din leafa de pensionar a profesorului Trifu are meritul că s'a adresat poporului, care nu știe să-și ție socotelile, spre a-l învăța în mod simplu să-și de-a seama de ce are și ce produce.

Această carte de popularizare a Contabilității, sau alta, ar putea fi tipărită cu cheltuiala Corpului Contabililor și împărțită gratuit în ținuturile cu gospodării mici și cu oameni pricepuți. Ea trebue să fie scrisă în limbaj popular, nu chiar ca cel ce urmează, dar cam așa ceva :

„De învățat trebue să-l învețe cât de grabă toți, dela „opincă până la vlădică", căci în zilele noastre nu mai merge nici într'o economică, fiă acea mare sau mică, proastă sau domnească, plugăriă, măestriă, neguțătoriă sau deregătoriă, să trăești fără calcul, adecă (numai) cu mâna din buzunariu în gură", spune Gavril Trifu.

Iar apoi continuă : „Dacă vom ști cât ni este venitul la an și cât înaintăm sau dăm îndărăt cu averea noastră, urmează să învățăm a nu cheltui tot venitul nostru, ci a pune ceva și de-o latură — bani albi pe zile negre, — apoi a cerca mijloace și căi de cinste prin cari să ni mărim venitul și averea noastră".

Urmăriți fraza concisă și logică simplă, dar convingătoare.

„A cruța mult-puțin poate tot omul dacă vrea tare ; a-și mări venitul și averea numai aceluia (îi este dat), care învață de la alți oameni și din cărți bune folositoare".

„Ce n'a învățat Ionel, arareori o ști Ioan".

Ţin de a mea datorie să relev o lucrare a fostului meu profseor de Contabilitate, dela care am prins primele îndrumări solide în Contabilitate şi care a format şi a făcut să lucreze în ogorul economic pe mulţi contabili.

D-l Nicolae Butculescu, fost Administrator al Casei Regale, fost membru în Consiliul Permanent al Instrucţiunii Secţia Comercială de pe lângă Ministreul Instrucţiunii Publice, licenţiat al Institutului Superior de Comerciu din Anwers şi fost profesor de Contabilitate la Şcoala Superioară de Comerţ din Bucureşti (Bd. Domniţei), azi Decan de Onoare al Corpului Contabililor autorizaţi şi experţi contabili din România, a întocmit, în 1904, un manual despre „Studiul Comerciului, Transportului, şi tarifelor de Transport" Ed. Libr. Socec Bucureşti, 350 pagini.

Scopul lucrării a fost, după cum spune autorul în prefaţă : — „să grupeze la un loc cunoştinţele necesare elevilor mai înainte de a începe studiul Contabilităţei propriu zise".

„Fără studierea prealabilă a acestor cestiuni, contabilitatea, dreptul comercial şi alte materii predate, în şcolile comerciale, nu pot fi nici înţelese cu folos, nici aplicate la vremea lor cu succes", spune mai departe autorul, cu multă dreptate.

Ceia ce mulţi autori de lucrări de Contabilitate au pus în partea I pregătitoare petru noţiunile de comerţ, D-l N. Butculescu a pus în lucrarea sa de mai sus.

O altă lucrare similară a aceluiaş autor este : „Noţiuni pregătitoare de Comerţ" Bucureşti 1905, Ed. Libr. Socec 124 pagini. Lucrarea este destinată uzului cl. III a şcoalelor de meserii pentru fete, în care descrie „Organizarea unei case de comerţ sau a unui atelier, locurile de aprovizionare şi de desfacere, personalul, calităţile sale, reclame-cataloage, preţuri corente şi mostre". In această lucrare autorul insistă asupra calculul costului mărfurilor sau produselor.

Lucrările D-lui N. Butculescu se pot înşirui în seria lucrărilor pregătitoare pentru Contabilitate, cum a fost şi Colecţia de documente comerciale întocmită de D-l C. Neamţu, fost profesor de Contabilitate la şcoala Superioară de Comerţ din Craiova şi „Albumul de documente şi registre comerciale" întocmite de Profesor George P. Alesseanu şi I. Rosen, tipărit în Bucureşti Ed. Libr. Alcalay & Co prin 1915.

Dr. PETRU DRĂGĂNESCU-BRATEŞ

Viitorul învățământ comercial

La ordinea zilei este reforma învățământului de toate gradele.

Mă voiu ocupa aici de învățământul comercial care n'a fost pus la punct nici după atâția ani de modificări, reforme și parareforme cu gimnazii și licee comerciale, titlu, care după cum s'a spus, dă o primă de încurajare profesorilor și mai ales elevului, care chiar din clipa înscrierii în școală visează o slujbă la stat. In adevăr, după o existență de peste 50 ani a învățământului comercial în România, constatăm că foarte puțini absolvenți sunt încadrați în viața economică. Locurile în Industrie și Comerț sunt ocupate de străini, fără multă carte, se întâmplă că n'au nici patru clase primare, în schimb sunt foarte bine inițiați în diverse ramuri de negoț printr'o severă și atentă ucenicie.

Dacă nici acuma nu se va face un efort eroic, gimnaziile și liceele noastre comerciale, foarte multe la număr, vor rămâne mai departe pepiniere pentru creșterea unor discipoli neadaptabili vieții comerciale din cauza însușirei unei discipline fără rădăcini adânci în realitățile practice.

Pentru remedierea acestui neajuns, s'au propus mai multe soluții, care nu duc la rezolvarea problemei. Așa de pildă unii susțin să se mențină titulatura de gimnazii și licee comerciale, căci numai așa vor fi populate școlile. Aici răspunsul este net: nu este folositor, ci dăunător chiar, să se populeze școlile de comerț cu viitori solicitanți de slujbe.

Alții propun studii teoretice mai aprofundate iar alții ca elevii pe lângă studii să facă și puțină practică, iar profesorii să exercite comerț spre a fi exemplu în fața elevilor, adică să-i înbie pe aceștia la o profesiune pentru care poate că n'au nici-o chemare. Nici aceasta nu este o soluție fericită. In comerț și industrie trebue să ai chemare și aceasta se verifică în practică. Pe vremea când conduceam direcția unui liceu comercial, am răspuns la un chestionar al Ministerului că școala trebue să ajute și să inițieze pe cei ce au vocația pentru comerț și am propus ca practica să meargă mână în mână cu teoria și anume, întâiu practică și apoi școală. Și că noi românii, popor agricol, care dăm lupta pe trenul economic cu elemente străine care au

în sânge chemare pentru comerț trebue, cu atât mai vârtos, să inițiem tineretul în practica comercială.

Nu este locul să intru aici în amănunte, spațiul fiind restrâns.

Dar, dacă vrem să îndrumăm cu adevărat tineretul către industrie și comerț, trebue, în rezolvarea acestei probleme, să fim obiectivi, să părăsim trecutul plin de patimi și să reținem numai ceeace a dat rezultate bune verificate în practică.

Gimnaziile și Liceele Comerciale în alcătuirea lor de azi sunt școli de curată teorie, funcționează paralel cu liceele teoretice, unde este permis să se prezinte la examene și elevi pregătiți în particular, ca și cum s'ar putea învăța cismăria după manual!

Recunosc că absolvenții acestor licee sunt foarte bine orientați în speculațiuni teoretice, dar le lipsește tocmai ce le trebue: o severă pregătire profesională. Din această cauză elevul nu cunoaște obiceiurile comerciale, n'a luat contact cu clienții și furnizorii, n'a mers la bancă, poștă, gară, vamă, n'a lucrat la casă sau la birou; n'a înmagazinat mărfuri, n'a prezentat un borderou, n'a calculat o factură în mod efectiv, etc. Este străin cu desăvârșire de ceeace se petrece în viața comercială.

In schimb termină școala cu multe cunoștințe generale, gata să se prezinte la bacalaureat și la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale, în vederea plasării într'o situație înaltă în Stat. Desiluzie! Puțini își găsesc un rost bun. Restul, devin răsvrătiții societății iar economia românească rămâne mai departe în mâini străine. In fața acestei situații dezastruase se impune o lichidare a trecutului și o nouă orientare în viitor.

In viitor, școala comercială trebue să ne dea absolvenți în stare să acopere în mod real golurile din industrie și comerț. Pentru atingerea acestui scop școala va avea un caracter practic pronunțat: dimineața sau chiar toată ziua ucenicie în prăvălie, birou, etc. unde elevul este în serviciul efectiv al întreprinderii iar după amiază sau mai bine seara, să meargă la școală. In felul acesta se înbină de minune practicul cu teoreticul. Teoria nu-i va fi străină elevului, fiindcă multe lucruri despre care i se vorbește dela catedră le-a văzut și pipăit în practica de toate zilele.

Plasarea la ucenicie a viitorilor elevi ai școalei comerciale să fie făcută sub auspiciile Camerilor de Comerț și Industrie.

Numai astfel vom avea absolvenți destoinici, pregătiți chiar în mediul în care își vor desfășura activitatea lor viitoare și vor prinde pasiune pentru ramura de comerț aleasă: In acest ciclu închis de învățământ, elevul nu va visa decât la ridicarea pe treapta cea mai înaltă a erarhiei comerciale prin muncă dârză desfășurată în vastul șantier al economiei naționale.

Exemple avem. Toți absolvenții desființatelor cursuri comerciale serale suprapuse școalelor elementare de comerț din Ploești, dețin situații însemnate: directori, administratori și șefi contabili în industrie, comercianți mari și mici pe cont propriu, reprezentanți de comerț, exploatatori de petrol etc. Acești absolvenți seraliști sunt adevărați „Fachmani" fiindcă practica i-a inițiat în secretul întreprinderilor și le-a ajutat să dobândească, sigur și ușor, cunoștințele teoretice necesare. Și, tot din practică, cei cari au avut nevoe și-au însușit cunoașterea limmbilor străine astfel că se pot descurca în afacerile lor. Din contră, licențiații Academiilor și absolvenții liceelor comerciale, elemente foarte instruite, sunt desorientați când sunt puși la treabă și au nevoe de inițiere. Această inițiere, mai ales în comerțul propriu zis, fiind prea târzie, la o vârstă când omul nu este dispus să primească sugestii și îndrumări dela oricine, nu folosește ci, dimpotrivă, jicnește și de aceea licențiatul și absolventul comercialist caută refugiul într'o ocupație străină de menirea sa.

Deci, pentru pregătirea negustorului român și a personalului adminsitrativ din industrie și comerț să se înființeze Școala Comercială ciclu închis.

Iar pentru marea industrie, cooperative, marele comerț, finanțe, bancă, schimb, transport, import-export, asigurări, etc. licențiații Academiilor Comerciale, care în viitor vor avea la bază cultura generală dată de liceele toretice în urma unei scurte pregătiri profesionale în ramura unde sunt chemați să-și desvolte activitatea, sunt sigur că vor deveni elemente prețioase luând astfel locul de conducere în administrația și direcția marilor întreprinderi economice și financiare publice sau particulare.

TOMA VOICULESCU
Profesor

Noui încercări pentru reglementarea Bilanțului-tip în România

Acum, când se împlinesc 20 ani dela legiferarea Corpului Contabililor Experți și Autorizați, constatăm cu satisfacție că se reiau unele probleme, pe care Corpul în Congresele și publicațiunile sale le-a pus încă din primii ani ai înființării și cari — în decursul vremii — au și dobândit un început de soluționare.

Printre acestea este și problema *Bilanțului-tip*, asupra căreia la Congresul din Chișinău în 1927 s'a adoptat o moțiune, în care se cerea ca gruparea Conturilor să se facă la Activ, după gradul de lichiditate, iar la Paris după gradul de exigibilitate așa cum se propusese și la Congrseul Internațional de Contabilitate din Bruxelles în 1926.

La Congresul Internațional următor (Barcelona 1929), după propunerea delegației române, s'a precizat că nu poate fi vorba de un Bilanț-tip pentru toate categoriile de întreprinderi, ci că fiecare categorie de întreprinderi, după caracterul economic, urmează a-și avea Bilanțul-tip respectiv.

Aceste moțiuni au găsit și în România o aplicațiune practică, mai întâi prin schema de Bilanț-tip întocmită de Consiliul Superior al Administrării Avuțiilor publice, care se înființase pe baza legii din 1929 și prin schema de Bilanț-tip obligatorie prevăzută în Regulamentul Legii bancare din 1934.

Introducându-se și la noi tot mai mult sistemul economiei dirijate accentuată în ultimii ani de război, s'a reluat problema Bilanțului-tip cu intențiunea de a se da o soluțiune de ordin general.

Fostul Ministru de Finanțe și Guvernator al Băncii Naționale, d-l Mitiță Constantinescu, numise în 1937 o Comisiune formată din experți contabili și juriști ca să studieze această problemă. Schimbările politice survenite ulterior au făcut ca aceasttă inițiativă să nu ducă la vreun rezultat.

Anul trecut, odată cu creiarea Ministerului Coordonării, s'a readus în discuție această problemă, de astădată fiind privită ca un element important în politica de coordonare a forțelor economice, de supraveghere și îndrumare a vieței economice și în special a prețurilor.

Iarăși s'a numit o Comisiune de astădată numai din Experți Contabili, cu indicațiunea ca într'un timp scurt să prezinte lucrările.

Comisiunea însă, n'a putut ajunge la o lucrare de sinteză, ci a prezentat Ministerului separat două puncte de vedere, reprezentând cele două curente formate în Comisiune.

Unul, pornind dela doctrina Contabilității-știință a reprezentării patrimoniului sub cele două aspecte ale sale : ecnoomic și juridic, celalt curent pornind dela doctrina Intreprinderilor-știință, cari ar încorpora în sine și Contabilitatea ca disciplină technică.

Primul curent a considerat că la baza Bilanțului-tip trebue să stea aceiași teorie juridico-economică patrimonială, care stă la baza contabilității raționale ; al doilea curent, considerând că disciplina contabilă nu poate avea caracter de știință, a pus accentul pe partea de aplicațiune technică.

Ne vom ocupa în acest articol de raportul prezentat Ministerului Coordonării de membrii Comisiunei, reprezentând primul curent.

In primul rând, membrii Comisiunei, au ajuns la aceiași concluzie ca și Congresul Internațional de Contabilitate ș. a. că nu se poate întocmi un formular de Bilanț-tip unic, ci fiecare grupă economică de întreprinderi trebue să-și aibă formularul său.

De aceea, Comisiunea a întocmit 4 formulare de Bilanț-tip s. a. : 1) Pentru Industrie ; 2) Pentru Comerț ; 3) Pentru Bancă și 4) Pentru Asigurări.

Toate aceste formulare însă pornesc dela ideia de bază a clasificării conturilor după teoria juridico-economică patrimonială expusă de d. Prof. Spiridon Iacobescu.

Vom găsi deci în toate aceste formulare aceleași grupe de Conturi cunoscute din suszisa teorie : s. a.

La Activ: *Conturi și Valori*
Conturi de Persoane de Activ
Conturi de Rezultate nefavorabile
Conturi de Ordine și de Evidență

La Pasiv: *Conturi de Capital și alte Fonduri*
Conturi de Persoane de Pasiv
Conturi de Rezultate favorabile
Conturi de Ordine și de Evidență.

Observăm că în grupa conturilor de Persoane de Pasiv intră și Conturile cari reprezintă obligațiuni pe bază de înscrisuri trasmisibile precum: *Obligațiuni, Efecte de plată.*

Aci, adăugăm noi, intră desigur și alte obligațiuni precum: Cecuri emise, Acreditive, etc.

La Activ însă Contul *Efecte de Primit* este pus în categoria Conturilor de Valori.

In ce privește *Conturile de Fonduri*, observăm că Fondul de amortisment este tratat la fel ca Fondurile de rezerve propriu zise, nu ca un post rectificativ, — categorie de conturi, pe care teoria juridico-economică n'o recunoaște.

Observăm însă că nici Codul de Comerț, nici legea Contribuțiilor directe nu consideră fondurile de amortisment ca având același caracter ca și Fondurile de Rezervă.

In ce privește *Conturile de Rezultate nefavorabile*, Comisiunea nu s'a referit, cum s'ar putea crede, la Conturile de Cheltueli și Pierderi, cari apar în debitul Contului de Profit & Perdere, ci, după cum spune în expunerea sa, la *Cheltueli avansate*, deci posturi cari reprezintă activ propriu zis un Activ substanțial, care după noi, ar putea foarte bine fi considerat ori ca un Cont de persoane debitoare (Avansuri date proprietarului, fiscului, salariaților, etc.) ori ca un Cont de Valori imobilizabile (Cheltueli de Exploatare, de studii, reclamă, etc.) amortizabile în mai mulți ani.

Tot la Rezultate nefavorabile intra în Bilanț și pierderea nerecuperată, neacoperită din rezultate favorabile sau alte fonduri, pierdere, care, după noi, nu are același caracter ca și cheltuelile avansate, întrucât nu reprezintă un activ substanțial, un serviciu adus întreprinderii, de care beneficiază anul respectiv sau anii viitori.

In interiorul fiecărei Clase de Conturi, se pot face diferite subgrupe după interesul ce-l urmărim și mai ales după categoria de întreprinderi.

Prin aceasta se deosibesc diferitele formulare de Bilanț-tip, acțiunea și reprezentarea elementelor patrimoniale fiind diferită la Bănci, Industrii, Comerț, Agricultură, Asigurări, Transporturi, etc.

Comisiunea a întocmit și formulare tip pentru Contul de *Profit & Pierdere*, unde a ținut seamă de separarea rezultatelor după proveniența lor, fără a se face compensare directă

între rezultate favorabile şi nefavorabile, cum se obişnuia înainte cu dobânzile, comisioanele etc. De altfel, această idee formulată pentru prima dată la Congresul dela Chişinău, a fost introdusă în legea bancară din 1934 şi în Codul de Comerţ, ce urma să intre în vigoare.

Ca o particularitate, menţionăm că în debitul Contului de Profit & Pierdere apare preţul de cost al mărfurilor vândute (pentru comerţ) respectiv al materiilor prime şi al materialelor (pentru industrie).

In acest caz, Creditul Contului Profit & Pierdere nu mai arată numai rezultatul brut al vânzării, ci întreaga cifră de afaceri.

Rămâne de studiat dacă acest mod de a prezenta Contul de Profit & Perdere poate fi adoptat şi pentru formularul ce se dă publicităţei.

Menţionăm că ordonanţa gremană privind Soc. pe acţiuni din 19 Septembrie 1931, ca şi legea din 30 Ianuarie 1937 prevăzând la art. 132 un formular tip de Profit & Perdere s'a ferit să pretindă a se trece în formular aceste două elemente (cost şi vânzare) pentru a păstra secretul afacerilor [1]) menţionând în contul de Profit & Pierdere toate celelalte elemente, care intră în compunerea contului de fabricaţie.

Este o chestiune, care merită a fi reţinută cel puţin atunci când este vorba de formularele, ce se dau publicităţii.

Intr'un număr viitor al Revistei, vom expune lucrările celorlalţi membrii ai Comisiunei, cari au folosit în mare parte experienţa ce s'a făcut în Germania cu introducerea Contabilităţii-tip la diferite categorii de întreprinderi în conformitate cu ordonanţa Ministerului Economiei Naţionale din Noembrie 1937.

Dr. V. M. IOACHIM

1) Rheinstrom. Das nene Aktienrecht pag. 124—126.

Abonaţii cari apreciază activitatea dusă de revistă în cei 30 ani de existenţă **sunt cu insistenţă rugaţi a ne trimite de urgenţă achitarea abonamentului.**

Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate [1])

3. TRANSILVANIA :

Intr'un articol precedent m'am ocupat de situația patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate vremelnic Rusiei Sovietice.

Arătam natura juridică a proprietății în aceste teritorii și înregistrările ce urmează a fi făcute în contabilitatea acestor patrimonii. Astăzi, ne vom ocupa de patrimoniile particulare din Ardealul cedat regatului Ungariei.

Dreptul de proprietate al vechiului regat este profund deosebit față de dreptul de proprietate pe care românii l-au găsit în Ardeal și care a dăinuit până la cedarea unei părți din acest teritoriu românesc.

In Ardealul propriu zis era în vigoare, până la cedarea din Septembrie 1940, Codul Civil Austriac, în textul vechi din 1853 modificat și abrogat în parte de legiuirile ungare ulterioare.

In teritoriul dintre Ardeal și Tisa (Banat, Satul-Mare, Maramureș, Crișana) era în vigoare dreptul privat ungar. [2]).

Această delimitare nu era precisă deoarece existau mici părți din Ardeal unde se aplica dreptul privat maghiar și invers o parte mică a fostelor teritorii ungurene (Satul Mare, Crișana, Maramureș și Banat care sunt numite teritorii ungurene) unde se aplica dreptul civil austriac.

Confuzia aceasta a fost produsă prin legea XXXIII din 1876 și legea I din 1877 prin care s'a regulat frontiera de Apus a Ardealului propriu zis spre Ungaria. Această imixtiune a făcut ca în Ardeal dreptul privat ungar să fie în următoarele circumscripții : [3]).

---

1) In acest articol m'am călăuzit de sfaturile binevoitoare ale Domnului Prof. universitar Andrei Rădulescu.

2) G. Plopu-Părți alese din dreptul privat ungar București 1923, 1101 p. vezi pag. 3 și următoarele.

3) Plopu op. cit. pag. 4.

„*Codul civil general austriac* — Ion Corjescu pag. V.

A. In circumscripția Curții de Apel din Cluj:

a) Pe teritoriul tribunalului Dej în următoarele comune ale fostei Cetăți de Peatră:

1. Pe teritoriul judecătoriei de ocol Ciochi-Gârbău, Rebeni și Ciocmani.

2. Pe teritoriul judecătoriei de ocol Lăpușul-Unguresc:

Bloaja, Brebeni, Cernești, Ciocotiș, Preluca, Grope, Mănăstur-Kapolnic, Curtiș, Făurești-Kapolnic, Trestia, Bernița, Finaț, Garbonai, Cărpiniș, Latuchia, Măgureni, Plopiș, Vad, Rușior, Copîlnic.

3. Pe teritoriul judecătoriei de ocol Ileanda-Mare: Valea-Rea, Vima-Mică, Seleuța, Frîncenii-Boului, Ciula, Răstolci, Dolheni, Iugustra, Coada-Cosla, Bărsăuța, Poenița, Mesteavin, Sailoșeni, Căciulatu, Lemniu, Letca, Boiu-Mare, Pirosa, Purcareț sau Porcariu, Curtuiuș și Buzușia, Sașa, Sacadat, Românești, Toplița.

B. In Circumscripția Curții de Apel Timișoara.

a) Pe teritoriul tribunalului Arad, în următoarele comune:

4. Pe teritoriul judecătoriei Baia de Criș: Luncojul-de-jos, Baldovini, Băsărăbeasa, Birtin, Boița, Bradu, Brotuna, Buceș, București, Bulzești, Ciungani, Tebea, Tarățel, Dobroț, Dupăpiatră, Căinel, Luncoiul-de sus, Dudesd, Vața de Sus, Grohot, Hărțagani, Carasău, Carasău, Căzănești, Baia de Criș, Crăciunești, Crjstior, Vața de jos, Curchiu, Lunca, Liăuț, Mesteacăn, Mihăleni, Obârșia, Ormindea, Peștera, Podele, Potingani, Prăvăleni, Prihodiște, Ribița, Ribițioara, Râsca, Risculița, Rovina, Șesuri, Siliștea, Șer, Sercafa, Stanița, Stea, Strâmba, Tătărești, Târnava, Ternovița, Tomești, Tomnatic, Trestia, Tiulești, Vaca, Uibărești, Valea-Bradului, Valea-Mare, Zdrapți, Juncul.

III. Pe teritoriul părților ungurene dreptul civil austriac este în vigoare în comunele desprinse de Ardeal (Art. XXX; 1876 și I: 1877).

A. In circumscripția Curții de Apel Oradea.

a. Pe teritoriul judecătoriei de ocol Zalău:

1. Din teritoriul tribunalului Zașău în următoarele comune: Agrișu de jos, Lunca Cernei de Jos, Ciomârna, Păușa, Unguraș, Lunca Cernei de Sus, Sfânt-Gheorghe de Mezieș, Tresnea, Răstociu, Sânpetru, Boghia, Vașcapău, Bucium, Bogdana cu cătunul Huța.

2. Pe teritoriul judecătoriei de ocol Jibău: Balan, Gălgău, Racosu, Borșova, Lupoaie, Gâlpea, Chendrimal, Chechișa, Romila, Brusturi, Varu, Tihău.

IV. Pe teritoriul Banatului, vechiul teritoriu grăniceresc, dreptul civil general austriac în vigoare:

1. In circumscripțiunea Curții de Apel Timișoara:

a) Pe întreg teritoriul tribunalului Caransebeș.

Din enumărarea de mai sus se poate vedea că în Transilvania dreptul privat ungar, a fost în vigoare în următoarele teritorii:

1. In circumscripția Curții de Apel Cluj:

a. pe teritoriul tribunalului Dej
b. „ „ „ Arad
iar dreptul civil austriac:
a. In circumscripția Curții de Apel din Oradea-Mare pe teritoriul tribunalului Zalău, și anume pe o parte din teritoriile judecătoriilor de ocol din Zalău și Jibău.
b. In circumscripția Curții de Apel din Timișoara
c. Pe întreg cuprinsul teritoriului tribunalului Caransebeș.

A fost necesar să se specifice mai sus comunele unde se aplica dreptul ungar și austriac pe motivul că în tot restul „părților ungurene" se aplica cutumele maghiare (enunciațiunile curții regești și cele câteva legi maghiare de drept civil.

Dreptul civil austriac este ușor de cercetat deoarece este codificat. Nu tot așa putem spune de dreptul ungar.

Fundamentul acestui drept este foarte greu de a-l cunoaște deoarece nu a fost niciodată codificat. Dela 1840 încoace s'au făcut încercări de codificare pentru a se tempera conflictele dintre popor și dinastie, însă nu s'a reușit. Abia în 1890 s'a redactat primul proect de cod civil care s'a studiat până la 1896 însă nici acest proect nu a fost supus corpurilor legiuitoare, deoarece aducându-i-se modificări esențiale, a fost înlăturat. In 1912 s'a supus corpurilor legiuitoare un alt proect care nici acesta nu a căpătat ființă, fiindcă a tot fost desbătut până la isbucnirea războiului, încât nu poate fi vorba de o legislație codificată a dreptului maghiar.

Este interesant să prezentăm isvoarele dreptului ungar. Acestea în esență sunt:

1. Colecția de legi vechi ungare scrisă în latinește, apărută sub titlul: **„Corpus Juris Hungariae"** și care datează dela anul 1000 și ține până la 1836. Dela această dată legiuirile maghiare încep să fie scrise în limba maghiară.

2. **Opul tripartit** a lui **St. Werböczy** care orânduește legile și cutumele Ungariei din ordinul regelui Wladislaw II cam între 1504—1514. Regele însă nu-l întărește cu sigilul său pentru a satisface pe nobili care nu vedeau cu ochi buni aceste dispoziții legale pentrucă le îngrădea și preciza drepturile. **Werböczy** tipărește însă pe contul lui această colecție pe care o numește **Curia regească** care începe să se aplice în comitate (județe).

3. La 1836 se introduce limba maghiară ca limbă oficială

însă numai până la 1843, când revoluția ungurilor contra austriecilor, revoluție care este potolită de ruși face ca limba ungară să fie desființată. Se introduce limba germană iar prin patenta din 29 Noembrie 1852 se abrogă toată instituția juridică maghiară. In 1853 prin patenta din 29 Mai se introduce în Ardeal codul civil austriac.

Această stare excepțională durează până la 1861 când se institue o comisiune compusă din șase zeci de persoane sub presidența **„Comitetului suprem curial"**. Acesta redactează **„Normele judiciare provizorice"** care se bazau pe vechile legiuiri ungare modificate acum conform timpului. Aceste norme sunt aprobate atât de rege cât și de camera deputaților și camera magnaților. Modificările sunt însă aplicabile numai în Ungaria nu și în celelalte teritorii (Ardeal, Slovenia, Croația, Fiume și circumscripția litorală și confiniile militare) unde se aplică codul civil austriac.

Dela această dată iau naștere corpurile legiuitoare regulate, care aduc legi noui în fiecare an. Aceste legiuiri modifică codul austriac. Așa se explică cum în Ardeal se aplica codul civil austriac cu aceste legi modificatoare.

Am arătat mai sus că așa zisa **Curie regească maghiară** este o instituție care datează cam de pe la anul 1000 și care judeca după norme nestabilite precis înlocuind după a sa apreciere dispozițiunile legale cu dreptul natural așa că, în decursul vremii, s'a format o serie de **„reguli de drept de principii"**. Aceste principii s'au numit : **„Enunțiațiuni princiare"** sau **„Coutume stabile"** [1]).

In rezumat codul maghiar are puține dispozițiuni legale, totul mărginindu-se la curia regească, care s'a pronunțat asupra tuturor cazurilor. Acestea au fost numite impropriu codicele civile ungar. Enunțiațiunile princiare, care conțin sute de volume aranjate pe ani, sunt foarte greu de mânuit. Legiuirile, puține câte sunt, sunt redactate defectuos și cu echivocuri interpretarea lor găsindu-se tot în „Enunțiațiuni princiare" [2]).

La noi îngrădirile asupra proprietății, nu au fost decât prin legea de reformă agrară, legea chiriilor, legea sechestrării bunurilor foștilor inamici și legea de expropriere, urbană și

1. Plopu op. cit. p. 12
2. Plopu cit. pag. 13

rurală a evreilor. In Ardeal găsim jurisprudențe care mărginesc libertatea proprietății astfel : [1]).

1. Există prezumția că proprietatea nu este mărginită (Conf. hotărârii Curiei Nr. 4890/1889).

2. Contractele prin care proprietatea se mărginește sunt de strictă interpretare (conf. hotărârei Curiei 2505/1909).

Asupra prohibițiunii și înstrăinării sunt o mulțime de hotărâri ale Curiei în diferite chestiuni astfel :

3. Asupra modalității de înscriere în cartea funduară a proprietarului principal și a celui uzufructuar (conf. hotărârei Curiei Nr. 8258/1889, 2161/1890, 2059/1900 etc.).

4. Proprietatea diviză (art. 357—360) nu poate fi confundată cu coproprietatea (art. 361 și 825).

5. Coproprietatea asupra unui imobil când mai multe persoane sunt proprietarii aceluiaș lucru indiviz (bărbatul și soția sunt proprietarii unei case).

După aceste dispozițiuni vedem că apare proprietatea diviză care își are origina în dreptul feudal. Dreptul nostru nu o recunoaște, el recunoscând desmembrări ale dr. de proprietate. Propr. diviză însemnează despărțirea folosinței de proprietate. Proprietatea diviză este definitivă nu temporară și se moștenește, pe când la noi desmembrările sunt temporare : cazul uzufructului care este temporar și încetează odată cu uzufructuarul.

6. In dreptul maghiar iobagii n'aveau dreptul de proprietate asupra pământului, având numai dreptul de folosință, în schimbul unor prestațiuni anuale față de nobili.

Acest drept de folosință era comerciabil, iobagii putând să-l vândă. Nobilul nu putea însă să cumpere acest drept, că ar fi încetat calitatea juridică a pământului de a fi în folosință (conf. Werböezy Opus Tripartitum III 29,30).

In Ardeal nobilii erau obligați numai în anumite cazuri să primească pe iobagii noui care cumpărau folosința terenului, pe când în Banat această primire era necondiționată (conf. art. 3 legea III din 1847 și Urb. I 82).

---

1. Vezi Ștefan Laday, Codul civil austriac în vigoare în Ardeal completat cu legile și regulamentele modificatoare cuprinzând și jurisprudențe Vol. I Cluj. 1924 810 p. Vol. II Cluj 1926 456 p. Vol. III Cluj 1928 783 p. pag. 514 și următ.

Cum vedem în proprietatea diviză există două drepturi paralele separat alienabile.

Această stare echivalentă cu sclavia domnește în Ungaria până la 1848 când prin diferite legi, iobagii intră în proprietatea terenurilor lor . Legea XXV din 1896 desființează ultimile urme de rușinoasă speculare obligând pe țărani să-și răscumpere prestațiunile ce le făceau nobililor, putând astfel să rămână deplini proprietari pe pământurile pe care le ocupau.

Aceasta nu însemnează că dacă din punct de vedere legal li s'a recunoscut țăranilor aceste drepturi în realitate au fost transformate în fapt. Găsim proprietate diviză care este rezolvat prin dispozițiile curiei până în 1914.

7. O altă problemă distinctă în legătură cu proprietatea bunurilor private mai este și coproprietatea (art. 361).

Când coproprietarii sunt înscriși cu părți nedeterminate, iar unul dintre ei își vinde partea, cumpărătorul va fi înscris cu partea nedeterminată (conf. colecția de Enunțiațiuni ale Curiei intitulată Dönvenytár régifolyam vol. 6 din 1872 la pag. 85).

O altă dispoziție cu privire la coproprietate este că nici unul din coproprietari nu poate schimba folosința în detrimentul celorlalți (conf. hotărârii Curiei Nr. 1857 din 1886).

Coproprietarul poate fi obligat la repozițiune pentru tulburarea de posesiune (conf. Dönvenytár 14 folyam vol. 18 pag. 64 din 1886).

Chiar dacă cota este determinată în cartea funduară nici unul dintre coposesori nu poate cere separarea unei părți ca posesiunea sa exclusivă până nu se hotărăște ieșirea din comunitate (conf. Curiei Nr. 24.713/1886 și Nr. 5184/1897).

8. Art. 366 și următoarele se ocupă cu acțiunea **DE ȘI pentru proprietate.**

a) **Acțiunea de proprietate** prin care se cere ca adversarul meu să-mi predea lucrul meu posedat de el.

b) **Acțiunea pentru proprietate** prin care cer ca instanța să oblige pe adversarul meu să-mi cedeze proprietatea adică am titlul și îmi lipsește modul. Ex. am cumpărat un lucru și cer ca vânzătorul să fie obligat să mi-l predea. Acțiunea **de proprietate** este reglementată de cod pe când acțiunea **pentru** proprietate reese din jurisprudențe ca neputând fi intentată decât asupra acelei persoane care este obligată.

Aceste acțiuni la lucrările mobile nu se deosebesc prea mult, ele capătă o importanță deosebită la imobile. Aci, prin acțiunea de proprietate, eu proprietar, căci sunt proprietar intabulat, cer numai posesia, pe când prin acțiunea pentru proprietate, eu cer dreptul meu de proprietate, să fie intabulat și mai cer și posesia.

Proprietarul tabular nu poate cere posesia dacă a dobândit proprietatea cu rea credință (conf. **Dönvenytár folyam** vol. 15. pag. 31 din 1886).

Cazuri speciale sunt foarte multe, eu nu am luat decât cele cu caracter general. Pentru cei ce vor să studieze amănunțit acest lucru recomand opera: Codul civil austriac în vigoare în Ardeal, completat cu legile și regulamentele modificatoare, cuprinzând și jurisprudența, a lui Stefan Laday pag. 25—535 și 536—586.

Iată pentru ce credem că ar fi fost bine ca pe lângă Dreptul de procedură criminală precum și procedura civilă care a fost unificată să se fi unificat și dreptul civil.

Deși în aparență proprietatea era reglementată, când trebuia însă să fie pusă în practică, dreptul de proprietate vedem că plutim în nesiguranță, din cauza prea multor excepțiuni.

Prin tratatul dela Viena, Ungaria își lua angajamentul solemn că „Toți supușii Români stabiliți în această zi pe teritorul ce urmează a fi cedat de România, dobândesc fără alte formalități naționalitatea ungară, având dreptul de a opta pentru naționalitatea românească în termen de șase luni". Se specifică în tratat că acei ce vor opta pentru naționalitatea română, vor trebui să părăsească teritoriul ungar, în timp de un an de zile, ei putând lua fără nici o împiedecare bunurile mobile, să lichideze proprietatea lor imobilă, până în momentul plecărei lor, luând cu ei produsul rezultat. Dacă lichidarea nu reușește, atunci aceste persoane vor fi despăgubite de Ungaria.

Redăm cu titlul de document această ordonanță:

ORDONANȚA [1])

Consiliului de Miniștri ungar Nr. 1440—1941 Preș. Cons. referitoare la extinderea normelor de drept privat, privitoare la imobile,

1) Reprodusă după Revista Cercului Juridic Bănățean pag. 82—86.

asupra părții eliberate de sub stăpânirea românească din estul țării și din Ardeal.

Consiliul de Miniștrii ungar în virtutea autorizațiunei cuprinsă în art. 3 din legea XXVI. 1940 privind realipirea la Sf. Coroană ungară și unirea cu regatul, a părții din estul țării și din Ardeal eliberate de sub stăpânirea românească, dispune următoarele: 1. Punerea în aplicare a normelor de drept referitoare la imobile:

ART. 1

In teritoriile realipite din partea de est a țării și în Ardeal, intră în vigoare:

1. — art. 99 din legea XXXIV: 1930 referitoare la pășiunile comune indivize, precum și ordonanțele Minist. Just. Nr. 8800—1941 și Nr. 29.900—931;

2. — normele de drept privitoare la reglementarea lotului de viteaz (vitezi telek): art. 77 din legea XXXVI: 1920, ordonanțele cu Nr. 6650—1920 Preș. Cons. 4600—1920, 2.300—1935, 3.700—1932 și 11.104—1938 Min. Just. art. 46 din legea XXVII: 1936, precum și art. 89 și 99 din ordonanța Nr. 100.000—937 Min. Agr.

3. — normele de drept referitoare la fideicomisul familiar (legea XI: 1936, ordonanța Nr. 44.000—1936 Min. Just. precum și art. 8 din legea XXXVI: 1940;

4. — legea XII: 1924. despre proprietatea în tovărășie asupra caselor társasháztulajdon) și ordonanța Nr. 30.000—1925 Minis. Just.

5. — art. 98 din legea XXXIV: 1930 referitoare la sistarea de drept a coproprietății indivize asupra imobilelor și art. 34 din ordonanța Nr. 49.000—1930 Min. Just.;

6. — legea XXXIV: 1927 despre înscrierea în cartea funduară a dreptului de proprietate a posesorului de fapt și ordonanța Nr. 68.400—1928 Min. Just.;

7. — ordonanța Nr. 21.712—1935 Min. Just. referitoare la radierea uzufructului viager și a altor drepturi în legătură cu durata vieții văduvei;

8. — normele referitoare la dreptul de ipotecă (legea XXXV: 927. art. 91—93 din legea XXXIV; 1930, ordonanțele cu Nr. 22.000—1929, 23.000—1929, 24.000—1929, 62.800—1929, Min. Just. 1500—1929 Min. Fin. și 25.300—1934 Min. Just.;

9. — regulamentul de carte funduară menținut în vigoare prin art. 21 din „normele judiciare provizorii" stabilite de Comittetul Curial suprem întrunit în anul 1861;

10. — dispozițiunile privitoare la comasare și la reglementarea lanurilor din ordonanța Nr. 34.700—1935 Min. Just. despre procedura de urmat în materie de comasare și în cauzele de regulare de posesiune;

normele de drept privat intrate în vigoare cu ocazia aplicării, complectării și modificării, legilor și ordonanțelor mai sus enumărate;

precum și dispozițiunile de drept privat în vigoare privind dreptul

de proprietate sau un alt drept asupra imobilului, din orice legi ar deriva aceasta.

Rămân și mai departe în vigoare — pe teritoriile unde se aplică azi — dispozițiile în legătură cu măsura sistării relațiunilor urbariale, cu privire la regularea de posesiune, proporționalizarea și separarea urbarială cuprinse în legile LIII—LV : 1871, XLV : 1880, XXIV : 1892, XXV : 1896, VII : 1908, precum și legile și ordonanțele pentru executarea, modificarea și complectarea lor.

Până la noui dispoziținni rămâne în vigoare, așa numita Lege a Conversiunei, publicată în Monitorul Oficial român Nr. 83 din 7 Aprilie 1934, precum și normele de drept în legătură cu această lege.

Intrucât normele de drept ce intră în vigoare potrivit articolului de față ar conține dispoziținni transitorii în legătură cu punerea lor în aplicare, acestea se vor aplica în mod corespunzător, dacă nu se prevede altfel. Normele de drept cuprinse în prezenta ordonanță, se consideră intrate în vigoare pe data publicărei acesteia, întrucât din aplicarea rațională a acestor dispoziținni nu ar rezulta contrariul. Termenele prevăzute în normele de drept puse în aplicare prin prezenta ordonanță vor fi înlocuite, prin termene corespunzătoare cu dispoziținnile sale.

ART. 2

Este nulă achiziținnea printr'un act juridic (dispoziție, măsură a autorității) intervenit ulterior date de 15 Martie 1939 a dreptului de proprietate, de ipotecă sau a oricui alt drept ce grevează un imobil, precum și a pretenției la prestațiunea tabulară a unui atare drept, atunci când această achiziținne privește un imobil situat în părțile realipite țării aparținea unei corporațiuni, instituțiuni publice, unei fondațiuni (fond) deservind un scop de utilitate publică, sau Băncii Naționale a României.

Dispozițiile aliniatului precedent se vor aplica și în cazul câștigărei dreptului pe baza unui act juridic (dispoziție măsură a autorității) intervenit anterior datei de 16 Martie 1939 atunci când achiziția este gratuită în întregime sau în parte și imobilul la care se referă aparținea — la 27 Octomvrie 1918 Statului Ungar, unei alte corporațiuni, instituțiuni publice sau fondațiuni (fond) ungare de utilitate publică.

Nu se poate câștiga vre un drept pe baza dispoziției sau dreptului aceluia, care el însuși în sensul aliniatelor precedente a câștigat în mod nevalabil dreptul respectiv, deasemenea este nulă și achiziținnea dreptului deja câștigat pe această cale.

Dispozițiile articolului de față nu se referă la achiziținnile de imobile făcute prin executarea normelor de drept ale politicei agrare române (reforma agrară) nici la împărțirea imobilelor aparținând persoanelor juridice menționate în primul aliniat și nici la dobândirea locurilor de casă prin orice procedeu administrativ ; atari achiziținni de imobile urmând a fi reglementate separat.

Prof. Dr. ION I. MĂRCULESCU
Directorul Liceului Comercial
„Regele Mihai I" București

Corpul technic al contabililor publici

Organizarea profesională a contabililor ni se prezintă sub aspecte variate, din cauza condiţiunilor care determină această organizare, dar şi datorită împrejurărilor care o influenţează.

Am arătat în diferite ocazii că ordinea profesională, care cuprinde şi pe contabili reglementează : **unitatea funcţională** a fiecărui domeniu de activitate recunoscut ca util sau necesar pentru satisfacerea interesului general al Comunităţii care a ajuns în stadiul de a recurge la această ordine ; **unitatea tehnică** de care depinde funcţionalitatea domeniilor, în care se desfăşoară diversele ocupaţiuni, prin care se produc utilităţi sociale sub formă de bunuri sau servicii ; **condiţiunile de exercitare** ale acestor ocupaţiuni, **deosebite după natura raporturilor juridice** născute din prestarea muncii sau serviciilor în cele trei situaţiuni, de salariat public, salariat particular, sau liber profesionist, în care se pot găsi cei ce exercită o astfel de activitate ; normele după care se practică **apărarea şi promovarea intereselor colective** ale celor angajaţi în aceste ocupaţiuni, precum şi acelea după care se reprezintă **interesele de categorie sau acelea generale** ale celor ocupaţi cu exercitarea diverselor îndeletniciri, pe care legea caută să le încadreze în această ordine ; şi, însfârşit, criteriile după care se aplică **jurisdicţia specială** fiecăreia din categoriile mai sus vizate, prin **particularizarea dreptului** ca măsură de administrare a justiţiei.

Contabilii publici, prin situaţia în care se găsesc, din cauza naturii juridice a raporturilor ce se nasc din exercitarea funcţiunilor ce îndeplinesc, prezintă unele particularităţi ce pretind soluţiuni deosebite de ale celorlalte categorii de profesionişti ai specialităţii contabile.

Aceste particularităţi derivă din calitatea de funcţionari publici a contabililor din această categorie.

In această calitate, contabilii publici sunt ţinuţi să urmeze dispoziţiile care menţin unitatea funcţională a domeniului contabil şi să se supună normelor prin care se caracterizează unitatea tehnică a acestui domeniu. Ei se diferenţiază însă de celelalte categorii de contabili — salariaţi particulari şi liberi

profesioniști — în ceeace privește condițiunile de exercitare a ocupațiunii lor, normele după care-și pot apăra și promova interesele colective rezultate din această exercitare, sau după care-și pot reprezenta interesele categoriei lor, precum și criteriile după care recurg la instanțele jurisdicționale, în caz de încălcarea drepturilor ce le revin din îndeplinirea obligațiunilor legate de funcțiunile ce le dețin.

Toate aceste cazuri de diferențiere se datoresc naturii juridice a regimului la care este supus contabilul public, în calitatea sa de funcționar public.

Contabilul public, exercitându-și ocupațiunea sa în cadrul unui serviciu public, este considerat ca un agent al acestui serviciu.

Ca atare el îndeplinește un act sau o serie de acte administrative. Iar actul administrativ este indisolubil legat de obiectul, scopul și normele de acțiune pe care le stabilește legea.

Prin natura funcțiunii ce ocupă și îndeplinește, în cadrul pe care îl fixează legea, contabilul public exercită un mandat. Acest mandat însă iese din cadrul mandatului de drept comun, prin particularitățile ce le prezintă natura funcțiunii pe care o îndeplinește contabilul public, iar nu prin aceea a ocupațiunii pe care el o exercită, sub raportul tehnic al domeniului contabil.

Ca funcționar public contabilul este supus mai întâiu, unui regim de **necesitate,** isvorât din nevoia care a determinat creearea serviciului public, înlăuntrul căruia el își exercită ocupațiunea sa. Așa fiind, ocupațiunea pe care contabilul o exercită în cadrul serviciului public este legată de funcțiunea ce el o îndeplinește, și în ceeace privește raporturile ce se nasc din această exercitare.

In al doilea rând, contabilul public este supus unui regim **impersonal,** întrucât serviciul public, care prin natura sa are un caracter de continuitate, urmărește permanența acțiunii pentru satisfacerea nevoilor pentru care el a fost creeat, ceeace-l forțează să treacă peste interesele personale ale celor ce execută această acțiune, sau în orice caz să se ocupe numai în mod cu totul subsidiar de situația personală a celor ce execută sau împlinesc o astfel de acțiune.

Apoi, contabilul public mai este supus unui regim de **uniformitate**, dictat de interesele generale ale serviciului public ca atare. In această situație el nu poate cere și obține modificarea condițiunilor în care se găsește, în mod personal sau în mod individual. O astfel de modificare nu se poate obține decât în mod general și aceasta pe cale de lege. Dar în același timp este supus oricăror modificări ce s'ar putea aduce situației sale personale prin măsuri generale de ordin legal.

In sfârșit, contabilul public este supus unui regim de **egalitate**, în virtutea elementului fundamental ce stă la baza serviciului public — norma legală — dela care el nu poate fi exceptat în mod individual, întrucât și el funcționează tot în virtutea normelor pe care le stabilește legea, care este egală pentru toți cei ce intră în dispozițiile ei.

Din aceste cauze contabilul nu poate avea, ca funcționar public, libertate de a acționa în mod colectiv — sau, cum se mai spune pe plan sindical — pentru apărarea și promovarea intereselor născute din prestarea serviciilor ce îndeplinește. Legea îi oprește acest drept în mod categoric. El rămâne în mod permanent și invariabil legat de normele stabilite prin lege, pentru valorificarea drepturilor personale rezultate din îndeplinirea serviciului ce-l ocupă ; iar aceste norme au un caracter general, dela care nu se pot produce abateri individuale decât în mod abuziv, pe cale de favoritism personal.

De aceea, funcționarii publici pretind și cu drept cuvânt, un statut care să reglementeze normele după care să se dea satisfacție intereselor, respectiv drepturilor rezultate din prestarea serviciilor pe care ei le îndeplinesc, dar care să țină seama și de natura ocupațiunii ce ei o exercită în împlinirea funcțiunii ce o dețin.

Statutul funcționarilor publici se poate realiza — precum ne arată **Roger Ronnard** în „Précis de droit administratif", Paris, 1935, după care am luat unele indicațiuni și asupra celor mai sus expuse — în două moduri : pe cale legală și pe cale regulamentară.

Normalizarea situației funcționarilor publici pe cale de lege, prezintă avantajul că oferă stabilitate și siguranță și înlătură arbitrariul și favoritismul. Insă, prin caracterul inevitabil general pe care-l prezintă această normalizare, nu pot

fi cuprinse în cadrul ei toate particularitățile ce se pot întâlni la unele categorii de funcționari publici. Dacă se merge prin lege la detalii prea multe, spre a se cuprinde toate aceste categorii, atunci nu mai avem lege, care fixează norme, ci regulament căruia i s'a schimbat numele și care poate cădea în incoveniente pe care acesta din urmă le prezintă prin însăși natura sa.

Normalizarea pe cale regulamentară prezintă, la rândul său, avantajul că este mai elastică și permite o adaptabilitate mai ușoară și mai repede la nevoile serviciului, prin transferările pe care le poate opera în personal, „în interes de serviciu", sau printr'o selecționare mai adecuată acestor nevoi prin „înaintări la alegere" făcută după criterii personale. In schimb, tocmai aceste avantagii constituesc sursele de nemulțumire, prin știrbirea siguranței pe care o aduce nestabilitatea admisă ca principiu, mai ales când ea dă loc la abuzuri, prin favorizări nejustificate.

Nevoia, care este cel mai bun sfătuitor, a găsit o soluție împăciuitoare a acestei situații, cu care legislația noastră chiar se poate mândri.

Legiuitorul nostru, considerând că de vreme ce suntem avizați la norma legală, pentru organizarea serviciilor publice, a apreciat că putem foarte bine să utilizăm aceeaș normă și pentru a statua situația funcționarului public. In consecință, s'a recurs la lege pentru a normaliza situația generală a funcționarilor publici, dar și pentru a stabili condițiunile speciale cerute de anumite categorii ale acestora, în virtutea ocupațiunilor pe care ei le exercită în îndeplinirea funcțiunii ce dețin.

In acest mod s'a ajuns pe deoparte la **Statutul Funcționarilor publici**, în care se prevăd condițiunile generale de uniformitate și egalitate, cerute de necesitățile serviciilor publice, normalizate și ele pe calea legii ; iar pe dealtă parte, la **Corpuri tehnice pe specialități**, după categoriile de ocupațiuni întrebuințate în aceste servicii, pentru a reglementa, tot sub regim impersonal, condițiunile după care urmează a fi tratați funcționarii de specialitate.

Asupra acestei situațiuni avem o confirmare expresă în art. 49 din **Codul funcționarilor publici** din 1940, care prevede următoarele :

„**Dispozițiunile cuprinse în această parte** (e vorba de partea II-a a acestui cod, care se ocupă de: clasificarea și ierarhia administrativă, condițiuni de admitere, numiri, definitivări, transferări, înaintări: pregătirea profesională; acțiunea disciplinară; ș. a.) **nu se aplică funcționarilor de specialitate, făcând parte din corpuri organizate prin lege, în care se prevăd condiții speciale pentru materiile cuprinse în această parte, precum:**

„Membrilor ordinului judecătoresc;
„Membrilor corpului ofițerilor și subofițerilor;
„Membrilor Consiliului legislativ;
„Membrilor Curții de conturi;
„Membrilor Curților administrative;
„Membrilor Corpului superior de control;
„Membrilor Corpului diplomatic și consular;
„Membrilor Corpului didactic;
„Membrilor Corpului eclesiastic;
„Membrilor Corpului medical;
„Membrilor Corpului inginerilor și arhitecților;
„Membrilor Corpului avocaților publici;
„Membrilor Corpului medical veterinar.

„Pentru aceștia rămân în vigoare dispozițiunile corespunzătoare din legile de organizare ale corpurilor din care fac parte".

Deși contabilii publici nu sunt cuprinși în enumerarea de mai sus, care de altfel nu poate avea caracter limitativ sau exclusiv, ci trebue considerată numai ca fiind enunciativă, — după cum de altfel, ne-o indică prepoziția adverbială: „precum" — ei s'au bucurat că a fost astfel câștigat principiul distincțiunii între **uniformitatea funcțiunii publice** și între **specialitatea ocupațiunii** ce o execută cei angajați într'o astfel de funcțiune, în speranța că enumerarea aceasta se va putea cândva completa și cu specialitatea contabilă.

Această bucurie a fost, însă, de scurtă durată, fiindcă spre a nu știrbi principiul egalității despre care vorbim mai sus, art. 50 al aceluiaș Cod adaogă: **„Funcționarii de specialitate, organizați sau nu pe bază de legi speciale, care îndeplinesc funcțiuni administrative, fie în servicii speciale, fie în administrație, sunt supuși dispozițiunilor părții a II-a a legii de față".**

S'ar părea deci că cel puțin pentru timpul cât va dura această dispoziție din art. 50 al Codului funcționarilor publici, contabilii sunt sortiți, ca funcționarii publici, să rămână sub regimul egalității, în loc să fie tratați după principiul specialității, din cauza caracterului ce se atribue contabilității considerată ca funcție administrativă.

Situația nu este tocmai așa, fiindcă în tabelele de salarizare anexate la acest Cod funcțiunile de contabilitate pedeoparte și acelea de control, inspecție și verificare contabilă pe dealta, sunt tratate separat, prin aceea că se prevăd tabele de salarizare separate pentru fiecare din aceste două sectoare ale domeniului contabil. Anume tabela 20 (grupa A) pentru serviciile de inspecție și control și tabela 29, (aceeaș grupă), pentru contabili.

Prin urmare, în loc de a se aplica în mod consecvent, principiul de normalizare pe calea legii, a situației funcționarilor publici, atât în raport cu uniformitatea funcțiunii, cât și în raport cu specialitatea ocupațiunii, s'a căutat un refugiu sub scutul principiului egalității și s'a obținut o reușită contradicție a măsurilor prin care se face aplicarea acelui principiu.

Această contradicție, care rămâne neaparentă prin dibăcia cu care a fost ascunsă cu ajutorul tabelelor de salarizare, are o origine mai adâncă Ea este provocată de confuzia ce se face asupra noțiunii de serviciu public și implicit asupra rolului pe care-l îndeplinesc cei angajați în executarea acestuia.

De aceea credem necesar să deschidem o paranteză.

In lucrarea sa, „Les transformations du droit public", **Leon Duguit** care a întrevăzut direcția mersului către care se îndreaptă omenirea, în ceeace privește raporturile individului cu comunitatea din care acesta face parte, sau cu alte cuvinte primatul colectivului, expune etapele pe care le-a străbătut puterea publică spre a deveni în zilele noastre serviciu public.

Credem că cel mai bun serviciu pe care-l putem face cetitorilor noștri este să reproducem acest pasagiu din susmenționata lucrare (Ed. 1935, pag. XVIII :

„Principiul oricărui sistem de drept public modern se găsește rezumat în următoarea propoziție : **cei care de fapt dețin puterea nu au nicidecum vreun drept subiectiv de putere**

publică ; ei au în schimb datoria de a întrebuința puterea lor spre a organiza serviciile publice și de a asigura și controla funcționarea lor. Actele pe care ei le îndeplinesc nu se impun și nu au valoare juridică decât dacă tind la acest scop. Dreptul public nu mai este o colecție de reguli aplicabile la subiecte de drept de ordin deosebit, unul superior, ceilalți subordonați, unul având drept să comande, celalți datoria să asculte. Toate voințele sunt voințe individuale, toate sunt meritorii ; nu există o ierarhie a voințelor. Toate voințele sunt meritorii, dacă nu considerăm decât subiectul. Valoarea lor nu poate fi determinată decât de scopul pe care-l urmăresc. Voința guvernantului n'are nici o forță ca atare ; ea nu are valoare și forță decât în măsura în care acestea umăresc organizarea și funcționarea unui serviciu public.

„Astfel, noțiunea de serviciu public înlocuește pe aceea de suveranitate (în sens **imperial**). Statul nu mai este o putere suverană care comandă ; el este un grup de indivizi deținând o forță pe care trebue să o întrebuințeze pentru a creea și a gera serviciile publice. Noțiunea de serviciu public devine noțiunea fundamentală a dreptului public modern".

Aceste concluzii sunt prefațate de constatarea pe care o subliniem că **„un sistem juridic de ordin realist, social, vine să înlocuească sistemul anterior care era de ordin metafizic, individual"**.

Cât privește definiția însăși a serviciului public o găsim formulată (pag. 51) în termenii următori :

„Serviciul public însemnează aceea activitate a cărei îndeplinire trebue să fie regulată, asigurată și controlată de către guvernanți, pentru că el este indispensabil la realizarea și la desvoltarea interdependenței sociale și este de așa natură încât nu poate să fie complet asigurat decât prin intervenția forței guvernante".

Am reprodus aceste texte, pentru că ele reprezintă cu autoritatea celui ce le-a formulat ceeace voiam să spunem spre a scoate în evidență caracterul pe care-l prezintă serviciul public, ca mijloc pentru satisfacerea interesului general al comunității încadrată în ordinea de Stat, în vederea examinării consecințelor ce decurg din noțiunea de serviciu public, în legătură cu ceeace ne interesează aci.

Serviciul public se întemeiază pe anumite elemente —

scop, obiect, norme de acțiune — care-i formează cadrul și care se stabilesc pe calea legii. El se conduce după anumite principii, care constituesc structura sa. Aceste principii au fost formulate astfel: dispoziție sau comandament, execuție și control. Modul de aplicare al acestor principii este determinat tot prin lege.

Prin urmare și structura și cadrul serviciului public se stabilesc prin lege. Dar serviciile publice diferă între ele după natura utilităților pe care trebue să le producă, spre a putea satisface multirateralitatea de nevoi care determină creearea lor, și după normele diferite, ce trebuesc urmate în producerea acestor utilități, deosebite și ele, tot după natura lor. Numai scopul serviciilor publice rămâne în mod permanent același. In ce privește principiile și ele au un caracter general și permanent, oricare ar fi obiectul serviciului public la care ele se aplică; însă acestea diferă între ele după metoda de aplicare proprie a fiecăruia.

In aceste deosebiri stă tot nodul chestiunii.

Confuziunea despre care am amintit mai sus se datorește faptului că nu se face mai întâiu distincțiunea între **elementele** care formează cadrul serviciului public, deci **sistemul** pe care el se întemeiază și între **principiile** care-i determină structura prin care se stabilesc modalitățile de acțiune înăuntrul acestui cadru. Apoi, faptul că înăuntrul cadrului toate elementele sunt considerate prin prisma **identității**, atunci când ele nu suferă nici comparația prin analogie, cu atât mai puțin aceea prin asemănare. In sfârșit, ea mai provine din aceea că se pune pe picior de egalitate **norma**, după care se conduce acțiunea pentru realizarea obiectului, cu **modalitățile**, după care se aplică principiile prin care se menține structura serviciului public.

Aceste considerente, deși au un aspect atât de abstract, credem că sunt suficiente, numai prin enunțarea lor, spre a ne da indicația asupra punctelor din care derivă confuziuea ce a dus la contradicția mai sus semnalată în legislația noastră, cu privire la reglementarea situțiunei funcționarilor publici.

Anume, atât norma după care se conduce acțiunea cât și modalitatea după care se aplică această acțiune sunt de fapt mijloacele prin care se asigură și se controlează funcțiunea serviciului public. Dacă însă norma poate să fie stabilită pe cale

de lege cu toată diversitatea obiectului pe care îl prezintă variatele servicii publice — apoi, modalitatea prin care se realizează acest obiect, depinde exclusiv de specialitatea acțiunii necesară pentru această realizare. Deci, norma este legată de natura obiectului ce formează cadrul de activitate al unui serviciu public, iar modalitatea de specialitatea acțiunii la care se recurge pentru a se realiza obiectul serviciului public.

Prin urmare confuziunea între obiectul serviciului public — ca element de diferențiere al cadrului acestuia — și între modalitatea acțiunii—prin care se caracterizează structura sa— nu mai poate sta în picioare decât în mod cu totul voit, dar, desigur perniciosos pentru bunul mers al serviciului public.

In adevăr, multirateralitatea nevoilor de tot felul, care dau naștere diferitelor servicii publice, pune în mișcare o diversitate de acțiuni, în raport direct cu natura acelor nevoi, sau cu natura obiectului acestor acțiuni. Legea poate stabili norme după care să se desfășoare acțiunea în raport cu ntaura obiectului — chiar când se merge așa de departe încât se stabilesc norme pentru fiecare din aceste obiecte.

Dar în acelaș timp, cel ce desfășoară o astfel de acțiune este legat și de modalitatea specialității prin care se realizează acțiunea însăși, sau, mai precis, acțiunea prin care se realizează obiectul serviciului public este limitată de modalitatea specialității pe care ea o pune în mișcare. Pe dealtă parte, fiecare specialitate are particularitățile ei, care se pot stăpâni prin pregătirea temeinică și prin perfecționarea continuă, spre a se menține în stare fucțională.

Obiectul serviciului public **se determină** prin definire și delimitare funcțională. Specialitatea celor ce îndeplinesc diversele funcțiuni în serviciu **se recunoaște** prin calificare profesională.

Deci, nici sub acest raport nu ne este îngăduit să facem confuziune între obiectul serviciului public, care depinde de natura nevoii ce l-a creeat și între modalitatea acțiunii prin care se realizează acel obiect, fiindcă aceasta depinde de specialitatea acțiunii pusă în mișcare în acel scop.

(Va urma). **N. K. CONSTANTINESCU**

Transporturile aeriene în genere cu aplicații la România

GENERALITĂȚI

Știința în aviație. — Unul din domeniile activității umane, în care științele au făcut progresele cele mai rapide, este *Domeniul Aviației.*

Servicii aviatice. — Astfel aviația face fără îndoială *Serviciul transportului aerian,* dar mai face observații meteorologice — cercetări atmosferice, ba și de stratosferă — studiază înălțimile din zonele ecuatoriale, studiază undele acustice, radioelectrice din atmosferă, etc.

Aviația servește pretutindeni ca mijlocul cel mai *rapid de transport,* de pătrundere și de luptă. Tot ceeace aviația pune astăzi în serviciul războiului, se va desvolta și utiliza în serviciul creator al perioadelor de pace, pe care le așteaptă toată omenirea.

AVIATORII DIN TRECUT

Frații W. și O. Wright, cu aparatul lor, depus în muzeul South Kensington, de lângă Londra, au dovedit la 1903 că se poate circula prin atmosferă, cu aparate mai grele de cât aerul. Se ajunse astfel la recorduri de viteză în materie de transport și de distrugere în timp de războiu — servicii pe care le realizează astăzi avioanele germane Messersmith, care pot face 750 km. pe oră — cu greutăți neobișnuite.

Creațiuni aviatice. — De asemenea s'au fabricat *fortărețe volante,* cu 75 de pasageri, cum sunt aparatele fabricei Boeing Clipper americană, din Seattle, cu 3.000 kgr. încărcatură și 7.734 litri de carburant.

Alte modele s'au fabricat pentru 19.000 kgr. capacitate, etc., cu viteza comercială 402 km. pe oră.

Puterea dominației umane. — După cum se vede îndrăsneala omenească s'a impus snb toate formele de dominație asupra naturii, chiar în corpul acesta atmosferic, denumit aer.

Greutate, iuțeală, înălțime, curenți, etc., nimic nu a rămas nestudiat și necucerit de aviația modernă.

Toate aceste încercări reușite nu fac de cât să impună avionul ca cel mai răspândit mijloc de circulație pe viitor.

Rezistența aparatului. — Cu prilejul pregătirii avionului pentru circulația aeriană la toate înălțimile utile — s'a putut constata cum de la presiunea sborului moderat 2.000—3.000 m. altitudine, unde presiunea medie este de 175 gr. pe cm^2 — s'a trecut la studiul presiunei de la înălțimi de peste 8.000 m. — constatându-se necesitatea construirii aparatului sburător, astfel ca să poată rezista la 422 gr. presiune pe cm^2.

Automatizarea funcțiunilor avionului. — De altă parte compresiunea și condiționarea aerului în avion se face automat, astfel ca lumea călătoare să nu se resimtă de capriciile mediilor atmosferice prin care călătorește.

Rezistența forurilor de știință. — Și când ne gândim la piedicele puse chiar de oamenii de știință, — care în pregătirea lor maximă, nu mai credeau în alte minuni, ale științelor, neîncercuite de formule presupuse, eterne, găsim și mai meritorii isbânzile celor care și-au continuat cu încredere încercările lor, până la realizările perfecționate continuu și astăzi.

Nu mai departe de cât acum 6 decenii (1880), Academia franceză de Științe, interzisese orice comunicare, care s'ar fi referit la mașini aeronautice. Aceleași refuzuri le repeta aceași Academie, față de comunicările referitoare la mișcarea perpetuă, precum și la alte probleme, considerate de înaltul for științific, drept preocupări de domeniul fanteziei.

Perseverența umană în aviație. — Toate acestea nu l-au împiedicat pe francezul Renard, ca la 1886 să facă să sboare un fel de balon deasupra Parisului, — și să-l readucă apoi la punctul de plecare.

Ceva mai târziu, după cum vom vedea, alt francez Clement Ader, dovedi și el, cu unul din aparatele sale, că se poate călători prin aer cu *mijloace mai grele de cât aerul.*

Numele de Avion. — Acesta fu nașul aparatului de sburat pe care-l numi el pentru prima dată *„Avion"*.

AVIAȚIA IN MITOLOGIE

Dar să ne întoarcem puțin în lumea trecutului, care chiar dacă nu va fi existat tocmai așa cum ni se relatează, — încă ne lasă deplina convingere, că ființa umană totdeauna a trebuit să fie animată de dorința de a sbura, — măcar pentru apărare, dacă nu și pentru alte motive.

Aviația în Mitologie este reprezentată prin inventatorul și artistul legendar *Dédal*, care fusese condamnat de Aeropagul din Atena pentru crimă.

Aceasta îl făcu pe Dédal să se refugieze în insula Creta, regatul lui Minós.

Acolo Dédal fu angajat de Regele Minós al Cretei ca să construiască Labirintul, un palat asemănător, dar de 5 ori mai mic decât Labirintul din Alexandria Egiptului. Labirinte de felul acesta s'au construit ele multe, ale căror urme s'au găsit — afară de acela al lui Dédal nu, care de altfel era destinat ca să închidă în el pe Minotaurul, fiul monstru al lui Minós.

Dédal indispunând pe Regele Minós, acesta dădu ordin ca să fie închis, împreună cu fiul său Ícar în Labirintul constriut de el însuși.

Neobișnuit cu închisoarea Dédal imagină un sistem de aripi cu ceară, atât pentru el cât și pentru fiul său.

Cu aceste mijloace își luară amândoi sborul peste mare, — și ajunse unul, Dédal în Sicilia *„aterisând"* cum s'ar zice în termeni moderni, la Camicos, reședința Regelui Cocalos al Siciliei.

Cellalt, aviator mitologic Icar, tânăr sburdalnîc nu ascultă de recomandările tătălui său, Dédal, și sburând pe soare, se topi ceara aripilor, — ceeace făcu să cadă în mare, — înecându-se.

Marea care-l înghiți se numi de atunci Marea Icariană.

Din aceastâ poveste mitică se deduce cum omul de știință Dédal, un mare inventator de pe vremea lui, — nu se lasă niciodată nepreocupat de gândurile lui creatoare.

De asemenea chiar reprezentantul tinereții noastre neastâmpărate, vrând să facă prea repede, sau poate chiar să întreacă, să depășească mai curând faptele tatălui său, a căzut victima nepregătirii și îndrăsneli sale.

In tot casul oricum s'ar tâlmăci această poveste, ea rămâne ca o dorință continuă ce a putut s'o aibă omul, dorința de a sbura, realizată cum s'a văzut în *împrejurări doritoare de libertate*, scăparea lui Dédal și a fiului său Icar, din *Labirintul*, palat în care nu oricine intrat acolo se putea descurca, și orienta pentru eșirea din el.

Idealuri urmăite persistent. — Totuși rămâne un adevăr etern, – cum că drumul idealurilor este deschis tuturora, — numai că se cere fiecăruia ca să muncească pentruca să se înregistreze cu mijloace de luptă potrivite, grație cărora să poată ajunge la

obiectivele visate de ființa omenească, în forme de o varietate nebănuită.

Ce s'ar fi ales de invențiunea *mașinei cu aburi*, dacă străduințele puse pentru perfectarea *Locomotivei de cale ferată*, și a *vaporului*, de transporturi nautice, n'ar fi frământat atâtea minți, pentru desăvârșirea întrebuințării lor?

II. EVOLUȚIA AERONAUTICEI

Nobila preocupare a omului de știință, continuu doritor de realizări între altele, și pentru *cucerirea aerului*, — a făcut să se dobândească progresele cunoscute:

Zepelin și Avion: In *Aerostație*, *Zepelinul* Doctorului Eckener, voiaj în jurul lumii din 1929; — iar în *Aviație*, *Avionul* în formele cele mai înaintate cunoscute până astăzi.

Incercări aviatice. — Incercări aviatice, cu sacrificarea celor ce le-au făcut — ni se citează încă din anii 1060, 1100, 1452, 1505 (Leonardo da Vinci), 1742, 1783. — Casuri amintite în teza de doctorat a D-lui G. I. Vasilescu, — în „Les Avions" de Jean Abel Lefran, în ie *Transports commerciaux* de Réne Brun.

Precursorii Aviației. — In ceeace urmează, noi vom reaminti pe unele din figurile care ni s'au părut că au văzut mai clar viitorul avionului.

Astfel englezul Sir Georg Casley este considerat că, încă din 1808, prevăzuse multe din dispozițiunile avioanelor moderne.

In 1812 alt englez Hensen, făcu un aeroplan, care la încercare nu dădu rezultatele așteptate.

Apoi francezii Pénard (1872) și Tatin (1879) au experimentat cu succes *aparate fără motor.*

In 1890 Clément Ader, pe aparatul său denumit Eol 1 sbură 55 de metri, în parcul castelului Armanvillers; iar în 1891 pe *„Eol"* No. 2 traversă 100 m., peste câmpul Satory.

In 1895 Sir Hirman Maxim construi marele eroplan, considerat a fi strămoșul unui Clipper modern, — cu motor de 300 H.P., — de 4.000 kgr. greutate. Aparatul acesta însă de și dotat cu destulă forță motrice, — neavând și siguranța stabilității în aer, a sburat de sburat, — dar a căzut, distrugându-se la așa zisa lui aterisare.

In 1896 americanul Langley, încearcă un Avion mic de 13 kgr., care sbură 1200 m.

Indiferența comisiunii militare. — La 1897 inginerul francez *Clément Ader* a executat cu unul din avioanele sale 1.500 m. de sbor.

Acelaș aviator și inventator aeronautic a mai făcut și alte sboruri, în fața unei Comisiuni militare, care trebuia să hotărască asupra întrebuințării avionului în serviciul armatei. — Cum însă nu s'a dat atunci destulă atenție sborurilor făcute, nu s'a ajuns de cât mai târziu la întrebuințarea avionului, pentru *pregătirea aviație militare.*

In *Germania* între anii 1891-1896 aviatorul și inventatorul Lilienthal, a făcut multe sboruri reușite, — cu aparatul său, — până ce căzu victima temerarelor sale încercări aviatice.

De pe urma lui Lilienthal au rămas 2 elevi, unul englez, Percy S. Pilcher, — și altul americanul Channute.

Aceasta din urmă formă pe frații Wright.

Impunerea avionului prin sborurile Wright. — De la frații Wright se realizară adevărate sboruri aeronautice utilitare, — depășind curiositatea sau sportul de altădată.

Frații Wright au făcut multe sboruri reușite în America, sboruri care totuși au fost ținute secret de la 1903.

Incercările succedate și continuate au urmărit perfecționarea până la 1905. In cele din urmă frații Wright ajunsese la 1908 să facă sboruri de durată, variind între 20 și 125 km.

Sborurile lui Blériot. — In *Franța* sboruri reușite s'au făcut la francezi de către: *Farber, Voisin, Blériot* și alții.

Blériot fu acela care la 25 Iulie 1909 trecut Canalul Mânecei, la englezi, pe aparatul său.

Blériot la Bucureşti. — Tot Blériot a fost primul aviator adus la noi în țară, în Octombrie 1909, ca să execute sboruri deasupra Hipodromului de la Băneasa.

Cu acest prilej mi se povestește, de către martori oculari, că multă lume se grăbia pe Soseaua Kiseleff, ca să asiste la minunea sborului uman.

In mulțimea curioasă, o bătrână ducea greu anii vârstei sale, ca să ajungă și ea la locul spectacolului aviatic anunțat.

Intrebată de tatăl meu, de ce n'a stat acasă, fiindcă ar fi putut vedea și de acolo sborul avionului; ea răspunse: he, he, maică, Dv. o să mai vedeți așa ceva, că sunteți tineri, — dar eu? eu mor mâine poimâine, și tare aș vrea să văd și eu minunea aceasta: omul sburând în cerul Domnului.

Nemulțumirea bătrânii și a tuturor celorlalți asistenți de la locul sborului, a fost mare însă, atunci când li s'a comunicat că înălțarea aparatului nu poate avea loc în ziua aceea, din cauza unui *accident de elice*!

Intr'adevăr, atunci, în ziua exibiției anunțate, lumea nerăbdătoare de atâta întârziere începuse să vocifereze.

Aceasta făcu să iasă în fața mulțimii, D-l Cămărășescu și cu niște purtători ai elicei frânte, arătând lumii cauza pentru care nu se putea sbura chiar în aceiași zi.

La ziua următoare anunțată pentru sbor, Blériot s'a achitat însă admirabil, făcând o mulțime de evoluțiuni, — văzute de tot norodul Capitalei, fără să se mai fi deplasat până la Hipodromul Băneasa, — unde de altfel nici n'ar mai fi putut pătrunde mai multă lume, de cât aceea ce se adunase acolo.

Alcock traversa Atlanticul. — Ca evenimente neobișnuite, reamintesc că la 15 Iunie 1919 englezul Alcock, traversă cu avionul său, Atlanticul în 17 ore și 57 de minute, — grație progreselor ce le dobândise avioanele, în timpul războiului 1914-1917.

Precursorii aviației române. — *Spiritul aviatic românesc* a fost și el reprezentat prin operele și faptele Inginerilor Vlaicu, Fernic și alții, firi apreciate în lumea aviatorilor internaționali.

INCURAJAREA FABRICĂRII AVIOANELOR

După războiul european din 1914—1917, s'au făcut progrese mari în aviație, perfecționându-se toate părțile avionului, inclusiv motoarele lor.

S'a folosit *elicea* avionului, întocmai cum ea era utilizată în mediul mai dens, apa, pentru mișcarea vapoarelor de transporturi nautice.

S'au experimentat avioane cu aripi fixe și aripi mobile, cu forme și dimensiuni deosebite.

De îndată ce s'a dovedit posibilitatea comercializării cu astfel de mașini, fabricanții de avioane s'au grăbit ca să le perfecteze construcția, micșorându-le greutatea lor și sporindu-le capacitatea de transport, cu viteze cât mai mari.

In privința aceasta, citățm Revista Aeronautică Italiană No. din August 1940, care reproduce din Revista germană „Flûghafen" articolul din Aprilie, semnat de Dr. Treibel, care se ocupă de *Industria aeronautică americană*, exercitată printr'o mulțime de

Societăți civile, pentru avioane și hidroavioane, destinate serviciilor civile.

Acolo se examinează avioanele cu: unul, două sau mai multe motoare cărora s'a dobândit iuțeală, siguranță, comod, capacitate de transport pe ori unde, încurajându-se întreprinderile de transport aeriene.

Studiul autorului german este de sigur făcut și ca un fel de propagandă pentru încurajarea desvoltării aviației civile germane, care se întreține încă cu multe subvențiuni de la Statul German.

De aci înainte avionul tinde ca să nu rămână un simplu instrument de sport și de curiozitate; ci el trebue să fie mijlocul de transport cel mai utilizat.

Până astăzi s'a putut ajunge ca greutatea aparatului, cu toate accesoriile lui, să cântărească 2/3; iar restul de 1/3 să fie destinat pentru *greutatea transporturilor* sale rentabile.

Piedici de sbor. — De altă parte viteza avionului crește și ea continuu, indiferent de capriciile atmosferei, sau temperatura aerului, cu celelalte fenomene de răcire și îngheț, posibile în atmosferă până la — 13° —, producând cel mai modern obstacol aviatic, numit *Givraj*, descoperit în timpul din urmă.

Givrajul. — *Givrajul* ar fi fenomenul de încărcarea avionului cu ghiață, din cauza pătrunderii avionului într'un mediu prielnic acestei înghețări.

Se recomandă pilotului să evite intrarea în nori care pot provoca asemenea înghețări, altfel *givrajul* îi va dovedi „că este dușmanul cel mai de temut al aviatorilor" (Buletinul Aviației Civile pe Ian. 1940).

IV. AVIAȚIA IN RĂSBOIU

Răsboaiele prin distrugerile pe care le provoacă pretutindeni, în amploarea acțiunii lor, — se termină în cele din urmă cu o mulțime de cxperiențe creatoare.

Astfel nu se poate tăgădui că multe progrese ale aviației s'au dobândit grație *cheltuelilor nedrămuite*, care s'au acordat prompt aviației militare în timpul răsboiului. Această grije pentru aviația militară se definește bine dela 1916.

Misiunile avionului în răsboiu. — Urmărind serviciile pe care le îndeplinește aviația în răsboiul actual, o găsim preocupată cu roluri destul de variate. Astfel prin avion se face observații ca să

se descopere inamicul, se ia fotografii din aer, se serveşte planimetria pentru hărți de terenuri şi poziții, — se îndrumează reglajul artileriei; Avionul intră în luptă chiar: mitraliază, bombardează, servind chiar ca instrument de vânătoare al avioanelor inamice de bombardament.

In privința aceasta, ceeace ne raportează presa zilnică din războiul actual, început în Septembrie 1939, — ne justifică în deajuns, ceeace ne putem aştepta dela acest mijloc de transport aerian pentru mâine, când vor sosi iarăşi perioadele de pace. Această zi fericită am dori să fie cât mai apropiată, pentruca să se reînceapă serviciile creațiunilor utilitare întrerupte astăzi din cauza activităților de războiu.

Reglementarea internațională a sborului.

V. SIGURANȚA APARATELOR DE SBURAT.

Pentru sborul aerian, am putea spune că sunt o mulțime de preocupări, pentru determinarea direcțiilor aeriene, — față de celelalte servicii de transport, *terestre sau nautice.*

Comisiunea şi Convenția aviatică. — In privința aceasta există o Comisiune Internațională denumită: *Comission Internationale de Navigation Aérienne* (C. I. D. N. A.), cu sediul la Paris, care informează pe cele 30 de țări ce au primit să participe şi să adere la respectarea dispozițiilor din La *„Convention portant réglementation de la Navigation aérienne“* dela 13 Octombrie 1919, — cu modificările ulterioare introduse în cele peste 24 de sesiuni ținute de țările componente.

Anexele Convenției. — In această convențiune amplificată şi adaptată continuu vremurilor noi, după ce se tratează principiile de Drept internațional aerian, — cu o mulțime de distincții, — are o seamă de *anexe*, dintre care vom cita pe unele care pot interesa mai mult colegii mei, ce vor deveni *mari întreprinzători de Transporturi aeriene.*

LUCILICA SP. IACOBESCU
Studentă anul IV Academia Comercială
(rezumat) Lucrare la Seminarul
d-lui Prof. Longhin

Avem o mișcare cooperativă în România?

B. Cooperația românească înainte de reforma agrară [1])

I. — Considerații generale

In afară de motive sociale, considerații de ordin național au dictat atât realizarea reformei agrare din 1864, cât și aceleia din 1919. Deaceea, cu drept cuvânt, constată P. P. Carp, că: **„Proprietatea țăranului este pentru noi și o chestiune națională.....** Luați o țară care are la bază un element țărănesc avut și neatârnat și puteți fi siguri că peste capul ei, fără a lăsa alte urme decât urme trecătoare, furtunile vor trece. Copacii se vor pleca, dar când revine cerul senin, spre lumină, își vor ridica iar vârful și vor înverzi și mai frumos" (discurs pronunțat în Cameră, în ședința dela 4 Decembrie 1884; după Gh. Tașcă. „Convorbiri Literare", Decembrie 1937 p. 720). Deasemenea pentru motive de **„utilitate națională"** s'a decretat și exproprierea marei proprietăți, prin Constituția dela 1917.

Or experiența de aproape opt decenii dovedește că proprietatea mică, care tinde să devie dominantă aproape în toate țările, nu se poate menține și prospera, decât dacă micii agricultori înțeleg să-și concentreze forțele lor economice prin mijlocirea cooperativelor de tot felul și a federalelor lor. In asemeni condițiuni este dela sine înțeles de ce și **cooperația rurală avea să fie ridicată la nivelul unei adevărate opere naționale.**

Constitue această mișcare o chestiune națională, atât pentru motive de ordin economic, cât și pentru motive de ordin social. In adevăr, numai cu concursul cooperativelor agricultura țărănească poate să se intensifice cu folos, dând o cantitate mai mare de produse la hectar decât marea proprietate și prin aceasta **servind în gradul cel mai înalt interesul economiei naționale.** Deasemenea numai cooperativele sunt în măsură să păstreze în mâinile țăranilor proprietatea, căci: „cel dintâi lucru pentru țăran este proprietatea, pentru că **proprietatea îi asigură neatârnarea materială"** (P. P. Carp op. citat).

---

1) Vezi numărul revistei pe Martie a. c.

Din nefericire, în mediul românesc, unde **țărănimea a fost iobagă** veacuri dearândul, ea s'a resimțit pe urma acestui regim încă multă vreme după împroprietărirea dela 1864. Deaceea, cu toată mizeria provocată de cămătari și arendași, cooperativele, în satele noastre, n'au putut să ia ființă decât târziu. Și atunci chiar, din aceleași motive, ele s'au desvoltat și a trebuit să intervie sprijinul statului pentruca această mișcare să se desvolte și să devină cu adevărat folositoare țărănimei.

Totuși, cu mult înainte de întemeierea cooperativelor sătești, nevoia de credit și cea de pământ a sătenilor s'a manifestat a doua zi după realizarea reformei dela 1864, care fusese insuficientă între altele și pentru motivul că „nu s'a recunoscut țărănimei decât un drept de proprietate asupra pământului de cultură, dar nu i s'a recunoscut dreptul nici asupra imașurilor, nici asupra pădurilor proprietarilor, etc." (I. Duca, discurs pronunțat în Cameră în ședința dela 2 Decembrie 1907 la Legea învoielilor agricole).

Deaceea, pentru nevoia de bani țărănimea a trebuit să recurgă deîndată la serviciul cămătarilor și al proprietarilor, precum a trebuit să recurgă la serviciile acestora din urmă și pentru satisfacerea nevoii de pășune pentru vite, cât și a nevoii de lemne de construcție și de foc.

Ca urmare, multă vreme **cămătarii** și **învoelile agricole** au fost singurele izvoare care au putut satisface nevoia de credit a țărănimei, pentrucă numai mai târziu să intervie Statul (1881) și mult mai târziu băncile populare sătești (1893).

Dar înainte de a examina epoca înfăptuirilor cooperative, este nevoe să examinăm epoca precedentă, care a urmat reformei dela 1864 și pe care o considerăm premergătoare instituțiilor cooperative.

II. — Epoca premergătoare mișcării cooperative

(1864—1893)

Starea nouă creiată țărănimei de legea dela 1864, avea să fie de aproape cercetată de agronomul Ion Ionescu dela Brad (1818—1881), care în calitatea lui de inspector general al agriculturii a întreprins în diverse părți ale țării numeroase **anchete asupra cametei,** pe care el le-a dat publicității sub

forma de monografii pe județe (E. Pavlescu Originile Cooperației 1931).

Iar **povara învoielilor agricole** o constată în chip oficial însuși ministrul de interne Mihail Cogălniceanu, care printr'o circulară adresată prefecților în 1879 le atrage atenția asupra relelor ce pot decurge din această stare de lucruri :

„Ingenunchiați sub povara unor grele datorii și ne mai având speranța de a se vedea vreodată plătiți, **mulți dintre sătenii noștri au pierdut chiar gustul muncii....** Starea locuitorilor fiind ajunsă la un așa grad, reclamă imperios o îmbunătățire, dacă în adevăr nu voim a sta spectatori pasivi la progresele către un dezastru economic apropiat".

Însemnătatea pe care o prezenta problema învoelilor agricole rezultă și din faptul modificării legiuirii respective la intervale destul de scurte : 1866, 1872, 1882, 1893 și 1907. Or greutatea rezolvirii problemei învoelilor agricole rezultă și din faptul că : **„agricultura la noi**, ca nici într'o parte din lume, **este bazată pe credit.** In alte țări, țăranul muncește întâiu și pe urmă, la sfârșitul săptămânii, vine proprietarul să-l plătească (P. Carp. op. cit.).

La noi se știe că înainte de trecutul război izvorul principal de venit al marei proprietăți provenea nu din exploatarea rațională a pământului, ci din exploatarea muncii țăranilor învoiți pe moșie. In adevăr explotarea acestor moșii, fie că erau cultivate în regie, fie că se arendau, se făcea în cea mai mare parte cu vitele, plugurile și carele țăranilor, marii agricultori având în general un inventar propriu foarte redus. (C. Garoflid).

Iar țăranii erau nevoiți să contracteze **învoeli oneroase,** atât pentru trebuințele lor de consum, cât și pentru nevoia de islaz și pământ de lucru. Or, cum prisosul populației dela sate găsea un slab debușeu la orașe, unde industria progresa într'un ritm foarte încet, este dela sine înțeles că prețul pământului creștea necontenit, pecând plata brațelor scădea. Iar prețul muncilor era cu atât mai scăzut, cu cât el nu se fixa la vremea lui, ci cu luni înainte, cu prilejul încasării avansurilor, el reprezentând de cele mai multe ori deabia jumătate din prețul muncii la data efectuării lor.

Invoelile agricole constituind **isvorul principal de finanțare al creditului țărănesc,** era firesc ca să se caute rezolvarea acestei probleme și prin înființarea de instituții speciale de

credit agricol. Dar economiștii Ion Ionescu dela Brad și P. S. Aurelian, care s'au ocupat de această problemă și au agitat ideea cooperativă încă din al 7-lea deceniu al veacului trecut, n'au găsit încă timpul sosit pentru întemeierea de instituții cooperative. Deacea ei preconizează **intervenția statului** pentru rezolvarea problemei creditului agricol.

Cel dintâi reușește să depue în Camera dela 1876, din inițiativă parlamentară, un proect de lege sub numele de „Banca Sătenească". Dar realizarea avea s'o aducă P. S. Aurelian, cu ajutorul lui I. C . Brătianu, ca ministru de finanțe și președinte de consiliu, la 1881 când se întemeiază prin lege acele Case de credit agricol **județene.**

In drept aceste case erau **societăți pe acțiuni între agricultori,** dar în fapt ele n'au putut funcționa decât cu contribuția capitalului statului și al județelor și cu reescont la Banca Națională. Dar capitalul lor insuficient, depărtarea de domiciliul debitorilor, cât și funcționarea lor defectuasă, au contribuit ca ele să nu dea rezultatele așteptate. Deaceea aceste case județene în 1892 au fost puse în lichidare, iar în locul lor s'a întemeiat o instituție centrală de stat „Creditul Agricol" cu sucursale pe județe.

Cu prilejul discuțiunei acestei ultime legi au avut loc desbateri îndelungate în parlament asupra temei controversate dacă statul trebue sau nu să intervie în materie de credit agricol țărănesc. Vom cita două din părerile contrarii. Astfel Nicolae Filipescu, declară : „acest principiu greșit, ca statul să se facă **bancher agricol,** ne duce la un alt principiu, care din punct de vedere social este periculos, acela că veniți să proclamați dreptul sătenilor la capitalul mobiliar. Deja s'a întipărit în spiritul țăranilor noștri **ideia că au dreptul la pământ".** Aceleași idei le susține și M. Balș, iar ambii propun a se stimula creiarea de **asociațiuni pe baza mutualității,** cu care noul credit agricol să fie autorizat a face operațiuni.

In aceeași cameră, Petre Carp, intervenind în discuție ca ministru al agriculturii și referindu-se la propunerea lui M. Balș, declară : „iar în ce privește **inițiativa particulară, sub forma cooperativei de credit,** să mă iertați, dar cu asemenea **utopii** n'am fi îndrăsnit să venim înaintea d-vs.". Și cu toate acestea, chiar în anul următor aveau să se întemeieze primele cinci bănci populare în satele noastre.

Dar trebue să recunoaștem aici că nici creditul agricol dela 1892 n'a putut să rezolve problema creditului țărănesc, între altele și pentru motivul că în fapt dobânda era destul de ridicată. Este adevărat că dobânda nominală era numai de 10%, dar prin faptul că împrumuturile nu se puteau ridica decât dela capitala județului, dobânda sporea cu cheltuelile inevitabile provocate de distanța mare ce separa pe debitori de creditor.

Totuși aceste credite agricole dacă n'au putut rezolva în mod integral problema creditului țărănesc, i-au dat totuși o deslegare parțială și au pregătit drumul pentru desvoltarea viitoarei activități a băncilor populare. Deaceea credem că nu vom greși când vom afirma că mișcarea băncilor populare, într'o anume măsură, și-a găsit un stimulent în activitatea caselor de credit agricol, care au funcționat timp de 12 ani până la întemeierea primelor bănci populare.

Iar în 1903, prin legea cooperației votată în acel an, s'a întrunit în aceeași instituție de stat, sub forma unei organizații centrale, cele două curente deosebite: al inițiativei publice și al inițiativei particulare, care tindeau pentru moment la același scop imediat, **al satisfacerii nevoilor de credit țărănesc.**

III. — Afirmarea inițiativei particulare la sate, prin întemeierea și desvoltarea mișcării cooperative

(1893—1919)

In desvoltarea acestei mișcări în epoca dinaintea reformei agrare dela 1919, vom deosebi patru faze. In întâia fază, dela 1893—898, **inițiativele** rămân **izolate**; în a doua fază dela 1898—1903, intervine **sprijinul ministerului școalelor**; în a treia fază dela 1903—1909, **intervine legiuitorul** printr'o instituție centrală specială, se desvoltă băncile populare, se lichidează creditul agricol și începe mișcarea obștiilor de arendare; în a patra fază, care începe cu anul 1919, se desvoltă **mișcarea obștiilor de arendare** și a federalelor,, **cooperația devenind o operă națională pusă în serviciul politicei agrare a statului.**

1. — **Faza inițiativelor izolate** (1893—1898). Incercări izolate întâlnim și înaintea acestei faze, dar ele n'au durat. Astfel au lichidat: banca populară înființată la 1886 de Dobrescu-

Argeș la Domnești din Muscel ; cea dela Silistraru-Brăila, înființată la 1890, etc. (E. Pavlescu op. cit.) In sfârșit, o altă bancă populară, întemeiată la 1891, la Urzicenii din Ialomița, de comercianții de acolo, care n'a avut nici o influență asupra mișcării în general, lichidează și ea după 1902.

Deaceea începutul mișcării îl socotim numai din 1893, când se înființează primele cinci bănci populare care durează și astăzi. Cu atât mai mult cu cât între acestea se găsește și banca dela **Bezdead**, a învățătorului Rădulescu, de activitatea căreia avea să afle ministrul Haret în 1898, servindu-i ca punct de plecare în politica socială pornită de el pentru sprijinirea activității extrașcolare.

Până în 1898, se înființează în total 24 bănci populare, din inițiativa învățătorilor și preoților. Capitalurile acestor instituții aparțineau însă burgheziei satelor. Deaceia nu este de mirare, că aceste prime bănci populare aveau să păstreze **un pronunțat caracter comercial.** Desigur că ele lăsate în voia lor n'ar fi putut deloc rezolva problema creditului țărănesc, după cum tovărășele lor dela orașe, constituite pe baza codului de comerț, nu putuseră rezolva problema creditului pentru clasele mijlocii românești dela orașe.

In schimb, prezența învățătorilor în aceste bănci populare avea să însemne, o **tendință de ordin social și național,** rezultat al unor începuturi de activitate cu caracter profesional și cultural. Căci învățătorimea începuse a se manifesta după 1881, ca exponentă nu numai a nevoilor proprii, dar și a nevoilor țărănimei, din mijlocul căreia ieșise și în mijlocul căreia își ducea viața de toate zilele.

In aceste împrejurări nu este greu de prevăzut ce s'ar fi ales de aceste instituții și care din cele două interese ar fi triumfat în viața acestor cooperative sătești, dacă nu intervenea Haret cu toată autoritatea unor convingeri adânci, dar și cu prestigiul și autoritatea omului politic și de stat. Dar aceasta însemna și un sprijin dat învățătorilor, care până atunci erau suspectați și urmăriți pentru activitatea lor socială. In această privință, în ședința camerei dela 26 Noembrie 1923, d-l I. Mihalache, constata : „Este adevărat că la un moment dat, **acest „copil" (cooperația) a găsit un om mare în această țară, sfântă să-i fie memoria, îl recunoaștem ori din ce partid am fi — Haret.**.. Despre **Haret, se va** vorbi cu cinste

în istoria cooperațiunii pentru că... i-a făcut și un bine, anume că **în loc să mai lase expuși loviturilor pe conducătorii mișcării, i-a protejat**, i-a entuziasmat, i-a împins la lucru".

2. **Băncile populare dobândesc un caracter social** (1898—1902). Sprijinul pe care Spiru Haret începe să-l acorde activității extrașcolare și inclusiv băncilor populare este continuat și după 1899 de către succesorul său Dr. Istrate. Revenind în capul ministerului la **1901, Haret reglementează activitatea extrașcolară**, dând un deosebit sprijin propagandei ce urma s'o întreprindă în vederea extinderii mișcării cooperative, delegatul ministerului Gh. Dumitrescu Bumbești. Se tipăresc instrucțiuni, călăuze și anuare, iar delegatul ministerului se deplasează în toată țara în vederea propagării ideii băncilor populare și a îndrumării la fața locului a conducătorilor acestora, care în cea mai mare parte erau învățători.

Rezultatul este că până în toamna anului 1902 funcționau deja un număr de 700 bănci populare.

De data aceasta nu mai suntem în fața unor activități izolate, căci ministrul școalelor face legătura între unități și **reușește, prin mijlocirea învățătorilor, să creieze un curent social cu o ideologie proprie**, făcându-i pe învățători să înțeleagă că interesele lor sunt solidare cu ale țărănimei și ale țării, și că ridicarea lor ca indivizi și ca breaslă depinde de rezultatul însăși al activității sociale începută de ei.

Cât era de conștient Spiru Haret de marea operă ce o întreprindea, atunci când sprijinea activitatea extrașcolară a învățătorilor, rezultă între altele și din răspunsul pe care îl dă, în cameră, unei acuzații ce i se aduce că face politică cu învățătorii : „Am vrut să fac din învățător o **forță națională** și s'o îndrept toată în contra mizeriei și întunericului dela sate. **Învățătorul**, în situația de acum în care se găsește țărănimea, **e omul care trebue să săvârșească minunea învierii lui Lazăr.** Lazăr este poporul, pătura țărănească, care trebue trezită din besnă și din mizerie". (N. Arghir. Amintiri din începuturile cooperației. Conf. la Univ. din Vălenii de Munte, 1940).

Dar această mișcare socială avea și o mare lipsă : învățătorii aveau cu ei **forța morală a satelor**, dar le lipseau capitalurile, care trebuiau să constitue instrumentul de acțiune al nouei mișcări și care era în mâna burgheziei satelor. Ca

urmare, este explicabil de ce băncile populare aveau în acea vreme un pronunțat caracter capitalist, atât prin mărimea dobânzilor percepute, cât și a dividendelor distribuite. Astfel, prelucrând datele statistice din anuarul pe 1902 privind 700 bănci populare, rezultă: în 52% din cazuri pentru dobânda percepută societarilor, cât și în 58% din cazuri pentru dividendele distribuite, se depășea procentul de 10%, mergând până la 18% și în unele cazuri chiar până la 24%.

Prin urmare, caracterul comercial al băncilor populare din acea vreme, nu poate fi tăgăduit.

Este adevărat că ministerul școalelor în interval elaborase un **statut tip**, în care dobânda era limitată la 10%; în schimb însă dividendul era nelimitat, ca și raza de activitate, iar consiliul era interesat prin participarea la beneficii. Dar neajunsul consta mai cu seamă în faptul că acest **statut** nu putea fi decât **normativ**, întrucât lipsea autoritatea unei instituții federale, iar statul nu avea încă controlul legal, care să impue adoptarea statutelor și respectarea principiilor cuprinse în el.

Cunoscând toate aceste scăderi, Haret — ca toți marii părinți ai cooperației — și-a dat seama că **opera cooperativă trebue să supraviețuiască întemeietorilor** și ca atare urmează să fie încredințată pazei celor direct interesați, prin mijlocirea unei instituții centrale. Mai ales că opera sprijinită de el, era pornită dela oficialitate și dela un om politic trecător. Deaceea, el vedea necesitatea urgentă a unei legi a cooperativelor și **constituirea unei instituții centrale autonome**, cu caracter de durată, căreia să-i fie încredințată îndrumarea operei sociale începute.

Ca concepție, Haret este un intervenționist, dar el practică un **intervenționism educator**, care se întemeiază pe colaborarea cu cei direct interesați, el fiind cel dintâiu care aplică în țara noastră **principiile școalei active** în materie de politică socială (I. Simionescu. „S. C. Haret, 1851—1912"). In adevăr în lucrarea sa dela 1905 „Chestiunea țărănească", Haret constată: „Ideia dominantă este ca la realizarea reformei, factorul principal să fie **țărănimea însăși**, pe care o consider un corp activ, inteligent și conștient, etc.".

Dr. ATH. GALAN

Noua conducere a Corpului Contabililor

Prin Decizia No. 59316 din 19 Iulie a Ministerului Muncii a fost numită următoarea comisie interimară în **Consiliul Superior al Corpului Contabililor Experți și Autorizați din România.**

In Consiliu :

Badea Gheorghe, Director general M. A. T., expert contabil.
Prof. I. Grecu
Drafta Vasile, inspector în cooperație, expert contabil.
Ionescu Victor, director economic Soc. N. Malaxa, expert contabil.
Mănuilă Camil, expert contabil.
Romașcanu Mihail, șef de serviciu studii B.N.R. expert contabil.
Suceveanu Nicolae Expert contabil.
Tipurită Valeriu, contabil autorizat.

In Comitetul de Censori

Dumitrescu Chr. director contabil Primăria Municipiului București.
Florescu Marin, inspector B. N. R.
Fumu Mihail, expert contabil.

Delegații Secției Ilfov : V. Dumitriu, Prof. Cezar Miron, Al. Georgescu și M. Tripcovici.

Membri de drept : Prof. Eftimie Antonescu, Rectorul Academiei de Comerț, **Prof. Sp. Iacobescu, dr. V. M. Ioachim,** delegatul Camerii de Comerț, **Prof. I. Toader** din partea Școalelor Comerciale Superioare.

Aureliu Marinescu din partea Corpului Absolvenților Școalelor Comerciale Superioare.

Constituirea Biroului: Decan Gh. Badea, Pro-Decan Prof. Cezar Miron, Secretar General **N. Tripcovici.** Director **C. Pristăvescu.**

Delegația Permanentă: Decanul, Pro-Decanul, Secretarul General, Directorul și D-l **C. Mânuilă.**

Secția Ilfov

Prin aceiași Decizie s'a numit următoarea Comisie Interimară a Secției Ilfov.

In consiliu

Al Georgescu, expert contabil.

Dumitriu Vasile, director financiar Soc. Reșița, expert contabil.

Miron Cezar, profesor, expert ocntabil.

Mihăilescu Nicolae, expert contabil

Făgărășanu Const., expert contabil.

Pristăvescu Const. delegat subdirector C. A. M. expert contabil.

Tripcovici Nicolae, procurist Banca Italiană Română, expert contabil.

In Comitetul de Censori :

Barbu Z. Gheorghe.

Alexandru Tomescu Brăila, expert contabil.

Enescu Gheorghe, expert contabil.

Recenzii

Gh. Lăzărescu. : **Istoricul Școalei Com din Galați.** Lic. Com. „Alexandru Ion I Cuza" 1864—1940. Institutul de Arte Grafice „Moldova", S. A. R. Galați, 1940, 174 pagini.

Autorul, astăzi director al Liceul Comercial „Alexandru Ion I Cuza", din Galați, fost elev al acelei școale și licențiat al Academiei Comerciale din București, a avut fericita idee să strângă într'un volum date istorice cu privire la cea mai veche școală de comerț din țara noastră.

Inființată la 26 Octombrie 1864 această școală a împlinit în toamna anului 1939 trei sferturi de veac.

Am la îndemână volumul jubileului de 50 de ani de existență a Școalei Superioare de Comerț — completată în urmă și cu o Academie Comercială—din Neuchatel (Elveția). Cu ocazia acelui jubileu au fost niște serbări de s'a mișcat întreaga Elveție. Doar elvețienii își dau seama că din negoț trăesc. Au luat parte Președintele Republicei Elveține, Ministrul Instrucțiunei Publice în persoană și reprezentanți ai tuturor autorităților și instituțiilor locale și cantonale ca și ai marei industrii și ai comerțului și au mers cu toții împreună cu elevii

și foștii elevi ai școalei pe jos în procesiune de la catedrală unde s'a oficiat un serviciu divin, până la școală, unde au continuat srebările care au ținut trei zile.

La noi a trecut neobservat acest mare eveniment, cum a trecut și jubileul de 50 de ani și cel de 75 de ani al Școalei Superioare de Comerț din București, nu din pricina împrejurărilor, cum justifică autorul conciliant: „împrejurările..., războiul european început în Septembrie 1939.... au frânt aripile dorințelor noastre". Nu acestea au frânt aripile dorințelor noastre, ci nepăsarea celor mulți.

De sigur că „liniștea și siguranța" trebue pentru orice lucrare, dar când există atențiune, dorință și sprijin se înfăptuiesc lucrările cele mai grele în tumultul cel mai mare.

Bine a făcut deci autorul și-l felicităm că a dat la iveală lucrarea, chiar „așa cum este și nu cum ar fi trebuit să fie", îi apreciem gândul și năzuința și-i mulțumim.

Era de întregire a Țării" în fruntariile pe cari Dumnezeu și Istoria i le recunosc" — după cum întrezărește autorul — se apropie.

Dar sperăm să ne găsească mai pregătiți pentru comerț decât o spune Dimitrie Cantemir în Descriptio Moldaviae:

„Cetățenii Moldaviei exercită toate măestriile de mână, dar rar se face Moldoveanul neguțitor. Căci e înăscută în el *superbia*, ca să nu zic lenea, deoarece neguțitoria o ține lucru de rușine, și necuviincios pentru un Moldovean".

Boala este deci veche, atavică; trebue remediată metodic și cu *exemplu de sus*.

„Țara românească — reproduce autorul după un învățat profesor al nostru — a avut o politică externă, o politică socială, o politică națională, dar n'a avut o politică economică", eu zic: *comercială*, de ce să fugim de această expresie, dece să ne fie rușine a o pronunța, dece să îmbrățișem formula pompoasă „politică economică" pe care toți o pronunță cu emfaz, fără s'o înțeleagă, și dece să nu punem punctul pe i.

Ne trebue o politică comercială susținută de sus până jos, ne trebue o clasă de negustori Români, bine pregătiți, ajutați, respectați, formată din fiii țării din cele patru unghiuri, din cei dotați, din cei încurajați, din cei bine îndrumați.

După câteva pagini din istoria comerțului la români, autorul se ocupă de Galații, oraș comercial.

Marele Rege al Prusiei Frederic al II-lea începe a se ocupa de țările române. *Activitatea comercială* îl preocupa în cel mai înalt grad. *Comerțul* — spune el — este isvorul real și adevărat, din care o țară și locuitorii ei, pot scoate bună stare, bogăție și îmbelșugare.

Și nouă ne e rușine să pronunțăm cuvântul *comerț !*

Noi trebue să învățăm a cumpăra și vinde căci nu știm. A cumpăra și vinde în mare ; a ne aproviziona bine și eftin pentru nevoile țării și a desface prisosul producției noastre în condițiile cele mai avantajoase, nu atât în țară, cât mai ales peste hotare.

Este demn de relevat și de reținut că „aproape 90% din totalul mărfurilor noastre care iau drumul apei către străinătate, sunt transportate sub pavilioane străine. Din exportul de petrol (4.800.000 tone anual) 95,7% merg pe vase străine și numai 4,3% pe vase românești".

Invățământul comercial în România este chemat a împlini un mare rol. La 26 Octombrie 1864 ia ființă școala de comerciu din Galați și la 28 Noembrie acelaș an acea din București ; au urmat Ploești în 1874, Craiova în 1878 și Iași 1880.

Autorul se ocupă pe larg de istoricul și desvoltarea Școalei Comerciale din Galați, dând amănunte asupra directorilor, profesorilor, elevilor și localului școalei. Numeroase statistici, tablouri și fotografii însoțesc expunerea trecutului acestei școale împărțit în patru perioade.

Sunt foarte sugestive fotografiile cu grupuri de profesori și elevi și foști elevi întruniți pe serii mulți ani după absolvire.

Foștii elevi formează o Asociație cu un fond însemnat denumit după numele valorosului fost director al acelei școale Profesorul I. G. Munteanu, un intelectual care animează și astăzi reuniunile culturale ale orașului Galați.

O însemnată anchetă este aceia asupra situației actuale a absolvenților (pag. 133) de unde se vede drumul apucat de absolvenți, drum care va trebui cârmuit în viitor mai mult spre comerț, actualul procent de comercianți fiind numai de 8%.

Localul Școalei este din cele mai moderne, datorită sprijinului neprecupețit al Camerei de Comerț și Industrie din Galați, care s'a lăsat pe sine fără lăcaș numai ca să asigure viitorul. (In adevăr se văd și azi urmele fundației unui palat

al Camerei de Comerț ce trebuia ridicat în port și care așteaptă timpuri mai bune spre a fi desăvârșit).

Din păcate cutremurul din Noembrie 1940 a adus mari stricăciuni localului școalei și așteaptă sprijinul mai ales al foștilor elevi ca să fie refăcut.

Amintesc că în localul acelei școale s'a ținut Congresul Corpului Contabililor din anul 1937 cu care ocazie, într'un entuziasm admirabil a fost subscrisă în câteva minute suma de 100.000 lei de Secțiunile Corpului Contabililor din țară pentru restaurarea Casei Cuza Vodă, în care s'a instalat un frumos muzeu cu obiecte ale fostului Domnitor.

Nu a fost uitată de autor nici activitatea Institutului liber de Export din Galați, care a pus în discuțiune o serie de probleme de interes general economic și cultural social, prin distinși conferențiari, folosind aula Liceului Comercial din Galați.

Lucrarea colegului nostru Prof. Gheorghe Lăzărescu nu trebue să lipsească din nici o bibliotecă a bunilor comercialiști, dar mai ales trebue citită și încă cu luare aminte de cei care se ocupă de destinele comerțului țării noastre, de tot personalul Ministerului Economiei Naționale, de toți consulii și atașații noștri comerciali și consilieri economici, de toți profesorii de științe comerciale și cred că nu mai trebue să adaog că va fi păstrată ca un talisman de toți absolvenții acelei școale care azi poartă numele de „Liceul Comercial Alexandru Ion I Cuza" din Galați.

Dr. Petru Drăgănescu-Brateș

Armata și-a făcut datoria reîntregind în parte granițele firești ale țării, cei rămași să-și facă datoria subscriind pentru refacerea bisericilor, școlilor, edificiilor publice, șoselelor și liniilor ferate distruse de barbarii raiului bolșevic.

Colegii noștri comercianți, industriași, profesori, contabili în autorități publice și private, Experți contabili liber profesioniști, suntem siguri că vor figura printre cei dintâiu chemați să complecteze cu economiile lor, sacrificiul celor ce-și dau sângele pentru salvarea onoarei țării și apărarea creștinătății.

Colegiale

— D-l **M. Antonovici** de la Banca Națională a fost numit în Consiliu de Administrație al Institutului Național de Credit Românesc.

— D-l **Romulus Antonescu** a fost numit cenzor la Soc. de Transporturi aeriene „Lares".

— D-nii **D. P. Niculescu-Ritz** și **N. Caraianu** au fost aleși în Consiliu de Ad-ție al „Sindicatului Patronilor de arte grafice".

— D-l **Cornel Bediteanu** a fost numit în Comisia de Experți la I. A. R.

— D-l Dr. **V. Grigorcea** a fost numit Directorul Contabilității Institutului Central de Statistică.

† ȘTEFAN GEORGESCU

Colegul Ștefan Georgescu, unul din coproprietarii firmei „Pivnițele Imperiale" a încetat subit din viață.

Regretăm sincer perderea bunului și devotatului nostru fost coleg care a fost o fală a comerțului românesc.

Transmitem familiei adâncile noastre păreri de rău pentru pierderea celui mai ales soț, părinte și frate.

De la Secțiuni

CORPUL CONTAB. AUTORIZAȚI și EXPERȚI CONTABILI

Muscel: Inscrieri. Contabil Stagiar: D-l Vasile Gh. Bordușanu.

Neamț: D-l Bumbac V. Mihai cere înscriere în corp.

Vă faceți cea mai mare datorie către țară subscriind la Imprumutul Reintregirii.

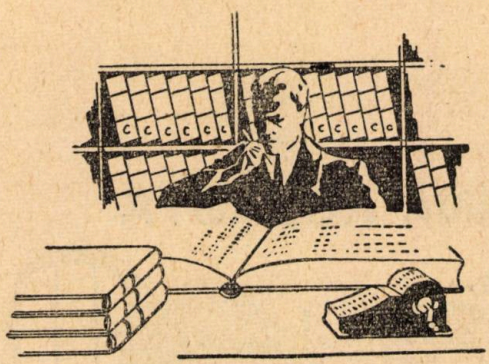

După munca încordată a contabilului....

.....destinderea și reconfortarea se recapătă gustând

Vinurile SAMPANIA MOTT

MAȘINA ACEASTA URIAȘĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puțin exagerat. Totuși este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne și economic, au lucrat zeci de mari inventatori și au fost investite milioane.

Să nu ai la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, însemnează să nu te folosești de realizările tehnice moderne.

No. 4 – 2 1967

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

Călătoriți cu ajutorul telefonului

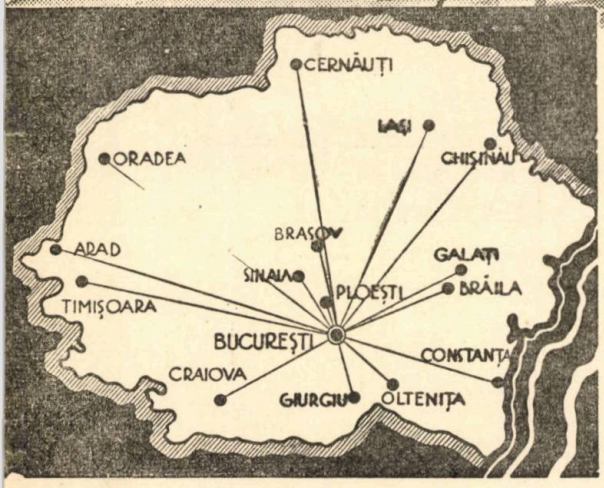

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- **A TERMINA AFACERI IMPORTANTE**
- **A REALIZA UN PROFIT**
- **A VĂ PĂSTRA LEGĂTURILE SOCIALE**

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Telefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Adresa :

ATENȚIUNE

Orice înapoiere trebue să se facă numai pe adresa Administrației Revistei :

BUCUREȘTI, I. — STR. TEILOR No. 12

PUBLICAȚIE LUNARA

Inscrisă în Reg. publ. period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 9 **SEPTEMBRIE 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

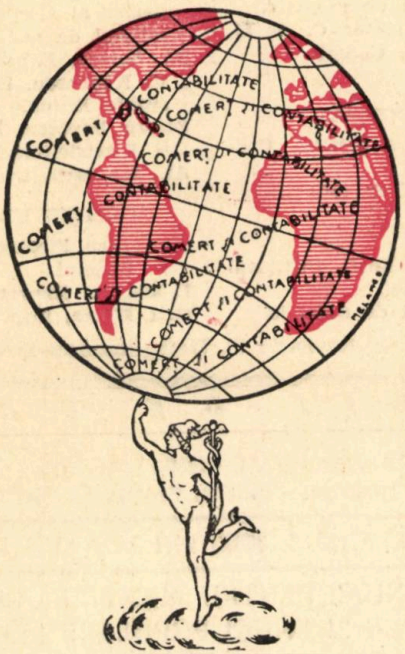

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

Imprimeriile „INDEPENDENȚA" Str. R. Poincaré, 17.

FUNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor.
† **Boltuş Lucian,** Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.,** Bancher.
† **Gheorghiu I.,** Contabil expert.
† **Herbst Otto,** fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar.
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu St. I.,** fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont. exp., fost prof. la şcoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.,** fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL CORPULUI

PREŞEDINTE :

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contab.
Membru în Comitetul de redacţie.

VICE-PREŞEDINŢI :

V. M. Ioachim, Profesor.
Membru în Comitetul de redacţie.
Aureliu Marinescu, Director C. A. M.
Fost Preşedinte Corp. Contab.
Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL :

Theodor Nitzu, Inspector general Creditul Industrial.
Membru în Comitetul de redacţie.

CONSILIERI :

D. Bobină, Consilier technic Institutul Naţional al Cooperaţiei.
Membru în Comitetul de redacţie.
Jean Petrescu, Profesor.
N. K. Constantinescu, Expert contabil.
N. G. Constantinescu, Expert contabil
P. Drăgănescu-Brateş, Membru în Comitetul de redacţie.
Andrei Gheorghiu, Sub-director Soc. Gaz, Metan.
Casier al Corpului şi membru în Comitetul de redacţie.
Th. Sersea, Expert Contabil.
I. C. Negrescu, Director Soc. Com. Locuinţe Eftine.
Ştefan Popescu, Director Soc. de Gaz şi Electricitate.
Al. Vasilescu, Profesor.

COMITETUL DE CENSORI :

Marinescu Florian, Ad-torul Casei M. S. Regelui.
I. Mazăre, Expert contabl.
G. I. Minea, Insp. general Cooperaţie

Directorul Revistei: **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

ABONAMENTUL ANUAL **1000** LEI PENTRU INSTITUŢIUNI

ABONAMENTUL ANUAL PENTRU MEMBRII CORPULUI CONTABILILOR ŞI BĂNCI POPULARE LEI 200

Abonaţii sunt cu insistenţă rugaţi să ne comunice DIN TIMP schimbarea adresei pentru ca să înlăturăm pierdereaşi reţinerea revistei la vechea adresă, precum şi înapoierea cu menţiunile: „MUTAT FĂRĂ A-ŞI LĂSA ADRESA" sau „NECUNOSCUT LA ADRESĂ".

EXEMPLARUL 40 LEI

Anul XXX. — No. 9 Septembrie 1941

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

Comitetul: Către abonații noștri 353
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Contabilitatea suplimentul aritmetic al științei economiei întreprinderilor? 354
Anghel Daniel: Refacerea economică a Basarabiei 363
Lucilica Sp. Iacobescu; Transporturile aeriene în genere cu aplicații la România 366
Dr. Ath. Galan: Avem o mișcare cooperativă în România? . . 371
Prof. Dr. Ion I. Mărculescu: Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate 378
N. K. Constantinescu: Corpul technic al contabililor publici . . 380
Recenzii. — Colegiale 384

Către abonații noștri

Facem din nou un călduros și insistent apel către abonații noștri, aflați la vatră, ca să țină seama de enormele greutăți ce întâmpinăm cu apariția și să ne trimită cât de urgent posibil plata abonamentelor în restanță și pe anul curent.

Tiparul, hârtia, impozitele, expediția și celelalte cheltueli de Administrație sunt mult ridicate față de trecut și, dată fiind reputația ce avem, **trebuesc plătite la timp.**

Revista a trăit și trăește numai din abonamente — deci prin noi înșine — și cu sacrificiile conducătorilor ei, cari fac servicii fără jetoane, fără tantieme și fără indemnizații.

Cei 30 ani de muncă continuă de la apariție — un record în țara noastră — fac dovada unei activități care azi mai mult ca ori când când trebue **nu numai să continue, ci să se intensifice.**

Sudura de înfrățire între generațiile de eri, de azi și de mâine **trebue să se facă pe câmpul muncii ca și pe câmpul de război.** *Toți suntem fiii Țării. Grupele și grupulețele au nenorocit țara; azi ne trebue numai un singur bloc al tuturor sufletelor românești care să lupte din răsputeri pentru o* **Românie Tare.**

Recitiți în Nr. 3 al Revistei, Darea de Seamă pentru activitatea anului precedent și apreciați cum am înțeles să ne facem datoria față de profesiune, față de colegi și față de Țară.

Susțineți deci Revista prin achitarea abonamentelor și răspândiți-o între contabili, comercianți, profesori, studenți ai Academiilor de Comerț și între elevii Liceelor Comerciale,

COMITETUL

Subscriți la Împrumutul de reconstrucția Țării.

Contabilitatea Suplimentul Aritmetic al Științei Economiei Intreprinderilor?

1. **Introducere.** — D-l profesor **Ion N. Evian** dela Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj — actualmente la Brașov — în lucrarea sa „Teoriile Conturilor" (Cluj 1940, Impr. Ed. Cărților funduare, pagini 140), la pag. 11 susține că știința economiei întreprinderilor „tinde la însușirea teoriei conturilor, lăsând contabilității numai stabilirea planului conturilor care intervin în calificarea și înregistrarea faptelor contabile, precum și aplicarea cifrică a principiilor de valoare permanentă și universală stabilite de știința economiei întreprinderilor. In cadrul acesta — continuă autorul — se precizează și se atribue, definitiv contabilității calitatea de artă a conturilor, de technică iar nu de știință, contabilitatea rămânând a fi considerată drept suplimentul aritmetic al științei economiei întreprinderilor".

2. **Cercetare.** — Am căutat să cercetez ce zic și alți autori în această privință.

In Handwoerterbuch der Betriebswirtschaft al prof. Dr. H. Nicklisch vol. II, Poeschelverl., Stuttgart, 1926; pag. 146-198 găsim un capitol „Buchhaltungstheorien" semnat de Prof. Walter le Coutre, din Mannheim, în care autorul face istoricul și critica teoriei contabilității, în legătură cu teoriile conturilor și după care dicționar și capitol, în mare parte, s'a inspirat și a tradus d-l Prof. Evian.

Iată ce scrie autorul german:

„Noțiunea" teoria contabilității" se întrebuințează de regulă în sens restrâns și în alt sens decât o arată cuvântul însuși.

Când se vorbește de teoria contabilității, ea se referă în cele mai multe cazuri numai la explicarea, respectiv demonstrarea principiului contabilității în partidă dublă. Pentru aceasta

se întrebuințează deasemenea adesea expresiunea „teoriile conturilor".

Expresiunea „teoriile conturilor", ni se pare mai corespunzătoare cu scopul urmărit și deaceea va fi păstrată în rândurile ce urmează și anume ca o expresiune, care cuprinde o parte însemnată a domeniului „Teoriei Contabilității" (pag. 146/147).

„Teoria Contabilității" și „Teoriile conturilor" trebuesc așa dar privite separat. Ambele au fost tratate în literatură multilateral. Teoria Contabilității însă, față de teoriile conturilor, abia a fost tratată conștient, respectiv strâns (separat) ca un tot. Cu expunerea teoriilor conturilor, dimpotrivă, s'a lămurit fără a se urmări aceasta, o mare porțiune a Teoriei Contabilității în cele mai variate feluri. Aceasta se explica prin faptul că nu avem o lucrare independentă cuprinzătoare asupra teoriei contabilității".

Prin urmare, el constată în literatura pe care a cercetat-o, că cei mai mulți teoreticieni contabili s'au mărginit a se ocupa de teoriile conturilor, fără a îmbrățișa *întreaga materie a Contabilității, care cuprinde în ea, ca o parte însemnată și teoriile conturilor.* Este natural că acestea să fi fost desbătute mai mult ca o parte a Contabilității mai susceptibilă de discuțiuni, dar teoriile conturilor nu însumează Contabilitatea, în întregime.

Autorul german nu neagă frumusețea muncii acelora care s'au străduit să explice teoriile conturilor, numind această muncă „științifică" (pag. 147) prin care se urmărește „den rein wissenschaftlichen Zweck, ein reizvolles Gebilde, einen wundervoll wirkenden Mechanismus in seiner Wirkung klar zu erkennen, einfach um der Erkenntnis willen, wie immer das Ziel reiner Wissenschaft ist" scopul pur științific, o înfățișare încântătoare, de a cunoaște lămurit și numai pentru scopul de a cunoaște, cum de altfel este întotdeauna scopul științei pure, un mecanism care lucrează minunat, în desfășurarea acțiunii lui. Un al doilea scop este acela de a da un îndrumar celui care vrea să învețe, sau celui care aplică Contabilitatea.

„Sunt lucrări izolate în care a fost tratată parțial materia Contabilității, aproape epuizând-o în această latură, sunt și cărți didactice și reviste în care găsim încercări de sistematizare a conturilor, explicațiuni asupra diferitelor metode de aplicare a contabilității, dar lipsește" — zice autorul — „o

lucrare completă, care să îmbrățișeze și să trateze sistematic întregul domeniu al Contabilității în toate multiplele lui laturi".

Autorul german vorbește mereu de Contabilitate și nu vrea de loc să o desființeze ca disciplină a parte și s'o înglobeze într'o știință a întreprinderilor economice, cum tinde d-l Profesor Ion Evian prin lucrarea d-sale „Teoriile Conturilor",

Iată cum definește Walter le Coutre teoria Contabilității (pag. 148) r. 10/20).

„Teoria Contabilității este mult mai cuprinzătoare ca „Teoriile Conturilor". Teoria Contabilității trebue să privească *întregul domeniu al Contabilității în partea principială.* Obiectul ei este nu numai să lămurească funcțiunile Contabilității și să justifice exactitatea lor; ea trebue să se ocupe de *obiectul însuși al Contabilității,* să arate specificul și structura acestui obiect și din acestea să tragă reguli pentru aplicarea Contabilității potrivit cu scopul urmărit". (Sublinierele sunt ale noastre).

Autorul simțea că este nevoie să fie lămurit obiectul Contabilității; el nu cunoștea atunci, când a tipărit studiul său (în 1926) valoroasa lucrare a d-lor profesori Spiridon Iacobescu și Al. Sorescu, tipărită succesiv în 1923 vol. I, 1928 vol. II și 1933 vol. III, în care a fost tratat pe larg obiectul Contabilității „Patrimoniul" și au fost trase reguli generale sau legi de aplicarea Contabilității, ca și reguli speciale pentru scopuri diferite, cu aplicațiuni atât la patrimoniul privat, cât și la patrimoniul public, ca și la patrimoniul de natură comercială, industrială, agricolă sau mixtă.

Walter le Coutre vorbește de literatură contabilă (pag. 149 r. 7) care conține teorie, acolo unde era vorba de a da cititorului anume indicațiuni și pentru alte cazuri ce s'ar putea ivi în viață. El numește cartea lui Luca Paccioli de la 1494 o operă contabilă „ein Buchhaltungswerk" care a desvoltat teoria personificării conturilor.

Teoriile ivite mai târziu „Einkonten und Zweikontentheorien" țin de domeniul Contabilității „sind im Zusammenhang mit der Darstellung des Gebietes der Buchhaltung für Lehrzweche entwickelt" (pag. 149 b. r. 7) ele s'au desvoltat pentru scopuri didactice.

Autorii citați de Walter le Coutre și de d-l prof. Evian, au lucrări de contabilitate și nu s'au gândit că lucrează

în alt domeniu, ca de ex. acela al studiului întreprinderilor, ci al Contabilității. Toți au lucrat din impulsul de a folosi rezultatul cercetărilor științifice pentru studiul Contabilității „Anlass gab das Bemühen die Ergebnisse der wissenschaftlichen Forschung für den Buchhaltungsunterricht nutzbar zu machen" (pag. 150 r. 8—10).

Prof. Penndorf dela Handelshochschule din Leipzig (în Handwörterbuch der Staatswissenschaften, vol. IV, Verl. G., Fischer, Iena, 1926, la pag. 56), scrie: „Contabilitatea este științifică atunci când există o astfel de legătură între elementele a căror socoteală este ținută, încât întreaga operă contabilă apare ca o unitate sistematică, ceeace este cazul la Contabilitatea în partidă dublă".

„Este clar" — scrie mai departe același autor — „că o asemenea socoteală asupra situațiunei fiecărei unități economice și schimbărilor produse este de cea mai mare valoare pentru economia națională; aplicarea principiilor economice, a unui plan economic, a ordinei și a economiei se poate concepe numai atunci când fiecare ține o bună Contabilitate (pag. 56 dr. r. 12—20).

Prof. Eugen Schigut din Viena scrie în Vol. II al dicționarului economic citat mai sus al prof. Nicklisch la pag. 47: „Știința Contabilității are între alte scopuri și pe acela de a cerceta legile organizării în sensul de a găsi drumul cel mai scurt spre a oferi siguranța controlului și exactitatea conturilor".

„Ceva mai mult — spune Walter le Coutre — în timpul din urmă pare că interesul pentru Contabilitate iarăși s'a mărit și el se îndreaptă mai puțin spre teoria conturilor cât spre sistematica ei și în special spre adaptarea practică a Contabilității la problemele noui ale fenomenelor economice" (pag. 150 b.).

Toate teoriile conturilor pe care W. le Coutre le comentează și le critică sunt considerate ca făcând parte — după cum se spune dealtfel și la început — din teoria Contabilității.

Ce frumos conchide Walter le Coutre (pag. 197) că „toate teoriile noui derivă și conțin ceva din vechile teorii și dacă prin „clasic" înțelegem ceva care are însemnătate generală și neschimbătoare, atunci trebuie să considerăm drept clasici pe Luca Paccioli, Hügli, Schär și alți câțiva din autorii vechi și să-i ținem mereu, în stima noastră".

3. **Răspuns.** — Contabilitatea, disciplină veche, se pare că este amenințată să fie cotropită de o ramură a Economiei Politice, care nici bine nu s'a înfiripat, căci abia de vreo 60 ani — poate numai de vreo 30 ani — se vorbește de „Betriebswirtschaft" Economia întreprinderilor (vezi și I. Evian „Teoriile Conturilor" p. 15 și p. 88: „în anul 1910 când Nicklisch era doar Privatdozent la Academia Comercială din Leipzig, studiul întreprinderilor economice nu se cristalizase într'un sistem de cunoștințe, ci era o simplă materie de studiu facultativ").

Din lipsa unui domeniu bine precizat, studiul întreprinderilor economice, care, vezi bine, nu se poate face cu temei decât cu ajutorul Contabilității, caută să-și însușească Contabilitatea ca anexă. Acest lucru nu-l pretind autorii germani, dar îl declară ca definitiv hotărît (?) colegul nostru expert contabil d-l prof. univ. Evian.

Iată ce spune D-sa în lucrarea „Teoriile Conturilor" la pag. 13: „Abia în ultimul timp, de vreo 60 ani încoace și numai de când știința economiei întreprinderilor, recunoscând legătura intimă dintre întreprinderi și contabilitate, a luat sub lupa ei de cercetare științifică fenomenele economice din întreprindere, care formează obiectul înregistrărilor contabile, abia în ultimul timp se poate vorbi de adevărate teorii științifice ale conturilor și anume, de când autorii nu se mai preocupă în primul rând și exclusiv de latura formală a dopicei contabile, ci de elementul material predominat dintr'o întreprindere, adică de averea ei".

D-sa recunoaște că există o legătură între întreprinderi și contabilitate; că nu se poate studia întreprinderea, fără cunoașterea contabilității; desigur, dar, atunci când analizez fenomenele economice sub aspectul înregistrărilor contabile, nu fac oare Contabilitate? Obiectul Contabilității nu este însă numai averea dintr'o întreprindere, acest lucru l'au spus toți autorii dela 1494 până la 1920, ci „Patrimoniul" în starea și evoluția lui, indiferent dacă este afectat, în total sau în parte, vreunei întreprinderi.

Contabilitatea, înregistrează schimburile patrimoniale rezultate din schimburile economice, din fenomenele naturale ca și din actele juridice cu urmări patrimoniale. Inregistrez schimburile patrimoniale rezultate din vânzare-cumpărare, deosebit, în fiecare din patrimoniile cari iau parte la schimbul economic; înregistrez recolta obținută ca și dezastrele cutremurului în

patrimoniilee se în c arproduc schimbări patrimoniale ca rezultat al fenomenelor respective. Căsătoria, de exemplu, când este legată de înzestrare, dă loc la înregistrări contabile, atât la înzestrător, cât și la înzestrat, cu arătarea regimului juridic care se aplică bunurilor date-luate ca zestre. Mai relev vânzarea-cumpărarea sub condiție suspensivă, rezolutorie, cu privilegiul vânzătorului, apoi fidejusiunea, comodatul, antichreza, uzufructul, etc., toate trebuesc să fie înregistrate într'o Contabilitate regulat ținută. Dar o acțiune intentată în Justiție, nu trebue oare să fie înregistrată, pentru urmările ce le-ar putea avea? (Vezi art. „Conturi de Ordine și Evidență" de P. Drgănescu-Brateș, în Revista Generală de Comerț și Contabilitate, Aprilie 1940, pag. 17).

Deaceea credem că greșește d-l prof. Evian, atunci când vrea să declare de „economică" teoria conturilor și să excludă „amestecul juridicului în studierea fenomenelor economice din întreprinderi și deci în explicarea înregistrărilor în contabilitatea purtată după sistemul dublei partide" (vezi „Teoriile Conturilor" pag. 138), ca și atunci când vrea să conteste Contabilității calitatea de știință și să o înglobeze ca o tehnică, drept „supliment aritmetic al științei economicei întreprinderilor".

Toată confuzia vine de acolo că d-l prof. Evian nu a cunoscut obiectul Contabilității, care este „Patrimoniul". D-sa s'a ocupat numai de „Intreprindere" care poate uneori să cuprindă întreg „Patrimoniul" dar, câteodată cuprinde numai o parte din el, căci o persoană fizică sau juridică poate să aibă mai mai multe întreprinderi (uzine, vii, exploatări miniere, agricole, etc.) dar un singur Patrimoniu.

Sunt unele patrimonii cari principial ar putea să nu fie afectate vreunei întreprinderi și cărora trebuie să le ținem contabilitate, de ex.: patrimoniile ce aparțin persoanelor de drept public, mai ales în faza premergătoare industrializării, apoi unele din patrimoniile minorilor, interzișilor, etc. Intreprinderea poate fi o părticică din patrimoniu, dar „Patrimoniul", așa cum a fost definit de prof. Sp. Iacobescu și Al. Sorescu în vol. II citat mai sus: „Un complex de drepturi și de obligațiuni cu respectivele lor obiecte de drepturi și obiecte de obligațiuni, apreciabile în bani" (pag. 12), aparținând unei persoane fizice sau juridice, (vezi și vol. I, pag. 23), nu poate fi o parte din întreprindere.

Deosebirea de păreri mai vine și de acolo că d-l prof. Evian se ocupă de „Intreprinzător" în legătură cu averea netă și cu rezultatele, iar nu de subiectul de patrimoniu, persoana fizică sau juridică, singurul care are dreptul asupra obiectelor de activ patrimonial sau asupra elementelor din activul patrimoniului și care, în acelaș timp, are obligațiuni față de creditorii menționați în „Pasivul Patrimoniului" alături de drepturile lui.

Creditorii nu au drepturi directe asupra elementelor de activ patrimonial, chiar atunci când avem deaface cu un creditor privilegiat, gagist sau ipotecar, sau cu un deponent de bunuri spre păstrare sau administrare, căci față de toți are obligațiuni de împlinit „Subiectul de patrimoniu" și numai adresându-se lui pot creditorii să-și exercite așa zisele lor drepturi. Adresarea o fac creditorii verbal, sau în scris, și în cele din urmă, dacă subiectul de patrimoniu nu-și execută obligațiunile lui, creditorii recurg la calea acțiunei în Justiție.

Pe de altă parte, „Subiectul de Patrimoniu" — persoana fizică sau juridică — aceasta din urmă de drept public sau de drept privat, mai are și obligațiuni sociale decurgând tot din drepturile înscrise în favoarea sa, în Pasiv, la „Contul Capital", față de Societatea politică — Statul — care garantează exercițiul drepturilor lui, de a administra „Patrimoniul" în folosul tuturor celor cari compun Societatea din care face parte și care Societate, cătând în trecut, găsim că i-a încredințat aceste drepturi, pe cari tot așa de bine i le poate lua, restrânge sau lărgi, la un moment dat, prin expropriere, rechiziție sau printr'o altă repartiție.

Deaceea, chiar în cazul când drepturile pecuniare, nete ale subiectului de patrimoniu ar fi reduse la zero, sau poate chiar că obligațiunile lui față de creditori ar fi mai mari decâ valoarea activului, contul Capital, cu numele subiectului de patrimoniu alături, încă trebuie să figureze în Pasiv cu un leu „pro memoria" și eventual în Activ să fie înscrisă la un cont „Deficit", pierderea pe care ar avea-o de suportat creditorii prin scăderea creanțelor lor (în caz de faliment, concordat, lichidare, fuziune, etc.). — (Vezi și „Bilanțul Tip" din punct de vedere contabil, economic șt juridic, de P. Drăgănescu, Cartea Românească, București, 1920, pag. 15/16, precum și „Inventarul" din punct de vedere contabil, economic și juridic de acelaș Tip. Răsăritul, București, 1922, pag. 10/11).

Nu putem deci, înțelege rostul și aplicarea Contabilității

decât cercetând obiectul ei care este „Patrimoniul" în starea și evoluția lui, în strânsă legătură cu „Subiectul de Patrimoniu" — persoană fizică sau juridică — deci analizând mereu fenomenele economice, sau naturale ca și actele juridice din care rezul-schimbări patrimoniale și având în vedere legătura juridică între elementele de Activ și de Pasiv patrimonial și subiectul de patrimoniu.

D-l Prof. Evian însuși ne vorbește, la pag. 45 a lucrării d-sale „Teoriile Conturilor" de „teorii ale conturilor cu incontestabil caracter științific", citând pe Berliner, Hügli, Schär și alții, dar nu vrea să fie de acord cu Walter le Coutre, că acești autori fac teorie a Contabilității, ci — zice d-sa — aceștia fac „teorii ale Conturilor".

Or, teoriile conturilor fac parte din domeniul Contabilității ; ele au fost emise cu mult înainte de a se ivi studioși zeloși ai întreprinderilor.

Cum putem noi să dislocăm, acum, această parte integrantă a Contabilității și s'o înglobăm în „Știința Economiei Intreprinderilor" ?.

Goethe, prin cuvintele cumnatului lui Wilhelm Meister, spune despre Contabilitate : „este una din cele mai frumoase făuriri ale spiritului omenesc și orice întreprinzător ar trebui s'o introducă în patrimoniul său".

Nicklisch în lucrarea „Wirtschaftliche Betriebslehre" Ed. 6-a Poeschel verl. Stuttgart 1922, pag. 280 (rând. 3 și 4 de jos) scrie : „Die Buchhaltung erweist sich in diesen Zusammenhängen als durch und durch organisch" desigur contabilitatea se dovedește a fi ceva organic, adică studiază și ne prezintă patrimoniul în organicitatea lui. Nicklisch are o teorie a lui despre conturi : că nu există decât două serii de conturi „Vermögensbestandskonten" și „Kapitalbestandskonten" (pag. 276 rân. 3 și 4 de jos), conturi de avere și capital — prin capital înțelegând capitalul propriu și capitalul împrumutat (datoriile) — teorie criticabilă pe care o adoptă d-l prof. Evian ; Nicklisch însă recunoaște însemnătatea contabilității și strânsa colaborare cu statistica, de care spune că este continuarea contabilității (pag. 328). de sigur în ce privește statistica economiei întreprinderilor.

4. — **Concluzie**. Știința Contabilității, și-a conturat terenul său, „Patrimoniul" privit din punct de vedere juridico-economic și tratat din punct de vedere contabil, și-a formulat

legile sale „Debitul și Creditul" și-a fixat mijloacele de acțiune: „conturile și registrele", și-a alcătuit formule, nomenclaturi și clasificări proprii.

Dacă alte științe mai noui vor să se afirme, pot să o facă trăind în raporturi de schimb și colaborare cu știința Contabilității, ca și cu toate celelalte științe.

Dr. P. DRĂGĂNESCU-BRATEȘ

București, August 1941.

Cine nu subscrie la împrumutul de refacere al țării, este un dezertor.

Refacerea economică a Basarabiei

Vestea desrobirei Bucovinei și Basarabiei ne-a umplut inimile de bucurie și a dat voie fraților noștri, să se poată închina și ruga la luminaz ilei.

Dar alături de vestea cea bună, se mai spune că drumurile și șoselele sunt stricate, podurile și terasamentele de cale ferată aruncate în aer, satele și orașele prefăcute în ruine și cenușe, iar locuitorii omorâți sau deportați în fundul Rusiei ; cu alte cuvinte, numai prăpăd și jale.

Dacă la toate astea mai adăugăm și faptul că întreaga așezare economică este dezagregată, ne vom putea mai bine da seama, ce sarcină ne revine și ce muncă grea ne așteaptă.

Aproape totul trebue refăcut din temelie, începând cu repopularea satelor, târgurilor și orașelor, și continuând cu reconstrucția stabilimentelor industriale, a localurilor publice și a caselor particulare, precum și restabilirea vieții economice, **căci trebue pus neîntârziat în funcțiune aparatul de producție și circulație al bunurilor**, *toate celelalte ramuri de avuție fiind în funcție de acest lucru.*

In acest scop va trebui să cerem concursul tuturor elementelor capabile din țară, pe care să le folosim în măsura puterii lor creatoare și într'un spirit desăvârșit obiectiv și frățesc.

Dacă ținem seama că liberarea acestor provincii s'a făcut cu înlăturarea tuturor elementelor parazitare, apoi refacerea și românizarea economică se va putea împlini în condițiuni, cât se poate mai bune și fără piedici.

Totul depinde de felul cum vom înțelege să procedăm la reconstrucția acestei mare opere naționale.

Trebue să înlăturăm dela început vorbăria, de care ne folosim în toate împrejurările, să ținem seama de experiența din trecut și să chibzuim bine lucrurile ; să înlăturăm formulele experimentale și să întrebuințăm numai acele mijloace, care să ne asigure isbânda ; altfel am specula durerile acestei provincii.

Considerând starea de lucruri de azi, cu lipsa de legături cu străinătatea, ca și starea de război din țară, care impun amestecul și controlul statului asupra producției întregi a țării, ca și produsele importate, **trebue să înțelegem că, mare lucru nu se va putea face în Basarabia, fără concursul efectiv și larg al Statului.**

Căci prăpădul și lipsurile fiind atât de mari, inițiativa privată, oricât ar fi ea de generoasă și activă, nu va putea birui răul.

Pentru popularea satelor și înscăunarea unui comerț românesc, *alături de negustorii băștinași, care s'ar mai găsi,* — **eu aș propune aducerea românilor din Oltenia, pe unde populația este densă și fără pământ suficient.**

Oltenii noștri, prin firea lor dârză și inimoasă, pot constitui un element strălucit de colonizare și refacere economică. **Acestor Olteni să li se încredințeze întraaga negustorie din sate și târguri,** *ca unii care au dat dovadă, ce pot face în această ramură de activitate economică.*

Pentru orașe să se procedeze la formarea unei pături comerciale românească, cu concursul efectiv și zelos al Camerelor de Comerț și Industrie.

Negustorii români mari din țară să răspundă la chemarea guvernului și să deschidă sucursale sau să îndrumeze spre comerț elementele care le au deja formate în actualele lor întreprinderi.

Statul, care deține într'un fel monopolul tuturor produselor indigene și străine, va trebui, prin mijlocirea Institutului Național al Cooperației, să înființeze neîntârziat cooperative de desfacere și aprovizionare în principalele centre mai indicate ale provinciei, ca să procure pe credit comersanților din sate și târguri, toate mărfurile de care dispune.

Acelaș lucru să-l facă într'o măsură și comersanților din orașe.

Să fim convinși că cooperația cu cooperatorii și producătorii născuți va constitui mijlocul sigur pentru refacerea economică a Basarabiei.

*El va veghia, ca să fie ajutate numai elementele capabile și având chemare pentru negoț—***selecțiune care să se facă cu cea mai mare scrupulozitate și obiectivitate—și să se înlăture elementele aventuriere,** *pornite pe speculă și înbogățire, care prin exemplul lor ar compromite întreaga operă de refacere.*

Pe lângă ajutorul dat în mărfuri, tot Statul va trebui să vină și cu sprijinul bănesc, prin mijlocirea Băncii Naționale și a Institutului de Credit Românesc, în așa fel ca acest ajutor să ajungă în mâna solicitantului fără multe formalități și întârziere, și mai ales pe termene lungi, și cu procente cât se poate mai mici.

De asemenea toate băncile dia țară, care trag atâtea foloase de pe urma Statului, au datoria morală și națională, să ia parte efectivă la refacerea economică a Basarabiei, acordând creditele dictate de împrejurări.

Statul va trebui să vină și cu ușurări fiscale și chiar să renunțe la orice impozit pe primul an.

In plus va mai trebui să aplice sancțiuni drastice șicanatorilor de orice fel, fie ei funcționari polițienești, sanitari sau fiscali, meșteri la ciupeală și a face zile rele omului, pentru

ca să nu se mai audă plângeri de felul acesteia, spuse de un negustor român :

„nu-mi intră în prăvălie atâția cumpărători, câți agenți, ba de la fisc sau dela Primărie, ba dela Casa Asigurărilor Sociale sau dela Serviciul Sanitar ; Dumnezeu să le mai dea de rost".

In definitiv, pentru desăvârșită izbândă, trebue lăsat la oparte prea mult formalism, care obosește și descurajază inițiativele, căci trebue să se știe că orice om deștept, harnic, întreprinzător și cinstit, poate deveni un bun negustor.

Cum toți care se hotărăsc să meargă în Basarabia, pun la bătaie chiar tot avutul lor, trebue să găsească din partea autorităților locale tot sprijinul și încurajările, de care vor avea nevoie la întemeierea întreprinderii lor și să fie considerați ca adevărați ctitori ai refacerii scumpei noastre Basarabii.

Voi toți care vreți să luați parte la marea și sfânta operă națională a „reînvierii Basarabiei", **plecați animați numai de gânduri bune și dăruiți tot sprijinul, de care sunteți însuflețiți, pentru ca truda voastră să devină un adevărat apostolat :** *altfel ne facem vinovați în fața jertfei miilor de eroi, căzuți pentru dezrobirea pământului românesc.*

Trebue făcută din Basarabia o cetate puternică de simțire românească și de suflet patriotic, *cum spunea cineva.*

ANGHEL DANIEL
Fost director de Sucursală
la Banca Națională

«Forja Poldi-I. A. R.»
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ
BUCUREȘTI: STR. OȚETARI 3 TELEFON: 3-43-03
CAPITAL SOCIAL: LEI 50.000.000
PIESE FORJATE DIN OȚEL ȘI METAL

Transporturile aeriene în genere cu aplicații la România

(Urmare)

VI. CLASIFICAREA AERONAVELOR

Astfel Anexa A. ne arată clasificarea generală a mijloacelor de transporturi aeriene, stabilind următoarea nomenclatură generală, reprodusă și în Broșura cu *„normele" Ministerului Aerului și Marinei, pentru navigația și circulația aeriană.*

Traducerea termenilor este făcută după *Broșura* Ministerului nostru, precum urmează:

Aeronef este *Aeronavă*, reprezentând orice mijloc (aer + nef navă) de plutire în aer.

Aerostat este *Aeronava* ce se menține static în aer;

Aerodină este *Aeronava* mai grea de cât aerul care se poate menține în aer, prin mijloace dinamice;

Planor este *Aerodina* ce se menține în aer fără motor;

Aeroarom este locul de plecare și sosire al avioanelor;

Plan de apă este hidroscala rezervată sosirii și plecării hidroavioanelor.

Acești termeni sunt mai lămurit redați prin tabloul ce urmează.

Aeronavele se clasifică astfel:

Aeronavă mai ușoară decât aerul	fără organ Motopropulsor	Balonul	liber captiv smeul
	cu organ motopropulsor	Dirijabilul	rigid semirigid suplu
Aeronava mai grea ca aerul (aerodina).	fără organ motopropulsor	Planorul Smeul	
	cu organ motopropulsor	Avion	terestru hidroavion amfibie
		autogir	terest., marin, amfibie
		Helicopter (forma ca insecta)	„ „ „
		Ornicopter (ca pasărea)	„ „ „

VII. STAREA CIVILĂ ȘI ZESTREA AVIOANELOR

Avioanele, ca să poată funcționa în aer este nevoie ca să aibă construcția lor, executată după anumite dispoziții mecanice.

Despre acestea tratează *„Normele de navigație și circulație aeriană"* de la Ministerul Aerului și Marinei.

In sensul acesta găsim și în acele *Norme, după dispozițiile de reglementarea libertății navigațiunii aeriene*, de la M. A. M., o serie de certificări și semne de identificarea aparatelor, denumite:

Certificate de nevigațiune (art. 16—55);
Certificate de înmatriculare (art. 56—69);
Documente de Bord (art. 70—91);
Semnele naționalității avionului și anume:
Marca de naționalitate (art. 94—96);
Marca de înmatriculare (art. 97—105);
Marca de identitate (art. 105), etc.

Urmează apoi **Aparatele speciale de Bord.**

Aeronavele destinate transporturilor publice, cer „Normele" că trebue să poată duce minimum 5 persoane, inclusiv echipajul.

Iar dacă trebue să sboare și pe deasupra mării, avioanele vor avea *aparate de emitere pe unda internațională*, pentru semnale de primejdie, în caz de amerizare forțată (108).

Accesoriile avionului. — Instalarea aparatelor radiotelegrafice și radiotelefonice, pentru transmiterea și recepționarea mesagiilor, se va face numai cu autorizare specială (art. 111—112).

Apoi se menționează o mulțime de instrumente accesorii de control: altimetre, busole, indicatoare de pantă, de viraj, vitezometre, hărți, semnalizatoare luminoase, etc., paraşute, etc.

Higiena în avioane. — *Serviciile de higienă, sanitare, de prim ajutor*, sunt și acestea necesare, fiindcă viteza cu care merge avionul, la înălțimi peste 3000 m. și rarifierea aerului provoacă la pasagerii acestor transporturi indispoziția *„rău de aer"* sau *„rău de munte"*.

Rău de aer. — In asemenea cazuri, cum era și natural, construcțiunile de avioane pentru transporturi, sunt complectate cu dispozitive de condiționarea aerului, căldurii, astfel ca să se poată voiaja comod chiar la 8000 m. și cu peste 400 km. viteză pe oră.

Pentru aceasta însă, construcția aparatului și accesoriile sale

trebue să facă insensibilă diferența de presiune, de la sborurile înalte, și cu viteze neobișnuite pe pământ.

Codurile meteorologice. — Pentru lupta contra vântului și altor fenomene naturale, cum ar fi vijelii și vârtejuri de nisip, viscole și furnituri, etc., *Codurile meteorologice*, (anexate și ele „Normelor" amintite), prevăd semnalizări pe care le poate transmite și primi avionul de la aeroporturile apropiate.

Grație soliditățiĭ construcției avioanelor moderne, ploaia și celelalte piedici, ceața, bruma, negura, etc., fenomene care formau altădată indispoziția piloților și provocau pane de elice, de motor, etc., sunt înlăturate cu totul.

VIII. AERONAVIGAȚIA NOAPTEA SAU IN NEGURĂ
(Buletinul Aeronautic pe Febr. 1941)
(pag. 26)

Sboruri prin atmosfera opacă era altădată cel mai mare obstacol al navigației aeriene.

Din contră dacă se parcurge cu *trénul* printr'un mediu întunecat, nu poate fi nici o greutate, fiindcă mașina și vagoanele ei își urmează șinele respective, fără schimbarea vitezei.

De asemenea călătorii cu automobilul sau alt vehicul terestru, pe intemperii ce ar împiedica vizibilitatea, — încă conducătorii amintitelor vehicule, se pot orienta atât pentru direcție, cât și de înaintare, urmând drumul pe care se găsesc, încetinând viteza.

Cu totul altfel se petrec lucrurile la vehiculele de transport nautic sau aerian.

La voiajul acestora pe întunerec, neexistând liniile trasate pe pământ, când trebue să parcurgă un mediu atmosferic opac, greutatea înaintării este evidentă.

Vapoarele în asemenea cazuri se servesc de sirene, care fluieră continuu, spre a se atrage atenția altor vase, sau chiar atenția porturilor în apropierea cărora se găsesc ele.

Dar avioanele ce fac pe vreme rea? Ce fac ele când în cursul drumului li s'a întunecat vederea? Ce fac de asemenea, atunci când le apucă noaptea pe drum, sau chiar drumuri de făcut noaptea?

De sigur că colegii mei, viitori amfitrioni de întreprinderi pentru transporturi aeriene, se vor găsi în fața a tot felul de dificultăți technice, afară de cele economice. Menirea omului de

conducere însă este să solicite și să încurajeze continuu technica pentru noi mijloace de reușită.

Afară de *interesul economic*, un alt maestru care zorește la găsirea mijloacelor de acțiune este războiul.

In privința aceasta constatăm că războiul a făcut să se sboare prin întuneric și pe vreme rea, tocmai ca să-și surprindă inamicul ce așteaptă vremea ca să sboară.

Astăzi sborurile oarbe sunt asigurate fără riscurile trecutului, prin niște aparate care dau pilotului libertatea de mișcare fără grije. Este vorba de cele trei indicatoare: *unul de viteză* (vitezometrul) utilizat și în cazuri de lipsă de vizibilitate.

Apoi indicatorul de viraj, care stabilește continuu orizontala avionului, și în fine indicatorul de pantă transversală. Cu aceste aparate avionul călătorind cu viteza de sute de kilometri pe întuneric, nu se mai poate isbi de munte, arbori, etc., fiindcă dirijarea o are asigurată pilotul.

Același lucru se va întâmpla și pentru Societățile de transporturi aeriene, obligate ca să parcurgă direcțiuni aeriene întunecate, sau din acele pe unde sunt frecvente asemenea fenomene naturale.

IX. METEOROLOGIA ȘI SERVICIUL AVIAȚIEI

In împrejurări grele, pilotul și în genere echipajul avionului, au posibilitatea să se informeze mai din vreme, de la stațiunile terestre, prin radio (radio de navigație și radio de reglaj), — despre condițiunile atmosferice prin care urmează ca să treacă el.

Pentru aceasta sunt *coduri meteorologice*, de informație perfectă a tot ceeace poate să întâlnească avionul, în direcția urmată de el.

Identificarea liniilor. — Identificarea liniilor parcurse, larăși este necesară, de și aceasta s'ar părea inutilă, față de credința că avioanele nu se pot rătăci, totuși este posibilă această abatere de la calea de urmat. Pentru orientare technică, avionul este înzestrat cu aparate care se poate comunica cu stațiunile terestre, spre a li se indica locul unde se găsesc și pe care s'a putut rătăci avionul.

Stațiile terestre pot preciza avioanelor direcțiunile ce trebue să le urmeze, ca să aiungă la *direcția părăsită*.

Odată ce s'a orientat pilotul, și odată ce știe ce-l așteaptă ca obstacol natural, se obișnuește, ca să consulte pasagerii dacă

se învoiesc la anumite ocoluri și ca atare la întârzieri; spre a se evita anumite efecte rele, ce le-ar prezenta continuarea drumului drept.

Experiențe proprii. — Pot confirma aceasta și ca experiență făcută de mine, cu ocazia primului meu voiaj aerian, din anul 1939, pentru cursurile de vară de la Londra. Intr'adevăr, plecată atunci cu avionul Societății *„Air France"* de la București, la ora 9 dimineața, am ajuns la Paris, aterizând pe Aerodromul le Bourget, la orele 4 de după amiază.

De aci am decolat către Londra, unde am aterizat pe Aeroportul Croylon, la ora 6 seara.

In cursul voiajului, frecvența vântului, apropierea furtunii, ploii, precum și alte fenomene cari se așteapta, fac să se provoace la mai mulți pasageri acea indispoziție, foarte neplăcută, denumită *„rău de aer"*.

Ajutoarele date prompt și consimțirea la schimbarea direcției, prin regiuni atmosferice neturburate, ne-au redat buna dispoziție și siguranța drumului de parcurs.

LUCILICA SP. IACOBESCU
Studentă anul IV Academia Comercială
(rezumat) Lucrare la Seminarul
d-lui Prof. Longhin

Avem de încasat restanțe din abonamente (capitala și provincia) circa Lei 500.000. Din anul curent chiar, deși au trecut 9 luni, sunt foarte mulți cari nu și-au achitat abonamentul.

Dacă putem înțelege neachitarea pentru cei aflați pe front — deși putem cita nume de-ale colegilor cari nu ne-au uitat nici sub focul dușmanului — nu înțelegem pe cei rămași la vatră — unii cu bune situații — cari refuză sau au scăpat din vedere să ne plătească numai lei 16 pe lună, ceea ce reprezintă de fapt costul revistei. Plata hârtiei, tiparului și expediției s'a făcut din rezervele adunate cu multă trudă.

Din cauza lipsei fondurilor epuizate, am suspendat cu multă durere plata bursierilor noștri precum și ajutoarele ce dădeam la fiecare început de an, în cărți, taxe școlare și chiar îmbrăcăminte elevilor săraci de la Școlile de Comerț din Capitală.

Ceva mai mult: nu am fost în măsură să răspundem ca în totdeauna, și de astă dată mai mult ca oricând, la subscrierea Împrumutului pentru refacerea provinciilor desrobite.

Se mai poate face ceva chiar în preajma orei 12. Suntem în așteptare.

Administrația

Avem o mișcare cooperativă în România?

(Urmare)

Din fericire, instituția centrală care avea să se înființeze prin legea dela 1903, avea să se inspire în întreaga ei activitate de dinainte de război, de această concepție, punând toată greutatea pe opera de **colaborare activă** a tuturor elementelor din mișcare.

3. **Cooperatizarea băncilor populare pe urma intervenției centralei cooperative** (1903—1909). Prin elaborarea „legii băncilor populare sătești și a casei lor centrale" în 1903 s'a urmărit două scopuri: **rezolvarea problemei creditului țărănesc și cooperatizarea băncilor populare.** Pentru realizarea acestor două scopuri legiuitorul a întrebuințat două mijloace: **a)** a înființat o instituție centrală; **b)** a căutat să sprijine desvoltarea **unui tip special de bănci populare** cari se apropie în câteva puncte de tipul Raiffeisen.

Pentru a se putea duce o adevărată politică de stat în materie de credit țărănesc, în colaborare cu inițiativa particulară, s'a întemeiat **Centrala Băncilor Populare Sătești** care avea să se folosească tot de capitalul vechiului credit agricol. Această instituție centrală avea să sprijine mișcarea cooperativă atât prin acordarea de credite, cât și prin opera de control și îndrumare a întregei mișcări cooperative.

Postulatul cooperatizării băncilor populare, avea să fie realizat prin **sprijinirea desvoltării unui anume sistem** de bănci populare, care avea să fie întemeiat pe următoarele principii: **a)** rază mărginită de activitate; **b)** părți sociale variabile; **c)** răspunderea mărginită la capitalul subscris; **d)** limitarea dobânzilor la împrumuturi și a dividendelor la capitalul de maximum 10% și **e)** limitarea cheltuelilor de administrație la 15% din beneficii.

Spiritul în care avea să fie condusă și organizată centrala cooperativă, a făcut această instituție să depășească atribuțiunile ei formale, spre a o transforma într'o adevărată **casă a țărănimei,** care a știut să ridice mișcarea cooperativă românească la **înălțimea unei adevărate opere naționale.**

Pentru aceasta instituția centrală avea să se călăuzească de 3 mari idei, idei pe care conducerea ei avea să le propage în toate împrejurările:

a) Considerarea mișcării cooperative drept **operă națională**: „e la mijloc o mare chestiune națională, trebue să găsim mijloacele să îmbogățim sătenimea noastră... Băncile populare nu pot ridica țărănimea, decât dacă ele vor fi conduse de oameni ce nu vor lăsa să se stingă niciodată în sufletele lor **iubirea de neam** și **dorința de progres**". (Congres 1904—1906).

b) Observarea **neutralității politice**: „aceste organizațiuni trebuesc puse în afară de luptele politice, fiind privite ca niște instituțiuni economice, care sunt ale națiunii întregi, fără deosebire de partid". (Congres 1905).

c) Respectarea **autonomiei unităților cooperative**: „niciodată scopul Casei Centrale nu a fost să se amestece în toate chestiunile băncilor populare. Se știe că niciodată instituțiile creiate de stat n'au dat roade atât de frumoase, ca cele ce s'au născut fără ajutorul ei, și desigur Casa Centrală are să fie aceea care va înăbuși inițiativa individuală, într'un timp în care nu știm cum în Țara Românească s'o încurajăm mai bine. **Pentru dânsa dreptul ei de control nu este decât un drept de a sfătui** și de a învăța, ea dorește să fie mai mult o școală decât un supraveghetor".

Dar aceste **idei** erau nu numai propovăduite, ci și puse în practică, astfel că efectele aveau să se resimtă în curând în viața mișcării. In adevăr efectele aveau să se vădească nu numai în creșterea continuă a numărului băncilor populare, dar și în îmbunătățirea progresivă a organizării lor, putându-se constata o vădită **cooperatizare** a operațiunilor, cât și extinderea cooperației în alte domenii, ca cea a arendării de moșii.

Astfel, la finele anului 1909 funcționau deja 2543 bănci populare, din care 85% lucrau cu centrala, adică respectau principiile de organizare mai sus menționate. La aceeași dată soldul împrumuturilor acordate însuma 67 mil. lei, față de numai lei 26 milioane, cât a fost maximul portofoliului atins de fostul credit agricol, care în interval a fost pus în lichidare.

4. **Consolidarea băncilor populare și desvoltarea obștiilor de arendare** (1909—1919). Această fază începe în anul când anumite măsuri legale vin să sprijine **desvoltarea obștiilor de arendare**, al căror rol însă încetează deodată cu înfăptuirea obștiilor de împroprietărire, constituite în primăvara anului 1919.

Dar înainte de a examina problema obștiilor, să urmărim **consolidarea** băncilor populare, care s'a operat în această ultimă fază. La finele anului 1918 funcționau 2965 bănci populare, cu 167 milioane credite acordate. Din acestea peste 90% erau bănci care lucrau cu instituția centrală. Deasemenea trebue să notăm că și celelalte 469 bănci populare, așa zise „independente", pentrucă nu erau obligate la nicio restricție în operațiile lor, au fost nevoite **să scoboare dobânzile la 10%**, fie ca urmare a desvoltării operațiunilor primei categorii de bănci, fie a faptului că legea le scutea de patentă în acest caz.

In interval progresul realizat de activitatea băncilor populare, a fost determinat și de sprijinul adus de **federale**. Acestea încep să se întemeieze prin anii 1907—1908, la început pe regiuni mici, iar după 1912 pe județe, astfel că în timpul marelui război funcționau federale în toate județele țării. Federalele au venit la timp să întregească opera întreprinsă de instituția centrală, atât sub raportul finanțării băncilor populare, cât și a operei de îndrumare și control.

Desvoltarea dobândită de băncile populare în această vreme și condițiile în care ele funcționau le-a condus la **desființarea cămătarilor**. In schimb aceste instituții au influențat puțin cealaltă specula la care erau supuși țăranii, din partea proprietarilor și arendașilor, sub forma **învoelilor agricole** încâlcite și grele. In adevăr, băncile populare au putut reduce într'o anume măsură numai povara învoelilor agricole pentru avansurile în bani contractate de marii agricultori. Dar ele n'au putut să suprime grosul învoelilor agricole, determinat de nevoile de pământ și de islazuri, pe care marii agricultori nu consimțeau să le satisfacă decât numai în schimbul muncilor agricole.

Iar învoelile agricole continuau să fie apăsătoare și pentrucă 57% din suprafața cultivată aparținea marei proprietăți. Iar **sistemul arendășitului**, atât de desvoltat accentua și mai mult povara învoelilor agricole. Aceasta rezultă în chip evident și din sporul considerabil al arenzilor moșiilor dela o epocă la alta. Astfel V. Brătianu, în conferința asupra obștiilor ținută în congresul dela 1906, constată următoarele privind prețurile oferite la licitații de țărani, care se temeau de a nu se prelungi starea de robie în care se găseau :

„La o moșie din Vlașca, arenda oferită însemna un spor

de 80% ; la o alta din Ilfov 50% ; la una din Iași 50%, iar la alta 130% ; la o moșie din Botoșani 43% ; iar pentru cele 27 de moșii date de stat obștiilor, sporul depășea 60%.... Ridicarea arenzilor s'a făcut mai cu seamă de unii speculatori, care își bazează socotelile lor nu pe creșterea producțiunii moșiei, dar pe **specularea nevoii de pământ și lipsei de pășune**". (Rev. „Viața Românească" anul I vol. III 1906).

In asemeni condițiuni statul a trebuit să intervie printr'o lege din 1909, care declara arendarea obligatorie către obștiile sătești a moșiilor statului, cât și a așezămintelor publice și de binefacere. Arendarea trebuia să se facă prin bună învoială, în marginea prețului fixat de comisiunile regionale. Prin aceasta, specula impusă, pe calea licitației publice era frânată. Dar intervenția legiuitorului dela 1909, era determinată și de împrejurarea că celelalte legiuiri cu caracter social, realizate după 1907 în favoarea satelor, n'au dat toate rezultatele așteptate : legea **învoielilor agricole** ; legea pentru înființarea **islazurilor comunale,** legea contra **trusturilor arendășești** și chiar constituirea **casei rurale.**

Astfel, casa rurală, constituită în 1908 pentru a înlesni împroprietărirea sătenilor, până la finele anului 1915 nu reușise să aducă în folosința sătenilor decât 95.000 de hectare, din care numai 20.000 de hectare vândute în loturi. (Darea de seamă a casei rurale pe 1915). Din contra, prin **sistemul obștiilor de arendare** se putea aduce în folosința sătenilor o suprafață mult mai mare de teren, în timp scurt și fără multe formalități. Acestea, deodată cu înlăturarea arendașilor, aduceau și desființarea : „acelor învoeli, cu tot cortegiul lor de interpretări și șicanii, căci în obște nu mai existau nici zile de plată, nici transporturi, nici rușfeturi, nici veșnicul amestec al isprăvniceilor și al oamenilor curții". (I. G. Duca).

Progresul realizat numai în 10 ani este apreciabil, căci de unde în 1908 funcționau numai 172 obștii, cu 133.227 hectare arendate, în 1918 numărul lor sporește la 496, iar suprafața arendată la 406.664 hectare. Iar prin sistemul adoptat în organizarea lor s'a realizat nu numai un progres în tehnica agriculturii țărănești și în educația profesională a oștenilor. Nu mai puțin s'a operat și o adâncă transformare în sufletul obștenilor, întrucât sătenii erau eliberați din sistemul de iobăgie al învoelilor, întronându-se în schimb **o viață frățească și liberă.**

Obștiile de arendare **au adoptat aproape integral normele de organizare ale sistemului Raiffeisen.** In adevăr : a) răspunderea era solidară și nemărginită ; b) părți sociale se cereau numai în măsura în care era nevoe pentru garanție și ele nu participau la beneficii ; c) excedentul trecea în întregime la un **fond social,** care la fine se restituia asociaților în raport cu contribuțiile inițiale ; d) exploatarea moșiei se făcea prin **loturi individuale** după un anume **plan economic,** întocmit de agronom și aprobat de instituția centrală ; e) **distribuția terenului** se făcea între asociați **în raport cu nevoile și mijloacele de muncă.** Obștiile organizau aprovizionări și vânzări în comun, asigurarea contra grindinei și a incendiului, folosirea în comun a mașinilor, etc.

La finele aceleeași perioade, și cu deosebire în epoca marelui război, s'a organizat prin obștii prin băncile populare și prin federalele lor, pe o scară întinsă, **operațiuni de aprovizionări și vânzări în comun.** S'au aprovizionat în această perioadă satele, orașele și armata. Totodată s'a organizat vânzarea în comun a cerealelor nu numai la interior, dar și la export, dând astfel putință țărănimei ca să se folosească de prețurile ridicate creiate de conjunctura favorabilă adusă de război. O asistență prețioasă a dat cooperația țărănimei în timpul marelui război și la **efectuarea** echitabilă a **muncilor agricole,** care în acea epocă erau declarate obligatorii.

Această operă rodnică s'a putut realiza între altele și pentru că s'a stabilit o colaborare strânsă între instituția centrală și instituțiile de jos. In această activitate de colaborare, un rol covârșitor au avut și **organele de control,** care — fericit alese — nu erau simpli specialiști, ci suflete de **îndrumători,** conștienți că îndeplinesc o misiune și nu o simplă profesie. Ei au sprijinit și îmbărbătat la lucru pe învățători, pe preoți și pe săteni, cu cuvântul și cu fapta, stabilind o adevărată frăție de muncă obștească.

Iar toată această activitate socială se desfășura într'un ritm de viață nouă, de idealism și de devotament pentru cauza satelor, în care se vădea nu un simplu sentiment de generositate, ci conștiința că se servește o cauză națională.

Spre a pune mai bine în lumină această atmosferă sufletească, vom produce două mărturii datând din acea vreme. O primă mărturie vine dela oraș, din partea unui tânăr eco-

nomist (I. N. Angelescu) care în lucrarea sa „Cooperația și socialismul în Europa" (1910), după ce stabilește partea covârșitoare luată de Spiru Haret și învățător la desvoltarea acestei mișcări, între altele constată și cele ce urmează: „In România se simte în vremea din urmă acest spirit nou de muncă, pentru **ridicarea situației economice și sociale a masselor.** In fruntea mișcării, încă dela începutul ei, sunt economiști de seamă și oameni din cercurile înalte ale societății, ca un V. Brătianu, D. Nenițescu, I. Duca, etc. Peste massele poporului dela țară, unde nu prea a bătut vântul idealismului până acum, **se revarsă puterea genială a conducătorului culturei naționale românești** profesorul N. Iorga și a marelui economist prof. A. C. Cuza. Iar pe lângă aceștia o generație de tineri pregătiți economicește, cum e **propagatorul entuziast al ideii cooperative,** dr. I. Răducanu, arată calea desvoltării economice a României. Inaintarea unui neam se pornește prin **munca pionierilor neobosiți** și nu se împlinește de sus prin prescripții legale". (Op. cit. pag. 314).

Cealaltă mărturie vine cu cinci ani mai târziu, din însăși mijlocul mișcării și este făcută de un **organ de control,** în adunarea federalei dela Covurlui din 8 Februarie 1915, cu prilejul constituirii pe lângă această federală a „Fundațiunii Cooperative Regele Carol I": „Aceste vremuri de înălțare sufletească, adânc simțite și trăite de o generație întreagă de oameni devotați, a scos în evidență **însemnătatea clasei rurale în viața țării,** cât și însemnătatea învățătorului și a preotului în îndrumarea vieții satelor, și deci în stabilirea unei temelii sănătoase a țării de mâine, care va trebui să fie țara acelora care și-au făcut **un crez din munca de toate zilele** și nu un privilegiu din averea, din inteligența sau situația lor socială. Această epocă de **redeșteptare a satelor,** care pentru prima oară în țara noastră a însemnat o puternică manifestare a forțelor latente în pătura de jos, a însemnat și **prima acțiune sănătoasă de jos în sus,** ce a fost puternic sprijinită de **un om,** căruia trebue să-i fim recunoscători. Din fericire, această mișcare la un moment dat, s'a întâlnit și completat cu o **acțiune culturală de sus în jos,** reprezentată printr'un **alt om** de mare bine. („In sprijinul acțiunii culturale a băncilor populare". Anexă la anuarul federalei din Covurlui pe 1915).

Dr. ATH. GALAN

Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate

(Urmare)

ART. 3

Dreptul de proprietate sau alt drept ce grevează un imobil, care a fost înscris în favoarea Statului român sau a unui organ al său, trebue înscris în cartea funduară în favoarea Statului ungar. Deasemenea trebue înscris în favoarea Statului ungar și dreptul de proprietate sau orice alt drept ce grevează imobilul înscris în favoarea unei alte persoane pe baza unei achiziții nevalabile în sensul dispoziției articolului precedent, dela Statul român, dela un organ al său, dela succesorii de drept ai acestora; dreptul înscris pe bază de achiziție nevalabilă trebue radiat deodată cu înscrierea făcută în favoarea Statului Ungar.

Se va înscrie în favoarea Statului Ungar dreptul de proprietate sau alt drept ce grevează un imobil și atunci, când prin petiție încă nerezolvată s'a cerut în baza documentului anexat acesteia înscrierea dreptului în favoarea Statului român sau a unui organ al său.

Dacă printr'o atare petiție nerezolvată s'ar cere pe baza documentului anexat înscrierea dreptului de proprietate sau a dreptului ce grevează imobilul, pe temeiul unui titlu de achiziție obținut dela Statul român, un organ al său, succesorul de drept și nevalabil în sensul dispozițiunilor articolului precedent, cererea de înscriere va fi respinsă.

Dispozițiile aliniatelor precedente se vor aplica și atunci când dreptul de proprietate sau un alt drept de natură a greva imobilul se află înscris sau s'a cerut printr'o petiție încă nerezolvată ca să fie înscris în favoarea unei alte corporațiuni publice române, instituțiuni publice sau fondațiuni (fond) române, de utilitate publică, cu acea modificare că drepturile respective se vor înscrie în favoarea acelei corporațiuni publice sau fondațiuni (fond) ungare de utilitate publică, care după dreptul nostru (ungar) corespunde corporațiunei publice române, insttiuțiuni publice sau fondațiunei (fond) române de utilitate publică, iar în ce privește dreptul de proprietate sau un alt drept de natură a greva imobilul, înscris printr'o petiție încă nerezolvată, în favoarea Băncii Naționale a României, se vor aplica aceleaș dispozițiuni, astfel că drepturile respective urmează a fi înscrise în favoarea Băncii Naționale a Ungariei.

Cu referire la prezenta ordonanță, autoritatea de carte funduară ordonă din oficiu efectuarea inscripțiunilor menționate în aliniatele precedente, comunicând și Direcțiunei Contenciosului de Stat (m. Kir. Kinkstar jogüyi igazgatosag) în dublu exemplar încheierile de ordonarea efectuării acestor inscripțiuni, arătând autoritatea admnistrativă pe care o privesc inscripțiunile respective.

In caz de dubiu asupra chestiunii de a se ști, din punctul de vedere al aplicării ordonanței de față, care corporațiune publică ungară corespunde aceleia române, se va ține seamă de avizul Ministerului de justiție, dat de comun acord cu Ministerul interesat.

La cererea Ministerului Agriculturii se va înscrie în favoarea Statului ungar dreptul de proprietate asupra imobilelor preluate (sechestrate) potrivit normelor dreptului român, în scopuri de politică agrară, și luate în stăpânire de către autoritățile române, dar încă neatribuite. Se va considera luat în stăpânire orice imobil, pe care autoritatea română l-a avut în posesiune înainte de schimbarea imperiului și l-a fructificat în regie proprie, avizul Ministerului Agriculturii are efect obligatoriu.

In ce privește dreptul de proprietate, înscris în favoarea statului român asupra imobilelor aparținând așa ziselor „bunuri private în județul Ciuc" (csiki maganjavak), se va restabili în cartea funduară starea tabulară de proprietate existentă la data de 28 Octombrie 1918.

ART. 4

Cel ce nu este cetățean ungar nu poate dobândi imobile agricole sau păduri situate în partea realipită a țării, nici înainta oferte de cumpărare la licitația unor atari imobile sau cu ocazia vânzării din mână liberă învestită cu efectul licitației, decât cu aprobarea Ministerului Agriculturii, dată de comun acord cu Ministerul de Interne și al Apărăeri Naționale, aprobare designând după regulele de carte funduară imobiulul, a cărui dobândire se încuviințează.

ART. 5

Autortatea de carte funduară nu va putea ordona înscrierea dreptului de proprietate sau de arendă asupra oricărui imobil situat în teritoriile realipite, pe baza unui act juridic încheiat înainte de intrarea în vigoare a ordonanței de față, decât în cazul când actul respectiv a fost aprobat de subcomisiunea economică a Comisiunei administrative (de prefect până la înființarea acestei Subcomisiuni), sau de Ministerul Agriculutrii, dacă hotărârea de respingere a aprobării a fost atacată cu apel.

Ministerul Agriculturii poate exercita dreptul de preemțiune rezervat Statului sau în caz de arendare poate relua drepturile de arendă în scop de politică agrară, asupra oricărui imobil supus înstrăinării, respectiv arendării, prin acte juridice din acelea determinate în primul aliniat.

Aprobarea prevăzută în primul aliniat nu este necesară atunci, când Statul este parte achizitoare și obiectul achiziției nu este imobil agricol sau pădure.

ART. 6

Orice act de înstrăinare sau grevare a unui imobil situat în partea realipită a țării — încheiat în intervalul de timp dela 28 Octombrie 1918 până la 15 Septembrie 1940 este atacabil, putându-se intenta acțiune pentru radierea înscrierii în cartea funduară a unui atare act și pe considerațiunea că, partea l-a încheiat sub influența unei dispoziții a autorității, de natură a-l amenința cu cauzarea unor grave prejudicii materiale sau de altă natură favorizând prin aceasta interesele părții achizitoare, sau a unei constrângeri de altă natură exercitată de autoritate în mod direct sau indirect, sau sub imperiul unei amenințări cu exoperarea unei măsuri coercitive din partea autorității.

Actul de dobândire a imobilului prin licitațiune publică în intervalul de timp amintit în aliniatul precedent este atacabil, putându-se intenta acțiune pentru radierea dreptului de proprietate înscris în baza cumpărării la licitație, dacă ordonarea sau ținerea licitației, este afectată de vicii procedurale sau alte violări ale normelor de drept cumpărătorul la licitație a avut cunoștință de ele și imobilul se află încă în a sa proprietate.

Acțiunea de radiere a inscripțiunei tabulare atât în baza prezentului articol, cât și a normelor de drept existente la 30 August 1940 sau a celor ungare puse în aplicare pe aceiaș dată în teritoriile realipite — va putea fi intentată în termen de un an socotit dela intrarea în vigoare a ordonanței de față, aceasta chiar și atunci când alte termene prevăzute pentru punerea în curgere a procesului de radiere sau pentru declararea intențiunei de a porni un atare proces ar fi expirat înainte de intrarea în vigoare a ordonanței sau ar expira înaintea unui an socotit dela intrarea în vigoare.

Procesul pornit în temeiul articolului de față nu va avea efect asupra celor ce au câștigat între timp drepturi tabulare decât în cazul când intențiunea de a porni proces a fost anunțată autorității de carte funduară în termen de 60 zile socotit dela intrarea în vigoare a ordonanței de față. Declarațiunea făcută în acest sens este proprie de a forma obiectul inscripțiunei tabulare.

Instanța judecătorească va putea acorda amânarea echitabilă în raport cu împrejurările de trai ale părților sau va putea încuviința beneficiul plății în rate, pentru restituirea valorii prețului de cumpărare încasat și rambursarea valorii eventualelor investiții; în asemenea cazuri partea ținută a preda imobilul nu va putea refuza predarea, totuși instanța este în drept a face pendentă amânarea sau favoarea plății în rate de darea unei cauțiuni.

Prof. Dr. ION I. MĂRCULESCU
Directorul Liceului Comercial
„Regele Mihai I" București

Corpul technic al contabililor publici

(Urmare)

Distincțiunea pe care o facem astfel, între elementele în care se încadrează serviciul public și între principiile care-i asigură funcționalitatea, ne duc la concluzia că normalizarea situației funcționarilor publici trebue făcută nu numai din punctul de vedere al funcțiunii ce ei ocupă, ci și din acela al specialității pe care ei o exercită în îndeplinirea acelei funcțiuni.

Ca atare, principiul enunțat în art. 49 din Codul Funcționarilor publici, urmează a fi extins și la contabilii publici. Dar aceasta constitue o pretențiune care trebue motivată. Ea se poate face prin întărirea atributului de specialitate, ce suntem datori să recunoaștem contabilității, ca tehnică pentru ținerea socotelilor în administrarea bunurilor publice și private, la care recurg toate serviciile publice pentru evidența prestațiunilor și mutațiunilor ce au loc în cadrul lor de activitate, cât și acelora ce se ocupă cu exercitarea ei.

Spre acest sfârșit dăm mai jos câteva pasagii din memoriul întocmit de Federația Generală a Contabililor din România în 1937 cu ocazia discuției Statutului Funcționarilor Publici.

I. Cu privire la specialitatea domeniului contabil.

1. Congresul Asociației Internaționale de Contabilitate ținut la Paris în anul 1889 hotărăște :

„Contabilitatea este una din ramurile științei administrative ; ea are de obiect să constate mișcările și starea economică a averii publice și private."

2. Congresul General al Experților Contabili din România, ținut la 31 Martie 1935 în București, în preambulul moțiunii votată în unanimitate, afirmă : „...domeniul contabil este un domeniu de ordin tehnic, în marginile căruia se desfășoară diferite funcțiuni care, prin natura și caracterul lor, au devenit specialități bine definite ; ...aceste funcțiuni dau loc la activități ce nu se mai pot exercita fără o calificare prealabilă."

3. Legea pentru înființarea Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale din 1913 prevedea contabilitatea ca obiect principal între studiile ce urmau a se preda în această instituțiune.

Astăzi la Academia de Inalte Studii Comerciale şi Industriale din Bucureşti contabilitatea se predă prin două catedre deţinute de profesori titulari, ea fiind unul din obiectele obligatorii de studiu.

4. Legea pentru organizarea Invăţământului Comercial Secundar din 1 Aprilie 1936, prevede în art. 16 şi 17, că materiile de studii predate în gimnaziile şi liceele comerciale sunt de două categorii :

a) Materii de cultură generală şi

b) Materii de specialitate.

Intre materiile de specialitate figurează contabilitatea ca obiect principal de studii.

5. Legea Contabilităţii Publice, modificată în 1929, prevede în art. 11 : „Orice serviciu public care angajează, lichidează, ordonanţează, mânueşte bani sau materiale publice, trebue să aibe un organ de contabilitate, (direcţie, serviciu, biurou sau impiegat contabil)."

Prin urmare, atât forurile autorizate ale breslei contabile (naţionale şi internaţionale), legile fundamentale referitoare la învăţământul de specialitate, cât şi legea de organizare a contabilităţii publice stabilesc caracterul tehnic al domeniului contabil.

II. Cu privire la specialitatea profesiei contabile.

1. Dicţionarul francez „Larousse du XX siècle" vorbind despre contabil dă următoarele definiţii :

„In accepţiunea generală a cuvântului, un contabil este acea persoană care ştie să organizeze şi să ţină conturile.

Se disting :

a) **Contabil de origine,** acela care ţine el însuşi contabilitatea sa, ori face ca aceasta să fie ţinută de un profesionist, dar care rămâne totuşi, în acest din urmă caz, răspunzător faţă de terţi.

b) **Contabil de profesiune,** care este persoana aleasă de contabilul de origine pentru a-i ţine conturile.

c) **Contabil păstrător de valori :** casier, magazioner, tezaurar, agent plătitor, etc."

2. Acest punct de vedere a fost adoptat şi de codul nostru de comerţ, care în art. 50 prevede :

„Registrele comercianților, ținute în regulă, pot face probă în justiție între comercianți, pentru fapte și chestiuni de comerț.

Inscrierea în registre făcută de prepusul care ține scriptele, sau este însărcinat cu contabilitatea, are acelaș efect ca și când ar fi făcut de însuși stăpânul."

3. Legea pentru organizarea Corpului de Contabili Autorizați și Experți Contabili din 1921 statuiază :

„ART. 1. — In baza acestei legi se înființează un corp de contabili autorizați și experți contabili în România cu caracter de persoană juridică.

ART. 2. — Profesiunea de contabil autorizat la stat și în întreprinderile comerciale, industriale, financiare, cu un capital mai mare de 500.000 lei, care întrebuințează credit... nu va fi exercitată decât de persoanele făcând parte din acest corp."

Ca urmare a dispozițiunilor conținute în această lege, Tribunalele din toată țara nu acordă viza de sfârșit de an, cerută pentru a se da dată certă elementelor contabilizate în registrele comerciale, dacă ele nu sunt contrasemnate de un contabil făcând parte din acest Corp.

4. Legea pentru înființarea Corpului Contabililor și Funcționarilor Cooperatori din România, din 1921 dispune :

ART. 1. — Se înființează, în baza legii de față, „Corpul contabililor și funcționarilor cooperatori din România" care are personalitate juridică.

ART. 2. — Corpul va avea două categorii de membri : a contabililor cooperativi și funcționarilor cooperativi.

ART. 5. — Contabilii cooperatori, sunt împărțiți în trei categorii : contabili stagiari, contabili definitivi și contabili consilieri.

ART. 6. Bilanțurile și registrele societăților cooperative, care au un capital de cel puțin 100.000 lei, vor fi semnate obligatoriu de un contabil cooperator înscris în Corp, sau orice expert contabil."

5. Legea Contribuțiunilor Directe, din 1923, în urma modificărilor introduse în 1933, limitând rolul expertului contabil la acela de verificator tehnic de ordin contabil, dispune în articol 80 :

„Raportul de expertiză fiscală cerut ori de instanțele fiscale, ori de instanțele ordinare, având un caracter tehnic de

explicare al diverselor posturi contabile, orice considerațiuni de orice natură ce s'ar putea face de către contabilii experți asupra impozabilității sau neimpozabilității vreunei sume, atrage nulitatea de drept a raportului."

6. Legea Cooperației prin modificările introduse în 1936, precizează în ultimul aliniat din articolul 153 :

„Când instanțele judecătorești au de făcut sau de completat expertize contabile, aceste instanțe vor desemna cu preferință experți contabili dintre organele de control ale Centralelor Cooperative, acolo unde nu sunt contabili înscriși în corpul Contabililor Cooperativi."

7. Legea pentru înființarea Consiliului Superior Economic și organizarea Camerelor Profesionale, din 26 Aprilie 1936 reglementând controlul la aceste din urmă instituțiuni, dă prioritate expertului contabil (art. 73, 136, 184) pentru exercitarea controlului, în calitatea sa de specialist.

Aceiaș atitudine o întâlnim în :

Legea pentru unificarea asigurărilor sociale, Legea pentru administrarea pe baze comerciale a avuțiilor publice, etc. etc.

8. In Italia, prin decretul din 24 Iulie 1936 referitor la cenzorii societăților anonime, se prevede că cel puțin unul din cenzorii societăților anonime cu capital mai mare de 5.000.000 lire trebue să facă parte din revizorii oficiali de conturi înscriși pe un tablou la Ministerul de Justiție.

Severitatea selecțiunii acestor revizori, este egalată numai de importanța rolului pe care ei îl îndeplinesc în verificarea conturilor (vezi Revista de Drept Comercial anul IV Nr. 1 Ianuarie 1937).

N. K. CONSTANTINESCU

ALEXANDRU A. GEORGESCU
AGENT OFICIAL
La Bursa de Efecte, Acțiuni și Schimb din București
EXPERT CONTABIL
Birou : Str. Ion Ghica Nr. 2. — Telefon 5.28.66
(Vis-à-vis de Corpul Experților Contabili)
Domiciliu : Str. Vasile Lascăr Nr. 33. — Telefon 2.42.85
Execută orice ordine de cumpărări și vânzări de acțiuni și efecte publice

De la Secțiuni

CORPUL CONTAB. AUTORIZAȚI și EXPERȚI CONTABILI

Inscrieri. — *Contabil stagiar.* — Secția Vlașca: Petre N. Marinescu, Florea F. Pană.

Contabil autorizat. — Secția Dolj: Gh. Catrina, Petre Nicolaescu, Ilie C. Prejbeanu.

Avansări. — *Contabil autorizat.* — Secția Vlașca: Constantin Macovei, Nic. Gătitu, Ioan Hr. Ionescu, Sandu Bageacu. Secția Dolj: Grigore E. Theodor, pe data de 1 Iulie 1941; Pecingine I. Ion, vechime dela 15 Ianuarie 1941.

Reactivări. — *Contabil autorizat.* — Secția Dolj: Ștefan Iorgulescu, Const. N. Stăncălie, Ștefan Zarafescu.

Transferări. — *Contabil autorizat.* — Secția Dolj: Grigore E. Theodor, la Constanța, Ștefan Bălănescu, Ștefan Iorgulescu, Dem. N. Nisipeanu la Secția Ilfov.

Expert contabil. — Secția Dolj: Nic. I. Brătianu la Secția Ilfov.

Radieri. — *Contabil autorizat.* — Secția Dolj: Livius Olteanu, Roșu Moise Isac și Manea Sandu.

Recenzii

Kosten Preise und angemessener Gervinn im Kriege, von *Dr. Walter H. Hebert,* Stuttgart 1941.

In Germania național-socialistă politica prețurilor a format una din preocupările de căpetenie a forurilor conducătoare, așa că la izbucnirea războiului nu s'a făcut decât să se adapteze această politică nouii situații. Germania cu politica sa originală de prețuri a făcut cea mai interesantă experiență economică, ale cărei rezultate nu pot decât să mulțumească pe acei ce au preconizat-o, au reglementat-o și o supraveghează în aplicarei ei.

De aceea, prezintă cel mai mare interes lucrările publicate asupra acestei politici.

Cartea d-lui W. Hebert este o expunere succintă a legitimității reglementării prețurilor mai ales în timp de războiu și o analiză practică a dispozițiunilor legislative și în special a spiritului acestor dispoziții la lumina instrucțiunilor date de organele oficiale, de reprezentanții vieței economice și ai științei contabile.

Autorul ține să facă să reiasă din toate acestea că formarea prețurilor în timp de războiu nu mai poate fi lăsată numai inițiativei private, ci trebue să fie o grijă a colectivității pătrunsă de o singură idee s. a. victoria.

Pentru aceasta orice sacrificări atât din partea producătorului cât și din partea consumatorului este necesar, însă aceasta nu înseamnă că se poate cere întreprinzătorului să lucreze în pagubă.

De aceea, nu prețuri maximale ori cote de beneficii rigide, nu pedepse pentru abateri de formă, nu piedici în producție și distribuție, ci îndemn pentru toți să muncească, mulțumindu-se cu câștigul normal d'nainte de războiu, fără a profita de pe urma situației de războiu.

In acest sens sunt explicate de autor cele două ordonanțe germane, cari stau la baza regimului actual al prețurilor s. a., ordonanță din 26 Noembrie 1936, pentru stoparea prețurilor și ordonanță economică de războiu din 4 Septembrie 1939, care într'o redactare elastică la art 22 cuprinde tot spiritul legii s. a. *„Prețurile și remunerațiile de orice fel trebue să cuprindă principiile economiei condusă de necesitățile războiului"*.

Autorul explică cum trebue formate prețurile, cum trebue procedat cu beneficiul realizat, ce măsnri trebue luate în cadrul acestui articol 22.

Cu acest prilej s'a născut o noțiune nouă: *Bilanț de prețuri* (Preis-Bilanz), pe care autorul o explică, încadrând-o în dispozițiunile privitoare la prețuri.

Lucrarea d-lui Walther H. Herbert, prezentând un deosebit interes și din punct de vedere contabil, ne vom mai ocupa de ea în coloanele acestei Reviste.

Dr. Vlm.

UZINELE CHIMICE ROMANE

FABRICĂ DE ARTICOLE DE CAUCIUC

BUCUREȘTI — SOSEAUA PANDURILOR Nr. 71

Telefon 4.10.10

PRODUCE ȘI FURNIZEAZĂ: ARTICOLE TECHNICE, PLĂCI, GARNITURI, TUBURI CURENTE, DE PRESIUNE ȘI PENTRU LICHIDE COROSIVE.— PNEUMATICE DE BICICLETE, MINGI, BALOANE, etc. — INCĂLȚĂMINTE, COVOARE. ȘOȘONI, GALOȘI. — MĂȘTI DE PROTECȚIE CONTRA GAZELOR, COSTUME, CISME ȘI MĂNUȘI CONTRA IPERITEI. — AMORTIZOARE DE TUNURI, MITRALIERE.— LUCRĂRI DE ETANȘEITATE LA FORTIFICAȚII. — PÂNZE CAUCIUCATE.

3

Cu regret anunțăm pierderea marelui industriaș român

† MARIN V. GANEA

Pornind dela începuturi foate modeste prin anul 1880, el a înjghebat o fabrică modernă de mobile de lemn, folosind material din țară, mașini aduse din Germania și muncă românească.

Model de cinste și de activitate neobosită, el a știut să treacă prin vremuri grele, refăcându-și fabrica, după două incendii pe care le-a avut de îndurat și după rechizițiile forțate din războiul 1916—1919, cu ajutorul societăților de asigurare și cu al Soc. Naționale de Credit Industrial.

Asemenea pilde de muncă, pricepere și abnegație sunt de urmat de către acei care râvnesc la naționalizarea comerțului și industriei noastre.

La 29 August 1941 s'a stins din viață în comuna Vispești-Văleanca, jud. Buzău, bunul nostru coleg

† ALEXANDRU SORESCU

doctor în științele economice, conferențiar la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj, temporar la Brașov, și expert contabil.

Dr. Alexandru Sorescu s'a relevat ca un scriitor cu minte ascuțită și a dat la iveală o seamă de lucrări și articole de mare valoare în domeniul contabil.

Menționăm din colaborarea la Revista Generală de Comerț și Contabilitate: Comerțul de bancă la Români 1913 p. 265; Despre censori 1914 p. 38; Căile Ferate Române 1915 p. 277; Redactarea articolului de jurnal 1921 p. 299; Politica de reescont 1922 p. 275; Technica reescontării la B. N. R. 1922 p. 284; Bursă 1923 p. 175; Istoricul și utilitatea Contabilității 1925 p. 248; Moratoriul la 1825 a. 1926 p. 481; Noui cunoștințe necesare profesiunii contabile 1927 p. 390; Păreri priv. la modif. codului de comerț francez 1928 p. 21; Inregistrarea venitului efectelor publice și acțiunilor 1928 p. 191; Articole de jurnal bizare 1928 p. 508; Bilanț sau patrimoniu? 1929 p. 115; Istoricul și utilitatea

Contabilităţii 1929 p. 365; Iarăşi chestiunea „Ridicările patronului 1929 p. 484; Fuziuni de bănci 1930 p. 141; Casele de economie 1930 p. 218; Jurnalul modern 1930 p. 522; O impunere 1931 p. 4; Contabilitatea şi Fiscul 1931 p. 407; Contabilitatea şi bilanţul fiscal 1931 p. 445; Preţuirea funcţiunii de expert contabil în alte ţări 1933 p. 268; Desordinea datelor la acte 1935 p. 257; Uzură, amortizări, rezerve 1935 p. 615; Din trecutul învăţământului Contabilităţii în România 1936 p. 125; Lucrări vechi de Contabilitate 1936 p. 194, 467 şi 578; Capital, rezerve şi creditorii în debitul bilanţelor engleze 1938 p. 28.

In colecţia „Convorbiri Contabile" a publicat: „Baza Contabilităţii în Partidă Dublă"; „Conturi de valori: Casa, Marfă, Efecte de primit"; Bancă: Unificarea Bilanţelor Băncilor Reescontul". „Conturi de persoane: Depuneri spre fructificare" „Bilanţul şi Contul de Profit şi Pierdere fiscal" A conlucrat cu D-l Prof. univ. Sp. Iacobescu la „Cursul de Contabilitate Comercială Generală" tipărită în 3 volume în 1923, 1928 şi 1933, operă monumentală care aşează definitiv Contabilitatea pe un temei ştiinţific.

Dr. Alexandru Sorescu a luat parte la înfiinţarea „Cercului de Studii Comerciale" aducând în totdeauna un contribut luminos în discuţiuni.

Smuls prea de timpuriu dintre noi de o suferinţă îndelungată, el lasă regrete unanime şi amintirea unei minţi sclipitoare şi unei activităţi rodnice ca profesor şi scriitor.

„NAŢIONALA" SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURARE

Fondată în 1882 Capital Social Lei 25.000.000

Fonduri de garanţie la 31 Decembrie 1939 Lei 288.924.845

BUCUREŞTI I / Str. Doamnei, 12 (Palatul Soc.)

ASIGURARI DE INCENDIU, GRINDINĂ, TRANSPORT, ACCIDENTE, AUTOMOBILE, FURT, GEAMURI, ETC. VIAŢA în toate combinaţiunile etc. ASIGURARI DE GRUP, PENSII şi caz de moarte pentru întreprinderi comerciale şi industriale.

AGENŢII IN TOATĂ ŢARA

Bilanțul General al Societății

ACTIV **încheiat la 31**

	RAMURILE		Total
	Elementare	Viața	
Cassa, în numerar la 31 XII 1940	4.022.677	1.218.430	5.241.107
Depozite în numerar	20.669.646	12.107.719	32.777.365
Efecte	6.833.904	43.836.365	50.670.269
Imobile Urbane[1])		86.374.468	86.374.468
Nude Proprietăți		547.036	547.036
Creanțe hipotecare		7.469.607	7.469.607
„ cu privilegiu		95.867	95.867
Agenții	14.411.611	5.482.509	19.894.120
Societăți	19.522.768	43.223.129	62.745.897
Diverși	21.086.894	31.114.413	52.201.307
Tăblițe	167.265		167.265
Imprumuturi pe polițe asigurare		15.923.031	15.923.031
Națională în Ct. Crt. cu Centrala		3.273.136	3.273.136
Cauțiuni	7.137.600		7.137.600
Diverși efecte în deposit . . .	14.821.400		14.821.400
	108.673.765	250.665.710	359.339.475

Președintele Consiliului de Ad-ție
V. V. Ștefan

Șeful Contabilității Centrale
Expert Contabil Procurist *C. Săndulescu*

Examinat și verificat conf. art. 36 din Statutele Societății și conf. art. 187 din codul comercial și găsit în regulă, conform registrelor și actelor respective.

Censori: *D. Iliescu* (Expert Contabil) și *Ing. Stoica*

1) Ca inscripție ipotecară în favoarea Onor. Minister al Economiei Naționale

Generale de asigurare „Națională“

Decembrie 1940 PASIV

	RAMURILE		Total
	Elementare	Viața	
Capitalul ramurilor elementare	15.000.000		15.000.000
„ ramurii viața . . .		10.000.000	10.000.000
Fond de rezervă statutar . .	4.232.751	2.821.834	7.054.585
Prime pr. riscurile anului viitor:			
partea Societății Ramura Incendiu	6.386.543		
„ „ „ Transport	952.832		
„ „ „ Accidente	3.813.986		11.153.361
„ „ „ Viața .		130.824.422*)	130.824.422
„ Reasigurătorilor . . .	16.514.364	79.337.470 *)	95.851.834
Despăgubiri în suspensie:			
partea Societății Ramura Incediu	4.662.650		
„ „ „ Transport	921.337		
„ „ „ Accidente	6.182.153		
„ „ „ Grindină	118.764		11 884.904
„ „ „ Viața .		9.796.809	9.796.809
Dobânzi reportate		13.285	13.285
Dividende neridicate	49.614		49.614
Tantieme „	51.659		51.659
Agenții	848.652	27.906	876.558
Societăți	15.017.964	6.481.849	21.499.813
Diverși	7.845.611	11.141.240	18.986.851
„Națională“ în Ct. Crt. cu Viața	3.273.136		3.273.136
Cauțiuni de la organele Societății	7.137.600		7.137 600
Efecte în depozit	14.821.400		14.821.400
Report din 1939 Lei 213.704			
Beneficiul anului 1940 „ 629.045	842.749	220.895	1.063.644
	108.673.765	250.665.710	359.339.475

Director General,
Emil E. Costinescu

*) In conformitate cu art. 39 din legea pentru constituirea și funcționarea întreprinderilor private de asigurare se certifică, că rezervele matematice de mai sus, au fost calculate după toate regulile technice fără a face uz de prevederile art. 36 din aceiași lege.

Sub Director
Actuar Expert, *Zaharia Florian*

pentru îndeplinirea prescripțiunilor art. 147 modificat al Codului Comercial.

MAȘINA ACEASTA URIAȘĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puțin exagerat. Totuși este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne și economic, au lucrat zeci de mari inventatori și au fost investite milioane.

Să nu aveți la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, înseamnă să nu te folosești de realizările tehnice moderne.

No. 4 – 2 1957

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

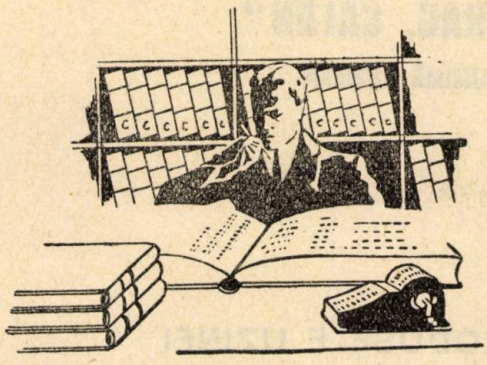

După munca încordată
a contabilului....

.....destinderea și
reconfortarea
se recapătă
gustând

Vinurile SAMPANIA MOTT

UZINELE METALURGICE UNITE

„TITAN, NADRAG, CALAN“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

PRODUSELE UZINEI

CALAN:

Radiatoare, Cazane de încălzire centrală, Băi de fontă emailată etc., etc.

BIROUL DE VÂNZARE

„SOCOMET“

BUCUREȘTI

STR. CÂMPINEANU, 2

Călătoriți cu ajutorul telefonului

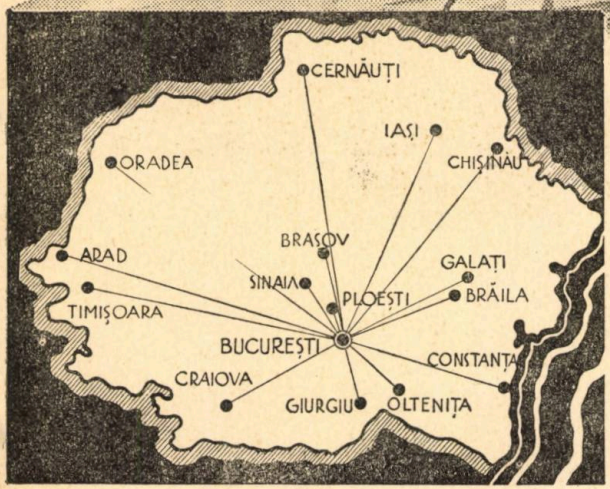

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- **A TERMINA AFACERI IMPORTANTE**
- **A REALIZA UN PROFIT**
- **A VĂ PĂSTRA LEGĂTURILE SOCIALE**

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Tefefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Adresa :

ATENȚIUNE

Orice înapoiere trebue să se facă numai pe adresa Administrației Revistei :

BUCUREȘTI, I. — STR. TEILOR No. 12

PUBLICAȚIE LUNARA

Inscrisă în Reg. publ, period. depe lângă Trib. Ilfov S. I Com. sub No. 353/938

ANUL XXX. — No. 10—11—12 **OCT.-NOEM.-DEC. 1941**

REVISTA GENERALA DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE

PROPRIETATEA CORPULUI ABSOLVENȚILOR ȘCOLILOR SUPERIOARE DE COMERȚ.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

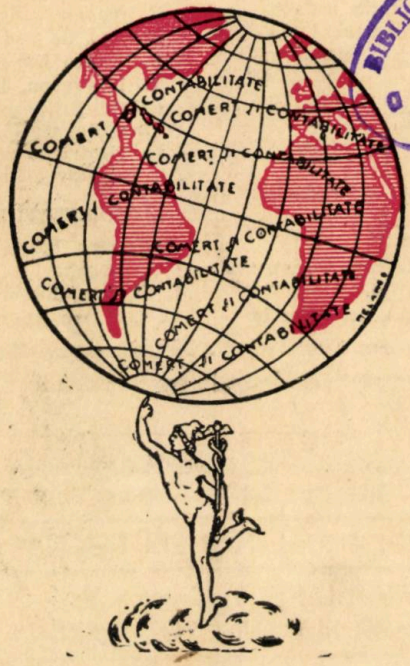

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI. — STRADA TEILOR Nr. 12

TELEFON 3-79-83

Impr. INDEP. Antrepriza Tip. Românesc, Str. R. Poincaré, 17

FUNDATORII REVISTEI ÎN 1908

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contabililor.
† **Boltuş Lucian,** Dr. în ştiinţe de stat.
† **Eftimiu M. G.,** Bancher.
† **Gheorghiu I.,** Contabil expert.
† **Herbst Otto,** fost Dir. Oficiul de vânzare al fabr. de hârtie din ţară.
Hodoş Ulpiu, fost comisarul guvern. la Banca Naţională a României.
Iacobescu Sp., Prof. universitar.
Negrescu C. I., Director Soc. Loc. Eft.
Plopeanu G., Administrator general al Teatrului Naţional din Bucureşti.
Spirescu G. Al., fost dir. de bancă.
Sersea Th., Şeful Serv. Invent. C.F.R.
† **Rasidescu St. I.,** fost preşed. al Corp. Absol. Şc. Super. de Comerţ.
Rosen Isac, fost cont. exp., fost prof. la scoala com. „Cultura", decedat.
† **Stănculescu I. V.,** fost contabil şef la Banca Agricolă.

COMITETUL CORPULUI

PREŞEDINTE :

N. Butculescu, Decan de Onoare Corp. Contab.
Membru în Comitetul de redacţie.

VICE-PREŞEDINŢI :

V. M. Ioachim, Profesor.
Membru în Comitetul de redacţie.
Aureliu Marinescu, Director C. A. M.
Fost Preşedinte Corp. Contab.
Secţia Ilfov.

SECRETAR GENERAL :

Theodor Nitzu, Inspector general Creditul Industrial.
Membru în Comitetul de redacţie.

CONSILIERI :

D. Bobină, Consilier technic Institutul Naţional al Cooperaţiei.
Membru în Comitetul de redacţie.
Jean Petrescu, Profesor.
N. K. Constantinescu, Expert contabil.
N. G. Constantinescu, Expert contabil
P. Drăgănescu-Brateş, Membru în Comitetul de redacţie.
Andrei Gheorghiu, Sub-director Soc. Gaz, Metan.
Casier al Corpului şi membru în Comitetul de redacţie.
Th. Sersea, Expert Contabil.
I. C. Negrescu, Director Soc. Com. Locuinţe Eftine.
Ştefan Popescu, Director Soc. de Gaz şi Electricitate.
Al. Vasilescu, Profesor.

COMITETUL DE CENSORI :

Marinescu Florian, Ad-torul Casei M. S. Regelui.
I. Mazăre, Expert contabl.
G. I. Minea, Insp. general Cooperaţie

Directorul Revistei: **P. Drăgănescu-Brateş**

MEMBRII DE ONOARE

N. Arghir, Coandă Gr., Clinceanu I. D., Cristescu Dem., Hodoş Ulpiu, Hurmuzache C., Profesor univ. Iacobescu Spiridon, Neamţu C., Ştefănescu Alex. N.

ABONAMENTUL ANUAL **1000** LEI PENTRU INSTITUŢIUNI

ABONAMENTUL ANUAL PENTRU MEMBRII CORPULUI CONTABILILOR ŞI BĂNCI POPULARE LEI 200

Abonaţii sunt cu insistenţă rugaţi să ne comunice DIN TIMP schimbarea adresei pentru ca să înlăturăm pierdereaşi reţinerea revistei la vechea adresă, precum şi înapoierea cu menţiunile: „MUTAT FĂRĂ A-ŞI LĂSA ADRESA" sau „NECUNOSCUT LA ADRESĂ".

EXEMPLARUL 40 LEI

Anul XXX. — No. 10-11-12 Oct.-Noem.-Dec. 1941

REVISTA GENERALA DE COMERŢ ŞI CONTABILITATE

CUPRINSUL:

Dr. V. M. Ioachim: Bilanţul preţurilor 393
Toma Voiculescu: Reorganizarea creditului bancar. 396
Dr. P. Drăgănescu-Brateş: Şcoli practice de contabilitate ? . . . 399
Dr. Iuliana Popovici: Importanţa amenajării porturilor în economia unei ţări 402
Lucilica Sp. Iacobescu; Transporturile aeriene în genere cu aplicaţii la România 409
Prof. Dr. Ion I. Mărculescu: Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate 415
Comitetul: Apel 419
Recenzii. — Lămuriri juridice 420

Bilanţul preţurilor

Războiul actual a adus în literatura contabilă o expresiune nouă ş. a. *Bilanţ de preţuri* (Preiz Bilanzen).

Expresiunea îşi are originea în Germania şi este o urmare a legiuirilor cu privire la stoparea (îngheţarea) preţurilor.

Prin aceste legiuiri se reglementează nu numai preţurile, dar şi beneficiile anuale, în sensul că nu se cuvine întreprinzătorului de cât beneficiul normal corespunzător celui din anii dinainte de război: orice surplus de beneficiu stabilit la sfârşitul anului pe baza Bilanţului ad-hoc întocmit, trebue sau să fie întrebuinţat pentru scăderea preţurilor în viitor sau să fie vărsat Statului conform instrucţiunilor Comisarului preţurilor din 5 Martie 1941.

Pentru calcularea beneficiului, conform legiuirilor pentru reglementarea preţurilor, nu se iau elementele din Bilanţul comercial şi din contul de Profit şi Pierdere, aşa cum sunt trecute, ci sunt analizate şi ţinute în seamă în limita în care corespund legiuirilor speciale cu privire la calcularea costurilor.

Astfel *materialele* şi *salariile* nu pot intra în costul produselor desfăcute cu vreun spor faţă de anii de pace, decât dacă sporurile au fost special aprobate, la timpul său de comisarul preţurilor.

Orice gratificaţii, plătite suplimentar, etc., dacă n'au avut în prealabil aprobarea comisarului preţurilor, se suportă de

întreprinzător din beneficiul normal, spre deosebire de bilanțul comercial și fiscal unde asemenea plăți, dacă sunt reale, fac parte din cheltueli.

In schimb, patronul are dreptul să-și socotească un salariu egal cu acela al unui funcționar care ar îndeplini funcțiunile sale,

Amortismentele sunt admise în raport cu durata economică și tehnică a investițiunilor, însă calculate la valoarea de procurare, *nu la valoarea de înlocuire*, cum se admite în Bilanțul comercial și uneori și în Bilanțul fiscal.

In schimb, se admite rezerve pentru înlocuiri de piese sau reparațiuni mai mari, cari nu se fac în fiecare an, dar al căror cost, comisarul prețurilor admite să fie repartizat pe mai mulți ani, făcând parte din elementele costului, chiar dacă într'un an — din lipsă de fonduri disponibile sau din alte cauze — nu s'au putut face înlocuiri de piese ori reparațiuni mai importante.

Asemenea se admite amortismente suplimentare pentru cazurile când necesitățile războiului au impus un usaj mai intensiv al investițiunilor.

Spre deosebire de Bilanțul fiscal, la calculul beneficiului normal prin Bilanțul de prețuri, se admite *scăderea impozitului comercial*, însă numai a aceluia efectiv plătit.

In compunerea beneficiului normal intră *dobânda capitalului* propriu și a capitalului străin, socotindu-se un procent unic pentru totalitatea capitalului (propriu și străin) și anume o dobândă egală cu dobânda împrumuturilor de Stat.

In capitalul propriu intră și rezervele, în capitalul străin intră numai sumele pentru care se plătește dobânda, nu și datoriile pentru mărfuri, dacă sunt fără dobândă. In schimb nu se trece printre cheltueli dobânda efectiv plătită.

După cum vedem, în acest fel de Bilanț se face un calcul cu totul special spre a se vedea dacă beneficiul este sau nu normal.

Mai intră în compunerea beneficiului normal, o *primă de risc*, al cărei cuantum trebue să fie în legătură cu natura întreprinderii, condițiunile de vânzare, situația pieței, etc. Unele categorii de industrii au fixat un anume procent, obligatoriu pentru industriile respective. Procentul considerat normal este 1.50—3 %.

Tot ca un element al beneficiului normal se consideră *ofrandele* la instituții publice, pe când în Bilanțul comercial și fiscal acestea fac parte din „Cheltueli".

Ca un îndemn la economii și raționalizarea întreprinderii, Comisarul prețurilor admite în beneficiul normal și o *„primă de activitate"*, care să nu depășească anumite limlte.

Deci, nu este vorba — în calculul beneficiului normal — de procente uniforme, ci la o întreprindere bine organizată și bine condusă acest beneficiu — pe baza Bilanțului de prețuri — poate fi de 10 % asupra capitalului propriu, iar la alta numai de 5 %, sau mai puțin pentrucă are o regie mai mare, o conducere mai slabă, etc.

„Bilanțul de prețuri" constitue o frână și un control al modului cum s'au aplicat legiuirile cu privire la prețuri pe timp de răsboi.

„Câștiguri mari la Bilanț, spune instrucțiunile comisarului prețurilor, înseamnă că întreprinzătorul a vândut pe prețuri mai mari decât cele necesitate de starea de răsboi și că trebuia să reducă prețurile".

Ceeace a omis să facă în cursul anului, va trebui să facă anul următor — după ce bilanțul i-a arătat un beneficiu mai mare decât cel normal, sau dacă Comisarul prețurilor crede că este cazul, va trebui să verse la cassa Statului diferența de câștig peste cel normal, calculat cum am arătat mai sus.

In cazurile excepționale, se poate admite ca plusul de beneficiu să rămâie în întreprindere și să fie întrebuințat pentru amortismente speciale, dacă prin aceasta se evită o urcare a prețurilor sau se ajunge la o scădere a prețurilor în viitor.

Dr. V. M. IOACHIM

Mulțumim călduros colegilor cari înțelegând apelul nostru **ne-au trimis unii abonamentele încasate, alții abonamentele ce datorau.** Insistăm din nou cu rugămintea de a ni se trimite de urgență achitarea abonamentelor în restanță.

Reorganizarea creditului bancar

Creditul bancar are de scop să mobilizeze plasamentele în materii prime, mărfuri, titluri, efecte și alte bunuri ușor de prefăcut în bani.

Ideea de credit este strâns legată de proprietatea individuală și deci de capital. Instituțiile bancare, spre a-și îndeplini misiunea lor, își procură capitalul pe trei căi: vărsămintele acționarilor, depunerile spre fructificare, și reescontul la Institutul de emisiune.

Până la criza de acum 10—12 ani, băncile erau privite de public cu toată încrederea, ca instituții pe care nimeni și nimic nu le-ar fi clintit dela menirea lor. Ușurința cu care se putea subscrie capitalul bancar, afluența depunerilor și reescontul la B. N. R., adusese băncile într'o stare înfloritoare necunoscută până atunci, iar încrederea, factor psihologic de primul ordin, era nemărginită.

Odată cu introducerea legilor de protecția debitorilor, și nestabilitatea monetară, încrederea a scăzut din ce în ce până la retragerea în massă a depunerilor. Din acest moment soarta băncilor a fost pecetluită. Afară de una sau două bănci din Capitală, restul, n'a mai putut face față plăților, multe se găsesc în suferință și astăzi. Rezultatul acestui crah bancar a fost neîncrederea, tezaurizarea și deci sustragerea din circulație a numerarului care se cifrează la mai multe miliarde.

Mai ales băncile mici și mijlocii au avut de suferit fiindcă legea conversiunii datoriilor rurale și urbane, fără finanțare, a amputat 50% respectiv 20% din plasamentul bancar, lăsând astfel un gol imens în patrimoniul acestor instituțiuni de credit.

In lipsă de finanțare am propus la Asociația Băncilor mici și mijlocii, propunere care a fost adoptată, înființarea unei Case de Amortizare care să preia dela Bănci portofoliul intrat în conversiune pe baza legii din 7 Aprilie 1934 în schimbul unei rente amortibile pe termen lung și cu o dobândă mică, rentă care să fie dată în plată de către bănci creditorilor din aranjamentul prevăzut de legea pentru încurajarea și refacerea creditului.

In felul acesta, băncile mici și mijlocii ar scăpa de o po-

vară care apasă asupra lor şi le împiedică de a-şi îndeplini menirea în şantierul economiei naţionale.

Multe au fost păcatele care au dus la prăbuşirea băncilor, se găsesc însă şi soluţii de îndreptare.

Intr'un studiu documentat şi stil măiestrit, *„Creditul şi organizarea băncilor din România"* prefaţat de D. Laurenţiu Preutescu preşedinte la Curtea de Apel din Bucureşti şi membru în Consiliul Superior Bancar, d-l Virgil Petrescu după ce arată cauza anemierii băncilor se ocupă de regimul bancar în vigoare şi ajunge la concluzia că Consiliul Superior Bancar şi-a terminat misiunea de instanţă de judecată şi că trebue de aici înainte să devină un organ de îndrumare şi ajutorare al Băncilor din România.

Se ocupă apoi de centralizarea şi descentralizarea comerţului de bancă şi ajunge la încheerea că în urma experienţelor făcute în Germania şi Italia, cea mai bună politică este a descentralizării bancare. Prin descentralizare, administratorii băncilor interesaţi în bunul mers al instituţiilor vin direct în contact cu solicitatorii de credit şi îi cântăresc pe aceştia numai din punctul de vedere al garanţiilor pe care le prezintă pentru recuperarea creditelor acordate pe când în centralizarea bancară directorii trimişi la Sucursalele din provincie nu lucrează totdeauna după criterii obiective ci adeseori urmăresc interese personale.

D-l Virgil Petrescu face şi propuneri pentru refacerea băncilor ca fruct al unei experienţe de 22 ani căpătată la ghişeul băncii, în asociaţiunile bancare, la Consiliul Superior Bancar, la bursă şi în forurile unde s'a discutat şi hotărât soarta creditului.

Aceste propuneri dacă s'ar traduce în fapt, am convingerea că băncile ar fi în măsură să-şi reia misiunea lor normală iar creditul de care se simte mare nevoie şi din lipsa căruia volumul afacerilor este redus, ar da viaţă întreprinderilor existente sau celor care sunt preluate în vederea românizării industriei şi comerţului.

Odată înviorat creditul, destezaurizarea ar urma dela sine.

Miliardele ascunse ar pune în funcţiune munca şi priceperea, după urma cărora ar profita în primul rând Statul şi consumatorul.

In urma verificărilor pe teren s'au găsit 287 bănci viabile

în București și provincie. Aceste bănci ar fi suficiente să satisfacă nevoile de credit cu condițiune să se procedeze la asanarea lor.

D-l Virgil Petrescu propune în acest scop curățirea terenului prin urgenta lichidare a băncilor neviabile care nu mai prin simpla prezență a firmei lor, întreține o atmosferă dăunătoare ideii de credit.

Să se alcătuiască pe regiuni harta creditului să se coordoneze politica de credit printr'un organ superior care ar fi Consiliul Superior Bancar și în același timp este necesară abolirea excepțiunilor pentru diferite instituțiuni „speciale" de credit.

Modificarea legii bancare în spiritul noilor misiuni fiindcă n'ar fi prudent a se creia noi instituții de credit cu misiuni speciale cum ar fi de naționalizare, comerciale, industriale, agricole, viticole, etc., căci osătura sistemului nostru bancar trebue să rămână vechile bănci românești viabile, înmănunchiate sub o singură orientare.

In materie de dobânzi, să se asigure libera concurență fixându-se un plafon maxim, să se lichideze creanțele intrate în Conversiune prin Casa de Amortizare și să se creeze un organ central de informațiuni pentru orientare în materie de credit.

In fine pentru prompta restituire a depozitelor și deci pentru păstrarea încrederii în bănci, d-l Virgil Petrescu propune asigurarea mutuală a riscului ce ar încerca instituțiile de credit la plasamentele lor.

Cu aceste măsuri puse în practică și cu credit suficient din partea Institutului de emisiune, am convingerea că lumea va recăpăta încrederea în bănci și va începe să facă depuneri spre fructificare, depuneri care înainte de crahul bancar, erau în termen mediu de zece ori mai mare de cât capitalul băncilor.

TOMA VOICULESCU

CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI «REVISTA GENERALĂ DE COMERȚ ȘI CONTABILITATE», ORGAN CARE VĂ APARĂ INTERESELE.

Școli practice de contabilitate ?

In „Monitorul Oficial" Nr. 251 din 22 Octombrie 1941 a apărut regulamentul școalelor practice de contabilitate, care funcționează pe baza deciziei ministeriale Nr. 198812/1941.

Cum decizia de mai sus a trecut neobservată și nerelevată de noi, tot astfel pare că a trecut și regulamentul recent și ne propunem a face un mic comentar :

Evident, orice școală de specializare este bine venită ; dar pentru contabilitate există gimnaziile și liceele comerciale, care prepară destul de temeinic elemente utile, mai ales pentru lucrări de birou.

Să analizăm puțin condițiile de funcționare ale acestor școale.

Art. 3 al zisului regulament, prevede că aceste școale vor avea cursuri *cu o durată de 3 ani ;* anul școlar începe la 1 Octombrie și se termină la 20 Mai, când încep examenele de fine de an și de absolvire, care se țin până la 31 Mai.

„Cursurile se țin dela 8—13 în fiecare zi în primul an și dela 8—12 pentru anii II și III ; după amiaza fiecărei zile de lucru fiind rezervată pentru practică. Această practică se face numai de elevii anului II și III. Nu se vor ține cursuri Duminicile, sărbătorile bisericești și naționale, precum și în timpul vacanțelor legale. Vacanțele Crăciunului și Paștelui vor fi cele prevăzute pentru învățământul comercial secundar.

Art. 4. — Obiectele de studii care se predau în școalele practice de contabilitate sunt cele specificate mai jos, astfel repartizate : *Anul I :* 1) Limba română, 3 ore săptămânal ; 2) Studiul comerțului și documentelor comerciale, 8 ore săptămânal ; 3) Coresp. comercială română, 2 ore săptămânal ; 4) Aritmetica, 4 ore săptămânal ; 5) Istoria și Geografia, 4 ore săptămânal ; 6) Caligrafia , 3 ore săptămânal ; 7) Dactilografia, 3 ore săptămânal ; 8) Educație, 3 ore săptămânal ; Total 30 ore.

Anul II : 1) Limba română, 3 ore săptămânal ; 2) Coresp. com. rom. 2 ore săptămânal ; 3) Contab. gener., 6 ore săptămânal ; 4) Aritmetica, 3 ore săptămânal ; 5) Drept civil și com., 2 ore săptămânal ; 6) Caligrafia, 3 ore săptămânal ; 7) Dactilografia, 2 ore săptămânal ; 8) Educația, 3 ore săptămânal. Total 24 ore.

Anul III: 1) Limba română, 3 ore săptămânal; 2) Birou com. și monografii contabile, 8 ore săptămânal; 3) Aritmetica, 3 ore săptămânal; 4) Economie politică și legislația econ., 3 ore săptămânal; 5) Dactilografie, 2 ore săptămânal; 6) Caligrafie, 2 ore săptămânal; 7) Educație, 3 ore săptămânal. Total 24 ore săptămânal.

Art. 5. — Școalele practice de contabilitate vor fi obligator prevăzute cu tot materialul didactic necesar, mașini de scris, prese de copiat, muzeu de documente comerciale, birouri, etc.

Art. 6. — Condițiile de admitere: sunt admiși ca elevii în anul I al acestor școale, absolvenții a 4 clase primare, care au vârsta *între 12—16 ani*, români creștini".

In ce privește practica, art. 11 prevede că: „Elevii din anul II și III sunt obligați să facă practică contabilă în fiecare zi după amiază, într'o întreprindere economică publică sau particulară în care se folosește contabilitatea în partidă dublă. In centrele mici, în care nu se găsesc întreprinderi suficiente pentru această practică, direcțiunea școalei o va organiza în școală cu ajutorul profesorilor de specialitate. In acest caz, elevii vor fi deprinși cu absolut toate lucrările de contabilitate, care se practică în chip real în întreprinderi. Pentru elevii care fac practică în întreprinderi, directorul școalei, ajutat de profesorii de specialitate, vor controla și îndruma această practică".

Tot în legătură cu practica art. 13 mai prevede că: „In fiecare an, toți elevii fără nici o excepție sunt obligați a face permanent practică contabilă în timpul vacanțelor dela 1 Iunie—1 Octombrie al fiecărui an. Nu se va face înscrierea în anul școlar următor dacă elevul nu prezintă adeverință, vizată de Camera de Comerț, din care să se constate: întreprinderea în care a făcut pracică; lucrările de contabilitate executate; timpul cât a făcut practica și aprecierile patronului".

Nu avem nimic de zis în ce privește această pregătire specială pentru contabilitate, dar art. 20 care prevede drepturile absolvenților acestor școale, cred că ar putea da loc la obiecțiuni din partea conducerii Corpului Contabililor autorizați și Experți contabili din România.

Iată ce prevede art. 20: „Absolvenții acestor școale obțin un certificat de absolvire și de calificare, *care le dă dreptul să*

exercite profesiunea de contabil și să fie înscriși cu gradul de contabil stagiar în Corpul contabililor autorizați și experți contabili, putând a înainta la gradul de contabil autorizat inclusiv. In întreprinderile economice publice și private, absolvenții acestor școale nu au dreptul să ocupe decât funcțiunea de contabil sau alte funcțiuni în strânsă legătură cu contabilitatea. *Ei au dreptul să înainteze până la gradul de* contabil șef inclusiv.(?!) Absolvenții acestor școale nu au dreptul să dea examen de diferență la școalele teoretice sau comerciale secundare. Se mai poate pune și întrebarea :

Cât timp vor face stagiul militar și până la ce grad militar pot înainta ?

Conducerea Corpului Contabililor din România a fost totdeauna preocupată de ideia ridicării nivelului cultural al membrilor săi. De astă dată *se permite iarăș intrarea în corp a elementelor cu o pregătire de 3 ani după școala primară* și nici măcar nu se *pune condițiunea de a fi majori la înscrierea în Corp.* Astfel, dacă un elev este admis în aceste școale la vârsta de 12 ani, însemnează că el termină școala la 15 ani și chiar luând în considerare vârsta cea mai înaintată, de 16 ani, la care elevii pot fi admiși în școală, însemnează că ei termină școala la 19 ani. Ori, condițiunea principală de admiterea membrilor în Corpul contabililor autorizați și experți contabili din România, *era ca ei să fie majori.*

O punere la punct este necesară.

Salutăm în tot cazul inițiativa creerei acestei școli, dar eram mult mai bucuroși să fi aflat de *înființarea unor școale practice pentru diferite ramuri de comerț,* căci românizarea vieței economice nu o vom putea face de cât prin elemente tinere *bine pregătite* în practică comercială.

Se revine, după cât constatăm, la reînființarea școlilor elementare de comerț, cu deosebirea că în loc să se urmărească pregătirea pentru cariera de *negustori,* se pregătesc Contabili. (!?)

Ce se fac însă absolvenții atâtor gimnazii și licee comerciale din țară cari nu pot urma Academia ?

Se pare că este cazul mai mult de a creia catedre, iar nu de a se răspunde la o necesitate imperios cerută.

PETRU DRĂGĂNESCU-BRAȚEȘ

Importanţa amenajărei porturilor în economia unei ţări

Porturile, din punct de vedere al serviciilor pe care le îndeplinesc, al rolului ce-l joacă în economia unei ţări, sunt după căile ferate şi navigaţie, elementele cele mai importante în bogăţia mondială [1]).

Porturile fiind organele vitalităţii comerciale şi factorii activităţii industriale, reclamă o grije specială iar utilajul lor o deosebită atenţiune.

Extensiunea şi perfecţionarea raţională a porturilor contribue, într'o mare măsură, la prosperitatea întregei omeniri.

Accesul uşor al bazinelor, amenajarea cheiurilor, instalaţii de căi ferate bine organizate, sunt tot atât de importante ca şi construirea de vaste hangare şi mari magazii ce trebuesc încontinu îngrijite şi reînoite.

Ele reclamă, după trebuinţele speciale ale fiecăruia, corespunzător tipului de vase ce-l frequentează şi după felul mărfurilor ce se îmbarcă, se înmagazinează permanent sau în tranzit, mărfuri care, prin natura lor sunt forte variate.

Astfel porturile care înbarcă numai cărbune, au nevoe de utilaj cu totul deosebit de acelea care înbarcă cereale sau de toate.

Luând ca exemplu portul Manchester, unde sosesc turme întregi de animale de tot felul, vor fi absolut necesare abatoare şi diferite alte instalaţii de aceiaş natură.

Lemnul ş minereurile pot fi adăpostite în simple antrepozite pe cheiuri, pe când zahărul, cafeaua şi alte produse coloniale, au nevoe de magazii amenajate special pentru natura lor.

Unele porturi localizează traficul asupra unuia din aceste categorii de mărfuri, altele din contră îşi întind activitatea asupra tuturor produselor în general.

Citez, pentru a ne face o idee, portul Hong-Kong care luase, în ultimul timp, locul „de cel mai important port de pe glob" şi care primeşte anual un număr considerabil de vase cu un tonaj de peste 20 milioane tone. Acest mare port al

1) Les plus grandes entreprises du monde. Paris.

Extremului Orient joacă un rol însemnat în comerțul cu Occidentul Europei.

Ameliorarea treptată a bazinelor și a lucrărilor accesorii, precum și perfecționarea mijloacelor mecanice, sunt chestiuni de vitalitate pentru orașele maritime moderne.

Transformarea utilajiilor din marile porturi s'a produs peste tot în cea de-a doua jumătate a secolului trecut. Această transformare s'a făcut succesiv și s'a ridicat paralel cu modificarea vaslor moderne. Marile vase au nevoe de bazine imense, de cale de lansare colosale, și de tot felul de aparate în acest gen.

Transformările aduse au ca urmare imediată de a da o mare impulsiune schimbului internțional, de a desvolta activitatea porturilor perfecționate, unde ia naștere mișcarea comercială, provocând în general o transformare economică foarte simțită.

Liverpool, Southamton, Gênes, Anvers, Rotterdam, Hamburg, sunt centrele unei remarcabile activități comerciale, printre care, porturile franceze, datorită utilajului lor totdeauna perfect, trnsformabil pe măsura trebuințelor marinei comerciale moderne, joacă un rol foarte frumos în relațiunile internaționale. Marile lucrări franceze se execută în porturile : le Havre și Saint-Nazaire. Nantes oferă basine amenajate admirabil pe malul Loire-i, iar Marsilia, Rouen și Dunkerque cer transformări datorită rolului lor istoric, pe care l'au avut.

Printre factorii prosperității porturilor, aparatele de ridicat fiind puterea optimă a mecanicei marine și pe care o vrem un Goliath al științei aplicate de azi, ocupă un rol tot atât de inportant ca și bazinele perfect amenajate, căci tonajul „orașelor plutitoare" și al marilor cargo-boaturi cere transformări din an în an, paralel cu progresul.

Macaralele și diferitele mașini întrebuințate la încărcat și descărcat se transformă, se modifică proporțional cu mărimea vaselor de comerț. Din acest punct de vedere Anversul posedă un utilaj superior, cheiul Escaut-lui fiind amenajat cu peste 300 macarale hidraulice rulante.

Presiunea necesară funcționării acestor aparate este furnizată de 3 uzine cu un total de 600 H. P. Un dok de 100 metri lungime se termină printr'un grup de 12 elevatoare care împreună permit mișcarea a 350 tone cereale pe oră.

Utilajul intrepozitului din bazinul Lefévre poate descărca și pune în magazii 4.000 tone cereale în 10 ore, sau 2.000 tone și 20.000 saci în vagoane.

Cel mai interesant aparat din portul Anvers este „Kolentip", care se întrebuințează la încărcarea și descărcarea cărbunelui și a cocsului. In 10 ore de muncă hidraulică se înbarcă 120 vagoane, acest aparat putând ridica un vagon de 25 tone la 12 metri deasupra pământului. Numai văzându-le cum funcționează, ne-am putea face o idee perfectă despre puterea acestor aparate, unele acționând electric, altele prin forță hidraulică, dar toate aducând imense servicii și contribuind în mare măsură la înflorirea porturilor pe cheiurile unde ele operează.

Unele din aceste aparate sunt mobile, montate pe roți puternice de oțel, circulă pe linii speciale dealungul cheiului și se îndreaptă după vasele care au nevoe a fi descărcate cu ajutorul lor. Altele din contră sunt fixe fiind construite pe turnuri zidite sau fixate în beton armat.

Tot pentru încărcatul și descărcatul mărfurilor vin în ajutor cargo-boaturile.

Fără a intra în detalii de mecanică și descrierea technică a acestor puternice aparate, ne mulțumim a spune că rolul fiecăruia din acestea este bine determinat, ele deservind una din cele mai esențiale nevoi ale omenirii.

Aceste grandioase și puternice mașini au înlocuit repede și cu multă ușurință mâna omului. Un simplu gest, o întorsătură de buton, e deajuns ca această masă enormă să se pue în mișcare, să se plinbe ușor dealungul cheiului.

Spectacolul unui cheiu în plină activitate, a cărui muncă de fiecare zi, prezintă variații, este uimitor. In câteva ore numai, fără prea mare efort, un tren întreg de cărbuni este descărcat în interiorul unui carg-boat modern.

Prin aceste mijloace ale technicei moderne, un timp considerabil a fost câștigat, prețul de revenire a fost mult redus și un steamer de 8.000 sau 10.000 de tone ce reprezintă un capital important, va putea prin câștigarea timpului ce l'ar fi pierdut în porturi, să mărească numărul voiajurilor și în consecință să transporte, în cursul unui an, o cantitate mult mai mare de mărfuri.

Pe lângă utilajul porturilor menționat mai sus, unde

mai sunt absolut necesare macarale puternice, un port modern mai are nevoe în acelaș timp de : intrări ușor accesibile vaselor, de șenaluri navigabile pe tot timpul, de cheiuri bine amenajate și înconjurate de bazinuri adânci și de vste magazii.

In porturile greu acesibile din cauza obstacolelor naturale, este nevoe de lucrări titanice, de importante amenajamente pentru a le înzestra cu ceeace natura nu le-a dat.

Intreprinderile care se ocupă cu creerea de porturi noui și ameliorarea celor vechi sunt destul de importante.

Mecanica, care a înlesnit progresul, a fost și este în lucrările hidraulice și pentru construirea porturilor maritime un auxiliar remarcabil, grație forței ce desfășoară, dând posibilitatea realizării de lucrări din cele mai îndrăznețe, transformând din acest punct de vedere configurația globului. Mecanica este considerată ca un joc de apropiere între continente, traversând munții, mutând colinele, schimbând cursul râurilor, despărțind mările, creind cursuri noui de fluvii, modificând totul într'o regiune spre a clădi un port, a construi un dig în plină mare, sau ținând piept unui obstacol puternic în larg, spre a înlesni intrarea vaselor în port.

Putem cita astfel de lucrări pe Boulogne sur Mer pentru deschiderea basinului Loubet, lucrări grele făcute în granit la creerea nouei intrări a portului Saint-Nazaire ; portul Douvres făcut din blocuri de câte 40.000 kgr. din beton armat ; nouile dokuri Anvers cu inportantele lor terasamente.

Demn de relevat mai este creerea, atât de dificilă a portului Vera-Cruz înlăturându-se odată cu aceasta orice greutate technică de realizat în domeniul navigației.

Dacă într'o regiune unde se cere existența unei lucrări mai solide, lipsesc blocurile de piatră, acestea sunt imediat înlocuite prin fabricarea pe loc, cu ajutorul anrocamentelor care scot materia dela 10 metri adâncime trnsformând-o în blocuri de granit.

In marile porturi munca este neîntreruptă ziua și noaptea, la fel de stăruitoare și de uriașe, datorită luminii electrice, factor important în lucrările de construcție, de ameliorări și de modificări ale porturilor.

Trenurile de vagoane cu locomobile, marele convoiu de vagoane trase de puternice locomotive, remorcherele cu șalan-

dele lor de toate categoriile de vase speciale, sunt auxiliarele la care constructorii de porturi apelează necontenit.

Colaborarea științei și industriei sunt binefaceri cari garantează rezultate surprinzătoare, ele necunoscând piedici. Natura și materia sunt învinse datorită eforturilor uriașe și însemnatelor sacrificii, victoria rămânând de partea inteligenței și a technicei.

Lucrările porturilor maritime sunt acelea care prezintă cele mai mari dificultăți și cer constructorilor lor atenție continuă, multă grije și perseverență și o neîntrecută vigilență.

Calele uscate (locul unde se repară vasul) trebuesc considerate ca un accesoriu din cel mai important printre utilajul porturilor. Ele sunt în acest mod infirmierele vaselor, spitalele cuirasatelor, pakeboturilor și al cargo-boaturilor, pe care le revizuește după ce au suferit avariile cauzate, în structura lor organică de furtună.

Toate porturile mari posedă mai multe cale de uscat, construite pe o parte a bazinului. Vasele ce trebuesc reparate se introduc aci, bazinele putând fi umplute cu apă prin deschideri în mare, apoi se procedează cu ajutorul aparatelor speciale, la punerea lor în lucrare pe uscat, putând fi astfel revăzute iar reparațiile făcute fără multă greutate.

Dimensiunile date vaselor actuale de orice natură obligă națiunea maritimă să construiască peste tot bazinuri de radoup (bazin construit în port și amenajat special pentru construcții și marile reparații de vase) noui, cele vechi devenind neîncăpătoare, în comparație cu tonajul vaselor mărite. Deci nu este deajuns a se construi mari cuirasate și imense orașe plutitoare, trebue să li se ușureze pătrunderea și staționarea în bazine amenajate, precum și îngrijirea și transformarea șantierelor unde și unele și altele să poată găsi loc de popas.

Calele de uscat pot fi clasate în 2 mari categorii după amplasamentul unde au fost construite.

Astfel sunt bazine de radoup, construite în interiorul portului în fundul sau pe o parte a cheiului, și cale de uscat, acelea sunt cele mai practice, instalate afară din porturi, la o mică depărtare de port, direct în mare, într'o bae sau într'un estuar.

Pentru a permite spălarea bazinului în timpul unei reparații, sau la eșirea unui vas, se instalează la distanțe egale,

guri de captat, conducte de apă cu mari presiuni alimentând toate aceste aparate.

Tot din utilajul porturilor fac parte dokurile flotante.

Rolul dokurilor flotante este de a purta și repara, în largul mării cuirasate, cargo-boaturi sau orice fel de vase cari, avariate în cursul călătoriei, nu-și mai pot continua drumul. Aceste imense șantiere metalice plutitoare, adevărate binefaceri ale technicei navale, sunt trase de puternice mașini și aparate de ridicat. Puterea acestor ateliere plutitoare poate transporta, atunci când este nevoe, vase de orice mărime până ajung în larg.

Porturile britanice aveau, înainte de războiu, 196 dokuri plutitoare cu o capacitate de 632.000 tone, iar Germania, tot înainte de războiu, în portul Hamburg dispunea de dokuri în capacitate de 36.000 tone.

Incheind paragraful dokurilor flotante și cu el ideia generală dată despre rostul porturilor, putem spune că nu ne mai temem în fața progresului constant al tonajului vaselor flotei comerciale și al vaselor de războiu, de a afirma că, dacă porturile nu-și transformă utilajul lor și nu-l pun în concordanță cu nouile trebuinți, fatalmente navigația comercială va fi părăsită. Viitorul este al porturilor profunde și al puternicilor mașini de apărare navală.

Un nou mod succede celui vechiu, căci uzajul e bine stabilit, acum când putem transporta pe marile cargo-boaturi orice fel de marfă. In fundul vaselor de comerț se așează imense cantități de cereale, mii de baloturi de bumbac, tot felul de încărcături de marfă grea și nealterabilă.

Intrebuințarea marelui tonaj nu este o fantezie trecătoare.

S'a stabilit că transportul mărfurilor pe vapoare de mari dimensiuni, constitue o reală economie, datorită utilajului porturilor în care aceste vase sunt încărcate sau descărcate. Axioma „vaselor gigantice, macarale titanice" este azi absolut stabilită. Cu atât mai trist pentru porturile care nu vor să o recunoască ca pe ceva vital.

Puterea cargo-boaturilor deține o parte a comerțului exterior care face bogăția unei națiuni.

Organizația unui port se pune însă pe primul plan. Fără a vorbi de bazinele cari sunt construite pe cheiuri, magazii și accesorii de tot felul, fără a reveni asupra macaralelor și pu-

ternicelor aparate de ridicat, fiind o chestiune de alt ordin, fără a insista mai mult asupra calelor de uscat și a imenselor bazinuri de radoup, trebue să mai pomenesc și de cârligele mari de apucat o greutate în porturi, făcând și ele parte din materialul secundar al portului. Mai vin apoi, flotila de vase de toate categoriile, dragele flotante cu aburi, remorcherele, șalandele, vasele cu supapă de siguranță atașate fiecare la ceeace trebue reparat, în tot timpul anului, asigurând intrarea și eșirea vaselor și permițând mișcarea neîntreruptă a navigației.

Intreținerea materialului fix într'un port este deasemenea o cestiune inportantă. Cheiurile, bazinurile, căile ferate, magaziile și diferitele instalațiuni, sunt luminate toată noaptea de o mulțime de lămpi incandescente și acestea la rândul lor trebuesc ținute în bună stare spre a corespunde cerințelor.

Viața unui port comercial, care se cere să fie cât mai activă nu-și va micșora niciodată ritmul căci amorțirea activității numai pentru un moment poate atrage consecințe rele țării respective.

Dr. IULIANA POPOVICI
Expert-contabil

Pentru susținerea revistei rugăm pe abonații noștri să recomande tuturor colegilor, contabili și comercianți, să se aboneze la revistă.

ALEXANDRU A. GEORGESCU
AGENT OFICIAL
La Bursa de Efecte, Acțiuni și Schimb din București
EXPERT CONTABIL
Birou: Str. Ion Ghica Nr. 2. — Telefon 5.28.66
(Vis-à-vis de Corpul Experților Contabili)
Domiciliu: Str. Vasile Lascăr Nr. 33. — Telefon 2.42.85
Execută orice ordine de cumpărări și vânzări de acțiuni și efecte publice

Transporturile aeriene în genere cu aplicații în România

(Urmare)

X. — DEFICITELE SOCIETAȚILOR DE TRANSPORTURI AERIENE

După cum am putut observa, mijlocul acesta de transport, care se execută fără drumuri ce trebue făcute și întreținute, — fără șine, fără traverse care să putrezească, — fără așa zișii acari neglijenți, etc., avioanele ar trebui să fie mijlocul de transport cel mai eftin din câte se cunosc până astăzi.

Subvenții Societăților aviatice. — Cu toate acestea Intreprinderile de transporturi aeriene, n'ar putea să reziste fără subvențiile și tot felul de înlesniri pe care le fac Statele de care țin Societățile de transport aerian.

Cheltuelile de exploatare ale acestora s'ar putea recupera cu suficiență, — dacă s'ar forma curentul în siguranța și celelalte avantagii pe care le prezintă transporturile aeriene.

Inmulțirea clientelei dar, fie pentru Transportul de pasageri, fie pentru transportul coletării și scrisorilor, ar putea da independența financiară și pentru aceste Societăți. Altfel ele sunt nevoite să suporte o mare uzură de material, să consume aceleași combustibile scumpe și pe de altă parte să nu lucreze cu maximul transportabil pentru rentabilitatea de care sunt ele capabile.

Din cauza needucării publicului pentru folosirea transporturilor aeriene, se cheltuesc multe miliarde ale țărilor ce întrețin Societăți de aviație.

Inlesniri și Servicii Aviației. — Pe lângă subvenții însă, mai sunt atâtea alte înlesniri care sunt considerate niște sarcini publice, de adevărată întreținere compensatorie, — pentru ceeace nu se dobândește de la transporturile insuficient utilizate de public până astăzi.

X bis. — DISPOZIȚII LEGALE PRIVIND AVIAȚIA CIVILA (5/V/937).

Ministerul Aerului și Marinei se obligă să acorde la noi, particularilor turiști, aerieni, precum și asociațiilor și Școlilor particulare de învățământ aeronautic, următoarele prime și avantaje de încurajare:

Aeronave particulare cu 50%. — a) Primă de cel mult 50% pentru cumpărare de aeronave, tip aprobat de M. A. N.

Această primă va putea să fie acordată și indirect prin vînzarea aparatelor de la M. A. N., cu jumătate prețul pe care le cumpărase Ministerul Apărării Naționale.

In cazul acesta din urmă solicitatorul va depune la B. N. R. jumătatea prețului aprobat pentru aparatul vândut turiștilor recunoscuți.

Obligații de întreținerea avionului. — Cumpărătorul unei aeronave de la M. A. N., are îndatorirea să o îngrijească; să o utilizeze numai pentru el și asociația sa.

Să nu facă sboruri acrobatice, fără aprobare specială, să nu supună nava la evoluțiuni și eforturi nepermise.

A nu modifica compunerea aeronavei, nici la motor, celula, etc., nici la accesorii ; a nu-i spori greutatea, a nu-i modifica centrajul, etc.

Asemenea aeronave de la M. A. N. rămân sub controlul acestui Minister, când vrea să facă aceasta.

Deteriorarea avioanelor particulare privilegiate de Stat, va fi comunicată Ministerului în 8 până la 15 zile, după cum este în țară sau străinătate, arătând cauza indisponibilității aparatului.

Imputarea distrugerii. — Distrugerea aparatului dintr'o cauză justificată scuză pe cumpărător de orice răspundere.

Dacă distrugerea este imputabilă cumpărătorului, acesta este obligat la restituirea primei acordate (art. 8).

In cazul acesta particularul își plătește el întreg aparatul.

Asigurarea Aparatului. — Turismul aerian poate fi practicat de proprietarul unei aeronave de la maximum 150 ore de sbor.

M. A. N. pentru prima de 1/2, va asigura aparatul în contra tuturor riscurilor, și în favoarea M .A. N.

După executarea acestui număr de 100/150 ore de sbor, aparatul devine proprietatea turistului avantajat și de achiziționarea cu primă de 50%.

CARBURANTE LUBREFIANTE

Combustibili de sbor. — Posesorii particulari, de aeronave, cetățeni români, au dreptul să-și furnizeze materialele de sbor (carburanți, lubrefianți) de la depozitele din țară, potrivit carnetului respectiv, cu **scutire de orice taxe,** (art. 16).

Hangare publice. — Alte avantaje se acordă acestor posesori de aeronave, prin gararea aeronavelor în hangarele aeroporturilor M. A. N., plătind numai 500 lei lunar.

Netaxare de Aeroport. — M. A. N. ține să încurajeze prin orice mijloace propășirea turismului aerian, — scutindu-l de orice taxă, — de plecare, aterizare, adăpostire, (art. 19).

Școli de pilotaj. — Școlile particulare de pilotaj și aeronautică, nu pot funcționa fără aprobarea M. A. Neului (art. 20).

Prime Piloților particulari. — Se face mențiune apoi de primele pe care le acordă M. A. N. pentru piloții care se formează în amintitele Școale (art. 24).

Incurajări de Planoare. — Alte încurajări deosebite mai acordă M. A. N. și pentru sborul fără motor, acordând și aci prime până la 50% pentru procurarea **Planoarelor** (art. 1—35).

Aviația civilă pentru Armată. — După cum se vede toate încurajările pe care înțelege să le acorde Ministerul Apărării Naționale, aviației civile, tind la înmulțirea personalului aviator, care să fie antrenat continuu.

Odată cu formarea umană în serviciul aeronautic, M. A. N., mai urmărește ca să nu se distrugă aparatele, întrucât acestea ar putea să fie folosite și pentru destinația Apărării Naționale.

In vederea acestor servicii, având în vedere riscurile la care sunt expuse, atât aviatorii, cât și aparatele, M. A. N. obligă la asigurarea aparatelor în perioada orelor de utilitate medie, circa 100—150 de ore.

Dar pe de altă parte M. A. N., mai acordă și prime personalului de pilotaj, întrucât riscul acestei ocupațiuni este mult mai mare de cât al celor obișnuite

Inventarele Aviației Civile. — Odată cu punerea în aplicație a Deciziei menționate din Mai 1937, M. A. N. a obligat pe particularii și Societățile de Aviație Civilă, să-și facă și să prezinte Ministerului, Inventarul aparatelor, accesoriilor, sculelor, parașutelor, etc., pe care le poseda aviația civilă la acea dată.

ALTE DISPOZIȚII LEGALE PRIVIND AVIAȚIA

Prin Decretul-Lege **din 21 August 1939, denumirea** Direcției Aviației **Civile**, din Ministerul Aerului și Marinei, se numește **„Direcția Aeronauticei Comerciale".**

Prin modificarea art. 405 Legea Ministerului Aerului și Marinei, se precizează mai bine **„mijloacele de încurajare pentru desvoltarea aviației particulare în România"**, încurajare făcută cu **„scopul formării și antrenării unui cât mai mare număr de piloți civili".**

In vederea aceasta M. A. N. acordă următoarele avantaje:

Incurajarea sborului. — A. — **La sborul cu și fără motor:**

1. — Subvenții.
2. — Prime pentru cumpărare de materiale aviatice.
3. — Prime pentru antrenare și specializare.
4. — Combustibil și lubrefiante, subvenții.

Acordări de materiale, reparații, reduceri de taxe și altele.

Oricât de atractive ar fi aceste mijloace, consider că pentru țara noastră, inițiativa particulară fiind departe de îmbrățișarea direcției aviatice, — trebue neapărat ca soluționarea acestei probleme să se facă prin Stat, oficial, și anume pe domeniul militar, așa cum se obișnuește pentru Marina militară.

Această răspândire de educație aviatică este cu atât mai necesară, cu cât ea trebue să poată fi pusă cu folos, în serviciul aviației militare de războiu.

In privința aceasta găsim serioase preocupări la Ministerul Aerului și Marinei, — care în art. 405 modificat la 6 Iunie 1939, prevede că pentru:

Repetarea încurajării Aviației Civile. — **„Efectuarea raidurilor de „performanța de interes național, Ministerul Aerului și Marinei, va „pune la dispoziția piloților civili și militari, toate mijloacele necesare „efectuării raidurilor, autorizate de Comisia respectivă".**

Printre avantajele prevăzute pentru aceste persoane se repetă prima precedentă, alte sume de bani, dotarea cu materiale, combustibilul, reparații gratuite, etc., cu obligația să se prezinte la orice chemare a Ministerului Aerului și Marinei.

LINII AERIENE ȘI EXPLOATAREA PENTRU TRANSPORTURI AERIENE

In România prin Jurnalul Consiliului de Miniștri de la 27 Iunie 1938, se anulează concesia ce fusese acordată Societății italiene „Ala Littoria", pentru Veneția-Zagreb-Belgrad-București, dându-se concesia respectivă Soc. italiene **„Avio Linee Italiane"**, cu prelungire până la Milano.

In același Jurnal al Consiliului de Miniștri, se prevede și autorizarea pentru Soc. Română L.A.R.E.S., ca să exploateze linia Milano-Torino, în cadrul Legii M. A. N.

Rezultă de aci că raporturile de transporturi aeriene în domeniul internațional, sunt stabilite cu M. A. N., și acesta acordă el ca tutor al Ministerului și Marinei, sau acesta direct, concesiunea exploatării liniilor stabilite între Statele respective.

In sensul acesta, prin Legea de la 2 August 1938, se hotărăște că M A. N. să se retragă din Societatea I. (Industria) N. (Națională) A. (Aeronautică); această Societate I. N. A. urmând ca să funcționeze mai departe fără tovărășia Ministerului.

Retragerea aportului technic al Ministerului va fi înlocuit în Societate, prin aportul Societății „SET".

Terenuri pentru Aerodrom. — Apoi Legea de la 18 August 1938, se ocupă de terenurile cari pot servi de aerodromuri și aeroporturi.

Aeroporturile deschise traficului public și **aeroporturile** particulare, conform Deciziei din 23 Martie 1938, sunt:

a. — **Aeroporturi principale:** Arad, Băneasa, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Constanța, Galați, Iași.

b. **Aeroporturi secundare:** Balcic, Cetatea Albă, Craiova, Satu mare, Târgul Mureș, Timișoara.

c. — **Stații aeriene:** Bazargic, Călărași, Ismail, Turnu Măgurele, Turnu Severin.

d. **Aeroporturi particulare:** Câmpina, Florești, Sf. Petru, (Brașov), Sușești, Strejnic, Moreni.

Iată cum se determină și autorizarea pentru aceste transporturi, așa cum exista pentru transporturile de C. F. R.

Regretul nostru este că unele din aeroporturile menționate mai sus, au rămas în teritoriile cedate din suprafața țării noastre.

CONVENȚIA DINTRE BULGARIA ȘI ROMANIA din 4 Aprilie 1938 **pentru liniile aeriene:**

Salonic-Sofia-București-Varșovia și viceversa (art. 2).

Pentru transportări aeriene se convin următoarele:

Guvernul Bulgar acordă unei Intreprinderi de transport aerian, indicată de Guvernul Român, dreptul de a exploata linia de comunicație aeriană: Salonic-Sofia-București-Varșovia și invers.

Aceeași permisiune o va acorda Guvernul Român unei Intreprinderi Bulgare, pentru exploatarea liniei Varșovia-București-Sofia-Salonic și viceversa.

Iată dar o reciprocitate de servicii aeriene, — grație căreia avioanele noastre pot să treacă prin Bulgaria și să se oprească, să se aprovizioneze și să se adăpostească în punctele menționate din Bulgaria,— ajungând până la Salonic, localitate de pe teritoriul grecesc.

Asemenea România va face aceleași servicii Avioanelor Bulgare, care vor putea merge până la Varșovia, localitate care de asemenea nu este pe teritoriul românesc.

După cum se vede, se pot încheia asemenea convenții, la care punctele finale (Salonic și Varșovia), aparțin altor State, de cât ale celor care contractează.

Aceasta presupune dreptul pentru țările contractante de a exploata amintitele distanțe aeriene, dincolo de fruntariile țărilor respective.

Contractări intermediare. — Această libertate se poate justifica pe alte convențiuni ce le-ar fi avut separat **Bulgaria** cu **Grecia** pentru Salonic, — și **România** cu **Polonia,** pentru Varșovia.

Se pare dar că în acest domeniu aerian, n'ar fi posibilă contractarea unor țări nelimitrofe, de cât cu consimțământul țărilor respective limitrofe.

Alte concesii aeriene. — Aceeași deducție rezultă și din concesiunea transporturilor aeriene, acordată de România Societăților italiene, pentru linia Veneția-Zagreb-Belgrad-București, — precum și pentru linia Milano-Torino, — acordată Societăților (italiană **„Avio linee Italiane"** pentru linia I și Română Lares, pentru linia II.

Reciprocitate de Servicii. — Afară de traseu, aprovizionare și aterizare, prin această convenție se mai stabilesc următoarele:

a. — Folosința gratuită, ca pentru orice întreprindere națională, a tuturor aerodromurilor, terenurilor, instalațiilor și serviciilor auxiliare din itinerariul liniilor exploatate.

b. — Dreptul de a construi hangare, ateliere, instalații technice pentru traficul aerian.

c. Orice asistență în cazuri de aterizare forțată (art. 7).

Avioanele și materialele necesare trec pe teritoriul respectiv, fără vreo taxă vamală, sau de altfel, pe baza reciprocității prezumată între părțile contractante.

Personal național. — Personalul de bord și terestru va fi numai români pentru avioanele noastre și numai bulgari, pentru cele bulgare.

Intrebuințarea personalului de altă naționalitate nu este permisă de cât cu autorizarea specială (art. 12).

Societățile concesionare ale acestor transporturi aeriene, vor fi obligate să transporte poșta aeriană, în condițiunile ce se vor stabili între ele și poștele respective.

Deservirea și exploatarea acestor linii aeriene nu poate fi cesionată de Societățile concesionare, de cât cu aprobarea expresă.

Revocarea concesiei. — Revocarea dreptului de exploatare ce ar face-o una din părțile contractante, societății sale concesionară, este admisă, fără nici un drept pentru aceasta de a trage în conflict și la răspundere pe Statul de cealaltă naționalitate.

Diferendele dintre plățile contractante se vor soluționa, pe cale diplomatică; — iar în caz de neînțelegere, — se va putea recurge la oficiile unui **Tribunal arbitral**, cu decizii obligatorii pentru părțile în litigiu (art. 20).

CONVENȚIA CU GERMANIA, 30 NOEMBRIE 1937

Părțile contractante: România și Germania, își acordă în timp de pace și în spiritul unei întregi egalități și reciprocități, dreptul de navigație aeriană, conform prezentei convențiuni;

Aeronavele Civile ale fiecărei părți, au dreptul să circule pe teritoriul celeilalte părți.

Aeronavele militare, de vamă, de poliție, n'au dreptul liberii circulații de cât cu autorizație specială.

Aeronavele, echipagiul, pasagerii și încărcătura, trecute pe teritoriul celeilalte părți contractante, sunt supuse la același regim ca și cele naționale.

In interiorul țării pot servi numai avioanele naționale.

Combustibilul și accesoriile acestora sunt scutite de vamă.

Se vor notifica părțile de teritoriu nepermis aeronavelor streine, chiar fiind parte contractantă.

Aeronavele vor purta semnele distincției naționale și de înmatriculare (art. 4—5).

Ca să se întrebuințeze radio-comunicație de către respectivele aeronave, trebue autorizație specială.

De asemenea le este interzis aviatorilor portul de arme.

Vor avea tabloul pasagerilor și al bunurilor cu bagajele încărcăturii respective (art. 10).

Transportarea poștei se va stabili de administrația poștei respective.

Aeroporturile publice, Serviciile meteorologice, radio, protecția, etc., vor fi acordate aeronavelor Statului contractant (art. 13).

Sosirea și plecarea aeronavelor se va face de pe un aerodrom cu vamă și serviciu de cercetarea pașapoartelor, interzicându-se aterizarea, între vamă și aerodrom.

Aruncarea lesturilor din avion este admisă numai în caz de pericol, sau cu autorizare stabilită, (art. 17).

Iar până la art. 26, cam pe aceleași baze, ca și convenția cu Bulgaria.

De sigur însă, că în urma aranjamentelor noi, dintre România și Germania, alta este libertatea comunicării avioanelor germane în România, — cu atât mai mult cu cât armata germană există în țara noastră.

(Va urma).

LUCILICA SP IACOBESCU
Studentă anul IV Academia Comercială
(rezumat). Lucrare la Seminarul
d-lui Prof. Longhin

Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate

(Urmare)

ART. 7

Partea, care — în intervalul de timp dela 28 Octombrie 1918 până la 15 Septembrie 1940 — și-a pierdut imobilul la licitație ori în urma unei alte măsuri (deciziuni) a autorității, sau prin uzucapiune îndeplinită în acest timp, ori înscrierea tabulară efectuată pe baza posesiunei de fapt, sau l-a înstrăinat cu acte juridice, suferind prin aceasta daune însemnate, în timp ce partea achizitoare — a profitat contrariu echității de beneficii disproporționate, va putea pretinde dela partea achizitoare — în termen de un an socotit dela intarea în vigoare a ordonanței de față — o echitabilă atenuare a pagubei, fie retrocedându-i o parte a imobilului, fie despăgubindu-l în bani ori pe altă cale.

Partea dăunată va putea pretinde despăgubirea prevăzută în aliniatul precedent nu numai dela achizitorul următor întrucât în urma achiziției aceasta ar fi profitat contrariu echității de beneficii disproporționate.

Dispozițiile articolului de față sunt aplicabile și în cazul, când actul de înstrăinare a imobilului a fost încheiat în intervalul de timp dela 28 Iulie 1914 până la 27 Octombrie 1918, cumpărătorul însă nu a lichidat prețul decât ulterior datei de 27 Octombrie 1918 astfel că, de pe urma acestui fapt, vânzătorul contrariu echității a suferit daune însemnate.

ART. 8

Partea dăunată își poate valida pretențiunea menționată în articolul precedent pe cale de proces sau pe calea procedurei grațioase prevăzută de această ordonanță (art. 9).

Acțiunea sau cererea îndreptată contra proprietarului tabular va putea fi notată în cartea funduară, — având această notare în privința imobilului aceleași efecte ca și notarea procesului, iar în privința pretențiunei, efecte echivalente cu prenotarea dreptului de ipotecă.

In cursul procesului pornit prin acțiune pentru valorificarea dreptului, nu este admisă procedura grațioasă deschisă în baza cererei (art. 9) nu mai este admisă intentarea acțiunei.

ART. 9

Procedura grațioasă pusă la dispoziția părții dăunate pentru valorificarea pretențiunei de care se face mențiune în art. 7, este de competința judecătoriei de ocol. Judecătoria sesizată prin cerere redactată potrivit regulelor prescrise pentru petiția de acțiune, citează părțile la desbatere în vederea tranzacțiunei. Dacă tranzacțiunea nu reușește, judecătoria pe baza procedurei efectuate în vederea tranzacțiunei — sau

continuând eventual procedura dacă se iveşte necesitatea contiuării ei— va hotărî prin încheiere asupra cererii, apreciind în mod echitabil situaţia părţilor. Incheierea judecătoriei este supusă recursului (felfolyamodas) la Curtea de Apel. Curtea de Apel decide în cauză în mod definitiv. Intrucât instanţa s'a pronunţat în fond asupra dreptului valorificat prin cerere, nu mai este admisă valorificarea aceluiaşi drept pe calea acţiunei.

Procedura prevăzută prin articolul de faţă este exclusă dacă instanţa judecătorească pe cale de proces s'a pronunţat în fond, prin hotărârea rămasă definitiv, asupra dreptului ce s'ar pretinde pe calea procedurei graţioase.

Cât priveşte procedura, se vor aplica în mod corespunzător dispoziţiunile codului de procedură civilă întrucât ordonanţa de faţă nu dispune contrariul.

ART. 10

Intrucât în urma acţiunei (cererei) intentate pe baza art. 6 sau 7, simultan cu radierea dreptului de proprietate, se radiază şi drepturile de ipotecă sau alte drepturi ce grevează imobilul sumă cuvenită depe urma restituirii preţului de cumpărare sau din alte indemnizări se subrogă imobilul, în ceiace priveşte drepturile de ipotecă sau alte drepturi radiate. In cazul acesta suma respectivă se va consemna în depozit judecătoresc, urmând a fi distribuită potrivit regulelor referitoare la distribuirea preţului de licitaţie.

ART. 11.

Dacă prin acţiunea (cererea) prevăzută de art. 6 sau 7 se valorifică dreptul de proprietate asupra imobilului sau alt drept în legătură cu predarea imobilului, procedura nu poate fi pusă în curs decât atunci când partea prin avizul Ministerului Agriculturii va dovedi că, din punct de vedere al politicei agrare, nu se opune nici o piedică punerii în curs a procedurei.

ART. 12.

Instrăinarea sau grevarea posterioară datei de 15 Martie 1939, a imobilelor dobândite potrivit normelor de drept ale politicei agrare române (reforma agrară), sau pe o altă cale prevăzută de aliniatul final al art. 2 este nevalabilă fără ratificarea subcomisiunei administrative (prefectului până la constituirea subcomisiunei), aceasta întrucât norme de drept special nu ar prevedea altfel. Dreptul înscris pe baza unui act juridic nevalabil este a se radia din oficiu.

II NORME DE DREPT PROCEDURAL

ART. 13

Cu data de 15 Martie 1941 încetează măsura de suspendare a circulaţiei tabulare (telekonyvi forgalom) privind imobilele situate în partea realipită a ţării (art. 47 din ordonanţa Nr. 8220/1940 Preş. Cons.).

ART. 14

Este interzisă efectuarea inscripțiunilor ordonate dar încă neefectuate până la intrarea în vigoare a ordonanței de față ; înscrierile efectuate după data de 30 August 1910 și înainte de intrarea în vigoare a ordonanței de față sunt nevalabile ; atari înscrieri vor fi radiate din oficiu. Cererea de înscriere (recercarea), va fi rezolvată potrivit normelor dreptului ungar, menținându-se rangul cererei.

ART. 15

Cauzelor de carte funduară în curs li se vor aplica normele dreptului ungar, întrucât această ordonanță nu dispune contrariul.

Termenele căilor de atac și alte termene prevăzute în procedura de carte funduară, neexpirate până la data de 15 Septembrie 1940, începe a curge din nou odată cu ziua intrării în vigoare a ordonanței de față.

ART. 16

In cauzele de comasare, procedura în curs la 28 Octomvrie 1918, va fi sistată din oficiu, dacă cei interesați nu au luat încă în posesiune efectivă noile parcele ce s'au atribuit pe baza acestei proceduri. Dacă însă luarea în posesiune s'a îndeplinit și lucrările tehnice stau la dispoziție procedura va fi continuată și terminată, aplicându-se corespunzător normele de drept ce intră în vigoare (ordonanța Nr. 34.700—1935 Min. Just.). Cu ocazia continuării procedurei se va putea omite efectuarea lucrărilor technice determinate prin ordonanța Nr. 34.700—1935 Min. Just. sau prin alte norme de drept ce intră în vigoare, întrucât efectuarea acelora nu a fost recerută de legea VII ; 1908 și de normele de drept edictate în legătură cu această lege.

Dacă lucrările technice lipsesc, situația de fapt a posesiunei creiată cu ocazia comasării se va opera la cererea părților în cartea funduară aplicându-se corespunzător dispozițiunile cuprinse în legile XXIX : 1892, respectiv XXXIV : 1927, și ordonanțele de punerea lor în aplicare. In acest caz faptul punerii în posesie, îndeplinit cu ocazia comasării, servește ca justificare a pretenției posesorului de fapt la prestațiunea tabulară a proprietății, dovada faptului respectiv urmând a se face cu certificat eliberat din partea autorității locale sau alt mod vrednic de credință.

ART. 17

Articolul 97 Pr. de carte fonduară, nu se aplică înscrierilor de carte fonduară ce sunt a se efectua pe baza cererilor de carte funduară înaintate anterior intrării în vigoare a ordonanței de față.

ART. 18.

In cazul ipotecilor solidare, când coala principală este ținută pe teritoriul care nu a fost realipit țării, atunci autoritatea de carte fonduară competentă a transforma în ipotecă principală, ipoteca secun-

dară din coala secundară ținută pe teritoriul țării, este aceia la care se ține coala secundară, iar atunci când mai multe autorități de carte funduară situate pe teritoriul țării dețin coale secundare, competentă este aceea care înaintea celorlalte autorități de carte funduară a înscris în coala secundară dreptul de ipotecă.

Autoritatea de carte funduară competentă este obligată din oficiu de a transforma, în ipotecă principală, ipoteca secundară și anume aceea din prima coală secundară în cazul când ține mai multe coale secundare.

Pentru transformarea dreptului de ipotecă secundară în ipotecă principală se vor aplica în mod corespunzător dispozițiunile art. 118 alin I și final din regulamentul de carte funduară, cu modificarea că vor fi încunoștințate despre noua ipotecă principală înființată numai autoritățile de carte funduară rămase pe teritoriul Statului ungar, cari au înscrise drepturile de ipotecă principală și va avea notate (art. 107 Reg. c. f.) numai acele coale secundare cari cuprind imobilele situate pe teritoriul Statului ungar.

Autoritatea de carte funduară va putea, prin ascultarea părților, să câștige toate acele date, de cari are nevoie la ordonarea înființării ipotecei principale și a înscrierii schimbărilor suferite de dreptul de ipotecă.

III DISPOZIȚIUNI MIXTE ȘI DE PUNERE IN APLICARE

ART. 19.

Ordonanța de față intră în vigoare pe ziua aplicării ei, Ministerul de Justiție — de comun acord cu Ministerele interesate potrivit atribuțiunei lor — fiind însărcinat cu executarea ei.

Ministerul de Justiție este autorizat a stabili, prin ordonanță, normele detaiiate, necesare la executarea acestei ordonanțe, și a da autorităților de carte funduară instrucțiuni detaiiate cu privire la procedura de urmat cu ocazia schimbării cărților funduare și a scriptelor de carte funduară.

Budapesta, la 21 Februarie 1941 (ss) conte Paul Teleki, Președinte al Cons. de Min. ungar.

In articolul viitor mă voi ocupa cu analiza acestei ordonanțe și înregistrările contabile ce decurg din aceste dispoziționi pentru patrimoniile particularilor.

Prof. Dr. ION I MĂRCULESCU
Directorul Liceului Comercial
„Regele Mihai I" București

Subscriți la Împrumutul de reconstrucția Țării.

APEL

Cerem scuze abonaților noștri atât pentru întârzierea apariției revistei cât și pentru formatul redus sub care suntem forțați să ne prezentăm.

Greutățile prin care am trecut, din cauza evenimentelor, pe care nu le-am putut prevede la începutul anului, și cari ne-au determinat să facem mari sacrificii pentru menținerea acestei prețioase reviste de specialitate, — singura din țară noastră, — credem că au fost înțelese la timp, fără să dăm alte explicațiuni.

Costul abonamentului de lei 200 anual, — menținut față de prețul hârtiei, imprimatului, expediției și a cheltuelilor de administrație dela sfârșitul anului trecut — singurele pe care ne putem baza, — am socotit că nu poate fi modificat în cursul anului.

Astăzi, însă, după calculele făcute și după ce ne-am asigurat, cu noui sacrificii, cantitatea de hârtie necesară, ne găsim în situațiunea de a constata că pentru anul viitor suntem nevoiți să fixăm costul abonametului la Lei 360 anual, DECI 30 LUNAR, pentru colegii noștri; Lei 1000 anual pentru colegii comercianți și Lei 2000 anual pentru instituțiunile de Stat și particulare.

Suntem siguri că unanimitatea abonaților înțelegând că ceeace cerem nu-i decât O CONTRIBUȚIE COLEGIALĂ NUMAI PENTRU ACOPERIREA CHELTUELILOR, vor răspunde cu entuziasm la propunerea noastră, făcând astfel dovada unei curate solidarități profesionale și naționale.

NOI AM PURTAT ȘI PURTĂM CU DEMNITATE FĂCLIA PREDATĂ DE ANTEMERGĂTORI ȘI NU URMĂRIM ALTCEVA DE CÂT CA, ATUNCI CÂND VOM FI SIGURI CĂ S'A FĂCUT O SUDURĂ TRAINICĂ, SĂ PREDAM TINERETULUI ACEIAȘI FĂCLIE, PENTRU CA LUPTA PROFESIONALĂ SĂ FIE DUSĂ INAINTE, MEREU INAINTE, SPRE FOLOSUL ȚĂRII ȘI AL INTERESELOR TUTUROR MEMBRILOR CORPULUI.

COMITETUL

De la Secțiuni

Secția Bihor. Inscrieri la Contabil Autorizat: d-l Moise Blaj.

Secția Dolj. Inscrieri la Contabil Autorizat: D-ra Angela Tomescu.

Rectificări. Inscrieri la Contabil stagiar: Ilie B. Prejbeanu. *Radieri:* D-l Mones Sandu.

Secția Bihor. Reînscrieri. Mihai Nemeth, contabil autorizat, fost transferat la Timișoara. *Radieri.* Mihai Nemeth, contabil autorizat, fiind evreu se șterge dintre membrii secției.

Pentru membrii secției Bihor. Domnii membri sunt rugați a-și comunica noile adrese unde și-au stabilit domiciliul după refugiul din Oradea; de asemenea sunt rugați a remite cotizația datorată secției, pe adresa: Corpul Contabililor Autorizați și Experți Contabili, Secția Bihor, cu sediul la Beiuș — la Banca Națională a României.

Pentru membrii secției refugiate Sălaj-Zălău. Arhiva și registrele secției fiind predate spre administrare secției Bihor cu sediul la Beiuș, pentru orice chestiuni privind secția Sălaj, membrii acestei secții sunt rugați a se adresa: Corpul Contab. Autorizați și Experți Contabili secția Bihor-Beiuș — la Banca Națională a României.

Secția Câmpu-Lung-Bucovina. — *Contabil stagiar:* Ion Muzacu de la 20 August a. c.; *Contabil Autorizat:* Virgil Radovici dela 18 Noembrie a. c.

„NAȚIONALA" SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURARE

Fondată în 1882 Capital Social Lei 25.000.000

Fonduri de garanție la 31 Decembrie 1939 Lei 288 924 845

BUCUREȘTI I / Str. Doamnei, 12 (Palatul Soc.)

ASIGURARI DE INCENDIU, GRINDINĂ, TRANSPORT, ACCIDENTE, AUTOMOBILE, FURT, GEAMURI, ETC. VIAȚA în toate combinațiunile etc. ASIGURARI DE GRUP, PENSII și caz de oarte pentru întreprinderi comerciale și industriale.

AGENȚII IN TOATĂ ȚARA

Recenzii

WIE BUCHT DER EIN-UND AUSFUHRHÄNDLER NACH DEM KONTENPLAN ? *de Dr. Kurt Hesse* Hanseatische Verlagsanstalt, Hamburg 1939.

Autorul caută să explice înregistrarea în Contabilitate la comercianții importatori și exportatori a diferitelor articole importate și exportate în cadrul grupelor de conturi.

In grupa 3 clasează mărfurile cumpărate și anume :

30 pentru comerțul intern în lagăr ;

31 pentru comerțul de export în lagăr ;

32 pentru comerțul intern en gros de trimis la distanța direct clienților interni ;

33 pentru comerțul de export de trimis la distanță direct clienților externi ;

34 pentru import totalul mărfurilor importate pentru vânzare în țară ;

35 pentru transit totalul mărfurilor cumpărate în străinătate spre a fi vândute în străinătate.

36 pentru conturi de mărfuri cumpărate a metà, terzo, consorțiale etc.

In grupa 8 clasează mărfurile vândute astfel :

80 în comerțuțl intern din lagăr ;

81 în comerțul extern de export din lagăr ;

82 în comerțul intern en gros la distanță, vândute direc clienților ;

83 în comerțul de export la distanță vândute direct clienților ;

84 în comerțul de import vândute din import ;

85 în comerțul de transit vândute în străinătate din cele cumpărate în străinătate ;

86—89 în comerțul de alte desfaceri regulate de mărfuri.

In clasa 6-a sunt cuprinse conturile referitoare la operațiuni anexe sau secundare.

.In clasa 7 sunt cuprinse conturile unitare speciale referitoare la anumite partide de mărfuri.

In clasa 9 sunt cuprinse conturile de închidere.

Autorul explică în „cuvânt înainte" că aplicarea planului de conturi întâmpină greutăți în comerț, față de industrie prin faptul că în industrie s'a căzut de acord să se treacă la contul produselor fabricate toate sumele care înainte se treceau la conturi de cheltueli, de oarece acum sunt privite ca făcând parte din costul de fabricație al produselor, pe când în comerț nu se obișnuește a fi socotite drept cost al mărfurilor toate sumele cheltuite. Este nevoe, deci de o modificare în gândire, în felul de a judeca lucrurile.

Necesitatea aplicării planului de conturi în comerț este justificată de posibilitatea de a compara rezultatele obținute pe ramuri de activitate ca și între diferitele întreprinderi de acelaș fel (Betriebsvergleich și zwischenbetrieblichen Kostenvergleich).

Normele şi toate indicaţiunile sunt date de un Oficiu din Ministerul Economiei Reichului (Reichsausschuss für Betriebswirtschaft din Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit) pentru a obţine o procedare unitară în ţinerea Contabilităţii (einhectliche Grundsätze für die gesamten Rechnungswesen. In vederea aceasta s'au dat şi norme pentru calculaţiuni (Richtlinien für die Kalkulation) şi se lucrează la o terminologie unitară în Contabilitate, pentru ca să înceteze starea babilonică de azi.

Dr. Brateş

Otto Kottmann: BETRIEBLICHES RECHNUNGSWESEN IM DURCHSCHREIBEVERFAHREN. „Calculaţia industrială prin metodul contabil al fişelor". Editura C. E. Poeschel, Stuttgart 1941. 49 pagini şi 77 exemple de formulare. Preţul Rmk. 8,50.

Regimul naţional socialist a dat vieţei economice germane un caracter de accentuată organizare.

Interesul individual a trecut, depe primul plan, pe al doilea plan, fiind subordonat şi armonizat interesului social.

Prin reglementarea tuturor compartimentelor economiei Reichului, s'a născuit la realizarea „naţionalismului economic social" în scopul obţinerii unui maxim posibil de rezultate cu minimum de cheltuială în timp şi mijloace" .

Un principal obiectiv al îndrumătorilor a fost desigur şi contabilitatea, fiind mjlocul prin care putea cerceta activităţile economice.

Şi aceasta nu s'ar fi putut face în condiţiuni optime decât numai printr'o contabilitate raţional închegată şi deaceia s'a trecut la perfecţionarea ei, *sistemul fundamental clasic rămânând acelaş.* S'a păşit la unificarea contabilităţii prin planurle de conturi stabilite pe grupe economice. S'a ajuns astfel, printr'o serie de îmbunătăţiri, la o cotabilitate sistematizată.

Autorul lucrării, a cărei recenzie o facem în aceste rânduri, tratează calcularea costurilor industriale prin fişe, utilizând ca metod de înregistrare contabilă multiplicarea obţinută prin copiere manuală sau cu ajutorul maşinilor contabile.

Este vorba de un procedeu cu mult mai raţionalizat faţă de cel al registrelor legate, întrebuinţate până acum în practică, deoarece :

a) Se economiseşte timp, făcându-se dintr'odată mai multe exemplare.

b) Se înlătură greşelile de reportare, caracteristice trecerii operaţiunilor dintr'un registru într'altul

c) Inregistrările sunt la zi.

d) Se dă posibilitatea întocmirii imediate a bilanţului.

e) Corespunde cel mai bine calculaţiei industriale.

f) Dă posibilitatea unei mari analize prin uşurinţa înmulţirii conturilor.

In literatura de specialitate germană, această problemă a făcut obiectul mai multor lucrări, din care citâm :

1. „Manuelle und Maschinelle Durchschreibetechnik in der Buchführung", de J. P. Steiger.

2. „Durchschreibebuchführung" de Karl Bott (Hanseatische Verlaganstalt Hamburg).

3. Richtlinien für die Auswahl und Anwendung von Handdurchschreibe- Buchführungen.

4. Richtlinien für die Auswahl und Anwendung von Buchungsmaschinen-Buchführungen.

Ultimele două sunt broșuri scoase de RKW (Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit).

Kottmann se arată ca un teminic cunoscător al organizării întreprinderilor, încă dela primele rânduri.

Cartea este o expunere practică, cu un cadru teoretic restrâns.

Autorul, după o scurtă introducere și după ce arată avantajele contabilității cu fișe, față de cea cu registre, în puține rânduri se ocupă de preparativele de înregistrare, după care trece la contabilitatea financiară și legătura ei cu cea a exploatării.

Cum caculația costurilor nu formează un domeniu aparte, distinct de cel al contabilității, era natural ca să se trateze — rezumativ — toate capitolele mai importante ale contabilității propriu zise ca :

1. Contabilitatea depozitului (penru materii prime, accesorii, de întreținere, produse fabricate și semifabricate).

2. Contabilitatea lefurilor, ca fiind elemente importante ce intră în competența costurilor.

Rezervă câte un capitol învestițiilor și inventarului.

Apoi vorbește despre postcalculația și calculația costurilor pe secții pentru stabilirea rezultatelor, problema introducerii încheierilor lunare pentru calculația costurilor, etc.

In partea finală, dupăce dă câteva indicațiuni asupra altor înregistrări, de mai mică importanță, întâlnite în contabilitate (ca : avansurile pe lefuri, frachte, etc.) trece mai departe redând — în mod succint — caracteristicile capitolelor tratate până aci pentru diferite feluri de industrii.

Fiecare capitol este lămurit prin numeroase exemple din practică. Cartea, prin numeroasele sale formulare, dă cetitorului un bogat material de documentare.

Fiind vorba de o lucrare scrisă cu multă competință profesională, lectura ei este recomandabilă, fiind de real folos omului din practica întreprinderilor industriale, căci autorul pentru el a scris-o.

Mihai Manolache

Nic. Mog, arhitect : EXPERTIZA IN MATERIE CIVILĂ pag. 152, Tip. Carpați.

După Manualele de Expertize al d-lui Ilie Mecu, care trata mai mult despre Expertizele judiciare în materie Comercială și Manualul d-lui Dr. V. M. Ioachim, care îmbrățișează în mod mai general atât teoretic cât și practic problema expertizelor, apare lucrarea d-lui Arh. N. Mingopol, referitoare la Expertizele în materie civilă.

Autorul se ocupă în această lucrare aproape exclusiv de expertizele cu privire la bunurile imobiliare cu toate că în materie civilă pot fi și expertize cari au de obiect socoteli, valori mobiliare daune etc., — după cum de altfel menționează și autorul la pag. 9 vorbind de cazurile de expertiză.

D-sa împarte expertizele civile în două mari categorii: obligatorii și facultative, oprindu-se și cu acest prilej mai mult la expertizele imobiliare, fără a se ocupa de o categorie specială de expertize ce pot fi ordonate din oficiu în cazuri de tutelă, curatelă, administrație forțată, etc.

Autorul tratează pe larg fazele premergătoare lucrării de expertiză, ocupându-se de numirea experților, recenzarea lor, jurământul, formalitățile pentru începerea lucrărilor etc., explicând și comentând dispozițiunile juridice și practice.

In unele părți ar fi fost util să întărească prin texte de lege sau jurisprudență expunerile sale, astfel acolo unde este vorba de facultatea părților, ori dreptul judecătorului, de a scuti de jurământ pe expert, consimțământul părților de a estinde unificarea expertului, chiar fără intervenția judecății, executarea împreună a lucrărilor, când sunt mai mulți experți, pe cine privește plata onorariului, când nu s'a hotărât prin Jurnalul de numire sau când este vorba de un interes public.

Autorul se ocupă apoi de formalitățile în legătură cu executarea lucrării, întocmirea și depunerea raportului, cu efectele depunerii raportului.

Arată pe scurt caracterul și puterea pe care o are un raport de expertiză, care trebue neapărat să conțină *avizul motivat al expertului* care, și după noi, formează partea esențială a unui raport de expertiză.

Intr'un alt capitol se ocupă de drepturile expertului în special dreptul la onorariu și posibilitatea de executare, de îndatoririle și responsabilitatea expertului, fiind de părere că expertul nu poate fi făcut răspunzător de erori materiale, dacă a fost de bună credință și dacă, bineînțeles eroarea nu este de natură să modifice în mod esențial concluziile expertului.

Ar fi fost interesant aci să ne dea autorul câteva jurisprudențe sau o documentare juridică mai amplă, având în vedere că d-sa este și jurist și probabil că are o experiență îndelungată în materie de expertize.

Lucrarea este completată cu o serie de formulare privind toate fazele unei expertize civile precum și cu câteva rapoarte de expertiză, reușind astfel să dea o prețioasă călăuză în materie de expertize în special pentru expertizarea de bunuri imobiliare.

Cu această lucrare, ținând seamă și de celelalte două putem spune că materia expertizelor a fost tratată sub toate fețele.

Dr. Vlm.

Rugăm pe colegi să ne trimită scurte știri colegiale.

Lămuriri juridice, fiscale, comerciale şi contabile

Lipsa minutei într'un proces duce la casarea hotărîrei. Atunci când la dosarul unei cause se găseşte numai hotărîrea integrală iar nu şi minuta, dacă în corpul hotărîrei sau prin alte act nu se prevede că în ziua pronunţării s'a întocmit şi semnat hotărîrea integrală ; lipsa minutei atrage după sine casarea hotărîrei (Curtea de Casaţie S. III Decizia No. 53 din 31/I/945.

Situaţia Creditorilor, a căror creanţe derivă din mandat. Aranjamentul obţinut de o bancă în conf. cu art. 52 din legea lichidării datoriilor şi art. 26 legea refacerii creditului din 1935 este opozabil oricărui creditor anterior datei de 7 Aprilie 1934, deşi şi cerditorilor, a căror creanţă derivă din mandat (ordine de plată, efecte remise spre încasare etc.) (Curtea de Casaţie S. III. Deciziza Nr. 9 din 10/3/941).

Vânzare caf. sau cif. Intr'o asemenea vânzare, care cuprinde în preţ şi transportul şi asigurarea, riscurile de la încărcarea în vapor până la portul de destinaţie privesc pe cumpărător, iar afretarea şi asigurarea făcută de vânzător, nu sunt decât executarea condiţiunilor acestui fel de contracte. (Trib. Ilfov S. I com. Decizzia No. 1287 din 23 Dec. 1940).

Evaluarea mărfurilor la inventar după noile Instrucţiuni ale Ministerului de Finanţe. Ministerul de Finanţe prin ord. circ. No. 119.994 din 25 Iunie 1941 cere ca, „produsele fabricate să fie evaluate la preţul real de cost, care va cuprinde : costul materiilor prime, cota de amortisment aferentă acestor produşi, cota parte din chiria instalaţiunilor, cota parte din lefurile lucrătorilor şi cheltuelile de fabricaţie, **cum şi cota parte din cheltuelile de administraţie" (? !).**

Credem că este o eroare adăugarea la preţul de cost a cheltuelilor de administraţie (cota parte), întrucât **toate** cheltuelile de administraţie se recuperează din beneficiul brut al vânzărei.

De altfel, însă-şi Instrucţiunile se contrazic la inventar de oarece pentru comerţ se spune : „Evaluarea mărfurilor la inventar trebue făcută pe baza preţurilor de cumpărare (art. 32) inclusiv cheltuelile aferente, **strict necesare procurării lor".** Deci nu şi cheltuelile interne de administraţie şi vânzare.

De altfel, aceste noi dispoziţiuni sunt în contradicţie şi cu vechile dispoziţii şi practica de până acum, care permitea evaluarea, după preţul zilei din momentul inventarierii, dacă acesta era mai mic de cât preţul de cost. Credem că ăcest mod de evaluare se poate păstra şi în viitor, fără o abatere de la lege. (A se vedea şi broşura : „Preţul de cost în discuţia Consiliului Superior al Corpului" de dr. V. M. Idachim.

Moneda. Legea stabilizării monetare. Moneta ca instrument legal de liberaţiune n'a suferit nici o depreciere în urma reducerii cuantumului de aur prin legea stabilizării din 7/II/1929.

Raportul unui imobil în valoarea lui — după data constituirii datei, se determină după preţul de atunci calculat în moneda ţărei. (Curtea de Apel Buc. S. III. Decizia Nr. 119 din 24 Martie 1941). VIV.

Abonamente

Arad: Camponas Dezideriu abon. 1941; Ioan Tohan abon. 941; Ioan Drocan abon. 941; Iosef Albon abon. 941.

Aiud: Nicolae Marcu abon. 941.

Brașov: Vasile Cruceanu abon. 941.

Bârlad: Corpul Contabililor abon. 941.

Brăila: Ion Ionescu abon. 940.

Bacău: Garniceanu L. abon. 940; Ervin Paul abon. 940; Ion Mohan abon. 940.

Balș-Romanați: Aurel Gh. Brebu abon. 1941.

Craiova: Dumitru I. Firu abon. 941; Anastase D. Georgescu abon. 941; Petre Constantinescu abon. 941; D. S. Aloch abon. 941; Corp. Contabililor abon. 941; D. D. Grigorescu abon. 937—941; Mișu I. Zidaru abon. 941; Ion B. Stoiculescu abon. 941; Ion N. Mititelu abon. 941; Marin C. Stroe abon. 941; Ion Raicea abon. 941.

Călărași: Gh. Rusu abon. 940—941.

Constanța: Vintilă Gagulescu abon. 941.

Caransebeș: Corpul Contabililor abon. 940.

Cernăuți: Rudolf Hädl abon. 941.

Dolj: Ion C. Fuerea abon. 941.

Galați: Hristache I. Bede abon. 941.

Iași: Avram Goldenberg abon. 939; Boris Zelner abon. 941; Löw Pincu abon. 940.

Huși: Victor Ionescu abon. 941.

Herculane: Simion Popescu abon. 941.

Hunedoara: Pavel Bistrian abon. 941; Vasile Holt abon. 941.

Lespezi-Baia: Alexandru Lăzărescu abon. 941.

Mediaș: Alexandru Chitaru abon. 941.

Oravița: Octavian Fleșeru abon. 941; Gh. Molin abon. 941.

Ocna-Mureș: Iosif Goldștein abon. 940.

Ploești: Victor N. Dumitrescu abon. 938—940; Ion Horjea abon. 941; Nicolae D. Bercu abon. 941.

Rădăuți: Coca Gavril abon. 941; Ionel I. Guiman abon. 940—941.

R. Vâlcea: Hotin Constantin abon. 939—941; Ilie T. Nicolau abon. 941.

Reșița: Vasile Jarcu abon. 940—941.

Sibiu: George Dinescu abon. 941; Sc. Primară *„Sava Popovici Barcianu"* abon. 941; Eugen Vâncu abon. 940; Vintilă Nicolae abon. 941; Teofil Dobrițoiu abon. 939—941.

Schitu Golești: Gh. Papuc abon. 941.

Sebeș-Alba: Irina Eleckeș abon. 940—941.

Severin: Petru Marșieu abon. 939—940.

Storojineț: Ladislau Coujil abon. 941.

Tarcău-Neamț: Ilie C. Tenea abon. 940.

Timișoara: Adalbert Schneider abon. 940—941.

Tg. Jiu : Corpul Contabililor abon. 941 ; Longhin Popescu abon. 940.
Tg. Ocna : M. Mihailov abon. 941.
T. Severin : Corpul Contabililor abon. 941.
Topleț : Carol Herzal abon. 941.
Vălenii-de-Munte : Nicolae Arghir abon. 941.

Comitetul revistei aduce pe această cale mulțumiri D-lui Alex. Zăgăiceanu, Expert Contabil din Mediaș, care cu multă amabilitate ne-a remis suma de lei 10.800, încasată în urma apelului nostru, de la abonații din Mediaș.

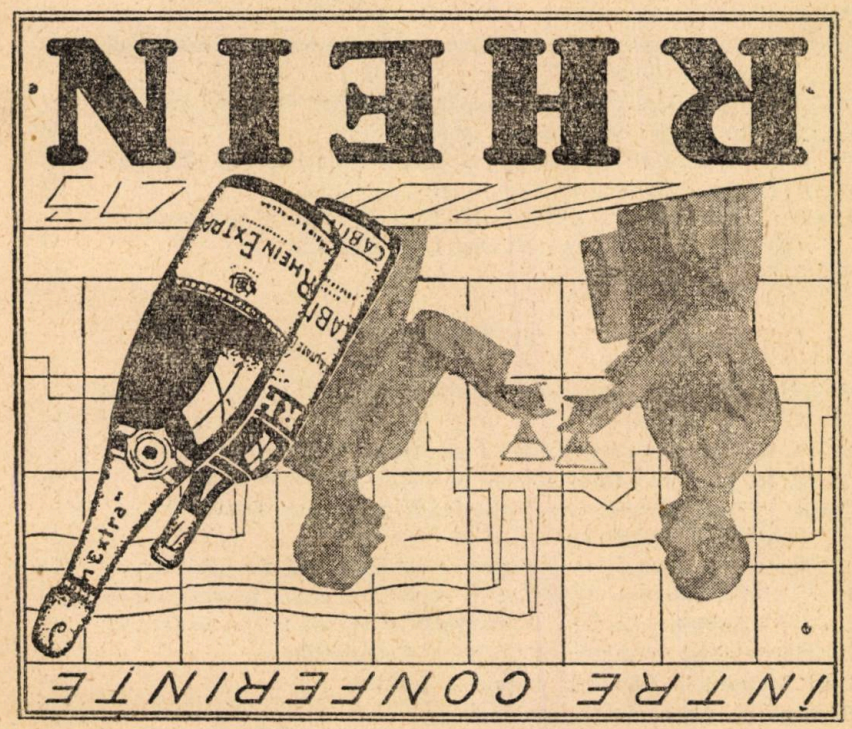

Repertoriul general al materiei publicate în anul al XXX-lea (1941)

Nr. 1 IANUARIE

Comitetul: Cuvânt de an nou 1
* * * Ziua Unirei 3
Aureliu Marinescu: Grigore L. Trancu-Iași 5
Dr. V. M. Ioachim: Contabilizarea operațiunilor de bursă 7
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Inregistrări contabile în industria lemnului (urmare) 12
Dr. Clement Mitru: Inlăturarea la întreprinderile economice publice a dezarmoniei dintre buget și contul de execuție a bugetului și a contului de profit și pierdere 18
O. S.: Egalitatea A=P și a=c. Conturile tranzit. și cele rectif. — Recenzii. — Lămuriri juridice, fiscale și contabile 27 35
Colegiale. — Cereri de înscriere 41

Nr. 2 FEBRUARIE

Comitetul: I. St. Rasidescu 49
Prof. Dr. C. G. Demetrescu: Teoriile contabile ale lui Edmond de Granges tatăl și fiul 52
Dr. V. M. Ioachim: Contabilizarea operațiunilor de bursă (urmare) 57
Gh. Em. Rîureanu: Mecanizarea contabilității 60
Dr. Ion I. Ghelasse: Problema justificării fondurilor de dispoziție 65
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Bibliografie contabilă 70
Aureliu Marinescu: Un adânc cunoscător al Pieții și neîntrecut funcționar de ghișeu: Nicolae D. Bănulescu 74
Colegiale. — Abonamente 78

Nr. 3 MARTIE

N. Butculescu: Omagiu Conducătorului Statului Român: General Ion Antonescu 85
Dr. A. Galan: Avem o mișcare cooperativă în România? 87
Dr. V. M. Ioachim: Inregistrarea ordinelor de bursă la bănci 94
Const. Igrișan: Organizarea contabilă a veniturilor fiscale și cheltuelilor publice 97
I. Tăcutu: Evidența amortismentelor și impozitul de echivalent 101
Prof. Dr. A. Tănăsescu: Clasificarea conturilor după funcționarea lor 104
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Bibliografie contabilă: Th. Ștefănescu 111
Instalarea noului conduceri a Corpului Contabililor 121
Dela Secțiuni. — Lămuriri fiscale și juridice 128
Recenzii. — Abonamente, etc. 129

Nr. 4 APRILIE

Dr. V. M. Ioachim: Principii noi în politica bugetară a Statului 137
Prof. Dr. C. G. Demetrescu: Teoriile contabile ale lui Edmod de Granges tatăl și fiul (urmare) 140
Prof. Dr. Al. Tănăsescu: Permanența inventarului 146
Ion I. Ghelase: Importanța contabilității în agricultură 157
Andrei I. Gheorghiu: Regimul amortismentelor din punct de vedere fiscal 170
Darea de seamă pe anul 1940 174
Lămuriri juridice, fiscale, comerciale și contabile 179
Recenzii. — Reviste. — Colegiale. — Dela Secțiuni 181

Nr. 5 Mai

Dr. V. M. Ioachim: Limitarea beneficiilor 189
Prof. Dr. Ion I. Mărculescu: Proprietatea patrimoniilor private în teritoriile cedate 194
Prof. Dr. C. G. Demetrescu: Teoriile contabile ale lui Edmond de Granges tatăl și fiul 203
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Doi cărturari 219
Aureliu Marinescu: Gh. Nicolau și Mihail Gr. Popescu 223
Lămuriri juridice, fiscale, comerciale și contabile. — Recenzii 225
Adunarea G-rală a Corpului Absolv. Șc. Sup. de Comerț și Liceelor Comerciale din România. — Dela Secțiuni 230

Nr. 6 IUNIE

Comitetul: A 'nceput războiul sfânt 237
Anghel D. Daniel: Naționalizarea comerțului românesc cu absolvenții învățământului comercial 239
Dr. V. M. Ioachim: Considerațiuni contabile asupra bilanțului Uzinelor „Reșița" 252
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Bibliografie contabilă: Contabilitate cu Trancu-Iași 255
Andrei I. Gheorghiu: Inregistrări în contabilitate 268
Dr. V. M. Ioachim: Profesorul Werner Sombart 272
Recenzii. — Dela Secțiuni 274
† Dr. Nicolae Mănescu. — † Dem. Rădulescu 283

Nr. 7—8 IULIE-AUGUST

Comitetul: Contabilul acum 20 de ani 289
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Precursorii români în contabilitate 291
Toma Voiculescu: Viitorul învățământ comercial 304
Dr. V. Ioachim: Noui încercări pentru reglementarea Bilanțului-tip în România 307
Prof. Dr. Ion I. Mărculescu: Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate 311

N. K. Constantinescu: Corpul technic al contabililor publici 320
Lucilica Sp. Iacobescu: Transporturile aeriene în genere cu aplicații la România 329
Dr. Ath. Galan: Avem o mișcare cooperativă în România? 337
Noua conducere a Corpului Contabililor 345
Recenzii. — Colegiale 346

Nr. 9 SEPTEMBRIE

Comitetul: Către abonații noștri 353
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Contabilitatea suplimentul artmetic al științei economiei întreprinderilor? 354
Anghel Daniel: Refacerea economică a Basarabiei 363
Lucilica Sp. Iacobescu: Transporturile aeriene în genere cu aplicații la România 366
Dr. Ath. Galan: Avem o mișcare cooperativă în România? 371
Prof. Dr. Ion I. Mărculescu: Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate 378
N. K. Constantinescu: Corpul technic al contabililor publici 380
Recenzii. — Colegiale 384

Nr. 10—11—12 OCTOMBRIE-NOEMBRIE-DECEMBRIE

Dr. V. M. Ioachim: Bilanțul prețurilor 393
Toma Voiculescu: Reorganizarea creditului bancar 396
Dr. P. Drăgănescu-Brateș: Școli practice de contabilitate? 399
Dr. Iuliana Popovici: Importanța amenajărei porturilor în economia unei țări 402
Lucilica Sp. Iacobescu: Transporturile aeriene în genere cu aplicații la România 409
Prof. Dr. Ion I. Mărculescu: Proprietatea patrimoniilor particularilor în teritoriile cedate 415
Comitetul: Apel 419
Recenzii. — Lămuriri juridice 420

Cu ocazia Sfintelor Sărbători Revista Generală de Comerț și Contabilitate, vă dorește Ani mulți și fericiți.

MAȘINA ACEASTA URIAȘĂ...

...*pentru* ca Doamna să calce o batistă...

Poate că vi se pare puțin exagerat. Totuși este perfect adevărat. Pentru a vă călca lingeria lesne și economic, au lucrat zeci de mari inventatori și au fost investite milioane.

Să nu ai la îndemână un FIER DE CĂLCAT ELECTRIC, însemnează să nu te folosești de realizările tehnice moderne.

Nr. 4 — 2 1967

FIERUL DE CĂLCAT *electric*

NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

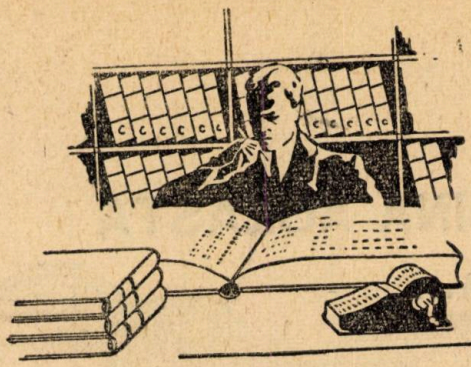

După munca încordată a contabilului....

.....destinderea și reconfortarea se recapătă gustând

Vinurile SAMPANIA MOTT

Călătoriți cu ajutorul telefonului

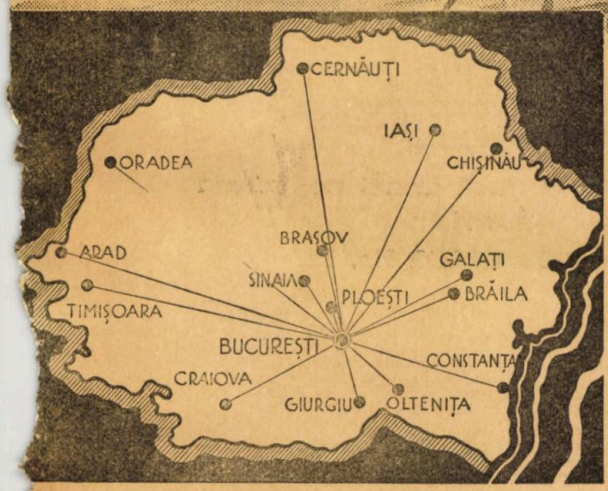

Metoda cea mai rapidă, eftină și modernă pentru

- A TERMINA AFACERI IMPORTANTE
- A REALIZA UN PROFIT
- A VĂ PĂSTRA LEGĂTURILE SOCIALE

ESTE A VĂ SERVI DE TELEFON

Convorbirile telefonice interurbane și internaționale sunt accesibile tuturor. Nu ezitați, o convorbire telefonică poate fi hotărâtoare pentru soluția fericită a unei afaceri.

Tefefonați, căci economisiți timp și bani.
Tariful telefonic interurban și internațional este redus cu 40% după ora 21.

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Adresa :

ATENȚIUNE

Orice înapoiere trebue să se facă numai pe adresa Administrației Revistei :

BUCUREȘTI, I. — STR. TEILOR No. 12